

МИКОЛА ЛЕОНТОВИЧ / ХОРОВІ ТВОРИ
MYKOLA LEONTOVYCH / CHORAL WORKS

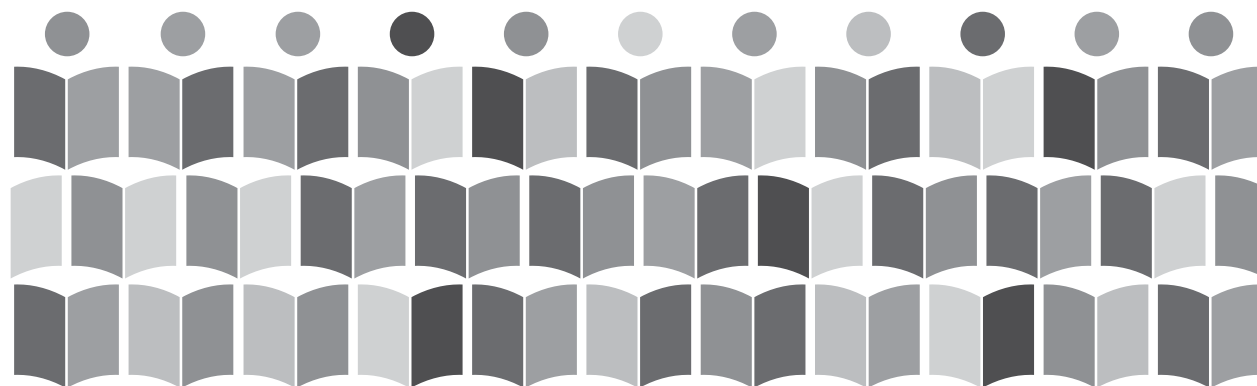

Mr. Newton

МИКОЛА ЛЕОНТОВИЧ / ХОРОВІ ТВОРИ

MYKOLA LEONTOVYCH / CHORAL WORKS

Редактор-упорядник – *Валентина Кузик*
General editors by – *Valentyna Kuzyk*

УКРАЇНСЬКИЙ КУЛЬТУРНИЙ ФОНД

Видання підготовлено
за підтримки Українського культурного фонду.
Позиція Українського культурного фонду
може не співпадати з думкою автора

МИКОЛА ЛЕОНТОВИЧ

Ой ви, білі лебедоньки, голосні пісні,
Ви літайте, ви шугайте в рідній стороні!
Згинув славний Леонтович у досвітній час,
Білі крила, як вітрила, залишив для нас.
Слава славна не поляже, не помре в віках,
Славен славний Леонтович,
Хай живе в піснях!

Максим Рильський

Українська хорова музика минулого багата на яскраві творчі особистості – М. Дилецький, М. Березовський, Д. Борзнянський, А. Ведель, М. Лисенко, К. Стеценко, О. Кошиць... Особливе місце у цьому ряду посідає М. Леонтович, який у своїй творчості, органічно злитий з багатющою народнопісенною культурою України, вигрив досконалі й неперевершені форми виявлення у музиці художньої суті національного духу. Сама постаць митця довгі десятиліття, немов магніт, притягує до себе увагу не тільки музикантів, шанувальників хорового співу, а й культурної громади, діячів церкви та й звичайних пересічних людей. Багато фактів з його короткого й трагічного життя замовчувалося упродовж майже всього пореволюційного періоду ХХ століття, дозовано й відкороговано радянською цензурою видавалися його твори. У 1990-ті роки ситуація змінилася на краще – зазвучала його сакральна музика (видання нот здійснили В. Іванов, пізніше – М. Юрченко, М. Гобдич), у нових варіантах постали вже знайомі раніше обробки деяких пісень. Літургія та духовні піснеспіви Леонтовича стали окрасою репертуарів кращих українських хорів і зазвучали далеко за межами України. Музиканти об'єдналися у Всеукраїнське музичне товариство імені М. Д. Леонтовича, відбуваються хорові конкурси ім. М. Леонтовича, які привели до справжнього ренесансу хорової справи в Україні. 2002 року вийшла книжка А. Завальнюка «Микола Леонтович», де найбільш повно й у відповідності з історичною правдою подано матеріали й документи з життя і творчості композитора. Цей же дослідник 2017 року здійснив видання творів композитора та його методичні поради викладання музики на основі народнопісенних джерел. До 125-річчя від дня народження автора «Щедрика» встановлено меморіальну дошку на стіні колишньої Духовної семінарії у Кам'янці-Подільському, де вчився М. Леонтович. Там же при Державному університеті ім. І. Огієнка відкрито меморіальний кабінет композитора. До його ювілею 2017 року відреставровано й поновлено діяльність Меморіального музею М. Леонтовича у Тульчині. Того ж року утворено мистецьку премію ім. М. Леонтовича. Її першим лауреатом став талановитий композитор

М. Швед. Восени 2018 року відкрилися дві знакові для української культури виставки. Перша – «Світовий тріумф “Щедрика” – 100 років культурної дипломатії» у Дипломатичній академії України ім. Г. Удовенка, де вперше було представлено громадськості різноманітні документи про діяльність Українського Національного хору під орудою О. Кошиця – сподвижника М. Леонтовича, який розніс славу національної хорової музики по всьому світу. Друга – «Маєстро Різдва» у Національному музеї історії України, де були представлені раритетні речі, пов'язані з життям і творчістю митця. Початок 2019 року позначився відкриттям виставки у м. Покровськ Донецької області (колишнє Гришино), присвяченої М. Леонтовичу та проведенням там конкурсу хорових колективів «Щедрик-фест».

* * *

Життя композитора Миколи Дмитровича Леонтовича заповідалося скласти за досить типовою схемою буття пересічної людини, нічим не виділяючи майбутнього генія української музики з навколишнього середовища. Народився він 13 грудня 1877 року у присілку Монастирьок біля села Селевинці Брацлавського повіту, що на Поділлі¹, у багатодітній сім'ї священика Дмитра Феофановича Леонтовича. Микола змалку виявив потяг до народної пісні й співу, чому сприяли й музично освічені батьки. Особливо відчутний вплив на «первістка Миколку» мала мати – Марія Йосипівна. Він і зовні був подібний на неї рисами обличчя та променистими ясними очима, в яких світилась щирість і лагідність душі. Швидко промайнули дитячі роки у с. Шершні біля Тиврова, і хлопця після року занять у підготовчому класі Немирівської гімназії за традицією священицьких родин Поділля віддали до Шаргородського початкового духовного училища (1888–1892).

Наступний етап життя майбутнього священика, яким хотіли бачити його батьки, був пов'язаний з Кам'янець-Подільською духовною семінарією (1892–1899). У цьому відомому на Поділлі учбовому закладі вчилися і дід, і батько Леонтовича, а пізніше – молодший брат Олександр. Та семінарські роки стали поворотними для

¹ Уточнені дані про місце народження М. Леонтовича взято з праці А. Завальнюка «Микола Леонтович» (Вінниця, 2002, с. 11).

М. Леонтовича у виборі власного шляху. Активне культурне життя центрального міста Подільської губернії, концерти, вистави (навіть опера), на яких, хоча й не так часто, як хотілося б, але бував молодий Микола, участь у семінарському хорі, а після третього курсу й у новоствореному струнному оркестрі, опанування різними музичними інструментами (скрипка, флейта, фісгармонія) поступово формують у нього бажання серйозно зайнятися музикою¹.

Під час канікул, наїжджаючи до рідної домівки (сім'я Леонтовичів з 1895 року живе у с. Білоусівка Журавлівської волості Брацлавського повіту), молодий музикант починає записувати зразки подільського фольклору, що пізніше ляжуть в основу його власних композицій. У семінарські роки з'являються його перші обробки («Ой з-за гори кам'яної», «Ой піду я в ліс по дрова», «Мала мати одну дочку» та ін.). Він працює з хором і оркестром семінарії вже як диригент, під його регентською рукою звучать твори Бортнянського, Березовського, Архангельського. Семінарський вчитель з музики Ю. Богданов індивідуально займається з талановитим учнем музично-теоретичними науками, гармонією, поліфонією та контрапунктом (щоправда, з інших дисциплін, окрім музики, успіхи були досить скромними). А в 1899 році, коли в семінарії, як і в інших учбових закладах тодішньої Російської імперії, широко відзначали 100-річчя від дня народження О. Пушкіна, його товариші написали на спільній фотографії: «Майбутньому славетному композитору». Друзі подарували йому й клавір опери «Черевички» П. Чайковського, на авантитулі якого читаємо: «Майбутньому славному композиторові, незабутньому регентові від хору співаків».

Власну самостійну біографію М. Леонтович почав з порушення сімейної традиції – вирішив стати шкільним учителем. Можливо, його вабила мрія продовжити професійну музичну освіту, проте фінансові можливості не дозволяли такої розкоші. Лишалось одне – працювати, займатися самоосвітою й по можливості зрідка консультуватися з відомими музикантами-професіоналами. (Зрештою, проблеми з отриманням професійної музичної освіти в повному консерваторському обсязі з тих же самих причин мав і М. В. Лисенко.)

З осені 1899 року М. Леонтович – вчитель співів та арифметики (!) Чуківської двокласної школи. Він організовує при школі хор і невеличкий оркестр, які виконують популярні на той час твори російських та європейських композиторів, власні композиції молодого вчителя. У Чукові М. Леонтович укладає свою «Першу збірку пісень з Поділля» («І збірка пісень з Подолля»), яка так і залишилася в рукописі (чи то від скромності автора, чи то через проблеми з публікацією). Отож, пер-

шим друкованим виданням стала «Друга збірка пісень з Поділля» («І збірка пісень з Подолля. Зібравъ и для хору уложывъ М. Д. Леонтовичъ», Київ, 1903), присвячена М. Лисенкові. Ще перед друком М. Леонтович наважився надіслати свої обробки пісень М. Лисенкові з метою почути думку визнаного українського митця про початкові спроби подільської музики. Зберігся фрагмент листа-відповіді М. Лисенка: «Пригадуючи собі Вашу збірку пісень, я був дуже зрадуваний, знайшовши у її самостійні ходи, рух голосів, а не підкладання інтервалів задля гармонійної площі...». А в дні святкування свого 35-літнього творчого ювілею М. Лисенко (за спогадом М. Павловського) з сумом скаржився на пустку в українській музиці, але «з захопленням говорив про народнього вчителя з Поділля М. Леонтовича, що дуже серйозно ставиться до музики, студіює дуже старанно контрапункт і в своїх аранжировках народніх пісень виявляє оригінальний, яскравий хист. Із цього вчителя “будуть люди”!»²

Однак, хоча до збірки й увійшли такі вдалі обробки, як «Гаю, гаю, зелен розмаю», «Ой час, пора до куреня» та ін., сам автор був незадоволений нею, вважаючи недосконалим музичне вирішення хорової партитури та запис словесно-текстового ряду. М. Леонтович поступово скупив увесь тираж (300 примірників) і, як сам жартома казав, «пускав у Дніпро».

1901 року М. Леонтович – вчитель церковного співу й чистописання у Тиврівському духовному училищі. Там же у Тиврові відбулося знайомство Миколи Дмитровича з чарівною й освіченою дівчиною Клавдією Феропонтівною Жовткевич (сестрою дружини Ф. Наливанського – колеги Леонтовича), що переросло у глибоке почуття й завершилося шлюбом (22 березня 1902). Турбота про матеріальне забезпечення власної сім'ї змушує Леонтовича шукати нову роботу, і 1902 році він переїздить до Вінниці вчителювати у церковно-приходській школі. Тут він теж організовує хор, а згодом невеличкий духовий оркестр.

Множиться і його творчий доробок. Молодий композитор відчуває настійну потребу в підвищенні свого музично-професійного рівня і в 1903–1904 роках (під час шкільних канікул) наїжджає до північної столиці, де слухає лекції у Петербурзькій придворній капелі. Цей давній учбовий заклад, пов'язаний з іменами Бортнянського, Березовського, Глінки, після відкриття консерваторій у Петербурзі та Москві дещо пригас у своїй славі (на початок ХХ ст.). Але все, що стосувалося хорової справи – хорового виконавства і практики хорового письма – було довершеним. То ж заняття з відомими спеціалістами – С. Бармотіним (теорія музики, гармонія, поліфонія) та О. Пузиревським (хорове виконавство) ста-

¹ Про роки навчання М. Леонтовича див.: Іванов В. Маловідомі сторінки біографії М. Леонтовича // Український музичний архів. – Київ, 1999. – Вип. 2. – С. 54–68.

² За Я. Юрмасом. М. Леонтович. Музичні твори. – К., 1930. – 36. 2. – С. I–II. (Збережено орфографію. – В. К.)

ли вельми корисними для музики з Поділля. Він успішно складає іспити і 22 квітня 1904 отримує Свідоцтво на звання регента церковних хорів.

Однак Леонтович не мріяв про кар'єру церковного регента, а отримання Свідоцтва сприймав як офіційний документ, що підтверджував його спеціальну – музичну – освіту. Вертаючись після іспитів із Петербургу додому, він познайомився в поїзді із залізничником, який обмовився про можливість працювати у м. Гришино (нині м. Покровськ) на Донеччині (тоді Катеринославщині).

На новий учбовий 1904 рік сім'я Леонтовичів вже жила у станційному містечку Гришино. Микола Дмитрович – вчитель співів у залізничній школі. Він одразу організував хор, до якого увійшли школярі та більш старші віком співаки, створив невеличкий оркестр, який акомпанував солістам, підготував репертуар, що складався з поширених на той час творів М. Лисенка, П. Ніщинського, А. Коципінського, обробок російських, польських, вірменських, єврейських пісень. Хор успішно виступав з концертами по навколишніх містечках і селах, а його керівник заслужив повагу й любов оточуючих. Особливо близько заприятелював М. Леонтович з молодими вчителями П. Денегою та Л. Добровою, які в 1905 року очолили гришинську бойову дружину й вирушили на підтримку повсталим гірникам Горлівки. Хор Леонтовича проводжав гришинську дружину співом революційних пісень. Однак повстанці були розбиті, загинули й згадані друзі-вчителі, почалися арешти революціонерів та їх співчуванців. У Леонтовичів зробили обшук. Помітно погіршилося ставлення місцевої влади до Миколи Дмитровича. Драматичні події часу посилилися й особистою трагедією родини – помер новонароджений син...

Перебувши 1906 рік у батьківському домі в Білоусівці, М. Леонтович знов повертається до Гришина. Але утиски стали нестерпними – ніяких концертів, ніякого співу українських пісень, ніяких свободолюбивих ідей, а тим паче революційних, – тільки учнівський хор і музична грамота. То ж одразу по закінченні шкільних занять навесні 1908 року родина Леонтовичів виїздить на рідне зелене Поділля.

Повернення до любого краю було благословенним для М. Леонтовича – адже тут йому найкраще працювалося, тут на думку спливали чудові образи й мелодії в усьому їх розмаїтті. І з працею все влаштувалося – він став учителем співів у Тульчинській жіночій спархіяльній школі, де навчались доньки подільських священиків. Як і всюди, упорядив хор, у репертуарі якого були твори російських композиторів – Глінки, Верстовського, Чайковського, та українських – Лисенка, Стеценка, Ніщинського. Їхні партитури довелося Миколі Дмитровичу спеціально опрацювати для жіночого складу. Заглиблюється він і у вивчення збірки фольклориста А. Коношенка «Українські пісні з нотами» (I і II сотні,

видані в Одесі 1900 і 1902) і здійснює хорові обробки окремих зразків («Над річкою бережком», «При долині мак», «Ой у полі та туман, димно» та ін.)

Гостро відчуваючи потребу в осягненні музичної освіти саме композиторського спрямування, М. Леонтович влітку 1908 року їде до Москви, аби домовитись про консультації у відомих професорів консерваторії. Він звернувся до С. І. Танєєва – учня П. І. Чайковського, який у свою чергу порекомендував Леонтовичу займатися зі своїм учнем – Б. Л. Яворським, відомим вченим-теоретиком, прекрасним знавцем поліфонії, автором знаменитої на початку ХХ ст. ладової теорії (на основі тетрахордових угруповань). Сьогодні це називається практикою заочного навчання – саме так впродовж дванадцяти років Микола Дмитрович брав лекції у Яворського, наїжджаючи спочатку до Москви, а з 1916 року – до Києва, куди той переїхав. Болеслав Леопольдович Яворський (1877–1942) був старшим від учня лише на півроку, між ними утворився глибокий духовний зв'язок і щира сердечна прихильність, хоч, як відомо, ці взаємини не вилилися у дружньо-приятельські стосунки товаришів-ровесників, а зберігалися на достойній відстані «вчитель – учень». Думається, тут суттєву роль відіграло шанобливе ставлення скромного «народного учителя з Поділля» до видатного фахівця.

А от знайомство з композитором К. Стеценком переросло у найсердечнішу товариську дружбу. Улюблений талановитий учень М. Лисенка був близьким М. Леонтовичу думками про розвій української культури, об'єднували їх і творчі пошуки новаторських шляхів опрацювання народнопісенних джерел, прагнення творити нові зразки сакральної музики, ґрунтованої на національному мелосі й традиціях українського багатоголосся.

У найбільш плідний – тульчинський – період творчості М. Леонтовича з'являються такі знамениті хорові обробки, як «Козака несуть», «Пряля», «Піють півні», «Женчичок-бренчичок» та ін. Композитор значно розширив коло першоджерел, використовуючи зразки з фольклорних збірок К. Поліщука й М. Остаповича (Збірничок найкращих українських пісень з нотами. Зібрав К. Л. Поліщук. Ноти записав М. Остапович. Редакція А. Кошці. Ч. I–IV. – К., 1913), І. Демченка (Українське весілля. – Одеса, 1905), К. Квітки (Народні мелодії. З голосу Лесі Українки записав і упорядив Климент Квітка. – К., 1917), аранжував також власні записи.

М. Леонтович активно включається і в культурно-громадське життя Тульчина – очолює місцевий відділок «Просвіти», де читає лекції на літературну тематику, ставить сцени з дитячої опери «Коза-Дерева» М. Лисенка та «Вечорниці» П. Ніщинського до драми «Назар Стодоля» Т. Шевченка.

За дружньої підтримки й наполягань К. Стеценка Микола Дмитрович наважуються дати свої обробки для виконання університетським хором під орудою

О. Кошиця у Києві. Справжнім потрясінням для київської громади було прем'єрне виконання на Різдво 1916 року (25 грудня, за старим стилем) «Щедрика» в обробці молодого композитора. Ця хорова мініатюра одразу зробила відомим ім'я Леонтовича серед українських шанувальників музики й породила надзвичайне зацікавлення до його доробку взагалі. «Щедрик» став могутнім імпульсом визнання харизми митця з зеленого Поділля для всієї України. Розкрилися нові творчі горизонти, пісні – «білі лебедоньки» – окрилили музичний геній композитора та надали нової снаги для творчості. Кирило Стеценко зазначав: «...Він – ніби різьбяр у музиці, що творить найтонші музичні вартості, неначе “мережева” із шовку. Його техніка, обробка найменшої речі настільки “ажурна”, ніби тонка різьба із золота, прикрашена самоцвітним камінням...».

Визнання М. Леонтовича виявилось трагічним чином пов'язаним з історичною долею країни початку ХХ ст. Після проголошення Україною незалежності 1918 року активно формується нова національна культурна політика, до участі в якій залучаються найбільш суспільно свідомі діячі. На початку 1919 року М. Леонтовича запрошують до Києва викладати в новоствореному Музично-драматичному інституті ім. М. В. Лисенка та народній консерваторії. З дружиною і двома доньками він переїздить до столиці, де живе на Лук'янівці, по вул. Багговутівській, 2. Планується видання його хорових обробок. Як інспектор музичного відділу Народного комісаріату освіти опікується першим державним українським оркестром, національною хоровою капелюю (Леонтович призначається комісаром капели за термінологією доби революційних змагань). Читає лекції по школах і гімназіях, укладає педагогічні посібники «Нотна грамота» та «Підручник для навчання в школах народних», із запалом поринає у нові дослідження й експерименти з проблем співвідношення кольору й музики.

Як людина, що мала фахову духовну освіту, М. Леонтович пильно стежить за рухом щодо визнання автономії української православної церкви, який почався у 1918 році (завершився проголошенням автокефалії на Всеукраїнському православному соборі 1921 року).

До складу ради Всеукраїнської православної церковної увійшли й композитори К. Стеценко та М. Леонтович¹. Доробок Миколи Дмитровича, слідом за К. Стеценком та О. Кошицем, збагатився новими сакральними творами – «На воскресіння Христа», «Хваліте ім'я Господнє», «Світе тихий» та ін. Етапним явищем української духовної музики стала його Літургія, першовиконання якої відбулося у Миколаївському соборі на Печерську² 22 травня 1919 року під орудою С. Тележинського³ (є варіант «Літургії») і на церковнослов'янський канонічний текст).

У Києві композитор наважується розширити звичні для нього жанрові межі (обробки народної пісні), втілюючи цілком оригінальні авторські задуми. Так народжуються відомі хори «Льодолом» та «Літні тони» на слова Г. Чупринки, «Легенда» на слова М. Вороного та «Моя пісня» на слова К. Білиловського. Замислив він написати й оперу за сюжетом казки Б. Грінченка «Русалчин Великдень».

Та історія національно-революційних змагань 1919 року вносить свої корективи в плани митця. Влітку до Тульчина повертається дружина з доньками – у Києві дуже скрутно з харчами. Восени розпочався наступ денікінців. На вулицях міста постійно відбувалися сутички між січовими стрільцями й більшовицькими загонами. Три сили – «Орел, Тризубець, Серп і Молот» (за висловом молодого П. Тичини) – виборювали владу в Україні... У листопаді 1919 року, як і більшість діячів українських урядових установ, М. Леонтович знесилений від недоїдання, полишає Київ і з великими труднощами, здебільшого пішки, повертається до Тульчина. Зруйновано мрії про незалежність України, самостійність її церкви, піднесення національної ідеї у суспільстві. Микола Дмитрович відчуває, що знаходиться під негласним наглядом нової «пролетарської» влади – на Поділля прислали агентів Петроградського ЧК. Почалося полювання на людей, прихильників української національної ідеї.

Зелене Поділля та бунтівна ще з козацьких часів Брацлавщина з її центром у Тульчині відмовилися прийняти ідеї пролетарської революції, що на багнетах гвинтівок принесли сюди на початку 1920 року російські більшовицькі загони⁴. Застав композитор і зміни в Тульчині:

¹ Музикознавець М. Юрченко ще й інші прізвища відомих українських музик, присутніх на I Всеукраїнському православному соборі УАПЦ 1921 року: Я. Яциневич, П. Гончаров, П. Козицький, М. Вериківський, М. Гайдай, В. Ступницький, С. Дрімцов, П. Демутький, Г. Давидовський. Див.: *Юрченко М. Духовна музика // Історія української музики.* – К., 1992. – Т. 4. – С. 105–124.

² На місці колишнього собору св. Миколая на Печерську нині знаходиться Палац творчості дітей та юнацтва.

³ В. Иванов подає ще відомості про виконання «Літургії» у травні 1919 р. у св. Володимирському соборі. Див.: *Іванов В., Іванова Л. Відродження «Літургії» М. Леонтовича // Микола Леонтович і сучасна освіта та культура.* – Кам'янець-Подільський, 2003. – С. 37–39.

⁴ Супротив був настільки сильним, що 23 квітня 1920 р. Раднарком прийняв спеціальне положення «Про організацію управління “Південно-Західного фронту”» (куди входила й Подільська губернія. – В. К.), яке надавало найширші повноваження органам ЧК (рос.: «Чрезвычайной комиссии»). – В. К.) у наведенні громадського порядку, а насправді – дозвіл на розгул червоного терору. Цей дозвіл скріпив своїм підписом вождь революції – Ленін. Так, за декретом Раднаркому Поділля із «зеленого» перетворили на «червоне»: тисячі людей розстріляно, ще тисячі – заслано до північних Архангельських концтаборів (списки розстріляних і засланих друкувалися в тогочасній місцевій пресі на останній сторінці). Із Петрограду й Москви на Поділля посунули вагони з більшовицькими «залізними дивізіями», революційні трибунали через день виносили смертні вирoki подільським юнакам, які тисячами тікали від служби в Червоній армії. Навіть школярів, які до Шевченкових днів поставили п'єсу «Назар Стодоля» Т. Шевченка, розстріляли як націоналістів (*Запрічуж А. Браїловська доля «Назара Стодоля»,* або Як 75 років тому знищили самодіяльних акторів // *Літературна Україна.* – 1996. – 11 квіт.)

епархіальне училище ліквідували, довелося вчителювати у трудовій школі; робота над оперою, звісно, загальмувалася, були складнощі й з організацією хору.

Миколу Дмитровича не покидало почуття неспокою. Він знав, що група Петроградського ЧК, яка отримала посвідчення Подільської губернії, окрім несприйняття всього українського, розпочала «полювання» й на представників православної церкви, а тим більш щойно проголошеної Української автокефальної православної церкви, до проводу якої він входив. Змушений був терміново емігрувати з Кам'янця-Подільського Іван Огієнко – визнаний тлумач Святого письма українською мовою. Для композитора ставало небезпечним те, що його авторитет значно зріс серед української громади після виконання «Літургії» (1919), багато приходів запитували про ноти його сакральних творів, які співали в храмах. То ж він, задля збереження життя, подумував про виїзд за кордон: дістав два квитка з поки-що не проствавленими прізвищами, які постійно тримав у своєму старенькому вчительському портфелі, але, на превелику біду, до якого заглянуло чуже «лихе око», коли він з хором виступав на сцені з різдвяною програмою. Не встиг завадити біді...

13 січня 1921 року після низки різдвяних концертів у Тульчині композитор поїхав у село Марківку, до батька – о. Димитрія, пароха тамтешньої сільської церкви. Того достопам'ятного вечора 22 січня 1921 року в хаті були батько композитора, сестра Вікторія та його старша донька Галина. Заповідалася тепла родинна вечеря... Затишок порушили непрохані гості – фурман Федір Грабчак та людина у шкірянці Афанасій Гріщенко, який показав написане на сірому цупкому папері посвідчення оперуповноваженого Вінницького ЧК. Хоча й непрохані – та гості. Посадили за стіл, погодували, вели розмову, постелили постіль у світлиці. А вранці 23 січня (о пів на восьму) опер ЧК з обрізу вистрелив у ще сплячого Миколу Дмитровича. Рана була смертельною. Злетіли його останні слова: «Світла... Води... Вмираю...»¹

***

Микола Дмитрович був доброзичливою, лагідною, тихою, скромною людиною. Він не був бунтівним борцем, а був *БУДІВНИЧИМ*. Та це, мабуть, ще небезпечніше для всіляких диктатур, аніж відкритий герць. Таких тихих і лагідних убивають, думаючи, що, задувши свічку життя, зруйнують зведені ними храми. Розраховували цинічно просто: талант – незамінний духовний скарб нації: не стане його, й обірветься та духотворча праця, яку він здійснює для блага свого краю.

Смерть Миколи Дмитровича на 44-му році життя була незбагненною й непередбаченою для української громади. Можливо, ота нескінченна вервечка вбивств, що тяглася аж з 1917 року, притупила інтуїтивну здатність людей передчувати події – Іван Стешенко, Лев Симиренко, Олександр Мурашко, Володимир Науменко, Григорій Чупринка, Василь Чумак – перелік імен з кожним роком все збільшується...

Вбивство Миколи Леонтовича збурило свідоме українське суспільство. 1 лютого 1921 року в Києві зібралася велика громада діячів культури, професори і студенти Київського Музично-драматичного інституту ім. М. В. Лисенка, щоб, як годиться за християнським звичаєм, відзначити дев'ять днів по смерті митця. Нашвидкуруч, але з великою відповідальністю організували концерт з творів Леонтовича. А в рідному Тульчині хор Леонтовича вперше виконав його обробку народної пісні «Смерть» і, як свідчить Я. Юрмас, «під час виконання її повнісінька зала істерично ридала...». У Києві ж по концерті впорядили Комітет пам'яті М. Д. Леонтовича, який очолив К. Стеценко (через рік Комітет було перейменовано на Всеукраїнське музичне товариство ім. М. Д. Леонтовича).

З глибокою шаною називаємо сьогодні імена тих, хто були серед засновників Комітету, – це його фундатор, видатний композитор К. Стеценко (1882–1922), що зовсім не надовго пережив свого друга М. Леонтовича, перший голова Комітету, художник і поет Ю. Михайлів (1885–1935), секретар Комітету, журналіст О. Чапківський (1884–1935), заступник голови, композитор П. Козицький (1893–1960), вчений-фольклорист К. Квітка (1880–1953, чоловік поетеси Лесі Українки), мистецтвознавець, фольклорист і філолог Дм. Ревуцький (1881–1941), композитори, хорові диригенти, відомі музиканти – Я. Степовий (1883–1921), М. Вериківський (1896–1962), Г. Верьовка (1895–1964), Ф. Попадич (1877–1943), П. Демущий (1860–1927), В. Верховинець (1880–1938), Б. Яворський (1877–1942), Б. Лятошинський (1895–1968), Ф. Блуменфельд (1863–1931), Н. Городовенко (1885–1964, керівник «Думки»), письменник, бандурист і актор Г. Хоткевич (1877–1938), П. Гайда, С. Тележинський, С. Дурдуківський, поети П. Тичина (1891–1967) і В. Поліщук, новатор театральної справи Л. Курбас (1887–1937), актор І. Садовський (1876–1948), президент Української академії мистецтв М. Бурачек (1871–1942), видатний вчений, історик культури С. Єфремов (1876–1938), історик мистецтва Д. Щербаківський (1877–1927), товариш Леонтовича ще з семінарських років Г. Яструбецький, співаки-хористи Васильченко,

¹ Вперше резонансну публікацію про ці події у радянський період було надруковано: Кузик В. Як загинув Микола Леонтович // Літературна Україна. – 1996. – 23 трав. Суттєвий факт: детальні свідчення 1921 р. одразу по трагедії були зібрані у с. Марківка Гнатом Яструбецьким – знайомцем композитора, членом Всеукраїнського Музичного товариства ім. М. Леонтовича. Однак їх не було опубліковано. Ці документи в 1999 р. підготував до друку мистецтвознавець В. Іванов. Див.: Іванов В. Слідами трагічних подій // Український музичний архів. – Київ, 1999. – Вип. 2. – С. 58–61.

Харченко. До складу Комітету як почесні члени були введені рідні Миколи Дмитровича – батько, дружина композитора, його сестри.

Товариство Леонтовича проіснувало до лютого 1928 року. Його хронологія найбільш чітко окреслює активну творчу потужність доби Українського відродження початку ХХ століття. А кінцеві дати особистого життя більшості його засновників і подальших членів засвідчують трагічну долю кращих представників того натхненного часу. Та проміння духовного злету не змогли здолати ніякі репресії й заслання. Навіть в останні дні життя у далекому холодному Котласі в одному з ГУЛАГів перший голова Товариства Юхим Михайлів написав:

А як хотілося пірнуть в життя потоки
Й гукнути: «Слава! – переможно...
Праці».
Хотілось, як повітря. Праці!
Щоб, задихаючись, творить для всіх, «для нас».
Та хтось позаздри нам
у «дивному палаці»
І погасив цей творчий наш екстаз.
Мене заслали – сам не знаю, за що.
За Україну, що я син її...

***

Кожний етнос, кожна нація вирізняється у світі своїми особливими ментальними рисами, найяскравіше втіленими у самобутніх, унікально-неповторних матеріальних витворах духу. Для України, думається, це насамперед три домінанти: *ПИСАНКА*, *ВИШИВАНКА* і *ПІСНЯ*. По цих ознаках нас легко пізнати у загальнолюдській сім'ї. Якщо виокремити таке поняття, як ПІСНЯ, то, попри всі незчисленні скарби нашого фольклору, які сьогодні ми тільки-но почали по-справжньому нести у світ, людям інших культур чи не найбільш відомим є «Щедрик» – і саме «Щедрик» хорова мініатюра Миколи Леонтовича. Правда, українцям-полянам народна поспівка з трьох нот у межах лише півтора тону була відома споконвіку, ще у прадавні язичеські часи – нею живився містичний дух наших далеких прашурів. Але світлий геній Миколи Леонтовича окрилив той мотив, дав йому новий лет, зробив його надбанням усієї планети. То була щаслива мить натхненного осяяння, їй сприяла доля, і навіть складна й трагічна доба початку ХХ століття. Якби по-іншому склалася історія української першодержавності, то, можливо, цей твір довго б залишався маловідомим за межами України. Але так сталося що, короткочасне за планами турне хорової капели О. Кошиця обернулося «гастролями впродовж всього життя», і з ними пов'язано поширення української пісні за океанами. Капела співала багато творів Леонтовича, але ті, що втілили загальнолюдські універсальні прин-

ципи лінійного розвитку музичної думки – насамперед «Щедрик», «Дударик», – стали ЗНАКОМ України. А з плином часу навіть і засвоїлися в цілому ряді іноземних культур як власні. Так людство лише за відомою йому шкалою визначення естетичних цінностей створило духовний пам'ятник Миколі Леонтовичу.

Вікова історія свідчить, що справжня мистецька особистість завжди стає визначною політичною по-статтю – бажає вона того чи ні. Через свій геній вона має авторитет у суспільстві, і це вирішує все. Така доля випала Миколі Лисенкові, який був свідомий її. Така доля випала й Миколі Леонтовичеві, який, здається, ніколи не прагнув її, уникаючи громадської відзнаки. Та саме йому судилося в найтяжчі часи української першодержавності очолити культурний сектор Народного комісаріату просвіти, створювати перші державні капели, перші державні симфонічні оркестри. І він це робив з цілковитою віддачею сил, з горінням душі. Бо з свого власного досвіду знав, як важливо підтримати талант, особливо молодий – адже бідність, постійна фінансова скрута не дозволили йому самому отримати справжню високопрофесійну школу, виучку, достойну величі його таланту.

Його суспільна роль полягала в органічному поєднанні відданості високому духовному Принципу і служіння йому своїм мистецтвом. І в цьому, гадаємо, таїна негаснучої притягальності генія Леонтовича для людей, які шанують високі ідеали, добропорядність і гармонію життя. Навіть загибель митця не привела українську громаду до розпаду й відчаю, а стала знаменом єднання творчих сил України в 1921 році та створення першої на теренах тодішньої країни спілки – Комітету ім. Миколи Леонтовича, очоленого його соратником і побратимом по мистецтву Кирилом Стеценком.

Розбуджена Лисенком слухацька громада – не тільки України, а й інших країн – відчула, що є у світі й українська музика з її незбагненим дивом – народною піснею – джерелом композиторського натхнення. Музика Леонтовича розквітла на рідному ґрунті, виявивши нові барви, оповивши всіх новим звуковим чаром, показавши світові не знані раніш коштовні діаманти-пісні, огранені рукою вправного Майстра, родом із зеленого українського Поділля.

***

Майже півтора десятиліття тому – 2005 року – видавництво «Музична Україна» вперше здійснила випуск композиторського доробку М. Леонтовича, відповідного до авторського першоджерела (особливо це стосується словесного ряду). Однак упродовж трьох місяців увесь тираж розлетівся і збірки «Микола Леонтович. Хорові твори» одразу стали раритетними. Нагальна потреба в них зросла, коли в грудні 2017 року українська культурна

громадськість відзначала 140-річчя від дня народження Майстра, а особливо – у різдвяні дні 2016/2017 років, коли світ вшановував 100-річчя «Щедрика», геніального творіння митця, що має нині понад 300 версій, та в травні 2019, коли виповнилося 100-річчя від першовиконання українською мовою його «Літургії». Від початку нового століття значну роботу по популяризації імені М. Леонтовича, його творчої спадщини та діяльності Меморіального музею на батьківщині композитора здійснив відомий дослідник-музиколог, заслужений діяч мистецтв України, професор А. Завальнюк.

У попередньому ХХ ст., як і за життя самого композитора, публікацій було не багато: видання «Дніпросоюзу» 1921 р. під редакцією П. Козицького, видання «Книгоспілкою» одного збірника «М. Леонтович. Музичні твори» 1924 р. та 2–8 збірників 1930–31 рр. під редакцією Я. Юрмаса (Юрія Масютіна). Потім, уже по війні, – у 1952 та 1961 рр. під редакцією М. Вериківського, а на його основі в 1970 р. «Музична Україна» здійснила видання під загальною редакцією М. Гордійчука.

Базовою основою нового нотного видання став збірник 2005 року. Композиції для мішаного хору в жанрі хорової обробки згруповано за принципом жанрово-тематичних грон (однак без спеціального їх позначення), що, думається, сприяє більш органічному художньо-емоційному змісту видання: колядки й щедрівки, веснянки, купальські, жнивнярські, козацькі й гайдамацькі, рекрутські, чумацькі, весільні, пісні про сімейне життя та жіночу долю, про кохання, жартівливі, пісні січових стрільців. Хори з опери «На русалчин Великдень» подаємо в редакції М. Вериківського, як найбільш відповідній для концертного (номерного) виконання (реконструкцію опери «На русалчин Великдень» у редакції М. Скорика здійснено за принципами наскрізного драматургічного розвитку, що простежується і у вирішенні хорових сцен русалок). Оригінальні твори М. Леонтовича «Льодолом» та «Літні тони» друкуємо з текстами Г. Чупринки. У деяких текстах народних пісень повернуто окремі слова відповідно до оригіналу чи першодруку (там, де в радянські часи були цензурні зміни). Для можливості виконання хорів М. Леонтовича іноземними співаками здійснено транслітерацію українських слів латиницею (згідно Постанови Кабінету міністрів України від 27.01.2010 року № 55 «Про впорядкування транслітерації українського алфавіту латиницею»). З метою поширення творчості М. Леонтовича у світі подано переклад англійською музикознавчих текстів книжки (вступ, коментарі тощо).

До розділу оригінальних композицій М. Леонтовича додатково два твори: «Прелюдію» – своєрідний зразок рішення гармонічного завдання, віднайдений В. Івановим, та «Зорі» на вірші Б. Грінченка – транскрипцію романсу М. Леонтовича для солістки й хору, здійснену Л. Дичко.

До нового видання увійшов окремий розділ – «Духовні твори», де представлені «Літургія св. І. Златоустого»,

шість Херувимських піснеспівів, два релігійні канти та ін. Кілька колядок духовного змісту (друкованих у ж. «Музика», 1992, № 1) і варіант «Щедрика» на церковний текст вміщено на початку книги поряд з іншими колядками та щедрівками. Літургія (1920) друкується за склогографом рукопису, що зберігається у бібліотеці Інституту мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М. Т. Рильського НАН України (фонд М. Грінченка). Тексти сакральних творів подано відповідно канонічно затвердженим у новий час. Опрацювання цього розділу здійснював заслужений діяч мистецтв України, голова Хорового товариства України імені М. Леонтовича при Всеукраїнській музичній спілці, лауреат міжнародних та всеукраїнських конкурсів (як керівник хору «Воскресіння»), доцент Національної музичної академії України ім. П. І. Чайковського, хормейстер Національної опери України О. Тарасенко. Вдячні видатному українському хоровому диригенту, заслуженому діячу мистецтв України, художньому керівнику ушлявленого хору «Київ», лауреату Національної премії України ім. Тараса Шевченка, лауреату престижних міжнародних конкурсів хорів у Німеччині (1992), Польщі (1993, 1996, 2001), Ірландії (1993, Гран Прі) та ін., засновнику хорового фестивалю «Золотоверхий Київ» М. Гобдичу за сприяння у підготовці даного видання та дозвіл використати кілька партитур із укладеної та редагованої ним збірки «М. Леонтович. Духовні твори» (2005). Дякуємо відомому досліднику сакральної музики, лауреату премії ім. М. Лисенка, члену Всеукраїнської музичної спілки, члену Асоціації хорових диригентів Європи «Europa Cantat» та Асоціації хорових диригентів Америки (ACDA), професору М. Юрченку за надання низки партитур церковних творів М. Леонтовича з його збірки «Духовно-музичні твори українських композиторів ХХ ст.» (2004). Ми вдячні також за допомогу в якомога більш точному визначенні назв творів М. Леонтовича нашим колегам із США: Михайлу Найдану – перекладачу, письменнику, професору славістики в Університеті штату Пенсильванія, архимандриту Кирилу (Говоруну) – доктору філософії, науковому співробітнику університету Лойола-Мерімаунт в Лос-Анджелесі, Світлані Буджак-Жонес – докторці соціолінгвістики мов, незалежний перекладачці. Високо шануємо укладацьку та редакторську працю знаних діячів української музики, у різні роки причетних до видання музичного доробку геніального Майстра з Поділля – П. Козицькому, Ю. Масютіну (Я. Юрмасу), М. Вериківському, М. Гордійчуку, В. Бруссу, І. Мартону, В. Луканюку, В. Іванову, А. Завальнюку.

Наприкінці видання подано коментарі, здійснені у різні часи Я. Юрмасом (1930–1931), В. Бруссом (1970), М. Гобдичем (2005) та нинішнім редактором-упорядником.

Перший з них – Я. Юрмас – символічний псевдонім «Я Юр-Мас» – видатного дослідника Юрія Масютіна (Масютина; 1896–1942 ?). За основною професією він

був ученим-демографом і працював науковим співробітником у Демографічному інституті, досліджував професійну статистику в Україні. Водночас, маючи добру музичну освіту, був членом музичної секції Інституту української наукової мови при УАН, часто виступав зі статтями та рецензіями на шпальтах газет і журналів. Юрмаса було запрошено видавництвом «Книгоспілка» до участі в другому (після «Дніпросоюзу») виданні творів М. Леонтовича. Його опрацювання доробку композитора й сьогодні гідне подиву: розумний науковий педантизм, скрупульозність дослідження кожної чернетки композитора, джерела, дотичних матеріалів. Із цих приміток багато можна дізнатися про творчий процес митця, що важливо при теоретичному аналізі музики, і про особливості виконання того чи іншого хору (аж до характерної вимови окремих слів, складів), що є дуже цінним для диригентів і хорової справи. Юрмаса спіткала трагічна доля багатьох діячів Українського відродження ХХ ст. – репресії в 1930-х, табори... Дата смерті умовна.

У повоєнні роки ХХ ст. дослідженню творчості Леонтовича присвятив свою увагу видатний український вчений-музиколог Микола Гордійчук (1919–1995)¹. Його наукова діяльність добре відома далеко за межами України. Це книжки про М. Лисенка, М. Колачевського, монографії про композиторів-братів Георгія та Платона Майбород, Лесю Дичко, ґрунтовні праці з питань розвитку української симфонічної музики та фольклору, сотні статей з актуальних проблем української культури, упорядкування багатьох збірників нотних видань. Однак, можу стверджувати, тема «М. Леонтович» червоною ниткою пройшла крізь усе його творче життя.

Праця на цій ниві розгорталася у різних напрямках. Він ініціював нове доповнене видання творів українського Майстра. Здійснив кілька видань монографії про митця (за це був удостоєний престижної мистецької премії ім. М. Лисенка), домігся державного замовлення видатному композиторові М. Скорика на закінчення й нову редакцію опери, відстоював разом із знаним українським диригентом П. Муравським випуск раритетного альбому хорових записів на фірмі грамплатівок

«Мелодія» (1977, співав хор Київської консерваторії ім. П. І. Чайковського). М. Гордійчук був головною дійовою силою при підготовці й проведенні святкування 100-річчя від дня народження Майстра. Не забуваймо, що все це відбувалося за часи досить прохолодного ставлення тогочасних радянських установ до творчості цього яскравого національного композитора. І навіть останньою працею дослідника, що полишилася на його письмовому столі перед навалюю страшного удару – інсульту, була нова доповнена редакція книжки про М. Леонтовича. Її було надруковано вже після смерті вченого...

У виданні «Хорові твори» (1970) М. Гордійчук здійснив загальну редакцію і подав розгорнуту вступну статтю. Примітки зробив (вперше після Я. Юрмаса) добре обізнаний з українською хоровою літературою В. Брусс. Ці коментарі за обсягом більш лаконічні, узагальнені й розраховані на практичне користування керівниками творчих колективів, студентами, просто шанувальниками музики. Правомірно, що в ряді позицій фактологічний матеріал збігається з юрмасівським, але їх цінність полягає в можливості оперативної й швидко скласти уявлення про історію появи твору, джерело, характер викладу й форму.

З плином часу, на відстані понад століття особливо відчутною є значущість творчої спадщини геніального Майстра – «скромного вчителя з Поділля» Миколи Леонтовича. Провидіння обдарувала його унікальним музичним талантом, яким гріх було нехтувати і який вимагав постійної великої мистецько-духовної праці. Попри всі життєві труднощі він не зрадив цьому дару й прагнув крок за кроком удосконалювати свою майстерність, досягати довершеності композиції, що бриніла в його уяві в досконалих звукосплетіннях людських голосів, з неповторною мелодичністю, вокальною барвистістю й рідним українським словом.

Валентина КУЗИК
музикознавець, доктор філософії
(мистецтво), лауреат премії ім. М. Лисенка,
науковець ІМФЕ ім. М. Т. Рильського
НАН України, член НСКУ

¹ Мені пощастило півстоліття працювати у відділі музикознавства Інституту мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М. Т. Рильського НАН України, який багато років очолював М. Гордійчук. У вересні 1969 р. він приймав у мене іспити з фаху при конкурсному відборі на посаду науковця Інституту (був тоді заступником директора). Я маю примірник книжки «М. Леонтович. Хорові твори» видання 1970 р. з надписом: «Дорогий В. В. Кузик від редактора й автора передмови. М. Гордійчук. 12 / IV – 71 р.». А однією з перших моїх публікацій вже як молодшого наукового співробітника Інституту була рецензія на це видання: *Збірка хорових обробок (М. Леонтовича) // Народна творчість та етнографія.* – 1971. – № 4. – С. 103–104. Хіба могла я тоді подумати, що мені самій колись випаде доля бути редактором і упорядником музичної спадщини геніального Леонтовича?

MYKOLA LEONTOVYCH

*“Oy vy, bili lebedonky, holosni pisni,
Vylitayte, vy shuhayte v ridnii storoni!”*
[“Oh you, white swans, loud songs,
You fly in your native corner!”]

Maxim RYLSKY

Ukrainian choral music of the past is rich as to the bright creative personalities – M. Diletsky, M. Berezovsky, D. Bortniansky, A. Vedel, M. Lysenko, K. Stetsenko, O. Koshyts ... A special place in this series is that of M. Leontovych, who has carved the perfect and unsurpassed forms of revealing the artistic essence of the national spirit in music in his work, merged with a rich folk-songs culture of Ukraine. Like a magnet, the figure of the artist for many years attracts the attention not only of musicians, fans of choral singing, but also of the cultural community, church leaders and ordinary people. Many facts from his short and tragic life was silenced throughout the whole post-revolutionary period of the 20th century, his works were published as purified and corrected by the Soviet censorship. In the 1990s, the situation has changed for the better – his sacred music sounded (the publication of notes was performed by V. Ivanov, later – M. Yurchenko, M. Gobdych), in the new versions we see the songs known before arrangements. The Liturgy and spiritual songs of Leontovych became the adornments of the repertoires of the best Ukrainian choirs and sounded far beyond Ukraine. Musicians united in the All-Ukrainian Music Society named after M. Leontovych, Chorus contests take place to glorify M. Leontovych, who led to a true renaissance of the choral business in Ukraine, choral competition is held also named after M. Leontovych, which promoted a true renaissance of choral affairs in Ukraine. In 2002 the book of A. Zavalnyuk “Mykola Leontovych” was published, where there are collected the most complete materials and documents on the life and work of the composer in accordance with the historical truth. The same researcher has published in 2017 the works of the composer and his methodical advice on teaching music based on folk-verse sources. To commemorate the 125th anniversary of the birth of the author of “Shchedryk”, the memorial plaque was opened on the wall of the former Seminary in Kamyanets-Podilsky, where M. Leontovych studied. And at the State University named after I. Ogienko one opened memorial room of the composer. Before its anniversary in 2017, the activity of the Memorial Museum of M. Leontovych in Tulchyn has been restored. In the same year an artistic award was formed

named after M. Leontovych. Its first winner was the talented composer M. Schwed. In autumn 2018, two signs for the Ukrainian culture of the exhibition were opened. The first – “World triumph of «Shchedryk» – 100 years of cultural diplomacy” at the Diplomatic Academy of Ukraine led by G. Udovenko, where for the first time the public presented various documents on the activities of the Ukrainian National Choir under the direction of O. Koshyts, associate of M. Leontovych, who has spread the glory of national choral music around the world. The second – “Maestro of Christmas” in the National Museum of History of Ukraine, where rare items were presented that have concern to the artist’s life and work. The beginning of 2019 was marked with opening the exhibition in Pokrovsk, Donetsk region (once Gryshyno), dedicated to M. Leontovych and with introducing there a competition of choral ensembles “Shchedryk-fest”.

* * *

The life of composer Mykola (Nikolai) Leontovych was primarily planned as that consisting of a typical scheme of an ordinary person’s existence without noticing the future genius of Ukrainian music from the common viewpoint. He was born on December 13, 1877 in the small settlement Monastyrok near the village of Selevintsy, Bratslav district, in Podillya (Podolia)¹, in a large family of priest Dmytro (Dmitry) Feofanovych Leontovych. From the childhood on Mykola has shown a desire for a folk song and singing, so that his musically educated parents helped him. It was the mother Maria Yosypivna who has exerted a particularly tangible influence on the “first-born Mykolka”. He was outwardly likened to her facial features and clear eyes, in which the sincerity and gentleness of the soul shone. The children’s years in the village Shershni near Tyvrov have passed quickly, after a year of training in the preparatory class of the Nemirov gymnasium the boy was sent away, according to the tradition of priestly families of Podillya, to the Shargorod Initial Spiritual School (1888–1892).

The next stage in the life of the future priest, whom his parents wanted to see, was associated with the Kamyanets-Podilsky spiritual seminary (1892–1899). In this well-known

¹ The updated data on the place of birth of M. Leontovych is taken from the work of A. Zavalnyuk «Mykola Leontovych» (Vinnytsia, 2002, p. 11).

Podillya educational institution the grandfather and father of Leontovych also studied, as well as his younger brother Alexander still later on. The years of seminars became the turning point for M. Leontovych in choosing his own path. Active cultural life of the central city of Podolsk province, concerts, plays (even opera), that were visited by the young Mykola, participation in the seminar choir, and, after the third year, in the newly created string orchestra, all it furthered the desire of engaging in music seriously¹.

During the holidays, while coming to his home (Leontovych family lives since 1895 in the village Bilousivka of Zhuravlivska county of Bratslav district), the young musician begins to record samples of Podillya folklore, which later form the basis of his own compositions. His first choir arrangements written during the seminary years («*Oy z-za hory kam"yanoyi*» / “Oh, from the stony mountain”, «*Oy pidu ya v lis po drova*» / “Oh, I’ll go to a forest for firewood”, «*Mala maty odnu dochku*» / “A mother has one daughter”, etc.). He works with the chorus and orchestra of the seminary as a conductor; the works of Bortniansky, Berezovsky, Arkhangelsky are heard under his regent hand. Seminar music teacher Y. Bogdanov is individually engaged with a talented student of musical and theoretical sciences, harmony, polyphony and counterpoint (however, successes were rather modest in other disciplines, besides music). In 1899, when in the seminary the 100th anniversary of the birth of O. Pushkin was widely celebrated (as in other educational institutions of the then Russian Empire too), his friends wrote on a shared photo: “The future glorious composer”. Friends have given him the clavier of the opera “Shoes” by P. Tchaikovsky as a present, we read on the opening page: “The future glorious composer, the unforgettable regent from the chorus of the singers”. M. Leontovych has begun his own biography with the violation of family tradition – he decided to become a school teacher. Perhaps his dream was to continue his professional musical education, however financial opportunities did not allow it to be done. For him, there was only one thing – to work, to engage in self-education and, if possible, to consult with well-known musicians-professionals (M. Lysenko also had problems with obtaining professional music education in a full volume of conservatory for the same reasons).

From the autumn 1899 on M. Leontovych is the teacher of singing and arithmetic (!) at Chukivska two-class school. He organizes at the school a choir and a small orchestra performing popular Russian and European composers of the time, and the original compositions of the young teacher. In Chukovo M. Leontovych concludes “First Collection of Songs from Podillya”, which remained in the manuscript (either due to the modesty of the author, or because of

problems with printing). The first edition of the book was titled “The second collection of songs from Podillya” (Kyiv, 1903) and dedicated to M. Lysenko. M. Leontovych dared to send his arrangement of songs to M. Lysenko even before editing, he wanted to hear the opinion of an acknowledged Ukrainian Master about the initial attempts by Podolia’s author. A fragment of the letter-answer of M. Lysenko’s been preserved: “Remembering your collection of songs, I was very disappointed, because I found in it independent movement, moves of voices, without laying intervals for the harmonious area ...”. M. Lysenko during the celebration of his 35th years of creative work (according to M. Pavlovsky’s memory) complained sadly on the empty space in Ukrainian music, but “with enthusiasm he spoke about the national teacher from Podolia M. Leontovych, who is very serious about music, studying a very diligent counterpoint, and in his arrangements of folk songs reveals an original, vivid ability. From this teacher «people will be!»”²

However, although the collection includes such successful treatments as «*Hayu, hayu, zelen rozmayu*» / “Grove, grove, green meadow”, «*Oy chas, pora do kurennya*» / “Oh, it’s time to go to the hut” and so on, the author himself was dissatisfied with it, as far as the imperfect choral score and the recording of poetic words were concerned. M. Leontovych gradually bought all collections (300 copies) and, as he spoke jokingly, “let them sink in the Dniro”.

In 1901 M. Leontovych – a teacher of church singing and recording at the Tyvrivsky Spiritual School. There, in Tyrov, Mykola gets acquainted with the charming and educated girl Claudia Ferapontovna Zhovtkevych (sister of wife F. Nalivansky – colleagues of Leontovych), that grew into a deep feeling and ended with marriage (March 22, 1902). The necessity of caring for the material provision of his own family makes Leontovych look for a new job, so in 1902 he leaves for Vinnitsa to teach at the church parish school. Here he is also organizing a choir, later a small brass band.

His creative work is growing. The young composer feels an urgent need to increase his musical-professional level and in 1903–1904 (during school holidays) he traveled to the northern capital, where he lectured at the St. Petersburg Court Singing Chapel. This ancient educational institution is associated with the names of D. Bortniansky, M. Berezovsky, M. Glinka. After the opening of the Conservatory in St. Petersburg and Moscow somewhat weakened in its glory (at the beginning of the twentieth century). But everything that was related to the choral art – choral performance and practice of choral writing – remained perfect. For the musician from Podolia the classes with the well-known specialists – S. Bamotin (theory

¹ About M. Leontovych’s years of study see: *Ivanov V.* Little-known pages of Biography of M. Leontovych // Ukrainian Music Archive. – Kiev, 1999. – Vol. 2. – P. 54–68.

² For *J. Yurmas.* M. Leontovych. Musical works. – K., 1930. – Sb. 2. – P. I–II.

of music, harmony, polyphony) and O. Puzyrevsky (choral performance) have become very useful. Mykola successfully passes exams and on April 22, 1904 receives a Certificate of the Regent of the Church choirs.

However, Leontovych did not dream about the career of the church regent, and the receiving the Certificate was perceived by him as an official document, confirming his special – musical – education. When he returned home after his exams in St. Petersburg, he met in a train with a railroad companion, who spoke about the opportunity to work in the city Gryshyno (now Pokrovsk) in the Donetsk region (then Ekaterinoslav region).

In the new educational year 1904 the family of Leontovych lived in the station town of Gryshyno. Mykola was a teacher of singing at a railway school. He immediately organized a choir, which included schoolchildren and older people, created a small orchestra that accompanied the soloists, prepared a repertoire consisting of the works by M. Lysenko, P. Nishchinsky, A. Kotsipinsky, that were commonly spread at that time, the arrangements of Russian, Polish, Armenian, Jewish songs. The choir successfully performed concerts around the surrounding towns and villages, his leader has earned respect and adoration of others. Leontovych was friends with young teachers P. Denega and L. Dobrova, who in 1905 led the battalion and went to support the insurgent miners of Horlivka. Leontovych's choir accompanied the Gryshyn's squad singing revolutionary songs. However, the rebels were defeated, the said friends and teachers perished, and the arrests of revolutionaries and their fellowmen began. Leontovych was searched. The attitude of local authorities towards Mykola also worsened. Dramatic events of time also arose in the personal tragedy of the family – the newborn son dies...

Having spent 1906 in his father's house in Bilousivka, M. Leontovych returns to Gryshyno again. But oppression became unbearable – no concerts, no singing of Ukrainian songs, no freedom-loving ideas, not to say of the revolutionary ones, – only student choir and musical writing. Immediately after the school lessons in the spring of 1908, the family of Leontovych leaves for his native green Podillya. The return to the beloved land was that of bliss for M. Leontovych – here he worked best, here the wonderful images and melodies came in the mind. And although everything was settled with difficulty, he became a teacher of singing at the Tulchyn Women's Diocesan School, where the daughters of Podillya priests studied. He organized a choir, where there were works of Russian composers in the repertoire – these of Glinka, Verstovsky, Tchaikovsky, as well as these of Ukrainian ones – Lysenko, Stetsenko, Nishchinsky. Their scores had to be specially shot for women. He goes deeper into the study of the collection of folklorist A. Konoshenko "Ukrainian songs with notes" (I and II hundreds, published in Odessa in 1900 and 1902), performing choral arrangements of individual samples («*Nad*

richkoyu berezhkom» / "Above the river and the shore", «*Pry dolyni mak*» / "In the Valley there's Poppy", «*Oy u poli ta tuman, dymno*» / "Oh, in the field fog-smoke", etc.).

M. Leontovych acutely felt the need to deepen his musical education in the composer's direction, and in the summer of 1908 he traveled to Moscow to arrange consultations from well-known conservatory professors. He appealed to S. Taneyev, – who was P. Tchaikovsky's follower and, in his turn, recommended Leontovych to engage with his disciple – B. Yavorsky, a famous scientist-theorist, a great connoisseur of polyphony, the author of the famous musical modal theory (based on the tetrachordal scales) of the early twentieth century. Today this is called the practice of distanced studies: it is exactly for twelve years that Mykola took lectures at Yavorsky, arriving first in Moscow, and from 1916 – to Kyiv, where he moved. Boleslav Leopoldovich Yavorsky (1877–1942) was the eldest student from the six months, between them there was a deep spiritual connection and a sincere heartfelt affection, however, these relationships did not result in friendship-friendly relations of contemporaries, but kept at a decent distance "teacher – student". It seems that the respectful attitude of the "modest teacher from Podillya" to an outstanding specialist played a significant role here.

Instead, the case of getting acquainted with the composer Kyrylo [Kirill] Stetsenko turned into the most sincere friendship. The favorite talented student of M. Lysenko was close to M. Leontovych's thoughts about the development of Ukrainian culture, they united their creative search for innovative ways of processing populist sources, the desire to create new samples of sacred music, grounded on national melodies and traditions of Ukrainian polyphony.

In the most fruitful period of creativity – that of dwelling at Tulchyn – M. Leontovych has created such famous choral arrangements as «*Kozaka nesut*» / "They're carrying a Cossack", «*Prialia*» / "The Spinner", «*Piiut pivni*» / "The roosters are singing", «*Zenchychok-brenchychok*» / "Reapster-bleepster" and other. The composer expands essentially the circle of primary sources, uses samples from folk collections by K. Polischuk and M. Ostapovych (Collection of the best Ukrainian songs with notes, collected by K. L. Polishchuk. The notes were written by M. Ostapovych. Edition A. Koshyts. Part I–IV. – Kyiv, 1913), I. Demchenko (Ukrainian Wedding – Odessa, 1905), K. Kvitka (Folk melodies. In the voice of Lesya Ukrainka, Kliment Kvitka wrote and arranged. – Kyiv, 1917) and arranged their own records.

M. Leontovych is actively involved in the cultural and public life of Tulchyn – heads the local department of «*Prosvita*» / "Enlightenment", where he lectures on literary subjects, puts scenes from the children's opera «*Koza-Dereza*» / "Goat-horn" by M. Lysenko and «*Vechornytsi*» / "Evening Party" by P. Nishchinsky to the drama «*Nazar Stodolia*» by T. Shevchenko.

With the friendly support and insistence of K. Stetsenko, Mykola is determined to give their processing for

the performance of the university choir under the direction of O. Koshits in Kyiv. The first performance of «*Shchedryk*»/ “Goodwishes” in the arrangement of M. Leontovych became a real shock for the Kyiv community for Christmas in 1916 (December 25, according to the old style). This chorus miniature immediately made the famous name of Leontovych among Ukrainian music lovers and gave birth to an extraordinary interest in its completion. «*Shchedryk*» became a powerful impulse for the recognition of the artist from the green Podolia’s charisma over all Ukraine. New creative horizons were opened, the songs – «white swans» – inspired the musical genius of the composer and gave a new impetus to creativity. Kyrylo Stetsenko said: “...He is like a carver in music that produces the finest musical value, as if it were «lace» of silk. His technique, the treatment of the smallest thing is so «refined» like a fine carving made of gold, decorated with precious stones...”.

The recognition of M. Leontovych was tragically connected with the historical destiny of the country at the beginning of the twentieth century. After the declaration of independence of Ukraine in 1918, the new national cultural policy is actively being formed with the participation and involvement of the most socially conscious personalities. In early 1919 M. Leontovych was invited to teach in Kiev in the newly organized Musical-Dramatic Institute named after M. V. Lysenko and People’s Conservatory. He takes his wife and two daughters to the capital, where he lives in Lukyanivka, on the street Baggovutivska, 2. It is planned to publish his choir arrangements of folksongs. As an inspector of the musical department of the People’s Commissariat of Education he takes care of the first state Ukrainian orchestra and national choral chapel (Leontovych is appointed by the commissioner of the chapel according to the terminology of the age of revolutionary struggle). He lectures at schools and gymnasiums, arranges pedagogical assistant classes “Musical writing” and “Practical course of singing in the High schools of Ukraine”, plunges himself with enthusiasm into new research and experiments on color and music correlations.

As a person who had a professional spiritual education, M. Leontovych closely follows the movement towards the recognition of the autonomy of the Ukrainian Orthodox Church, which began in 1918 (and ended with the proclamation of autocephaly at the All-Ukrainian Orthodox Cathedral in 1921). The composition of the All-Ukrainian Orthodox Church Council includes composers K. Stetsenko and M. Leontovych¹. The works of M. Leontovych, followed by K. Stetsenko and O. Koshyts, are enriched with new

sacred works – «*Na voskresinnya Khrysta*» / “On the Resurrection of Christ”, «*Khvalite im 'ya Hospodnye*» / “Praise the Name of the Lord”, «*Svite tykhyy*» / “The Light is Quiet”, and others. A staggering phenomenon in the development of Ukrainian spiritual music was his Liturgy that was performed for the first time at the Nikolas cathedral on Pechersk on May 22, 1919, under the conducting of S. Telezhinsky² (written version of Liturgy and Church-Slavonic canonical text).

In Kiev, the composer dreams of expanding the genre’s usual limits (arranging folk songs) and writes original author’s works. Thus, well-known choirs are born: «*Liodolom*» / “Icebreaker” and «*Litni tony*» / “Summer Tones” on the words of G. Chuprynka, «*Lehenda*» / “Legend” on words of M. Vorony and «*Moya pisnya*» / “My song” on the words of K. Bilylovsky. He planned also to write an opera based on the plot of B. Grinchenko’s tales of «*Rusalchin Velykden*» / “Mermaid Easter”.

However, the history of national-revolutionary struggle of 1919 makes its adjustments to the artist’s plans. In summer, his wife with daughters returns to Tulchyn: it is very hard with food in Kyiv. In autumn, the Denikins attack began. On the streets of the city there were continuous clashes between the Sich riflemen and the Bolshevik detachments. Three forces – “Eagle, Trident, Sickle and Hammer” – (in the words of the young Pavlo Tychyna) – fought for power in Ukraine... In November 1919, like most of the officials of Ukrainian government institutions, M. Leontovych being disabled due to malnutrition departs from Kyiv and with great difficulty, mostly on foot, returns to Tulchyn. The dreams of Ukraine’s independence, the independence of its church, and the rise of the national idea in society have been ruined. Mykola feels that he is under the tacit supervision of a new “proletarian” government that has sent agents of the Petrograd EC [Emergency Commission – organ of the Red Terror] in Podolia. The hunting began for people, supporters of the Ukrainian national idea.

Green Podillya and Bratslav district, that was rebellious in Cossack times, with its center in Tulchyn, refused to accept the ideas of the proletarian revolution, which was brought here on the bayonet in the beginning of 1920 with the Russian Bolshevik detachments³. The composer has witnessed also changes in Tulchyn: the diocesan school was liquidated, one had to be taught at a labor school; work on the opera slowed down, there were difficulties with the organization of the choir.

The sentiment of anxiety did not leave the composer. He knew that the group of Petersburg EC, that did not

¹ M. Yurchenko gives also other surnames of the well-known Ukrainian musicians who were present at the First All-Ukrainian Orthodox Cathedral of the UAOC in 1921: Y. Yatsinevich, P. Goncharov, P. Kozytsky, M. Verykivsky, M. Gaidai, V. Stupnytsky, S. Dymitsov, P. Demutsky, G. Davydovsky. See: *Yurchenko M. Spiritual Music // History of Ukrainian Music.* – Kyiv, 1992. – T. 4. – Pp. 105–124.

² On the place of the former cathedral of St. Nicholas in Pechersk one has now built the Palace of Creativity of Children and Youth.

³ The opposition was so strong that on April 23, 1920, the Soviet People’s Commissariat had adopted a special provision «On the management of the Southwest Front» (which included Podolia province – *V. K.*), which gave the broadest powers to the bodies of the EC (on Russian – *Ch K*,

tolerate all that had concern to Ukraine, began “hunting” the representatives of the Orthodox Church, and especially the newly proclaimed Ukrainian Autocephalous Orthodox Church, to which he belonged as a member of the leadership. Ivan Ogienko, a recognized interpreter of the Ukrainian Script, was urgently forced to emigrate from Kamyanets-Podilsky. It became dangerous for Mykola that his authority increased significantly among the Ukrainian community after the Liturgy (1919), many churches asked about the notes of his sacred works and sang them in temples. He thought about going abroad for the sake of saving life: he got two tickets without identified surnames that were constantly kept with him in his old teacher’s briefcase. However, unfortunately, someone else’s “evil eye” looked at the portfolio, when he performed with the choir on stage with the Christmas program. And trouble was waiting for him ...

On January 13, 1921, after a series of Christmas concerts in Tulchyn, the composer went to the village Markovka, to his father Demetrius – the pastor of the local village church. On that memorable evening on January 22, 1921, there were the father of the composer, the sister Victoria and his eldest daughter Galyna at home. He has ordered a warm family dinner... The unhappy guests were disturbed by the comfort – groom Fedor Hrabchak and man in leathern clothes Afanasy Grishchenko, who showed the certificate of the official of the Vinnitsa EC on a gray, heavy paper. Although uninvited, they were guests. They sat at the table, fed, talked, laid bed in the chamber. And in the morning of January 23 (about half past eight) the agent of the EC fired from the sawn-off gun at the still sleeping M. Leontovych. The wound was deadly. His last words were sounded: “Light... Water... I’m dying...”¹.

Athanasys has fulfilled the task. And the Soviet government did not persecute him while accusing robbers.

***

...M. Leontovych was a benevolent man, a gentle one, loving people and a family – a quiet genius. He was not a rebellious wrestler, but a *CREATING SPIRIT*, – and this is perhaps even more dangerous for all sorts of dictatorships than an open struggle. Such quiet and gentle ones are being killed because one thinks that with blowing out a candle of life the temples built by them would be destroyed. One

counts here with simple cynicism: talent is the indispensable spiritual treasure of the nation, if it stops to exist that will break down the spiritual work being carried for the good of his land.

The death of composer at the 44th year of his life was incomprehensible and unpredictable for the Ukrainian community. Perhaps this chain of murders, which lasted from 1917, dulls the intuitive ability of people to foretell the events – Ivan Stekshenko, Lev Symyrenko, Olexander Murashko, Volodymyr Naumenko, Grigory Chuprynka, Vasyl Chumak – the list of names every year is increasing ...

The murder of Mykola Leontovych has aroused the conscious Ukrainian society. On February 1, 1921, a large community of cultural figures, professors and students of the Kyiv Musical-Dramatic Institute named M. V. Lysenko, according to the Christian tradition, has arranged meeting to commemorate the nine days after the death of the artist. A concert of the works of Leontovych was organized with great responsibility in spite of haste. And in his native Tulchyn the choir of Leontovych performed for the first time his arrangement in the folk song «*Smert*» / “Death” and, as Y. Yurmas testifies, “During the performance the ultimately filled hall was hysterical crying...”. In Kyiv, after the concert, the Committee for the Remembrance of M. Leontovych, headed by K. Stetsenko, was organized (in a year it was renamed the All-Ukrainian Music Society named after M. D. Leontovych).

We are deeply honored to call the names of those who were among the founders of the Committee today – the founder, prominent composer K. Stetsenko (1882–1922), who did not survive for a long time his friend M. Leontovych, the first chairman of the Committee, the artist and poet Y. Mikhailov (1885–1935), the secretary of the Committee, journalist O. Chapkivsky (1884–1935), Deputy Chairman, composer P. Kozytsky (1893–1960), folklorist K. Kvitka (1880–1953, husband of poetess Lesia Ukrainka), art critic, folklorist and philologist Dm. Revutsky (1881–1941), composers, choir conductors, famous musicians – Ja. Stepovy (1883–1921), M. Verykivsky (1896–1962), G. Verovka (1895–1964), F. Popadych (1877–1943), P. Demutsky (1860–1927), V. Verkhovynets (1880–1938), B. Yavorsky (1877–1942), B. Lyatoshinsky (1895–1968), F. Blumenfeld (1863–1931), N. Gorodovenko (1885–1964, the conductor

---

Chrezvychaynaya Komissiya) in guiding public order, that was in fact the permission for the raging of red terror. This resolution was signed by the leader of the revolution Lenin. As the result of this decree, Podillya has turned from “green” into «red»: thousands of people were shot and still thousands more were deported to the northern Arkhangelsk concentration camps (lists of executed and exiled were published in the local press at the time on the last page). From Petrograd and Moscow to Podillya there moved with cars the Bolshevik «iron divisions» revolutionary tribunals which passed death sentences to Podilsky boys a day, who escaped from service in the Red Army by thousands. Even the schoolchildren who staged the play «Nazar Stodolia» before Shevchenko’s days were shot as nationalists (*Zagriychuk A. Brailov’s fate «Nazar Stodolia»*, or as 75 years ago, destroyed amateur actors / *Literary Ukraine – 1996 – April 11*).

¹ The first publication of these events in the Soviet period was printed: *Kuzyk V. As snagged by Nikolay Leontovych // Literary Ukraine. – 1996. – May 23*. It is of importance that Hnat Yastrubetsky assembled detailed evidences concerning the events of 1921 in Markovka immediately after the tragedy. He was a good friend of the composer, a member of the All-Ukrainian Musical Society named M. Leontovych. However, the report has not been published. These documents were prepared by the art critic V. Ivanov in 1999. See: *Ivanov V. Following tragic events // Ukrainian Music Archive. - Kyiv, 1999. – Issue 2. – Pp. 58–61*.

of “Dumka”), writer, banduryst and actor G. Khotkevych (1877–1938), P. Hayda, S. Telezhynsky, S. Durdukiivsky, poets P. Tychna (1891–1967) and V. Polischuk, innovator of theatrical business L. Kurbas (1887–1937), actor I. Sadovsky (1876–1948), president of the Ukrainian Academy of Arts M. Burachek (1871–1942), prominent scientist, cultural historian S. Efremov (1876–1938), art historian D. Scherbakivsky (1877–1927), comrade Leontovych from the seminary years G. Yastrubetskii, Vasilchenko, Kharchenko. As the honorary members of the Committee were introduced native M. Leontovych – the father, the wife of the composer, his sister.

The Leontovych Society existed until February 1928. His chronology outlines most clearly the active creative power of the era of the Ukrainian revival of the early twentieth century. The final dates of the personal life of the majority of its founders and subsequent members attest the tragic fate of the best representatives of that inspired time. However, the rays of spiritual upsurge could not overcome any repression and exile. History has shown that the murder of M. Leontovych was a powerful impetus, amplified by the hundreds of voices of prominent national philosophers, poets, artists, musicians that created a unique magnificent and tragic epoch of our history – Ukrainian Revival of the 20th years of the XX century.

***

Each ethnic group, each nation is distinguished in the world with its special mental traits, most clearly embodied in original, unique material creations of the spirit. For Ukraine, it is thought, first of all, three domains: *PYSANKA* (painted Easter egg), *VYSHYVANKA* (embroidered shirt) and *FOLK SONG*. According to these signs, we are easy to be recognized in the human community. If we distinguish such a concept as SONG, then, in spite of all the innumerable treasures of our folklore that we have just started to bring to the world today indeed, people of other cultures, or not the most well-known, are «*Shchedryk*» / “Carol of the Bells” – it is «*Shchedryk*» chorus miniature by Mykola Leontovych. True, for the Ukrainians, a folk tone of three notes within only one and a half tones was known from time immemorial, even in ancient pagan times – it was nourished by the mystical spirit of our distant ancestors. However, the bright genius of Mykola Leontovich discovered the motive, gave him new flight, and made him the property of the whole planet. It was a happy moment of inspirational illumination; it was fueled with the fate, and even a complicated and tragic date of the early twentieth century. If the history of Ukraine were different in the first years of statehood (1917–1922), then this work would have remained a bit unknown for a long time outside of Ukraine. Nevertheless it happened so that, shortly after the plans of the tour of the chorus chapel, O. Koshyts turned “tours throughout his life”,

and with them the expansion of the Ukrainian song over the oceans. The chapel sang many works by Leontovich, but those who embodied the universal principles of linear development of musical thought – first of all «*Shchedryk*», «*Dudaryk*», – became the SIGN of Ukraine. Over time, they even assimilated a number of foreign cultures as their own. Thus, mankind simply created a spiritual monument to Mykola Leontovych, according to the well-known scale of the definition of aesthetic values.

History shows that a true artistic person always becomes a prominent political figure – whether it wants it or not. Through its genius, it has authority in society, and it solves everything. Such a fate encountered Mykola Lysenko, who was conscious of it. Such a fate fell also over Mykola Leontovych, who seems to have never sought it, avoiding public honors. However, he was destined to lead the cultural sector of the People’s Commissariat of Education in the worst times of Ukrainian first statehood, to create the first state chapels, the first state symphony orchestras. And he did it with the full forces, with the burning of the soul. Due to his own experience he knew how important it was to support the talent, especially the young one – because poverty, constant financial difficulty did not allow him to get himself a real highly professional school, training worthy of the greatness of his talent.

His mission for society was a harmonious combination of loyalty to the high spiritual principle and the service of his art. In this, we suppose, is the secret of the unattractive attractiveness of the Leontovych’s genius for people who respects the ideals and integrity, the harmony of life. Even his death did not bring the Ukrainian community to despair but became a sign of the unity of the creative forces of Ukraine marked in 1921 with the creation of the union – Committee named after Mykola Leontovych, the first in the territory of the country, headed by his fellowman in the art Cyrylo Stetsenko.

The listening community awakened by Lysenko – not only Ukraine but also other countries – has felt what is Ukrainian music in the world with its incomprehensible miracle of the folk song, which became the source of composer inspiration. Leontovych’s music blossomed on his native soil, revealed new colors, shone with all the new sounds of charms, showed to the world precious diamonds – songs not previously known that were carved by the hands of a skilled Master who came from the green Ukrainian Podillya.

***

Almost a decade ago – in 2005 the “Music Ukraine” publishing house has made for the first time the release of the complete building of the composer’s works of M. Leontovych, based on the original source (especially the verbal series). However, over three months, the entire circulation had circled over and the collections “Mykola

Leontovych. Choral works” immediately became rarity. The urgent need for them grew when, in December 2017, the Ukrainian cultural community celebrated the 140th anniversary of the birth of the Master, especially in the Christmas days of 2016/2017, when the world celebrated the 100th anniversary of “Shchedryk”, a brilliant creation of an artist who has now more than 300 world versions, and in May 2019, when of 100th anniversary of its Liturgy» was completed in Ukrainian. From the beginning of the new century, a well-known researcher-musicologist, Honored Worker of Arts of Ukraine, Professor A. Zavalnyuk has carried out significant efforts on the part of popularizing the name of M. Leontovych, his creative heritage and the activities of the Memorial Museum at the home of the composer.

In the previous 20th century, as well as during the life of the composer, there were not many publications: The edition of «*Dniprosoyuz*» in 1921 edited by P. Kozytsky, the publication of the book collection by one of the collections “M. Leontovych. Musical Works”, 1924 and 2–8 collections of 1930–31, edited by Y. Yurmas (Yuri Masyutin). Then, there were the works edited by M. Verykivsky already in the war, in 1952 and 1961; on its basis in 1970 the publishing house “Musical Ukraine” printed the edition under the general editorship of M. Gordiychuk.

The basis of the new note sheet was the collection of 2005. Arrangement of folk songs for mixed choir is grouped according to the principle of genre and thematic clusters (however, without their special designation), which, we think, contributes to a more organic artistic and emotional content of the publication: christmas and goodwishes, freckles, Kupala songs and Sprout songs, Cossack and Haydamak, recruiting, Chumak, weddings, songs about family life and feminine destiny, about love, humorous, songs and Sichi riflemen songs. Chorus from the opera «*Na rusalchyn Velykden*» / “On the Mermaids Easter” is presented in the edition of M. Verykivsky, as the most suitable for a concert (separate numbers) performance (the reconstruction of the opera “On the Mermaids Easter”, edited by M. Skoryk, was carried out in accordance with the principles of cross-dramatic development that can be traced in the arrangement of the choral scenes of the mermaids). The original works by M. Leontovych «*Liodolom*» / “Icebreaker” and «*Litni tonny*» / “Summer tones” are printed with the texts of G. Chuprynka. In some texts of folk songs, individual words are returned according to the original or the first print (where in the Soviet times there were censorship changes). For the possibility of performing M. Leontovych choirs, foreign singers made transliteration of Ukrainian words in Latin (in accordance with the Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine dated January 27, 2010, No. 55 “On the Regulation of Transliteration of the Ukrainian Alphabet by the Latin”). In order to spread the works of M. Leontovych in the world, the translation of English musicological texts of the book was made (introduction, comments, etc).

There are included two works to the section of original compositions of M. Leontovych in addition to the earlier known ones: “Prelude” is a peculiar example of the solution of the harmonic exercise, discovered by V. Ivanov, and “Stars” on B. Grinchenko’s poem – a transcription of M. Leontovych’s romance for the soloist and choir carried out by L. Dychko.

The new edition includes a separate section – “Sacred Works”, where the «*Liturgia of St. I. Zlatoustogo*» / “Liturgy of St. I. Chrysostom”, sixth Cerubims, religious cants and others. Several Christmas carols of spiritual content (printed in “Music”, 1992, No. 1) and the variant “Shchedryk” on the church text are placed at the beginning of the book, along with other carols and felicitations. The “Liturgy” (1920) is printed according to a typed sample of the manuscript, that is under custody in the library of the Institute of Art Studies, Folklore and Ethnology named M. T. Rylsky NAS of Ukraine (M. Grinchenko Foundation). The texts of sacred works are filed according to those canonically approved in the new time. The work of this section was carried out by the Honored Artist of Ukraine, the chairman of the Choir Society of Ukraine named after M. Leontovich at the All-Ukrainian Music Union, the laureate of international and all-Ukrainian competitions (as the head of the choir “Resurrection”), Associate Professor of the P. I. Tchaikovsky National Music Academy of Ukraine, choirmaster of the National Opera of Ukraine O. Tarasenko. We are grateful to the outstanding Ukrainian choir conductor, artistic director of the famous choir “Kyiv”, the winner of the National Prize of Ukraine Taras Shevchenko, Honored Artist of Ukraine, Laureate of prestigious international choral contests in Germany (1992), Poland (1993, 1996, 2001), Ireland (1993, Gran Prix), etc., the founder of the “Golden-Domed Kyiv” Choral Festival, M. Gobdytch for the assistance in the preparation of this publication and the permission to use several scores from the compilation and the collection of «*M. Leontovych. Dukhovni tvory*» / “Spiritual chants” (2005) edited by him. We thank the famous researcher of spiritual music, the winner of the prize named M. Lysenko, member of the All-Ukrainian Music Union, member of the Association of European Choral Conductors “Europa Cantat” and the Association of American Conductors of Chorus (ACDA), Professor M. Yurchenko for the provision of a number of scores of sacred works by M. Leontovych from his collection “Spiritual and musical works of Ukrainian composers of the twentieth century” (2004). We are also grateful for our colleagues in the United States for helping us define the titles of Leontovych’s works as accurately: Michael Naydan – a translator, writer, professor of Slavic studies at the University of Pennsylvania; Archimandrite Cyril (Govorun) – Ph.D., Research Fellow at Loyola-Marymount University in Los Angeles; Svitlana Budzhak-Jones – PhD in Sociolinguistics, an in-

dependent translator. Highly respected work and editorial work of the well-known Ukrainian musicians, in various years involved in the publication of the musical achievements of the genius Master of Podillya – P. Kozytsky, M. Verykivsky, Y. Masyutin, M. Gordiychuk, V. Bruss, I. Marton, V. Lukanyuk, V. Ivanov, A. Zavalnyuk.

At the end of the publication, comments made at different times by J. Yurmas (1930–1931), W. Bruss (1970) and current editor-in-chief (2005) are given. The first of them – J. Yurmas – a symbolic pseudonym “I’m Yur-Mas” – an outstanding researcher Yuri Masyutyn (Masyutin, 1896–1942?). His original occupation was that of a scientist-demographer, and he worked as a research fellow at the Demographic Institute, studying professional statistics in Ukraine. At the same time, having a good musical education, he was a member of the musical section of the Institute of the Ukrainian Scientific Language at the UAN, often publishing articles and reviews on the pages of newspapers and magazines. Yurmas was invited by the publishing house «*Knyhospilka*» to participate in the second (after the «*Dniprosyuz*») publication of the works by M. Leontovych. His edition of the work of the composer is worthy today due to admirable: intelligent scientific pedantry, scrupulous study of each draft of the composer, source, and additional materials. From these notes one can learn about the creative process of the artist, that is important in the theoretical analysis of music, and the peculiarity of the performance of a choir (up to the characteristic pronunciation of individual words, syllables), which is very valuable for conductors and choral affairs. Yurmas met the tragic fate of many figures of the Ukrainian revival of the twentieth century – repressions in the 1930s, concentration camps... The date of death is doubtful.

In the post-war years of the 20th century, the outstanding Ukrainian scientist-musicologist Mykola Gordiychuk (1919–1995)¹ devoted his attention to the study of Leontovych’s work. His scientific work is well known far beyond Ukraine. These are books about M. Lysenko, M. Kolachevsky, a monograph on composers and brothers George and Platon Maiboroda, Lesya Dychko, solid work on the development of Ukrainian symphonic music and folklore, hundreds of articles on topical issues of Ukrainian culture, arrangement of many collections of musical publications. However, the theme of «M. Leontovych» went through the whole of his creative life with a red thread. The work on this field was carried out in different directions. He initiated a new supplementary edition of the

works of the Ukrainian Masters. He made several editions of the monograph on the artist (for which he was awarded the prestigious art prize named M. Lysenko), has promoted the state order to the outstanding composer M. Skoryk for the completion and new edition of the opera, defended together with the outstanding Ukrainian conductor P. Muravsky the production of a rare album of choral recordings on the firm “Melody” (1977, sung chorus of the Conservatory named P. I. Tchaikovsky of Kyiv). M. Gordiychuk was the main force in the preparation and celebration of the 100th anniversary of the birth of the Master. Let us not forget that all this happened during the time of the rather cool attitude of the Soviet institutions of the time to the work of this bright national composer. Even the last work of the researcher left on his writing desk before the onslaught of a terrible blow – a stroke, was a new addition to the editors of the book about M. Leontovych.

In the edition “Choral Works” (1970) M. Gordiychuk carried out a general edition and submitted an expanded introductory article. Notes are made (for the first time after Y. Yurmas) by V. Bruss who is well experienced in Ukrainian choral literature. These comments are more concise, generalized and designed for practical use by the leaders of creative teams, students, just music fans. It is right that in a number of positions the factual material coincides with that of Yurmas, but their value is the ability to quickly form an idea of the history of the appearance of the work, the source, the nature of presentation and form.

Over a century, the significance of the creative heritage of the genial Master – “modest teacher from Podillya” by Mykola Leontovych – is particularly noticeable. Providence endowed him with a unique musical talent, which was coarsely neglected and which required a constant great artistic and spiritual work. Despite all the difficulties of life, he did not betray this gift and strove to improve his skill step by step, to achieve the perfect composition which flashed in his imagination in the perfect sound interlacing of human voices, with unique melody, vocal colorfulness and native Ukrainian word.

Valentyna KUZYK
a musicologist, doctor of philosophy (art),
prize winner M. Lysenko, scientist at
the Rylsky Institute of Art Studies,
Folklore and Ethnology
National Academy of Sciences Ukraine,
a member of the National Union
of Composers of Ukraine

¹ I have a good fortune for half a century to work in the department of musicology at the Rylsky Institute of Art, Folklore and Ethnology NAS of Ukraine, who for many years was headed by M. Gordiychuk. In September 1969, he took my examinations in a specialty at a competitive selection for a post of a scientist at the Institute (he was then a deputy director). I have a copy of the 1970 edition of the book «M. Leontovich. Choral Works» with the inscription: “Dear V. V. Kuzyk from the editor and author of the preface. M. Gordiychuk. 12 / IV – 71”. One of my first publications as a junior researcher of the Institute was a review of this publication: Collection of choir arrangements (M. Leontovich) // Folk art and ethnography. – 1971. – No. 4. – Pp. 103–104. Could I then think that I myself will be destined to be an editor, authoress and compiler of the musical heritage of genius Leontovych?

Основні видання доробку М. Леонтовича

- Леонтович М.* Народі пісні. – Київ : Вид-во Дніпросоюзу, 1921 (5 десятків, редактор *П. Козицький*).
- Леонтович М.* Музичні твори. – Київ – Харків: Книгоспілка, 1930–1931 (8 збірників, перевірів і примітки подав *Я. Юрмас*).
- Леонтович М.* Українські народні пісні для хору. – Київ : Мистецтво, 1952 (упорядкував *М. Вериківський*; 2 вид. – 1961).
- Леонтович М.* Хорові твори. – Київ : Музична Україна, 1970 (загальна редакція *М. Гордійчука*, упорядкування та примітки *В. Брусса*).
- Леонтович М.* Вибрані хорові твори. – Київ : Музична Україна, 1977 (Спецредакція *І. Мартона*).
- Леонтович М.* Хорові твори на народнопісенні теми. З неопублікованого. – Київ : Музична Україна, 1987 (Упорядкування і редакція *Б. Луканюка*).
- Леонтович М.* На русалчин Великдень. Опера на 1 дію. Лібрето М. Леонтовича за казкою Б. Грінченка. – Київ : Музична Україна, 1980 (літ. редакція *А. Бобиря*; муз. редакція *М. Скорика*).
- Леонтович М.* Духовні хорові твори. – Київ : Музична Україна, 1993 (упорядкування *В. Іванова*).
- Духовно-музичні твори українських композиторів ХХ ст. – Київ : Відродження, 2004 (упорядкування і редакція *М. Юрченка*).
- Леонтович М.* Духовні твори / Упорядкування *М. Гобдича*, передмова *Н. Костюк*. – Київ : Камерний хор “Київ”, 2005.
- Леонтович М.* Хорові твори: [пам’яті Я. Юрмаса та М. Гордійчука] / Редактор-упорядник [та передмова] *В. Кузик*. – Київ : Муз. Україна, 2005.
- Леонтович М.* Повне зібрання творів хорової та педагогічної спадщини / Ред.-упорядник [та передмова] *А. Завальнюк* – Вінниця : Нілан–ЛТД, 2017.

Література

- Дяченко В. М.* Д. Леонтович. – Київ, 1940 (2 вид. – 1950, 3 вид. – 1969).
- М. Д. Леонтович.* Збірка статей та матеріалів / Упорядкував та зредагував *В. Д. Довженко*. – Київ : АН УРСР, 1947.
- Гордійчук М. М.* Д. Леонтович. Нарис про життя і творчість. – Київ : Музична Україна, 1956.
- Гордійчук М. М.* Леонтович. – Київ : Музична Україна, 1972 (2 вид. – 1974, вид. рос. мовою – 1977).
- Орфесв С. М.* Леонтович і українська народна пісня. – Київ : Музична Україна, 1981.
- Микола Леонтович.* Спогади. Листи. Матеріали / Упорядкування, примітки та коментарі *В. Іванова*. – Київ : Музична Україна, 1982.
- Практичний курс навчання співу у середніх школах України (З педагогічної спадщини композитора) / Упорядник *Л. Іванова*; передмова *М. Гордійчука*. – Київ : Музична Україна, 1989.
- Завальнюк А.* Микола Леонтович. Дослідження, документи, листи. – Вінниця, 2002 (2 вид. – 2007).
- Пархоменко Л.* Микола Леонтович: Творчий портрет (додаток – CD із 17 репрезентативних творів). – Київ : Родовід, 2007.
- Гордійчук М.* Микола Леонтович // Науковий вісник НМАУ ім. П. І. Чайковського. – Вип. 65: Спадщина майстрів. – Кн. 3. – Київ, 2007. – 147 с.

Major editions of the edition by M. Leontovych

- Leontovych M.* Narodi pisni [Peoples songs]. – Kyiv : Vyd-vo Dniprosoyuzu, 1921 (5 tens, editor *P. Kozycky*).
- Leontovych M.* Muzychni tvory [Musical works]. – Kyiv – Kharkiv : Knyhospilka, 1930–1931 (8 collections, checked and notes submitted by *Ya. Yurmas*).
- Leontovych M.* Ukrayins'ki narodni pisni dlya khoru [Ukrainian folk songs for choir]. – Kyiv : Mystetstvo, 1952 (ordered by *M. Verykivsky*; 2nd form – 1961).
- Leontovych M.* Khorovi tvory [Choral works]. – Kyiv : Muzychna Ukrayina, 1970 (general edition by *M. Gordiychuk*, compiler and notes by *V. Bruss*).
- Leontovych M.* Vybrani khorovi tvory [Selected choral works]. – Kyiv : Muzychna Ukrayina, 1977 (Special Edition by *I. Marton*).
- Leontovych M.* Khorovi tvory na narodnopisenni temy. Z neopublikovanoho [Choral works on folk songs. Unpublishe]. – Kyiv : Muzychna Ukrayina, 1987 (ordering and editing by *B. Lukanyuk*).
- Leontovych M.* Na rusalchyn Velykden'. Opera na 1 diyu. Libreto M. Leontovycha za kazkoyu B. Hrinchenka [On the Mermaids Easter. Opera for 1 action. Libretto M. Leontovich by the tale of B. Grinchenko]. – Kyiv : Muzychna Ukrayina, 1980 (literary edition by *A. Bobyr*, music editor by *M. Skoryk*).
- Leontovych M.* Dukhovni khorovi tvory [Spiritual choral works]. – Kyiv : Muzychna Ukrayina, 1993 (ordering by *V. Ivanov*).
- Dukhovno-muzychni tvory ukrayins'kykh kompozytoriv 20 st. [Sacra-musical works of Ukrainian composers of the twentieth century]. – Kyiv : Vidrozhennya, 2004 (ordering and editing by *M. Yurchenko*).
- Leontovych M.* Dukhovni tvory [Spiritual works] / Ordering by *M. Gobjych*, a Preface by *N. Kostyuk*. – Kyiv : Kamernyy khor “Kyiv”, 2005.
- Leontovych M.* Khorovi tvory (pam"yati Ya. Yurmasa ta M. Hordiychuka) [Choral works (in memory of Ya. Yurmas and M. Gordiychuk / Editor-compiler and a foreword V. Kuzyk]. – Kyiv : Muzychna Ukrayina, 2005.
- Leontovych M.* Povne zibrannya tvoriv khorovoyi ta pedahohichnoyi spadshchyny [Complete collection of works of choral and pedagogical heritage / Ed.-Order. (and the foreword) *A. Zavalnyuk*]. – Vinnytsya : Nilan–LTD, 2017.

Literature

- Diachenko V. M.* D. Leontovich. – Kyiv, 1940 (2nd edition – 1950, 3rd edition – 1969).
- M. D. Leontovych.* Zbirka statey ta materialiv [Collection of articles and materials] / Arranged and edited by *V. D. Dovzhenko*. – Kyiv: Academy of Sciences of the USSR, 1947.
- Hordiychuk M. M.* D. Leontovych. Narys pro zhyttya i tvorchist' [M. D. Leontovich. An Essay on Life and Creativity]. – Kyiv : Muzychna Ukrayina, 1956.
- Hordiychuk M. M.* Leontovych. – Kyiv : Muzychna Ukrayina, 1972 (2nd edition – 1974, Russian language version – 1977).
- Orfeyev S. M.* Leontovych i ukrayins'ka narodna pisnya [M. Leontovich and Ukrainian folk song]. – Kyiv : Muzychna Ukrayina, 1981.
- Mykola Leontovych.* Spohady. Lysty. Materialy [Memoirs. Letters Materials] / Organizing, notes and comments by *V. Ivanov*. – Kyiv : Muzychna Ukrayina, 1982.
- Praktychnyy kurs navchannya spivu u serednikh shkolakh Ukrayiny (Z pedahohichnoyi spadshchyny kompozytora) [Practical course of singing in high schools of Ukraine (From the pedagogical heritage of the composer)] / Ordering by *L. Ivanova*; Foreword by *M. Gordiychuk*. – Kyiv : Muzychna Ukrayina, 1989.
- Zaval'nyuk A.* Mykola Leontovych. Doslidzhennya, dokumenty, lysty [Mykola Leontovich. Research, documents, letters]. – Vinnytsya, 2002 (2nd edition – 2007).
- Parkhomenko L.* Mykola Leontovich: Creative portrait (the application is a CD of 17 representative works). – Kyiv: Rodovid, 2007.
- Hordiychuk M.* Mykola Leontovich // Scientific herald of the NMAU named P. Tchaikovsky. – Issue 65: The Legacy of Masters. – Book 3. – Kyiv, 2007. – 147 p.

Українські народні пісні в обробці для мішаного хору
 Ukrainian folk songs for Mixed Choir

ДУДАРИК

DUDARYK

The Piper

Moderato *mp*

S. A. *mf* *p*

Т. В.

Ді - ду мій, ду - да - ри - ку, ти ж, бу - ло, се - лом і - деш,
 Di - du mii, du - da - ry - ku, ty zh, bu - lo, se - lom i - desh,

Ді - ду мій!
 Di - du mii!

cresc. poco a poco

ти ж, бу - ло, в ду - ду гра - єш... Те - пер те - бе не - ма - є, ду - да тво - я гу - ля - є,
 ty zh, bu - lo, v du - du hra - yesh... Te - per te - be ne - ma - ye, du - da tvo - ya hu - lia - ye,

cresc. poco a poco

і ни - ши - ки зо - ста - ли - ся, каз - на - ко - му до - ста - ли - ся. Ді - ду мій, ду - да - ри - ку,
 i ny - shchy - ky zo - sta - ly - sia, kaz - na - ko - mu do - sta - ly - sia. Di - du mii, du - da - ry - ku,

p quasi in distanza (eco) *similmente* *f*

ти ж, бу - ло, се - лом і - деш, ти ж, бу - ло, в ду - ду гра - єш... Те - пер те - бе не - ма - є,
 ty zh, bu - lo, se - lom i - desh, ty zh, bu - lo, v du - du hra - yesh... Te - per te - be ne - ma - ye,

p quasi in distanza (eco) *similmente*

ду - да тво - я гу - ля - є, і ни - ши - ки зо - ста - ли - ся, каз - на - ко - му до - ста - ли - ся.
 du - da tvo - ya hu - lia - ye, i ny - shchy - ky zo - sta - ly - sia, kaz - na - ko - mu do - sta - ly - sia.

f

pp

Ді - ду мій, ду - да - ри - ку, ти ж, бу - ло, се - лом і - деш, ти ж, бу - ло, в ду - ду гра - єш...
 Di - du mii, du - da - ry - ku, ty zh, bu - lo, se - lom i - desh, ty zh, bu - lo, v du - du hra - yesh...

Ду!
 Du!
 Те - пер
 Te - per

не - пер
 ne - per

p

Те - пер те - бе не - ма - є, ду - да тво - я гу - ля - є, і пи - щі - ки зо - ста - ли - ся,
 Te - per te - be ne - ma - ye, du - da tvo - ya hu - lia - ye, i py - shchy - ky zo - sta - ly - sia,
cresc.

- ма!
 ma!

mf

cresc. sempre

каз - на - ко - му до - ста - ли - ся. Ді - ду мій, ду - да - ри - ку, ти ж, бу - ло, се - лом і - деш,
 kaz - na - ko - mu do - sta - ly - sia. Di - du mii, du - da - ry - ku, ty zh, bu - lo, se - lom i - desh,
mf *cresc. sempre*

ти ж, бу - ло, в ду - ду гра - єш... Те - пер те - бе не - ма - є, ду - да тво - я гу - ля - є,
 ty zh, bu - lo, v du - du hra - yesh... Te - per te - be ne - ma - ye, du - da tvo - ya hu - lia - ye,

Темпо I

f

Ді - ду мій, ду - да - ри - ку, *tr*
 Di - du mii, du - da - ry - ku,

і пи - щі - ки зо - ста - ли - ся, каз - на - ко - му до - ста - ли - ся!
 i py - shchy - ky zo - sta - ly - sia, kaz - na - ko - mu do - sta - ly - sia.

f

М...
 М...

tr

М...
 М...

ти ж, бу-ло, се-лом і-деш, ти ж, бу-ло, в ду-ду гра-єш... Те-пер те-бе не-ма-є, ду-да тво-я гу-ля-є,
 ty zh, bu - lo, se - lom i - desh, ty zh, bu - lo, v du - du hra - yesh... Te - per te - be ne - ma - ye, du - da tvo - ya hu - lia - ye,

dim. poco

і пи-щи-ки зо-ста-ли-ся, каз-на-ко-му до-ста-ли-ся.
 i py - shchy - ky zo - sta - ly - sia, kaz - na - ko - mu do - sta - ly - sia.

pp *parlando* *p*

Ду!
 Du!

Ді - ду мій!
 Di - du mii!

Ді - ду мій, ду - да - ри - ку!
 Di - du mii, du - da - ry - ku!

ЩЕДРИК

SHCHEDRYK

Good (New Year's) wishes

Allegretto *mf* Solo *ten.* *pp simile* Tutti

S. Щед - рик, щед - рик, щед - рі - воч - ка, при - ле - ті - ла ла - сті - воч - ка,
 Shched - ryk, shched - ryk, shched - ri - voch - ka, pry - le - ti - la la - sti - voch - ka,
 ста - ла со - бі ще - бе - та - ти, гос - по - да - ря ви - кли - ка - ти:
 sta - la so - bi shche - be - ta - ty, hos - po - da - rya vy - kly - ka - ty:

S. *cresc. poco*
 A. *pp* ста - ла со - бі
 sta - la so - bi

S. «Ви - йди, ви - йди, гос - по - да - рю, по - ди - ви - ся на ко - ша - ру, -
 "Vy - udy, vy - udy, hos - po - da - riu, po - dy - vy - sia na ko - sha - ru, -

S. *p* ще - бе - та - ти,
 shche - be - ta - ty,

T. *pp*

S. *tr* там о - веч - ки по - ко - ти - лись, а яг - нич - ки на - ро - ди - лись.
 tam o - vech - ky po - ko - ty - lys, a yah - nych - ky na - ro - dy - lys.

T. *tr*

mf

В те - бе то - вар   весь хо - ро - ший,   бу - деш ма - ти   мір - ку гро - шей,
 V te - be to - var   ves kho - ro - shyi,   bu - desh ma - ty   mir - ku hro - shei,

В те -   бе   то -   вар   хо -   ро -   ший,
 V te   -   be   -   to   -   var   kho -   ro   -   shyi,

mf

В те - бе то - вар   весь хо - ро - ший,   бу - деш ма - ти   мір - ку гро - шей,
 V te - be to - var   ves kho - ro - shyi,   bu - desh ma - ty   mir - ku hro - shei,

f

в те - бе то - вар   весь хо - ро - ший,   бу - деш ма - ти   мір - ку гро - шей.
 v te - be to - var   ves kho - ro - shyi,   bu - desh ma - ty   mir - ku hro - shei.

f

ten. simile

mf *pp* *tr*

В те -   бе   жін - ка   чор -   но - бро - ва.
 V te   -   be   zhin - ka   chor -   no - bro - va.

Хоч не гро - ши,   то по - ло - ва,   в те - бе жін - ка   чор - но - бро - ва».
 Khoch ne hro - shi,   to po - lo - va,   v te - be zhin - ka   chor - no - bro - va».

mf

В те -   бе   жін - ка   ка».
 V te   -   be   zhin -   ka».

Хоч не гро - ши,   то по - ло - ва,   те - бе жін - ка   чор - но - бро - ва».
 Khoch ne hro - shi,   to po - lo - va,   v te - be zhin - ka   chor - no - bro - va».

dim. poco a poco

mf *pp* *pp*

М...
 M...

М...
 M...

pp *pp* *rit.*

Щед - рик, шед - рик,   шед - рі - воч - ка,   при - ле - ті - ла   ла - сті - воч - ка!
 shched - ryk, shched - ryk,   shched - ri - voch - ka,   pry - le - ti - la   la - sti - voch - ka!

pp *rit.*

Duet

ОЙ НА РІЧЦІ, НА ЙОРДАНІ

OI NA RICHTSI, NA YORDANI

Oh, on the river, on Jordan

Allegretto
mf Solo *ten.* *ten.* *pp simile* Tutti

S. Ой на річ - ці, на Ор - да - ні, там Пре - чис - та ри - зи пра - ла,
Oï na rich - tsi, na Or - da - ni, tam Pre - chys - ta ry - zy pra - la,

сво - го Си - на спо - ви - ва - ла. Ой на річ - ці, на Ор - да - ні,
svo - ho Sy - na spo - vy - va - la. Oï na rich - tsi, na Or - da - ni,
cresc. poco

S. A. *pp*
сво - го Си на
svo - ho Sy na

там Пре - чис - та ри - зи пра - ла, сво - го Си - на спо - ви - ва - ла.
tam Pre - chys - ta ry - zy pra - la, svo - ho Sy - na spo - vy - va - la.

S. A. *p*
спо - ви ва ла.
spo - vy va la.

T. *p*

tr

S. A. При - ле - ті - ли три ян - го - ли, взя - ли Йсу - са на не - бе - са,
Pry - le - ti - ly try yan - ho - ly, vzia - ly Ysu - sa na ne - be - sa,

T. B. *tr*

mf

при - ле - ті - ли три ян - го - ли, взя - ли Йсу - са на не - бе - са,
pry - le - ti - ly try yan - ho - ly, vzia - ly Ysu - sa na ne - be - sa,

взя - ли Йсу - са на не - бе - са,
vzia - ly Ysu - sa na ne - be - sa,

mf

при - ле - ті - ли три ян - го - ли, взя - ли Су - са на не - бе - са,
pry - le - ti - ly try yan - ho - ly, vzia - ly Ysu - sa na ne - be - sa,

f

а не - бе - са роз - тво - ри - лись, всі свя - ті - ї
 a ne - be - sa roz - tvo - ry - lys, vsi svia - ti - yi

ten. *simile*

mf

по - кло - ни - лись, всі свя - ті - ї
 po - klo - ny - lys, vsi svia - ti - yi

а не - бе - са роз - тво - ри - лись,
 a ne - be - sa roz - tvo - ry - lys,

mf

M...
 M...

pp *mp*

по - кло - ни - лись. М...
 po - klo - ny - lys. M...

всі свя - ті - ї по - кло - ни - лись, М...
 vsi svia - ti - yi po - klo - ny - lys, M...

При - ле - ті - ли
 Pry - le - ti - ly

dim. poco a poco

mp *dim. poco a poco*

три ян - го - ли, взя - ли Йсу - са на не - бе - са. Solo
 try yan - ho - ly, vzia - ly Ysu - sa na ne - be - sa. Solo

mf

1 Ой на річ - ці,
 Oй na rich - tsi,

pp

2

а не - бе - са роз - тво - ри - лись, всі свя - ті - ї
 a ne - be - sa roz - tvo - ry - lys, vsi svia - ti - yi

pp

Duet *rit.*

по - кло - ни - лись.
 po - klo - ny - lys.

rit.

ОЙ ПОСЕРЕД ДВОРУ

OI POSERED DVORU

Oh, in the middle of the yard

Moderato

Tenore solo

T. B. *f* *Tutti* *f*

1. Ой по - се - ред дво - ру бе - ре - за сто - я - ла. Шед - рий ве - чір, доб - рий ве - чір!
 1. Oi po - se - red dvo - ru be - re - za sto - ya - la. Shched - ryi ve - chir, dob - ryi ve - chir!

S. A. *mf* гіл - ля. hil - lia.

2. А на тій бе - ре - зі зо - ло - те - є гіл - ля. Шед - рий ве - чір,
 2. A na tii be - re - zi zo - lo - te - ye hil - lia. Shched - ryi ve - chir,

S. A. *f*

доб - рий ве - чір! доб - ryi ve - chir!
 3. Ох і на - ли - ну - ли да - ле - кі - ї пташ - ки.
 3. Okh i na - ly - nu - ly da - le - ki - yi ptash - ky.

T. B. *f*

Шед - рий ве - чір, доб - рий ве - чір! 4. Ко - ру об - дзьо - ба - ли, гіл - ля об - ла - ма - ли.
 Shched - ryi ve - chir, dob - ryi ve - chir! 4. Ko - ru ob - dzo - ba - ly, hil - lia ob - la - ma - ly.

T. B. *p*

Шед - рий ве - чір, доб - рий ве - чір! 5. Па - не гос - по - да - рю,
 Shched - ryi ve - chir, dob - ryi ve - chir! 5. Pa - ne hos - po - da - riu,

ви - мі - тай - те дво - ри.
 vy - mi - tai - te dvo - ry.

Щед - рий ве - чір,
 Shched - ryi ve - chir,

доб - рий ве - чір!
 dob - ryi ve - chir!

Tenore solo
mf

6. Ви - мі - тай - те дво - ри,
 6. Vy - mi - tai - te dvo - ry,

за - сте - ляй - те сто - ли.
 za - ste - liai - te sto - ly.

Tutti
mf

Щед - рий ве - чір,
 Shched - ryi ve - chir,

доб - рий ве - чір!
 dob - ryi ve - chir!

7. Бо до вас на - ї - дуть
 7. Bo do vas na - yi - dut

пре - ми - лі - ї гос - ті.
 pre - my - li - yi hos - ti.

Щед - рий ве - чір,
 Shched - ryi ve - chir,

доб - рий ве - чір!
 dob - ryi ve - chir!

ОЙ ТАМ ЗА ГОРОЮ

OI TAM ZA HOROIU

Oh, there beyond the mountain

Allegro

Tenore solo

T. B. *mf*

1. Ой там за го - ро - ю та за ка - м'я - но - ю.
1. Oi tam za ho - ro - iu ta za ka - mia - no - iu.

S. A. *Tutti mf*

Щед - рий ве - чір, доб - рий ве - чір!
Shched - ryi ve - chir, dob - ryi ve - chir!
Щед - рий ве - чір,
Shched - ryi ve - chir!

T. B. *mf*

доб - рий ве - чір!
dob - ryi ve - chir!

2. Там пан Володимир коника сідлає.
Щедрий вечір, добрий вечір!

2. Tam pan Volodymyr konyka sidlaie.
Shchedryi vechir, dobryi vechir!

3. Коника сідлає, на гору вступає.
Щедрий вечір, добрий вечір!

3. Konyka sidlaie, na horu vstupaie.
Shchedryi vechir, dobryi vechir!

4. На гору вступає, на царів стріляє.
Щедрий вечір, добрий вечір!

4. Na horu vstupaie, na tsariv striliaie.
Shchedryi vechir, dobryi vechir!

mf

5. Ой ви - нес - ли йо - му по - лу - ми - сок сріб - ла. Щед - рий ве - чір, доб - рий ве - чір!
5. Oi vy - nes - ly yo - mu po - lu - my - sok srib - la. Shched - ryi ve - chir, dob - ryi ve - chir!

6. А він на той дар а ні подивився.
Щедрий вечір, добрий вечір!

6. A vin na toi dar a ni podyvyvsia.
Shchedryi vechir, dobryi vechir!

7. І шапочки не зняв, а ні поклонився.
Щедрий вечір, добрий вечір!

7. I shapochky ne zniav, a ni poklonyvsia.
Shchedryi vechir, dobryi vechir!

mf

8. Ой ви - нес - ли йо - му по - лу - ми - сок зло - та.
8. Oi vy - nes - ly yo - mu po - lu - my - sok zlo - ta.

9. А він на той дар а ні подивився.
Щедрий вечір, добрий вечір!
10. І шапочки не зняв, а ні поклонився.
Щедрий вечір, добрий вечір!

9. A vin na toi dar a ni podyvyvsia.
Shchedryi vechir, dobryi vechir!
10. I shapochky ne zniav, a ni poklonyvsia.
Shchedryi vechir, dobryi vechir!

mf 11. Ой ви - ве - ли йо - му пан - ноч - ку ца - рів - ну. Шед - рий
11. Oi vy - ve - ly yo - mu pan - noch - ku tsa - riv - nu. Shched - ryi

mf *f*

11. 12 13
ве - чір, доб - рий ве - чір! ве - чір!
ve - chir, dob - ryi ve - chir! ve - chir!

12. А вже він на той дар пильно подивився.
Щедрий вечір, добрий вечір!
13. І шапочку ізняв, низенько вклонився.
Щедрий вечір, добрий вечір!

12. A vzhe vin na toi dar pylno podyvyvsia.
Shchedryi vechir, dobryi vechir!
13. I shapochku izniav, nyzenko vklonyvsia.
Shchedryi vechir, dobryi vechir!

ОЙ ГОРДОПИШНИЙ ПАН-ГОСПОДАРЮ

OI HORDOPYSHNYI PAN-HOSPODARIU

Oh, proud magnificent master-of-the-house

Allegretto
mf

S.
A.

1.(2.15) Ой гор - до - пиш - ний пан - гос - по - да - рю.
1.(2.15) Oi hor - do - pysh - nyi pan - hos - po - da - riu.

Доб - рий ве - чір! Ой гор - до - пиш - ний нан - гос - по - да - рю.
Dob - ryi ve - chir! Oi hor - do - pysh - nyi pan - hos - po - da - riu.

mf *mf*

T.
B.

2. Ой маеш бо ти та в чім гордіти.
Добрий вечір!
Ой маеш бо ти та в чім гордіти.
15. І за цим словом – бувай же здоров!
Добрий вечір!
І за цим словом – бувай же здоров!

2. Oi maiesh bo ty ta v chim hordity.
Dobryi vechir!
Oi maiesh bo ty ta v chim hordity.
15. I za tsym slovom – buvai zhe zdorov!
Dobryi vechir!
I za tsym slovom – buvai zhe zdorov!

mf *cresc.*

3.(4-6.16) Ой ма - єш бо ти три са - ди сво - їх.
3.(4-6.16) Oi ma - yesh bo ty try sa - dy svo - yikh.

mf *cresc.*

Доб - рий ве - чір! Ой ма - єш бо ти три са - ди сво - їх.
Dob - ryi ve - chir! Oi ma - yesh bo ty try sa - dy svo - yikh.

Доб - рий, доб - рий ве - чір!
Dob - ryi, dob - ryi ve - chir!

4. А в першій саду – винограддячко.
Добрий вечір!
А в першій саду – винограддячко.
5. А в другій саду – ярі пчїлоньки.
Добрий вечір!
А в другій саду – ярі пчїлоньки.
6. А в третій саду – райські пташечки.
Добрий вечір!
А в третій саду – райські пташечки.

4. A v pershim sadu – vynohraddiachko.
Dobryi vechir!
A v pershim sadu – vynohraddiachko.
5. A v druhim sadu – yari pchilonky.
Dobryi vechir!
A v druhim sadu – yari pchilonky.
6. A v tretim sadu – raiski ptashechky.
Dobryi vechir!
A v tretim sadu – raiski ptashechky.

16. З дітьми, з жоною та з челядкою.
Добрий вечір!
З дітьми, з жоною та з челядкою.

16. Z ditmy, z zhonoiu ta z cheliadkoiu.
Dobryi vechir!
Z ditmy, z zhonoiu ta z cheliadkoiu.

7.(8.9) Ой десь ся взя - ли буй - ні віт - ронь - ки.
7.(8.9) Oi des sia vzia - ly bui - ni vit - ron - ky.

f *>*

Ой десь ся взя - ли буй - ні віт - ронь - ки.
Oi des sia vzia - ly bui - ni vit - ron - ky.

f *>*

Ой десь ся взя - ли.
Oi des sia vzia - ly.

f *>*

Ой десь ся взя - ли.
Oi des sia vzia - ly.

Доб - рий ве - чір!
Dob - ryi ve - chir!

mf cresc.

Доб - рий ве - чір! Ой десь ся взя - ли буй - ні віт - ронь - ки.
Dob - ryi ve - chir! Oi des sia vzia - ly bui - ni vit - ron - ky.

mf cresc.

8. Порозчїмхали винограддячко.
Добрий вечір!
Порозчїмхали винограддячко.

8. Porozchimkhaly vynohraddiachko.
Dobryi vechir!
Porozchimkhaly vynohraddiachko.

9. Повивертали ярі пчілоньки.
Добрий вечір!
Повивертали ярі пчілоньки.

9. Povyvertaly yari pchilonky.
Dobryi vechir!
Povyvertaly yari pchilonky.

S.
A.

mf

10.(11-13) Стій, гoс - по - да - рю, та й не жу - ри - ся. Доб - рий ве - чір!
10.(11-13) Stii, hos - po - da - riu, ta y ne zhu - ry - sia. Dob - ryi ve - chir!

Стій, гoс - по - да - рю,
Stii, hos - po - da - riu,

mf

T.

Стій, гoс - по - да - рю, та й не жу - ри - ся.
Stii, hos - po - da - riu, ta y ne zhu - ry - sia.

p

11. Винограддячко розростається
Добрий вечір!
Винограддячко розростається.

11. Vynohraddiachko rozrostaietsia
Dobryi vechir!
Vynohraddiachko rozrostaietsia.

12. Ярі пчілоньки попідносяться.
Добрий вечір!
Ярі пчілоньки попідносяться.

12. Iari pchilonky popidnosiatsia.
Dobryi vechir!
Iari pchilonky popidnosiatsia.

ОЙ В ЛЬОВОІ

OI V LVOVI

Oh, in Lviv

Andante

1.(2-7) Ой в Льво-ві, Льво-ві та й на тор-го-ві. Щед-рий ве-чір!
 1.(2-7) Oi v Lvo-vi, Lvo-vi ta y na tor-ho-vi. Shched-ryi ve-chir!

S. A. *mf*

1.(2-7) Ой в Льво-ві, Льво-ві та й на тор-го-ві. Щед-рий ве-чір!
 1.(2-7) Oi v Lvo-vi, Lvo-vi ta y na tor-ho-vi. Shched-ryi ve-chir!

T. B. *mf*

1.(2-7) Ой в Льво-ві, Льво-ві та й на тор-го-ві. Щед-рий ве-чір!
 1.(2-7) Oi v Lvo-vi, Lvo-vi ta y na tor-ho-vi. Shched-ryi ve-chir!

2. Там Петро ходить, коника водить. Щедрий вечір!
3. Коника водить та й говорить. Щедрий вечір!
4. «Ой коню, коню, продам я тебе. Щедрий вечір!
5. Продам я тебе за сто червоних. Щедрий вечір!
6. За сто червоних, за чашу вина. Щедрий вечір!
7. За чашу вина, за другу пива». Щедрий вечір!

2. Tam Petro khodyt, konyka vodyt. Shchedryi vechir!
3. Konyka vodyt ta y hovoryt. Shchedryi vechir!
4. «Oi koniu, koniu, prodam ya tebe. Shchedryi vechir!
5. Prodam ya tebe za sto chervonykh. Shchedryi vechir!
6. Za sto chervonykh, za chashu vyna. Shchedryi vechir!
7. Za chashu vyna, za druhu pyva». Shchedryi vechir!

8.(9-12) «Ой Пет-ре па-не, Щед-рий ве-чір!
 8.(9-12) «Oi Pet-re pa-ne, Shched-ryi ve-chir!

T. *f*

8.(9-12) «Ой Пет-ре, не про-дай ме-не. Щед-рий ве-чір!
 8.(9-12) «Oi Pet-re, ne pro-dai me-ne. Shched-ryi ve-chir!

B. *f* *p*

8.(9-12) «Ой Пет-ре, Пет-ре,
 8.(9-12) «Oi Pet-re, Pet-re,

9. Не продай мене, спогадай на те. Щедрий вечір!
10. Як за нами гнались турки й татари. Щедрий вечір!
11. За нами піки землю пороли. Щедрий вечір!
12. За нами стріли, як дрібний дощик. Щедрий вечір!

9. Ne prodai mene, spohadai na te. Shchedryi vechir!
10. Yak za namy hnalys turky y tatory. Shchedryi vechir!
11. Za namy piky zemliu poroly. Shchedryi vechir!
12. Za namy strily, yak dribnyi doshchyk. Shchedryi vechir!

13.(14-19) Ой як я й ско-чу,
13.(14-19) Oï yak ya y sko - chu,

S. A.

13.(14-19) Ой!
13.(14-19) Oï!

Ду - най пе - ре - ско - чу.
Du - nai pe - re - sko - chu.

Щед - рий ве - чір!
Shched - ryi ve - chir!

T. B.

Ду - най пе - ре - ско - чу.
Du - nai pe - re - sko - chu.

14. Дунай перескочу й копитця не вмочу. Щедрий вечір!

15. Ані копитця, ані стремінця. Щедрий вечір!

16. Ані стремінця, ні тебе молодця. Щедрий вечір!

17. А за цим словом, бувай же здоров. Щедрий вечір!

18. Бувай же здоров, красний паничу. Щедрий вечір!

19. Красний молодче, Петрусю хлопче». Щедрий вечір!

14. Dunai pereskochu y kopyttsia ne vmochu. Shchedryi vechir!

15. Ani kopyttsia, ani stremintsia. Shchedryi vechir!

16. Ani stremintsia, ni tebe molodtsia. Shchedryi vechir!

17. A za tsym slovom, buvai zhe zdrav. Shchedryi vechir!

18. Buvai zhe zdrav, krasnyi panychu. Shchedryi vechir!

19. Krasnyi molodche, Petrusiu khlopche». Shchedryi vechir!

20.(21) А ці - ї свят-ки
20.(21) A tsi - i sviat - ky

свят - ки
sviat - ky

свят-куй же здо-ров.
sviat - kui zhe zdo - rov.

Щед - рий ве - чір!
Shched - ryi ve - chir!

20.(21) А ці - ї свят-ки
20.(21) A tsi - i sviat - ky

21. А другі собі дожидай здоров. Щедрий вечір!

21. A druhi sobi dozhydai zdrav. Shchedryi vechir!

Moderato

mf

S.
A.

1.(2) Го, го, го, ко - за, го, го, сі - ра - я, го, го, бі - ла - я, го, го, бис - тра - я,
1.(2) Ho, ho, ho, ko - za, ho, ho, si - ra - ia, ho, ho, bi - la - ia, ho, ho, bys - tra - ia,

T.
B.

mf

ой роз - хо - ди - ся, роз - ве - се - ли - ся по сьо - му до - му, по ве - се - ло - му,
oi roz - kho - dy - sia, roz - ve - se - ly - sia po so - mu do - mu, po ve - se - lo - mu,

1.2. Гей!
1.2. Heil!

Ой роз - хо - ди - ся, роз - ве - се - ли - ся. Гей!
Oi roz - kho - dy - sia, roz - ve - se - ly - sia. Heil!

2. Де коза ходить, там жито родить.
Де не буває, там вилягає.
Де коза ногою, там жито копою,
Де коза рогом, там жито стогом.

2. De koza khodyt, tam zhyto rodyt.
De ne buvaie, tam vyliahaie.
De koza nohoiu, tam zhyto kopoju,
De koza rohom, tam zhyto stohom.

Mesto

3.(4) А в Ми - хай - лів - ці все хлоп - ці стріль - ці. Встрє - ли - ли ко - зу
3.(4) A v My - khai - liv - tsi vse khlop - tsi stril - tsi. Vstre - ly - ly ko - zu

3.(4). Ой!
3.(4). Oi!

Ой!
Oi!

Ой!
Oi!

simile

simile

в пра - ве - є уш - ко, в пра - ве - є уш - ко, в са - ме сер - деч - ко.
 v pra - ve - ie ush - ko, v pra - ve - ie ush - ko, v sa - me ser - dech - ko.

Ой!
Oii

Ой!
Oii

Ой!
Oii

4. Тут коза впала, нежива стала.
 А міхонша бере дудочку,
 Надима козі та й у жилочку.

4. Tut koza vpala, nezhyva stala.
 A mikhonosha bere dudochku,
 Nadyma kozi ta y u zhylochku.

mp cresc. *mf*

5. На - ду - лась жи - ла, ко - за о - жи - ла, та й під - ве - ла - ся, та й піш - ла ко - за,
 5. Na - du - las zhy - la, ko - za o - zhy - la, ta i pid - ve - la - sia, ta i pish - la ko - za,

mp cresc. *mf*

f *p*

та стри - ба - ю - чи, та га - са - ю - чи, сво - їх ді - то - чок та шу - ка - ю - чи.
 ta stry - ba - iu - chy, ta ha - sa - iu - chy, svo - ikh di - to - chok ta shu - ka - iu - chy.

гей!
heil!

f *p*

та стри - ба - ю - чи, та га - са - ю - чи, гей!
 ta stry - ba - iu - chy, ta ha - sa - iu - chy, heil!

ff accel. *ff accel.*

Гей! Гей! Гей! Гей! Гей!
 Heil! Heil! Heil! Heil! Heil!

ff accel.

Го, го, го, ко - за, го, го, сі - ра - я, го, го, бі - ла - я, гей! Гей!
 Ho, ho, ho, ko - za, ho, ho, si - ra - ia, ho, ho, bi - la - ia, heil! Heil!

В ПОЛІ-ПОЛІ ПЛУЖОК ХОДИТЬ V POLI-POLI PLUZHOK KHODYT

(I варіант)

The little plow is moving in the field

(First version)

Andantino **mf** Tutti

S. A. **1.(2.3) В по - лі, по - лі плу - жок хо - дить. Щед - рий ве - чір,**
 1.(2.3) V po - li, po - li plu - zhok kho - dyt. Shched - ryi ve - chir,

Solo *mf*

T. B. **доб - рий ве - чір! Доб - рим лю - дям на весь ве - чір!**
 dob - ryi ve - chir! Dob - rym liu - diam na ves ve - chir!

2. Ори, синку, цюю нивку.
Щедрий вечір, добрий вечір!
Добрим людям на весь вечір!
3. Та посієш пшениченьку.
Щедрий вечір, добрий вечір!
Добрим людям на весь вечір!

2. Ory, synku, tsiuiu nyvku.
Shchedryi vechir, dobryi vechir!
Dobrym liudiam na ves vechir!
3. Ta posiiesh pshenychenku.
Shchedryi vechir, dobryi vechir!
Dobrym liudiam na ves vechir!

4.(5.6) З ко - ло - соч - ка - то жме - ньоч - ка.
 4.(5.6) Z ko - lo - soch - ka - to zhme - noch - ka.

Solo **Tutti**

mf ***p***

M... ***pp***

M... ***pp***

Щед - рий ве - чір,
 Shched - ryi ve - chir,

p

доб - рий ве - чір! Доб - рим лю - дям на весь ве - чір!
 dob - ryi ve - chir! Dob - rym liu - diam na ves ve - chir!

5. А з снопочка — четвєрточка.
Щедрий вечір, добрий вечір!
Добрим людям на весь вечір!
6. А з другого — жита много.
Щедрий вечір, добрий вечір!
Добрим людям на весь вечір!

5. A z snopochka — chetvertochka.
Shchedryi vechir, dobryi vechir!
Dobrym liudiam na ves vechir!
6. A z druhofo — zhyta mnofo.
Shchedryi vechir, dobryi vechir!
Dobrym liudiam na ves vechir!

В ПОЛІ-ПОЛІ ПЛУЖОК ХОДИТЬ V POLI-POLI PLUZHOK KHODYT

(II варіант) The little plow is moving in the field
(Second version)

Solo

В по - лі, по - лі плу - жок хо - дить,
V po - li, po - li plu - zhok kho - dyt,

Moderato

S. *mp* Шед - рий ве - - - чір. *mf* М...
A. Shched - ryi ve - - - chir. M...
mp *p*

T. *mp* *p*

B. *mp* *p*

Refrain
Tutti

шед - рий ве - чір, доб - рий ве - чір, доб - рим лю - дям на здо - ро - в'я.
shched - ryi ve - chir, dob - ryi ve - chir, dob - rym liu - diam na zdo - ro - via.

В полі, полі плужок ходить.
 Приспів*:
 Щедрий вечір, добрий вечір,
 Добрим людям на здоров'я.
 За тим плужком Господь ходить.
 Приспів.
 Святий Петро поганяє.
 Приспів.
 Божа Мати їсти носить.
 Приспів.
 Їсти носить, Бога просить.
 Приспів.
 «Ори, синку, тую нивку.
 Приспів.
 Та посієш пшениченьку.
 Приспів.
 З колосочка та жменечка.
 Приспів.
 А з другого жита много».
 Приспів.

V poli, poli pluzhok khodyt.
 Refrain*:
 Shchedryi vechir, dobryi vechir,
 Dobrym liudiam na zdorovia.
 Za tym pluzhkom Hospod khodyt.
 Refrain.
 Sviatyi Petro pohaniaie.
 Refrain.
 Bozha Maty yisty nosyt.
 Refrain.
 Yisty nosyt, Boha prosyt.
 Refrain.
 «Ory, synku, tuiu nyvku.
 Refrain.
 Ta posiiesh pshenychenku.
 Refrain.
 Z kolosochka ta zhmenechka.
 Refrain.
 A z druhoho zhyta mnoho».
 Refrain.

У НАШОМУ ДВОРІ

U NASHOMU DVORI

In our yard

Moderato
Soprano solo
mp

S. A. *mp*

1.(2-3) У на - шо - му дво - рі ка - мінь ла - ма - ють. Ра - дуй - ся,
 1.(2-3) U na - sho - mu dvo - ri ka - min la - ma - iut. Ra - dui - sia,

T. B.

Tutti
mf

зем - ле: Син Бо - жий на - ро - див - ся.
 zem - le: Syn Bo - zhyi na - ro - dyv - sia.

Син Бо - жий на - ро - див - ся.
 Syn Bo - zhyi na - ro - dyv - sia.

* Приспів повторюється після кожного рядка.

* The refrain is repeated after each line.

2. Ой камінь ламають, церкву мурують.
Радуйся, земле:
Син Божий народився.

2. Oi kamin lamaiut, tserkvu muruiut.
Raduisia, zemle:
Syn Bozhyi narodyvsia.

3. Та з трьома верхами, та з трьома вратами..
Радуйся, земле:
Син Божий народився.

3. Ta z troma verkhamy, ta z troma vratamy.
Raduisia, zemle:
Syn Bozhyi narodyvsia.

mp

4.(5-6) А в пер - вих вра - тах Сам І - сус сто - їть.
4.(5-6) A v per - vykh vra - takh Sam I - sus sto - it.

mf

Ра - дуй - ся, зем - ле: Син Бо - жий на - ро - див - ся.
Ra - dui - sia, zem - le: Syn Bo - zhyi na - ro - dyv - sia.

mf

Ра - дуй - ся, зем - ле: Син Бо - жий на - ро - див - ся.
Ra - dui - sia, zem - le: Syn Bo - zhyi na - ro - dyv - sia.

5. А в других вратах – Пречистая Діва.
Радуйся, земле:
Син Божий народився.

5. A v druhykh vratakh – Prechystaia Diva.
Raduisia, zemle:
Syn Bozhyi narodyvsia.

6. А в третіх вратах – Іван Креститель.
Радуйся, земле:
Син Божий народився.

6. A v tretikh vratakh – Ivan Krestytyel.
Raduisia, zemle:
Syn Bozhyi narodyvsia.

7.(8-9) Пе-ред І - су - сом ан - ге - ли спі - ва - ють. Ра - дуй - ся, зем - ле:
7.(8-9) Pe - red I - su - som an - he - ly spi - va - iut. Ra - dui - sia, zem - le:

f

Ра - дуй - ся, зем - ле:
Ra - dui - sia, zem - le:

Син Бо - жий на - ро - див - ся.
Syn Bo - zhyi na - ro - dyv - sia.

- ле:
- le:

Син Бо - жий на - ро - див - ся.
Syn Bo - zhyi na - ro - dyv - sia.

10.(11) Ой з то - ї квіт - ки та ви - ле - тів птах.
 10.(11) Oi z to - i kvit - ky ta vy - le - tiv ptakh.

mp

10. Ой з то - ї квіт - ки та ви - ле - тів птах.
 10. Oi z to - i kvit - ky ta vy - le - tiv ptakh.

mf

mf

Ра - дуй - ся, зем - ле: Син Бо - жий на - ро - див - ся.
 Ra - dui - sia, zem - le: Syn Bo - zhyi na - ro - dyv - sia.

mf

11. Та й полетів він попід небеса.
 Радується, земле:
 Син Божий народився.

11. Та у poletiv vin popid nebesa.
 Raduisia, zemle:
 Syn Bozhyi narodyvsia.

mf

12. Ой то не птах був, а сам Дух Свят,
 12. Oi to ne ptakh був, a sam Dukh Sviat.

f

mf

Ра - дуй - ся, зем - ле: Син Бо - жий на - ро - див - ся.
 Ra - dui - sia, zem - le: Syn Bo - zhyi na - ro - dyv - sia.

2 Син Бо - жий на - ро - див - ся.
 Syn Vo - zhyi na - ro - dyyv - sia.

rit. molto *f* *p*

- ся,
 - sia,

rit. molto *p*

на - ро - див - ся.
 па - ро - dyyv - sia.

f Син Бо - жий на - ро - див - ся.
 Syn Vo - zhyi na - ro - dyyv - sia.

ДИВНАЯ НОВИНА

DYVNAYA NOVYNA

Wondrous news

Andante *mf*

A. ни - ні Ді - ва Си - на
 пу - ні - Ді - ва Су - па

T. *mf*

1.(3.5) Див-на - я но - ви - на:
 1.(3.5) Dyv - na - ia no - vy - na:

A. *p* по - ро - ди - ла в Ві - фле - є - мі Ма - рі - я є - ди - на,
 ро - го - ду - ла v Ві - fle - ie - mi Ma - ri - ia ye - dy - na,

T. *p*

по - ро - ди - ла в Ві - фле - є - мі Ма - рі - я є - ди - на.
 ро - го - ду - ла v Ві - fle - ie - mi Ma - ri - ia ye - dy - na.

3. Яко Діва іста, Марія Пречиста
 І рождає, і питає Його, як невіста. (2)

3. Iako Diva ista, Mariia Prechysta
 I rozhdaie, i pytaie Yoho, yak nevista. (2)

5. «Скажи, Правосудне, де хто з вірних буде
 да зі мною пред Тобою стануть ціі люде». (2)

5. «Skazhy, Pravosudne, de khto z virnykh bude
 da zi mnoiu pred Toboiu stanut tsii liude». (2)

S. A. 2.(4.6) Не в цар - ськім па - ла - ці, а у - бо - гій хат - ці,
2.(4.6) Ne v tsar - skim pa - la - tsi, a v u - bo - hii khat - tsi,

T. B.

mf во пу - сти - ні, во я - ски - ні, а всі бу - дуть зна - ти,
vo pu - sty - ni, vo ya - sky - ni, a vsi bu - dut zna - ty,

mf

f во пу - сти - ні, во я - ски - ні, а всі бу - дуть зна - ти.
vo pu - sty - ni, vo ya - sky - ni, a vsi bu - dut zna - ty.

f

4. На руках тримає, Його сповиває,
Всемогущим Создателем своїм називає. (2)

4. Na rukakh trymaie, Yoho spovyvaie,
Vsemohushchym Sozdatelem swoim nazyvaie. (2)

6. «Будем Тя молити, усердно просити
даровать нам в Твоім царстві вовік віку жити». (2)

6. «Budem Tia molyty, userdno prosyty
darovat nam v Tvoim tsarstvi vovik viku zhyty». (2)

ЩО ТО ЗА ПРЕДИВО

SHCHO TO ZA PREDYVO

What a wonderful miracle

Moderato

Що то за пре - ди - во в сві - ті но - ви - на.
Shcho to za pre - dy - vo v svi - ti no - vy - na.
mf *ten.*

S. A. *mf* Що то за пре - ди - во в сві - ті но - ви - на.
Shcho to za pre - dy - vo v svi - ti no - vy - na.
ten.

T. B.

В сві - ті но - ви - на.
V svi - ti no - vy - na.

Без му - жа Ма - рі - я Си - на ро - ди - ла. Ой як Йо - го
 Bez mu - zha Ma - ri - ia Sy - na ro - dy - la. Oi yak Yo - ho

Без му - жа Ма - рі - я Си - на ро - ди - ла.
 Bez mu - zha Ma - ri - ia Sy - na ro - dy - la.

Си - на ро - ди - ла. Ой як Йо - го
 Sy - na ro - dy - la. Oi yak Yo - ho

спо - ро - ди - ла, то - ді Йо - го у - ви - ді - ла Пре - чис - та Ді - ва.
 spro - ro - dy - la, to - di Yo - ho u - vy - di - la Pre - chys - ta Di - va.

2. Ішли триє царі з подарунками,
 А ясна зоря за хмароньками.
 Вийшов один та й питає,
 Ще й до себе завертає:
 «Куди ви йдете?»
2. Ishly tryie tsari z podarunkamy,
 A yasnaia zoria za khmaronkamy.
 Vyishov ody n ta y pytaie,
 Shche y do sebe zavertaie:
 «Kudy vy ydete?»
3. «К Рожденому йдемо, дари несемо,
 К Рожденому йдемо, дари несемо».
 «Прошу я вас потрудиться,
 Рожденому поклониться,
 До мене вступити».
3. «K Rozhdenomu ydemo, dary nesemo,
 K Rozhdenomu ydemo, dary nesemo».
 «Proshu ya vas potrudytsia,
 Rozhdenomu poklonytsia,
 Do mene vstupyty».
4. К Рожденому прийшли, дари принесли,
 К Рожденому прийшли, дари принесли.
 Слава, слава, слава буде Рожденому,
 Най радість буде!
4. K Rozhdenomu pryishly, dary prynesly,
 K Rozhdenomu pryishly, dary prynesly.
 Slava, slava, slava bude Rozhdenomu,
 Nai radist bude!

ПРЕЧИСТА ДІВА

PRECHYSTA DIVA

The Most Holy Virgo

Помірно

[f]

S.
A.

1.(3) Пре - чис - та Ді - ва Си - на вро - ди - ла. Ра - дуй - ся!
1.(3) Pre - chys - ta Di - va Sy - na vro - dy - la. Ra - dui - sia!

T.
B.

3. Сина вродила, в траві сповила.
Радуйся!

3. Syna vrodyla, v travi spovyla.
Raduisia!

[mf]

2.(4) Зра - до - ва - ли - ся то всі свя - ті - ї Рож - де - ством.
2.(4) Zra - do - va - ly - sia to vsi svia - ti - i Rozh - de - stvom.

4. Зрадовалися то всі святії.
Рождеством.

4. Zradovalysia to vsi sviatii.
Rozhdestvom.

[mp]

T.
B.

5.(7.9.11.13.15.17) При - йшов же І - род Хри - ста шу - ка - ти, шу - ка - ти.
5.(7.9.11.13.15.17) Pry - yshov zhe I - rod Khry - sta shu - ka - ty, shu - ka - ty.

7. «Пресвята Діво, де Христа діла,
Де діла?»

7. «Presviata Divo, de Khrysta dila,
De dila?»

9. Пішов же Ірод трави косити,
Косити.

9. Pishov zhe Irod travy kosyty,
Kosyty.

11. «Пресвята Діво, де Христа діла,
Де діла?»

11. «Presviata Divo, de Khrysta dila,
De dila?»

13. Пішов же Ірод ліси рубати,
Рубати.

13. Pishov zhe Irod lisy rubaty,
Rubaty.

15. «Пресвята Діво, де Христа діла,
Де діла?»

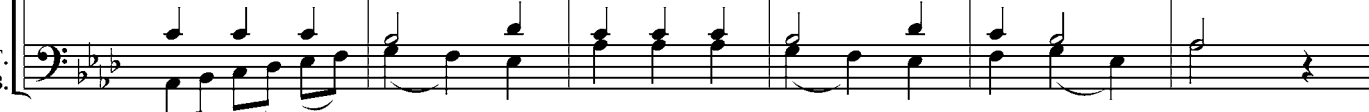
15. «Presviata Divo, de Khrysta dila,
De dila?»

17. Пішов же Ірод море спускати,
Спускати.

17. Pishov zhe Irod more spuskaty,
Spuskaty.

A.

6.(10.14.18) Хри - ста шу - ка - ти, Ді - ви пи - та - ти, пи - та - ти.
 6.(10.14.18) Khrysta shu - ka - ty, Di - vy py - ta - ty, py - ta - ty.

T.

10. Христа шукати, Діви питати
Питати.

10. Khrysta shukaty, Divy pytaty
Pytaty.

14. Ліса рубає, Христа шукає,
Шукає.

14. Lisa rubaie, Khrysta shukaie,
Shukaie.

18. Море спускає, Христа шукає,
Шукає.

18. More spuskaie, Khrysta shukaie,
Shukaie.

[p]

S.

8.(12.16) За - нес - ла Хри - ста в гус - ті - ї тра - ви, у тра - ви.
 8.(12.16) Za - nes - la Khrysta v hus - ti - i tra - vy, u tra - vy.

A.

12. «Занесла Христа в темні ліса,
У ліса».

12. «Zanesla Khrysta v temnii lisa,
U lisa».

16. «Занесла Христа в синє море,
У море».

16. «Zanesla Khrysta v synieie more,
U more».

[f]

S.

19. Мо - ре за - гра - ло, Ца - ря за - бра - ло. Ра - дуй - ся, ра - дуй - ся!
 19. Mo - re za - hra - lo, Tsa - ria za - bra - lo. Ra - dui - sia, ra - dui - sia!

T.

20. Зра - до - ва - ли - ся то всі свя - ті - ї Рож - де - ством.
 20. Zra - do - va - ly - sia to vsi svia - ti - i Rozh - de - stvom.

НЕБО І ЗЕМЛЯ

NEBO I ZEMLIA

Heaven and earth

Andante

mf

S. A. *mf*

1.(3) Не - бо і зем - ля, не - бо і зем - ля ни - ні тор - жес - ту - ють,
 1.(3) Ne - bo i zem - lia, ne - bo i zem - lia ny - ni tor - zhest - vu - iut,

T. B.

ан - ге - ли лю - дям, ан - ге - ли лю - дям ра - дість по - віст - ву - ють,
 an - he - ly liu - diam, an - he - ly liu - diam ra - dist po - vist - vu - iut,

p

бо Хрис - тос ро - див - ся в пе - ле - ни спо - вив - ся з да - вен по - жа - да - ний
 bo Khrys - tos ro - dyv - sia v pe - le - ny spo - yuv - sia z da - ven po - zha - da - nyi

p

бо Хрис - тос ро - див - ся
 bo Khrys - tos ro - dyv - sia

от Пре - чис - той Пан - ни в яс - лах по - ло - жив - ся.
 ot Pre - chys - toi Pan - ny v yas - lakh po - lo - zhyv - sia.

- ся в яс - лах по - ло - жив - ся.
 - sia v yas - lakh po - lo - zhyv - sia.

3. Чистая Діво, чистая Діво на руки приймає
 Святого Сина, Святого Сина з отцями вітає.
 Прекрасні квіти, очі мої світи,
 Сину осіяний, нам з небес посланий
 Через Духа Свята.

3. Chystaia Divo, chystaia Divo na ruky pryimaie
 Sviatoho Syna, Sviatoho Syna z ottsiamy vitaie.
 Prekrasnii kvity, ochi moi svity,
 Synu osiannyi, nam z nebes poslannyi
 Cherez Dukha Sviata.

pp

2.(4) От в не - бі зо - ря, от в не - бі зо - ря чу - до - во си - я - є,
 2.(4) Ot v ne - bi zo - ria, ot v ne - bi zo - ria chu - do - vo sy - ia - ie,

pp

от в Ви-фле - є - мі, от в Ви-фле - є - мі шлях всім у - яв - ля - є.
 ot v Vy - fle - ie - mi, ot v Vy - fle - ie - mi shliakh vsim u - iav - lia - ie.

І - дуть трі - є ца - рі, спо - вив - ши су - да - ру смир - ну Йо - му да - ють,
 I - dut tri - ie tsa - ri, spo - vuv - shy su - da - ru smyr - nu Yo - mu da - iut,

І - дуть ца - рі, спо вив -
 I - dut tsa - ri, spo vuv -

пе - ред Ним па - да - ють, я - ко Ца - рю сво - му.
 pe - red Nym pa - da - iut, ya - ko Tsa - riu svo - mu.

- ши,
 - shy,

4. Ой ми веселі, ой ми веселі пісню заспіваймо,
 Народженного, Народженного Царя привітаймо.
 Аби в цьому мирі і в глибокім морі звели положили,
 Та й в небі уздріли світ в Божестві Його.

4. Oi my veseli, oi my veseli pisniu zaspivaimo,
 Narodzhennoho, Narodzhennoho Tsaria pryvitaimo.
 Aby v tsomu myri i v hlybokim mori zvely polozhyly,
 Ta i v nebi uzdrily svit v Bozhestvi Yoho.

Moderato

S. *f*

1.(3.5.8) «Во - ро - тар, во - ро - та - роч - ку, од - чи - ний во - рі - теч - ка».
1.(3.5.8) «Vo - ro - tar, vo - ro - ta - roch - ku, od - chy - niai vo - ri - tech - ka».

A. *f*

3. «Пани, князі сюди їдуть, Пани, князі сюди їдуть».	3. «Pany, kniazi siudy yidut, Pany, kniazi siudy yidut».
5. «Везуть вони нам дитяtko, Везуть вони нам дитяtko».	5. «Vezut vony nam dytiatko, Vezut vony nam dytiatko».
8. А що ж воно там має?» «Золотим яблучком грає».	8. A shcho zh vono tam maie?» «Zolotym yabluchkom hraie».

S. *p*

«А хто?»
«А khto?»

T. *mf*

2.(4.6.9) «А хто ж там з во - ріт кли - че, а хто ж там з во - ріт кли - че?»
2.(4.6.9) «A khto zh tam z vo - rit kly - che, a khto zh tam z vo - rit kly - che?»

4. «А що ж за дар вони нам везуть, А що ж нам везуть?»	4. «A shcho zh za dar vony nam vezut, A shcho zh nam vezut?»
6. «А в чому те дитяtko, А в чому те дитяtko?»	6. «A v chomu te dytiatko, A v chomu te dytiatko?»
9. «А чим воно та крає?» «Золотий та й ножик має».	9. «A chym vono ta kraie?» «Zoloty ta y nozhyk maie».

S. *mf*

7.(10) «У сріб - лі та у зло - ті, в чер - во - нім та чо - бо - ті».
7.(10) «U srib - li ta u zlo - ti, v cher - vo - nim ta cho - bo - ti».

A. *mf*

T. *mf*

10. «А чим воно та грає?» «Золоту дудку має».	10. «A chym vono ta hraie?» «Zolotu dudku maie».

ГРА В ЗАЙЧИКА

HRA V ZAICHYKA

Playing the little bunny

Con moto

S. *mp*
A.

1. Зай - чи - ку, зай - чи - ку, мій брат - чи - ку! Не хо - ди, не хо - ди
1. Zai - chy - ku, zai - chy - ku, mii brat - chy - ku! Ne kho - dy, ne kho - dy

cresc. poco a poco
p

по го - род - чи - ку: з'ї - си ка - пуст - ку, зро - биш до -
po ho - rod - chy - ku: z'i - sy ka - pust - ku, zro - bysh do -

ха - зя - їн,
kha - zia - in,

- ріж - ку, вий - де ха - зя - їн, пе - ре - б'є ніж - ку.
- rizh - ku, vyi - de kha - zia - in, pe - re - b'ie nizh - ku.

S. *mf*
A. *p*

T. *mf*
B. *p*

2. Зай - чи - ку, зай - чи - ку, мій брат - чи - ку! Не ска - чи,
2. Zai - chy - ku, zai - chy - ku, mii brat - chy - ku! Ne ska - chy,

p *cresc. poco a poco*

не ска - чи по го - род - чи - ку! Ди - вись: ха - зя - їн
ne ska - chy po ho - rod - chy - ku! Du - vys': kha - zia - in

p *cresc. poco a poco*

вий - шов із ха - ти. Зай - чи - ку, сі - рий, тре - ба ті - ка - ти!
 vyi - shov iz kha - ty. Zai - chy - ku, si - ryi, tre - ba ti - ka - ty!

3. Зай - чи - ку, зай - чи - ку, мій брат - чи - ку! Чом ти не ска - чеш вже
 3. Zai - chy - ku, zai - chy - ku, mii brat - chy - ku! Chom ty ne ska - chesh vzhe

по го - род - чи - ку? Зай - чик не ска - че, бід - нень - кий пла - че,
 ro ho - rod - chy - ku? Zai - chyk ne ska - che, bid - nen - kyi pla - che,
 Ой!
 Oi!

куль - га - є, ніж - ки не ма - є. Ой!
 kul - ha - ie, nizh - ky ne ma - ie. Oi!
 Ой!
 Oi!

p 4. Зай - чи - ку, зай - чи - ку,
 4. Zai - chy - ku, zai - chy - ku,

f

Не бу - деш ла - зи - ти по го - род - чи - ку,
 Ne bu - desh la - zy - ty po ho - rod - chy - ku,

мій брат - чи - ку!
 mii brát - chy - kú!

cresc. poco a poco

бу - деш куль - га - ти, ніж - ки не ма - ти, ніж - ки не ма - ти
 bu - desh kul - ha - ty, nizh - ky ne ma - ty, nizh - ky ne ma - ty

cresc. poco a poco

p rit. poco a poco

з ві - ку до - ві - ку! Зай - чи - ку, брат - чи - ку, бу - деш ка - лі - ка!
 z vi - ku do - vi - ku! Zai - chy - ku, brat - chy - ku, bu - desh ka - li - ka!

Бу - деш ка - лі - ка!
 Bu - desh ka - li - ka!

p rit. poco a poco

ка - лі - ка!
 ka - li - ka!

МАК

МАК The Poppy

Allegretto

Solo mf При до - ли - ні мак, ні мак,
 Pry do - ly - ni mak, ni mak,

1.(2.5) При до - ли - ні мак, при ши - ро - кій мак,
 1.(2.5) Pry do - ly - ni mak, pry shy - ro - kii mak,

Solo mf

Tutti *pp* *p cresc.*

ко - ре - ни - стий, го - ло - ви - стий! Мо - ло - ді - ї мо - ло - ди - ці,
 ko - re - ny - styi, ho - lo - vy - styi! Mo - lo - di - i mo - lo - dy - tsi,

mf *f*

не хо - ді - те на ву - ли - цю! Стань - те ви у ряд, як в до - ли - ні мак!
 ne kho - di - te na vu - ly - tsiu! Stan - te vy u riad, yak v do - ly - ni mak!

у ряд, як мак!
 u riad, yak mak!

2. При долині мак, розцвітає мак,
 Коренистий, головистий!
 Молодії молодиці, не ходіте на вулицю!
 Станьте ви у ряд, як в долині мак!
5. При долині мак, продавала мак,
 Коренистий, головистий!
 Молодії молодиці, не ходіте на вулицю!
 Станьте ви у ряд, як в долині мак!

2. Pry dolyni mak, roztsvitaie mak,
 Korenystyi, holovystyi!
 Molodii molodytsi, ne khodite na vulytsiu!
 Stante vy u riad, yak v dolyni mak!
5. Pry dolyni mak, prodavala mak,
 Korenystyi, holovystyi!
 Molodii molodytsi, ne khodite na vulytsiu!
 Stante vy u riad, yak v dolyni mak!

3.(4.6) При до - ли - ні мак, по - спі - ва - є мак,
 3.(4.6) Pry do - ly - ni mak, po - spi - va - ie mak,

Solo *mf* *mf* Tutti *mp*

При до - ли - ні мак,
 Pry do - ly - ni mak,

ко - ре - нис - стий,
 ko - re - ny - styi,
 Гей!
 Heil!

cresc. *mf*

го - ло - ви - стий! Мо - ло - ді - ї мо - ло - ди - ці, не - хо - ді - те
 ho - lo - vy - styi! Mo - lo - di - i mo - lo - dy - tsi, ne kho - di - te

на ву - ли - цю!
na vu - ly - tsiu!

Стань - те, стань - те,
Stan - te, stan - te,

як на го - рі мак!
yak na go - ri mak!

Стань - те, стань - те
Stan - te, stan - te

в ряд,
v riad,

4. При долині мак, молотила мак,
Коренистий, головистий!
Молодії молодиці, не ходіте на вулицю!
Станьте, станьте в ряд, як на горі мак!
6. При долині я упилася за мак,
Коренистий, головистий!
Молодії молодиці, не ходіте на вулицю!
Станьте, станьте в ряд, як на горі мак!

4. Pry dolyni mak, molotyła mak,
Korenystyi, holovystyi!
Molodii molodytsi, ne khodite na vulytsiu!
Stante, stante v riad, yak na hori mak!
6. Pry dolyni ya upylasia za mak,
Korenystyi, holovystyi!
Molodii molodytsi, ne khodite na vulytsiu!
Stante, stante v riad, yak na hori mak!

Coda

Ко - ре - ни - стий,
Ko - re - ny - styi,

го - ло - вис - тий,
ho - lo - vy - styi,

при до - ли - ні мак,
pry do - ly - ni mak,

мак.
mak.

мак.
mak.

ОЙ ХОДИТЬ СЕМЕНКО

OI KHODYT SEMENKO

Oh, Semenko is walking

Moderato

S.
A.

Ой!
Oii

1. Ой хо - дить Се - мен - ко,
1. Oi kho - dyt Se - men - ko,

блу - ка - с,
blu - ka - ie,

блу - ка - с,
blu - ka - ie,

він сво - ю дів - чи - ну
vin svo - iu div - chy - nu

T.
B.

ой хо-дить Се-мен - ко,   блу - ка - є,
oi kho - dyt Se - men - ko,   blu - ka - ie,

шу - ка - є,   шу - ка - є,
shu - ka - ie,   shu - ka - ie,

ой хо-дить Се-мен - ко,
oi kho - dyt Se - men - ko,

ой хо - дить Се - мен - ко,
oi kho - dyt Se - men - ko,

блу - ка - є,
blu - ka - ie,

він сво - ю дів - чи - ну   шу - ка - є,
vin svo - yu div - chy - nu   shu - ka - ie,

шу - ка - є.
shu - ka - ie.

ой хо-дить Се-мен - ко,
oi kho - dyt Se - men - ko,

2. Ой прийди, Семенку, доблизу, доблизу, Поклонись дівчині донизу, донизу.	2. Oi pryidy, Semenku, dobyzu, dobyzu, Poklonys divchyni donyzu, donyzu.
3. Ой прийди, Семенку, ще ближче, ще ближче, Поклонись дівчині ще нижче, ще нижче.	3. Oi pryidy, Semenku, shche blyzhche, shche blyzhche, Poklonys divchyni shche nyzhche, shche nyzhche.
4. Ой пробий, Семенку, ворота, ворота, Виведи дівчину з города, з города.	4. Oi probyi, Semenku, vorota, vorota, Vyvedy divchynu z horoda, z horoda.

ОЙ ХТО В ТОМУ ЛІСІ СТУКАЄ, ГУКАЄ

OI KHTO V TOMU LISI STUKAIE, HUKAIE

Who in this forest is knocking, whooping

Allegretto

1. Ой хто в то - му лі - сі   сту - ка - є,   гу - ка - є?
1. Oi khto v to - mu li - si   stu - ka - ie,   hu - ka - ie?

Т. Ой хто в лі - сі   гу - ка - є?   Ка - ли - но - ма - ли - но,
Оi khto v li - si   hu - ка - ie?   Ка - ly - no - ma - ly - но,

В.

S. *f*

A. ка - ли - но - ма - ли - но, я - го - до чер - во - на.
ka - ly - no - ma - ly - no, ya - ho - do cher - vo - na.

T. я - го - до чер - во - на, ка - ли - но - ма - ли - но, я - го - до чер - во - на.
ya - ho - do cher - vo - na, ka - ly - no - ma - ly - no, ya - ho - do cher - vo - na.

B.

2. Молодий Андрійко дерево рубає.
Калино-малино, ягодо червона. (2)
3. Молода Ярина трісочки збирає.
Калино-малино, ягодо червона. (2)
4. Трісочки збирає, він її питає:
Калино-малино, ягодо червона. (2)
5. «Чи любиш ти мене, чи підеш за мене?»
Калино-малино, ягодо червона. (2)
6. «Хоч я тебе люблю, за тебе не піду...»
Калино-малино, ягодо червона. (2)
7. Я твоїй матінці нічим не догоджу».
Калино-малино, ягодо червона. (2)

2. Molodyi Andriiko derevo rubaie.
Kalyno-malyno, yahodo chervona. (2)
3. Moloda Yaryna trisochky zbyraie.
Kalyno-malyno, yahodo chervona. (2)
4. Trisochky zbyraie, vin yii pytaie:
Kalyno-malyno, yahodo chervona. (2)
5. «Chy liubysh ty mene, chy pidesh za mene?»
Kalyno-malyno, yahodo chervona. (2)
6. «Khoch ya tebe liubliu, za tebe ne pidu...»
Kalyno-malyno, yahodo chervona. (2)
7. Ia tvoii matintsi nichym ne dohodzhu».
Kalyno-malyno, yahodo chervona. (2)

А ВЖЕ СОНЦЕ ЗАХОДИТЬ

A VZHE SONTSE ZAKHODYT

The sun is setting

Andantino

Solo *mf* Tutti *mf*

S. 1.(2.3) А вже сон - це за - хо - дить, а вже сон - це за - хо - дить,
1.(2.3) A vzhe son - tse za - kho - dyt, a vzhe son - tse za - kho - dyt,

A. а мі - ся - чень - ко схо - дить, а мі - ся - чень - ко схо - дить, а мі - ся - чень - ко
a mi - sia - chen - ko skho - dyt, a mi - sia - chen - ko skho - dyt, a mi - sia - chen - ko

T. *mf*

B. *mf*

2. Женці вже дожинають, (2)
Всеньке збіжжя кінчають. (3)

2. Zhentsi vzhe dozhynaiut, (2)
Vsenke zbizhzhia kinchaiut. (3)

3. Жніте, женчики, живо, (2)
Буде горілка, пиво. (3)

3. Zhnite, zhenchyky, zhyvo, (2)
Bude horilka, pyvo. (3)

4.(5.6) Ти, мі - ся - що з зо - ро - ю,
4.(5.6) Ty, mi - sia - tsiu z zo - ro - iu,

p

схо - дить.
skho - dyt.

ти, мі - ся - що з зо - ро - ю,
ty, mi - sia - tsiu z zo - ro - iu,

p

сві - ти нам до - ро - го - ю,
svi - ty nam do - ro - ho - iu,

сві - ти нам до - ро - го - ю,
svi - ty nam do - ro - ho - iu,

mf

сві - ти нам до - ро - го - ю,
svi - ty nam do - ro - ho - iu,

mf

5. Щоб жінці не зблудили, (2)
Віночка не загубили. (3)

5. Shchob zhentsi ne zbludyly, (2)
Vinochka ne zahubyly. (3)

6. Хвалю тебе, Боже, (2)
Зібрали всеньке збоже. (3)

6. Khvaliu tebe, Bozhe, (2)
Zibraly vsenke zbozhe. (3)

7. Ко - тив - ся ві - нок з ла - ну,
7. Ko - tyv - sia vi - nok z la - nu,

mf

- го - ю.
- ho - iu.

mf

ко - тив - ся ві - нок з ла - ну,
ko - tyv - sia vi - nok z la - nu,

cresc. poco a poco

mf

по - під са - му - ю бра - му,
po - pid sa - mu - iu bra - mu,

по - під са - му - ю бра - му,
po - pid sa - mu - iu bra - mu,

f

по - під са - му - ю
po - pid sa - mu - iu

mf *cresc. poco a poco*

бра - му. 8. «Ой не йди, па - ні, в по - ле, ой не йди, па - ні, в по - ле,
bra - му. 8. «Оі ne udy, ra - ni, v ro - le, oі ne udy, ra - ni, v ro - le,
mf *cresc. poco a poco*

f

бо стер-ня но - ги ко - ле, бо стер-ня но - ги ко - ле, бо стер-ня но - ги ко - ле». бо стер-ня но - ги ко - ле».
bo ster - nia no - hu ko - le, bo ster - nia no - hu ko - le, bo ster - nia no - hu ko - le». bo ster - nia no - hu ko - le».

ЖЕНЧИЧОК-БРЕНЧИЧОК

ZHENCHYCHOK-BRENCYCHOK

Reapster-bleepster

Con moto
mf

S.
A.

1.(2-4) Жен - чи - чок - брен - чи - чок ви - лі - та - є, ви - со - ко
1.(2-4) Zhen - chy - chok - bren - chy - chok vy - li - ta - ie, vy - so - ko

T.
B.

mf

ні - жень - ку пі - дій - ма - є. Як - би то на - би - то,
ni - zhen - ku pi - dii - ta - ie. Yak - by to na - by - to,

Прислів
Refrain

p

ні - жень - ку   про - би - то,   в зе - ле - нім   лу - гу   бе - ри со - бі   дру - гу.
 ni - zhen - ku   pro - by - to,   v ze - le - nim   lu - hu   be - ry so - bi   dru - hu.

2. Ой до схід сонечка женчик схопивсь,
 Росою чистою бренчик умивсь.

П р и с п і в:

Якби то набито, ніженьку пробито,
 В зеленім лузі бери собі другу.

3. Зелене житечко в полі він жав,
 З ранку до вечора не спочивав.

П р и с п і в.

4. Ой по ланочку він весь день ходив,
 Грудою гострою ніжку набив.

П р и с п і в.

2. Oi do skhid sonechka zhenchuk skhopyvs,
 Rosoiu chystoiu brenchuk umyvs.

R e f r a i n :

Iakby to nabyto, nizhenku probyto,
 V zelenim luhu bery sobi druhu.

3. Zelene zhytechko v poli vin zhav,
 Z ranku do vechora ne spochyuvav.

R e f r a i n .

4. Oi po lanochku vin ves den khodyv,
 Hрудоiu hostroiу nizhku nabyv.

R e f r a i n .

5.(6.7) Хоч стер - ня ко - леть - ся, ніж - ка бо - лить, спа - ти не хо - четь - ся, гу - лять кор - тить.
 5.(6.7) Khoch ster - nia ko - let - sia, nizh - ka bo - lyt, spa - ty ne kho - chet - sia, hu - liat kor - tyt.

Приспів

p Refrain

cresc.

Як - би то на - би - то, ні - жень - ку про - би - то, в зе - ле - нім лу - гу бе - ри со - бі дру - гу!
 Yak - by to na - by - to, ni - zhen - ku pro - by - to, v ze - le - nim lu - hu be - ry so - bi dru - hu!

6. Любий мій женчику, візьми мене, –
 Ніжка загоїться, біль той пройде.

П р и с п і в .

7. Женчику-бренчику, забудь про ніженьку,
 Візьми дівчину, вибирай дружину.

П р и с п і в .

6. Liubyi mii zhenchuku, vizmy mene, –
 izhka zahoitsia, bil toi proide.

R e f r a i n .

7. Zhenchuku-brenchuku, zabud pro nizhenku,
 Vizmy divchynu, vyburai druzhynu.

R e f r a i n .

ІЗ-ЗА ГОРИ СНІЖОК ЛЕТИТЬ

IZ-ZA HORY SNIZHOK LETYT

A light snow is flying
from behind the mountain

Moderato

Solo

S. *mf*

1.(2) Із - за го - ри сні - жок ле - тить, а в до - ли - ні ко - зак ле - жить,
1.(2) IZ - za ho - ru sni - zhok le - tyt, a v do - ly - ni ko - zak le - zhyt,

Tutti

S. *mf*

A. *p*

а в до - ли - ні ко - зак ле - жить.
a v do - ly - ni ko - zak le - zhyt.

2. Що в головах ворон криче,
А в ніженьках коник скаче. (2)

2. Shcho v holovakh voron kriache,
A v nizhenkakh konyk skache. (2)

Solo

T. *f*

3.(4) «Не скач, ко - ню, на - до мно - ю, не бий зем - лі під со - бо - ю,
3.(4) «Ne skach, ko - niu, na - do mno - iu, ne byi zem - li pid so - bo - iu,

Tutti

S. *mf*

A. *p*

не бий зем - лі під со - бо - ю.
ne byi zem - li pid so - bo - iu.

T. *p*

B. *p*

Ой!
Oii!

4. Не бий землі під собою,
Біжи, коню, дорогою. (2)

4. Ne byi zemli pid soboiu,
Bizhy, koniu, dorohoiu. (2)

Solo

T. *f*

5.(6) Щоб та - та - ри не здо - гна - ли, сі - де - лець - ка не здій - ня - ли,
5.(6) Shchob ta - ta - ru ne zdo - hna - ly, si - de - lech - ka ne zdii - nia - ly,

Tutti
mf

S.
A.

сі - де - лек - ка не здій - ня - ли.
si - de - lech - ka ne zdii - nia - ly.

T.
p

Ой!
Oii!

6. Вийде батько, розсідлає,
А матінка розпитає. (2)

6. Vyide batko, rozsidlaie,
A matinka rozpytaie. (2)

Solo
mf

S.

7. «Ой ко - ню мій во - ро - нень-кий, а де ж мій син мо - ло - день - кий,
7. «Oii ko - niu mii vo - ro - nen - kyi, a de zh mii syn mo - lo - den - kyi,

Tutti
mf

S.
A.

а де ж мій син мо - ло - день - кий?»
a de zh mii syn mo - lo - den - kyi?»

8.(9/10) «Ні плач, ма - ти, не жу - ри - ся, бо вже твій син о - же - нив - ся,
8.(9.10) «Ne plach, ma - ty, ne zhu - ry - sia, bo vzhe tvii syn o - zhe - nuy - sia,

mf

S.
A.

Ой!
Oii!

T.
B.
p

mf

S.
A.

бо вже твій син о - же - нив - ся.
bo vzhe tvii syn o - zhe - nuy - sia.

T.
B.
mf

9. Та взяв собі паняночку –
В чистім полі земляночку. (2)

9. Ta vziav sobi panianochku –
V chystim poli zemlianochku. (2)

10. Візьми, мати, піску жменю
Та й посієш на каменю. (2)

10. Vizmy, maty, pisku zhmeniu
Ta y posiesh na kameniu. (2)

S. A. **Ой!**
Ой!

T. **Ой!**
Ой!

B. **Ой!**
Ой!

11.(12) Як той пі - сок то - бі зій - де, то - ді твій син з вій - ська при - йде,
11.(12) Yak toi pi - sok to - bi zii - de, to - di tvii syn z vii - ska pry - ide,

S. A. **II М...**
М...

T. **М...**
М...

то - ді твій син з вій - ська при - йде». **14**
to - di tvii syn z vii - ska pry - ide». **14**

12

не - ма си - на із по - хо - ду. **ду.**
ne - ma sy - na iz po - kho - du. **du.**

із по - хо - ду. **ду.**
iz po - kho - du. **du.**

із по - хо - ду. **ду.**
iz po - kho - du. **du.**

12. Нема піску, нема сходу,
Нема сина із походу. (2)

12. Nema pisku, nema skhodu,
Nema syna iz pokhodu. (2)

ОЙ ТЕМНАЯ ТА НЕВИДНАЯ НІЧЕНЬКА

OI TEMNAIA TA NEVYDNAIA NICHENKA

Oh, dark and opaque night

Andantino
mf

S.
A.

1.(2.3) Ой тем - на - я та не - вид - на - я ні - чень - ка,
1.(2.3) Oi tem - na - ia ta ne - vud - na - ia ni - chen - ka,

тем - на - я
tem - na - ia

та не - вид - на - я ні - чень - ка.
ta ne - vud - na - ia ni - chen - ka.

2. Ой журиться та соколова матінка. (2)

2. Oi zhurytsia ta sokolova matinka. (2)

3. «Ой десь мого ясного сокола нема. (2)

3. «Oi des moho yasnoho sokola nema. (2)

p *cresc.*

S.
A.
T.

4.(5.6) Ой,
4.(5.6) Oi,
mf

4.(5.6) Ой десь йо - го чор - ні га - лонь - ки спи - ни - ли, ой
4.(5.6) Oi des yo - ho chor - ni ha - lon - ky spy - ny - ly, oi
p *cresc.*

Ой
Oi

десь йо - го чор - ні га - лонь - ки спи - ни - ли.
des yo - ho chor - ni ha - lon - ky spy - ny - ly.

десь йо - го чор - ні га - лонь - ки спи - ни - ли.
des yo - ho chor - ni ha - lon - ky spy - ny - ly.

5. Ой десь його пивом та вином частують. (2) 5. Oi des yoho pyvom ta vynom chastuiut. (2)

6. Ой десь йому чорну галоньку готують. (2) 6. Oi des yomu chornu halonku hotuiut. (2)

S. A. *mf*

7.(8.9) Ой га - лонь - ку, ой дів - чи - нонь - ку го - ту - ють, ой
7.(8.9) Oi ha - lon - ku, oi div - chy - non - ku ho - tu - iut, oi

T. B. *mf*

cresc.

га - лонь - ку, ой дів - чи - нонь - ку го - ту - ють.
ha - lon - ku, oi div - chy - non - ku ho - tu - iut.

cresc.

га - лонь - ку,
ha - lon - ku,

8. Ой десь взялись на ясному небі хмари. (2) 8. Oi des vzialys na yasnomu nebi khmary. (2)

9. Що галонька та соколу не до пари. (2) 9. Shcho halonka ta sokolu ne do pary. (2)

10.(11) Ой роз - вий, віг - ре,
10.(11) Oi roz - vii, vit - re,
10.(11) Ой роз - вий, ой роз - вий, віг - ре,
10.(11) Oi roz - vii, oi roz - vii, vit - re,
10.(11) Ой роз - вий, віг - ре,
10.(11) Oi roz - vii, vit - re,

10.(11) Ой роз - вий, віг - ре,
10.(11) Oi roz - vii, vit - re,

10.(11) Ой роз - вий, віг - ре,
10.(11) Oi roz - vii, vit - re,

ой роз - вий, роз - вий, ой роз - вий чор - ну хма - ронь - ку.
oi roz - vii, roz - vii, oi roz - vii chor - nu khma - ron - ku.

11. Ой покинь, сину, ой покинь, покинь,
Ой покинь чужу дівоньку».

11. Oi pokyn, synu, oi pokyn, pokyn,
Oi pokyn chuzhu divonku».

СИНЄ МОРЕ

SYNIE MORE

The deep blue sea

Mesto

T. *mf*

1.(2-5) Си - не мо - ре за - си - ні - ло - ся,
1.(2-5) Sy - nie mo - re za - sy - ni - lo - sia,

мо - ло - де брат - тя за - жу - ри - ло - ся.
mo - lo - de brat - tia za - zhu - ry - lo - sia.

2. Рідне браття зажурилося, Що молоде та оженилося.	2. Ridne brattia zazhurylosia, Shcho molode ta ozhenylosia.
3. «Підем, браття, у вишневий садок Та наріжем черешневих палок.	3. «Pidem, brattia, u vyshnevyy sadok Ta narizhem chereshnyvykh palok.
4. Та будемо вимірятися, Которому з нас виряджатися».	4. Ta budemo vymiriatysia, Kotoromu z nas vyriadzhatysia».
5. А найстарший відмовляється, А середущий викупляється.	5. A naistarshyyi vidmovliaietsia, A seredushchyyi vykupliaietsia.

S. *A.*

6.(7) В най - стар - шо - го - ді - ти дрі - би - на,
6.(7) V nai - star - sho - ho - di - ty dri - by - na,

в се - ре - ду - що - го - жін - ка мо - ло - да.
v se - re - du - shcho - ho - zhyn - ka mo - lo - da.

7. Наймолодший вибирається, В ноги матері уклоняється.	7. Naimolodshyyi vybyraietsia, V nohy materi ukloniaietsia.

T. *B.*

8. «Про-шай, брат - тя, про - шай, мать рід - на,
8. «Pro - shchai, brat - tia, pro - shchai, mat rid - na,

та й про - шай, дів - чи - но, про - шай, мо - ло - да».
ta y pro - shchai, div - chy - no, pro - shchai, mo - lo - da».

S. *A.*

та й про - шай, дів - чи - но».
ta y pro - shchai, div - chy - no».

T. *B.*

та й про - шай, дів - чи - нонь - ко мо - ло - да».
ta y pro - shchai, div - chy - non - ko mo - lo - da».

ОЙ ЛУГАМИ-БЕРЕГАМИ

ОІ ЛУНАМУ-БЕРЕНАМУ

Oh, through the meadows and shores

Moderato

1. Ой лу - га - ми - бе - ре - га - ми би - стра рі - чень - ка те - че.
 1. Oi lu - ha - my - be - re - ha - my by - stra ri - chen - ka te - che.

S.
A.

p

Ой би - стра рі - чень - ка те - че.
 Oi by - stra ri - chen - ka te - che.

Ой рі - чень - ка те - че.
 Oi ri - chen - ka te - che.

T.
B.

p

рі - чень - ка те - че.
 ri - chen - ka te - che.

в у з ь - ка кла - доч - ка ве - де.
 vuz - ka kla - doch - ka ve - de.

Ч е - р е з ту - ю би - стру річ - ку ве - де.
 Che - rez tu - iu by - stru rich - ku ve - de.

-че.
 -che.

Ой в у з ь - ка кла - доч - ка ве - де.
 Oi vuz - ka kla - doch - ka ve - de.

за - ки - дай - те
 za - ky - dai - te

mf

2. Ой ви, хлоп - ці, за - ки - дай - те не - во - ди,
 2. Oi vy, khlop - tsi, za - ky - dai - te ne - vo - dy,

2. Ой ви, хлоп - ці - ри - бо - лов - ці, за - ки - дай - те не - во - ди,
 2. Oi vy, khlop - tsi - ry - bo - lov - tsi, za - ky - dai - te ne - vo - dy,

mf

2. Ой ви, хлоп - ці, за - ки - дай - те
 2. Oi vy, khlop - tsi, za - ky - dai - te

ви - тя - гай - те ми - лень - ко - го во - рон - ко - ни - ка з во - ди.
 vy - tia - hai - te my - len - ko - ho vo - ron - ko - ny - ka z vo - dy.

3.(4) Бо - дай ті - ї би - стрі рі - ки о - че - ре - том за - рос - ли,
 3.(4) Bo - dai ti - i by - stri ri - ky o - che - re - tom za - ros - ly,

fp

Бо - дай за рос - ли, гей,
 Bo - dai za ros - ly, hei,

Бо - дай во - ни за - рос - ли, гей,
 Bo - dai vo - ny za - ros - ly, hei,

fp

Бо - дай во - ни за - рос - ли,
 Bo - dai vo - ny za - ros - ly,

во - ни мо - го ми - лень - ко - го
 vo - ny mo - ho my - len - ko - ho

во - ни ми - лень - ко - го за - нес - ли.
 vo - ny my - len - ko - ho za - nes - ly.

в чу - жи - нонь - ку за - нес - ли.
 v chu - zhy - non - ku za - nes - ly.

за - нес - ли.
 za - nes - ly.

за - нес - ли.
 za - nes - ly.

4. На чужий край, на чужий край,
 На чужю сторону,
 Розпливлися чорні кудрі
 По широкім Дунаю.

4. Na chuzhyi krai, na chuzhyi krai,
 Na chuzhuiu storonu,
 Rozplyvlysia chorni kudri
 Po shyrokim Dunaiu.

ОЙ НАС, БРАТЦІ, П'ЯТЬ

OI NAS, BRATTSI, PIAT

Oh, brothers, there are five of us

Con allegrezza
f

T. 1.(2.4.5.7.8) Ой нас, брат - ці, п'ять! Бу - дем п'ять - гу - лять!
1.(2.4.5.7.8) Oi nas, brat - tsi, piat! Bu - dem pyt - hu - liat!

B. Ой нас п'ять! Ой нас п'ять! п'ять - гу - лять! pyt - hu - liat!

Коло мене товариші все вірні сидять.
Kolo mene tovaryshi vse virni sydiat.

2. Мір, шинкарко, мір, ще й на мене вір:
Єсть у мене рідний батько – викупить мене. (2)
4. Ой нас, братці, п'ять! Будем п'ять-гулять
Коло мене товариші все вірні сидять. (2)
5. Мір, шинкарко, мір, ще й на мене вір:
Єсть у мене рідна мати – викупить мене. (2)
7. Ой нас, братці, п'ять! Будем п'ять-гулять!
Коло мене товариші все вірні сидять. (2)
8. Мір, шинкарко, мір, ще й на мене вір:
Єсть у мене моя мила – викупить мене. (2)

2. Mir, shynkarko, mir, shche y na mene vir:
Iest u mene ridnyi batko – vykupyt mene. (2)
4. Oi nas, bratsti, piat! Budem pyt-huliat
Kolo mene tovaryshi vse virni sydiat. (2)
5. Mir, shynkarko, mir, shche y na mene vir:
Iest u mene ridna maty – vykupyt mene. (2)
7. Oi nas, bratsti, piat! Budem pyt-huliat!
Kolo mene tovaryshi vse virni sydiat. (2)
8. Mir, shynkarko, mir, shche y na mene vir:
Iest u mene moia myla – vykupyt mene. (2)

tr

S. A. 3.(6) А бать - ко і - де, гро - шей не не - се.
3.(6) A bat - ko i - de, hro - shei ne ne - se.

T. B. Ой і - де, Ой і - де, не не - се.
Oi i - de, Oi i - de, ne ne - se.

mf

Не жу - ри - ся, шин - ка - роч - ко, бу - ду я в те - бе!
 Ne zhu - ry - sia, shyn - ka - roch - ko, bu - du ya v te - be!

mf

6. А матінко йде, грошей не несе.
 Не журися, шинкарочко, буду я в тебе. (2)

6. A matinko yde, hroshei ne nese.
 Ne zhuryisia, shynkarochko, budu ya v tebe. (2)

f

9. А ми - лень - ка йде, гро - ши - ки не - се
 9. A my - len - ka yde, hro - shy - ky ne - se,

f

А ми - лень - ка йде, не - се!
 A my - len - ka yde, ne - se!

f

Про - шай, про - шай, шин - ка - роч - ко, я вже не в те - бе!
 Pro - shchai, pro - shchai, shyn - ka - roch - ko, ya vzhe ne v te - be!

f

КОЗАКА НЕСУТЬ

KOZAKA NESUT

They're carrying a Cossack

Larghetto mesto e marziale

T.
B.

mf
1. Ко - за - ка не - суть,
1. Ko - za - ka ne - sut,

ко - за - ка
ko - za - ka

mp

ко - за - ка не - суть і ко -
ko - za - ka ne - sut i ko -

Кінь го - ло - вонь - ку
Kin ho - lo - von - ku

legato

- ня ве - дуть. го - ло -
- nia ve - dut. ho - lo -

p

М...
М...

кло - нить, кінь го - ло - вонь - ку кло -
klo - nyt. kin ho - lo - von - ku klo -

p

- вонь - ку кло - нить,
- von - ku klo - nyt,

pp *mf*

кло - нить. 2.(3.4) А за ним,
klo - nyt. 2.(3.4) A za nym,

- нить. А за ним,
- nyt. A za nym,

pp *mf*

Fine

за ним - йо - го дів - чи - на,
 за ним - пу - м - yo - ho div - chy - na,
mf *mf* *mf* *mf*

бі - лі ру - чень - ки ло - мить, бі - лі
 bi - li ru - chen - ky lo - myt, bi - li

Гей!
 Heil!
 бі - лі ру - чень - ки
 bi - li ru - chen - ky

ру - чень - ки ло - мить.
 ru - chen - ky lo - myt.

Гей!
 Heil!
 ло - мить, ло - мить.
 lo - myt. lo - myt.

Гей!
 Heil!

Da Capo al Fine

3. Ой ломи, ломи білі рученьки
До єдиного пальця. (2)
4. А не знайдеш ти, дівчинонько,
Над козака коханця. (2)

3. Oi lomy, lomy bili ruchenky
Do yedynoho paltsia. (2)
4. A ne znaidesh ty, divchynonko,
Nad kozaka kokhantsia. (2)

ОЙ А В ГОРОДІ

OI A V HORODI

Oh, in the garden

Marciale

S. A. *f* > > > >

T. B. *f* > > > >

Solo mf

Tutti mp

1. Ой а в го - ро - ді, Ой! а в го - ро - ді
1. Oi a v ho - ro - di, Oi! a v ho - ro - di

pp

все слу - чи - лась там бі - да, а в го - ро - ді все слу - чи - лась там бі - да.
vse slu - chy - las tam bi - da, a v ho - ro - di vse slu - chy - las tam bi - da.

все слу - чи - лась там бі - да, а в го - ро - ді все слу - чи - лась там бі - да.
vse slu - chy - las tam bi - da, a v ho - ro - di vse slu - chy - las tam bi - da.

2. Ой у городі, ой а в городі Там убили молодого козака. (2) 3. Ой поховали, да гей, поховали, Поховали при широкій долині. (2) 4. Ой насипали, да гей, насипали, Насипали високою могилу. (2) 5. Ой посадили, да гей, посадили, Посадили червону ю калину. (2) 6. Ой налинули, да гей, налинули, Налинули а все сиві голуби. (2) 7. Ой удовиний, да гей, удовиний Широкий двір крилечками замели. 8. Ой заспівали, да гей, заспівали Й голосами удівоньку збудили. (2) 9. «Ой, встань, проснися, да гей, встань, проснися, Встань, проснися, удівонько молода. (2) 10. Ой, встань, послухай, ой, встань, послухай, Встань, послухай, про що люде гомонять. (2) 11. Ой, люде кажуть, да гей, люде кажуть Твого милого на світі вже нема». (2) 12. Як вдова вчула, як вдова вчула – Сіла й тяжко зажурилась молода. (2)	2. Oi u horodi, oi a v horodi Tam ubyly molodoho kozaka. (2) 3. Oi pokhovaly, da hei, pokhovaly, Pokhovaly pry shyrokkii dolyni. (2) 4. Oi nasypaly, da hei, nasypaly, Nasypaly vysokuiu mohyly. (2) 5. Oi posadyly, da hei, posadyly, Posadyly chervonuiu kalynu. (2) 6. Oi nalynuly, da hei, nalynuly, Nalynuly a vse syvi holuby. (2) 7. Oi udovynyi, da hei, udovynyi Shyrokyi dvir krylechkami zamely. 8. Oi zaspivaly, da hei, zaspivaly I holosamy udivonku zbudyly. (2) 9. «Oi, vstan, prosnysia, da hei, vstan, prosnysia, Vstan, prosnysia, udivonko moloda. (2) 10. Oi, vstan, poslukai, oi, vstan, poslukai, Vstan, poslukai, pro shcho liude homoniat. (2) 11. Oi, liude kazhut, da hei, liude kazhut Tvoho myloho na sviti vzhe nema». (2) 12. Iak vdova vchula, yak vdova vchula – Sila y tiazhko zazhurylas moloda. (2)

ОЙ У ЛІСІ ПРИ ДОРОЗІ

OI U LISI PRY DOROZI

Oh, in the forest by the road

Moderato
mp

S.
A.

1.(2-5) Ой у лісі при до-ро-зі там ка-ли-на
1.(2-5) Oi u li-si pry do-ro-zi tam ka-ly-na

T.
B.

сто-я-ла, а на ті-йї ка-ли-нонь-ці
sto-ia-la, a na ti-ii ka-ly-non-tsi

Гей!
Heil!

там зо-зу-ля ля-ку-ва-ла.
tam zo-zu-lya la-ku-va-la.

2. Ой зозуля не кувала, а всю правду сказала,
Ой як мати свого сина у солдати проводжала:
3. «Іди, іди, мій синочку, та за батька старого;
Дадуть тобі, мій синочку, та коня вороного.
4. Іди, іди, мій синочку, та за неньку стареньку;
Дадуть тобі, мій синочку, та шabelьку гостреньку.
5. Іди, іди, мій синочку, та за рідну сестрицю;
Дадуть тобі, мій синочку, та казенну рушницю».

2. Oi zozulia ne kuvala, a vsiu pravdu skazala,
Oi yak maty svoho syna u soldaty provodzhalo:
3. «Idy, idy, mii synochku, ta za batka staroho;
Dadut tobi, mii synochku, ta konia voronoho.
4. Idy, idy, mii synochku, ta za nenku starenku;
Dadut tobi, mii synochku, ta shabelku hostrenku.
5. Idy, idy, mii synochku, ta za ridnu sestrytsiu;
Dadut tobi, mii synochku, ta kazennu rushnytsiu».

6.(7) «Чим я ма - ю, мо - я ма - ти, на ко - ню роз' -
 6.(7) «Chym ya ma - iu, mo - ia ma - ty, na ko - niu roz' -

Гей!
 Heil

Роз' - їж - джа ти'
 Roz - izh - dzha - ty

Гей!
 Heil

їж - джа ти,
 izh - dzha - ty,

луч - че бу - ду, мо - я ма - ти,
 luch - che bu - du, mo - ia ma - ty,

та й пше - ни - чень - ку жа - ти.
 ta y pshe - ny - chen - ku zha - ty.

7. Лучче буду, моя мати, та в сирій землі гнити,
 Чим я маю, моя мати, оці речі носити».

7. Luchche budu, moia maty, ta v syrii zemli hnyty,
 Chym ya maiu, moia maty, otsi rechi nosyty».

ОЙ ЧАС-ПОРА ДО КУРЕННЯ

OI CHAS-PORA DO KURENIA

Oh, it's time for me to go back to my unit

Moderato *mf* *cresc.*

S. A. *mf* *cresc.*

1. Ой час - по - ра до ку - ре - ня, бо вже хма - ри
 1. Oi chas - po - ra do ku - re - nia, bo vzhe khma - ry

T. B. *mf* *cresc.*

f *dim.*

на - вис - ли. Не до - бе - ре ко - зак дів - ки та й до
 na - vys - ly. Ne do - be - re ko - zak div - ky ta y do

f *dim.*

f *dim.*

сво - є - ї мис - лі, не до - бе - ре ко - зак дів -
 svo - ie - i mys - li, ne do - be - re ko - zak div -

f *dim.*

p *pp* *mf* 2

- ки та й до сво - є - ї мис - лі. 2. Ой ді - // - ну». *mf*
 - ky ta y do svo - ie - i mys - li. 2. Oi di - // - nu». *mf*

p *pp* *mf*

2. Ой дівчачко, дай мені твою весну: «Рости, рости, дівчинонько, та на другуу весну». (2)
2. Oi dibrav, dibrav kozak divku, sam poikhav za Desnu: «Rosty, rosty, divchyononko, ta na druhuiu vesnu». (2)

mf

3. Ой рос ла, рос - ла дів - чи - нонь - ка та вже на по -
 3. Oi ros la, ros - la div - chy - non - ka ta vzhe na po -

3. Ой рос - ла, рос - ла дів - чи - нонь - ка та вже
 3. Oi ros - la, ros - la div - chy - non - ka ta vzhe

mf

3. Ой рос - ла, рос - ла дів - чи -
 3. Oi ros - la, ros - la div - chy -

- рі ста - ла; жда - ла, жда - ла ко - за - чень - ка та і
 - ri sta - la; zhda - la, zhda - la ko - za - chen - ka ta i

на по - рі ста ла;
 na po - ri sta - la;

нонь - ка.
 non - ka.

пла - ка - ти ста - ла. Жда - ла, жда - ла ко - за - чень - ка та і
 pla - ka - ty sta - la. Zhda - la, zhda - la ko - za - chen - ka ta i

f *dim.*

f *dim.*

пла - ка - ти ста - ла. 4. Ой хи - // - ли.
 pla - ka - ty sta - la. 4. Oi khy - // - ly.

mf

4. Ой хилилися густі лози та і перестали;
 Дивилися карі очі, та і плакати стали. (2)

4. Oi khylylysia husti lozy ta i perestaly;
 Dyvylisia kari ochi, ta i plakaty staly. (2)

ПОПІД ЯРОМ, ЯРОМ

POPID YAROM, YAROM

By the ravine

Moderato
mf

S. A.

1.(2.3) По - під я - ром, я - ром пше - ни - чень - ка ла - ном,
1.(2.3) Po - pid ya - rom, ya - rom pshe - nyu - chen - ka la - nom,

T. B.

p *pp*

а по до - ли - ні шов - ко - ва - я тра - ва.
а ро до - ly - ni shov - ko - va - ia tra - va.

p *pp*

2. Там козаки ходили, коників водили,
До теї Ганнусі стиха говорили:
3. «Ганнусенько-панно, чи є пан удома,
Чи є пан удома, чи ти, Ганно, сама?»

2. Tam kozaky khodyly, konykiv vodyly,
Do tei Hannusi stykha hovoryly:
3. «Hannusenکو-panno, chy ye pan udoma,
Chy ye pan udoma, chy ty, Hanno, sama?»

S. A.

4.(5) Ган - ну - сень - ка пиш - на до ко - за - ків ви - йшла,
4.(5) Han - nu - sen - ka pysh - na do ko - za - kiv vy - ishla,

по світ - лонь - ці йде,
po svit - lon - tsi yde,

аж світ - лонь - ка гу - де.
azh svit - lon - ka hu - de.

5. Ой не є ви козаки, а гайдамаки,
Бо я б свого пана козаків пізнала».

5. Oi ne ye vy kozaky, a haidamaky,
Bo ya b svoho pana kozakiv piznala».

mf

S. A. 6. «Не - хай твій пан Гос - по - да про - сить да й мо - лить,
6. «Ne - khai tvii pan Hos - po - da pro - syt da y mo - lyt,

mf

T. B. шо йо - го не - ма це - ї но - чі вдо - ма».
shcho yo - ho ne - ma tse - i no - chi vdo - ma».

p *pp*

p *pp*

НА ГОРОДІ ТА ВСЕ БІЛІ МАКИ

NA HORODI TA VSE BILI MAKY

White poppies all over the garden

Lento

1. На го - ро - ді та все бі - лі ма - ки,
1. Na ho - ro - di ta vse bi - li ma - ky,

S. A. *p*

1. На го - ро - ді та все бі - лі ма - ки, ту - жать
1. Na ho - ro - di ta vse bi - li ma - ky, tu - zhat

T. B. *p*

1. На го - ро - ді та все бі - лі ма - ки, ту - жать
1. Na ho - ro - di ta vse bi - li ma - ky, tu - zhat

ко - за - ки.
ko - za - ky.

в вій - ську мо - ло - ді ко - за - ки.
v vii - sku mo - lo - di ko - za - ky.

p

в вій - ську мо - ло - ді ко - за - ки.
v vii - sku mo - lo - di ko - za - ky.

2. Не так козаки, як ті новобранці,
Що забрали в неділеньку вранці.
3. Не так рано, як до сходу сонця,
Сидить мати, плаче край віконця.
4. «Вернись, сину, з війська додому, змию тобі слізьми головоньку».
5. «Помий, мати, та й найменшій сестрі:
Змиють мені та й буйненькі дощі».
6. А пригладить їх густа ліщина,
А пригорне молода дівчина».

2. Ne tak kozaky, yak ti novobrantsi,
Shcho zabraly v nedilenku vrantsi.
3. Ne tak rano, yak do skhodu sontsia,
Sydyt maty, plache krai vikontsia.
4. «Vernys, synu, z viiska dodomonku,
Zmyiu tobi slizmy holovonku».
5. «Pomyi, maty, ta y naimenshii sestri:
Zmyiut meni ta y buinenki doshchi».
6. A pryhladyt yikh husta lishchyna,
A pryhorne moloda divchyna».

ОЙ З-ЗА ГОРИ ЧОРНА ХМАРА ВСТАЛА

OI Z-ZA HORY CHORNA KHMARA VSTALA

Oh, a black cloud rose up
from behind the mountain

Marciale

1. Ой з-за го - ри чор - на хма - ра вста - ла,
1. Oi z-za ho - ry chor - na khma - ra vsta - la,

mp

S. A.

1. Ой з-за го - ри чор - на хма - ра вста - ла,
1. Oi z-za ho - ry chor - na khma - ra vsta - la,

T. B.

mp

1. Ой з-за го - ри чор - на хма - ра вста - ла,
1. Oi z-za ho - ry chor - na khma - ra vsta - la,

то ж не хма - ра - мо - ло - ді гу - са - ри.
to zh ne khma - ra - mo - lo - di hu - sa - ry.

- ла,
- la,

гу - са - ри, гу - са - ри.
hu - sa - ry, hu - sa - ry.

2. То ж не хмара – молоді гусари;
Попереду ідуть генерали.
3. Попереду ідуть генерали,
А за ними б'ють у барабани.
4. А за ними б'ють у барабани:
«Не журіться, молоді гусари!»
5. «Ой як же нам, братці, не журиться,
Посилає за Дунай цариця».
6. Ой там же нам, братці, помирати,
Не знатиме ні батько, ні мати».

2. To zh ne khmara – molodi husary;
Poperedu yidut heneraly.
3. Poperedu yidut heneraly,
A za nymy biut u barabany.
4. A za nymy biut u barabany:
«Ne zhuritsia, molodi husary!»
5. «Oi yak zhe nam, brattsi, ne zhurytsia,
Posylaie za Dunai tsarytsia».
6. Oi tam zhe nam, brattsi, pomyraty,
Ne znatyme ni batko, ni maty».

НАД РІЧКОЮ, БЕРЕЖКОМ

NAD RICHKOIU, BEREZHKOM

Above the river and the shore

Allegretto *mf*

S. A. *mf*

T. *mf*

B. *mp*

1. Над річ-ко-ю, бе-реж-ком і-шов чу-мак з ба-тіж-ком,
1. Nad rich-ko-iu, be-rezh-kom i-shov chu-mak z ba-tizh-kom,

Гей, гей!
Hei, hei!

1. Над річ-ко-ю, бе-реж-ком і-шов чу-мак
1. Nad rich-ko-iu, be-rezh-kom i-shov chu-mak

гей, гей, з До-ну до-до-му.
hei, hei, z Do-nu do-do-mu.

гей, з До-ну до-до-му. Гей! // -ну-вать.
hei, z Do-nu do-do-mu. Hei! // -nu-vat.

з ба-тіж-ком, гей,
z ba-tizh-kom, hei,

1-4 5

2. За плечима торбина
Ще й латана свитина,
Гей, гей, дочумакувавсь.
3. «Постій, чумак, постривай,
Шляху в людей розпитай,
Гей, гей, чи не заблудивсь?»
4. «Мені шляху не питать,
Прямо степом мандрувать,
Гей, гей, долю доганять».
5. Пішла доля ярами,
Зеленими лугами, –
Гей, гей, не вмів шанувать.

2. Za plechyma torbyna
Shche y latana svytyna,
Hei, hei, dochumakuvavs.
3. «Postii, chumak, postryvai,
Shliakhu v liudei rozpytai,
Hei, hei, chy ne zabludyvs?»
4. «Meni shliakhu ne pytat,
Priamo stepom mandruvat,
Hei, hei, doliu dohanyat».
5. Pishla dolia yaramy,
Zelenymy luhamy, –
Hei, hei, ne vmiv shanuvat.

ОЙ ГОРЕ ТІЙ ЧАЙЦІ

OI HORE TII CHAITSI

Oh, woe to that seagull

Mesto
mf

S.
A.

1. Ой го - ре тій чай - ці, ча - єч - ці - не - бо - зі,
1. Oi ho - re tii chai - tsi, cha - iech - tsi - ne - bo - zi,

p

S.
A.

що ви - ве - ла ча - є - ня - ток при би - тій до - ро - зі.
shcho vy - ve - la cha - ie - nia - tok pry by - tii do - ro - zi.

p

T.
B.

що ви - ве - ла ча - є - ня - ток при би - тій до - ро - зі.
shcho vy - ve - la cha - ie - nia - tok pry by - tii do - ro - zi.

2. Ой ішли чумаки, весело співали, І чаєчку зігнали, чаєнят забрали. (2) 3. А чаєчка в'ється, об дорогу б'ється, К сирій землі припадає, чумаків благає: (2) 4. «Ой ви, чумаченьки, ви ще молоденькі! Верніть моїх чаєнят, вони ще маленькі!» (2) 5. «Ой чаєчко наша, неправдонька ваша: Поварили чаєнят — добра була каша!» (2) 6. «Бодай ви, чумаки, щастя не діждали, Що ви моїх дрібних діток із гнізда забрали!» (2) 7. Бодай ви, чумаки, на Дін не сходили, Що ви моїх дрібних діток в каші поварили!» (2)	2. Oi ishly chumaky, veselo spivaly, I chaiechku izihnaly, chaieniat zabraly. (2) 3. A chaiechka vietsia, ob dorohu bietsia, K syrii zemli prypadaie, chumakiv blahaie: (2) 4. «Oi vy, chumachenky, vy shche molodenki! Vernit moikh chaieniatok, vony shche malenki!» (2) 5. «Oi chaiechko nasha, nepravdonka vasha: Povaryly chaieniatok — dobra bula kasha!» (2) 6. «Bodai vy, chumaky, shchastia ne dizhdaly, Shcho vy moikh dribnykh ditok iz hnizda zabraly!» (2) 7. Bodai vy, chumaky, na Din ne skhodyly, Shcho vy moikh dribnykh ditok v kashi povaryly!» (2)

ОЙ НІХТО Ж ТАМ НЕ БУВАВ

OI NIKHTO ZH TAM NE BUVAV

Oh, no one came there

Moderato

1. Ой ні - хто ж там не бу - вав, де ся я - вір роз - ви - вав.
 1. Oi ni - khto zh tam ne bu - vav, de sia ya - vir roz - vy - vav.

S. *mp*

A. *mp*

Ой!
Oi!

Piu mosso

S. *p*

A. *p*

Ой я - во - ре, я - во - ронь - ку зе - ле - нень - кий!
 Oi ya - vo - re, ya - vo - ron - ku ze - le - nen - kyi!

T. *p*

Ой я - во - ре, я - во - ронь - ку зе - ле - нень - кий!
 Oi ya - vo - re, ya - vo - ron - ku ze - le - nen - kyi!

B. *p*

Moderato

2.(7) Ой та - мень - ка зі - йшло три мі - ся - ці яс - них.
 2.(7) Oi ta - men - ka zi - ishlo try mi - sia - tsi yas - nykh.

S. *mp*

A. *mp*

Piu mosso

S. *p*

A. *p*

Ой я - во - ре, я - во - ронь - ку зе - ле - нень - кий!
 Oi ya - vo - re, ya - vo - ron - ku ze - le - nen - kyi!

T. *p*

Ой я - во - ре, я - во - ронь - ку зе - ле - нень - кий!
 Oi ya - vo - re, ya - vo - ron - ku ze - le - nen - kyi!

B. *p*

7. Ой таменька зійшло три зірочки ясных.
 Ой яворе, явороньку зелененький.

7. Oi tamenka ziishlo try zironky yasnykh.
 Oi yavore, yavoronku zelenenkyi.

Con moto
tr

T. 3.(8) Три мі - ся - ці яс - них, три па - руб - ки крас - них.
3.(8) Try mi - sia - tsi yas - nykh, try pa - rub - ky kras - nykh.

B. *tr*

Piu mosso
p

S. Ой я - во - ре, я - во - ронь - ку зе - ле - нень - кий!
A. Оі уа - во - ре, уа - во - рон - ку ze - le - nen - kyil!

T. *p*

B.

8. Три зіроньки ясних, три дівоньки красних.
Ой яворе, явороньку зелененький.

8. Try zironky yasnykh, try divonky krasnykh.
Oi yavore, yavoronku zelenenkyi.

Con moto
tr

4.(9) Ой о - дин па - ру - бок - то то ж наш І - вань - ко.
4.(9) Oi o - dyp pa - ru - bok - to to zh nash I - van - ko.

B. *tr*

Piu mosso
p

S. Ой я - во - ре, я - во - ронь - ку зе - ле - нень - кий!
A. Оі уа - во - ре, уа - во - рон - ку ze - le - nen - kyil!

T. *p*

B.

9. Ой одна дівонька – то наша Маруся.
Ой яворе, явороньку зелененький.

9. Oi odna divonka – to nasha Marusia.
Oi yavore, yavoronku zelenenkyi.

Con moto

5.(10) А дру-гий па - ру - бок - то ж наш Ми-хай-ло.
5.(10) A dru - hui ra - ru - bok - to zh nash My - khai - lo.

Piu mosso

A...
A...

tr

p

Ой я - во - ре, я - во - ронь - ку зе - ле - нень - кий!
Oï ya - vo - re, ya - vo - ron - ku ze - le - nen - kyi!

10. А друга дівонька – то ж наша Настуся.
Ой яворе, явороньку зелененький.

10. A druha divonka – to zh nasha Nastusia.
Oï yavore, yavoronku zelenenkyi.

Moderato

6. А тре - тій же па - ру - бок - то то ж наш Се - мен - ко.
6. A tre - tii zhe ra - ru - bok - to to zh nash Se - men - ko.

Piu mosso

M...
M...

tr

p

Ой я - во - ре, я - во - ронь - ку
Oï ya - vo - re, ya - vo - ron - ku

M...
M...

Ой я - во - ре, я - во - ронь - ку
Oï ya - vo - re, ya - vo - ron - ku

Moderato

11. А тре - тя - я ді - вонь - ка - то ж на - ша
11. A tre - tia - ia di - von - ka - to zh na - sha

M...
M...

tr

p

зе - ле - нень - кий!
ze - le - nen - kyi!

M...
M...

зе - ле - нень - кий!
ze - le - nen - kyi!

M...
M...

Ган - ну - ся.
Han - nu - sia.

Piu mosso

Ган - ну - ся.
Han - nu - sia.

tr

p

Ой я - во - ре, я - во - ронь - ку зе - ле - нень - кий!
Oï ya - vo - re, ya - vo - ron - ku ze - le - nen - kyi!

Ган - ну - ся.
Han - nu - sia.

ЧЕРЧИК

(I варіант)

SHERCHYK

The friar
(First version)

Con moto
mf

S.
A.

1.(2) Ой чер - чи - ку та го - луб - чи - ку, ска - жи ме - ні у - сю прав - донь - ку:
1.(2) Oi cher - chy - ku ta ho - lub - chy - ku, ska - zhy me - ni u - siu prav - don - ku:

mf

T.
B.

2. «Кому воля, кому ніт волі
По улиці ходити, гуляти?»

2. «Komu volia, komu nit voli
Po ulychtsi khodyty, hulyaty?»

A...
A...

3.(4) А ді - вонь - кам у - ся во - лень - ка по у - лич - ці хо - ди - ти, гу - ля - ти.
3. A di - von - kam u - sia vo - len - ka po u - lych - tsi kho - dy - ty, hu - lia - ty.

4. За биндочку – та й на уличку,
За віночок – та й пішла в таночок.

4. Za byndochku – ta y na ulychku,
Za vinochok – ta y pishla v tanochok.

5.(6) Ой чер - чи - ку та го - луб - чи - ку, ска - жи ме - ні у - сю прав - донь - ку:
5.(6) Oi cher - chy - ku ta ho - lub - chy - ku, ska - zhy me - ni u - siu prav - don - ku:

6. «Кому воля, кому ніт волі
По улиці ходити, гуляти?»

6. «Komu volia, komu nit voli
Po ulychtsi khodyty, hulyaty?»

A...
A...

7.(8) Па - ру - бонь - кам у - ся во - лень - ка по у - лич - ці хо - ди - ти, гу - ля - ти.
7. Pa - ru - bon - kam u - sia vo - len - ka po u - lych - tsi kho - dy - ty, hu - lia - ty.

8. За дудочку та й на уличку,
За жупанчик та й пішов у танчик.

8. Za dudochku ta y na ulychku,
Za zhupanchyk ta y pishov u tanchyk.

ЧЕРЧИК

(II варіант)

CHERCHYK

The friar
(Second version)

Con moto
mf

S.
A.

1. Ой чер - чи - ку та го - луб - чи - ку,
1. Oi cher - chy - ku ta ho - lub - chy - ku,
Ой чер - чи - ку,
Oi cher - chy - ku, ку, ku

T.
B.

ска - жи ме - ні у - сю прав - донь - ку:
ska - zhy me - ni u - siu prav - don - ku: ку: ku:

2. «Кому воля, кому ніт волі По уличці ходити, гуляти?»	2. «Komu volia, komu nit voli Po ulychtsi khodyty, huliaty?»
3. А дівонькам уся воленька По уличці ходити, гуляти.	3. A divonkam usia volenka Po ulychtsi khodyty, huliaty.
4. За биндочку та й на уличку, За віночок та й пішла в таночок.	4. Za byndochku ta y na ulychku, Za vinochok ta y pishla v tanochok.
5. Ой черчику та голубчику, Скажи мені усю правдоньку:	5. Oi cherchyku ta holubchyku, Skazhy meni usiu pravdonku:
6. «Кому воля, кому ніт волі По уличці ходити, гуляти?»	6. «Komu volia, komu nit voli Po ulychtsi khodyty, huliaty?»
7. Парубонькам уся воленька По уличці ходити, гуляти.	7. Parubonkam usia volenka Po ulychtsi khodyty, huliaty.
8. За дудочку та й на уличку, За жупанчик та й пішов у танчик.	8. Za dudochku ta y na ulychku, Za zhupanchyk ta y pishov u tanchyk.

ПОМІЖ ТРЬОМА ДОРОГАМИ

ROMIZH TROMA DOROHAMY

Between three roads

Andante
Solo

mf

T.
B.

1. По - між трьо - ма до - ро - га - ми ра - но - ра - но,
1. Po - mizh tro - ma do - ro - ha - my ra - no - ra - no,
до - ро - га - ми ра - не - сень - ко.
do - ro - ha - my ra - ne - sen - ko.

Tutti

p

S.
A.

по - між трьо - ма до - ро - га - ми ра - не - сень - ко.
po - mizh tro - ma do - ro - ha - my ra - ne - sen - ko.

f

T.
B.

до - ро - га - ми
do - ro - ha - my

p

2. Там здибався князь з Дажбогом рано-рано,
Там здибався князь з Дажбогом ранесенько.
3. «Ой ти, Боже, ти Дажбоже, рано-рано,
Зверни ж мені з доріженьки ранесенько.
4. Бо ти Богом рік від року, рано-рано,
Бо ти Богом рік від року, ранесенько.
5. А я князем раз на віку, рано-рано,
А я князем раз на віку, ранесенько.
6. Раз на віку в неділеньку рано-рано,
Раз на віку в неділеньку ранесенько».

2. Tam zdybavsia kniaz z Dazhbohom rano-rano,
Tam zdybavsia kniaz z Dazhbohom ranesenko.
3. «Oi ty, Bozhe, ty Dazhbozhe, rano-rano,
Zverny zh meni z dorizhenky ranesenko.
4. Bo ty Bohom rik vid roku, rano-rano,
Bo ty Bohom rik vid roku, ranesenko.
5. A ya kniazem raz na viku, rano-rano,
A ya kniazem raz na viku, ranesenko.
6. Raz na viku v nedilenku rano-rano,
Raz na viku v nedilenku ranesenko».

НЕ СТИЙ, ВЕРБО

NE STII, VERBO

Do not stand, willow

Andante
mf

S.
A.

1.(2.5) Не стій, вер - бо, над во - до - ю ра - но - ра - но!
1.(2.5) Ne stii, ver - bo, nad vo - do - iu ra - no - ra - no!

T.
B.

mf

Не стій, вер - бо, над во - до - ю та ра - не - сень - ко.
Ne stii, ver - bo, nad vo - do - iu ta ra - ne - sen - ko.

2. Розвій, вербо, сімсот квіток рано-рано!
Розвій, вербо, сімсот квіток та ранесенько.
5. «Не журися, милий Грицю, рано-рано!
Не журися, милий Грицю, та ранесенько.

2. Rozvii, verbo, simsot kvitok rano-rano!
Rozvii, verbo, simsot kvitok ta ranesenko.
5. «Ne zhurysia, mylyi Hrytsiu, rano-rano!
Ne zhurysia, mylyi Hrytsiu, ta ranesenko.

3.(6) Що всім хлоп - цям
3.(6) Shcho vsim khlop - tsiam

по кві - тонь - ці ра - но - ра - но!
po kvi - ton - tsi ra - no - ra - no!

Шо всім хлоп - цям по кві - тонь - ці та ра - не - сень - ко!
 Shcho vsim khlop - tsiam po kvit - ton - tsi ta ra - ne - sen - ko!

6. Буде тобі квітка красна рано-рано!
 Буде тобі квітка красна та ранесенько.

6. Bude tobi kvitka krasna rano-rano!
 Bude tobi kvitka krasna ta ranesenko.

Не - ма квіт - ки ра - но - ра - но.
 Ne - ma kvit - ky ra - no - ra - no.

Гей!
 Heil!

4. Тіль-ки Гри - це - ві не - ма квіт - ки ра - но - ра - но. Тіль - ки Гри - це - ві
 4. Til - ky Hry - tse - vi ne - ma kvit - ky ra - no - ra - no. Til - ky Hry - tse - vi

Гей!
 Heil!

не - ма квіт - ки та ра - не - сень - ко. 7. Бу - де то - бі квіт - ка
 ne - ma kvit - ky ta ra - ne - sen - ko. 7. Bu - de to - bi kvit - ka

крас - на Ган - на
 kras - na Han - na

ра - но - ра - но! Бу - де то - бі Ган - ну - ся та ра - не - сень - ко!»
 ra - no - ra - no! Bu - de to - bi Han - nu - sia ta ra - ne - sen - ko!»

ЧОРНУШКО-ДУШКО

(I вариант)

CHORNUSHKO-DUSHKO

A black-haired sweetie
(First version)

Scherzando
mf

S. A.

1.(2.3) «Чор - нуш - ко - душ - ко, вста - вай ра - нень - ко,
1.(2.3) «Chor - nush - ko - dush - ko, vsta - vai ra - nen - ko,

T. B.

вми - вай ли - чень - ко: хтять те - бе лю - ди
vmy - vai ly - chen - ko: khtiat te - be liu - dy

взя - ти, ми ж те - бе мис - лим да - ти». «За ко - го,
vzia - ty, my zh te - be mys - lum da - ty». «Za ko - ho,

ма - ті - ноч - ко, за ко - го, у - ті - ноч - ко?»
ma - ti - noch - ko, za ko - ho, u - ti - noch - ko?»

«За мі - ша - ни - на, за йо - го си - на». «Не пі - ду,
«Za mi - shcha - ny - na, za yo - ho sy - na». «Ne pi - du,
mf Ой! Ой!
mf «Не пі - ду,
«Ne pi - du,

ма - ті - ноч-ко, не пі - ду, у - ті - ноч-ко: тра ра - но вста - ти,
ma - ti - noch - ko, ne pi - du, u - ti - noch - ko: tra ra - no vsta - ty,
cresc. poco a poco
ой! ой!
cresc. poco a poco
mf

на ба - зар пі - ти. Не пі - ду, ма - ті - ноч-ко, не пі - ду, у - ті - ноч-ко!»
na ba - zar pi - ty. Ne pi - du, ma - ti - noch - ko, ne pi - du, u - ti - noch - ko!»
f

2. «Чорнушко-душко, вставай раненько,
Вмивай личенько:
Хтять тебе люди взяти, ми ж тебе мислим дати».
«За кого, матіночко, за кого, утіночко?»
«За поповича, за його сина».
«Не піду, матіночко, не піду, утіночко:
Буде все писати та книжки читати».
Не піду, матіночко, не піду, утіночко!»
3. «Чорнушко-душко, вставай раненько,
Вмивай личенько:
Хтять тебе люди взяти, ми ж тебе мислим дати».
«За кого, матіночко, за кого, утіночко?»
«За селянина, за його сина».
«Ой піду, матіночко, ой піду, утіночко:
Рано повстаємо, на поле підемо.
Ой піду, матіночко, ой піду, утіночко!»

2. «Chornushko-dushko, vstavai ranenko,
Vmyvai lychenko:
Khtiat tebe liudy vziaty, my zh tebe myslym daty».
«Za koho, matinochko, za koho, utinochko?»
«Za popovycha, za yoho syna».
«Ne pidu, matinochko, ne pidu, utinochko:
Bude vse pysaty ta knyzhky chytaty».
Ne pidu, matinochko, ne pidu, utinochko!»
3. «Chornushko-dushko, vstavai ranenko,
Vmyvai lychenko:
Khtiat tebe liudy vziaty, my zh tebe myslym daty».
«Za koho, matinochko, za koho, utinochko?»
«Za selianyna, za yoho syna».
«Oi pidu, matinochko, oi pidu, utinochko:
Rano povstaiemo, na pole pidemo.
Oi pidu, matinochko, oi pidu, utinochko!»

S.
A.

- ноч - ко,   не пі - ду,   у - ті -   ноч - ко:
- noch - ko,   ne pi - du,   u - ti -   noch - ko:

S.
A.

хоч ко - валь ку - сь,   го - ріл - ку все п'є,
knoch ko - val ku - ie,   ho - ril - ku vse pie,

T.

не пі - ду,   ма - ті - ноч - ко,   не пі - ду,   у - ті -   ноч - ко!»
ne pi - du,   ma - ti - noch - ko,   ne pi - du,   u - ti -   noch - ko!»

Da Capo al Fine

2. «Чорнушко-душко, вставай раненько,
Вмивай личенько:
Хтять тебе люди взяти, ми ж тебе мислим дати».
«За кого, матіночко, за кого, утіночко?»
«За малярника, за ремесничка».
«Ой піду, матіночко, ой піду, утіночко:
Бо маляр малює, все мене цілує.
Ой піду, матіночко, ой піду, утіночко!»

2. «Chornushko-dushko, vstavai ranenko,
Vmyvai lychenko:
Khtiat tebe liudy vziaty, my zh tebe myslym daty».
«Za koho, matinochko, za koho, utinochko?»
«Za maliaryka, za remesnychka».
«Oi pidu, matinochko, oi pidu, utinochko:
Bo maliar maliuie, vse mene tsiluie.
Oi pidu, matinochko, oi pidu, utinochko!»

КОТИЛАСЯ ЗІРКА

KOTYLASIA ZIRKA

A star was rolling

Moderato

1.(2.8) Ко - ти - ла - ся зір - ка та й із під - ве - чір - ка,
 1.(2.8) Ko - ty - la - sia zir - ka ta y iz pid - ve - chir - ka,

S. A. *p*

T. B. *p*

Ко - ти - ла - ся зір - ка
 Ko - ty - la - sia zir - ka

Ка - ти - ла - ся
 ka - ty - la - sia

та й у - па - ла до - до - лу, та й у - па - ла до - до - лу.
 ta y u - pa - la do - do - lu, ta y u - pa - la do - do - lu.

зір - ка зір - ка

p

та й у - па - ла до - до - лу, та й у - па - ла до - до - лу,
 ta y u - pa - la do - do - lu, ta y u - pa - la do - do - lu,

Fine

- 2. «Та й хто мене, молоду дівчину,
 А проведе додому?» (2)
- 8. Та хочать мене, молоду дівчину,
 Та й за іншого дати. (2)

- 2. «Ta y khto mene, molodu divchynu,
 A provede dodomu?» (2)
- 8. Ta khotiat mene, molodu divchynu,
 Ta y za inshoho daty. (2)

mf

4.(3) «Ой і о - біз - вав - ся та і ко - за - чень - ко, та й на во - ро - нім
 3.(4) Oi i o - biz - vav - sia ta i ko - za - chen - ko, ta y na vo - ro - nim

mf

3.(4) Ой о - біз - вав - ся та й ко - за - чень - ко,
 3.(4) Oi o - biz - vav - sia ta y ko - za - chen - ko,

ко - ню, та й на во - ро - нім ко - ню: // - до - му».
 ko - niu, ta y na vo - ro - nim ko - niu: // - do - mu».

ко - ню;
 ko - niu;

4. «Ой і гуляй, гуляй, молода дівчино,
Я проведу додому». (2)

4. «O y i hulai, hulai, moloda divchyno,
Ia provedu dodomu» (2)

5.(6.7) «Та й про - воль, про - воль,
5.(6.7) Ta y pro - vod, pro - vod,

мо - ло - дий ко - за - че, та й про - воль, не ба -
mo - lo - dyi ko - za - che, ta y pro - vod, ne ba -

Da Capo al Fine

6. Ох і бо за мною, та за молодою,
А весь рід зажурився. (2)

6. Okh i bo za mnoiu, ta za molodoiu,
A vves rid zazhuryvsia. (2)

7. Та не так і рід же, як батько та мати,
Як батько та мати. (2)

7. Ta ne tak i rid zhe, yak batko ta maty,
Iak batko ta maty. (2)

ОЙ У САДУ ГОЛУБИ ГУДУТЬ

OI U SADU HOLUBY HUDUT

Oh, pigeons are buzzing in the orchard

Moderato
mf

2. Там Петруньо виряджається, (2)
У матері та питається:
3. «Порадь мені, моя матінко,
Порадь мені, моя рідная,
Кого брати та й у бояри?»
4. «Збери, сину, усю родину – (2)
І близькую, і далекую.
5. І близькую, і далекую, (2)
І вбогую, і багатуюю.

2. Tam Petrunio vyriadzhaietsia, (2)
U materi ta pytaietsia:
3. «Porad meni, moia matinko,
Porad meni, moia ridnaia,
Koho braty ta u boiary?»
4. «Zbery, synu, usiu rodynu – (2)
I blyzkuiiu, i dalekuiiu.
5. I blyzkuiiu, i dalekuiiu, (2)
I vbohuiu, i bahatuiiu.

6.(7) Ба - га - ту - ю - по - да - роч - ки нес - ти,
6.(7) Ba - ha - tu - iu - ro - da - roch - ky nes - ty,

Ба - га - ту - ю - ба - га - ту - ю -
Ba - ha - tu - iu - ba - ha - tu - iu -

по - да - роч - ки
ro - da - roch - ky

по - да - роч - ки нес - ти, у - бо - гу - ю - по - ря - док вес - ти.
ro - da - roch - ky nes - ty, u - bo - hu - iu - ro - ria - dok ves - ty.

нес - ти, нес - ти,
nes - ty, nes - ty,

7. Багатую – щоб напиться, (2)
Убогую – пожуритися».

7. Bahatuiiu – shchob napytysia, (2)
Ubohuiu – pozhurytysia».

НАЇХАЛИ ГОСТОНЬКИ

NAIKHALY HOSTONKY

The guests have arrived

Moderato
1.(2-4,7-9) На - ї - ха - ли го - стонь - ки,
1.(2-4,7-9) Na - i - kha - ly ho - ston - ky,

На - ї - ха - ли,
Na - i - kha - ly,

На - ї - ха - ли,
Na - i - kha - ly,

на - ї - ха - ли го - стонь - ки з да-ле-ко - ї сто - ро - нонь - ки.
 na - i - kha - ly ho - ston - ky z da - le - ko - i sto - ro - non - ky.

2. Стали пити, гуляти, (2) Стали вони кіньми грати.	2. Staly pyty, hulyaty, (2) Staly vony kinmy hraty.
3. Та стали кіньми грати (2) Та ліщиноньку ламати.	3. Ta staly kinmy hraty (2) Ta lishchynonku lamaty.
4. Ліщиноньку ламати, (2) Марусину підмовляти.	4. Lishchynonku lamaty, (2) Marusynu pidmovliaty.
7. «Не слухай, Марусино, (2) Не їдь з ними на чужину.	7. «Ne slukhai, Marusyno, (2) Ne yid z nymy na chuzhynu.
8. Там гори кам'янії, (2) Там річеньки все бистрії.	8. Tam hory kamianii, (2) Tam richenky vse bystrii.
9. Там вітри холоднії, (2) Тато й мати не ріднії.	9. Tam vitry kholodnii, (2) Tato y maty ne ridnii».

B. *mf*

5.(6) «Сі - дай, Ма - ру - сю, з на - ми,
 5.(6) «Si - dai, Ma - ru - siu, z na - my,

T. *mf*

B. *mf*

сі - дай, Ма - ру - сю, з на - ми, з мо-ло-ди - ми бо - я - ра - ми.
 si - dai, Ma - ru - siu, z na - my, z mo - lo - dy - my bo - ia - ra - my.

6. В нас гори золотії, (2) А річки все медовії.	6. V nas hory zolotii, (2) A richky vse medovii.

ЧЕРЕЗ СІНЕЧКИ – ВИШНЕВ САД

CHEREZ SINECHKY – VYSHNEV SAD

Through the hallway – a cherry orchard

Moderato
mp

S.
A.

1. Че - рез сі - неч - ки - виш - нев сад, пі - шла На - сту - ня
1. Che - rez si - nech - ky - vysh - nev sad, pi - shla Na - stu - nia у ви -
u vy -

T.
B.

mp

пі - шла На - сту - ня, пі - шла.
pi - shla Na - stu - nia, pi - shla.

- но - град. «Хто ж ме - не знай - де в цім ви - но - гра - ді, з тим ся - ду на по - са - ді».
- no - hrad. «Khto zh me - ne znai - de v tsim vy - no - hra - di, z tym sia - du na po - sa - di».

2. Пішов батенько – не знайшов,
Вирвав квітоньку та й пішов.
«Ой квітко моя та й розмайная,
Донечко моя, кому ти суджена?»

2. Pishov batenko – ne znaishov,
Vyrvav kvitonku ta y pishov.
«Oi kvitko moia ta y rozmainaia,
Donechko moia, komu ty sudzhenaia?»

3. Через сінечки – вишнев сад,
Пішла Настуня у виноград.
«Хто ж мене знайде в цім винограді,
З тим сяду на посаді».

3. Cherez sinechky – vyshnev sad,
Pishla Nastunia u vynograd.
«Khto zh mene znaide v tsim vynohradi,
Z tym siadu na posadi».

4. Пішов Петруся та й знайшов,
Взяв за рученьку та й привів.
«Настуню моя, ти ж кохана,
Ти мені суджена».

4. Pishov Petrusia ta y znaishov,
Vziav za ruchenku ta y pryviv.
«Nastuniu moia, ty zh kokhanaia,
Ty meni sudzhenaia».

ОЙ ЯК, ЯК МИЛЕНЬКОМУ ПОСТІЛЬ СЛАТИ

OI YAK, YAK MYLENKOMU POSTIL SLATY

Oh, how to make my sweetheart a bed

Con moto

S. A.
f
 1. Ой як, як ми - лень - ко - му по - стіль
 1. Oi yak, yak my - len - ko - mu po - stil

T. B.
f

сла - ти? Ой так, так, так, так, ой так, так, так.
 sla - ty? Oi tak, tak, tak, tak, oi tak, tak, tak.

p

2. Ой як, як миленькому догоджати? Ой так, так, ой так, так.	2. Oi yak, yak mylenkomu dohodzhaty? Oi tak, tak, oi tak, tak.
3. Ой як, як миленького обнімати? Ой так, так, ой так, так.	3. Oi yak, yak mylenkoho obnimaty? Oi tak, tak, oi tak, tak.
4. Ой як, як миленького цілувати? Ой так, так, ой так, так.	4. Oi yak, yak mylenkoho tsiluvaty? Oi tak, tak, oi tak, tak.
5. Ой як, як нелюбому постіль слати? Ой так, так, ой так, так.	5. Oi yak, yak neliubomu postil slaty? Oi tak, tak, oi tak, tak.
6. Ой як, як нелюбому догоджати? Ой так, так, ой так, так.	6. Oi yak, yak neliubomu dohodzhaty? Oi tak, tak, oi tak, tak.
7. Ой як, як нелюбого обнімати? Ой так, так, ой так, так.	7. Oi yak, yak neliuboho obnimaty? Oi tak, tak, oi tak, tak.
8. Ой як, як нелюбого цілувати? Ой так, так, ой так, так.	8. Oi yak, yak neliuboho tsiluvaty? Oi tak, tak, oi tak, tak.

А В ТОМУ САДУ

A V TOMU SADU

In that garden

Moderato
mf

S. A.

1. А в то - му са - ду
1. A v to - mu sa - du

mf
чис - то ме - те - но,
chys - to me - te - no,

T. B.

ше й хре - ша - тим бар - ві - ноч - ком дріб - но пле - те - но,
shche y khre - shcha - tym bar - vi - noch - kom drib - no ple - te - no,

ше й хре - ша - тим
shche y khre - shcha - tym

ше й хре - ша - тим бар - ві - ноч - ком дріб - но пле - те - но.
shche y khre - shcha - tym bar - vi - noch - kom drib - no ple - te - no.

ше й хре - ша - тим
shche y khre - shcha - tym

2. А в тому саду ніхто не бував,
Лиш молодий Андрієчко коня попасав. (2)
3. Коня попасав, дрібний лист писав.
Все до тої Наталочки, що вірно кохав. (2)
4. «Ой ти, Наталю, горда та пишна, –
Я до тебе листи писав, а ти не прийшла». (2)
5. «А ти, Андрійку, невеликий пан, –
Сідлай коня вороного та й приїжджай сам». (2)

2. A v tomu sadu nikhto ne бував,
Lysh molodyi Andriiechko konia popasav. (2)
3. Konia popasav, dribnyi lyst pysav.
Vse do toi Natalochky, shcho virno kokhav. (2)
4. «Oi ty, Nataliu, horda ta pyshna, –
Ya do tebe lysty pysav, a ty ne pryishla». (2)
5. «A ty, Andriiku, nevelykyi pan, –
Sidlai konia voronoho ta y pryizhdzhai sam». (2)

I V VAS, I V NAS

I V VAS, I V NAS

Both with you, and with us

Moderato

mf

S. A.

1. I в вас, і в нас дай, Бо - же, га - разд, і ви,
1. I v vas, i v nas dai, Bo - zhe, ha - razd, i vy,

p

T. B.

mf

p

і ми, щоб жи - ві бу - ли!
i my, shchob zhy - vi bu - ly!

2.(3-6) А в на - шо - го бать - ка -
2.(3-6) A v na - sho - ho bat - ka -

Дво - є
Dvo - ie

mp

дво - є ді - то - чок.
dvo - ie di - to - chok.

І в вас, і в нас дай, Бо - же, га - разд!
I v vas, i v nas dai, Bo - zhe, ha - razd!

f

3. Перве дитятко – молодий Іванко.
І в вас, і в нас дай, Боже, гаразд!
4. Друге дитятко – молода Мар'янка.
І в вас, і в нас дай, Боже, гаразд!
5. Хай вони ростуть і втіхоньку дають.
І в вас, і в нас дай, Боже, гаразд!
6. Щоб їм добре жить та й Бога хвалить.
І в вас, і в нас дай, Боже, гаразд!

3. Perve dytiatko – molodyi Ivanko.
I v vas, i v nas dai, Bozhe, harazd!
4. Druhe dytiatko – moloda Marianka.
I v vas, i v nas dai, Bozhe, harazd!
5. Khai vony rostut i vtikhonku daiut.
I v vas, i v nas dai, Bozhe, harazd!
6. Shchob yim dobre zhyt ta y Boha khvalyt.
I v vas, i v nas dai, Bozhe, harazd!

ЯК НЕ ЖЕНИВСЯ, ТО Й НЕ ЖУРИВСЯ

YAK NE ZHENYVSIA, TO Y NE ZHURYVSIA

If he didn't marry, he wouldn't worry

Moderato
mf

S.
A.

1.(2.3) Як не же - нив - ся, то й не жу - рив - ся;
1.(2.3) Yak ne zhe - nuyv - sia, to y ne zhu - ruyv - sia;

T.
B.

то й за - жу - рив - ся.
to y za - zhu - ruyv - sia.

як о - же - нив - ся,
yak o - zhe - nuyv - sia,

за - жу - рив - ся.
za - zhu - ruyv - sia.

то й за - жу - рив - ся.
to y za - zhu - ruyv - sia.

mf

2. Та й узяв жінку не до любові,
Не до любові, не до розмови.
3. Не до любові, не до розмови,
Не до файності, до звичайності.

2. Ta y uziav zhinku ne do liubovi,
Ne do liubovi, ne do rozmovy.
3. Ne do liubovi, ne do rozmovy,
Ne do fainosti, do zvychainosti.

Гей!
Heil!

4.(5.6) Як по - ї - дуж я у Ки - тай - го - род,
4.(5.6) Yak po - i - du zh ya u Ky - tai - ho - rod,

Гей!
Heil!

та й ку - плю со - бі ко - ра - бель но - вий.
 to y kup - liu so - bi ko - ra - bel no - vyi.

ко - ра - бель
 ko - ra - bel

то й куп - лю со - бі ко - ра - бель но - вий.
 to y kup - liu so - bi ko - ra - bel no - vyi.

5. Корабель новий ще й веселечка,
 Посаджу жінку – своє сердечко.

5. Korabel novyi shche y veselečka,
 Posadzhu zhinku – svoie serdechko.

6. Корабель пливе, аж вода реве,
 А милий стоїть, як голуб гуде.

6. Korabel plyve, azh voda reve,
 A mylyi stoit, yak holub hude.

p 7.(8) А ми - ла 7.(8) А my - la

сто - їть, сто - it,

mf як сві - ча як svi - cha

го - рить. го - ryt.

mf

f «Ой вер - нись, «Оі ver - nys,

ми - ла, my - la,

«Ой вер - нись, ми - ла, «Оі ver - nys, my - la,

на - го - дуй на - ho - dui

си - на, sy - na.

f «Ой вер - нись, «Оі ver - nys,

«Ой вер - нись!» «Оі ver - nys!»

«Ой вер - нись!» «Оі ver - nys!»

8. «Не вернись, муже, до тебе тепер.
 Не вернись, муже, за що б'єш дуже?»

8. «Ne vernus, muzhe, do tebe teper.
 Ne vernus, muzhe, za shcho b'iesh duzhe?»

ГЕЙ, У СВІТЛИЦІ

HEI, U SVITLYTSI

Hey, in the sitting-room

Moderato
mp

S.
A.

1.(2.7) Гей, у світ - ли - ці зять тес - тонь - ка від сер -
1.(2.7) Hei, u svit - ly - tsi ziat tes - ton - ka vid ser -

mp

T.
B.

- день - ка про - сив і мо - лив, щоб ви - ну про - стив:
- den - ka pro - syv i mo - lyv, shchob vy - nu pro - styv:

«Я, я, я мо - ло - дець ти - хий, ти - хий -
«Ya, ya, ya mo - lo - dets ty - khyi, ty - khyi -

mp Гей!
Hei!

mf

пе - ре - бо - рець сім бо - яр». сім бо - яр».
pe - re - bo - rets sim bo - iar. sim bo - iar.

mf Fine

2. Бо зять тяженько та й дружину, жінку свою,
Словом зачепив, тестя прогнівив.
От цей він молодець тихий, тихий –
Переборець сім бояр.

2. Bo ziat tiazhenko ta y druzhynu, zhinku svoiu,
Slovom zachepyv, testia prohnivyv.
Ot tsei vin molodets tykhyi, tykhyi –
Pereborets sim boiar.

7. Тоді тесонько і милая його жона
Простили зятя, любого мужа.
Так, так, він молодець тихий, тихий –
Переборець сім бояр.

7. Todi testonko i mylaia yoho zhona
Prostyly ziatia, liuboho muzha.
Tak, tak, vin molodets tykhyi, tykhyi –
Pereborets sim boiar.

f

3.(4) Ой ска - зав він їй: «В бать-ка од - на,
3.(4) Oi ska - zav vin yii: «V bat - ka od - na,

3.(4) Ой ска - зав він їй: «Ле - да - ши - ня!»
3.(4) Oi ska - zav vin yii: «Le - da - shchy - tsia!»

зле ти та й рос - ла». *mf*
zle ty ta y ros - la. ros - la». ros - la. От цей
zle ty ta y ros - la, ros - la. та й жін - ко - ю зла». От цей
zle ty ta y ros - la, ta y zhin - ko - iu zla». ta y zhin - ko - iu zla». tsei

mf

f

то мо - ло - дець ти - хий, ти - хий -
to mo - lo - dets ty - khyi, ty - khyi -

пе - ре - бо - рець сім бо - яр.
pe - re - bo - rets sim bo - iar.

пе - ре - бо - рець сім бо - яр.
pe - re - bo - rets sim bo - iar.

4. Його дружина слізеньками та й занялась
І до батенька з плачем подалась.
От цей то молодець тихий, тихий, –
Переборець сім бояр!

4. Ioho druzhyna slizonkamy ta y zanialas
I do batenka z plachem podalas.
Ot tsei to molodets tykhyi, tykhyi, –
Pereborets sim boiar!

C.
A.

pp

Baritone solo

mf

Про - шу,
Pro - shu,

про - шу,
pro - shu,

5.(6) «Про - шу, тес - тонь - ку,
5.(6) «Pro - shu, tes - ton - ku,

із - ми - луй - ся,
iz - my - lui - sia,

не - гні - вай - ся:
ne hni - vai - sia:

T.
B.

pp

Про - шу,
Pro - shu,

про - шу,
pro - shu,

mf

про-шу,
pro - shu,

про - шу.
pro - shu.

Я, я,
Ya, ya,

я мо - ло -
ya mo - lo -

не я го - во - рив,
ne ya ho - vo - ruy,

ме - не хміль під - бив.
me - ne khmil pid - byv.

про-шу,
pro - shu,

про - шу.
pro - shu.

Я, я,
Ya, ya,

я мо - ло -
ya mo - lo -

S.
A.

- дещь ти - хий,
- dets ty - khyi,

ти - хий -
ty - khyi -

пе - ре - бо рець
pe - re - bo rets

сім бо - яр».
sim bo - iar.

T.
B.

- дещь
- dets

Da Capo al Fine

6. Дружино моя, прости мене! Вже більше тебе
Словом не дїтчу, бо пить не буду.
Я, я, я молодець тихий, тихий –
Переборець сім бояр».

6. Druzhyno moia, prosty mene! Vzhe bilshe tebe
Slovom ne ditchu, bo pyt ne budu.
Ia, ya, ya molodets tykhyi, tykhyi –
Pereborets sim boiar».

ОЙ ПІДУ Я ЛУГОМ

(I варіант)

OI PIDU YA LUHOM

Oh, I'll go through the meadow

(First version)

Allegretto
mf

S.
A.

1.(2) Ой пі - ду я лу - гом, лу - гом, ой пі - ду я лу - гом,
1.(2) Oi pi - du ya lu - hom, lu - hom, oi pi - du ya lu - hom,

T.
B.

лу - гом, там мій ми - лий о - ре плу - гом, там мій ми - лий о - ре плу - гом.
lu - hom, tam mii my - lyi o - re plu - hom, tam mii my - lyi o - re plu - hom.

2. Ой сам поганяє, сам оре. (2)
А до мене не говоре. (2)

2. Oi sam pohaniaie, sam ore. (2)
A do mene ne hovore. (2)

3.(4.6.8.9) По - не - су я йо - му їс - ти, по - не - су я йо - му їс - ти,
3.(4.6.8.9) Po - ne - su ya yo - mu yis - ty, po - ne - su ya yo - mu yis - ty,

tr

tr

По - не - су я йо - му їс - ти, по - не - су я йо - му їс - ти,
Po - ne - su ya yo - mu yis - ty, po - ne - su ya yo - mu yis - ty,

tr

tr

чи не ска - же ме - ні сіс - ти, чи не ска - же ме - ні сіс - ти.
 chy ne ska - zhe me - ni sis - ty, chy ne ska - zhe me - ni sis - ty.

Fine

4. Понесу я йому пити, (2) Чи не буде говорити. (2) 6. «Чого ж лежиш та й не ореш, (2) Та й до мене не говориш?» (2) 8. «Не сватав ти мене вночі, (2) Ой де ж були твої очі? (2) 9. А як була темна нічка, (2) То горіла ж ясна свічка!» (2)	4. Ponesu ya yomu pyty, (2) Chy ne bude hovoryty. (2) 6. «Choho zh lezhysh ta y ne oresh, (2) Ta y do mene ne hovorysh?» (2) 8. «Ne svatav ty mene vnochi, (2) Oi de zh buly tvoi ochi? (2) 9. A yak bula temna nichka, (2) To horila zh yasna svichka!» (2)

Ой на - їв - ся, ще й на - пив - ся, ой на - їв - ся, ще й на -
 Oi na - iv - sia, shche y na - pyv - sia, oi na - iv - sia, shche y na -

5.(7) Ой на - їв - ся, ще й на - пив - ся, ой на - їв - ся,
 5.(7) Oi na - iv - sia, shche y na - pyv - sia, oi na - iv - sia,

Ох!
 Okh!

По - хи - лив - ся.
 Po - khy - luv - sia.

ше й на - пив - ся та на ріл - лю по - хи - лив - ся, та на ріл - лю по - хи - лив - ся.
 shche y na - pyv - sia ta na ril - liu po - khy - luv - sia, ta na ril - liu po - khy - luv - sia.

7. «Ой я лежу та й думаю, (2) Що погану жінку маю». (2)	7. «Oi ya lezhu ta y dumaiu, (2) Shcho pohanu zhinku maiu». (2)

ОЙ ПІДУ Я ЛУГОМ

(II варіант)

OI PIDU YA LUHOM

Oh, I'll go through the meadow
(Second version)

Allegretto
mf

S. A.

1.(2-4) Ой пі - ду я лу - гом, лу - гом, ой пі - ду я лу - гом, лу - гом,
1.(2-4) Oi ri - du ya lu - hom, lu - hom, oi ri - du ya lu - hom, lu - hom,

T. B.

p

там мій ми - лий о - ре плу - гом, там мій ми - лий о - ре плу - гом.
tam mii mu - lyi o - re plu - hom, tam mii mu - lyi o - re plu - hom.

T. B.

2. Ой сам поганяє, сам оре, (2)
А до мене не говоре. (2)
3. Понесу я йому їсти, (2)
Чи не скаже мені сісти. (2)
4. Понесу я йому пити, (2)
Чи не буде говорити. (2)

2. Oi sam pohaniaie, sam ore, (2)
A do mene ne hovore. (2)
3. Ponesu ya yomu yisty, (2)
Chy ne skazhe meni sisty. (2)
4. Ponesu ya yomu pyty, (2)
Chy ne bude hovoryty. (2)

f

Т. В.

5.(7) Він на - їв - ся, ще й на - пив - ся,
5.(7) Vin na - iv - sia, shche y na - ruyv - sia,

ше й на - пив - ся
shche y na - ruyv - sia

ой на - їв - ся,
oi na - iv - sia,

він на - їв - ся, ще й на - пив - ся та на ріл - лю по - хи - лив - ся.
vin na - iv - sia, shche y na - ruyv - sia ta na ril - liu po - khy - luv - sia.

7. «Ой я лежу та й думаю, (2)
Що погану жінку маю». (2)

7. «Oi ya lezhu ta y dumaiu, (2)
Shcho pohanu zhinku maiu». (2)

чо - го ж ле - жиш
cho - ho zh le - zhysh

S. A.

6.(8.9) «Чо - го ж ле - жиш та й не о - рещ,
6.(8.9) «Cho - ho zh le - zhysh ta y ne o - resh,
«Чо - го ж ле - жиш та й не о - рещ, чо - го ж ле - жиш,
«Cho - ho zh le - zhysh ta y ne o - resh, cho - ho zh le - zhysh,

T. B.

та й не о - рещ?»
ta y ne o - resh?»

чо - го ж ле - жиш та й не о - рещ,
cho - ho zh le - zhysh ta y ne o - resh,

pp Ох!
Okh!

p

та й до ме - не не го - во - риш?»
ta y do me - ne ne ho - vo - rysh?»

8. «Не сватав ти мене вночі, (2)
Ой де ж були твої очі?

8. «Ne svatav ty mene vnochi, (2)
Oi de zh byly tvoi ochi?

9. А як була темна нічка, (2)
То горіла ж ясна свічка!» (2)

9. A yak bula temna nichka, (2)
To horila zh yasna svichka!» (2)

НАЛЕТІЛИ ЖУРАВЛІ

NALETILY ZHURAVLI

Cranes have flown in

Moderato mesto

1. На-ле - ті - ли жу - рав - лі,
1. Na - le - ti - ly zhu - rav - li,

S. A.

p на - ле - ті - ли жу - рав - лі,
na - le - ti - ly zhu - rav - li,

tr

S. A.

tr сі - ли - впа - ли на ріл - лі,
si - ly - vpa - ly na ril - li,

tr сі - ли - впа - ли на ріл - лі.
si - ly - vpa - ly na ril - li.

T. B.

tr

2. Де журавка ходила, (2)
Там пшениця вродила. (2)

2. De zhuravka khodyla, (2)
Tam pshenytsia vrodyla. (2)

3. Де журавель походив, (2)
То там кукіль уродив. (2)

3. De zhuravel pokhodyv, (2)
To tam kukil urodiv. (2)

4. Лучче жінка первая, (2) Аніж тая другая. (2)	4. Luchche zhinka pervaia, (2) Anizh taia druhaia. (2)
5. Що з первою дітей мав, (2) А з другою розігнав. (2)	5. Shcho z pervoiu ditei mav, (2) A z druhoiu rozihnav. (2)
6. Ходить батько по лану, (2) Кличе дітей додому: (2)	6. Khodyt batko po lanu, (2) Klyche ditei dodomu: (2)
7. «Ідїть, діти, додому, (2) Не буде вам розгону». (2)	7. «Idit, dity, dodomu, (2) Ne bude vam rozghonu». (2)
8. «Живи, тату, тепер сам, (2) Як молоду жінку взяв. (2)	8. «Zhyvy, tatu, teper sam, (2) Iak molodu zhinku vziav. (2)
9. А ми будем служити, (2) Чужим батькам годити. (2)	9. A my budem sluzhyty, (2) Chuzhym batkam hodyty. (2)
10. А ми будем зароблять (2) Та матінку поминать». (2)	10. A my budem zarobliat (2) Ta matinku pomynat». (2)

ПРОШУ, ТЕСТОНЬКУ

PROSHU, TESTONKU

I ask you, father-in-law

Moderato
p

S.
A.
T.

Про-шу, тес-тонь-ку,
Pro - shu, tes - ton - ku,
із - ми - луй-ся,
iz - my - lui - sia,
не гні - вай-ся:
ne hni - vai - sia:
не я го - во - рив,
ne ya ho - vo - ryv,

Гей!
Hei!

ме - не хміль під - бив.
me - ne khmil pid - byv.
Я, я,
Ya, ya,
я мо - ло - дєць,
ya mo - lo - dets,

Мо - ло - дєць
Mo - lo - dets

я, я -
ya, ya -
не - ре - бо - рець
ne - re - bo - rets
сім бо - яр.
sim bo - iar.

я, я, я!
ya, ya, ya!
Гей, гей, гей,
Hei, hei, hei,
гей, гей, сім бо - яр.
hei, hei, sim bo - iar.

СМЕРТЬ

SMERT

Death

Moderato *p*

S. A. *pp*

T. B. *M... M...*

1. (2.3) А вже смерть та по дво-рі хо-дить,
1. (2.3) A vzhe smert ta po dvo-ri kho-dyt,

а вже по-ти-хень-ку до ме-не при-хо-дить. 1-3. Та все по-ти-хень-ку, та все по-ма-лень-ку
a vzhe po-ty-khen-ku do me-ne pry-kho-dyt. 1-3. Ta vse po-ty-khen-ku, ta vse po-ma-len-ku

до ме-не при-хо-дить. *mf*
do me-ne pry-kho-dyt.

Ді-ти мо-ї, кві-ти мо-ї, не пу-сті-те смер-ті
Di-ty mo-i, kvi-ty mo-i, ne pu-sti-te smer-ti

Coda *p*

Ді-ти мо-ї, кві-ти мо-ї,
Di-ty mo-i, kvi-ty mo-i,

та не дай-те ме-ні вмер-ти. Ді-ти мо-ї, кві-ти мо-ї,
ta ne dai-te me-ni vmer-ty. Di-ty mo-i, kvi-ty mo-i,

не пу-сті-те смер-ті та не дай-те ме-ні вмер-ти.
ne pu-sti-te smer-ti ta ne dai-te me-ni vmer-ty.

2. А вже смерть та по сінях ходить,
А вже потихеньку до мене приходить.
Та все потихеньку, та все помаленьку
До мене приходить.
Діти мої, квіти мої, не пустіте смерті
Та не дайте мені вмerti.
3. А вже смерть та до хати входить,
А вже потихеньку мені руки зводитьь.
Та все потихеньку, та все помаленьку
До мене приходить.
Діти мої, квіти мої, не пустіте смерті
Та не дайте мені вмerti.

2. A vzhe smert ta po siniakh khodyt,
A vzhe potykhenu do mene prykhodyt.
Ta vse potykhenu, ta vse pomalenu
Do mene prykhodyt.
Dity moi, kvity moi, ne pustite smerti
Ta ne daite meni vmerty.
3. A vzhe smert ta do khaty vkhodyt,
A vzhe potykhenu meni ruky zvodyt.
Ta vse potykhenu, ta vse pomalenu
Do mene prykhodyt.
Dity moi, kvity moi, ne pustite smerti
Ta ne daite meni vmerty.

ПРЯЛЯ

PRIALIA The Spinner

1.3.5. Ой пря - ду, пря - ду,
1.3.5. Oi pria - du, pria - du,

Moderato

S. A. *p* Ой, Ой, *p* ой oi

T. B. *p*

спа - тонь - ки хо - чу.
spa - ton - ky kho - chu.
cresc.

спа-тонь-ки хо-чу.
spa - ton - ky kho - chu.

sf pp Ой скло - ню я го - лі - вонь - ку
Oi sklo - niu ya ho - li - von - ku

на бі - лу - ю по - сті - лонь - ку
na bi - lu - iu po - sti - lon - ku,

pp мо - же я й за - сну.
mo - zhe ya y za - snu.

на бі - лу - ю по - сті - лонь - ку,
na bi - lu - iu po - sti - lon - ku,

pp мо - же я й за - сну.
mo - zhe ya y za - snu.

мо - же я й за - сну.
mo - zhe ya y za - snu.

як змі - я гу - де, гу - де:
yak zmi - ia hu - de, hu - de:

2.(4) Аж све - кру - ха йде,
2.(4) Azh sve - kru - kha ude,

як змі - я гу - де:
yak zmi - ia hu - de:

«Сон - ли - ва - я,
«Son - ly - va - ia,

до ро - бо - ти лі - ни - ва - я не - віст - ка мо - я!»
do ro - bo - ty li - ny - va - ia ne - vist - ka mo - ia!»

дрім - ли - ва - я, до ро - бо - ти лі - ни - ва - я не - віст - ка мо - я!»
drim - ly - va - ia, do ro - bo - ty li - ny - va - ia ne - vist - ka mo - ia!»

4. Аж свекорко йде, як вітер гуде:
«Сонливая, дрімливая,
До роботи лінивая
Невістка моя».

4. Azh svekorko ude, yak viter hude:
«Sonlyvaia, drimlyvaia,
Do roboty linyvaia
Nevistka moia».

«Ой спи, ми - ла,
«Оі spy, my - la,

6. А мій ми - лий йде,
6. A mii my - lyi ude,

як го - луб гу - де:
yak ho - lub hu - de:

Ми - лий йде,
My - lyi ude,

як го - луб гу - де,
yak ho - lub hu - de,

хо - ро - ша - я,
kho - ro - sha - ia,

гу - hu

піш - ла за - між мо - ло - да - я, не ви - спа - ла - ся».
pish - la za - mizh mo - lo - da - ia, ne vy - spa - la - sia».

де - de.

pp rit.

МАЛА МАТИ ОДНУ ДОЧКУ

MALA MATY ODNU DOCHKU

Mother had one daughter

Andantino

1.(2.3.5) Ма - ла ма - ти од - ну доч - ку, ма - ла ма - ти
1.(2.3.5) Ma - la ma - ty od - nu doch - ku, ma - la ma - ty

S. *p*

A. *p*

Ма - ла ма - ти од - ну доч - ку,
Ma - la ma - ty od - nu doch - ku,

од - ну доч - ку
od - nu doch - ku

- ку, од - ну доч - ку та й ку - па - ла у ме -
- ku, od - nu doch - ku ta y ku - pa - la u me -

S. *pp*

A. *pp*

- доч - ку.
- doch - ku.

та й ку - па - ла у ме - доч - ку.
ta y ku - pa - la u me - doch - ku.

2. Та й купала, поливала, (2)
Щастя-долі не вгадала. (2)
3. Щастя-долі не вгадала, (2)
За п'яниченьку оддала. (2)
5. «Ой я буду мандрувати, (2)
Лиху долю покидати». (2)

2. Ta y kupala, polyvala, (2)
Shchastia-doli ne vhadala. (2)
3. Shchastia-doli ne vhadala, (2)
Za p`ianychenku oddala. (2)
5. «Oi ya budu mandruvaty, (2)
Lykhu doliu pokydaty». (2)

4.(6.7) П'є п'я - ни - ця,
4.(6.7) Pie pia - ny - tsia,

п'є, та й п'я - ни - ця, ой п'є п'я - ни - ця,
pie, ta y pia - ny - tsia, oi pie, ta y pia - ny - tsia,

п'є, гу - ля - є,
pie, hu - lia - ie,

п'є, гу - ля - є, йде до - до - му - б'є та й
 pie, hu lia - ie, ude do - do - mu - bie ta y

ла - є. ла - ла - ла - є.
 la - ie. la - la - la - ie.

mf йде до - до - му - б'є та й ла - є.
 ude do - do - mu - bie ta y la - ie.

- 6. «Ой не роби ти сваволі, (2)
Не покидай свої долі. (2)
- 7. Як в калини білі квіти, (2)
Так у тебе дрібні діти». (2)

- 6. «Oi ne roby ty svavoli, (2)
Ne pokydai svoi doli. (2)
- 7. Iak v kalyny bili kvity, (2)
Tak u tebe dribni dity». (2)

ОЙ З-ЗА ГОРИ КАМ'ЯНОЇ

OI Z-ZA HORY KAMIANOI

Oh, from of the stone mountain

Andantino

1.(2.3) Ой з-за го - ри ка - м'я - но - ї го - лу - би лі - та - ють.
 1.(2.3) Oi z-za ho - ry ka - mia - no - i ho - lu - by li - ta - iut.

mf ка - м'я - но - ї... і...
 ka - mia - no - i... i...

mf го - лу - би лі - та - ють.
 ho - lu - by li - ta - iut.

Не за - зна - ла рос - ко - шонь - ки, вже лі - та ми - на - ють.
 Ne za - zna - la ros - ko - shon - ku, vzhe li - ta mu - na - iut.

Не за - зна - ла рос - ко - шонь - ки,
 Ne za - zna - la ros - ko - shon - ku,

вже лі - та ми - на - ють.
 vzhe li - ta mu - na - iut.

2. Запрягайте коні в шори, коні воронії,
Та й поїдем здоганяти літа молодії.
3. Догонили літа мої на кленовім мості:
«Ой верніться, літа мої, до мене хоч в гості!»

2. Zaprjahaite koni v shory, koni voronii,
Ta y poidem zdohaniaty lita molodii.
3. Dohonyly lita moi na klenovim mosti:
«Oi vernitsia, lita moi, do mene khoch v hosti!»

mf

«Не вер - не - мось, не ма - см до ко - го:
 «Ne ver - ne - mos, ne ma - iem do ko - ho:

«Не вер - не - мось, не вер - не - мось:
 «Ne ver - ne - mos, ne ver - ne - mos:

f

4.(5) «Невер - не - мось, не вер - не - мось, не ма - см до ко - го:
 4.(5) «Ne ver - ne - mos, ne ver - ne - mos: ne ma - iem do ko - ho:

ша - ну - ва - ти». sha - nu - va - ty.

не вмі - ла нас ша - ну - ва - ти». ne vmi - la nas sha - nu - va - ty.

не вмі - ла нас ша - ну - ва - ти, як здо - ро - в'я сво - го». ne vmi - la nas sha - nu - va - ty, yak zdo - ro - via svo - ho».

p

5. Ой верніться, ой верніться, літа молодії,
Буду я вас шанувати, літа золотії!»

5. Oi vernitsia, oi vernitsia, lita molodii,
Budu ya vas shanuvaty, lita zolotii!»

ОДНА ГОРА ВИСОКАЯ

ODNA HORA VYSOKAIA

One mountain is high

Andantino

1.(3) Од - на го - ра ви - со - ка - я,
1.(3) Od - na ho - ra vy - so - ka - ia,

S. A.

1.(3) Од - на го - ра ви - со - ка - я, од - на го - ра
1.(3) Od - na ho - ra vy - so - ka - ia, od - na ho - ra

T. B.

ви - со - ка - я, а дру - га - я го - ра низь - ка.
vy - so - ka - ia, a dru - ha - ia ho - ra nyz - ka.

Fine

3. Ой сіяла, волочила, (2)
Слізоньками примочила.

3. Oi siiala, volochyla, (2)
Slizonkamy prymochyla.

2. Йа дру - га - я го - ра низь - ка,
2. Ya dru - ha - ia ho - ra nyz - ka,

2. Йа дру - га - я го - ра низь - ка, там сі - я - ла
2. Ya dru - ha - ia ho - ra nyz - ka, tam si - ia - la

pp

жи - то вдо - ва, там сі - я - ла жи - то вдо - ва.
zhy - to vdo - va, tam si - ia - la zhy - to vdo - va.

Da Capo al Fine

ПІЮТЬ ПІВНІ

PIIUT PIVNI

The roosters are singing

Andante
pp

S.
A.

1.(6) Пі - ють пів - ні, пі - ють дру - гі, а я в корш - мі
1.(6) Pi - iut piv - ni, pi - iut dru - hi, a ya v korsh - mi

п'ю, пі - ють тре - ті, ще й чет - вер - ті, я до - до - му йду. *Fine*
piu, pi - yut tre - ti, shche y chet - ver - ti, ya do - do - mu ydu.

6. Піють півні, піють другі,
Знов до коршми йду.
Піють треті, ще й четверті,
А я п'ю та й п'ю.

6. Piiut pivni, piiut druhi,
Znov do korshmy ydu.
Piiut tretii, shche y chetvertii,
A ya piu ta y piu.

tr

S.
A.

2.(4) Пі - ють тре - ті, ще й чет - вер - ті, я до - до - му йду,
2.(4) Pi - yut tre - ti, shche y chet - ver - ti, ya do - do - mu ydu,

tr

T.
B.

зу - стрі - ча - ю ді - ве - роч - ка в виш - не - вим са - ду.
zu - stri - cha - iu di - ve - roch - ka v vysh - ne - vim sa - du.

p

4. «Діверочку, мій братіку,
Прошу я тебе,
Як буде мня мій друг бити,
Борони мене».

4. «Diverochku, mii bratiku,
Proshu ya tebe,
Iak bude mnia mii druh byty,
Borony mene».

Agitato
mf

3.(5) «Ой бра - то - ва бра - то - вень - ка, бра - то - ва мо - я,
3.(5) «Oi bra - to - va bra - to - ven - ka, bra - to - va mo - ia,

mf

ви - го - то - вив не - вір - ний друг на вас на - га - я!»
vy - ho - to - vyv ne - vir - niy druh na vas na - ha - ia!»

Da Capo al Fine

5. «От братова, братовенька,
Я вам догоджу,
Як буде вас мій брат бити
Я ще й подержу».

5. «Ot bratova, bratovenka,
Ia vam dohodzhu,
Iak bude vas mii brat byty
Ia shche y poderzhu».

ЛЕТІЛА ЗОЗУЛЯ

LETILA ZOZULIA

A cuckoo was flying

Andante mesto
mp

S.
A.

1. Ле - ті - ла зо - зу - ля, ле - ті - ла, ку - ю -
1. Le - ti - la zo - zu - lia, le - ti - la, ku - iu -

T.
B.

mp

- чи,
- chy,

а мо - ло - да пла - че, за ста ро - го і - ду - чи. 2. «Ум -
a mo - lo - da pla - che, za sta ro - ho i - du - chy. 2. «Um -

f

-ри, ста - рий, ум ри! З мо-ло-дим я шлюб візь - му,
 -ry, sta - ryi, um ry! Z mo-lo - dym ya shliub viz - mu,

як те - бе не ста - не, со - бі шчас - тя я знай - ду». 3. Ой у -
 yak te - be ne sta - ne, so - bi shchas - tia ya znai - du». 3. Oi u -

- мер ста - рий, у - мер, во - на здру - гим по - жи - ла,
 - mer sta - ryi, u mer, vo - na z dru - hym po - zhy - la,
 (4.) по - лі ка - ли на бі - лим цві - том об - цві - ла,
 (4.) po - li ka - ly na bi - lym tsvi - tom ob - tsvi - la,

і до - лю згу - би - ла, а - ле шчас - тя не знай - шла. 4. Ой у -
 i do - liu zghu - by - la, a - le shchas - tia ne znai - shla. 4. Oi u -
 мо - ло - да ста - ро - го та із гро - бу бу - ди - // - ла: 5. «У -
 mo - lo - da sta - ro - ho ta iz hro - bu bu - dy - // - la: 5. «U -

- стань, ста - рий, у - стань, по - ди - вись на ме - не:
 - stan, sta - ryi, u - stan, po - dy - vys na me - ne:
 (6.) - стань, ста - рий, у - стань! У - стань, глянь та по - ди - вись:
 (6.) - stan, sta - ryi, u - stan! U - stan, hlian ta po - dy - vys:

чи та - ка - я ста - ла, як бу - ла за те - бе? 6. У -
 chy ta - ka ya sta - la, yak bu - la za te - be? 6. U -
 бу - ли ді - ти вку - пі, а те - пер всі ро - зі -
 bu - ly di - ty vku - pi, a te - per vsi ro - zi -

// - йшлись». // - ishlys».

ОЙ ВЕРБО, ВЕРБО

OI VERBO, VERBO

Oh, willow, willow

Poco andante

1. Ой вер - бо, вер - бо,
 1. Oi ver - bo, ver - bo,

mf

S.
 A.

де ти рос - ла,
 de ty ros - la,

mf *pp*

S.
 A.

що тво - є ко - рін - ня во - да зне - сла?
 shcho tvo - ie ko - rin - nia vo - da zne - sla?

mf *pp*

T.
 B.

2. Ой знесла, знесла тиха вода,
А я молода, як ягода.
3. А я молода, як ягода,
Не піду замуж за год, за два.
4. А піду замуж аж п'ятого
За того п'яницю проклятого.
5. Ой кажуть люди, що він не п'є,
А він із корчми щодня іде.
6. А я молода проти нього,
Несу талюра золотого.
7. Несу талюра золотого –
Викуплять коня вороного.
8. «Викупиш коня – люблю тебе,
Як не викупиш – то вб'ю тебе».

2. Oi znesla, znesla tykha voda,
A ya moloda, yak yahoda.
3. A ya moloda, yak yahoda,
Ne pidu zamuzh za hod, za dva.
4. A pidu zamuzh azh piatoho
Za toho pianytsiu proklyatoho.
5. Oi kazhut liudy, shcho vin ne pie,
A vin iz korchmy shchodnia ide.
6. A ya moloda proty noho,
Nesu taliara zolotoho.
7. Nesu taliara zolotoho –
Vykupliat konia voronoho.
8. «Vykupysh konia – liubliu tebe,
Iak ne vykupysh – to vbiu tebe».

9. Не раз я й не два викупляла,
Крізь віконечко й утікала.
10. У вишневім саду ночувала,
Різних пташечок наслухала.
11. Соловей каже: «Тьох-тьох, тьох-тьох!»
Котяться сльози, як той горох.
12. А зозуленька: «Куку-куку!»
За що я терплю таку муку?

9. Ne raz ya y ne dva vykupliala,
Kriz vikonechko y utikala.
10. U vyshnevim sadu nochuvala,
Riznykh ptashechok naslukahala.
11. Solovei kazhe: «Tiokh-tiokh, tiokh-tiokh!»
Kotiatsia slozy, yak toi horokh.
12. A zozulenka: «Kuku-kuku!»
Za shcho ya terpliu taku muku?

ОЙ ПІДУ Я В ЛІС ПО ДРОВА

OI PIDU YA V LIS PO DROVA

Oh, I'm going to the woods for firewood

Andante

1. Ой пі - ду я в ліс по дро - ва, на - лом - лю я ло - му;
1. Oi pi - du ya v lis po dro - va, na - lom - liu ya lo - mu;

Ой пі - ду я, на - лом - лю я,
Oi pi - du ya, na - lom - liu ya,

за - ніс ме - не чу - жий ро - зум в чу - жу край - сто - ро - ну,
za - nis me - ne chu - zhyi ro - zum v chu - zhu krai - sto - ro - nu,

за - ніс ме - не чу - жий ро - зум в чу - жу край - сто - ро - ну.
za - nis me - ne chu - zhyi ro - zum v chu - zhu krai - sto - ro - nu.

2. А в чужій сторонці ні отця, ні неньки,
Тільки в саду зеленому піють соловейки. (2)
3. Ой зірву рожеву квітку та й пушу на воду:
«Пливи, пливи, моя квітко, та й до мого роду». (2)
4. Пливла, пливла моя квітка, при березі стала;
Прийшла мати воду брати – квіточку пізнала: (2)
5. «Ой либонь, ти, моя доню, в недузї лежала,
Коли твоя гарна квітка на воді зів'яла?» (2)
6. «Не лежала, моя мати, ні дня, ні години:
Тяжко-нудно на чужині без своєї родини». (2)

2. A v chuzhii storontsi ni ottsia, ni nenky,
Tilky v sadu zelenomu piiut soloveiky. (2)
3. Oi zirvu rozhevu kvitku ta y pushchu na vodu:
«Plyvy, plyvy, moia kvitko, ta y do moho rodu». (2)
4. Plyvla, plyvla moia kvitka, pry berezi stala;
Pryishla maty vodu braty – kvitochku piznala: (2)
5. «Oi lybon, ty, moia doniu, v neduzi lezhala,
Koly tvoia harna kvitka na vodi ziviala?» (2)
6. «Ne lezhala, moia maty, ni dnia, ni hodyny:
Tiazhko-nudno na chuzhyni bez svoi rodyny». (2)

ОЙ ПОСЛАЛА МЕНЕ МАТИ

OI POSLALA MENE MATY

Oh, my mother sent me

Moderato

S. *p*

1. Ой по - сла - ла ме - не ма - ти, ой по - сла - ла ме -
1. Oi po - sla - la me - ne ma - ty, oi po - sla - la me -

- не ма - ти в ліс ка - ли - ну ла - ма - ти, // - ти,
- ne ma - ty v lis ka - ly - nu la - ma - ty, // - ty,

S. *p*

в ліс ка - ли - ну ла - ма - ти, в ліс ка - ли - ну ла - ма - ти,
v lis ka - ly - nu la - ma - ty, v lis ka - ly - nu la - ma - ty.

T. *pp*

B. *pp*

в ліс ка - ли - ну ла - ма - ти.
v lis ka - ly - nu la - ma - ty.

2. Я калини наламала, (2)
В лісі заночувала. (4)
3. Щось по лісі гукає – (2)
Мати дочку шукає: (4)
4. «Іди, доню, додому, (2)
Не роби поговору». (4)
5. «Поговору не боюся, (2)
Додому я не вернуся». (4)
6. Рано-раненько встала я, (2)
Вражих людей все кляла я. (4)
7. Ой не стільки їх кляла я, (2)
Скільки думок я думала. (4)

2. Ia kalyny nalamala, (2)
V lisi zanochuvala. (4)
3. Shchos po lisi hukaie – (2)
Maty dochku shukaie: (4)
4. «Idy, doniu, dodomu, (2)
Ne roby pohovoru». (4)
5. «Pohovoru ne boiusia, (2)
Dodomu ya ne vernusia». (4)
6. Rano-ranenko vstala ya, (2)
Vrazhykh liudei vse kliala ya. (4)
7. Oi ne stilky yikh kliala ya, (2)
Skilky dumok ya dumala. (4)

ЗАШУМІЛА ЛІЩИНОНЬКА

ZASHUMILA LISHCHYNONKA

The hazel bush began to rustle

Moderato

mf *espressivo*

B.

1. За - шу - мі - ла лі - щи - нонь - ка, за - шу - мі - ла лі - щи - нонь - ка.
1. Za - shu - mi - la li - shchy - non - ka, za - shu - mi - la li - shchy - non - ka.

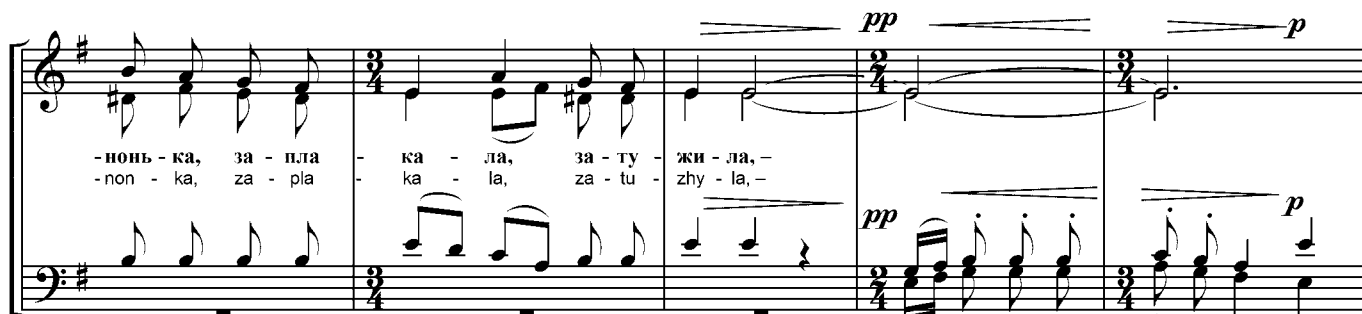
S.

A.

T.

B.

2.(3.5.6) За - пла - ка - ла дів - чи - нонь - ка, за - пла - ка - ла дів - чи -
2.(3.5.6) Za - pla - ka - la div - chy - non - ka, za - pla - ka - la div - chy -

- нонь - ка, за - пла - ка - ла, за - ту - жи - ла, -
- non - ka, za - pla - ka - la, za - tu - zhy - la, -

не - ма то - го, що лю - би - ла,
ne - ma to - ho, shcho liu - by - la,

не - ма то - го, що лю - би - ла, та й не бу - де.
ne - ma to - ho, shcho liu - by - la, ta y ne bu - de.

не - ма то - го, що лю - би - ла, не - ма то - го та й не бу - де.
ne - ma to - ho, shcho liu - by - la, ne - ma to - ho ta y ne bu - de.

3. Розрадили чужі люди, (2)
Розрадили, розсудили,
Щоб ми в парі не ходили, (2)
Одне друге не любили.

3. Rozradyly chuzhi liudy, (2)
Rozradyly, rozsudyly,
Shchob my v pari ne khodyly, (2)
Odne druhe ne liubyly.

5. «Сідлай коня вороного (2)
Та й поїдем в чисте поле,
Там дівчина просо поле, (2)
Там дівчина гречку в'яже.

5. «Sidlai konia voronoho (2)
Ta y poidem v chyste pole,
Tam divchyna proso pole, (2)
Tam divchyna hrechku viazhe.

6. Вона тобі правду скаже». (2)
 А ми таки ходять будем,
 Одне друге любить будем! (2)

6. Vona tobi pravdu skazhe». (2)
 A my taky khodyt budem,
 Odne druhe liubyt budem! (2)

4.(7) Крик-нув ста - рий на ма - ло - го, крик-нув ста - рий на ма - ло - го:
 4.(7) Kryk - nuv sta - ryi na ma - lo - ho, kryk - nuv sta - ryi na ma - lo - ho:

7. Зашуміла ліщинонька,
 Зашуміла ліщинонька.

7. Zashumila lishchynonka,
 Zashumila lishchynonka.

ІШОВ КОЗАК ДОЛИНОЮ

ISHOV KOZAK DOLYNOIU

A Cossack was going through the valley

Andante

S. A. *mf*
 1.(9) І - шов ко - зак до - ли - но - ю, і - шов
 1.(9) I - shov ko - zak do - ly - no - iu, i - shov

T. B. *mf*

ко - зак до - ли - но - ю, зу - стрів - ся він з дів - чи - но - ю.
 ko - zak do - ly - no - iu, zu - striv - sia vin z div - chy - no - iu.

Гей!
 Heil!

S. A. *f*
 мо - я, Га - лю, ой дів - чи - но
 mo - ia, Ha - liu, oi div - chy - no

T. B. *f*

2.(3-8). «Ой - дів - чи - но
 2.(3-8). «Oi - div - chy - no

9. Хіба б же я дурна була, (2)
 Щоб я цього не вгадала.

9. Khiba b zhe ya durna bula, (2)
 Shchob ya tsoho ne vhadala.

мо - я, Га - лю, щось я то - бі ска - зать ма - ю.
 mo - ia, Ha - liu, shchos ya to - bi ska - zat ma - iu.

3. Щось я тобі сказати маю, (2) Сім загадок загадаю.	3. Shchos ya tobi skazati maiu, (2) Sim zahadok zahadaiu.
4. Відгадаєш – моя будеш, (2) Не вгадаєш – дурна будеш.	4. Vidhadaiesh – moia budesh, (2) Ne vhadaiesh – durna budesh.
5. Ой що в’ється круг дерева, (2) Ой що болить біля серця?	5. Oi shcho vietsia kruh derevtsia, (2) Oi shcho bolyt bilia sertsia?
6. Ой що грає – голос має, (2) Ой що плаче – сліз не має?	6. Oi shcho hraie – holos maie, (2) Oi shcho plache – sliz ne maie?
7. Ой що цвіте без колосу, (2) Ой що плаче без голосу?	7. Oi shcho tsvite bez kolosu, (2) Oi shcho plache bez holosu?
8. Ой що плаче без голосу, (2) Ой що січе русу косу?	8. Oi shcho plache bez holosu, (2) Oi shcho siche rusu kosu?

S.
A. *tr*
10.(11-13) Хмі - лець в’сть - ся круг де - рев - ця, хмі - лець в’сть - ся
10.(11-13) Khmi - lets viet - sia kruh de - rev - tsia, khmi - lets viet - sia

T.
B. *tr*

круг де - рев - ця, лю - бов бо - лить бі - ля сер - ця.
 kruh de - rev - tsia, liu - bov bo - lyt bi - lia ser - tsia.

tr

11. Скрипка грає – голос має, (2) Сокіл квилить – сліз не має.	11. Skrypka hraie – holos maie, (2) Sokil kvylit – sliz ne maie.
12. Вода цвіте без колосу, (2) Роса плаче без голосу.	12. Voda tsvite bez kolosu, (2) Rosa plache bez holosu.
13. Роса плаче без голосу, (2) Журба січе русу косу.	13. Rosa plache bez holosu, (2) Zhurba siche rusu kosu.

ОЙ ВІД САДУ

OI VID SADU

Oh, from the garden

Moderato

mp

S.
A.

1.(2.4.5) Ой від са - ду та й до мо - ря би - та - я до - ро - га,
1.(2.4.5) Oi vid sa - du ta y do mo - ria by - ta - ia do - ro - ha,

ку - дись мо - я по - ї - ха - ла лю - ба - я роз - мо - ва.
ku - dys mo - ia po - i - kha - la liu - ba - ia roz - mo - va.

2. «Куди їдеш, виїжджаєш, сизокрилий орле? А хто ж мене, молоденьку, до себе пригорне?»	2. «Kudy yidesh, vyizhdzhaesh, syzokrylyi orle? A khto zh mene, molodenku, do sebe pryhorne?»
4. «Над новими воротами чорна хмара стала, А на мене, молоденьку, – поговір та слава.	4. «Nad novymy vorotamy chorna khmara stala, A na mene, molodenku, – pohovir ta slava.
5. А я тую чорну хмару рукавом розвію, Перебула поговір та перебуду й славу.	5. A ya tuiu chornu khmaru rukavom rozviuu, Perebula pohovir ta perebudu y slavu.

T.
B.

mf

3. «При - гор - тай - ся, мо - я ми - ла, при - гор - тайсь дру - го - му,
3. «Pry - hor - tai - sia, mo - ya my - la, pry - hor - tais dru - ho - mu,

p

лиш не ка - жи то - ї прав - ди, як ме - ні са - мо - му».
lysh ne ka - zhy to - i prav - dy, yak me - ni sa - mo - mu».

S.
A.

mf

6.(7) Ой не зі - йде дрі - бен до - щик без ту - чи, без гро - му,
6.(7) Oi ne zi - ide dri - ben do - shchyk bez tu - chi, bez hro - mu,

T.
B.

mf

ой не ви - йде дів - ка за - між та й без по - го - во - ру.
oi ne vy - ide div - ka za - mizh ta y bez po - ho - vo - ru.

ой не ви - йде
oi ne vy - yde

7. Нагриміться, нагриміться, дрібен дощик зійде,
Насміються ворріженьки – дівча заміж вийде.

7. Nahrymytsia, nahrymytsia, driben doshchyk ziide,
Nasmiiutsia vorrizhenky – divcha zamizh vyide.

ПРИ ДОЛИНИ, ПРИ ОХОТІ

PRY DOLYNI, PRY OKHOTI

In the valley, by her own wish

Allegretto
p

S.
1. При до - ли - ні, при о - хо - ті дів - чи - на гу - ля - є,
1. Pry do ly ni, pry o kho ti div chy na hu lia ie,

T.
гу - ля - є,
hu - lia - ie,

S.
при - йшов до не - ї ми - лень - кий, – сер - це зо - млі - ва - є,
pry yshov do ne i my len kyi, – ser tse zo mli va ie,

T.
при - йшов до не - ї ми - лень - кий, – сер - це зо - млі - ва - є.
pry yshov do ne yi my len kyi, – ser tse zo mli va ie.

S.
при - йшов до не - ї ми - лень - кий, – сер - це зо - млі - ва - є.
pry yshov do ne yi my len kyi, – ser tse zo mli va ie.

T.
при - йшов до не - ї ми - лень - кий, – сер - це зо - млі - ва - є.
pry yshov do ne yi my len kyi, – ser tse zo mli va ie.

B.
при - йшов до не - ї ми - лень - кий, – сер - це зо - млі - ва - є.
pry yshov do ne yi my len kyi, – ser tse zo mli va ie.

2. «Покинь, покинь, моя мила! Вже годі гуляти!
Ходи, сідай коло мене, щось маю казати. (2)

2. «Pokyn, pokyn, moia myla! Vzhe hodi hulyaty!
Khody, sidai kolo mene, shchos maiu kazaty.

3. Скажу тобі, моя мила, скажу, що думаю,
Що я тебе, моя мила, покидати маю». (2)

3. Skazhu tobi, moia myla, skazhu, shcho dumaiu,
Shcho ya tebe, moia myla, pokydaty maiu».

при - чи - на:
pry - chy - na:

Allegro patetico

S.
A.
4. «Ска - жи ме - ні, мій ми - лень - кий, що то за при - чи - на:
4. «Ska - zhy me - ni, mii my - len - kyi, shcho to za pry - chy - na:

S.
A.
чи ти ме - не сам не лю - биш, чи тво - я ро - ди - на,
chy ty me - ne sam ne liu - bysh, chy tvo - ya ro - dy - na,
T.
чи ти ме - не сам не лю - биш, чи тво - я ро - ди - на?»
chy ty me - ne sam ne liu - bysh, chy tvo - ya ro - dy - na?»

S.
A.
чи ти ме - не сам не лю - биш, чи тво - я ро - ди - на?»
chy ty me - ne sam ne liu - bysh, chy tvo - ya ro - dy - na?»
T.
чи ти ме - не сам не лю - биш, чи тво - я ро - ди - на?»
chy ty me - ne sam ne liu - bysh, chy tvo - ya ro - dy - na?»

Темпо I

C.
5. «Рід мій те - бе вір - но лю - бить, і я сам ко - ха - ю,
5. «Rid mii te - be vir - no liu - byt, i ya sam ko - kha - iu,
T.
ко - ха - ю,
ko - kha - iu,

S.
A.
твій рід ме - ні все го - во - рить, що я то гу - ля - ю,
tvii rid me - ni vse ho - vo - ryt, shcho ya to hu - lia - iu,
T.
твій рід ме - ні все го - во - рить, що я то гу - ля - ю.
tvii rid me - ni vse ho - vo - ryt, shcho ya to hu - lia - iu.

S.
A.
твій рід ме - ні все го - во - рить, що я то гу - ля - ю.
tvii rid me - ni vse ho - vo - ryt, shcho ya to hu - lia - iu.
T.
твій рід ме - ні все го - во - рить, що я то гу - ля - ю.
tvii rid me - ni vse ho - vo - ryt, shcho ya to hu - lia - iu.
B.
твій рід ме - ні все го - во - рить, що я то гу - ля - ю.
tvii rid me - ni vse ho - vo - ryt, shcho ya to hu - lia - iu.

ПОЗВОЛЬ МЕНІ, МАТИ

POZVOL MENI, MATY

Let me, mother

Allegretto

S. A. *mf*

1.(2-6) По - зволь ме - ні, ма - ти, кри - ни - цю ко - па - ти, чи при - йдуть дів - ча - та во -
 1.(2-6) Po - zvol me - ni, ma - ty, kry - ny - tsiu ko - pa - ty, chy pry - ydut div - cha - ta vo -

T. B. *mf*

-ди на - би - ра - ти, чи при - йдуть дів - ча - та во - ди на - би - ра - ти. 2. У -
 -dy na - by - ra - ty, chy pry - ydut div - cha - ta vo - dy na - by - ra - ty. 2. U -

на - би - ра - ти,
 na - by - ra - ty,

1-5 *mf*

2. Усі дівки пішли води набирати, Лиш мої милої не пускає мати. (2)	2. Usi divky pishly vody nabyraty, Lysh moi myloi ne puskaie maty. (2)
3. Позволь мені, мати, горілку тримати, Чи прийдуть дівчата пити та гуляти. (2)	3. Pozvol meni, maty, horilku trymaty, Chy pryidut divchata pyty ta huliaty. (2)
4. Усі дівки прийшли пити та гуляти, Лиш мої милої не пускає мати. (2)	4. Usi divky pryishly pyty ta huliaty, Lysh moi myloi ne puskaie maty. (2)
5. Позволь мені, мати, за жарти вмирати, Чи прийдуть дівчата на смерть наряжати. (2)	5. Pozvol meni, maty, za zharty vmyraty, Chy pryidut divchata na smert nariazhaty. (2)
6. Усі дівки прийшли на смерть наряжати, Лиш мої милої не пускає мати. (2)	6. Usi divky pryishly na smert nariazhaty, Lysh moi myloi ne puskaie maty. (2)

6 *f*

ма - ти. 7.(8-10) «Ой ма - мо, ма - ту - сцю, я - ка ти не - вір - на, а в мо - го ми - ло - го про -
 ma - ty. 7.(8-10) «Оі ma - mo, ma - tu - siu, ya - ka ty ne - vir - na, a v mo - ho mu - lo - ho pro -

вір - на, а в мо - го ми - ло - го про -
 vir - na, a v mo - ho mu - lo - ho pro -

Ой!
 Оі!

- на,
 - na,

7-9 10 *mf*

- від на по - дві - р'ї, а в мо го ми - ло - го про від на по - дві - р'ї». 8. «І - // - ва - ли!» 11.(12.13) А
 - vid na po - dvi - ri, a v mo ho mu - lo - ho pro vid na po - dvi - ri». 8. «І - // - va - ly!» 11.(12.13) А

mf

8. «Іди, іди, доню, іди, не барися,
На нашім порозі ти Богу молися». (2)
9. А мила побігла та й заголосила,
За свого милого та й Бога просила: (2)
10. «Оці білі ручки мене обіймали,
Оції устоньки мене цілували!» (2)

8. «Idy, idy, doniu, idy, ne barysia,
Na nashim porozi ty Bohu molysia». (2)
9. A myla pobihla ta y zaholosyla,
Za svoho myloho ta y Boha prosyla: (2)
10. «Otsi bili ruchky mene obiimaly,
Otsii ustonky mene tsiluvaly!» (2)

ми - лий схо - пив - ся та й пе - ре - хрес - тив ся: «Сла - ва То - бі, Гос - по - ди,
mu - lyi skho - ruyv - sia ta y pe - re - khres - tyv sia: «Sla - va To - bi, Hos - po - dy,

що я о - чу тив - ся, сла - ва То - бі, Гос - по - ди, що я о - чу - тив - ся». 12. А ста - ла.
shcho ya o - chu tyv - sia, sla - va To - bi, Hos - po - dy, shcho ya o - chu - tyv - sia». 12. A sta - la.

о - чу - тивсь,
o - chu - tyvs,

сла - ва То - бі, Гос - по - ди,
sla - va To - bi, Hos - po - dy,

12. А вже ж тая слава по всім городочку,
Що жива із мертвим ходить по садочку. (2)
13. А вже тая слава по всім світі стала
Що жива із мертвим на рущничок стала. (2)

12. A vzhe zh taia slava po vsim horodochku,
Shcho zhyva iz mertvym khodyt po sadochku. (2)
13. A vzhe taia slava po vsim sviti stala
Shcho zhyva iz mertvym na rushnychok stala. (2)

ОЙ У ПОЛІ ТА ТУМАН-ДИМНО

OI U POLI TA TUMAN-DYMNO

Oh, in the field fog-smokily

Andante **Moderato**

1.(2-4, 8-10) Ой у по - лі,
1.(2-4, 8-10) Oi u po - li,

mf *mf*

S.
A.
T.
B.

ой у по - лі та ту - ман - дим - но,
oi u po - li ta tu - man - dym - no,

p *pp* *ppp*

за ту - ма - ном ні - чо - го не вид - но.
za tu - ma - nom ni - cho - ho ne vyd - no.

p *pp* *ppp*

2. Тільки видно, тільки видно та криниченьку, Холодну та водиченьку.	2. Tilky vydno, tilky vydno ta krynychenku, Kholodnuiu ta vodychenku.
3. Ой там дівка, ой там дівка та воду брала, Улан коня та і напуває.	3. Oi tam divka, oi tam divka ta vodu brala, Ulan konia ta i napuvaie.
4. Дівка коню, дівка коню води наливає, Улан дівку та і підмовляє:	4. Divka koniu, divka koniu vody nalyvaie, Ulan divku ta i pidmovliaie:
8. «Ой Боже ж мій, ой Боже ж мій, що я наробила, Батька й неньку та і розсердила!	8. «Oi Bozhe zh mii, oi Bozhe zh mii, shcho ya narobyla, Batka y nenku ta i rozserdyla!
9. Ой улани, ой улани, ой ви молодії А де ж ваші доми кам'яні?	9. Oi ulany, oi ulany, oi vy molodii A de zh vashi domy kamianii?
10. А де ж ваші, а де ж ваші сади зеленії? А де ж ваші трави шовковії?»	10. A de zh vashi, a de zh vashi sady zelenii? A de zh vashi travy shovkovii?»

Andante **Moderato**

5.(6.7.11) «Ой по - їдь - мо,
5.(6.7.11) «Oi po - id - mo,

mf *f*

Гей!
Heil!

ой по - їдь - мо, та ді - вонь - ко, зна - ми,
oi po - id - mo, ta di - von - ko, z na - my,

p Гей!
Heil!

pp

з мо - ло - ди - ми та і у - ла - на - ми». *pp*
z mo - lo - dy - my ta i u - la - na - my».

6. Пройшли поле, пройшли поле, пройшли вони друге,
На третьому стали спочивати.

6. Proishly pole, proishly pole, proishly vony druhe,
Na tretomu staly spochyvaty.

7. На третьому, на третьому стали спочивати;
Стала дівка плакати, ридати.

7. Na tretomu, na tretomu staly spochyvaty;
Stala divka plakaty, rydaty.

11. «Годі, дівко, годі, дівко, про травки питати,
Батька й матір треба забувати».

11 «Hodi, divko, hodi, divko, pro travky pytaty,
Batka y matir treba zabuvaty».

ПОПІД ТЕРНОМ СТЕЖЕЧКА

(I варіант)

POPID TERNOM STEZHETCHKA

Under the blackthorn a little pathway
(First version)

Allegro *mp*

S.
A.
T.
B.

f *p*

1.(2-4) По - під тер - ном сте - жеч - ка, по - під тер - ном сте - жеч - ка
1.(2-4) Po - pid ter - nom ste - zhech - ka, po - pid ter - nom ste - zhech - ka

Гей!
Heil!

Гей!
Heil!

Гей!
Heil!

би - та - я бу - ла, би - та - я бу - ла. Гей!
by - ta - ia bu - la, by - ta - ia bu - la. Heil!

Гей!
Heil!

2. А стежкою дівчина (2)
По водицю йшла. (2)

2. A stezhkoiu divchyna (2)
Po vodytsiu yshla. (2)

3. По водицю вона йшла, (2)
Відерця несла. (2)

3. Po vodytsiu vona yshla, (2)
Vidertsia nesla. (2)

4. А в дівчини брівоньки,
А в дівчини чорнії, –
Матуся дала (2)

4. A v divchyny brivonky,
A v divchyny chornii, –
Matusia dala (2)

mf

5.(6) А хто ї - ї зна - ти - ме, а хто ці - лу -
5.(6) A khto yi - i zna - ty - me, a khto tsi - lu -

mf

А хто ї - ї зна - ти - ме,
A khto yi - i zna - ty - me,

- ва - ти - ме? Хло - пій - ко - ду - ша, хло - пій - ко - ду - ша!
- va - ty - me? Khlo - pii - ko - du - sha, khlo - pii - ko - du - sha!

а хто ці - лу - ва - ти - ме,
a khto tsi - lu - va - ty - me,

6. А коли це станеться? (2)
Прийде та пора! (2)

6. A koly tse stanetsia? (2)
Pryide ta pora! (2)

ПОПІД ТЕРНОМ СТЕЖЕЧКА

(II варіант)

POPID TERNOM STEZHESCHKA

Under the blackthorn a little pathway
(Second version)

Allegro

S.
A.

mf

по - під тер - ном по - під тер - ном
po - pid ter - nom po - pid ter - nom

T.
B.

1.(2-6) По - під тер - ном сте - жеч - ка,
1.(2-6) Po - pid ter - nom ste - zhech - ka,

сте - жеч - ка би - та - я бу - ла, би - та - я бу - ла.
ste - zhech - ka by - ta - ya bu - la, by - ta - ya bu - la.

ОЙ ПЕРЕПЕЛИЧКА

ОІ ПЕРЕПЕЛІЧКА

Oh, she-quail

Moderato
mf Solo

1. Ой пе - ре - пе - лич - ка, ма - ла, не - ве - лич - ка,
1. Oi re - re - pe - lych - ka, ma - la, ne - ve - lych - ka,

Tutti
mf

ой да лю - лі, ма - ла, не - ве - лич - ка.
oi da liu - li, ma - la, ne - ve - lych - ka.

2. По полю літає, траву прогортає,
Ой да люлі, траву прогортає.
3. Траву прогортає, сокола шукає,
Ой да люлі, сокола шукає.
4. «Ой соколе ясний, мій милий, прекрасний,
Ой да люлі, мій милий, прекрасний.

2. Po poliu litaie, travu prohortaie,
Oi da liuli, travu prohortaie.
3. Travu prohortaie, sokola shukaie,
Oi da liuli, sokola shukaie.
4. «Oi sokole yasnyi, mii mylyi, prekrasnyi,
Oi da liuli, mii mylyi, prekrasnyi.

5.(6-9) Не гор - дуй ти мно - ю,
5.(6-9) Ne hor - dui ty mno - iu,

як мі - сяць зо - ро - ю,
yuk mi - siats zo - ro - iu,

Tutti
mf

ой да лю - лі, як мі - сяць зо - ро - ю.
oi da liu - li, yuk mi - siats zo - ro - iu.

6. Як місяць зорою, горіх – ліщиною,
Ой да люлі, горіх – ліщиною.
7. Горіх – ліщиною, козак – дівчиною,
Ой да люлі, козак – дівчиною.
8. Будем гомоніти, як малії діти,
Ой да люлі, як малії діти.
9. Будем розмовляти, як на світі жити,
Ой да люлі, як на світі жити».

6. Iak misiats zoroiu, horikh – lishchynoiu,
Oi da liuli, horikh – lishchynoiu.
7. Horikh – lishchynoiu, kozak – divchynoiu,
Oi da liuli, kozak – divchynoiu.
8. Budem homonity, yak malii dity,
Oi da liuli, yak malii dity.
9. Budem rozmovliaty, yak na sviti zhyty,
Oi da liuli, yak na sviti zhyty».

ГЕЙ-ЙА, СЬОГОДНІ

HEI-YA, SOHODNI

Hey-ya, today

Moderato

S. A. T. B.

Гей - йа, сьо - го -
Hei - ia, so - ho -

mf

Гей - йа, сьо - го - дні день - де -
Hei - ia, so - ho - dni den - de -

Гей - йа, сьо - го -
Hei - ia, so - ho -

mf

1.(2-4.10.11) Гей - йа, сьо - го - дні день - де -
1.(2-4.10.11) Hei - ia, so - ho - dni den - de -

- дні день - де - ньо - чок.
- dni den - de - no - chok.

- ньо - чок.
- no - chok.

Гей, про - лі - та -
Hei, pro - li - ta -

- ньо - чок.
- no - chok.

- дні день - де - ньо - чок.
- dni den - de - no - chok.

- ньо - чок.
- no - chok.

сні - жо - чок.
sni - zho - chok.

- с сніг - сні - жо - чок.
- ie snih - sni - zho - chok.

сніг - сні - жо - чок.
snih - sni - zho - chok.

2. Гей, пролітає сніг-сніжочок,
Гей, замерзає бережочок.
3. Гей, стоїть вармія дівочок,
Гей, а парубків табуночок.
4. Гей, радять раду все їдную,
Гей, про Ванюшу молодую.
10. Гей, як ту рибку з окунцями,
Гей, гуляй, дівко, з молодцями!
11. Гей, як ту рибку із водою,
Гей, гуляй, парень, Бог с тобою!

2. Hei, prolitaie snih-snizhochok,
Hei, zamerzaie berezhochok.
3. Hei, stoit varmiia divochok,
Hei, a parubkiv tabunochok.
4. Hei, radiat radu vse yidnuiu,
Hei, pro Vaniushu moloduiu.
10. Hei, yak tu rybku z okuntsiamy,
Hei, huliai, divko, z molodtsiamy!
11. Hei, yak tu rybku iz vodoiu,
Hei, huliai, paren, Boh s toboiu!

S.
A.

5.(6-9) Гей, чо - го, Ва - ня, сму - тен хо - диш?
5.(6-9) Hei, cho - ho, Va - nia, smu - ten kho - dysh?

Гей, чо - го, Ва - ня, сму - тен хо -
Hei, cho - ho, Va - nia, smu - ten kho -

Гей!
Hei!

Гей, чом до ме - не не го - во - риш?
Hei, chom do me - ne ne ho - vo - rysh?

-диш? Гей, чом до ме - не не го - во - риш?
-dysh? Hei, chom do me - ne ne ho - vo - rysh?

6. Гей, як я буду говорити?
Гей, хоче батько розлучити!
7. Гей, да й схотять нас розлучити!
Гей, чарівниця твоя мати!
8. Гей, а сестриця-розлучниця,
Гей, розлучила мене з тобою!
9. Гей, розлучила мене з тобою,
Гей, як ту рибку із водою!

6. Hei, yak ya budu hovoryty?
Hei, khoche batko rozluchyty!
7. Hei, da y skhotiat nas rozluchyty!
Hei, charivnytsia tvoia maty!
8. Hei, a sestrytsia-rozluchnytsia,
Hei, rozluchyla mene z toboiu!
9. Hei, rozluchyla mene z toboiu,
Hei, yak tu rybku iz vodoiu!

ОЙ КОЛИ Б ТОЙ ВЕЧІР

OI KOLY B TOI VECHIR

Oh, if that evening

Con moto
mp

S.
A.

1.(2-6) Ой ко - ли б той ве - чір та й по - ве - чо - рі - ло,
1.(2-6) Oi ko - ly b toi ve - chir ta y po - ve - cho - ri - lo,

ве - чо - рі - ло,
ve - cho - ri - lo,

T.
B.

то б мо - є сер - день - ко та й по - ве - се - лі - ло.
to b mo - ie ser - den - ko ta y po - ve - se - li - lo.

та й по - ве - се - лі - ло.
ta y po - ve - se - li - lo.

та й по - ве - се - лі - ло.
ta y po - ve - se - li - lo.

та й по - ве - се - лі - ло.
ta y po - ve - se - li - lo.

2. Ой коли б той вечір та й сонечко зайшло, То б моє серденько та й до мене прийшло.	2. Oi koly b toi vechir ta y sonechko zaishlo, To b moie serdenko ta y do mene pryishlo.
3. Ой прийди, прилини ти, яснеє сонце, То я тебе пушу та й через віконце.	3. Oi pryidy, prylyny ty, yasneie sontse, To ya tebe pushchu ta y cherez vikontse.
4. Ой, як упускала, легенько зітхала, А як випускала, плакала й ридала.	4. Oi, yak upuskala, lehenko zitkhala, A yak vypuskala, plakala y rydala.
5. Ой, як випускала, плакала й ридала, Вийшла за ворота, правдоньки питала:	5. Oi, yak vypuskala, plakala y rydala, Vyishla za vorota, pravdonky pytala:
6. «Чи ти мене любиш, чи з мене смієшся? До другої ходиш та й не признаєшся».	6. «Chy ty mene liubysh, chy z mene smiieshsia? Do druhoi khodysh ta y ne pryznaieshsia».

S.
A.

Ще й лю - би - ти бу - ду,
Shche y liu - by - ty bu - du,

7. (8.9) «Ой я те - бе люб - лю, ще й лю - би - ти бу - ду,
7.(8.9) «Oi ya te - be liub - liu, shche y liu - by - ty bu - du,

T.

при - зна - юсь по прав - ді - сва - та - ти не бу - ду.
 ргу - zna - ius po prav - di - sva - ta - ty ne bu - du.

8. Не позволить батько, не позволить мати,
 Ще й рід не позволить дівчиноньку взяти.

8. Ne pozvolyt batko, ne pozvolyt maty,
 Shche y rid ne pozvolyt divchynonku vziaty.

9. Ще й рід не позволить дівчиноньку взяти,
 Стиха говорімо, щоб не чула мати».

9. Shche y rid ne pozvolyt divchynonku vziaty,
 Stykha hovorimo, shchob ne chula maty».

КАЛИНО-МАЛИНО

KALYNO-MALYNO

Cranberry-raspberry bush

Con moto

S.
A.
mf

1. «Ка - ли но - ма - ли - но, чо - го в лу - зі сто - їш,
 1. «Ka - ly no - ma - ly - no, cho - ho v lu - zi sto - ish,

T.
B.
mf

чо - го в лу - зі сто - їш, чом не про - цві - та - єш,
 cho - ho v lu - zi sto - ish, chom ne pro - tsvi - ta - iesh,

чо - го в лу - зі сто - їш, чом не про - цві - та - єш? // - дав - шня.
 cho - ho v lu - zi sto - ish, chom ne pro - tsvi - ta - iesh? // - dav - shy.

2. Чого в лузі стоїш, чом не процвітаєш,
Молода дівчино, яку думку маєш?» (2)
3. «Ой, як мені думки, думки не гадати,
Десь поїхав милий, буду споминати. (2)
4. Буду споминати, листоньки писати,
Листоньки писати та й пересилати». (2)
5. Листоньки писала білими руками,
А печатувала дрібними сльозами. (2)
6. А печатувала дрібними сльозами,
А пересилала буйними вітрами. (2)
7. «Летіте, листоньки, в чужі сторононьки,
Впадьте миленькому аж у головоньки». (2)
8. А милий схватився, за листи схопився,
Сівши, прочитавши, дівчину згадавши. (2)

2. Choho v luzi stoish, chom ne protsvitaiesh,
Moloda divchyno, yaku dumku maiesh?» (2)
3. «Oi, yak meni dumky, dumky ne hadaty,
Des poikhav mylyi, budu spomynaty. (2)
4. Budu spomynaty, lystonky pysaty,
Lystonky pysaty ta y peresylaty». (2)
5. Lystonky pysala bilymy rukamy,
A pechatuvala dribnymy slozamy. (2)
6. A pechatuvala dribnymy slozamy,
A peresylala buynymy vitramy. (2)
7. «Letite, lystonky, v chuzhi storononky,
Vpadte mylenkomu azh u holovonky». (2)
8. A mylyi skhvatyvsia, za lysty skhopyvsia,
Sivshy, prochytavshy, divchynu zghadavshy. (2)

ЗЕЛЕНАЯ ТА ЛИЩИНОНЬКА

ZELENAIA TA LISHCYNONKA

A green hazel bush

Andante

S.
A.

1. Зе - ле - на - я та лі - ши - нонь - ка,
1. Ze - le - na - ia ta li - shchy - non - ka,

p

T.
B.

Зе - ле - на - я,
Ze - le - na - ia,

Гей!
Hei!

mf

гей, чом без со - неч - ка зі - в'я - ла?
hei, chom bez so - nech - ka zi - via - la?

p

гей, та лі - ши - нонь - ка,
hei, ta li - shchy - non - ka,

f

Гей, чом без со - неч - ка зі - в'я - ла?
Hei, chom bez so - nech - ka zi - via - la?

pp

2. Молодая та дівчинонька,
Гей, козаку світ зав'язала. (2)
3. А я, молод, діжду вечорини,
Гей, піду гулять до дівчини. (2)
4. Приходжу я під віконце, –
«Гей, добровечір, ти дівчино-серце! (2)
5. Чом до мене ти не виходиш,
Гей, мені слова не промовиш?» (2)

2. Molodaia ta divchynonka,
Hei, kozaku svit zaviazala. (2)
3. A ya, molod, dizhdu vechoryny,
Hei, pidu huliat do divchyny. (2)
4. Prykhodzhu ya pid vikontse, –
«Hei, dobryvechir, ty divchyno-sertse! (2)
5. Chom do mene ty ne vykhodysh,
Hei, meni slova ne promovysh?» (2)

ШОВ КОЗАК БЕЗ ЛІС

ISHOV KOZAK BEZ LIS

A Cossack was walking through the forest

Con moto
mf

S.
A.

1. І - шов ко - зак без ліс, без лі - щи - ну, без ліс, без лі - щи - ну
1. I - shov ko - zak bez lis, bez li - shchy - nu, bez lis, bez li - shchy - nu

T.
B.

та й на - ди - бав мо - ло - ду дів - чи - ну, мо - ло - ду дів - чи - ну,
ta y na - dy - bav mo - lo - du div - chy - nu, mo - lo - du div - chy - nu,

та й на - ди - бав мо - ло - ду дів - чи - ну. ну.
ta y na - dy - bav mo - lo - du div - chy - ну. ну.

Гей, гей!
Hei, hei!

2. «Ти, дівчино,
Личка рум'яного, (2)
Переночуй
Мене молодого, (2)
Переночуй мене, молодого».

2. «Ty, divchyno,
Lychka rumianoho, (2)
Perenochui
Mene molodoho, (2)
Perenochui mene, molodoho».

3. «Я би тебе Переночувала, (2) Коби зради Я ся не бояла, (2) Коби зради я ся не бояла». 4. «Ти, дівчино, Не бійся нічого, (2) Не зрадив я На світі нікого, (2) Не зрадив я на світі нікого». 5. Запросила У хату тепленьку, (2) Перебув він Ніченьку темненьку, (2) Перебув він ніченьку темненьку. 6. А уранці Крикнув до дівчини: (2) «Ой спасибі За любу гостину, (2) Ой спасибі за любу гостину. 7. Ой спасибі Від козака того, (2) Що крім тебе Не зрадив нікого, (2) Що крім тебе не зрадив нікого».	3. «Ia by tebe Perenochuvala, (2) Koby zrady Ia sia ne boiala, (2) Koby zrady ya sia ne boiala». 4. «Ty, divchyno, Ne biisia nichoho, (2) Ne zradyv ya Na sviti nikoho, (2) Ne zradyv ya na sviti nikoho». 5. ZaproSYla U khatu teplenku, (2) Perebuv vin Nichenku temnenku, (2) Perebuv vin nichenku temnenku. 6. A urantsi Kryknuv do divchyny: (2) «Oi spasybi Za liubu hostynu, (2) Oi spasybi za liubu hostynu. 7. Oi spasybi Vid kozaka toho, (2) Shcho krim tebe Ne zradyv nikoho, (2) Shcho krim tebe ne zradyv nikoho».

ОЙ У ПОЛІ КРИНИЧЕНЬКА

OI U POLI KRYNYCHENKA

Oh, in the field there is a well

Andante

1. Ой у по - лі кри - ни - чень - ка,
1. Ой у ро - лі кру - ну - чень - ка,
tr

Ой у по - лі, гей, там хо - лод - на во - ди - чень - ка.
Ой у ро - лі, hei, tam kho - lod - na vo - dy - chen - ка.

Гей, гей, ой да лю - лі, там хо - лод - на во - ди - чень - ка.
Hei, hei, oi da liu - li, tam kho - lod - na vo - dy - chen - ка.

tr

ой да лю - лі
oi da liu - li,

2. Ой там Роман воли пасе, А дівчина воду несе, Гей, гей, ой да люлі, А дівчина воду несе. 3. Ой став Роман жартувати, З відер воду виливати, Гей, гей, ой да люлі, З відер воду виливати. 4. «Ой Романе, Романочку, Пусти мене додомочку, Гей, гей, ой да люлі, Пусти мене додомочку. 5. В мене ньєнка не ріднєнка, Буде бити ще й лаяти, Гей, гей, ой да люлі, Буде бити ще й лаяти. 6. Буде бити ще й лаяти, Щоб з Романом не стояти, Гей, гей, ой да люлі, Щоб з Романом не стояти. 7. Тобі, мамо, признаюся, Що з Романом кохаюся, Гей, гей, ой да люлі, Що з Романом кохаюся. 8. Роман чорний, я русява, Звінчаємся – буде пара, Гей, гей, ой да люлі, Звінчаємся – буде пара».	2. Oi tam Roman voly pase, A divchyna vodu nese, Hei, hei, oi da liuli, A divchyna vodu nese. 3. Oi stav Roman zhartuvaty, Z vider vodu vylyvaty, Hei, hei, oi da liuli, Z vider vodu vylyvaty. 4. «Oi Romane, Romanochku, Pusty mene dodomochku, Hei, hei, oi da liuli, Pusty mene dodomochku. 5. V mene nenka ne ridnenka, Bude byty shche y laiaty, Hei, hei, oi da liuli, Bude byty shche y laiaty. 6. Bude byty shche y laiaty, Shchob z Romanom ne stoiaty, Hei, hei, oi da liuli, Shchob z Romanom ne stoiaty. 7. Tobi, mamо, pryznaiusia, Shcho z Romanom kokhaisia, Hei, hei, oi da liuli, Shcho z Romanom kokhaisia. 8. Roman chornyi, ya rusiava, Zvinchaiemsia – bude para, Hei, hei, oi da liuli, Zvinchaiemsia – bude para».

ОЙ КОТИВСЯ КУБАР

OI KOTYVSIA KUBAR

Oh, the whirling ball was rolling

Con moto
Duet
mf

S.
A.

1. Ой ко - тив - ся ку - бар з го - ри під го - ру,
1. Oi ko - tyv - sia ku - bar z ho - ry pid ho - ru,

Tutti
mf

S.
A.

гей, гей, гей, з го - ри під го - ру.
hei, hei, hei, z ho - ry pid ho - ru.

T.
B.

2. А з-під теї гори попід кам'яну, Гей, гей, гей, попід кам'яну.	2. A z-pid tei hory popid kamianu, Hei, hei, hei, popid kamianu.
3. З теї кам'яної попід садочок... Гей, гей, гей, попід садочок.	3. Z tei kamianoï popid sadochok... Hei, hei, hei, popid sadochok.
4. А у тім садочку попід яблуньку, Гей, гей, гей, попід яблуньку.	4. A u tim sadochku popid yablunku, Hei, hei, hei, popid yablunku.
5. Наїхали з Дону та і козаки, Гей, гей, гей, та і козаки.	5. Naikhaly z Donu ta i kozaky, Hei, hei, hei, ta i kozaky.
6. Стали вони яблуньку та і рубати, Гей, гей, гей, та і рубати.	6. Staly vony yablunku ta i rubaty, Hei, hei, hei, ta i rubaty.
7. Стали з неї яблучка та і падати, Гей, гей, гей, та і падати.	7. Staly z nei yabluchka ta i padaty, Hei, hei, hei, ta i padaty.
8. А я, молоденька, по воду ішла, Гей, гей, гей, по воду ішла.	8. A ya, molodenka, po vodu ishla, Hei, hei, hei, po vodu ishla.
9. Ой на правій рученьці перстень я несла, Гей, гей, гей, перстень я несла.	9. Oi na pravii ruchentsi persten ya nesla, Hei, hei, hei, persten ya nesla.
10. Ой мене козаки та й перейняли, Гей, гей, гей, та й перейняли.	10. Oi mene kozaky ta y pereinialy, Hei, hei, hei, ta y pereinialy.
11. Ой з правої рученьки перстень ізняли, Гей, гей, гей, перстень ізняли.	11. Oi z pravoï ruchenky persten iznialy, Hei, hei, hei, persten iznialy.
12. Ой я, молоденька, іду плачучи, Гей, гей, гей, іду плачучи.	12. Oi ya, molodenka, idu plachuchy, Hei, hei, hei, idu plachuchy.
13. Ой що за старого заміж ідучи, Гей, гей, гей, заміж ідучи.	13. Oi shcho za staroho zamizh iduchy, Hei, hei, hei, zamizh iduchy.

ОЙ СІВ-ПОЇХАВ

(I варіант)

OI SIV-POIKHAV

Oh, I sat down and left
(First version)

Moderato

p

S.
A.

1. Ой сів - по - ї - хав на во - ро - но - му ко - ню,
1. Oï siv - po - yi - khav na vo - ro - no - mu ko - niu,

T.

p

я зо - ста - ла - ся, як би - ли - нонь - ка в по -
ya zo - sta - la - sia, yak by - ly - non - ka v po -

я зо - ста - ла - ся, як би - ли - нонь - ка
ya zo - sta - la - sia, yak by - ly - non - ka

- лю,
- liu,
я зо - ста - ла - ся,
уа zo - sta - la - sia,
в по - лю,
v po - liu,
я зо - ста - ла -
уа zo - sta - la -

як би - ли - нонь - ка
уак by - ly - non - ka
в по - лю.
v po - liu.
- ся,
- sia,
як би - ли - нонь - ка
уак by - ly - non - ka
в по - лю.
v po - liu.
як би - ли - нонь - ка
уак by - ly - non - ka
в по - лю.
v po - liu.

2. Я зосталася, мною вітер колише.
Десь мій миленький до мене листи пише. (2)
3. Ой пише, пише білими рученьками,
А дописує дрібними слізоньками. (2)
4. А дописує дрібними слізоньками,
А передає бистрими річеньками: (2)
5. «Дівчино моя, довго не забарюся,
Пройде тиждень сей, додому я вернуся». (2)
6. Ой не тиждень-два мого милого нема,
Я зосталася, як билинонька одна. (2)

2. Ya zostalasia, mnoiu viter kolyshe.
Des mii mylenkyi do mene lysty pyshe. (2)
3. Oi pyshe, pyshe bilymy ruchenkami,
A dopysuie dribnymy slizonkami. (2)
4. A dopysuie dribnymy slizonkami,
A peredaie bystrymy richenkamy: (2)
5. «Divchyno moia, dovho ne zabariusia,
Proide tyzhden sei, dodomu ya vernusia». (2)
6. Oi ne tyzhden-dva moho myloho nema,
Ya zostalasia, yak bylynonka odna. (2)

ОЙ СІВ-ПОЇХАВ

(II варіант)

OI SIV-POIKHAV

Oh, I sat down and left
(Second version)

Moderato
mp

1. Ой сів - по - ї - хав на во - ро - но - му ко - ню.
1. Oi siv - po - i - khav na vo - ro - no - tu ko - niu.

Я ж зо - ста - ла - ся, як би - ли - нонь - ка в по - лю.
Ya zh zo - sta - la - sia, yak by - ly - non - ka v ro - liu.

ню. Я ж зо - ста - ла - ся,
niu. Ya zh zo - sta - la - sia,

ОЙ СІВ-ПОЇХАВ

(III варіант)

OI SIV-POIKHAV

Oh, I sat down and left
(Third version)

Moderato
mf

1. Ой сів та й по - ї - хав на во - ро - но - му ко - ню.
1. Oi siv ta y ro - i - khav na vo - ro - no - tu ko - niu.

Я ж зо - ста - ла - ся, як би - ли - нонь - ка в по - лю.
Ya zh zo - sta - la - sia, yak by - ly - non - ka v ro - liu.

як би - ли - нонь - ка в по - лю.
yak by - ly - non - ka v ro - liu.

ОЙ ГАЙ, МАТИ, ГАЙ

OI HAI, MATY, HAI

Oh, the grove, mother, the grove

Andante
pp

S. A.

1. Ой гай, ма - ти, гай, та ме - не за - між дай.
1. Oi hai, ma - ty, hai, ta me - ne za - mizh dai.

T. B.

Не дай ме - не а - би за я - ко - го,
Ne dai me - ne a - by za ya - ko - ho,

Не дай ме - не а - би за я -
Ne dai me - ne a - by za ya -

T. B.

бо мо - сій вро - ди жаль.
bo mo - iei vro - dy zhal.

- ко - го, бо мо - сій вро - ди жаль.
- ko - ho, bo mo - iei vro - dy zhal.

T. B.

2. Бо моя врода – як та ягода,
Моє личко – як то яблучко, сама й молода. (2)
3. Ой доню моя, вибирай сама,
Який тобі любий та й милий – то вже воля твоя. (2)
4. Ой мати моя, вибирала я.
Вибирала та і виглядала, – така й доля моя. (2)

2. Bo moia vroda – yak ta yahoda,
Moie lychko – yak to yabluchko, sama y moloda. (2)
3. Oi doniu moia, vybyrai sama,
Yakyi tobi liubyi ta y mylyi – to vzhe volia tvoia. (2)
4. Oi maty moia, vybyrala ya.
Vybyrala ta i vyhliadala, – taka y dolia moia. (2)

ПІДУ В САДОЧОК

PIDU V SADOCHOK

I'll go to the garden

Allegretto
Solo
mf

S.
A.

1. Пі - ду в са - до - чок,
1. Pi - du v sa - do - chok,

Solo

на - рву кві - то - чок.
na - rvu kvi - to - chok.

f Tutti

Гей, гей, гей!
Hei, hei, hei!

T.
B.

На - рву кві - то - чок,
Na - rvu kvi - to - chok,

p

гей, гей, гей!
hei, hei, hei!

На - рву кві - то - чок.
Na - rvu kvi - to - chok.

p

2. Нарву квіточок, сплету віночок.
Гей, гей, гей! Сплету віночок. (2)
3. Сплету віночок, пусти в ставочок.
Гей, гей, гей! Пусти в ставочок. (2)
4. Хто вінок спієме, той мене візьме.
Гей, гей, гей! Той мене візьме. (2)
5. Козак молодий за вінком поплив.
Гей, гей, гей! За вінком поплив. (2)
6. Тільки що поплив – та й по шию вбрів.
Гей, гей, гей! Та й по шию вбрів. (2)
7. «Ой не стій, коню, та надо мною.
Гей, гей, гей! Та надо мною. (2)
8. Ой біжи, коню, та й дорогою.
Гей, гей, гей! Та й дорогою. (2)
9. Не кажи, коню, що я втопився.
Гей, гей, гей! Що я втопився. (2)
10. А кажи, коню, що й оженився.
Гей, гей, гей! Що й оженився. (2)
11. Була молода – холодна вода.
Гей, гей, гей! Холодна вода. (2)
12. Були світелки – ясні зірки.
Гей, гей, гей! Ясні зірки. (2)

2. Narvu kvitochok, spletu vinochok.
Hei, hei, hei! Spletu vinochok. (2)
3. Spletu vinochok, pustiu v stavochock.
Hei, hei, hei! Pustiu v stavochock. (2)
4. Khto vinok spiime, toi mene vizme.
Hei, hei, hei! Toi mene vizme. (2)
5. Kozak molodyi za vinkom poplyv.
Hei, hei, hei! Za vinkom poplyv. (2)
6. Tilky shcho poplyv – ta y po shyiu vbriv.
Hei, hei, hei! Ta y po shyiu vbriv. (2)
7. «Oi ne stii, koniu, ta nado mnoiu.
Hei, hei, hei! Ta nado mnoiu. (2)
8. Oi bizhy, koniu, ta y dorohoiu.
Hei, hei, hei! Ta y dorohoiu. (2)
9. Ne kazhy, koniu, shcho ya vtopyvsia.
Hei, hei, hei! Shcho ya vtopyvsia. (2)
10. A kazhy, koniu, shcho y ozhenyvsia.
Hei, hei, hei! Shcho y ozhenyvsia. (2)
11. Bula moloda – kholodna voda.
Hei, hei, hei! Kholodna voda. (2)
12. Buly svitelky – yasnii zirky.
Hei, hei, hei! Yasnii zirky. (2)

13. Були бояри – з чорної хмари.
Гей, гей, гей! З чорної хмари. (2)
14. Були свашеньки-черепашеньки.
Гей, гей, гей! Черепашеньки. (2)
15. Були музики – з бистрої ріки.
Гей, гей, гей! З бистрої ріки». (2)

13. Buly boiary – z chornoï khmary.
Hei, hei, hei! Z chornoï khmary. (2)
14. Buly svashenky-cherepashenky.
Hei, hei, hei! Cherepashenky. (2)
15. Buly muzyky – z bystroï riky.
Hei, hei, hei! Z bystroï riky». (2)

СИВИЙ ГОЛУБОЧКУ

SYVYI HOLUBOCHKU

A gray pigeon

Andante

1. Си - вий го - лу - боч - ку, си - диш на ду - боч - ку.
1. Sy - vyï ho - lu - boch - ku, sy - dysh na du - boch - ku.

S.
A.

mf
pp
M...
M...

Ой скло - нив,
Ой sklo - nuy,
mf

T.
B.

скло - нив, скло - нив го - ло - воч - ку та звер - ху в до - ли -
sklo - nuy, sklo - nuy ho - lo - voch - ku ta zver - khu v do - ly -

та звер - ху
ta zver - khu

та звер - ху в до - ли -
ta zver - khu v do - ly -

-ноч - ку. Ой скло - нив, скло - нив, скло - нив го - ло -
-noch - ku. Ой sklo - nuy, sklo - nuy, sklo - nuy ho - lo -

-ноч - ку. Ой скло - нив, скло - нив, скло - нив
-noch - ku. Ой sklo - nuy, sklo - nuy, sklo - nuy

-воч - ку та звер - ху в до - ли - ноч звер - ку.
-voch - ku ta zver - khu v do - ly - noch - ku.

го - ло - воч - ку та звер - ху в до - ли - ноч звер - ку.
ho - lo - voch - ku ta zver - khu v do - ly - noch - ku.

2. Склонив головочку та й начав гудіти:

«Ой не подоба хлопцю молодому
Та не в парі ходити.

Двічі

2. Sklonyv holovochku ta y nachav hudity:

«Oi ne podoba khloptsiu molodomu
Ta ne v pari khodyty.

Twice

3. Не в парі ходити, тяжко ся журити,
Ой дай же, Боже, осені діждати,
Треба тя оженити.

Двічі

3. Ne v pari khodyty, tiazhko sia zhuryty,
Oi dai zhe, Bozhe, oseni dizhdaty,
Treba tia ozhenyty.

Twice

4. Оженись, синочку, оженись, небоже,
Лиш не бери ти вдовиної дочки,
Борони тебе Боже.

Двічі

4. Ozhenys, synochku, ozhenys, nebozhe,
Lysh ne bery ty vdovynoi dochky,
Borony tebe Bozhe.

Twice

5. Бо вдовині дочки ходять на риночку,
Хусточки мають, не одному хлопцю
Та й оченьки зривають».

Двічі

5. Bo vdovyni dochky khodiat na rynochku,
Khustochky maiut, ne odnomu khloptsiu
Ta y ochenky zryvaiut».

Twice

ЧОГО, ІВАСЮ, ЗМАРНІВ?

CHONO, IVASIU, ZMARNIV?

Why, Ivan, have you wasted away?

Con moto
mf

1. Чо - го, І - ва - сю, змар - нів, змар - нів? Чо - го шу - ка - єш во - лів, во - лів?
1. Cho - ho, I - va - siu, zmar - niv, zmar - niv? Cho - ho shu - ka - iesh vo - liv, vo - liv?

mf

2. Ой твої воли давно в шкоді,
Що й у Марусі на вгороді.

3. Ой там Маруся воли гнала,
Собі Івася сподобала.

4. «Ой ти, Івасю, серце моє,
Сподобалося личко твоє.

2. Oi tvoi voly davno v shkodi,
Shcho y u Marusi na vhorodi.

3. Oi tam Marusia voly hnala,
Sobi Ivasia spodobala.

4. «Oi ty, Ivasiu, sertse moie,
Spodobalosia lychko tvoie.

5. Ой не так личко, як ти самий,
Мов на папері написаний.
6. Ой на папері-паперочку,
На тонкім білім серпаночку.
7. На тонкім білім серпаночку,
Ой ти, Іване, мій паночку».

5. Oi ne tak lychko, yak ty samyi,
Mov na paperi napysanyi.
6. Oi na paperi-paperochku,
Na tonkim bilim serpanochku.
7. Na tonkim bilim serpanochku,
Oi ty, Ivane, mii panochku».

ОЙ ПІДУ Я В САД ГУЛЯТЬ

OI PIDU YA V SAD HULIAT

Oh, I'll go to the orchard for a stroll

Poco andante

1. Ой пі - ду я в сад гу - лять,
1. Oi pi - du ya v sad hu - liat, ой пі - ду я
oi pi - du ya

p

S.
A.

p

Ой пі - ду я в сад гу - лять,
Oi pi - du ya v sad hu - liat,

T.
B.

p

Ой пі - ду я
Oi pi - du ya

в сад гу - лять,
v sad hu - liat,

в са - ду ли - стонь - ки шум - лять.
v sa - du ly - ston - ky shum - liat.

2. Ой піду я в сад гулять, (2)
За нас люди говорять.
3. Все про тебе, про мене, (2)
Що ти ходиш до мене.
4. Коли ходиш, то ходи, (2)
Поговору не роби.
5. Бо то, серце, славонька, (2)
Люди ж кажуть – правдонька.

2. Oi pidu ya v sad huliat, (2)
Za nas liudy hovoriat.
3. Vse pro tebe, pro mene, (2)
Shcho ty khodysh do mene.
4. Koly khodysh, to khody, (2)
Pohovoru ne roby.
5. Bo to, sertse, slavonka, (2)
Liudy zh kazhut – pravdonka.

НАСТУПАЄ ЧОРНА ХМАРА

NASTUPAIE CHORNA KHMARA

A black cloud is coming

Andante mesto
mp

1. На - ступа - па - є чор - на хма - ра на бі - лу - ю хма - ру,
1. Na - stu - pa - ie chor - na khma - ra na bi - lu - iu khma - ru,

S. A. *mf*
гей, гей, на бі - лу - ю хма - ру.
hei, hei, na bi - lu - iu khma - ru.

T. B. *mf*

2. Ой ходімо, товаришу,
На той бік помалу,
Гей, гей, на той бік помалу.
3. А до теї дівчиноньки,
Що я любив змалу,
Гей, гей, що я любив змалу.
4. А до теї дівчиноньки,
Що вірно кохався,
Гей, гей, що вірно кохався.
5. Вона мене осудила;
Судять же нас люди,
Гей, гей, судять же нас люди.
6. «Не я тебе осудила,
Судять же нас люди,
Гей, гей, судять же нас люди.
7. Що з нашого коханнячка
Нічого не буде,
Гей, гей, нічого не буде.
8. Що нашеє коханнячко
Ні в користь, ні вжитку,
Гей, гей, ні в користь, ні вжитку.
9. Тільки нема очкам спання
Й ніжкам одпочинку,
Гей, гей, й ніжкам одпочинку».

2. Oi khodimo, tovaryshu,
Na toi bik pomalu,
Hei, hei, na toi bik pomalu.
3. A do tei divchynonky,
Shcho ya liubyv zmalu,
Hei, hei, shcho ya liubyv zmalu.
4. A do tei divchynonky,
Shcho virno kokhavsia,
Hei, hei, shcho virno kokhavsia.
5. Vona mene osudyla;
Sudiat zhe nas liudy,
Hei, hei, sudiat zhe nas liudy.
6. «Ne ya tebe osudyla,
Sudiat zhe nas liudy,
Hei, hei, sudiat zhe nas liudy.
7. Shcho z nashoho kokhanniachka
Nichoho ne bude,
Hei, hei, nichoho ne bude.
8. Shcho nasheie kokhanniachko
Ni v koryst, ni vzhytku,
Hei, hei, ni v koryst, ni vzhytku.
9. Tilky nema ochkam spannia
I nizhkam odpochynku,
Hei, hei, y nizhkam odpochynku».

ЗА ГОРОДОМ КАЧКИ ПЛИВУТЬ

ZA HORODOM KACHKY PLYVUT

The ducks are floating behind the garden

Leggiero, con moto

mf

S. A.

1.(2.3.6) За го - ро - дом кач - ки пли - вуть, ка - че - ня - та кря - чуть,
 1.(2.3.6) Za ho - ro - dom kach - ky ply - vut, ka - che - nia - ta kria - chut,

Гей,
 Hei,

mf

T. B.

p

vbo - gi div - ki za - mizh i - dut', a ba - ga - ti pla - chut'.
 vbo - hi div - ky za - mizh i - dut, a ba - ha - ti pla - chut.

p

2. Вбогі дівки заміж ідуть
 З чорними бровами,
 А багаті дівки сидять
 З кіньми та волами.

Двічі

2. Vbohi divky zamizh idut
 Z chornymy brovamy,
 A bahati divky sydiat
 Z kinny ta volamy.

Twice

4. «Ой хоч чула, хоч не чула,
 Не обзивалася:
 Темна нічка-петрівочка, –
 Вийти боялася».

Двічі

4. «Oi khoch chula, khoch ne chula,
 Ne obzyvalasia:
 Temna nichka-petrivochka, –
 Vyity boialasia».

Twice

6. «Ой не хоче твоя мати
 Мене, бідну, знати, –
 Хоче собі багатую
 Невістку шукати».

Двічі

6. «Oi ne khoche tvoia maty
 Mene, bidnu, znaty, –
 Khoche sobi bahatuiiu
 Nevistku shukaty».

Twice

mf

T. B.

3.(5.7) «Чи чу - ла ти, дів - чи - нонь - ко, як я те - бе кли - кав
 3.(5.7) «Chy chu - la ty, div - chy - non - ko, yak ya te - be kly - kav

гей,
hei,

p

S.
A.

та на тво - є под - ві - р'яч - ко си - вим ко - нем ї - хав?»
ta na tvo - ie pod - vi - riach - ko sy - vum ko - nem yi - khav?»

T.
B.

5. «Ой не бійся, дівчинонько,
Не бійся нічого,
Бо я, хлопець молоденький,
Не зрадив нікого».

Двічі

5. «Oi ne biisia, divchynonko,
Ne biisia nichoho,
Bo ya, khlopets molodenkyi,
Ne zradyv nikoho».

Twice

7. «Нащо мені на подвір'ї
Воли та корови,
Як не буде в моїй хаті
Любої розмови».

Двічі

7. «Nashcho meni na podvir'ї
Voly ta korovy,
Iak ne bude v moii khati
Liuboi rozmovu».

Twice

f

8.(9) Ой десь гу - де, ой десь гра - є скрип - ка ви - ти - на - є:
8.(9) Oi des hu - de, oi des hra - ie skryp - ka vy - ty - na - ie:

f

о - це вдо - ва сво - їй до - ні ве - сіл - ля справ - ля - є.
o - tse vdo - va svo - ii do - ni ve - sil - lia sprav - lia - ie.

о - це вдо - ва ве - сіл - ля справ - ля - є.
o - tse vdo - va ve - sil - lia sprav - lia - ie.

9. Нехай знають, нехай знають,
Де музики грають,
Нехай знають, нехай знають,
Як бідні гуляють.

Двічі

9. Nekhai znaiut, nekhai znaiut,
De muzyky hraiut,
Nekhai znaiut, nekhai znaiut,
Iak bidni hulaiut.

Twice

ВИШНІ-ЧЕРЕШНІ РОЗВИВАЮТЬСЯ

VYSHNI-CHERESHNI ROZVYVAIUTSIA

Cherries-black cherries are growing

Andante sostenuto
p legato

S.
A.

1.(2.5.6) Виш - ні - че - реш - ні роз - ви - ва - ють - ся, си - не о - зе - ро
1.(2.5.6) Vysh - ni - che - resh - ni roz - vy - va - iut - sia, sy - nie o - ze - ro

T.

роз - ли - ва - єть - ся, си - не о - зе - ро роз - ли - ва - єть - ся. Гей!
roz - ly - va - iet - sia, sy - nie o - ze - ro roz - ly - va - iet - sia. Hei!

Fine

2. Ясне сонечко усміхається, Жито силюньки набирається. (2)	2. Yasne sonechko usmikhaietsia, Zhyto sylonky nabyraietsia. (2)
5. «Тобі яблучко, мені грушечка: Не сварімося, кумо-душечко! (2)	5. «Tobi yabluchko, meni hrushcheka: Ne svarimosia, kumo-dushechko! (2)
6. Тобі яблучко, мені зернятко; Не сварімося, кумо-серденько!» (2)	6. Tobi yabluchko, meni zerniatko; Ne svarimosia, kumo-serdenko!» (2)

Че - рез тин виш - ня по - хи - ли - ла
Che - rez tyn vysh - nia po - khy - ly - la -

mf

Че - рез тин виш - ня по - хи - ли - ла - ся,
Che - rez tyn vysh - nia po - khy - ly - la - sia,

3.(4) Че - рез тин виш - ня по - хи - ли - ла - ся, ку - ма з ку - мо - ю
3.(4) Che - rez tyn vysh - nia po - khy - ly - la - sia, ku - ma z ku - mo - yu

ся, ку - ма з ку - мо - ю
- sia, ku - ma z ku - mo - yu

по - сва - ри - ла - ся, ку - ма з ку - мо - ю по - сва - ри - ла - ся.
po - sva - ry - la - sia, ku - ma z ku - mo - iu po - sva - ry - la - sia.

4. Жовте листячко осипається,
Кума з кумою вже не знається. (2)

4. Zhovte lystiachko osypaietsia,
Kuma z kumoiu vzhe ne znaietsia. (2)

ОЙ УСТАНУ Я В ПОНЕДІЛОК

OI USTANU YA V PONEIDILOK

I'll get up on Monday

Con moto
mf

S.
A.

1. Ой у - ста - ну я в по - не - ді - лок, чи не на - пря - ду я
1. Oi u - sta - nu ya v ro - ne - di - lok, chy ne na - pria - du ya

хоч по - чи - нок.
khoch po - chy - nok.

p
Ой пря - ла чи не пря - ла, про - стіть, лю - ди, що збре - ха - ла.
Oi pria - la chy ne pria - la, pro - stit, liu - dy, shcho zbre - kha - la.

T.
B.

Приспів
Refrain

S.
A.

І клоч - ця ку - рить, і го - лов - ка бо - лить, і до корч - ми кор - тить.
I kloch - chia ku - ryt, i ho - lov - ka bo - lyt, i do korch - my kor - tyt.

T.

Ой там ку - ми ждуть,
Oi tam ku - my zhdut,

f *sf* *p*

ой там во - ни ви - пи - ва - ють,
oi tam vo - ny vy - py - va - iut,

Ой там ку - ми п'ють, ой там ку - ми ждуть,
Oi tam ku - my piut, oi tam ku - my zhdut,

та все ме - не спо - ми - на - ють: «Що за но - ви - на, що ку - ми не - ма?»
 ta vse me - ne spo - my - na - iut: «Shcho za no - vy - na, shcho ku - my ne - ma?»

poco rit. ***p***

2. Ой устану я у вівторок,
 Чи не наряду я пасмів сорок.

П р и с п і в .

3. Ой устану я у середу,
 Чи не наряду я попереду.

П р и с п і в .

4. Ой устану я у четвер,
 Чи не наряду я хоч тепер.

2. Oi ustanu ya u vivtorok,
 Chy ne napriadu ya pasmiv sorok.

R e f r a i n .

3. Oi ustanu ya u seredu,
 Chy ne napriadu ya poperedu.

R e f r a i n .

4. Oi ustanu ya u chetver,
 Chy ne napriadu ya khoch teper.

ОЙ П'Є ВДОВА

OI PIE VDOVA

Oh, a widow is drinking

Allegro non troppo

S.
A.
1. Ой п'є вдо - ва, гу - ля - є,
 1. Oi pie vdo - va, hu - lia - ie,
 во - на за смерть не дба - є;
 vo - na za smert ne dba - ie;

T.
B.
гу - ля - є,
 hu - lia - ie,
 не дба - є;
 ne dba - ie;

во - на за смерть не дба - є,
 vo - na za smert ne dba - ie,
 з су - сі - да - ми гу - ля - є.
 z su - si - da - my hu - lia - ie.

гу - ля - є.
 hu - lia - ie.

2. Ой прийшла смерть, прийшла смерть Та й до вдови каже: «Годі, вдово, пить-гулять, Прийшло врем'я помирать». (2)	Двічі	2. Oi pryishla smert, pryishla smert Ta y do vdovy kazhe: «Hodi, vdovo, pyt-huliat, Pryishlo vremena pomyrat». (2)	Twice
3. «Ой пішла, смерть, пішла проч! Голівоньки не мороч! Бо я часу не маю, З сусідами гуляю». (2)	Двічі	3. «Oi pishla, smert, pishla proch! Holivonky ne moroch! Bo ya chasu ne maiu, Z susidamy huliaiui». (2)	Twice
4. Ой пішла смерть, пішла До Бога з сльозами: «Ой не можу вдови взять, Гуляє з гостями». (2)	Двічі	4. Oi pishla smert, pishla Do Boha z slozamy: «Oi ne mozhu vdovy vziat, Huliaie z hostiamy». (2)	Twice
5. «Іди, смерть, іди, смерть, Та стань на помості, Як не можеш вдови взять, Візьми її гості». (2)	Двічі	5. «Idy, smert, idy, smert, Ta stan na pomosti, Iak ne mozhesh vdovy vziat, Vizmy yii hosti». (2)	Twice
6. Як гостоньки зачули Та й стали тікати – Попід міст та поза міст, Лиш слідочки знати. (2)	Двічі	6. Iak hostonky zachuly Ta y staly tikaty – Popid mist ta poza mist, Lysh slidochky znaty. (2)	Twice

ОЙ ВИЙДУ Я НА ВУЛИЦЮ

OI VYIDU YA NA VULYTSIU

Oh, I'll go out on the street

Allegro

S. A.

1. Ой ви - йду я на ву - ли - цю: гар - на я!
1. Oi vy - idu ya na vu - ly - tsiu: har - na ya!

T. B.

Ту - ди - сю - ди о - гля - ну - ся: гар - на я!
Tu - dy - siu - dy o - hlia - nu - sia: har - na ya!

2. Кругом себе оглянуса: гарна я!
Яка була моя мати, така й я! (2)
3. Приїхали із Києва паничі
Та привезли вони мені калачі. (2)
4. А я тії калачики прийняла,
А паничів за ворота вигнала. (2)
5. А мій милий під віконцем стояв,
Але ж мені ні словечка не сказав. (2)
6. Він же мені ні словечка не сказав,
А ще мені сиву свиточку набрав. (2)

2. Kruhom sebe ohlianusia: harna ya!
Iaka bula moia maty, taka y ya! (2)
3. Pryikhaly iz Kyieva panychi
Ta pryvezly vony meni kalachi. (2)
4. A ya tii kalachyky pryyniala,
A panychiv za vorota vyhnala. (2)
5. A mii mylyi pid vikontsem stoiav,
Ale zh meni ni slovechka ne skazav. (2)
6. Vin zhe meni ni slovechka ne skazav,
A shche meni syvu svytochku nabrav. (2)

ОЙ ПІДУ Я В ДОЛИНУ

OI PIDU YA V DOLYNU

Oh, I'll go to the valley

S. A. T. B.

1.(2) Ой пі - ду я в до - ли - ну,
1.(2) Oi ri - du ya v do - ly - nu,

1.(2) Ой пі - ду я в до - ли - ну,
1.(2) Oi ri - du ya v do - ly - nu,

ой пі - ду я, ку - моч - ко, в до - ли - ну,
oi ri - du ya, ku - moch - ko, v do - ly - nu,

ой пі - ду я, лю - боч - ко, в до - ли - ну.
oi ri - du ya, liu - boch - ko, v do - ly - nu.

2. По червону калину, (2)
По червону, кумочко, калину,
По червону, любочко, калину.

2. Po chervonu kalynu, (2)
Po chervonu, kumochko, kalynu,
Po chervonu, liubochko, kalynu.

3.(4,5) Та по - не - су на тор - жок,
3.(4,5) Ta po - ne - su na tor - zhok,

та по - не - су на тор - жок,
ta po - ne - su na tor - zhok,

ку - моч - ко, на тор - жок,
ku - moch - ko, na tor - zhok,

лю - боч - ко, на тор - жок.
liu - boch - ko, na tor - zhok.

та по - не - су, ку - моч - ко, на тор - жок,
ta po - ne - su, ku - moch - ko, na tor - zhok,

та по - не - су, лю - боч - ко, на тор - жок.
ta po - ne - su, liu - boch - ko, na tor - zhok.

4. Та куплю я голубця, (2)
Та куплю я, кумочко, голубця,
Та куплю я, любочко, голубця.
5. Та вкину я в комору, (2)
Та вкину я, кумочко, в комору,
Та вкину я, любочко, в комору.

4. Ta kupliu ya holubtsia, (2)
Ta kupliu ya, kumochko, holubtsia,
Ta kupliu ya, liubochko, holubtsia.
5. Ta vkynu ya v komoru, (2)
Ta vkynu ya, kumochko, v komoru,
Ta vkynu ya, liubochko, v komoru,

5. Він ви - ле - тів в сто - до - лу,
5. Vin vy - le - tiv v sto - do - lu,

[Presto]

він ви - ле - тів, ку - моч - ко, в сто - до - лу,
vin vy - le - tiv, ku - moch - ko, v sto - do - lu,

він ви - ле - тів, лю - боч - ко, в сто - до - лу.
vin vy - le - tiv, liu - boch - ko, v sto - do - lu.

Гей!
Hei!

ДАЛА МЕНІ МАТИ КОРИВОНЬКУ

DALA MENI MATY KORIVONKU

My mother gave me a cow

Allegretto
mf

S. A.

1. Да - ла ме - ні ма - ти ко - ри - вонь - ку
1. Da - la me - ni ma - ty ko - ri - von - ku

mf

T. B.

та на мо - ю бід - ну го - лі - вонь - ку.
ta na mo - iu bid - nu ho - li - von - ku.

p

p

2. До корови треба рано встати
А я люблю до полудня спати.
3. Ой виломлю з тину хворостину,
Та й пожену корову в дубину:
4. «Ану, ану, корово, до вовка,
Буде моя спокійна головка».
5. Я ж думала, що музики там бубнять,
А то вовки корову мою дублять.
6. Я ж думала, що вовчєнки з постом,
Вони з'їли коровицю з хвостом.

2. Do korovy treba rano vstaty,
A ya liubliu do poludnia spaty.
3. Oi vylomliu z tynu khvorostynu,
Ta y pozhenu korovu v dubynu:
4. «Anu, anu, korovo, do vovka,
Bude moia spokiina holovka».
5. Ia zh dumala, shcho muzyky tam bubniat,
A to vovky korovu moiu dubliat.
6. Ia zh dumala, shcho vovchenky z postom,
Vony zily korovytsiu z khvostom.

ЧЕРЕЗ СЕЛО

CHEREZ SELO

Through the village

[Allegro]

S. A.

1. (2-4) Че - рез се - ло, че - рез Бон - да - рив - ку
 1.(2-4) Che - rez se - lo, che - rez Bon - da - riv - ku

та взяв ста - рий мо - ло - ду - ю жін - ку.
 ta vziav sta - ryi mo - lo - du - iu zhin - ku.

T. B.

«Ой на - вчу, на - вчу мо - ло - ду - ю жін - ку!
 «Oi na - vchu, na - vchu mo - lo - du - iu zhin - ku!

Ой на - вчу, на - вчу мо - ло - ду - ю жін - ку!»
 Oi na - vchu, na - vchu mo - lo - du - iu zhin - ku!»

2. Пішла жінка до матері в гості,
Нема кому постелити постіль.
«Ой навчу, навчу молодую жінку». (2)
3. Тиждень минає, а жінки немає,
Другий минає, – жінка прибуває.
«Ой навчу, навчу молодую жінку». (2)
4. Жінка в хату, – чоловік із хати. (2)
«Ой навчу, навчу молодую жінку». (2)

2. Pishla zhinka do materi v hosti,
Nema komu postelyty postil.
«Oi navchu, navchu moloduiu zhinku». (2)
3. Tyzhden mynaie, a zhinky nemaie
Druhyi mynaie, – zhinka prybuvaie.
«Oi navchu, navchu moloduiu zhinku». (2)
4. Zhinka v khatu, – cholovik iz khaty. (2)
«Oi navchu, navchu moloduiu zhinku». (2)

S. A. *[p]*

5.(6) Із - ля - кав - ся - в кро - пи - ву схо - вав - ся.
 5. Iz - lia - kav - sia - v kro - ru - vu skho - vav - sia.

T. B. *[p]*

Із - ля - кав - ся - в кро - пи - ву схо - вав - ся.
 Iz - lia - kav - sia - v kro - ru - vu skho - vav - sia.

A. *mf*

5.(6) Ой!
 5.(6) Oii

T. B. *mf*

5.(6) «Не на - вчу я, не на - вчу я мо - ло - ду - ю жін - ку,
 5.(6) «Ne na - vchu ya, ne na - vchu ya mo - lo - du - iu zhin - ku,

S. A. *mf* [cresc. molto]

«Не на - вчиш, не на - вчиш ме - не!
 «Ne na - vchysh, ne na - vchysh me - ne!»

T. B. [cresc. molto]

не на - вчу я, не на - вчу я мо - ло - ду - ю жін - ку!»
 ne na - vchu ya, ne na - vchu ya mo - lo - du - iu zhin - ku!»

6. Бороною вкрився, щоб не пожалівся! (2)
 «Не навчу я, не навчу я молудую жінку!» (2)

6. Boronoiu vkryvsia, shchob ne pozhalivsia! (2)
 «Ne navchu ya, ne navchu ya moluduiu zhinku!» (2)

НЕ ХОДИЛА НА УЛИЦЮ

NE KHODYLA NA ULYTSIU

I didn't go on the street

Allegretto
mf

S. A.
T. B.

1. Не хо - ди - ла на у - ли - цю й не пі - ду, не лю - би - ла ба - га - то - го й не бу - ду.
1. Ne kho - dy - la na u - ly - tsiu y ne pi - du, ne liu - by - la ba - ha - to - ho y ne bu - du.

mf

2. Бо багатий буде нарікати: А що тобі надавала мати?	2. Bo bahatyi bude narikaty: A shcho tobi nadavala maty?
3. Дала мені мати корівоньку, Та на мою бідну голівоньку.	3. Dala meni maty korivonku, Ta na moi bidnu holivonku.
4. До корови треба рано встати, А я люблю до полудня спати.	4. Do korovy treba rano vstaty, A ya liubliu do poludnia spaty.
5. Ой вилomлю з тину хворостину, Та й пожену корову в дубину.	5. Oi vylomliu z tynu khvorostynu, Ta y pozhenu korovu v dubynu.
6. Ану, ану, корово, до вовка – Буде моя спокійна головка.	6. Anu, anu, korovo, do vovka – Bude moia spokiina holovka.
7. Я ж думала, що музики там бубнять, А то вовки корову дублять.	7. Ia zh dumala, shcho muzyky tam bubniat, A to vovky korovu dubliat.
8. Я ж думала, що вовченки з постом, – Вони ж з'їли коровицю з хвостом.	8. Ia zh dumala, shcho vovchenky z postom, – Vony zh zily korovytsiu z khvostom.

ЧОГОСЬ МИЛИЙ ЗАТУЖИВ

CHOHOS MYLYI ZATUZHIV

For some reason my love began to grieve

Allegro
Solo

1. Чо - гось ми - лий за - ту - жив, за - ту - жив, ки - се - ли - ку за - хо - тів, за - хо - тів.
1. Cho - hos my - lyi za - tu - zhyv, za - tu - zhyv, ky - se - ly - ku za - kho - tiv, za - kho - tiv.

Приспів
Refrain

f

Гей, гей, ні сяк, ні так, ні тут, ні там, ки - се - ли - ку за - хо - тів.
Hei, hei, ni siak, ni tak, ni tut, ni tam, ky - se - ly - ku za - kho - tiv.

Гей, гей, ні сяк, ні так, ні тут, ні там, ки - се - ли - ку за - хо - тів.
Hei, hei, ni siak, ni tak, ni tut, ni tam, ky - se - ly - ku za - kho - tiv.

2. Пішла мила по селу, по селу Діставати киселю, киселю. П р и с п і в .	2. Pishla myla po selu, po selu Distavaty kyseliju, kyseliju. R e f r a i n .
3. Не дістала киселю, киселю, А дістала вівса, вівса. П р и с п і в .	3. Ne distala kyseliju, kyseliju, A distala vivsa, vivsa. R e f r a i n .
4. Ой сох той овес, той овес, Цілий місяць увесь, увесь. П р и с п і в .	4. Oi sokh toi oves, toi oves, Tsilyi misiats uves, uves. R e f r a i n .
5. Чекай, милий, не вмирай, не вмирай, Киселику дожидай, дожидай. П р и с п і в .	5. Chekai, mylyi, ne vmyrai, ne vmyrai, Kyselyku dozhydai, dozhydai. R e f r a i n .
6. А ще кисіль не вкпів, не вкпів, А вже милий задубів, задубів. П р и с п і в .	6. A shche kysil ne vкупiv, ne vкупiv, A vzhe mylyi zadubiv, zadubiv. R e f r a i n .

ГЕЙ, ВИ, СТРІЛЬЦІ СІЧОВІІ

HEI, VY, STRILTSI SICHOVII

Hey, you, Sich Riflemen

Marciale ♩ *f*

1.(3.5) Гей, ви, стріль - ці сі - чо - ві - ї, раз, два,
1.(3.5) Hei, vy, stril - tsi si - cho - vi - i, raz, dva,
Раз, два, раз, два, раз, два, раз, два, раз, два, раз, два, раз, два,
Raz, dva, raz, dva, raz, dva, raz, dva, raz, dva, raz, dva, raz, dva,

три. try. В ва - ших дів - чат сер - це млі - є, раз, два, три. try.
 V va - shykh div - chat ser - tse mli - ie, raz, dva, try.

три. try. раз, Raz, два, dva, раз, raz, два, dva, раз, raz, два, dva, три. try.

Ви впе - ред все по - сту - пай - тесь, ні на що не ог - ля - дай - тесь,
 Vy vpe - red vse po - stu - pai - tes, ni na shcho ne oh - lia - dai - tes,

Раз, Raz, два, dva, раз, raz, два, dva, раз, raz, два, dva, три. try.

раз, raz, два, dva, раз, raz, два, dva, раз, raz, два, dva, три. try.

3. Пане сотник, що то сталося, раз, два, три.
 Що в нас грошей дуже мало, раз, два, три.
 Три дні хліба вже не їли, лиш холодну воду пили,
 Раз, два, раз, два, раз, два, три.
5. Пане сотник, чи ви чули, раз, два, три.
 Як музики в корчмі гули, раз, два, три.
 За чий ж ви гроші пили і циганочок любили
 Раз, два, раз, два, раз, два, три.

3. Pane sotnyk, shcho to stalos, raz, dva, try.
 Shcho v nas hroshei duzhe malo, raz, dva, try.
 Try dni khliba vzhe ne yily, lysh kholodnu vodu pyly,
 Raz, dva, raz, dva, raz, dva, try.
5. Pane sotnyk, chy vy chuly, raz, dva, try.
 Iak muzyky v korchmi huly, raz, dva, try.
 Za chy zh vy hroshi pyly i tsyhanochok liubyly
 Raz, dva, raz, dva, raz, dva, try.

f 2.(4) По - пе - ре - ду сот - ник ї - де, раз, два, три. Він до пек - ла
 2.(4) Po - pe - re - du sot - nyk yi - de, raz, dva, try. Vin do pek - la

з ва - ми пі - де,   раз, два, три.   Сам із се - бе   хло - пець бра - вий,
z va - my pi - de,   raz, dva, try.   Sam iz se - be   khlo - pets bra - vyi,

Раз, два,
Raz, dva,

під ним ко - ник   ду - же жва-вий,   раз, два,   раз, два,   раз, два,   три.
pid nym ko - nyk   du - zhe zhva - vyi,   raz, dva,   raz, dva,   raz, dva,   try.

раз, два,   раз, два,   раз, два,   три.
raz, dva,   raz, dva,   raz, dva,   try.

4. Не кажіть же нам у очі, раз, два, три,
Що не брали наших грошей, раз, два, три.
Скажіть, скажіть, що то стало,
Що в нас грошей дуже мало,
Раз, два, раз, два, раз, два, три.

4. Ne kazhit zhe nam u ochi, raz, dva, try,
Shcho ne braly nashykh hroshei, raz, dva, try.
Skazhit, skazhit, shcho to stalo,
Shcho v nas hroshei duzhe malo,
Raz, dva, raz, dva, raz, dva, try.

S.
A.   6. Раз, два, три,   раз, два, три.   Раз, два,
6. Raz, dva, try,   raz, dva, try.   Raz, dva,

T.   6. Па - м'я - тай - те,   ко - ман - ди - ри,   раз, два, три,   щоб не зле - ті -
6. Pa - mia - tai - te,   ko - man - dy - ru,   raz, dva, try,   shchob ne zle - ti -

B.   Раз, два, три,   раз, два, три,   раз, два,
Raz, dva, try,   raz, dva, try,   raz, dva,

f *p* *cresc. poco a poco*

три, try, *f* раз, два, три. *pp* Раз, два, раз, два, три. *cresc. poco a poco* *p* раз, два, *cresc. poco a poco*

- ли ков - ні - ри, раз, два, три. Бо стріль - ці всі тай - ни зна - ють,
- ly kov - ni - ry, raz, dva, try. Во стріл - tsi vsi Во стріл - tsi vsi tai ny zna iut,

три, try. *f* *pp* *cresc. poco a poco* *ff*

раз, два, раз, два, раз, два, раз, два, раз, два, три.
raz, dva, raz, dva, raz, dva, raz, dva, raz, dva, try.

вас ще
vas shche

а - ле вас ще по - ва - жа - ють, раз, два, раз, два, раз, два, три.
a le vas shche po va zha iut, raz, dva, raz, dva, raz, dva, try.

ЗАЖУРИЛИСЬ ГАЛИЧАНКИ

ZAZHURYLYS HALYCHANKY

The Galician girls took to worrying

Allegro
mf

S.
A.

1.(3.4) За - жу - ри - лись га - ли - чан - ки, та й на ту - ю змі - ну:
1.(3.4) Za - zhu - ry - lys ha - ly - chan - ky, ta y na tu - iu zmi - nu:

ой ви - хо - дять на - ші стріль - ці десь на Ук - ра - ї - ну!
oi vy - kho - diat na - shi stril - tsi des na Uk - ra - i - nu!

S. A. *f*

«Хто ж нас по - ці - лу - є в у - ста ма - ли - но - ві, ка - рі
 «Khto zh nas po - tsi - lu - ie v u - sta ma - ly - no - vi, ka - ri

T. B. *f*

о - че - ня - та, чор - ні бро - ви, хто ж нас по - ці - лу - є
 o - che - nia - ta, chor - ni bro - vy, khto zh nas po - tsi - lu - ie

p

хто ж нас по - ці - лу - є
 khto zh nas po - tsi - lu - ie

в у - ста ма - ли - но - ві, ка - рі о - че - ня - та, чор - ні бро - ви?»
 v u - sta ma - ly - no - vi, ka - ri o - che - nia - ta, chor - ni bro - vy?»

Fine

3. «Ні, не будуть галичанок інші обіймати,
 І не будуть нам на ушко всячину шептати,
 Ні, не поцілюють в уста малинові,
 Карі оченята, чорні брови. | Двічі
4. Аж як ви із України повернетесь знову,
 І станете, як бувало, з нами на розмову,
 Тоді вже цілуйте в уста малинові,
 Карі оченята, чорні брови». | Двічі

3. «Ni, ne budut halychanok inshi obiimaty,
 I ne budut nam na ushko vsiachynu sheptaty,
 Ni, ne potsiluiut v usta malynovi,
 Kari ocheniata, chorni broovy. | Twice
4. Azh yak vy iz Ukrainy povernetes znovu,
 I stanete, yak buvalo, z namy na rozmovu,
 Todi vzhe tsiluite v usta malynovi,
 Kari ocheniata, chorni brovy». | Twice

T. B. *f*

2. «Не жу - рить - ся, га - ли - чан - ки: є ще там в вій - сько - ві, — ті ще кра - ше
 2. «Ne zhu - rit - sia, ha - ly - chan - ky: ye shche tam v vii - sko - vi, — ti shche kra - shche

f

по - ці - лу - ють, ніж стріль - ці сі - чо - ві. *p* Ти вас по - ці - лу - ють в у - ста
 po - tsi - lu - yut, nzh stril - tsi si - cho - vi. Ti vas po - tsi - lu - iut v u - sta

ма - ли - но - ві, ка - рі о - че - ня - та, чор - ні бро - ви, ти вас
 ma - ly - no - vi, ka - ri o - che - nia - ta, chor - ni bro - vy, ti vas

по - ці - лу - ють в у - ста ма - ли - но - ві, ка - рі о - че - ня - та, чор - ні бро - ви»,
 po - tsi - lu - iut v u - sta ma - ly - no - vi, ka - ri o - che - nia - ta, chor - ni bro - vy».

Da Capo al Fine

ПРОЩАЙ, СЛАВА!

PROSHCHAI, SLAVA!

Farewell, glory

Allegretto

S. *p*
 A. 1. Про - шай, сла - ва, го - род рід - нень - кий, про - шай, У - кра - ї - но!
 1. Pro - shchai, sla - va, ho - rod rid - nen - kyi, pro - shchai, U - kra - i - no!

T. *p*
 B. про - шай, У - кра - ї - но!
 pro - shchai, U - kra - i - no!

f
 Про - шай, мій сад зе - ле - нень - кий, про - ша - вай, дів - чи - но!
 Pro - shchai, mii sad ze - le - nen - kyi, pro - shcha - vai, div - chy - no!

2. А в тім саду, саду зеленому,
Де сонечко сяє,
На калині, біля хати,
Соловей співає. | Двічі
3. Співай, співай, співай, соловейку,
Сидя на калині.
Не журися, дівчинонько,
У тяжкій годині. | Двічі
4. А я піду на край світа,
Буду воювати,
Тебе, моє серденьтко,
Буду споминати. | Двічі

2. A v tim sadu, sadu zelenomu,
De sonechko siaie,
Na kalyni, bilia khaty,
Solovei spivaie. | Twice
3. Spivai, spivai, spivai, soloveiku,
Sydia na kalyni.
Ne zhurysia, divchynonko,
U tiazhkii hodyni. | Twice
4. A ya pidu na krai svita,
Budu voiuvaty,
Tebe, moie serdeniatko,
Budu spomynaty. | Twice

ЗОРЕ МОЯ ВЕЧІРНЯЯ

Слова *Т. Шевченка*

ZORE MOIA VECIRNIAIA

My evening star
Lyrics by *T. Shevchenko*

Andante

S. *p*
A.

1. Зо - ре мо - я ве - чір - ня - я, зій - ди над го - ро - ю,
1. Zo - re mo - ia ve - chir - nia - ia, zii - dy nad ho - ro - iu,

T. *p*
B.

по - го - во - рим ти - хе - сень - ко в не - во - лі з то - бо - ю.
po - ho - vo - gum ty - khe - sen - ko v ne - vo - li z to - bo - iu.

mf *f*

Роз - ка - жи, як за го - ро - ю со - неч - ко сі - да - є,
Roz - ka - zhy, yak za ho - ro - iu so - nech - ko si - da - ie,

mf *f*

як у Дні - пра ве - се - лоч - ка во - ду по - зи - ча - є.
уак и Dni - pra ve - se - loch - ka vo - du po - zy - cha - ie.

2. Як широка сокорина
Віти розпустила...
А над самою водою
Верба похилилась;
Аж по воді розіслала
Зелені віти,
А на вітах гойдаються
Нехрещені діти.
3. Як у полі на могилі
Вовкулак ночує,
А сич в лісі та на стрісі
Недолю віщує.
Як сон-трава при долині
Вночі розцвітає...
А про людей... Та нехай їм
Я їх, добрих, знаю.
4. Добре знаю. Зоре моя!
Мій друже єдиний!
І хто знає, що діється
В нас на Україні?
А я знаю. І розкажу
Тобі; й спат не ляжу.
А ти завтра тихесенько
Богові розкажеш.

2. Iak shyroka sokoryna
Vity rozpustyla...
A nad samoiu vodoiu
Verba pokhylylas;
Azh po vodi rozislala
Zelenii vity,
A na vitakh hoidaiutsia
Nekhreshcheni dity.
3. Iak u poli na mohyli
Vovkulak nochuie,
A sych v lisi ta na strisi
Nedoliu vishchuie.
Iak son-trava pry dolyni
Vnochi roztsvitaie...
A pro liudei... Ta nekhai yim
Ia yikh, dobrykh, znaiu.
4. Dobre znaiu. Zore moia!
Mii druzhe yedynyi!
I khto znaie, shcho diietsia
V nas na Ukraini?
A ya znaiu. I rozkazhu
Tobi; y spat ne liazhu.
A ty zavtra tykhesenko
Bohovi rozkazhesh.

Українські народні пісні
в обробці для чоловічого хору

Ukrainian folk song
arrangement for Men Choir

ОТАМАНЕ, БАТЬКУ НАШ

OTAMANE, BATKU NASH

Otaman, our father

Moderato
mf

1. «О - та - ма - не, бать - ку наш, о - та - ма - не,
1. «O - ta - ma - ne, bat - ku nash, o - ta - ma - ne,
f
«О - та - ма - не, бать - ку
«O - ta - ma - ne, bat - ku

бать - ку наш, по - радь же ти те - пер нас.
bat - ku nash, po - rad zhe ty te - per nas.
наш, бать - ку наш, по - радь же ти те - пер нас.
nash, bat - ku nash, po - rad zhe ty te - per nas.

2. Що ми будем робити, (2)
Чим будем волів кормити?»

2. Shcho my budem robyty, (2)
Chym budem voliv kormyty?»

6. Поїдемо в Крим гулять, (2)
Татар з турком воювать».

6. Poidemo v Krym huliat, (2)
Tatar z turkom voiuvat».

p

3. «Ко - сіть, хлоп - ці, о - че - рет, ко - сіть, хлоп - ці,
3. «Ko - sit, khlop - tsi, o - che - ret, ko - sit, khlop - tsi,
p
Ой
Oi

о - че - рет,
о - che - ret,

о - че - рет,
о - che - ret,

кла - дить ви - со - кий
kla - dit vy - so - kyi

о - же - ред.
о - zhe - red.

о - же - ред.
о - zhe - red.

4. Косить, хлопці, отаву, (2)
Кладіть волам до звалу.

4. Kosit, khloptsi, otavu, (2)
Kladit volam do zvalu.

5. Косить, хлопці ту гречку, (2)
Поїдем в землю турецьку.

5. Kosit, khloptsi tu hrechku, (2)
Poidem v zemliu turetsku.

ЗА РІЧКОЮ, ЗА ДУНАЄМ

ZA RICHKOIU, ZA DUNAIEM

Behind the river, behind the Danube

Moderato

1.(2-4,7-9) За річ - ко - ю,
1.(2-4,7-9) Za rich - ko - iu,

mf

Т. *mf* за Ду - на - єм,
za Du - na - iem, за річ - ко - ю,
mf za rich - ko - yu,

В. за Ду - на - єм ко - за - чень - ко ко - нем гра - с.
za Du - na - iem ko - za - chen - ko ko - nem hra - ie.

2. Козаченько конем грає, (2)
Дівчиноньку підмовляє:

2. Kozachenko konem hraie, (2)
Divchynonku pidmovliaie:

3. «Дайся, дівча, на підмову (2)
Козакові молодому».

3. «Daisia, divcha, na pidmovu (2)
Kozakovi molodomu».

4. «Бодай козак щастя не мав, (2)
Що він з мене вінок ізняв».
7. Дівка сина породила, (2)
Барвіночком обстелила.
8. «Не йдїть, дівки, по калину, (2)
Бо збудите мі дитину.
9. Не рвіть, дівки, барвіночку, (2)
Бо збудите дитиночку».

4. «Bodai kozak shchastia ne mav, (2)
Shcho vin z mene vinok izniav».
7. Divka syna porodyla, (2)
Barvinochkom obstelyla.
8. «Ne ydit, divky, po kalynu, (2)
Bo zbudyte mi dytynu.
9. Ne rvit, divky, barvinochku, (2)
Bo zbudyte dytynochku».

mf

mf

Гей!
Heil!

5.(6) «Не я з те - бе ві - нок із - няв, не я з те - бе
5.(6) «Ne ya z te - be vi - nok iz - niav, ne ya z te - be

Гей!
Heil!

p

Гей!
Heil!

mf

ві - нок із - няв, зня - ла з те - бе о - хо - тонь - ка.
vi - nok iz - niav, znia - la z te - be o - kho - ton - ka.

6. Зняла з тебе охотонька, (2)
Козацькая розмовонька».

6. Zniala z tebe okhotonka, (2)
Kozatskaia rozmovonka».

ГАЮ, ГАЮ, ЗЕЛЕН РОЗМАЮ

HAIU, HAIU, ZELEN ROZMAIU

Grove, grove, the lush spread of green

Moderato

p

mf

T.

1. Га - ю, га - ю, зе - лен роз - ма - ю: лю - бив дів - чи - ну,
1. Ha - iu, ha - iu, ze - len roz - ma - iu: liu - byv div - chy - nu,

p

mf

B.

сам доб - ре зна - ю, лю - бив дів - чи - ну, сам доб - ре зна - ю.
 sam dob - re zna - iu, liu - byv div - chy - nu, sam dob - re zna - iu.

2. Любив дівчину півтора року,
Доки не дізнали вороги збоку. (2)
3. А як дізнали – розщебетали,
Бодай же вони щастя не знали. (2)
4. Сусіди близькі – вороги тяжкі!
Пийте, гуляйте, як самі знайте! (2)
5. Пийте, гуляйте, як самі знайте,
Де двоє ходять – не розлучайте! (2)

2. Liubyv divchynu pivtora roku,
Doky ne diznaly vorohy zboku. (2)
3. A yak diznaly – rozshchebetaly,
Bodai zhe vony shchastia ne znaly. (2)
4. Susidy blyzki – vorohy tiazhki!
Pyite, huliaite, yak sami znaite! (2)
5. Pyite, huliaite, yak sami znaite,
De dvoie khodiat – ne rozluchaite! (2)

ОЙ А У ПОЛІ ТЕРЕН

OI A U POLI TEREN

Oh, but there is blackthorn in the field

Andante

Ой а у по - лі, гей, Ой а у по - лі, гей,
 Oi a u ro - li, hei, Oi a u ro - li, hei,

rit. a tempo

те - рен, те - ре - нок, те - рен, те - ре - нок,
 te - ren, te - re - nok, te - ren, te - re - nok,

rit. a tempo

по - під тер - ном та до - рі - жень - ка йде.
 po - pid ter - nom ta do - ri - zhen - ka yde.

до - рі жень - ка йде.
 do - ri zhen - ka yde.

2. По доріженці, гей, запорожець йде,
А коника отець-мати веде.
3. «Ой, сину, сину, гей, та дитино моя,
А де ж твоя люба та й дружина?»

2. Po dorizhentsi, hei, zaporozhets yde,
A konyka otets-maty vede.
3. «Oi, synu, synu, hei, ta dytyno moia,
A de zh tvoia liuba ta y druzhyna?»

4. «Тобі, мати, гей, та і не питать,
Тобі, мати, та й додому рушать.
5. Ой, а у полі, гей, висока могила,
На могилі червона калина.
6. Біля могили, гей, широка долина,
Отам моя любі та й дружина».
7. Ой, розпрощались, гей, отець, мати й син.
І поїхав запорожець один.

4. «Tobi, maty, hei, ta i ne pytat,
Tobi, maty, ta y dodomu rushat.
5. Oi, a u poli, hei, vysoka mohyla,
Na mohyli chervona kalyna.
6. Bilia mohyly, hei, shyroka dolyna,
Otam moia liubi ta y druzhyna».
7. Oi, rozproshchalys, hei, otets, maty y syn.
I poikhav zaporozhets odyn.

ЗА НАШОЮ СЛОБОДОЮ

ZA NASHOIU SLOBODOIU

Beyond our settlement

Moderato

T.
 1. За на - шо - ю сло - бо - до - ю, за на - шо - ю сло - бо -
 1. Za na - sho - iu slo - bo - do - iu, za na - sho - iu slo - bo -

B.
 -до - ю, рос - те жи - то з ло - бо - до - ю.
 -do - iu, ros - te zhy - to z lo - bo - do - iu.

сло - бо -
slo - bo -

2. За нашою границею (2)
Росте жито з пшеницею.
3. Посилала мене мати (2)
Зеленє жито жати.
4. «Не подоба мені, мати, (2)
Зеленє жито жати.
5. Лиш подоба мені, мати, (2)
Ворон-коня осідлати.
6. Ворон-коня осідлати, (2)
На Україну виїжджати».
7. Як приїхав на Україну, (2)
Пустив коня на долину.
8. Пустив коня на долину, (2)
Сам ліг спати на годину.

2. Za nashoiu hranytseiu (2)
Roste zhyto z pshenytseiu.
3. Posylala mene maty (2)
Zeleneie zhyto zhaty.
4. «Ne podoba meni, maty, (2)
Zeleneie zhyto zhaty.
5. Lysh podoba meni, maty, (2)
Voron-konia osidlaty.
6. Voron-konia osidlaty, (2)
Na Ukrainu vyizhdzhaty».
7. Yak pryikhav na Ukrainu, (2)
Pustyv konia na dolynu.
8. Pustyv konia na dolynu, (2)
Sam lih spaty na hodynu.

9. Наступила чорна хмара, (2)
Дес ся взяла дівка брова.
10. Та вирвала травиченьку, (2)
Та вдарила по личеньку:
11. «Вставай, козак! Годі спати, – (2)
Ворон-коня не видати.
12. Ішли турки з татарами, (2)
Взяли коня з поводами».
13. «Нехай беруть – так і буде, (2)
Дівку візьмуть – то жаль буде!»

9. Nastupyla chorna khmara, (2)
Des sia vziala divka brava.
10. Ta vyrvala travychenku, (2)
Ta vdaryla po lychenku:
11. «Vstavai, kozak! Hodi spaty, – (2)
Voron-konia ne vydaty.
12. Ishly turky z tataramy, (2)
Vzialy konia z povodamy».
13. «Nekhai berut – tak i bude, (2)
Divku vizmut – to zhal bude!»

А В КИЄВІ НА РИНКУ

A V KYIEVI NA RYNKU

In Kyiv at the market

Andante
mf

1. А в Ки - є - ві на рин - ку, а в Ки - є - ві
1. A v Ky - ie - vi na ryn - ku, a v Ky - ie - vi

на рин - ку, а в Ки - є - ві
na ryn - ku, a v Ky - ie - vi

на рин - ку, а в Ки - є - ві
na ryn - ku, a v Ky - ie - vi

на рин - ку, а в Ки - є - ві
na ryn - ku, a v Ky - ie - vi

п'ють ко - за - ки го - ріл - ку.
piut ko - za - ky ho - ril - ku.

п'ють ко - за - ки го - ріл - ку.
piut ko - za - ky ho - ril - ku.

п'ють ко - за - ки го - ріл - ку.
piut ko - za - ky ho - ril - ku.

п'ють ко - за - ки го - ріл - ку.
piut ko - za - ky ho - ril - ku.

2. Ой п'ють вони, гуляють, (2)
На шинкарку моргають.
3. «Шинкарочко молода, (2)
Давай меду ще й вина!»
4. «Ой як тобі вина дати, (2)
Як на тобі жупан дран».
5. «Хоч на мені жупан дран, (2)
Ой єсть в мене грошей дзбан».
6. «Як єсть в тебе грошей дзбан, (2)
Я за тебе дочку дам.
7. Не так дочку – наймичку, (2)
Що хороша на личку».

2. Oi piut vony, hulaiut, (2)
Na shynkarku morhaiut.
3. «Shynkarochko moloda, (2)
Davai medu shche y vyna!»
4. «Oi yak tobi vyna dat, (2)
Yak na tobi zhupan dran».
5. «Khoch na meni zhupan dran, (2)
Oi yest v mene hroshei dzban».
6. «Iak yest v tebe hroshei dzban, (2)
Ya za tebe dochku dam.
7. Ne tak dochku – naimychku, (2)
Shcho khorosha na lychku».

ПРИЇХАЛИ ТРИ КОЗАКИ

PRYIKHALY TRY KOZAKY

Three Cossacks arrived

Marciale
f

1. При - ї - ха - ли три ко - за - ки та всі три од - на - кі,
1. Pry - i - kha - ly try ko - za - ky ta vsi try od - na - ki,

та всі три од - на - кі,
ta vsi try od - na - ki,

пи - та - ють - ся: «Ма - ру - сень - ка у ко - то - рій ха - ті?»
py - ta - iut - sia: «Ma - ru - sen - ka u ko - to - rii kha - ti?»

2. Один стоїть край віконця, другий коня в'яже, Третій стоїть під дверима: «Добрий вечір», – каже.	2. Odyn stoit krai vikontsia, druhyi konia viazhe, Tretii stoit pid dveryma: «Dobryi vechir», – kazhe.
3. «Добрий вечір, стара мати! Дай води напиться, Пусти дочку на вулицю, ой, хоч подивиться!»	3. «Dobryi vechir, stara maty! Dai vody napytsia, Pusty dochku na vulytsiu, oi, khoch podyvtsia!»
4. «Стоїть вода у ставочку; коли хоч – напийся, Сидить дочка край віконця; коли хоч – дивися!»	4. «Stoit voda u stavochku; koly khoch – napyisia, Sydyt dochka krai vikontsia; koly khoch – dyvysia!»
5. «Не погожа в ставу вода, – піду до криниці. Не звичайна дочка твоя, – піду до вдовиці.	5. «Ne pohoza v stavu voda, – pidu do krynytsi. Ne zvychaina dochka tvoia, – pidu do vdovytsi.
6. У вдовиці дві світлиці ще й третя кімната, А в дівчини одна хата, та й та не прибрата.	6. U vdovytsi dvi svitlytsi shche y tretia kimnata, A v divchyny odna khata, ta y ta ne prybrata.
7. У вдовиці дві світлиці, гарні вечорниці: Стоять чари заправлені в горшку на полиці!..»	7. U vdovytsi dvi svitlytsi, harni vechornytsi: Stoiat chary zapravleni v horshku na polytsi!..»

ОЙ НЕ ПУГАЙ, ПУГАЧЕНЬКУ

OI NE PUHAI, PUHACHENKU

Oh, the eagle-owl do not screech

Lento
tr

1. «Ой не пугай, пугаченьку,
1. «Oi ne pu - hai, pu - ha - chen - ku,

ой не пу - гай, пу - га - чень - ку,
oi ne pu ri - hai, pu ri - ha - chen - ku,

пу - га - чень - ку,
pu ri - ha - chen - ku,

в зе - ле - но - му бай - ра - чень - ку».
v ze - le - no - tu bai - ra - chen - ku».

2. «Як же мені не пугати, (2)
Хотять весь байрак зрубати».

2. «Yak zhe meni ne puhaty, (2)
Khotiat ves bairak zrubaty».

ОЙ КОНЮ МІЙ, КОНЮ

OI KONIU MII, KONIU

Oh, my horse, my horse

Andante

1. «Ой ко - ню мій, ко - ню та й зо - ло - та - я гри - ва,
1. «Oi ko - niu mii, ko - niu ta i zo - lo - ta - ia hry - ia,

mf

Ой мій ко - ню! Гей!
Oi mii ko - niu! Hei!

ве - зи ме - не, гей!
ve - zy me - ne, hei!

ве - зи ме - не, ко - ню, гей, де дів - чи - нонь - ка ми - ла».
ve - zy me - ne, ko - niu, hei, de div - chy - non - ka mu - la».

ве - зи ме - не, де дів - чи - нонь - ка ми - ла».
ve - zy me - ne, de div - chy - non - ka mu - la».

2. Іде, їде козак та у чистеє поле,
Ой там сиротина, гей, та й пшениченьку поле.
3. Поле ж вона, поле, та й кукіль вибирає,
Молодому коню, гей, на межу кидає.
4. «Годі, сиротино, та й годі працювати,
Хочу тебе, мила, гей, хочу тебе взяти».

2. Ide, yide kozak ta u chysteie pole,
Oi tam syrotyna, hei, ta u pshenychenku pole.
3. Pole zh vona, pole, ta y kukil vybraie,
Molodomu koniu, hei, na mezhu kydaie.
4. «Hodi, syrotyno, ta y hodi pratsiuvaty,
Khochu tebe, myla, hei, khochu tebe vziaty».

ОЙ НА ГОРІ ВІНОГРАД

OI NA HORI VYNOHRAD

Oh, grapevines on the mountain

Allegretto

1. Ой на го - рі ви - но - град,
1. Oi na ho - ri vy - no - hrad,

mf *f*

Т. Ой на го - рі, ой на го - рі
Oi na ho - ri, oi na ho - ri

В. ви - но - град, на до - ли - ні виш - нев сад.
vy - no - hrad, na do - ly - ni vysh - nev sad.

2. На долині калина (2)
Білим цвітом одцвіла.
3. На калині білий цвіт, (2)
Соловейко на весь світ.
4. Соловейко маленький, (2)
В нього голос тоненький.
5. Прощебеч же ти мені, (2)
Бо я в чужій стороні.
6. Ой піду я понад брід, (2)
Пошукаю я свій рід.
7. Брід увесь я ісходив, (2)
Свого роду не знайшов.
8. «Встань же, батьку, не лежи, (2)
Візьми мене одружи».
9. «Будь, мій сину, покірний, (2)
Вдрузить тебе родина».

2. Na dolyni kalyna (2)
Bilym tsvitom odtsvila.
3. Na kalyni bilyi tsvit, (2)
Soloveiko na ves svit.
4. Soloveiko malenkyi, (2)
V noho holos tonenkyi.
5. Proshchebech zhe ty meni, (2)
Bo ya v chuzhii storoni.
6. Oi pidu ya ponad brid, (2)
Poshukaiu ya svii rid.
7. Brid uves ya iskhodyv, (2)
Svoho rodu ne znaishov.
8. «Vstan zhe, batku, ne lezhy, (2)
Vizmy mene odruzhy».
9. «Bud, mii synu, pokirnyi, (2)
Vdruzhyt tebe rodyna».

ОЙ СІВ-ПОЇХАВ

OI SIV-POIKHAV

Oh, I sat down and left

Moderato

p

Ой сів - по - ї - хав на во - ро - но - му ко - ню.
Oй siv - po - i - khav na vo - ro - no - mu ko - niu.

p

Я ж зо - ста - ла - ся, як би - ли - нонь - ка в по - лю.
Ya zh zo - sta - la - sia, yak by - ly - non - ka v po - liu.

Я ж зо - ста - ла - ся, як би - ли - нонь - ка в по - лю.
Ya zh zo - sta - la - sia, yak by - ly - non - ka v po - liu.

2. Я зосталася, мною вітер колише.
Деся мій миленький до мене листи пише. (2)
3. Ой пише, пише білими рученьками,
А дописує дрібними слізеньками. (2)
4. А дописує дрібними слізеньками,
А передає бистрими річеньками: (2)
5. «Дівчино моя, довго не забарюся,
Пройде тиждень сей, додому я вернуся». (2)
6. Ой не тиждень-два мого милого нема,
Я зосталася, як билинонька одна. (2)

2. Ia zostalasia, mnoiu viter kolyshe.
Des mii mylenkyi do mene lysty pyshe. (2)
3. Oi pyshe, pyshe bilymy ruchenkami,
A dopysuie dribnymy slizonkami. (2)
4. A dopysuie dribnymy slizonkami,
A peredaie bystrymy richenkamy: (2)
5. «Divchyno moia, dovho ne zabariusia,
Proide tyzhden sei, dodomu ya vernusia». (2)
6. Oi ne tyzhden-dva moho myloho nema,
Ia zostalasia, yak bylynonka odna. (2)

ГЕЙ, НУМ, БРАТТЯ, ВСІ ДО ЗБРОЇ

HEI, NUM, BRATTIA, VSI DO ZBROI

Hey, brothers, all to your weapons

Marciale

f

Гей, нум, брат - тя, всі до збро - ї, на герць по - гу - ля - ти,
Hei, num, brat - tia, vsi do zbro - i, na herts po - hu - lia - ty,

здо - бу - ва - ти!
zdo - bu - va - ty!

сла - ви здо - бу - ва - ти!
sla - vy zdo - bu - va - ty!

Ой, чи пан, чи про - пав,
Ої, chy pan, chy pro - pav,

сла - ви здо - бу - ва - ти!
sla - vy zdo - bu - va - ty!

вдру - ге не вми - ра - ти,
vdru - he ne vmy - ra - ty,

гей, ну - мо до збро - ї!
hei, nu - mo do zbro - il!

збро - ї!
zbro - il!

МИ КОВАЛІ

MY KOVALI

We are blacksmiths

Marciale

1. Ми ко - ва - лі - чер - во - на мо - лодь. Клю - чи ми
1. My ko - va - li - cher - vo - na mo - lod. Klu - chi my

до - лі ку - є - мо. Здій - май - ся ви - ще, важ - кий наш
do - li ku - ie - mo. Zdi - mai - sia vy - shche, vazh - kyi nash

мо - лот, в кри - це - ві гру - ди ми б'є - мо, б'є - мо, б'є - мо.
mo - lot, v kry - tse - vi hru - dy my bie - mo, bie - mo, bie - mo.

2. Ми куємо всім кращу долю,
 Народу світлий шлях куєм;
 І за сподівану волю
 Як треба буде, всі умрем, умрем, умрем.

2. My kuiemo vsim krashchu doliu,
 Narodu svitlyi shliakh kuiem;
 I za spodivanuiu voliu
 Yak treba bude, vsi umrem, umrem, umrem.

НА ДОБРАНІЧ УСІМ НА НІЧ

NA DOBRANICH USIM NA NICH

Good night to everybody

Andante mesto

p

Т. 1. На до - бра - ніч у - сім на ніч, бо у - же я та пі - ду спа - ти.
 1. Na do - bra - nich u - sim na nich, bo u - zhe ya ta pi - du spa - ty.

p

В. За во - рїг - ми зе - лен я - вір, там я бу - ду та те - бе жда - ти.
 Za vo - rit - my ze - len ya - vir, tam ya bu - du ta te - be zhda - ty.

2. Ой чи явір, чи не явір, та зелена та яворина.
 Між шістьома дівоньками тільки мені ти одна мила.

3. Ой чи мила, чи не мила, а щось мені та починила:
 Кличе мати вечеряти – вечеронька мені не мила.

4. «Не дай мені, моя мати, ні снідати, ні обідати,
 Но дай мені, моя мати, дівчиноньку та й провідати».

5. «Ой дам тобі, мій синочку, поснідати, пообідати,
 Не дам тобі, мій синочку, чарівницю та провідати».

6. «Лучче мене, моя мати, по білу личеньку втяти,
 Ніж би мала дівчиноньку чарівницею назвати».

2. Oi chy yavir, chy ne yavir, ta zelena ta yavoryna.
 Mizh shistoma divonkamy tilky meni ty odna myla.

3. Oi chy myla, chy ne myla, a shchos meni ta pochynyla:
 Klyche maty vecheriaty – vecheronka meni ne myla.

4. «Ne dai meni, moia maty, ni snidaty, ni obidaty,
 No dai meni, moia maty, divchynonku ta y providaty».

5. «Oi dam tobi, mii synochku, posnidaty, poobidaty,
 Ne dam tobi, mii synochku, charivnytsiu ta providaty».

6. «Luchche mene, moia maty, po bilu lychenku vtiaty,
 Nizh by mala divchynonku charivnytseiu nazvaty».

Українські народні пісні
в обробці для дитячого або жіночого хору

Ukrainian folk songs
arranged for Children's or Women's Choir

ЩЕДРИК

SHCHEDRYK

Good (New Year's) Wishes

Allegretto

Solo

Шед - рик, шед - рик, шед - рі - воч - ка, при - ле - ті - ла ла - сті - воч - ка,
Shched - ryk, shched - ryk, shched - ri - voch - ka, pry - le - ti - la la - sti - voch - ka,

mf *ten.* *ten.* *pp simile*

Tutti

ста - ла со - бі ще - бе - та - ти, гос - по - да - ря ви - кли - ка - ти:
sta - la so - bi shche - be - ta - ty, hos - po - da - ria vy - kly - ka - ty:

cresc. poco a poco
pp

ста - ла со - бі
sta - la so - bi

«Ви - йди, ви - йди, гос - по - да - рю, по - ди - ви - ся на ко - ша - ру, -
«Vy - idy, vy - idy, hos - po - da - riu, po - dy - vy - sia na ko - sha - ru, -

p

ше - бе - та - ти,
shche - be - ta - ty,

А. *p*

там о - веч - ки по - ко - ти - лись, а яг - нич - ки на - ро - ди - лись.
tam o - vech - ky po - ko - ty - lys, a yah - nych - ky na - ro - dy - lys.

tr

tr

В те - бе то - вар весь хо - ро - ший, бу - деш ма - ти мiр - ку гро - шей,
V te - be to - var ves kho - ro - shyi, bu - desh ma - ty mir - ku hro - shei,

mf

mf

f

в те - бе то - вар   весь хо - ро - ший,   бу - деш ма - ти   мір - ку гро - шей.
v te - be to - var   ves kho - ro - shyi,   bu - desh ma - ty   mir - ku hro - shei.

S. 1   *mf*   *pp*

Хоч не гро - ші,   то по - ло - ва,   в те - бе жін - ка   чор - но - бро - ва
Khoch ne hro - shi,   to po - lo - va,   v te - be zhin - ka   chor - no - bro - va

S. 2   *mf*   *pp*

В те -   бе жін - ка   чор   но - бро - ва
V te -   be zhin - ka   chor   no - bro - va

A.   *mf*   *pp*

В те   -   бе
V te   -   be

Хоч не гро - ші,   то по - ло - ва,   в те - бе жін - ка
Khoch ne hro - shi,   to po - lo - va,   v te - be zhin - ka

S.   *mp dim. poco a poco*

M...
M...

A.   *mp dim. poco a poco*

чор - но - бро - ва».   Шед - рик, шед - рик,   2
chor - no - bro - va».   Shched - ryk, shched - ryk,   *pp*

mf Solo   *pp*

Шед - рик, шед - рик,
Shched - ryk, shched - ryk,   *pp*

шед - рі - воч - ка, при - ле - ті - ла ла - сті - воч - ка!
shched - ri - voch - ka, pry - le - ti - la la - sti - voch - ka!

ДУДАРИК

(І варіант)

DUDARYK

The Piper (First version)

Moderato *mf*

S. Ді - ду мій, ду - да - ри - ку, ти ж, бу - ло, се - лом і - деш,
Di - du mii, du - da - ry - ku, ty zh, bu - lo, se - lom i - desh,

A. *mf*

Moderato *f* *mf*

mf *mf*

ти ж, бу - ло, в ду - ду гра - єш... Те - пер те - бе не - ма - є, ду - да тво - я гу - ля - є,
ty zh, bu - lo, v du - du hra - esh... Te - per te - be ne - ma - ie, du - da tvo - ia hu - lia - ie,

mf *mf*

f
 і пи - ши - ки зо - ста - ли - ся, каз - на ко - му до - ста - ли - ся. Ді - ду мій, ду - да - ри - ку,
 і ру - shchy - ky zo - sta - ly - sia, kaz - na ko - mu do - sta - ly - sia. Di - du mii, du - da - ry - ku,
f

f
 ти ж, бу - ло, се - лом і - деш, ти ж, бу - ло, в ду - ду гра-єш... Те - пер те - бе не - ма - є,
 ty zh, bu - lo, se - lom i - desh, ty zh, bu - lo, v du - du hra-iesh... Te - per te - be ne - ma - ie,
f

f
 ду - да тво - я гу - ля - є, і пи - ши - ки зо - ста - ли - ся, каз - на ко - му до - ста - ли - ся.
 du - da tvo - ia hu - lia - ie, і ру - shchy - ky zo - sta - ly - sia, kaz - na ko - mu do - sta - ly - sia.
f

p

Ду!
Du!

Ді - ду мій, ду - да - ри - ку, ти ж, бу - ло, се - лом і - деш, ти ж, бу - ло, в ду - ду гра - єш...
Di - du mii, du - da - ry - ku, ty zh, bu - lo, se - lom i - desh, ty zh, bu - lo, v du - du hra - iesz...

Ду!
Du!

ти ж,
ty zh,

ти ж,
ty zh,

p

лі - ду, ді - ду!
di - du, di - du!

Те - пер те - бе не - ма - є, ду - да тво - я гу - ля - є, і пи - ши - ки зо - ста - ли - ся,
Te - per te - be ne - ma - ie, du - da tvo - ia hu - lia - ie, i py - shchy - ky zo - sta - ly - sia,

Те - пер не - ма - є, ду - да гу - ля - є, Ду!
Te - per ne - ma - ie, du - da hu - lia - ie, Du!

М...
M...

каз - на ко - му до - ста - ли - ся. Ді - ду мій, ду - да - ри - ку, ти ж, бу - ло, се - лом і - деш,
kaz - na ko - mu do - sta - ly - sia. Di - du mii, du - da - ry - ku, ty zh, bu - lo, se - lom i - desh,

Ду!
Du!

ти ж, бу - ло, в ду-ду гра - єш... Те - пер те - бе не - ма - є, ду - да тво - я гу - ля - є,
 ty zh, bu - lo, v du-du hra - iesh... Te - per te - be ne - ma - ie, du - da tvo - ia hu - lia - ie,

і пици-ки зоста-ли-ся, каз-на ко-му доста-ли-ся. Ді - ду мій! Ді - ду мій!
 i pyshchy-ky zo-sta - ly - sia, kaz - na ko - mu do-sta - ly - sia. Di - du miil! Di - du miil!

ДУДАРИК

(II варіант)

DUDARYK

The Piper
(Second version)

Moderato

mf Soprano I

Ді - ду мій! Ді - ду мій! 1. Ді - ду мій, ду - да - ри - ку,
 Di - du miil! Di - du miil! 1. Di - du miil, du - da - ry - ku,

ти ж, бу - ло, се - лом і - деш, ти ж, бу - ло, в ду - ду гра - єш... Те - пер те - бе не - ма - є,
 ty zh, bu - lo, se - lom i - desh, ty zh, bu - lo, v du - du hra - iesh... Te - per te - be ne - ma - ie,

ду - да тво - я гу - ля - є, і пи - щі - ки зо - ста - ли - ся, каз - на ко - му до - ста - ли - ся!
 du - da tvo - ia hu - lia - ie, i py - shchy - ky zo - sta - ly - sia, kaz - na ko - mu do - sta - ly - sia!

Ду!
Du!

Tutti

2. Ді - ду мій, ду - да - ри - ку, 2. Di - du mii, du - da - ry - ku, 3. Ді - ду мій, ду - да - ри - ку, 3. Di - du mii, du - da - ry - ku, Ді - ду мій! Ді - ду мій!
Di - du mii! Di - du mii!

(Далі ті ж слова, що і в I куплеті) (Here are the same words as in verse 1)

Ду!
Du!

ОЙ МАТІНКО МОЯ

OI MATINKO MOIA

Oh, mother of mine

Moderato

p

1.(2.3.) «Ой ма - тін - ко мо - я, ой ма - тін - ко мо - я,
1.(2.3.) «Oi ma - tin - ko mo - ia, oi ma - tin - ko mo - ia,

mp чим я то - бі на - до - ку - чи - ла. Ой!
chum ya to - bi na - do - ku - chy - la. Oi!

mf 4.(5.) «Та до - ку - чи - ли ме - ні,
4.(5.) «Ta do - ku - chy - ly me - ni,

2. Чи суботішнім умиваннячком,
Чи суботішнім умиваннячком,
Чи неділішнім убираннячком?
3. Чим я тобі та докучила,
Чим я тобі та докучила,
Що ти мене та розлучила?»

2. Chy subotishnim umyvanniachkom,
Chy subotishnim umyvanniachkom,
Chy nedilishnim ubyranniachkom?
3. Chym ya tobi ta dokuchyla,
Chym ya tobi ta dokuchyla,
Shcho ty mene ta rozluchyla?»

та до - ку - чи - ли ме - ні та под - ру - жень - ки тво - ї.
ta do - ku - chy - ly me - ni ta pod - ru - zhen - ky tvo - i.

5. Під віконця забігаючи,
Під віконця забігаючи,
На гуляння викликаючи».

5. Pid vikontsia zabihaiuchy,
Pid vikontsia zabihaiuchy,
Na huliannia vyklykaiuchy».

6.(7-10) «Че - кай, мам - цю, до не - ді - лень - ки,
6.(7-10) «Che - kai, mam - tsiu, do ne - di - len - ky,
че - кай, мам - цю, до не - ді - лень - ки,
che - kai, mam - tsiu, do ne - di - len - ky,

S. I
не по - ба - чнш а - ні ді - вонь - ки.
ne po - ba - chysh a - ni di - von - ky.

7. Будуть бігти, хату минати,
Будуть бігти, хату минати,
Тобі, мати, жалю завдавати.

7. Budut bihty, khatu mynaty,
Budut bihty, khatu mynaty,
Tobi, maty, zhaliu zavdavaty.

8. Чекай, мамуню, та до другої,
Чекай, мамуню, та до другої,
Не побачивши ані одної.

8. Chekai, mamuniu, ta do druhoi,
Chekai, mamuniu, ta do druhoi,
Ne pobachyvshy ani odnoi.

9. Під віконце забігаючи,
Під віконце забігаючи,
На гуляння викликаючи.

9. Pid vikontse zabihaiuchy,
Pid vikontse zabihaiuchy,
Na huliannia vyklykaiuchy.

10. Чекай, мамцю, та до третьої,
Чекай, мамцю, та до третьої,
Не побачиш ані жодної.

10. Chekai, mamtsiu, ta do trettoi,
Chekai, mamtsiu, ta do trettoi,
Ne pobachysh ani zhodnoi.

11. Ой ма - тін - ко мо - я, ой ой ма - тін - ко мо - я,
11. Oi ma - tin - ko mo - ia, oi oi ma - tin - ko mo - ia,

S.
M...
M..

A.
M...
M..

чим я то - бі та й до - ку - чи ла?»
chym ya to - bi ta y do - ku - chy - la?»

rit.

ЧОГО СОЛОВЕЙ СМУТЕН

CHOGO SOLOVEI SMUTEN

Why is the nightingale grieving

Moderato

1.(2-5) Чо - го со - ло - вей
1.(2-5) Cho - ho so - lo - vei

mp

S. *mp* сму - тен, не ве - сел, гей,
smu - ten, ne ve - sel, hei,

А. *mp* сму - тен, не ве - сел у - чо - ра й те - пер?
smu - ten, ne ve - sel u - cho - ra y te - per?

2. Ой як же мені смутним не бути, гей, Мав я дружину, трудно забути.	2. Oi yak zhe meni smutnym ne buty, hei, Mav ya druzhynu, trudno zabuty.
3. Учора була подружжя моя, гей, Сьогодні нема – вже пристріляна.	3. Uchora bula podruzzhia moia, hei, Sohodni nema – vzhe prystriliana.
4. Як був же в низині, та й не жаль мені, гей, То в густім саду, в шовковій траві.	4. Iak був же v nyzyni, ta y ne zhal meni, hei, To v hustim sadu, v shovkovii travi.
5. Чого, козаче, смутен, не весел, гей, Смутен, не весел, сьогодні й тепер?	5. Choho, kozache, smuten, ne vesel, hei, Smuten, ne vesel, sohodni y teper?

6.(7-9) Ой як же ме - ні смут - ним не бу - ти?
6.(7-9) Oi yak zhe me - ni smut - nym ne bu - ty?

mf

А. *mf* Ко - го я лю - бив, труд - но за - бу - ти.
Ko - ho ya lu - buv, trud - no za - bu - ty.

7. А вчора була дівчина моя, гей,
Сьогодні нема – вже заручена.
8. Аби на селі, то не жаль мені, гей,
А то у дворі, ще й товариш мій...
9. Ой, як двір з двором був товаришем, гей,
Був товаришем – тепер ворогом.

7. A vchora bula divchyna moia, hei,
Sohodni nema – vzhe zaruchena.
8. Aby na seli, to ne zhal meni, hei,
A to u dvori, shche y tovarysh mii...
9. Oi, yak dvir z dvorom був товаришем, hei,
Buv tovaryshem – teper vorohom.

ЗАЖУРИЛАСЯ

ZAZHURYLASIA The widow took to worry

Moderato

1. За - жу - ри - ла - ся,
1. Za - zhu - ry - la - sia,

tr *f*

S. гей! Мо - ло - да у - ді - вонь
hei! Mo - lo - da u - di - von

A. *f*

ка, шо не ско - ше - на зе - ле - на діб - ро - вонь - ка,
ka, shcho ne sko - she - na ze - le - na dib - ro - von - ka,

шо не ско - ше - на
shcho ne sko - she - na

f гей! Зе - ле - на діб - ро - вонь - ка. //га - є.
hei! Ze - le - na dib - ro - von - ka. //ha - ie.

f

Гей!
Hei!

2. Найму косарів, гей! Сімдесят і чотири,
Нехай викосять всі гори і долини. (2)
3. Косарі косять, гей! А вітер повиває.
Шовкова трава на коси полягає! (2)

2. Naimu kosariv, hei! Simdesiat i chotyry,
Nekhai vykosiat vsi hory i dolyny. (2)
3. Kosari kosiat, hei! A viter povivaie.
Shovkova trava na kosi poliahaie! (2)

ОЙ РОЗВИВСЯ

OI ROZVYVSIA

Oh, green sycamore has developed

Sostenuto
mf

A.

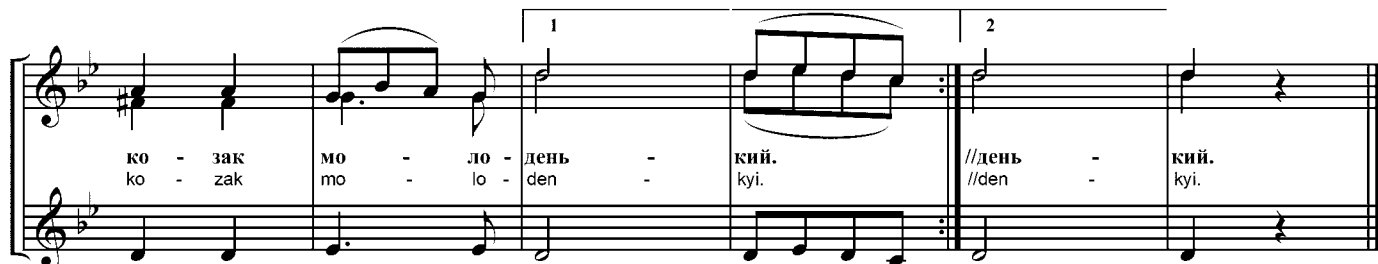
1. Ой роз - вив - ся та і при бе - ре - зі я - вір зе - ле -
1. Oi roz - vyv - sia ta i pry be - re - zi ya - vir ze - le -

S.

ви - ї - жджа - с та із У - кра - ї - ни
vy - i - zhdzha - ie ta iz U - kra - i - ny

A.

нень - кий,
nen - kyi,

ко - зак мо - ло - день - кий. //день - кий.
ko - zak mo - lo - den - kyi. //den - kyi.

2. Виїжджаючи та шапочку знявши, низенько вклонився:
«Прощай, прощай, славне товариство, може з ким сварився. (2)
3. Та прощай, прощай, славне товариство, дівчино-голубко,
Ой, бог знає та і бог відає, чи побачимось хутко». (2)
4. Ой в Києві та і на риночку галки гору вкрили,
Молодії славні запорожці жалю нарobili. (2)
5. «Ой ви, галки, галки чорнокрилі, підніміться вгору,
Ой ви, хлопці – славні запорожці, верніться додому!» (2)
6. «Ой раді б ми та і піднятися, – туман налягає;
Ой раді б ми додому вернутися, – гетьман не пускає. (2)
7. Та не так гетьман, та не так гетьман, як гетьманська мати:
Хоче з нами, з нами, козаками, турка звоювати. (2)
8. Та вона ж з нами, з нами, козаками, турка не звоює,
Тільки нами, нашими тілами орлів нагодує». (2)

2. Vyizhdzhaiuchy ta shapochku zniavshy, nyzenko vklonyvsia:
«Proshchai, proshchai, slavne tovarystvo, mozhe z kym svaryvsia. (2)
3. Ta proshchai, proshchai, slavne tovarystvo, divchyno-holubko,
Oi, boh znaie ta i boh vidaie, chy pobachymos khutko». (2)
4. Oi v Kyievi ta i na rynochku halky horu vkryly,
Molodii slavni zaporozhtsi zhaliu narobyly. (2)

5. «Oi vy, halky, halky chornokryli, pidnimitsia vhoru,
Oi vy, khloptsi – slavni zaporozhtsi, vernitsia dodomu!» (2)
6. «Oi radi b my ta i pidniatysia, – tuman naliahaie;
Oi radi b my dodomu vernutsia, – hetman ne puskaie. (2)
7. Ta ne tak hetman, ta ne tak hetman, yak hetmanska maty:
Khoche z namy, z namy, kozakamy, turka zvoiuvaty. (2)
8. Ta vona zh z namy, z namy, kozakamy, turka ne zvoiuie,
Tilky namy, nashymy tilamy orliv nahoduie». (2)

ОЙ У ПОЛІ ЖИТО

OI U POLI ZHYTO

Oh, rye in the field

Andantino

p

S. 1. Ой у по - лі жи - то ко - пи - та - ми зби - то, під бі - ло - ю бе - ре - зо - ю
1. Oi u po - li zhy - to ko - py - ta - my zby - to, pid bi - lo - iu be - re - zo - iu

p

A.

mf

ко - за - чень - ка вби - то, під бі - ло - ю бе - ре - зо - ю ко - за - чень - ка вби - то.
ko - za - chen - ka vby - to, pid bi - lo - iu be - re - zo - iu ko - za - chen - ka vby - to.

mf

2. Ой убито, вбито, затягнуто в жито, Червоною китаєчкою личенько прикрито. (2) 3. Ой прийшла дівчина, котора любила, Та підняла китаєчку та й заголосила. (2) 4. Ой прийшла друга, котора кохала, Та підняла китаєчку та й поцілувала. (2) 5. Ой прийшла третя з рубленої хати Та підняла китаєчку, та й стала казати: «Було тобі, вразий сину, нас трьох не кохати! 6. Нас трьох не кохати, нас трьох не любити! Тепер будеш, вразий сину, в сирій землі гнити». (2)	2. Oi ubyto, vbyto, zatahнено v zhyto, Chervonoiu kytaikoіu lychenko prykryto. (2) 3. Oi pryishla divchyna, kotora liubyla, Ta pidniala kytaiechku ta y zaholosyla. (2) 4. Oi pryishla druhaia, kotora kokhala, Ta pidniala kytaiechku ta y potsiluvala. (2) 5. Oi pryishla tretiaia z rublenoi khaty Ta pidniala kytaiechku, ta y stala kazaty: «Bulo tobi, vrazhyi synu, nas trokh ne kokhaty! 6. Nas trokh ne kokhaty, nas trokh ne liubyty! Teper budesh, vrazhyi synu, v syrii zemli hnyty». (2)

ПІШОВ МИЛИЙ

PISHOV MYLYI

My sweetheart left

Moderato

mf *p*

S. 1. Пі - шов ми - лий луж - ком, луж - ком а ми - ла - я бе - реж - ком,
 1. Pi - shov my - lyi luzh - kom, luzh - kom a my - la - ia be - rezh - kom,

mf *p*

S. мах - нув ми - лий ру - чень - ко - ю, а ми - ла - я ру - ка - вом.
 makh - nuv my - lyi ru - chen - ko - iu, a my - la - ia ru - ka - vom.

A. *mf* *p*

2. Було літо прекраснеє, пізня осінь настає, – В саду травка посихає, вже і квіток не стає.	2. Bulo lito prekrasneie, piznia osin nastaie, – V sadu travka posykhiae, vzhе i kvitok ne staie.
3. Всі криниці замерзають, ніде річки не течуть, – Беруть милого в солдати, та ще й плакати не дають.	3. Vsi krynytsi zamerzaiut, nide richky ne techut, – Berut myloho v soldaty, ta shche y plakat ne daiut.
4. Тепер же я залилася ні покритка, ні вдова, – Тепер же я залилася рекруточка молода.	4. Teper zhe ya zostalasia ni pokrytka, ni vdova, – Teper zhe ya zostalasia rekrutochka moloda.

ЗАКУВАЛА ЗОЗУЛЕНЬКА

ZAKUVALA ZOZULENKA

The Cuckoo has begun to coo

Andante con dolore

p

S. 1. За - ку - ва - ла зо - зу - лень - ка на сто - до - лі, на ро - зі;
 1. Za - ku - va - la zo - zu - len - ka na sto - do - li, na ro - zi;

A. *p*

за - пла - ка - ла дів - чи - нонь - ка в бать - ка на по - ро - зі.
 za - pla - ka - la div - chy - non - ka v bat - ka na po - ro - zi.

2. Не куй, не куй, зозуленько, на стодолі, на розі;
Не плач, не плач, дівчинонько, в батька на порозі.
3. «Іду яром до криниці, коромисло гнеться,
Чом до мене, моя мати, ніхто не пришлеться?»
4. «Багач, дочко, не захоче, а бідний не сміє,
Нехай твоя руса коса зіллям зеленіє».

2. Ne kui, ne kui, zozulenko, na stodoli, na rozi;
Ne plach, ne plach, divchynonko, v batka na porozi.
3. «Idu yarom do krynytsi, koromyslo hnetsia,
Chom do mene, moia maty, nikhto ne pryshletsia?»
4. «Bahach, dochko, ne zakhoche, a bidnyi ne smiie,
Nekhai tvoia rusa kosa zilliam zeleniie».

БУЛО ЛІТО

BULO LITO

There was the summer

Andantino
p

S. 1. Бу - ло лі - то, бу - ло лі - то, а те - пер зи - ма.
1. Bu - lo li - to, bu - lo li - to, a te - per zy - ma.

mf

S. Як не бу - ло при - го - донь - ки, гей, гей, та й до - сі не - ма.
Yak ne bu - lo pry - ho - don - ku, hei, hei, ta i do - si ne - ma.

A.

2. Була ж йому пригодонька, з Криму їдучи,
В чистім полі, край дороги, гей, гей, воли пасучи.
  3. Занедужав чумаченько, заслаб та й лежить,
Жалується отаману: гей, гей, голова болить.
  4. «Отамане, отамане, рідний батьку мій,
Бери воли, бери вози, гей, гей, та й додому їдь».
  5. Скинув чумак сіру свитку, скинув і жупан:
«Воли ж мої круторогі, гей, гей, хто ж вам буде пан?»
  6. Скинув чумак сіру свиту, скинув ще й кожух,
А сам припав к сирій землі, гей, гей, віддав Богу дух.
  7. Заревіли сірі воли, тіло везучи,
Заплакали чумаченьки, гей, гей, позаду йдучи.
  8. А в неділю вранці-рано ударили в дзвін,
Це ж бо тому чумаченьку, гей, гей, що ходив по сіль.
2. Bula zh yomu pryhodonka, z Krymu yiduchy,
V chystim poli, krai dorohy, hei, hei, voly pasuchy.
  3. Zaneduzhav chumachenko, zaslav ta y lezhyt,
Zhaluietsia otamanu: hei, hei, holova bolyt.
  4. «Otamane, otamane, ridnyi batku mii,
Bery voly, bery vozy, hei, hei, ta y dodomu yid».

5. Skynuv chumak siru svytku, skynuv i zhupan:
«Voly zh moi krutorohi, hei, hei, khto zh vam bude pan?»
6. Skynuv chumak siru svytu, skynuv shche y kozhukh,
A sam pryprav k syrii zemli, hei, hei, viddav Bohu dukh.
7. Zarevily siri voly, tilo vezuchy,
Zaplakaly chumachenky, hei, hei, pozadu yduchy.
8. A v nediliu vrantsi-rano udaryly v dzvin,
Tse zh bo tomu chumachenku, hei, hei, shcho khodyv po sil.

ОЙ ЦЕ ЙДУ

OI TSE YDU

Oh, as I'm going

Allegretto

S. I. *f*

1.(2.5) Ой це йду, ой це йду, хо - чу по - гу - ля - ти,
1.(2.5) Oi tse ydu, oi tse ydu, kho - chu po - hu - lia - ty,

S. *mf*

Ой!
Oi!

A. *f*

а за мно - ю і - де смерть, хо - че ме - не взя - ти.
a za mno - iu i - de smert, kho - che me - ne vzia - ty.

2. Іди, смерте, іди, смерте,
Бо буду ругати,
Я сьогодні гості маю,
Хочу погуляти.

2. Idy, smerte, idy, smerte,
Bo budu ruhaty,
Ia sohodni hosti maiu,
Khochu pohuliaty.

5. Як почули цеє гості,
Та стали тікати
По припичку та по лавці,
Тільки знати пальці.

5. Iak pochuly tseie hosti,
Ta staly tikaty
Po pryvichku ta po lavtsi,
Tilky znaty paltsi.

3.(4) Ста - ла смерть, ста - ла смерть та й ко - ло по - ро - га,
3.(4) Sta - la smert, sta - la smert ta i ko - lo po - ro - ha,

mp

Ой!
Oi!

pp
Ой!
Ой!
mf

ой не мож - на його взя - ти, гу - ля - є не - бо - га.
oi ne mozh - na yoho vzia - ty, hu - lia - ie ne - bo - ha.

4. Иди, смерте, іди, смерте,
Та стань на помості,
Як не можна його взяти, –
Бери його гості.

4. Idy, smerte, idy, smerte,
Ta stan na pomosti,
Iak ne mozhna yoho vziaty, –
Bery yoho hosti.

ОЙ ХОДИЛА ТА МАРУСЯ

OI KHODYLA TA MARUSIA

Oh, Marusya was going

Andantino
mp

S. *mp*

1. Ой хо - ди - ла та Ма - ру - ся по кру - тій го - рі,
1. Oi kho - dy - la ta Ma - ru - sia po kru - tii ho - ri,

S. *mp*

по - ба - чи - ла се - ле - зе - ня на ти - хій во - ді.
po - ba - chy - la se - le - ze - nia na ty - khii vo - di.

A. *mp*

2. «Пливи, пливи, селезеню,
Тихо по воді...
Прибуди, прибуди, мій батеньку,
Тепера к мені».

3. «Ой рад би я, дитя моє,
Прибути к тобі, –
Насипали сирої землі
На груди мої.

4. Насипали сирої землі
На груди мені;
Склепилися карі очі
Й вустоньки мої.

5. Склепилися карі очі
Й вустоньки мої, –
Не дали тобі порадоньки,
Бідній сироті».

2. «Plyvy, plyvy, selezeniu,
Tykho po vodi...
Prybud, prybud, mii batenku,
Tepera k meni».

3. «Oi rad by ya, dytia moie,
Prybuty k tobi, –
Nasypaly syroi zemli
Na hrudy moi.

4. Nasypaly syroi zemli
Na hrudy meni;
Sklepylysia kari ochi
Y vustonky moi.

5. Sklepylysia kari ochi
Y vustonky moi, –
Ne daly tobi poradonky,
Bidnii syroti».

ОЙ СИВАЯ ЗОЗУЛЕНЬКА

OI SYVAIA ZOZULENKA

Oh, the gray cuckoo

Moderato

S. I. *p*

1. Ой си - ва - я зо - зу - лень - ка всень-кі са - ди об - лі - та - ла,
 1. Oi sy - va - ia zo - zu - len - ka vsen - ki sa - dy ob - li - ta - la,

S. *p*

всень-кі са - ди об - лі - та - ла, в жод - но - му не ку - ва - ла. При - ле -
 vsen - ki sa - dy ob - li - ta - la, v zhod - no - mu ne ku - va - la. Pry - le -

A. *p*

- ті - ла й у виш - нев са - док; там сі - ла, за - ку - ва - ла, при - ле - ті - ла
 - ti - la y u vysh - nev sa - dok; tam si - la, za - ku - va - la, pry - le - ti - la

mf

й у виш - нев са - док; там сі - ла, за - ку - ва - ла: «Ой і
 у у vysh - nev sa - dok; tam si - la, za - ku - va - la: «Oi і
mf

са - де ж мій, са - де, чим я то - бі не вго - ди - ла, ой
 sa - de zh mii, sa - de, chym ya to - bi ne vho - dy - la, oi

са - де ж мій, са - де, чим я то - бі не вго - ди - ла? Чи ж я ра - но
 sa - de zh mii, sa - de, chym ya to - bi ne vho - dy - la? Chy zh ya ra - no

не ку - ва - ла, чи ро - си - ці не стру - ша - ла,
 ne ku - va - la, chy ro - sy - tsi ne stru - sha - la,

чи ж я ра - но не ку - ва - ла, чи ро - си - ці не стру - ша - ла?"
 chy zh ya ra - no ne ku - va - la, chy ro - sy - tsi ne stru - sha - la?"

2. Молоденька Мар'юся всенькі двори обходила,
 Всенькі двори обходила, в жодному не плакала.
 А як прийшла та під батьків двір – Там стала, заплакала:
 «Ой і дворе ж мій, дворе, чим я тобі не вгодила?
 Ой дворе ж мій, дворе, чим я тобі не вгодила?
 Чи ж я рано не вставала, чи тебе не замітала?
 Чи ж я рано не вставала, чи тебе не замітала?»

2. Molodenka Mariusia vsenki dvory obkhodyla,
 Vsenki dvory obkhodyla, v zhodnomu ne plakala.
 A yak pryishla ta pid batkiv dvir – Tam stala, zaplakala:
 «Oi i dvore zh mii, dvore, chym ya tobi ne vhodyla?
 Oi dvore zh mii, dvore, chym ya tobi ne vhodyla?
 Chy zh ya rano ne vstavala, chy tebe ne zamitala?
 Chy zh ya rano ne vstavala, chy tebe ne zamitala?»

ГРИЦЮ, ГРИЦЮ, ДО РОБОТИ

HRYTSIU, HRYTSIU, DO ROBOTY

Hryts, Hryts, go to work

Allegretto

S. 1. «Гри - цю, Гри - цю, до ро - бо - ти!» – В Гри - ця пор - ва -
 1. «Hry - tsiu, Hry - tsiu, do ro - bo - ty!» – V Hry - tsia por - va -

-ні чо - бо - ти. «Гри - цю, Гри - цю, до те - лят!» –
 -ni cho - bo - ty. «Hry - tsiu, Hry - tsiu, do te - liat!» –

В Гри - ця ні - жень - ки бо - лять. Де б м'ні сіс - ти!» –
 V Hry - tsia ni - zhen - ky bo - liat. De b mni sis - ty!» –

2. «Грицю, Грицю, молотити!» –
 Гриць нездужає робити.
 «Грицю, Грицю, врубай дров!» –
 А Грицько щось не здоров.
3. «Грицю, Грицю, роби хліб!» –
 «Кахи, кахи, щось охрип».
 «Грицю, Грицю, іди їсти!» –
 «Ой, чекайте! Де б м'ні сісти!»

2. «Hrytsiu, Hrytsiu, molotyty!» –
 Hryts nezduzhaie robyty.
 «Hrytsiu, Hrytsiu, vrubai drov!» –
 A Hrytsko shchos ne zdrav.
3. «Hrytsiu, Hrytsiu, roby khlib!» –
 «Kakhy, kakhy, shchos okhryp».
 «Hrytsiu, Hrytsiu, idy yisty!» –
 «Oi, chekaite! De b mni sisty!»

ОЙ ЛИС ДО ЛИСИЦІ

OI LYS DO LYSYTSI

Oh, He-fox went to She-fox

Scherzando

f
 S. 1. Ой лис до лис - си - ці бо - ро - зень - ко - ю йшов.
 1. Oi lys do ly - sy - tsi bo - ro - zen - ko - iu yshov.

Ой ли - сич - ко, ой
 Oi ly - sych - ko, oi

Ой се - стрич - ко ти мо - я!
 Oi se - strych - ko ty mo - ia!

2. Борозенькою йшов, куль соломи знайшов.
Ой лисичко, ой сестричко ти моя!
3. А в тім кулі черевички були.
Ой лисичко, ой сестричко ти моя!
4. Черевички надіває, на лисицю поглядає.
Ой лисичко, ой сестричко ти моя!
5. Чи ти, куме, дурний, чи ти нерозумний?
Ой лисичко, ой сестричко ти моя!
6. Чи ти в лісі не бував, чи ти звірів не видав?
Ой лисичко, ой сестричко ти моя!
7. Хоч я в лісі бував, та ж лисиці не видав.
Ой лисичко, ой сестричко ти моя!

2. Borozenkoiu yshov, kul solomy znaishov.
Oi lysychko, oi sestrychko ty moia!
3. A v tim kuli cherevychky byly.
Oi lysychko, oi sestrychko ty moia!
4. Cherevychky nadivaie, na lysytsiu pohliadaie.
Oi lysychko, oi sestrychko ty moia!
5. Chy ty, kume, durnyi, chy ty nerozumnyi?
Oi lysychko, oi sestrychko ty moia!
6. Chy ty v lisi ne бував, chy ty zviriv ne vydav?
Oi lysychko, oi sestrychko ty moia!
7. Khoch ya v lisi бував, ta zh lysytsi ne vydav.
Oi lysychko, oi sestrychko ty moia!

ОЙ ТИ ЗНАВ

OI TY ZNAV

Oh, you knew

Allegro non troppo
mf Solo

S. *mf* Solo

1. Ой ти знав на - що брав мі - ша - ноч - ку з міс - та, -
1. Oi ty znava na - shcho brav mi - shcha - noch - ku z mis - ta, -

mf Tutti

S. *mf* Tutti

я не ї - ла, не їс - ти - му гре - ча - но - го ті - ста.
ya ne yi - la, ne yis - ty - mu hre - cha - no - ho ti - sta.

A. *mf*

2. Ой ти знав, нащо брав мене невеличку, –
Мене мати годувала, як перепеличку. (2)
3. Ой ти знав, нащо брав! Я не вмію жати.
Напни мені холодочок: я буду лежати. (2)
4. Ой ти знав, нащо брав! Не вмію й косити!
Як не стане свого хліба, мусимо просити. (2)

2. Oi ty znava, nashcho brav mene nevelychku, –
Mene maty hoduvala, yak perepelychku. (2)
3. Oi ty znava, nashcho brav! Ya ne vmiiu zhaty.
Napny meni kholodochok: ya budu lezhaty. (2)
4. Oi ty znava, nashcho brav! Ne vmiiu y kosyty!
Iak ne stane svoho khliba, musymo prosyty. (2)

ДОБРИЙ ВЕЧІР, ДІВЧИНО

DOBRYI VESHIR, DIVCHYNO

Good evening, young girl

Moderato

S. *f*

1. «Доб - рий ве - чір, дів - чи - но, ку - ди йдеш? «Доб - рий ве - чір,
1. «Dob - ryi ve - chir, div - chy - no, ku - dy ydesh? «Dob - ryi ve - chir,

A. *f*

дів - чи - но, ку - ди йдеш? Ска - жи ме - ні прав - донь - ку: де жи - веш?»
div - chy - no, ku - dy ydesh? Ska - zhy me - ni prav - don - ku: de zhy - vesh?»

2. «Ой там моя хаточка край води (2)
З премудрого дерева – лободи, (2)
3. А ще к тому сінечки приплету (2)
З високого дерева – осоту». (2)
4. «Кукуріку, півнику, на току, (2)
Чекай мене, дівчино, до року». (2)
5. «Хіба ж би я розуму не мала, (2)
Щоб я тебе до року чекала». (2)

2. «Oi tam moia khatochka krai vody (2)
Z premudroho dereva – lobody, (2)
3. A shche k tomu sinechky prypletu (2)
Z vysokoho dereva – osotu». (2)
4. «Kukuriku, pivnyku, na toku, (2)
Chekai mene, divchyno, do roku». (2)
5. «Khiba zh by ya rozumu ne mala, (2)
Shchob ya tebe do roku chekala». (2)

ОЙ СЕРБИНЕ

OI SERBYNE

Oh, Serb

Andante

S. *mf*

1. «Ой сер - би - не, сер - би - нонь - ку, ой сер - би - не,
1. «Oi ser - by - ne, ser - by - non - ku, oi ser - by - ne,

A. *mf*

сер - би - нонь - ку сва - тай ме - не, дів - чи - нонь - ку».
ser - by - non - ku sva - tai me - ne, div - chy - non - ku».

2. «Ой, як тебе, дівко, брати, (2)
Як у тебе аж три брати?»
3. Зчаруй, дівко, брата свого, (2)
Будеш мати миленького».
4. Сестра злая так зробила, (2)
Брату чари приправила.
5. А брат пива як напився, (2)
З кониченька покотився.
6. «Продай, сестро, коня мого, (2)
Рятуй мене, молодого!»
7. «Нащо коня продавати, (2)
Як тобі тра помирати?»
8. «Ой сербине, сербиноньку, (2)
Сватай мене, дівчиноньку».
9. «Ой, як тебе, дівко, брати, (2)
Як ти вмієш чарувати?»
10. Зчарувала брата свого, (2)
То зчаруєш й миленького».

2. «Oi, yak tebe, divko, braty, (2)
Iak u tebe azh try braty?»
3. Zcharui, divko, brata svoho, (2)
Budesh maty mylenkoho».
4. Sestra zlaia tak zrobyla, (2)
Bratu chary prypravyla.
5. A brat pyva yak napyvsia, (2)
Z konychenka pokotyvsia.
6. «Prodai, sestro, konia moho, (2)
Riatui mene, molodoho!»
7. «Nashcho konia prodavaty, (2)
Iak tobi tra pomyraty?»
8. «Oi serbyne, serbynonku, (2)
Svatai mene, divchynonku».
9. «Oi, yak tebe, divko, braty, (2)
Iak ty vmiiesh charuvaty?»
10. Zcharuvala brata svoho, (2)
To zcharuiesh y mylenkoho».

СІНО МОЄ, СІНО

SINO MOIE, SINO

Hay of mine, hay

Allegro non troppo

1. Сі - но мо - є, сі - но,
1. Si - no mo - ie, si - no,

mp *mf*

по - під сі - ном во - да;
po - pid si - nom vo - da;

пла - ка - ла дів - чи на, як бу -
pla - ka - la div - chy na, yak bu -

mf

-ла мо - ло - да. //ло да.
-la mo - lo - da. //lo da.

1 2

2. Плаче дівка, плаче, личенько марнує,
Знати по дівчині – віночка жалкує. (2)
3. Не жаль мені вінка, ні жодної речі, –
Розпустила коси аж по самі плечі. (2)
4. Коси розпустила, плечі устелила,
Вийшла за нелюба – жалю нарабила. (2)

2. Plache divka, plache, lychenko marnuie,
Znaty po divchyni – vinochka zhalkuie. (2)
3. Ne zhal meni vinka, ni zhodnoi rechi, –
Rozpustyla kosy azh po sami plechi. (2)
4. Kosy rozpustyla, plechi ustelyla,
Vyishla za neliuba – zhaliu narobyly. (2)

ПРО НЕЧАЯ

PRO NECHAIIA

About Nechay

Risoluto

S. *f* 1. Гей, з-за лі - су, гей, з-за лі - су, з-за тем - но - го га - ю.
1. Hei, z-za li - su, hei, z-za li - su, z-za tem - no - ho ha - iu.

A. *f*

2. Ой крикнули козаченьки:
«Тікаймо, Нечая!»
3. «Ой як же ми, козаченьки,
Будем утікати,
4. Свою славу козацькую
Під ноги топтати?»
5. Ой як глянув козак Нечай
На тихії води –
6. А вже ж ляшків сорок тисяч
Хорошої вроди.
7. Не вспів козак, не вспів Нечай
На коника впасти,
8. Як став ляшків, як став панків,
Як снопики, класти.

2. Oi kryknuly kozachenky:
«Tikaimo, Nechaiu!»
3. «Oi yak zhe my, kozachenky,
Budem utikaty,
4. Svoiu slavu kozatskuuiu
Pid nohy toptaty?»
5. Oi yak hlianuv kozak Nechai
Na tykhii vody –
6. A vzhe zh liashkiv sorok tysiach
Khoroshoi vrody.
7. Ne vspiv kozak, ne vspiv Nechai
Na konyka vpasty,
8. Iak stav liashkiv, yak stav pankiv,
Yak snopyky, klasty.

ЇХАВ КОЗАК НА ВІЙНОНЬКУ

YIKHAV KOZAK NA VIINONKU

A Cossack went to War

Marciale

S. *mp* 1. Ї - хав ко - зак на вій - нонь - ку, про - щав сво -
1. Yi - khav ko - zak na vii - non - ku, pro - shchav svo -

A. *mp* *mf*

- ю дів - чи - нонь - ку: «Про - щай, ми - лень - ка,
- iu div - chy - non - ku: «Pro - shchai, my - len - ka,

чор - но - бри - вень - ка, я йду в чу - жу - ю сто - ро - нонь - ку.
chor - no - bry - ven - ka, ya ydu v chu - zhu - iu sto - ro - non - ku.

2. Подай, дівчино, хустину, –
Може в бою ще загину;
Темної ночі накриють очі –
Легше в могилі спочину».
3. Лихії люди насилу
Взяли нещасну дівчину.
А серед поля гнеться тополя
Та на козацьку могилу.

2. Podai, divchyno, khustynu, –
Mozhe v boiu shche zahynu;
Temnoi nochi nakryiut ochi –
Lehshe v mohyli spochynu».
3. Lykhii liudy nasyly
Vzialy neshchasnu divchynu.
A sered polia hnetsia topolia
Ta na kozatsku mohylu.

А ВЖЕ ВЕСНА

A VZHE VESNA

Already spring

Allegretto

1. А вже вес - на, а вже крас - на!
1. A vzhe ves - na, a vzhe kras - na!

Із стріх во - да кап - ле, із стріх во - да кап - ле.
Iz strikh vo - da kap - le, iz strikh vo - da kap - le.

2. Молодому козакові
Мандрівочка пахне. (3)
3. Помандрував козаченько
У чистеє поле. (3)
4. За ним іде дівчинонька:
«Вернися, соколе!» (3)
5. Помандрував козаченько
З Лубен до Прилуки. (3)
6. Ой плакала дівчинонька,
Здіймаючи руки. (3)

2. Molodomu kozakovi
Mandrivochka pakhne. (3)
3. Pomandruvav kozachenko
U chysteie pole. (3)
4. Za nym ide divchynonka:
«Vernysia, sokole!» (3)
5. Pomandruvav kozachenko
Z Luben do Pryluky. (3)
6. Oi plakala divchynonka,
Zdiimaiuchy ruky. (3)

ПЛИВЕ ЧОВЕН

PLYVE CHOVEN

The boat is floating

Andante *mf* *p*

S. *mf* *p*

1. Пли - ве чо - вен во - ди по - вен, та все хлюп, хлюп, хлюп, хлюп,
1. Ply - ve cho - ven vo - dy po - ven, ta vse khliup, khliup, khliup, khliup,

A.

та все хлюп, хлюп, хлюп, хлюп, та все хлюп, хлюп, хлюп, хлюп,
ta vse khliup, khliup, khliup, khliup, ta vse khliup, khliup, khliup, khliup,

mf

2. Іде козак до дівчини,
Та все тюп-тюп, тюп-тюп. (3)
3. Пливе човен, води повен
Та накритий листом. (3)
4. Не хвалися, дівчинонько,
Червоним намистом. (3)
5. Бо прийдеться, доведеться
Намисто збувати, (3)
6. Молодому козакові
Тютюн купувати. (3)
7. Пливе човен, води повен
Та накритий лубом. (3)

2. Ide kozak do divchyny,
Ta vse tiup-tiup, tiup-tiup. (3)
3. Plyve choven, vody poven
Ta nakrytyi lystom. (3)
4. Ne khvalysia, divchynonko,
Chervonym namystom. (3)
5. Bo pryidetsia, dovedetsia
Namysto zbuvaty, (3)
6. Molodomu kozakovi
Tiutiun kupuvaty. (3)
7. Plyve choven, vody poven
Ta nakrytyi lubom. (3)

8. Не хвалися, козаченьку,
Кучерявим чубом. (3)
9. Бо прийдеться, доведеться
Під аршин ставати, (3)
10. Молодого козаченька
В військо отдавати. (3)

8. Ne khvalysia, kozachenku,
Kucheriavym chubom. (3)
9. Bo pryidetsia, dovedetsia
Pid arshyn stavaty, (3)
10. Molodoho kozachenka
V viisko oddavaty. (3)

ТИХА ВОДА

ТЫКНА VODA

Calm water

Moderato

S. *mp*
1. Ти - ха во - да, ти - ха во - да бе - ре - жеч - ки ло - мить,
1. Ty - kha vo - da, ty - kha vo - da be - re - zhech - ky lo - myt,

A. *mp*
мо - ло - дий ко - зак, мо - ло - дий ко - зак пол - ков - ни - ка про - сить.
mo - lo - dyi ko - zak, mo - lo - dyi ko - zak pol - kov - ny - ka pro - syt..

2. «Пусти мене, полковнику, із війська додому,
Бо вже скучила, бо вже змучилась дівчина за мною». (2)
3. «Ой рад би я пустити тебе, так довго ти будеш,
А напийсь води, ще й холодної – дівчину забудеш!» (2)
4. «Пив я воду, пив холодну, та й не забуваю,
Поки жив буду – не забуду я, кого я кохаю». (2)

2. «Pusty mene, polkovnyku, iz viiska dodomu,
Bo vzhe skuchyla, bo vzhe zmuchylas divchyna za mnoiu». (2)
3. «Oi rad by ya pustyty tebe, tak dovho ty budesh,
A napyis vody, shche y kholodnoi – divchynu zabudesh!» (2)
4. «Pyv ya vodu, pyv kholodnu, ta y ne zabuvaiu,
Poky zhyv budu – ne zabudu ya, koho ya kokhaiu». (2)

ОЙ ТРИ СЕСТРИЦІ

OI TRY SESTRYTSI

Oh, three sisters

Moderato
mp

S. 1. Ой три сест-ри - ці жа - ліб - ни - ці
1. Oi try sest - ry - tsi zha - lib - ny - tsi

A. 1. Ой три сест-ри - ці
1. Oi try sest - ry - tsi

у по - хід бра - та ви - ря - джа - ли.
u po - khid bra - ta vy - ria - dzha - ly.

2. Ой старшая сестра коня веде, Середущая зброю несе.	2. Oi starshaia sestra konia vede, Seredushchaia zbroyu nese.
3. Ой середуща зброю несе, Сама ж меншая з братом іде.	3. Oi seredushcha zbroyu nese, Sama zh menshaia z bratom ide.
4. «Ой братіку, братіку наш! А коли ж ти прийдеш в гості до нас?»	4. «Oi bratiku, bratiku nash! A koly zh ty pryidesh v hosti do nas?»
5. «Ой набери, сестро, піску жменю Та посій його на камені.	5. «Oi nabery, sestro, pisku zhmeniu Ta posii yoho na kameni.
6. Ой уставай, сестро, ранесенько, Проривай пісок чистесенько.	6. Oi ustavai, sestro, ranesenko, Proryvai pisok chystesenko.
7. Ой уставай, сестро, з зіроньками, Поливай пісок слізоньками.	7. Oi ustavai, sestro, z zironkami, Polyvai pisok slizonkami.
8. Ой як той пісок ізійде, То тоді твій брат в гості прийде»».	8. Oi yak toi pisok iziide, To todi tvii brat v hosti pryide»».
9. Ой пішов пісок за водою, Ой пішов наш брат слободою.	9. Oi pishov pisok za vodoiu, Oi pishov nash brat slobodoiu.
10. Ой пішов пісок за вітрами, Ой пішов наш брат городами.	10. Oi pishov pisok za vitramy, Oi pishov nash brat horodamy.
11. Ой нема з піску, нема сходу, Та нема брата із походу.	11. Oi nema z pisku, nema skhodu, Ta nema brata iz pokhodu.
12. Ой нема з піску, нема цвіту, Ой пішов наш брат по всім світу.	12. Oi nema z pisku, nema tsvitu, Oi pishov nash brat po vsim svitu.

НАРВАЛА КВІТОЧОК

NARVALA KVITCCHOK

I've gathered some flowers

Andantino

1. На-рва - ла кві - то - чок, не за - ти - ка - ла - ся,
 1. Na-rva - la kvi - to - chok, ne za - ty - ka - la - sia,

1. На-рва - ла кві - то - чок, не за - ти - ка - ла - ся,
 1. Na-rva - la kvi - to - chok, ne za - ty - ka - la - sia,

кли - ка - ла ми - ло - го, не до - кли - ка - ла - ся.
 kly - ka - la my - lo - ho, ne do - kly - ka - la - sia.

2. Ой здається мені, що лісок невисок,
 Чогось не доходить до милого голосок.
3. Бодай ти, діброво, не зелена була!
 По тобі ходила — заблудилася.

2. Oi zdaietsia meni, shcho lisok nevysok,
 Chohos ne dokhodyt do myloho holosok.
3. Bodai ty, dibrovo, ne zelena bula!
 Po tobi khodyla — zabludylasia.

ОЙ ДАЙ ЖЕ, БОЖЕ

OI DAI ZHE, BOZHE

Oh grant me, God

Moderato

1. Ой дай же, Бо - же, зве - чо - ра по - го - донь - ку;
 1. Oi dai zhe, Bo - zhe, zve - cho - ra po - ho - don - ku;

візь - му ві - дер - ця га й пі - ду по во - донь - ку.
 viz - mu vi - der - tsia ta y pi - du po vo - don - ku.

по во - донь - ку.
 po vo - don - ku.

2. Якби не мороз, не холодная роса,
То я побігла б аж в березину боса.
3. Ой розвивайся ти, сухий та дубоньку,
Ой повернися, мій перший парубоньку!
4. Ой розвивайся, та сухая ліщино,
Забувайся ти, молода дівчино!

2. Iakby ne moroz, ne kholodnaia rosa,
To ya pobihla b azh v berezynu bosa.
3. Oi rozvyvaisia ty, sukhyi ta dubonku,
Oi povernysia, mii pershyi parubonku!
4. Oi rozvyvaisia, ta sukhaia lishchyno,
Zabuvaisia ty, molodaia divchyno!

КАЛИНО-МАЛИНО

KALYNO-MALYNO

Cranberry-raspberry bush

Moderato
mf

cho - го по - си - ха - єш?
cho - ho po - sy - kha - iesh?

1. «Ка - ли - но - ма - ли - но,
1. «Ka - ly - no - ma - ly - no,

Чи віт - ру бо - їш - ся, чи до - шу ба - жа - єш?»
Chy vit - ru bo - ish - sia, chy do - shchu ba - zha - iesh?»

//жа - єш?»
//zha - iesh?»

A.

2. – Вітру не боюся, дощу не бажаю;
Думаю-гадаю, як зацвісти маю. (2)
3. Ой зацвіла б біло, та мене всі знають,
Зацвіла б червоно – мене облаають. (2)
4. Козаче-бурлаче, чого зажурився?
Чи воли пристали, чи з дороги збився? (2)
5. – Воли не пристали, з дороги не збився, –
Я, козак молодий, без долі вродився. (2)

2. – Vitru ne boiusia, doshchu ne bazhaiu;
Dumaiu-hadaiu, yak zatsvisty maiu. (2)
3. Oi zatsvila b bilo, ta mene vsi znaiut,
Zatsvila b chervono – mene oblaaiut. (2)
4. Kozache-burlache, choho zazhuryvsia?
Chy voly prystaly, chy z dorohy zbyvsia? (2)
5. – Voly ne prystaly, z dorohy ne zbyvsia, –
Ia, kozak molodyi, bez doli vrodyvsia. (2)

ОЙ СИВАЯ ТА І ЗОЗУЛЕНЬКА

OI SYVAIA TA I ZOZULENKA

Oh, gray cuckoo

Moderato
f Solo

Tutti
Приспів
Refrain
f

1. Ой си - ва - я та і зо - зу - лень - ка!
1. Oi sy - va - ia ta i zo - zu - len - ka!

Шед - рий ве - чір,
Shched - tyi ve - chir,

S. добрий вечір, добрим людям на здоров'я.
dobryi vechir, dobrym liudiam na zdorovia.

A.

2. Усі сади та і облігала.

Приспів:

Щедрий вечір, добрий вечір,
Добрим людям на здоров'я.

3. А в одному та і не бувала.

Приспів:

4. А в тім саду три тереми.

Приспів:

5. У першому – красне сонце.

Приспів:

6. У другому – ясен місяць.

Приспів:

7. У третьому – дрібні зірки.

Приспів:

8. Ясен місяць – пан господар.

Приспів:

9. Красне сонце – жона його.

Приспів:

10. Дрібні зірки – його дітки.

Приспів.

2. Usi sady ta i oblitala.

Refrain:

Shchedryi vechir, dobryi vechir,
Dobrym liudiam na zdorovia.

3. A v odnomu ta i ne buvala.

Refrain:

4. A v tim sadu try teremy.

Refrain:

5. U pershomu – krasne sontse.

Refrain:

6. U druhomu – yasen misiats.

Refrain:

7. U tretomu – dribni zirky.

Refrain:

8. Iasen misiats – pan hospodar.

Refrain:

9. Krasne sontse – zhona yoho.

Refrain:

10. Dribni zirky – yoho ditky.

Refrain:

ОЙ З-ЗА ГОРИ КАМ'ЯНОЇ

OI Z-ZA HORY KAMIANOI

Oh, from behind the rocky mountain

Andantino

S. 1. Ой, з-за гори кам'яної голуби літають.
1. Oi, z-za ho - ru ka - mia - no - i ho - lu - by li - ta - iut.

A.

Не за - зна - ла рос - ко - шонь - ки, вже лі - та ми - на - ють,
 Ne za - zna - la ros - ko - shon - ky, vzhe li - ta mu - na - iut,

не за - зна - ла рос - ко - шонь - ки, вже лі - та ми - на - ють.
 ne za - zna - la ros - ko - shon - ky, vzhe li - ta mu - na - iut.

2. Запрягайте коні в шори, коні воронії, Та й поїдем здоганяти літа молодії.	2. Zapriahaite koni v shory, koni voronii, Ta y poidem zdohaniaty lita molodii.
3. Догонили літа мої на кленовім мості: «Ой верніться, літа мої, до мене хоч в гості!»	3. Dohonyly lita moi na klenovim mosti: «Oi vernitsia, lita moi, do mene khoch v hosti!»
4. «Не вернемось, не вернемось, не маєм до кого: Не вмiла нас шанувати, як здоров'я свого».	4. «Ne vernemos, ne vernemos, ne maiem do koho: Ne vmila nas shanuvaty, yak zdorovia svoho».
5. «Ой верніться, ой верніться, літа молодії, Буду я вас шанувати, літа золотії!»	5. «Oi vernitsia, oi vernitsia, lita molodii, Budu ya vas shanuvaty, lita zolotii!»

ОЙ У ПОЛІ ТА ТУМАН-ДИМНО

OI U POLI TA TUMAN-DYMNO

Oh, in the field fog-smokily

1.(2-4, 8-10) Ой у по - лі,
 1.(2-4, 8-10) Oi u po - li,

Andante *mf* **Moderato**

ой у по - лі та ту - ман - дим - но,
 oi u po - li ta tu - man - dym - no,

mf **Andante** **Moderato**

за ту - ма - ном ні - чо - го не вид - но.
 za tu - ma - nom ni - cho - ho ne vud - no.

Solo *mf* Tutti *mf*

5.(6,7,11) «Ой по - їдь - мо,
 5.(6,7,11) «Oi po - id - mo, ой по - їдь - мо,
 oi po - id - mo,

mf

Гей!
Гей!

Гей!
Гей!

та, ді - вонь - ко, з на - ми, з мо - ло - ди - ми та у - ла - на - ми». та, di - von - ko, z na - mu, z mo - lo - dy - my ta u - la - na - mu».

2. Тільки видно, тільки видно та криниченьку,
Холодну та водиченьку.
3. Ой там дівка, ой там дівка та воду брала,
Улан коня та і напуває.
4. Дівка коню, дівка коню води підливає,
Улан дівку та і підмовляє:
5. «Ой поїдьмо, ой поїдьмо, та дівонько з нами,
З молодими та уланами».
6. Пройшли поле, пройшли поле, пройшли вони друге,
На третьому стали спочивати.
7. На третьому, на третьому стали спочивати;
Стала дівка плакати, ридати.
8. «Ой Боже ж мій, ой Боже ж мій, що я наробила,
Батька й неньку та і розсердила!
9. Ой улани, ой улани ви молодії
А де ж ваші доми кам'янії?
10. А де ж ваші, а де ж ваші сади зеленії?
А де ж ваші трави шовкові?»
11. «Годі, дівко, годі, дівко, про травки питати,
Батька й матір треба забувати».

2. Tilky vydno, tilky vydno ta krynychenku,
Kholodnuiu ta vodychenku.
3. Oi tam divka, oi tam divka ta vodu brala,
Ulan konia ta i napuvaie.
4. Divka koniu, divka koniu vody pidlyvaie,
Ulan divku ta i pidmovliaie:
5. «Oi poidmo, oi poidmo, ta divonko z namy,
Z molodymy ta ulanamy».
6. Proishly pole, proishly pole, proishly vony druhe,
Na tretomu staly spochyvaty.
7. Na tretomu, na tretomu staly spochyvaty;
Stala divka plakaty, rydaty.

8. «Oi Bozhe zh mii, oi Bozhe zh mii, shcho ya narobyla,
Batka y nenku ta i rozserdyla!
9. Oi ulany, oi ulany vy molodii
A de zh vashi domy kamianii?
10. A de zh vashi, a de zh vashi sady zelenii?
A de zh vashi travy shovkovii?»
11. «Hodi, divko, hodi, divko, pro travky pytaty,
Batka y matir treba zabuvaty».

ЧЕРЧИК

CHERCHYK

The friar

Allegretto
mf

S. 1. Ой чер - чи - ку та го - луб - чи - ку, ска - жи ме - ні у - сю прав - донь - ку.
1. Oi cher - chy - ku ta ho - lub - chy - ku, ska - zhy me - ni u - siu prav - don - ku.

A. *mf*

2. «Кому воля, кому ніт волі по уличці ходити, гуляти?»
3. А дівонькам уся воленька по уличці ходити, гуляти.
4. За биндочку та й на уличку, за віночок та й пішла в таночок.
5. Ой, черчику та голубчику, скажи мені усю правдоньку:
6. «Кому воля, кому ніт волі по уличці ходити, гуляти?»
7. Парубонькам уся воленька по уличці ходити, гуляти.
8. За дудочку та й на уличку, за жупанчик та й пішов у танчик.

2. «Komu volia, komu nit voli po ulychtsi khodyty, huliaty?»
3. A divonkam usia volenka po ulychtsi khodyty, huliaty.
4. Za byndochku ta y na ulychku, za vinochok ta y pishla v tanochok.
5. Oi, cherchyku ta holubchyku, skazhy meni usiu pravdonku:
6. «Komu volia, komu nit voli po ulychtsi khodyty, huliaty?»
7. Parubonkam usia volenka po ulychtsi khodyty, huliaty.
8. Za dudochku ta y na ulychku, za zhupanchyk ta y pishov u tanchyk.

ОЙ ПЕРЕПЕЛИЧКА

OI PEREPELYCHKA

Oh, tiny quail

Moderato

mf Solo

1. Ой пе - ре - пе - лич - ка, ма - ла, не - ве - лич - ка,
1. Oi re - re - pe - lych - ka, ma - la, ne - ve - lych - ka,

Tutti

mf Ой да лю - лі
mf Oi da liu - li

p ой да лю - лі, ма - ла, не - ве - лич - ка.
p oi da liu - li, ma - la, ne - ve - lych - ka.

A.

2. По полю літає, траву прогортає, ой да люлі, траву прогортає.
3. Траву прогортає, сокола шукає, ой да люлі, сокола шукає.
4. «Ой соколе ясний, мій милий, прекрасний, ой да люлі, мій милий, прекрасний.
5. Не гордуй ти мною, як місяць зорою, ой да люлі, як місяць зорою.
6. Як місяць зорою, горіх – ліщиною, ой да люлі, горіх – ліщиною.
7. Горіх – ліщиною, козак – дівчиною, ой да люлі, козак – дівчиною.
8. Будем гомоніти, як малії діти, ой да люлі, як малії діти.
9. Будем розмовляти, як на світі жити, ой да люлі, як на світі жити».

2. Po poliu litaie, travu prohortaie, oi da liuli, travu prohortaie.
3. Travu prohortaie, sokola shukaie, oi da liuli, sokola shukaie.
4. «Oi sokole yasnyi, mii mylyi, prekrasnyi, oi da liuli, mii mylyi, prekrasnyi.
5. Ne hordui ty mnoiu, yak misiats zoroiu, oi da liuli, yak misiats zoroiu.
6. Iak misiats zoroiu, horikh – lishchynoiu, oi da liuli, horikh – lishchynoiu.
7. Horikh – lishchynoiu, kozak – divchynoiu, oi da liuli, kozak – divchynoiu.
8. Budem homonity, yak malii dity, oi da liuli, yak malii dity.
9. Budem rozmovliaty, yak na sviti zhyty, oi da liuli, yak na sviti zhyty».

В ПОЛІ-ПОЛІ ПЛУЖОК ХОДИТЬ V POLI-POLI PLUZHOK KHODYT

The little plow is moving through the field

Moderato **Приспів**
Refrain

S. **f** 1. В по - лі - по - лі плу - жок хо - дить. Шед - рий ве - чір,
1. V po - li - ro - li plu - zhok kho - dyt. Shched - ryi ve - chir,

A. **f**

доб - рий ве - чір! Доб - рим лю - дям на здо - ро - в'я.
dob - ryi ve - chir! Dob - rum liu - diam na zdo - ro - via.

2. За тим плужком Господь ходить.

Приспів.

Щедрий вечір, добрий вечір,
Добрим людям на здоров'я.

3. Святий Петро поганає.

Приспів.

4. Божа Мати їсти носить.

Приспів.

5. Їсти носить, Бога просить.

Приспів.

6. «Ори, синку, тую нивку.

Приспів.

7. Та посієш пшениченьку.

Приспів.

8. З колосочка та жменечка.

Приспів.

9. А з другого жита много».

Приспів.

2. Za tym pluzhkom Hospod khodyt.

Refrain.

Shchedryi vechir, dobryi vechir,
Dobrym liudiam na zdorovia.

3. Sviatyi Petro pohanaie.

Refrain.

4. Bozha Maty yisty nosyt.

Refrain.

5. Isty nosyt, Boha prosyt.

Refrain.

6. «Ory, synku, tuiu nyvku.

Refrain.

7. Ta posiiesh pshenychenku.

Refrain.

8. Z kolosochka ta zhmenechka.

Refrain.

9. Az druhooho zhyta mnoho».

Refrain.

ЗЕЛЕНАЯ ТА ЛЩИНОНЬКА

ZELENAIA TA LISHCHYNONKA

The hazel tree is green

Andante
mf

1. Зе - ле - на - я та лі - щи - нонь - ка, гей, чом без со - неч - ка зі - в'я - ла?
1. Ze - le - na - ia ta li - shchy - non - ka, hei, chom bez so - nech - ka zi - via - la?

Гей, чом без со - неч - ка зі - в'я - ла?
Hei, chom bez so - nech - ka zi - via - la?

2. Молодая та дівчинонька, Гей, козаку світ зав'язала. (2)	2. Molodaia ta divchynonka, Hei, kozaku svit zaviazala. (2)
3. А я, молод, діжду вечорини, Гей, піду гулять до дівчини. (2)	3. A ya, molod, dizhdu vechoryny, Hei, pidu huliat do divchyny. (2)
4. Приходжу я під віконце, – «Гей, добривечір, ти дівчино – серце! (2)	4. Prykhodzhu ya pid vikontse, – «Hei, dobryvechir, ty divchyno – sertse! (2)
5. Чом до мене ти не виходиш, Гей, мені слова не промовиш?» (2)	5. Chom do mene ty ne vykhodysh, Hei, meni slova ne promovysh?» (2)

ОЙ ПІДУ Я В ЛІС ПО ДРОВА

OI PIDU YA V LIS PO DROVA

Oh, I'll go to the woods for firewood

Andante

Ой пі - ду я, в ліс по дро - ва на - лом - лю я ло - му;
Oi pi - du ya, v lis po dro - va na - lom - liu ya lo - mu;

Ой пі - ду я, на - лом - лю я ло - му;
Oi pi - du ya, na - lom - liu ya lo - mu;

за - ніс ме - не чу - жий ро - зум в чу - жу край - сто - ро - ну,
za - nis me - ne chu - zhyi ro - zum v chu - zhu kraii - sto - ro - nu,

за - ніс ме - не чу - жий ро - зум в чу - жу край - сто - ро - ну.
 za - nis me - ne chu - zhyi ro - zum v chu - zhu krai - sto - ro - nu.

2. А в чужій сторонці ні отця, ні неньки, Тільки в саду зеленому піють соловейки. (2)	2. A v chuzhii storontsi ni ottsia, ni nenky, Tilky v sadu zelenomu piut soloveiky. (2)
3. Ой зірву рожеву квітку та й пуцу на воду: «Пливи, пливи, моя квітко, та й до мого роду». (2)	3. Oi zirvu rozhevu kvitku ta y pushchu na vodu: «Plyvy, plyvy, moia kvitko, ta y do moho rodu». (2)
4. Пливла, пливла моя квітка, при березі стала; Прийшла мати воду брати – квіточку пізнала: (2)	4. Plyvla, plyvla moia kvitka, pry berezi stala; Pryishla maty vodu braty – kvitochku piznala: (2)
5. «Ой либонь, ти, моя доню, в недузї лежала, Коли твоя гарна квітка на воді зів'яла?» (2)	5. «Oi lybon, ty, moia doniu, v neduzi lezhala, Koly tvoia harna kvitka na vodi ziviala?» (2)
6. «Не лежала, моя мати, ні дня, ні години: Тяжко-нудно на чужині без свої родини». (2)	6. «Ne lezhala, moia maty, ni dnia, ni hodyny: Tiazhko-nudno na chuzhyni bez svoi rodyny». (2)

ОЙ СІВ ТА Й ПОЇХАВ

OI SIV TA Y POIKHAV

Oh, he sat down and left

Moderato

1. Ой сів та й по - ї - хав на во -
 1. Oi siv ta i po - i - khav na vo -
 -ро - но - му ко - ню, я зо - ста - ла -
 -ro - no - mu ko - niu, ya zo - sta - la -
 -ся як би - ли - нонь - ка в по - лю.
 -sia yak by - ly - non - ka v po - liu.

2. Я зосталася, мною вітер колише.
Десь мій миленький до мене листи пише. (2)
3. Ой пише, пише білими рученьками,
А дописує дрібними слізоньками. (2)
4. А дописує дрібними слізоньками,
А передає бистрими річеньками; (2)
5. «Дівчино моя, довго не забарюся,
Пройде тиждень сей, додому я вернуся». (2)
6. Ой не тиждень-два мого милого нема,
Я зосталася, як билинонька одна. (2)

2. Ia zostalasia, mnoiu viter kolyshe.
Des mii mylenkyi do mene lysty pyshe. (2)
3. Oi pyshe, pyshe bilymy ruchenkami,
A dopysuie dribnymy slizonkami. (2)
4. A dopysuie dribnymy slizonkami,
A peredaie bystrymy richenkamy; (2)
5. «Divchyno moia, dovho ne zabariusia,
Proide tyzhden sei, dodomu ya vernusia». (2)
6. Oi ne tyzhden-dva moho myloho nema,
Ia zostalasia, yak bylynonka odna. (2)

ОЙ ГАЙ, МАТИ, ГАЙ

OI HAI, MATY, HAI

Oh, grove, mother, grove

Andante
pp

S. 1.(3.4) Ой гай, ма - ти, гай, та ме - не за - муж дай. Не дай ме - не
1.(3.4) Oi hai, ma - ty, hai, ta me - ne za - muzh dai. Ne dai me - ne

A. а - би за я - ко - го, бо мо - сій вро - ди жаль.
a - bu za ya - ko - ho, bo mo - iei vro - dy zhal.

бо мо - сій вро - ди жаль.
bo mo - iei vro - dy zhal.

3. Ой, доню моя, вибери сама,
Який тобі любий та милий –
То вже воля твоя.
4. Ой, мати моя, вибирала я,
Вибирала та й виглядала, –
Така доля моя.

3. Oi, doniu moia, vyburai sama,
Iakyi tobi liubyi ta mylyi –
To vzhe volia tvoia.
4. Oi, maty moia, vyburala ya,
Vyburala ta y vyhliadala, –
Taka dolia moia.

як та я - го - да,
yak ta ya - ho - da,

2. Бо мо - я вро - да, як та я - го - да, мо - є лич - ко,
2. Bo mo - ia vro - da, yak ta ya - ho - da, mo - ie lych - ko,

Бо мо - я вро - да,
Bo mo - ia vro - da,

як то яб - луч - ко, са - ма й мо - ло - да.
 yak to yab - luch - ko, sa - ma y mo - lo - da.

са - ма й мо - ло - да.
 sa - ma y mo - lo - da.

НЕ ХОДИЛА НА УЛИЦЮ

NE KHODYLA NA ULYTSIU

I didn't go into the street

Allegretto
mf

1. Не хо - ди - ла на у - ли - цю й не пі - ду, не лю - би - ла ба - га - то - го й не бу - ду.
 1. Ne kho - dy - la na u - ly - tsiu y ne pi - du, ne liu - by - la ba - ha - to - ho y ne bu - du.

2. Бо багатий буде нарікати:
А що тобі надавала мати?
3. Дала мені мати корівоньку,
Та на мою бідну головоньку.
4. До корови треба рано вставати,
А я люблю до полудня спати.
5. Ой виломлю з тину хворостину,
Та й пожену корову в дубину.
6. Ану, ану, корово, до вовка –
Буде моя спокійна головка.
7. Я ж думала, що музики там бубнять,
А то вовки корову мою дублять.
8. Я ж думала, що вовченьки з постом, –
Вони ж з'їли коровицю з хвостом

2. Bo bahatyi bude narikaty:
A shcho tobi nadavala maty?
3. Dala meni maty korivonku,
Ta na moi u bidnu holovonku.
4. Do korovy treba rano vstavaty,
A ya liubliu do poludnia spaty.
5. Oi vylomliu z tynu khvorostynu,
Ta y pozhenu korovu v dubynu.
6. Anu, anu, korovo, do vovka –
Bude moia spokiina holovka.
7. Ia zh dumala, shcho muzyky tam bubniat,
A to vovky korovu moi u dubliat.
8. Ia zh dumala, shcho vovchenky z postom, –
Vony zh zily korovytsiu z khvostom

ПРОЩАЙ, СЛАВА

PROSHCHAI, SLAVA

Farewell, glory

Allegretto
p

1. Про - шай, сла - ва, го - род рід - нень - кий, про - шай, У - кра - ї - но!
 1. Pro - shchai, sla - va, ho - rod rid - nen - kyi, pro - shchai, U - kra - i - no!

Про - шай, мій сад зе - ле - нень - кий, про - ща - вай, дів - чи - но!
 Pro - shchai, mii sad ze - le - nen - kyi, pro - shcha - vai, div - chy - no!

2. А в тім саду, саду зеленому,
 Де сонечко сяє,
 На калині, біля хати,
 Соловей співає.
3. Співай, співай, співай, соловейку,
 Сидя на калині.
 Не журися, дівчинонько,
 У тяжкій годині.
4. А я піду на край світа,
 Буду воювати,
 Тебе, моє серденьтко,
 Буду споминати.

2. A v tim sadu, sadu zelenomu,
 De sonechko siaie,
 Na kalyni, bilia khaty,
 Solovei spivaie.
3. Spivai, spivai, spivai, soloveiku,
 Sydia na kalyni.
 Ne zhurysia, divchynonko,
 U tiazhkii hodyni.
4. A ya pidu na krai svita,
 Budu voiuvaty,
 Tebe, moie serdeniatko,
 Budu spomynaty.

Духовні піснеспіви

Spiritual chants

ІЖЕ ХЕРУВИМИ І

SHERUB I

Adagio

S.
A.
T.
B.

І - же хе - ру - ви - ми,   хе - ру - ви - ми   тай - но   об - ра -
I - zhe khe - ru - vy - my,   khe - ru - vy - my   tai - no   ob - ra -

7

зу - ю - ще,   і Жи - во - тво - ря - шей,   і Жи - во - тво - ря - шей
zu - iu - shche,   i Zhy - vo - tvo - ria - shchei,   i Zhy - vo - tvo - ria - shchei

12

Трой - ці   Три - свя - ту - ю   при - ні - ва - ю -
Troj - tsi   Try - svia - tu - iu   pry - ni - va - iu -

16

ще,   вся - ко - є   ни - ні,   ни - ні жи - тей - сько -
shche,   vsia - ko - ie   ny - ni,   ny - ni zhy - tei - sko -

21 *rit.* *mf*

є от - ло - жим по - не - че - ні - є. А - мінь. Я - ко - да Ца - ря всіх по -
 ie ot - lo - zhym po - pe - che - ni - ie. A - min. Ya - ko - da Tsa - ria vsikh po -

28

ди - мем, по - ди - мем, ан - гель - ськи - ми не - ви - ди - мо до - ри - но - си - ма чинь - ми.
 dy - mem, po - dy - mem, an - hel - sky - my ne - vy - dy - mo do - ru - no - sy - ma chyn - my.

34

Ал - ли - лу - я, ал - ли - лу - я, ал - ли - лу - я.
 Al - ly - lu - ia, al - ly - lu - ia, al - ly - lu - ia.

ІЖЕ ХЕРУВИМИ ІІ (Грецького розспіву)

SHERUB II (Greek chant)

[♩ = 62] *p*

S. І - же хе - ру - ви - ми, і - же хе - ру - ви - ми,
 I - zhe khe - ru - vy - my, i - zhe khe - ru - vy - my,

trp

S. А. і - же хе - ру - ви - ми, хе - ру - ви - ми, тай - но о - бра - зу - ю - ще,
 i - zhe khe - ru - vy - my, khe - ru - vy - my, tai - no o - bra - zu - iu - shche,

о - бра - зу - ю - ще, тай - но о - бра - зу - ю - ще.
 o - bra - zu - iu - shche, tai - no o - bra - zu - iu - shche.

I жи - во - тво - ря - шей, i жи - во - тво - ря - шей Трой - ці,
 zhy - vo - tvo - ria - shchei, i zhy - vo - tvo - ria - shchei Troi - tsi,

mp *mp* *mf* *p*

S.
A.

T.

I жи - во - тво - ря - шей Трой - ці,
 i zhy - vo - tvo - ria - shchei Troi - tsi,

I жи - во - тво - ря - шей Трой - ці,
 i zhy - vo - tvo - ria - shchei Troi - tsi,

mf

i жи - во - тво - ря - шей Трой - ці
 i zhy - vo - tvo - ria - shchei Troi - tsi

mf

Трой -
Troj -

три - свя - ту - ю при - пі - ва - ю - ще,
 try - svia - tu - iu pry - pi - va - iu - shche,

три - свя - ту - ю піснь при - пі - ва - ю - ще,
 try - svia - tu - iu pishn pry - pi - va - iu - shche,

ці,
 tsi,

при - пі - ва - ю -
 pry - pi - va - iu -

три - свя - ту - ю піснь при - пі - ва - ю - ще.
 try - svia - tu - iu pishn pry - pi - va - iu - shche.

pp

піснь, три - свя - ту - ю піснь при - пі - ва - ю - ще.
 pishn, try - svia - tu - iu pishn pry - pi - va - iu - shche.

pp

ще
 shche

Вся - ко - є ни - ні, ни - ні
 Vsia - ko - ie ny - ni, ny - ni

tr

S. A.

Вся - ко - є ни - ні, ни - ні жи - тей - сько - є,
 Vsia - ko - ie ny - ni, ny - ni zhy - tei - sko - ie,

tr

T. B.

Вся - ко - є ни - ні, ни - ні жи - тей - сько - є,
 Vsia - ko - ie ny - ni, ny - ni zhy - tei - sko - ie,

вся - ко - є ни - ні жи - тей - сько - є
 vsia - ko - ie ny - ni zhy - tei - sko - ie

от - ло - жим по - пе - че - ні - є,
 ot - lo - zhym po - pe - che - ni - ie,

от - ло - жим по - пе - че - ні -

от - ло - жим по - пе - че - ні - є,
 ot - lo - zhym po - pe - che - ni - ie,

от - ло - жим по - пе - че - ні - є.
 ot - lo - zhym po - pe - che - ni - ie.

tr

є, от - ло - жим по - пе - че - ні - є.
 ie, ot - lo - zhym po - pe - che - ni - ie.

tr

от - ло - жим по - пе - че - ні - є.
 ot - lo - zhym po - pe - che - ni - ie.

tr *mf*

от - ло - жим по - пе - че - ні - є.
 ot - lo - zhym po - pe - che - ni - ie.

mf Я - ко да Ца - ря, да Ца - ря
 Ya - ko da Tsa - ria, da Tsa - ria

А - мінь.
 A - min.

mf Я - ко да Ца - ря всіх, да Ца - ря
 Ya - ko da Tsa - ria vsikh, da Tsa - ria

f

Я - ко да Ца - ря
 Ya - ko da Tsa - ria

всіх, Ца - ря всіх по - ди мем.
 vsikh, Tsa - ria vsikh po - du mem.

всіх, я - ко да Ца - ря по - ди мем.
 vsikh, ya - ko da Tsa - ria po - du mem.

всіх, Ца - ря всіх по - ди мем.
 vsikh, Tsa - ria vsikh po - du mem.

всіх, Ца - ря всіх по - ди мем.
 vsikh, Tsa - ria vsikh po - du mem.

sp Solo

Ан - гель - ськи - ми не ви - ди - мо,
 An - hel - sky - my ne vy - dy - mo,

mf Tutti

до - ри - но - си - ма чин ми.
 do - ru - no - sy - ma chyn my.

до - ри - но - си - ма чин ми.
 do - ru - no - sy - ma chyn my.

tr *f* *rit. e smorzando* *pp*

А - ли - лу - я, а - ли - лу - я. я.
 A - ly - lu - ia, a - ly - lu - ia, a - ly - lu - ia. ia.

tr *f* *pp*

А - ли - лу - я, а - ли - лу - я, а - ли - лу - я. я.
 A - ly - lu - ia, a - ly - lu - ia, a - ly - lu - ia, a - ly - lu - ia. ia.

ІЖЕ ХЕРУВИМИ ІІІ
(Подібно «Во всю землю»)

CHERUB III

Moderato
mf

S. A. I - же, хе - ру - ви ми, і - же
I - zhe, khe - ru - vy mu, i - zhe

mf

T. B. хе - ру - ви ми, хе - ру - ви
khe - ru - vy mu, khe - ru - vy

7 *p*

7 хе - ру - ви ми, хе - ру - ви
khe - ru - vy mu, khe - ru - vy

p

13 ми, хе - ру - ви ми
mu, khe - ru - vy mu

13 *p*

19 тай - но об - ра - зу
tai - no ob - ra - zu

19 *p*

25 ю - ше, об - ра - зу ю - ше,
iu - shche, ob - ra - zu iu - shche,

25 *p* *rit.*

a tempo
mf

32

і Жи - во - тво - ря і Жи - во - тво -
i Zhy - vo - tvo - ria і - шей, і Жи - во - тво -
i Zhy - vo - tvo - ria і - shchei, і Zhy - vo - tvo -

p

39

ря і шей Трой ці,
ria і shchei Troi tsi,

46

Трой ці Три свя
Troі tsi Tری svіa

52

ту ю піснь
tu iu pіsn

58

rit. **mf** *a tempo*

при - пі - ва ю - ше, вся - ко - є ни -
pry - pі - va iu - shche, vsia - ko - ie ny -

66 *p*

ні, вся - ко - є ні - ні, ні - ні жи - тей -
 ні, vsia - ko - ie пу - ні, пу - ні zhy - tei -

75

сько - є, жи - тей - сько - є от - ло -
 sko - ie, zhy - tei - sko - ie ot - lo -

83

жим по - пе - че ні - є, ні - є,
 zhym ro - re - che ni - ie, ie,

90 *p* *rit.* *p* *con moto* *mf*

по - пе - че - ні - є. А - мінъ. Я - ко да Ца -
 ро - ре - che - ні - ie. А - мін. Уа - ко да Тса -

97

ря всіх по - ди мем,
 gia vsikh ro - dy - met,

104 ан - гелъ - ськи - ми не - ви - ди - мо до - ри - но - си ма
p an - hel - sky - my ne - vy - dy - mo do - ry - no - sy - - та

104 ан - гелъ - ськи - ми не - ви - ди - мо до - ри - но - си ма
p an - hel - sky - my ne - vy - dy - mo do - ry - no - sy - - та

112 чинь - ми, но - си - ма
 chyn - my, no - sy - та

112 до - ри - но - си - ма чинь - ми,
 do - ry - no - sy - та chyn - my,

118 чинь - ми. Ал - ли - лу - я, я,
 chyn - my. Al - ly - lu - lu - ia,

123 ал - ли - лу - я, ал - ли - лу - я,
 al - ly - lu - lu - ia, al - ly - lu - lu - ia,

130 я, ал - ли - лу - я.
 ia, al - ly - lu - lu - ia.

ІЖЕ ХЕРУВИМИ ІV

CHERUB IV

(Подібно «Чашу спасенія»)

S. A. *mf* І - же хе - ру - ви - ми, хе - ру - ви - ми,
I - zhe khe - ru - vy - my, khe - ru - vy - my,

T. B. *mf* І - же хе - ру - ви - ми, хе - ру - ви - ми,
I - zhe khe - ru - vy - my, khe - ru - vy - my,

6 *mf* і - же хе - ру - ви - ми, хе - ру - ви - ми,
i - zhe khe - ru - vy - my, khe - ru - vy - my,

12 *mf* тай - но об - ра - зу - ю - ше, об - ра - зу - ю - ше, тай - но
tai - no ob - ra - zu - iu - shche, ob - ra - zu - iu - shche, tai - no

12 *mf* тай - но об - ра - зу - ю - ше,
tai - no ob - ra - zu - iu - shche,

17 *mf* об - ра - зу - ю - ше, об - ра - зу - ю - ше,
ob - ra - zu - iu - shche, ob - ra - zu - iu - shche,

43

вся - ко - є ні ні
vsia - ko - ie ny ni

вся - ко - є ні ні жи - тей - сько - є,
vsia - ko - ie ny ni zhy - tei - sko - ie,

вся - ко - є ні ні
vsia - ko - ie ny ni

48

вся - ко - є ні ні жи - тей - сько - є,
vsia - ko - ie ny ni zhy - tei - sko - ie,

54

от - ло - жим по - пе - че - ні - є, от - ло - жим
ot - lo - zhym ro - re - che - ni - ie, ot - lo - zhym

60

по - пе - че - ні - с. А - мінь.
ro - re - che - ni - ie. A - min.

Maestoso

Я - ко да Ца - ря всіх по - ди - мем,
 Ya - ko da Tsa - ria vsikh po - dy - mem,

67 *f* Я - ко да Ца - ря всіх по - ди - мем, всіх
 Ya - ko da Tsa - ria vsikh po - dy - mem, mem, vsikh

Я - ко, я - ко да Ца - ря всіх
 Ya - ko, ya - ko da Tsa - ria vsikh

67 *f* Я - ко да Ца - ря
 Ya - ko da Tsa - ria

ан - гель - ськи - ми не - ви - ди - мо
 an - hel - sky - my ne - vy - dy - mo

73 ан - гель - ськи - ми не - ви - ди - мо до - ри - но -
 an - hel - sky - my ne - vy - dy - mo do - ru - no -

73 ан - гель - ськи - ми не - ви - ди - мо
 an - hel - sky - my ne - vy - dy - mo

си - ма чинь - ми. Ал - ли - лу - я, ал - ли - лу -
 sy - ma chyn - my. Al - ly - lu - ia, al - ly - lu -

78 си - ма чинь - ми. Ал - ли - лу - я, ал - ли - лу -
 sy - ma chyn - my. Al - ly - lu - ia, al - ly - lu -

78 си - ма чинь - ми. Ал - ли - лу - я, ал - ли - лу -
 sy - ma chyn - my. Al - ly - lu - ia, al - ly - lu -

я, ал - ли - лу - я, ал - ли - лу - я, ал - ли - лу - я, я.
 ia, al - ly - lu - ia, al - ly - lu - ia, al - ly - lu - ia, ia.

84 я, ал - ли - лу - я, ал - ли - лу - я, ал - ли - лу - я, я.
 ia, al - ly - lu - ia, al - ly - lu - ia, al - ly - lu - ia, ia.

84 я, ал - ли - лу - я, ал - ли - лу - я, ал - ли - лу - я, я.
 ia, al - ly - lu - ia, al - ly - lu - ia, al - ly - lu - ia, ia.

ІЖЕ ХЕРУВИМИ V

CHERUB V

(Подібно «Спасенія соділал Єси»)

S. І - же хе - ру - ви - ми, хе - ру - ви - ми,
 I - zhe khe - ru - vy - my, khe ru - vy - my,

A. І - же хе - ру - ви ми,
 I - zhe khe - ru - vy my,

5 і - же хе - ру - ви - ми, хе - ру - ви - ми тай -
 i - zhe khe - ru - vy - my, khe ru - vy - my tai -

5

mf

10 но об - ра - зу - ю - ще, об - ра - зу - ю -
 no ob - ra - zu - iu - shche, ob - ra - zu - iu -

10 *mf*

10 тай но об - ра -
 tai no ob - ra -

15 і Жи - во - тво - ря - шей, і Жи-во-тво-ря - шей Трой - ці,
 i Zhy - vo - tvo - ria - shchei, i Zhy - vo - tvo - ria - shchei Troi - tsi,

15 ше, і Жи - во - тво - ря - шей Трой - ці,
 shche, i Zhy - vo - tvo - ria - shchei Troi - tsi,

20 і Жи - во - тво - ря - шей, і Жи-во-тво-ря - шей Трой - ці Три - свя -
 i Zhy - vo - tvo - ria - shchei, i Zhy - vo - tvo - ria - shchei Troi - tsi Try - svia -

20

25

ту - ю   піснь   при - пі - ва - ю - ще,   при - пі -
 tu - iu   pishn   pry - pi - va - iu - shche,   pry - pi -

Свя - ту - ю   піснь
 Svia - tu - iu   pishn

29

ва - ю - ще,   вся - ко - є   ни - ні,
 va - iu - shche,   vsia - ko - ie   ny - ni,

ва - ю - ще,   вся   ко - є   ни   ні,   жи -
 va - iu - shche,   vsia   ko - ie   ny   ni,   zhy -

34

тей - сько - є,   вся - ко - є   ни - ні,   ни - ні жи -
 tei - sko - ie,   vsia - ko - ie   ny - ni,   ny - ni   zhy -

38

тей - сько - є   от - ло - жим   по - пе -
 tei - sko - ie   ot - lo - zhym   po - pe -

от - ло - жим
 ot - lo - zhym

42

че - ні - є,   по - пе - че - ні - є.   А - міль.
 che - ni - ie,   po - pe - che - ni - ie.   A - min.

47 *f* *Con moto*

ан - гель -
ан - hel -

Я - ко да Ца - ря всіх, Ца - ря всіх по - ди - мем
Ya - ko da Tsa - ria vsikh, Tsa - ria vsikh po - du - mem

52

ськи - ми
sky - my

ан - гель - ськи - ми не ви - ди - мо до - ри - но -
ан - hel - sky - my ne vy - du - mo do - ru - no -

56

си ма чинь - ми. Ал - ли -
sy - ma chyn - my. Al - ly -

до - ри - но - си - ма
do - ru - no - sy - ma

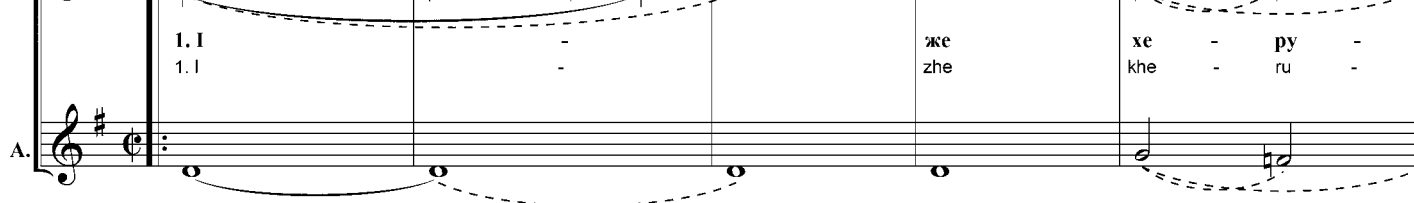
60

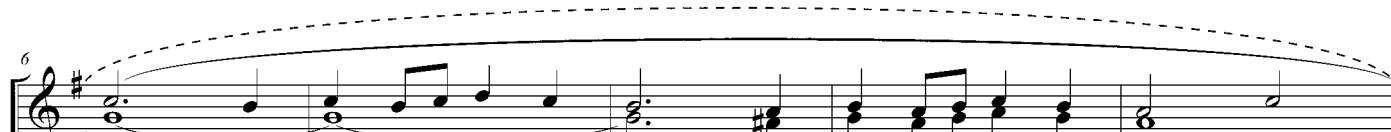
лу - і - я, ал - ли - лу - і - я, ал - ли - лу - і - я.
lu - i - ia, al - ly - lu - i - ia, al - ly - lu - i - ia.

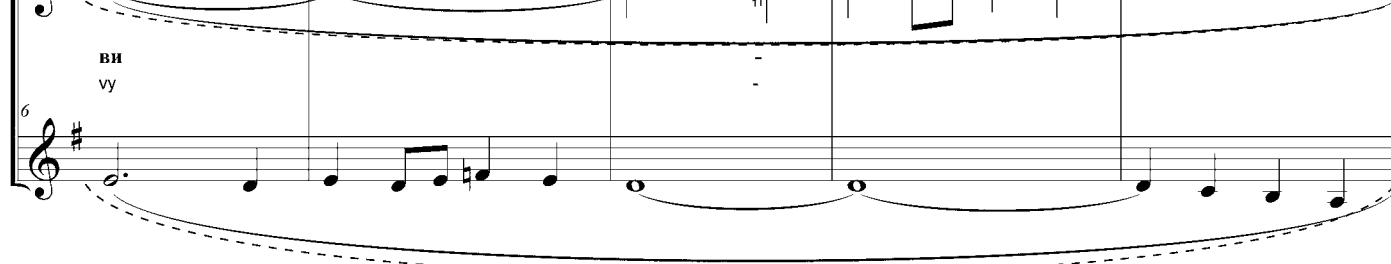
ІЖЕ ХЕРУВИМИ VI
(Софроніївська)

CHERUB VI
(Sofroniivska)

S.
1. I
1. I
же
zhe
хе - ру -
khe - ru -

A.

6
ви
vu

6

11
ми,
му,
хе - ру - ви - ми
khe - ru - vu - mu

11

17
тай - но,
tai - no,
тай - но об - ра -
tai - no ob - ra -

17

23

зу - ю - ше, об - ра - зу - ю - ше,
zu - iu - shche, ob - ra - zu - iu - shche,

23

об - ра - зу - ю - ше,
ob - ra - zu - iu - shche,

2. I Животворящей Троиці
Трисвяту піснь припівующе, припівующе.
3. Всякоє нині житейське
Отложим попеченіє, попеченіє.

2. I Zhyvotvoriashchei Troitsi
Trysviatuiu pishn prypivaiushche, prypivaiushche.
3. Vsiakoie nyni zhyteiskoie
Otlozhym porocheniie, porocheniie.

29

А - мінь. Я ко да Ца - ря всіх
A - min. Ya ko da Tsa - ria vsikh

29

39

по - ди - мем, по - ди - мем
po - du - met, po - du - met

39

47

ан - гель - ськи - ми не - ви - ди - мо,
an - hel - sky - mu ne - vu - du - mo,

47

55

не - ви - ди - мо до - ри - но - си - ма
 ne - vy - dy - to do - ry - no - sy - ma

55

не - ви - ди - мо
 ne - vy - dy - to

64

чинь
 chyn

64

71

ми, но - си - ма чинь - ми. Ал - ли - лу - я,
 му, по - sy - та чyn - му. Al - ly - lu - ia,

71

79

ал - ли - лу - я, ал - ли - лу - я.
 al - ly - lu - ia, al - ly - lu - ia.

79

ал - ли - лу - я.
 al - ly - lu - ia.

СВІТЕ ТИХИЙ

SVITE TYKHYY

O Gladsome Light

S. A. *tr*

Сві - те ти - хий свя - ти - я сла - ви, Без -
 Svi - te ty - khyi svia - ty - ia sla - vy, Bez -

T. B. *tr*

5

смерт - но - го, От - ця Не - бес - но - го, Свя - то - го Бла -
 smert - no - ho, Ot - tsia Ne - bes - no - ho, Svia - to - ho Bla -

p *pp*

5

10

жен - но - го, І - і - су - се Хри - сте: при -
 zhen - no - ho, I - i - su - se Khyu - ste: pry -

p

10

15

шед - ше на за - пад сон - ця, ви - дів - ше світ ве - чір - ній, по -
 shed - she na za - pad son - tsia, vy - div - she svit ve - chir - nii, po -

mf

15

20

ем От - ця, і Си - на, і Свя - то - го Ду - ха, Бо -
 iem Ot - tsia, i Sy - na, i Svia - to - ho Du - kha, Bo -

по - ем От - ця, Си - на,
 po - iem Ot - tsia, Sy - na,

26

га. До - сто - їн є - си во вся вре - ме - на піт би - ти
 ha. Do - sto - in ye - sy vo vsia vre - me - na pit by - ty

32

гла - си пре - по - доб - ни - ми, Си - не Бо - жий, жи - вот да -
 hla - sy pre - po - dob - ny - mu, Sy - ne Bo - zhyi, zhy - vot da -

38

яй, тім - же мир Тя сла вит.
 iai, tim - zhe mir tya sla vit.

СВІТЕ ТИХИЙ

(з Поділля)

SVITE TYKHYY

O Gladsome Light (from Podillya)

mp *p*

S. A. *mp* *p*

Сві - те ти - хий   свя - ти - я сла - ви, Без - смерт - но - го, От - ця Не -
 Svi - te ty - khyi   svia - ty - ia sla - vy, Bez - smert - no - ho, Ot - tsia Ne -

T. B.

mf

4   *mf*

бес - но - го, Свя - то - го Бла - жен - но - го, І - і - су - се Хри - сте: при - шед - ше на за - пад сон - ця,
 bes - no - ho, Svia - to - ho Bla - zhen - no - ho, I - i - su - se Khry - ste: pry - shed - she na za - pad son - tsia,

4

pp

9   *pp*

ви - дів - ше світ ве - чір - ній, по - см От - ця,   Си - на, і Свя - то - го   Ду - ха, Бо -
 vy - div - she svit ve - chir - nii, po - iem Ot - tsia,   Sy - na, i Svia - to - ho   Du - kha, Bo -

9

14

га. До сто - ін є - си во вся вре - ме - на   піт би - ти гла - си пре - по -
 ha. Do sto - in ye - sy vo vsia vre - me - na   pit by - ty hla - sy pre - po -

14

p

19   *p*

доб - ни - ми,   Си - не Бо - жий, жи - вот да - й,   тім - же мир Тя сла -   вит.
 dob - nu - my,   Sy - ne Bo - zhyi, zhy - vot da - iai,   tim - zhe myr Tia sla -   vyf.

19

СВІТЕ ТИХИЙ
(Київського розспіву)

SVITE TYKHYY
O Gladsome Light (Kyiv chant)

S. A. *p*

Сві - те ти - хий свя - ти - я сла -
Svi - te ty - khyi svia - ty - ia sla -

T. B. *p*

ви, Без - смерт - но - го, От - ця Не - бес - но -
vy, Bez - smert - no - ho, Ot - tsia Ne - bes - no -

5

го, Свя - то - го Бла - жен - но - го, І - і - су - се Хри -
ho, Svia - to - ho Bla - zhen - no - ho, I - i - su - se Khry -

5

сте: при - шед - ше на за - пад сон - ня,
ste: pry - shed - she na za - pad son - tsia,

10

сте: при - шед - ше на за - пад сон - ня,
ste: pry - shed - she na za - pad son - tsia,

10

сте: при - шед - ше на за - пад сон - ня,
ste: pry - shed - she na za - pad son - tsia,

15

сте: при - шед - ше на за - пад сон - ня,
ste: pry - shed - she na za - pad son - tsia,

15

сте: при - шед - ше на за - пад сон - ня,
ste: pry - shed - she na za - pad son - tsia,

20

f

ви - дів - ше світ ве чір ній, по см От -
 vy - div - she svit ve chir nii, po ro iem Ot -

20

25

Си - на, на,
 Sy - na, na,

p

ця, Си - на, і Свя-то го Ду - ха, Бо - га. До - сто - їн с -
 tsia, Svi - te i Svia - to ho Du - kha, Bo - ha. Do - sto - in ye -

25

Си - на,
 Sy - na,

32

mf

си во - вся вре - ме - на піг би - ти гла - си пре - по - доб - ни ми,
 sy vo - vsia vre - me - na pit by - ty hla - sy pre - ro - dob - ny mu,

32

mf

39

rit.

Си - не Бо - жий, жи - вот да - яй, тім - же мир Тя сла -
 Sy - ne Bo - zhyi, zhy - vot da - iai, tim - zhe mur Tia sla -

39

mf a tempo

47

ВІТ.
 vyt.

47

ГОСПОДЬ, ВОЦАРИСЯ

(Прокимен Всенічної)

HOSPOD, VOTSARYSIA

Lord, reign

S.
A.

mf

Гос-подь во - ца - ри - ся,   Гос-подь во - ца - ри - ся   в лі - по - ту об - ле - че - ся.
Hos - pod vo - tsa - ry - sia,   Hos - pod vo - tsa - ry - sia   v li - po - tu ob - le - che - sia.

p

T.
B.

НИНІ ОТПУЩАЄШИ

(Для мішаного хору)

NYNI OTRUSHCHAIESHY

Now let go (For a Mixed Choir)

S.
A.

p

Ни - ні от - пу - ша - є - ши ра - ба Тво - є - го, Вла - ди - ко, по гла - го - лу Тво - є - му
Ny - ni ot - pu - shcha - ie - shy ra - ba Tvo - ie - ho, Vla - dy - ko, po hla - ho - lu Tvo - ie - mu

T.
B.

8

p

є ми - ром;   я - ко ви - діс - та   о -   чі мо - ї спа - се - ні - є Тво -
s mu - rom;   ya - ko vy - dis - ta   o -   chi mo - i spa - se - ni - ie Tvo -

mf

T.
B.

16

є,   є - же   є - си   у - го - то - вал   пред ли - цем   всіх лю -
ie,   ye - zhe   ye - sy   u - ho - to - val   pred ly - tsem   vsikh liu -

16

T.
B.

23 *f*

дей, світ во — от-кро ве - ні - є я - зи - ков, і сла - ву лю - дей, і
 dei, svit vo — ot - kro ve - ni - ie ya - zu - kov, i sla - vu liu - dei, i

32 *f*

сла - ву лю - дей Тво - їх Із - ра ра - і - ля.
 sla - vu liu - dei Tvo - ikh lz - ra ra - i - lia.

НИНІ ОТПУЩАЄШИ

(Для чоловічого хору. З Поділля)

NYNI OTRUSHCHAIESHY

Now let go (for Male Choir. From Podillya)

T. *p*

Ни-ні от-пу-ща-є-ши ра - ба Тво-є-го, Вла - ди - ко, по гла - го - лу Тво-є-му
 Ny - ni ot - pu - shcha - ie - shy ra - ba Tvo - ie - ho, Vla - dy - ko, po hla - ho - lu Tvo - ie - mu

B. *p*

5

с ми - ром; я - ко ви - діс-та о - чі мо - ї спа - се - ні - є Тво-
 s my - rom; ya - ko vy - dis - ta o - chi mo - i spa - se - ni - ie Tvo -

10

є, є - же є си у - го то - вал пред ли-цем всіх лю-
 ie, ye - zhe ye sy u - ho to - val pred ly - tsem vsikh liu -

15

дей, світ во от - кро - ве - ні - є я - зи - ков, і
 dei, svit vo ot - kro - ve - ni - ie ya - zu - kov, i

15

20

сла - ву лю - дей Тво - їх Із - ра - ї - ля,
 sla - vu liu - dei Tvo - ikh Iz - ra - i - lia.

20

БОГОРОДИЦЕ, ДІВО

BOHORODYTSE, DIVO

Theotokos, the Virgin

Andante

p

S.
A.
T.
B.

Бо - го - ро - ди - це Ді - во, ра - дуй - ся, Бла - го - дат - на - я Ма -
 Bo - ho - ro - dy - tse Di - vo, ra - dui - sia, Bla - ho - dat - na - ia Ma -

4

rit. *poco piu mosso*

рі - є, Гос - подь с То бо - ю: бла - го - сло - вен - на Ти в же - нах і бла - го - сло - вен Плод
 ri - ie, Hos - pod s To bo - iu: bla - ho - slo - ven - na Ty v zhe - nakh i bla - ho - slo - ven Plod

4

9

rit. *a tempo*

чре - ва Тво - є го, я - ко Спа - са ро - ди - ла є - си душ на - ших.
 chre - va Tvo - ie ho, ya - ko Spa - sa ro - dy - la ye - sy dush na - shykh.

9

ХВАЛІТЕ ІМ'Я ГОСПОДНЄ

(Наспів Києво-Печерської лаври)

KHVALITE IMIA HOSPODNIIE

Praise the name of the Lord
(Chant of the Kyiv-Pecherska Lavra)

[Andante]

S.
A.

Solo

Хва - лі - те І - м'я Гос - под - нє, а - ли - лу - я.
Khva - li - te I - mia Hos - pod - nie, a - ly - lu - ia.

T.
B.

Tutti
mf

Хва - лі - те, ра - би
Khva - li - te, ra - by

Гос - по-да, ра-би Гос - по-да. А - ли-лу-я, а-ли-лу - я, а - ли - лу - я.
Hos - po - da, ra - by Hos - po - da. A - ly - lu - ia, a - ly - lu - ia, a - ly - lu - ia.

Я пі - знав, що ве - ли - кий Гос-подь, і Гос - подь наш над у - сі-ма бо-га - ми,
Ya pi - znav, shcho ve - ly - kyi Hos - pod, i Hos - pod nash nad u - si - ma bo - ha - mu,

над у - сі-ма бо - га - ми. А - ли-лу-я, а-ли-лу - я, а - ли - лу - я.
nad u - si - ma bo - ha - mu. A - ly - lu - ia, a - ly - lu - ia, a - ly - lu - ia.

Господи, Ім'я Твоє в вік і пам'ять Твоя з ро - ду в рід, з ро - ду в рід.
 Hospody, Imia Tvoie v vik i pamiat Tvoia z ro - du v rid, z ro - du v rid.

А - ли - лу - я, а - ли - лу - я, а - ли - лу - я.
 A - lu - lu - ia, a - lu - lu - ia, a - lu - lu - ia.

Т. Благословен Господь від Сіону, що живе в Єруса - ли - мі, що жи - ве в Є - ру - са - ли - мі.
 B. Blosloven Hospod vid Stonu, shcho zhyve v Yerusa-ly - mi, shcho zhy - ve v Ye - ru - sa - ly - mi.

С. А. А - ли - лу - я, а - ли - лу - я, а - ли - лу - я.
 A - lu - lu - ia, a - lu - lu - ia, a - lu - lu - ia.

Іс - по - ві - дуй - те - ся Гос - по - де - ві, бо Бла - гий, бо Бла - гий, Гос - по - де - ві, бо Бла - гий.
 Is - po - vi - dui - te - sia Hos - po - de - vi, bo Bla - hyi, bo Bla - hyi, Hos - po - de - vi, bo Bla - hyi.

А-ли-лу-я, а - ли - лу-я, бо на - ві - ки ми - лість Йо - го, а - ли - лу - я.
 A - ly - lu - ia, a - ly - lu - ia, bo na - vi - ku my - list Yo - ho, a - ly - lu - ia.

Т.
 В.
 Іс - по - ві - дуй - те - ся Бо - гу Не - бес - но - му, Бо - гу Не - бес - но - му.
 Is - po - vi - dui - te - sia Bo - hu Ne - bes - no - mu, Bo - hu Ne - bes - no - mu.

С.
 А.
 А-ли-лу-я, а - ли - лу-я, бо на - ві - ки ми - лість Йо - го, а - ли - лу - я.
 A - ly - lu - ia, a - ly - lu - ia, bo na - vi - ku my - list Yo - ho, a - ly - lu - ia.

Т.
 В.

ХВАЛІТЕ ІМ'Я ГОСПОДНЄ

KHVALITE IMIA HOSPODNIIE

Praise the name of the Lord

С.
 А.
 Хва - лі - те і - м'я Гос - под - нє, хва -
 Khva - li - te i - mia Hos - pod - nie, khva -

Т.
 В.

5
 лі - те, хва - лі - те, ра - би, Гос - по - да. Ал - ли -
 li - te, khva - li - te, ra - bu, Hos - po - da. Al - ly -

5

10

лу - я, ал - ли - лу - я, ал - ли -

lu - ia, al - ly - lu - ia, al - ly -

10

15

лу - я. Бла - го - сло - вен Гос -

lu - ia. Bla - ho - slo - ven Hos -

15

21

подь от Си - о - на, жи - вий, жи - вий во

pod ot Si - o - na, zhy - vyi, zhy - vyi vo

21

26

I - є - ру - са - ли - мі. Ал - ли - лу - я, ал - ли - лу - я,

I - ie - ru - sa - lu - mi. Al - ly - lu - ia, al - ly - lu - ia,

26

32

ал - ли - лу - я. я.

al - ly - lu - lu - ia. ia.

32

38

Іс - по - ві - дай - те - ся   Гос - по - де - ві,   я - ко   благ,   я - ко   в вік
 Is - po - vi - dai - te - sia   Hos - po - de - vi,   ya - ko   blah,   ya - ko   v vik

38

44

ми - лость   Є - го.   Ал - ли - лу - я,   ал - ли - лу - я,
 my - lost   Ye - ho.   Al - ly - lu - ia,   al - ly - lu - ia,

44

50

ал   ли - лу   я.
 al   ly - lu   ia.

50

56

Іс - по - ві - дай - те - ся   Бо - гу   Не - бес - но - му,   я - ко   в вік
 Is - po - vi - dai - te - sia   Bo - hu   Ne - bes - no - mu,   ya - ko   v vik

56

62

ми - лость   Є - го.   Ал - ли - лу - я,   ал - ли - лу - я,
 my - lost   Ye - ho.   Al - ly - lu - ia,   al - ly - lu - ia,

62

68 *p*

ал ал ли - лу я.
al lu - lu ia.

68 *p*

Detailed description: This is a musical score for a vocal piece. It consists of two staves, a treble clef staff (Soprano) and a bass clef staff (Bass). The key signature has one flat (B-flat), and the time signature is 4/4. The music is marked with a piano (*p*) dynamic. The lyrics are in Ukrainian and Latin. The first staff has lyrics 'ал ал ли - лу я.' and the second staff has 'al lu - lu ia.'.

ОТЦЯ І СИНА

OTTZIA I SYNA

Father and Son

S.
A. *mf*

От - ця і Си - на і Свя - то - го Ду - ха, Трой - цю Є -
Ot - tsia i Sy - na i Svya - to - ho Du - kha, Troi - tsiu Ye -

T.
B. *mf*

Detailed description: This is a musical score for a vocal piece. It consists of two staves, a treble clef staff (Soprano) and a bass clef staff (Bass). The key signature has two sharps (F# and C#), and the time signature is 4/4. The music is marked with a mezzo-forte (*mf*) dynamic. The lyrics are in Ukrainian and Latin. The first staff has lyrics 'От - ця і Си - на і Свя - то - го Ду - ха, Трой - цю Є -' and the second staff has 'Ot - tsia i Sy - na i Svya - to - ho Du - kha, Troi - tsiu Ye -'.

-ди - но - суш - ну і Не - роз - діль - ну.
-dy - no - sushch - nu i Ne - roz - dil - nu.

Detailed description: This is a musical score for a vocal piece. It consists of two staves, a treble clef staff (Soprano) and a bass clef staff (Bass). The key signature has two sharps (F# and C#), and the time signature is 4/4. The music is marked with a mezzo-forte (*mf*) dynamic. The lyrics are in Ukrainian and Latin. The first staff has lyrics '-ди - но - суш - ну і Не - роз - діль - ну.' and the second staff has '-dy - no - sushch - nu i Ne - roz - dil - nu.'

ХРИСТОС ВОСКРЕС

KHRYSTOS VOSKRES

Christ is Risen

Maestoso

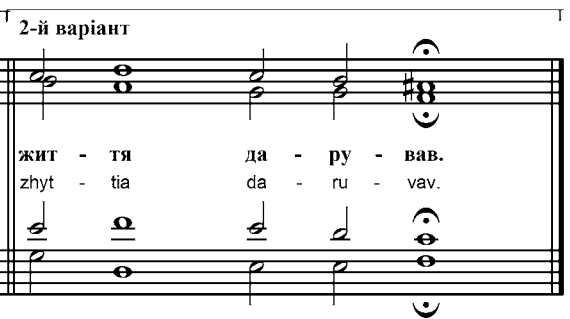
S.
A. *f*

Хрис - тос вос - крес із мерт - вих, смер - тю смерть по - до - лав, і тим, що
Khrys - tos vos - kres iz mert - vukh, smer - tiu smert po - do - lav, i tym, shcho

T.
B. *f*

Detailed description: This is a musical score for a vocal piece. It consists of two staves, a treble clef staff (Soprano) and a bass clef staff (Bass). The key signature has two sharps (F# and C#), and the time signature is 4/4. The music is marked with a *Maestoso* tempo and a forte (*f*) dynamic. The lyrics are in Ukrainian and Latin. The first staff has lyrics 'Хрис - тос вос - крес із мерт - вих, смер - тю смерть по - до - лав, і тим, що' and the second staff has 'Khrys - tos vos - kres iz mert - vukh, smer - tiu smert po - do - lav, i tym, shcho'.

1-й варіант	2-й варіант
у гро - бах, жит - тя да - ру - вав. u hro - bakh, zhyt - tia da - ru - vav.	жит - тя да - ру - вав. zhyt - tia da - ru - vav.

АНГЕЛ ВОПІЯШЕ

ANHEL VOPIASHE

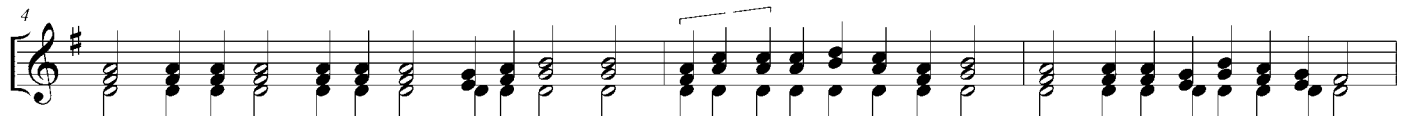
Angel is crying

S.
A.

Ан-гел во - пі - я - ше Бла - го - дат - ній: Чис - та - я Ді - во, ра - дуй - ся! І па - ки ре - ку: ра - дуй - ся!
An - hel vo - pi - ia - shche Bla - ho - dat - nii: Chys - ta - ia Di - vo, ra - dui - sia! I pa - ky re - ku: ra - dui - sia!

4

Твой Снй вос - кре - се три - дне - вен - от гро - ба, і мер - тви - я воз - дви - гну - вий, лю - ді - с, ве - се - лі - те - ся!
Tvoi Syn vos - kre - se try - dne - ven - ot hro - ba, i mer - tvy - ia voz - dvy - hnu - vyi, liu - di - ie, ve - se - li - te - sia!

7
S.
A.

Сві - ти - ся, сві - ти - ся, но - вий І - є - ру - са - ли - ме, сла - ва бо Гос - под - ня на те - бі воз - сі - я;
Svi - ty - sia, svi - ty - sia, no - vyi I - ie - ru - sa - ly - me, sla - va bo Hos - pod - nia na te - bi voz - si - ia;

7
T.
B.

11

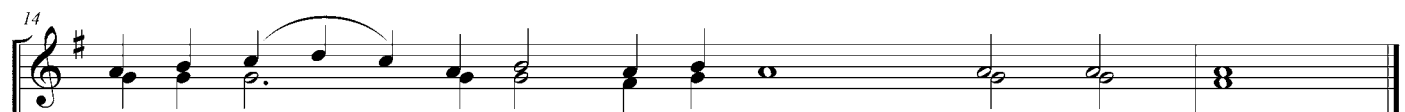
ли - куй і ве - се - ли - ся, Сі - о - не; Ти же, Чис - та - я, кра - суй - ся, Бо - го - ро - ди - це,
ly - kui i ve - se - ly - sia, Si - o - ne; Ty zhe, Chys - ta - ia, kra - sui - sia, Bo - ho - ro - dy - tse,

11

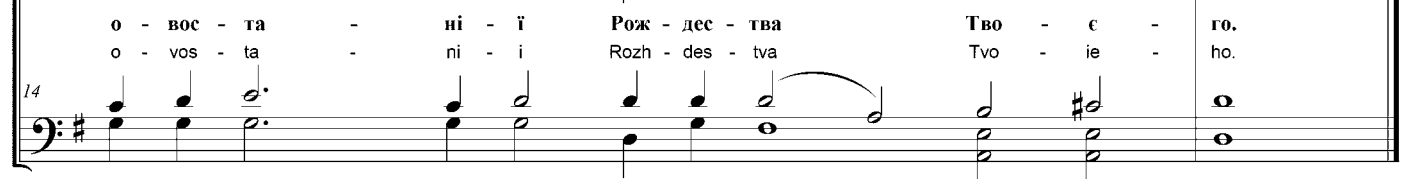
ли - куй ни - ні
ly - kui ny - ni

14

о - вос - та - ні - ї Рож - дес - тва Тво - є - го.
o - vos - ta - ni - i Rozh - des - tva Tvo - ie - ho.

14

ДИВНОЄ ІМ'Я ТВОЄ, СПАСЕ

DYVNOIE IMIA TVOIE, SPASE

Strange is Thy name, Savior

Moderato

S. A. *mf*

Див - но - є, див - но - є І - м'я Тво - є,
 Dyv - no - ie, dyv - no - ie I - mia Tvo - ie,

T. B. *mf*

див - но - є І - м'я Тво - є, І - і - су - се, Спа -
 dyv - no - ie I - mia Tvo - ie, I - i - su - se, Spa -

f се наш, ан - ге - ли, ан - ге - ли, ан - ге - ли,
 se nash, an - he - ly, an - he - ly, an - he - ly,

f *Soli sub. p*

Tutti
mf ан - ге - ли по - ют, по - ют на не - бе - си
 an - he - ly po - iut, po - iut na ne - be - sy

mf

mf
 і ми, грі - шні - ї, на зем - лі брен - ни - ми,
 i my, hri - shny - ii, na zem - li bren - ny - mu,
mf

брен - ни - ми у - ста - ми, брен - ни - ми у - ста - ми, брен - ни - ми у -
 bren - ny - mu u - sta - mu, bren - ny - mu u - sta - mu, bren - ny - mu u -
 ста - ми у - ста - ми, у - ста - ми, у - ста - ми,
 sta - mu u - sta - mu, u - sta - mu, u - sta - mu,

tr ста - ми во - спі - ва - єм Є - го же ра -
 sta - mu vo - spi - va - iem Ye - ho zhe ra -
 во - спі - ва - єм Є - го же ра -
 vo - spi - va - iem Ye - ho zhe ra -
tr *mf*

p ди, по - ми луй нас.
 du, ro - mu lui nas.
mf
 по - ми луй нас.
 ro - mu lui nas.

СВЯТОМУ ІВАНУ БОГОСЛОВУ

ST. JOHN THE THEOLOGIAN

Andante
mp

S.
A.

1. Ор I - ва - на Бо - го - сло - ва е - лек - то - ра
1. Ot l - va - na Bo - ho - slo - va e - lek - to - ra

T.
B.

сліч - на - я мо - ва. «До - стой - но єсть» мо - жем піс - ню пі - ти,
slich - na - ia mo - va. «Do - stoi - no iest» mo - zhem pis - niu pi - ty,

А - по - сто - ла вос - хва - ли - ти.
A - po - sto - la vos - khva - ly - ty.

2. Чистотою найчеснійшого,
над сніг, над пух найбілішого,
над лілію та й над усі квіти,
Богослова восхвалити.
3. Орел к небу возлітає,
сонце правди возглядає
та й пише він: «В началі бі Слово»,
Євангеліє Христово.

2. Chystotoiu naichesniishoho,
nad snih, nad pukh naibilishoho,
nad liliuu ta i nad usi kvity,
Bohoslova voskhvalyty.
3. Orel k nebu vozlitaie,
sontse pravdy vozghliadaie
ta i pyshe vin: «V nachali bi Slovo»,
Ievanheliie Khrystovo.

tr

4. Сто двад - пять літ жив І - ван в ми - рі, у - твер - див нас
 4. Sto dvad - tsiat lit zhyv I - van v my - ri, u - tver - dyv nas

tr

у - сїх у ві - рі, ве - лів со - бі грїб ко - па - ти,
 u - sikh u vi - ri, ve - liv so - bi hrib ko - pa - ty,

мі - це ті - лу го - ту - ва - ти.
 mis - tse ti - lu ho - tu - va - ty.

5. Вченики його приспіли,
 тіла в гробі не узріли,
 найшли квітку світлішого раю,
 де тепер він перебуває.

5. Vchenyky yoho pryspily,
 tila v hrobi ne uzrily,
 naishly kvitku svitlishoho raiu,
 de teper vin prebuvaie.

ОЙ ЗІЙШЛА ЗОРЯ

OI ZIISHLA ZORIA

Oh, the star has risen

Risoluto

f Bass solo

1. Ой зійшла зо-ря   ве-чо-ро - ва - я,   над По-ча - ї-вом   ста-ла,
 1. Oi zii - shla zo-ria   ve-cho-ro - va - ia,   nad Po-cha-i-vom   sta - la,

над По - ча - ї - вом.   *mp*
 nad Po - cha - i - vom.

як та чор - на хма - ра.
 yak ta chor - na khma - ra.

Ви-сту-пи-ло ту   рець - ке - є вій - сько   чор - на   хма - ра.
 Vy - stu - py - lo tu   rets - ke - ie vii - sko   chor - na   khma - ra.

2. Турки з татарами брами облягли,
 Манастир аби звоювати,
 Матір Божая Почаївська
 Буде нас рятувати.

2. Turky z tataramy bramy obliahly,
 Manastyr aby zvoiuvaty,
 Matir Bozhaia Pochaivskaia
 bude nas riatuvaty.

3. Отець Залісо з келії вийшов,
 Слізами умліває
 Ой рятуї, рятуї, Божая Мати,
 Манастир загибає.

3. Otets Zaliso z keliï vyishov,
 Slizamy umlivaie
 Oi riatui, riatui, Bozhaia Maty,
 Manastyr zahybaie.

4. Ой не плач, не плач, отче Залісо,
 Манастир не загине.
 Мусимо встати, чуд показати,
 Манастир рятувати.

4. Oi ne plach, ne plach, otche Zaliso,
 Manastyr ne zahyne.
 Musymo vstaty, chud pokazaty,
 Manastyr riatuvaty.

5. Ой вийшла, вийшла Божая Мати,
 Ой на хресті стала,
 Кулі вертала, турків вбивала,
 Манастир врятувала.

5. Oi vyishla, vyishla Bozhaia Maty,
 Oi na khresti stala,
 kuli vertala, turkiv vbyvala,
 Manastyr vriatuvala.

6. А ми люди всі тай християни,
 До Бога всі вдаряймо,
 Матері Божій Почаївській
 Поклон воздаймо.

6. A my liudy vsi tai khrystyiany,
 Do Boha vsi vdariaimo,
 Materi Bozhii Pochaivskkii
 Poklon vzdaimo.

МОЛЕБЕН ПОДЯЧНИЙ ГОСПОДУ БОГУ

FROM THE MOLEBEN OF THANKSGIVING

ЦАРЮ НЕБЕСНИЙ

TSARIU NEBESNYI

O Heavenly King

Moderato (♩ = 92)

mp *p*

S. A.

T. B.

А - мінь. Па - рю Не - бес - ний, У - ті - ши - те - лю, Ду - ше
 A - min. Tsa - riu Ne - bes - nyi, U - ti - shy - te - liu, Du - she

іс - ти - ни, І - же вез - ді - сий і вся іс - пол - ня - яй, Со -
 is - ty - nu, I - zhe vez - di - syi i vsia is - pol - nia - iai, So -

кро - ви - ше бла - гих і жиз - ні По - да - те - лю, при - і - ди і все - ли - ся
 kro - vy - shche bla - hykh i zhyz - ni Po - da - te - liu, pry - i - dy i vse - ly - sia

в ни, і о чис - ти ни от вся - кі - я сквер - ни,
 v ny, i o chys - ty ny ot vsia - ki - ia skver - ny,

6 6 11 11 15 15

4/4 8 9/4 4/4 9/4 4/4 9/4 4/4 4/4 7/4 4/4 2/4 4/4 2/4

mp *p* *p*

19

і спа си, Бла - же, ду - ші на - ша.
 і спа sy, Bla - zhe, du - shi na sha.

ВЕЛИКА ЄКТЕНІЯ

GREAT LITANY

[1;5;8] *tr*

S.
A.

Гос - по - ди, по - ми - луй.
Hos - ро - ду, ро - ту - lui.

[2;6;9]

Гос - по - ди, по - ми - луй.
Hos - ро - ду, ро - ту - lui.

T.
B.

[3;7;10]

3

Гос - по - ди, по - ми - луй.
Hos - ро - ду, ро - ту - lui.

mf [4;11]

Гос - по - ди, по - ми - луй.
Hos - ро - ду, ро - ту - lui.

5

То - бі, Гос - по - ди. А - міль.
То - bi, Hos - ро - ду. А - min.

tr

БОГ ГОСПОДЬ
(Грецького розспіву)

BOH HOSPOD
God is Lord
(Greek chant)

Con moto
mf

S.
A.

Бог Гос-подь і я - ви - ся нам, бла-го-сло-вен гря - дий во і - м'я Гос - под - не.
Boh Hos - pod i ya - vy - sia nam, bla - ho - slo - ven hria - dyi vo i - mia Hos - pod - nie.

mf

T.
B.

p

Бла - го - дар - ні су - ше не - дос - той - ні - ї ра - би Тво - ї, Гос - по - ди,
Bla - ho - dar - ni su - shche ne - dos - toi - ni - i ra - by Tvo - i, Hos - po - dy,

p

о Тво - їх ве - ли - ких бла - го - ді - я - ні - ях на нас
o Tvo - ikh ve - ly - kykh bla - ho - di - ia - ni - iakh na nas

хва - лим,
khva - lum,

бив - ших, сла - вя - ще Тя хва - лим, бла - го - сло - вим, бла -
byv - shykh, sla - via - shche Tia khva - lum, bla - ho - slo - vum, bla -

-го - да - рим, по - єм і ве - ли - ча - єм Тво - є
 -ho - da - rum, po - uem i ve - ly - cha - iem Tvo - ie

і ве - ли - ча - єм Тво - є
 i ve - ly - cha - iem Tvo - ie

бла - го - у - тро - бі - є і раб - ськи
 bla - ho - u - tro - bi - ie i rab - sky

лю - бо - ві - ю во - пі - єм Ти: бла - го -
 liu - bo - vi - iu vo - pi - iem Ti: bla - ho -

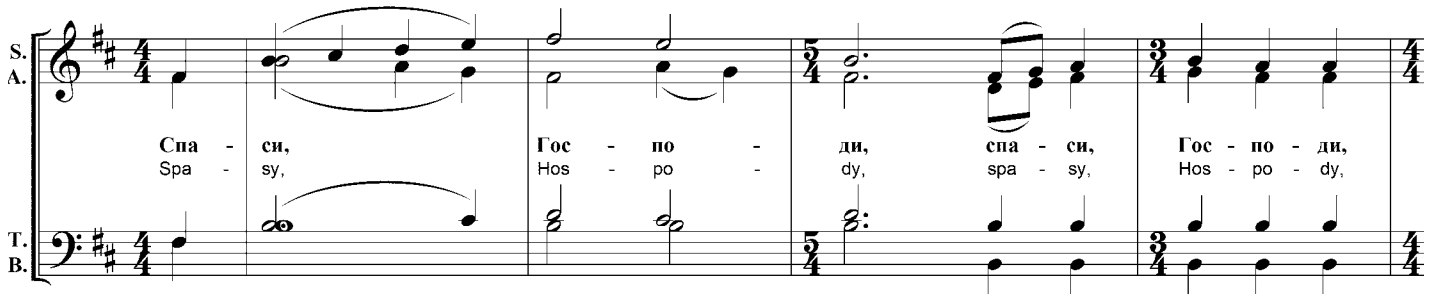
-ді - те - лю, Спа - се наш, сла - ва Те - бі.
 -di - te - liu, Spa - se nash, sla - va Te - bi.

СПАСИ, ГОСПОДИ, ЛЮДИ ТВОЯ SPASY, HOSPODY, LIUDY TVOIA

Тропар

Tropar of «Save, O Lord, Thy People»

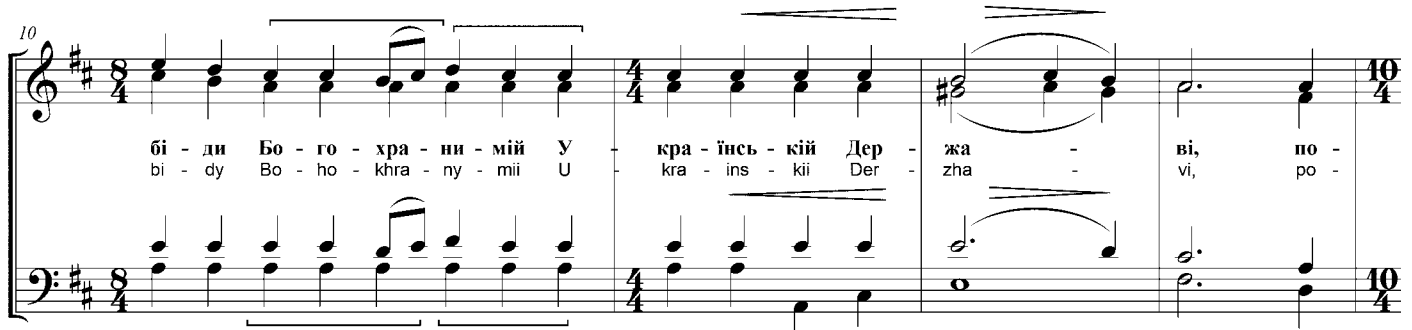
Moderato

S. A.

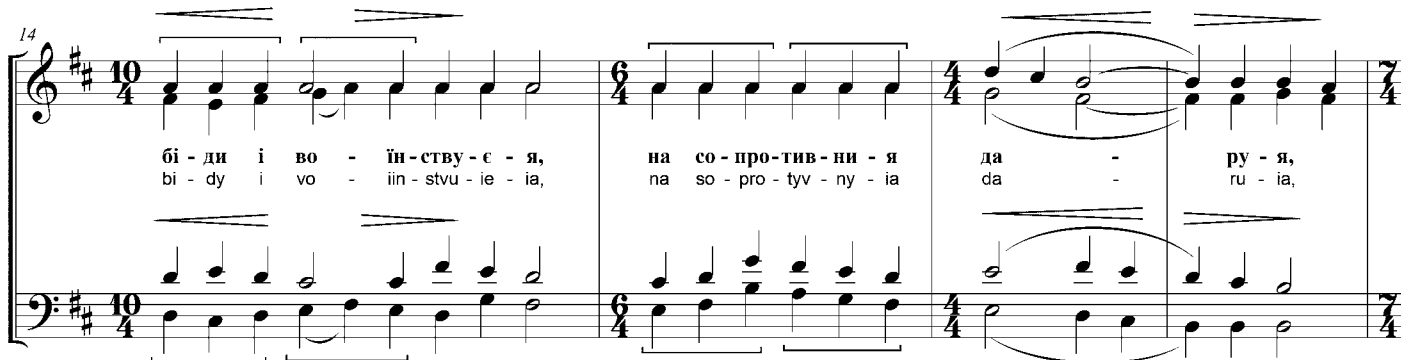
Спа - си, Гос - по - ди, спа - си, Гос - по - ди,
Sra - sy, Hos - po - du, sra - sy, Hos - po - du,

5

лю - ди Тво - я і бла - го - сло - ви до - сто - я - ні - с Тво - с, по -
liu - dy Tvo - ia i bla - ho - slo - vy do - sto - ia - ni - ie Tvo - ie, po -

10

бі - ди Бо - го - хра - ни - мій У кра - їнь - кій Дер - жа - ві, по -
bi - dy Bo - ho - khra - ny - mii U kra - ins - kii Der - zha - vi, po -

14

бі - ди і во - їн - ству - є - я, на со - про - тив - ни - я да - ру - я,
bi - dy i vo - iin - stvu - ie - ia, na so - pro - tyv - ny - ia da - ru - ia,

18

і Тво - с со - хра - ня - я Крес - том Тво - їм жи - тель - ство.
i Tvo - ie so - khra - nia - ia Kres - tom Tvo - im zhy - tel - stvo.

ВОСПОЮ ГОСПОДЕВІ

Прокимен

VOSPOIU HOSPODEVI

Prokimen «I shall sing to the Lord»

Allegro
mp

S.
A.

Вос - по - ю Гос - по - де - ві бла - го і - яв - ше - му мні,
Vos - po - iu Hos - po - de - vi bla - ho i - iav - she - mu mni,

mp

T.
B.

3

S.
A.

і по - ю і - ме - ні Гос - по - да Виш - ньо - го,
і ро - іу і - ме - ні Hos - po - da Vysh - ньо - го,

T.
B.

5

mp

S.
A.

Бо - га, Бо - га, Бо - га Виш - ньо - го.
Во - ха, Во - ха, Во - ха Vysh - ньо - го.

f

T.
B.

Бо - га,
Во - га,

ДЛЯ АПОСТОЛА

FOR THE APOSTLE

Allegro

Тричі: *mf mp f*
Tree times:

S.
A.

Ал - ли - лу - я, ал - ли - лу - я, ал - ли - лу - я.
Al - lu - lu - ia, al - lu - lu - ia, al - lu - lu - ia.

T.
B.

ВСЯКОЄ ДИХАНІЄ

VSIAKOIE DYKHANIE

Every breathing

Moderato *mp* **Allegro** *mf*

S. A. *mp* *mf*

Гос - по - ди, по - ми - луй. А - мінь. Вся - ко - є ди - ха - ні - є да хва - лить Гос - по - да.
 Hos - po - dy, po - my - lui. A - min. Vsia - ko - ie dy - kha - ni - ie da khva - lyt Hos - po - da.

T. B. *mp* *mf*

ДЛЯ ЄВАНГЕЛІЯ

FOR THE GOSPEL

p *mf* *rit.*

S. A. *p* *mf* *rit.*

Гос - по - ди, по - ми - луй, Гос - по - ди, по - ми - луй, Гос - по - ди, по - ми - луй.
 Hos - po - dy, po - my - lui, Hos - po - dy, po - my - lui, Hos - po - dy, po - my - lui.

І ду - хо - ві тво - є - му. Сла - ва Те - бі, Гос - по - ди, сла - ва Те - бі.
 I du - kho - vi tvo - ie - mu. Sla - va Te - bi, Hos - po - dy, sla - va Te - bi.

T. B. *p* *mf*

ПОТРІЙНА ЄКТЕНІЯ

TRIPLE LITANY

mp

S. A. *mp*

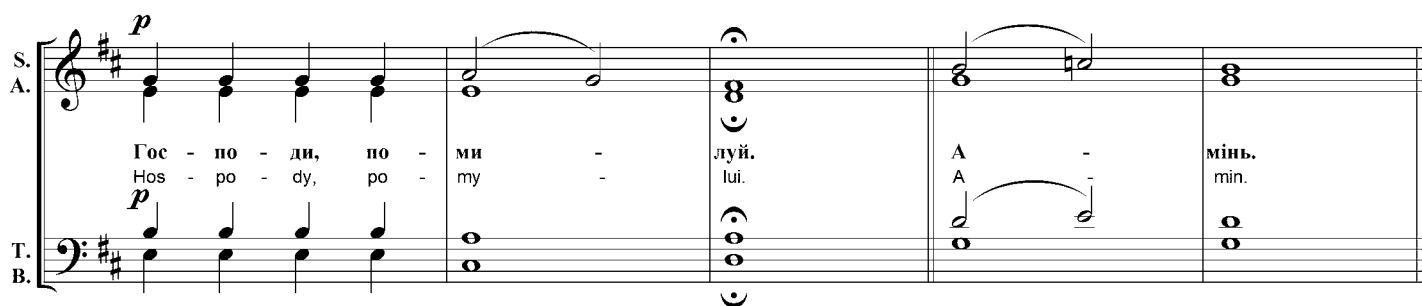
Гос - по - ди, по - ми - луй, Гос - по - ди, по - ми - луй, Гос - по - ди, по - ми - луй. А - мінь.
 Hos - po - dy, po - my - lui, Hos - po - dy, po - my - lui, Hos - po - dy, po - my - lui. A - min.

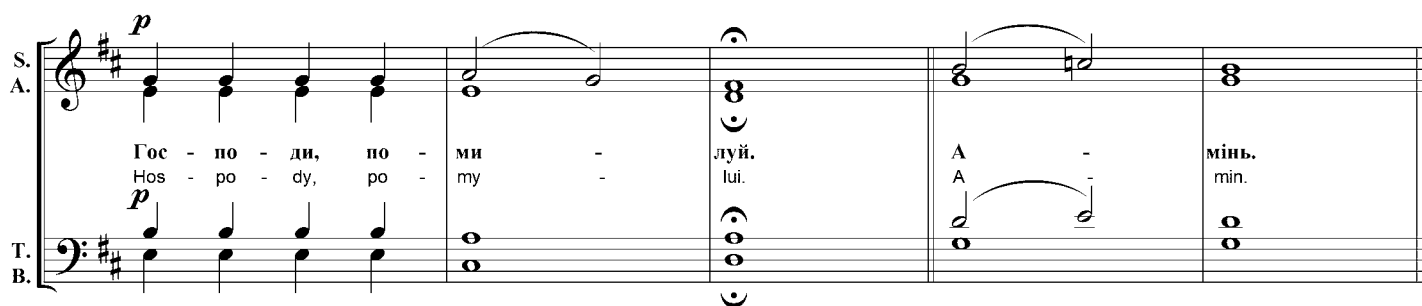
T. B. *mp*

ДЛЯ МОЛИТВИ ДО ГОСПОДА

FOR THE PRAYER TO THE LORD

p

S. A.

T. B.

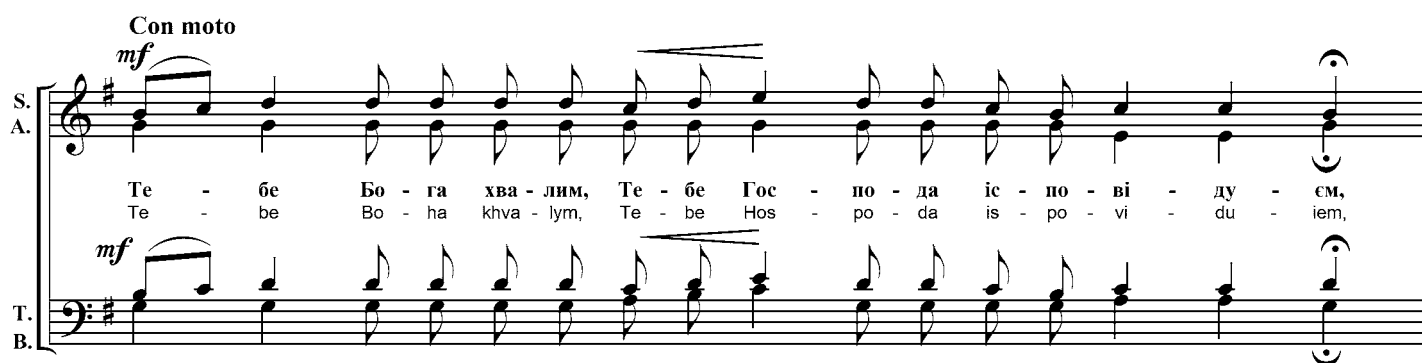
ТОБІ БОГА ХВАЛИМ

ТОВІ ВОНА КИВАЛЮМ

You God we praise

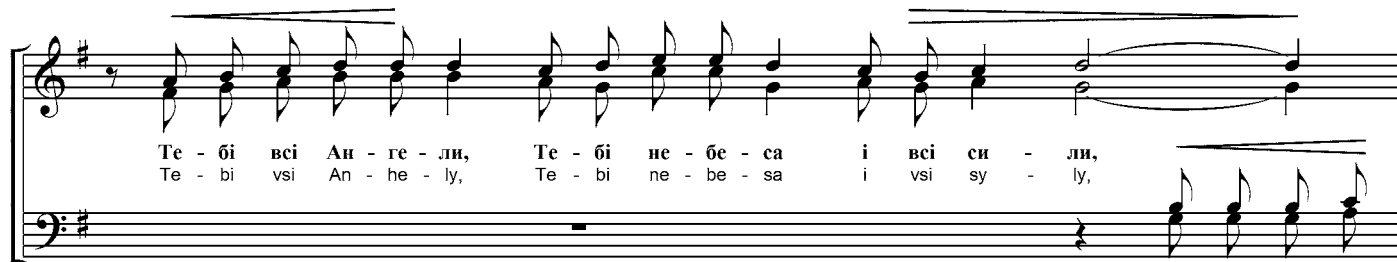
Con moto
mf

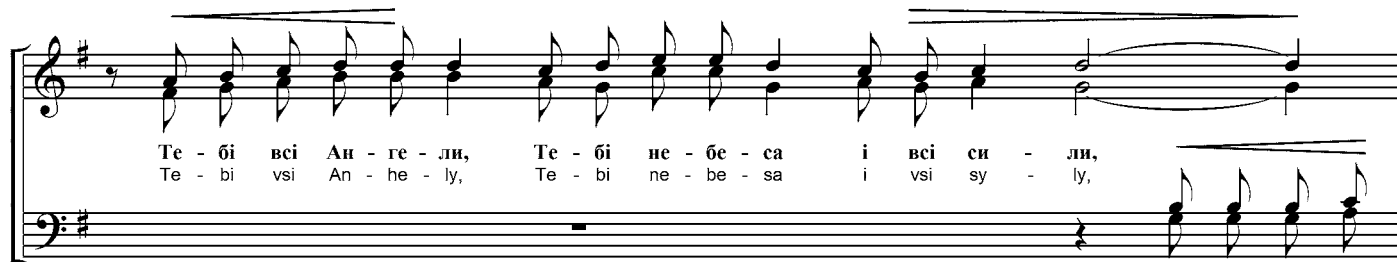
S. A.

T. B.

T. B.

T. B.

mf

T. B.

Свят, Свят, Свят, Свят Гос - подь Бог Са - ва - оф,
Sviat, Sviat, Sviat, Sviat Hos - pod Boh Sa - va - of,

sp *rit.*

a tempo

пов - ні суть не - бе - са і зем - ля, пов - ні суть ве - ли - чест - ва сла - ви Тво - є - я.
pov - ni sut ne - be - sa i zem - lia, pov - ni sut ve - ly - ches - va sla - vy Tvo - ie - ia.

a tempo

Meno mosso

p *pp*

Те - бе у - бо про - сим: по - мо - зи ра - бом
Te - be u - bo pro - sym: po - mo - zy ra - bom

pp *pp*

pp

Те - бе у - бо про - сим:
Te - be u - bo pro - sym:

p

Тво - їм, іх же чес - но - ю кро - ві - ю
Tvo - im, ikh zhe ches - no - yu kro - vi - iu

p

іх же чес - но - ю кро - ві -
ikh zhe ches - no - iu kro - vi -

mf *f*

і - ску - пил є - си, і - ску - пил є - си.
 i - sku - pyl ye - sy, i - sku - pyl ye - sy.

- ю
 - iu

Темпо I
sub. p

Спо - до - би со Свя - ти - ми Тво - ї - ми в віч - ной Сла - ві Тво - єй цар - ству - ва - ти.
 Spo - do - by so Svya - ty - mu Tvo - i - mu v vich - noi Sla - vi Tvo - iei tsar - stvu - va - ty.

sub. p

mf

T.
 B.

Спа - си лю - ди Тво - я, Гос - по - ди, і бла - го - сло - ви до - сто - я - ні - є Тво -
 Spa - sy liu - dy Tvo - ia, Hos - po - dy, i bla - ho - slo - vy do - sto - ia - ni - ie Tvo -

S.
 A.

іс - пра - ви я і воз - не - си їх во ві - ки.
 is - pra - vy ya i voz - ne - sy yikh vo vi - ky.

T.
 B.

- є,
 - ie,

mf *p*

Спо - до - би, Гос - по - ди, в день цей без грі - ха со - хра - ни - ти - ся нам, по -
 Spo - do - by, Hos - po - dy, v den tsei bez hri - kha so - khra - ny - ty - sia nam, po -

mf

-ми - луй нас, Гос - по - ди, по - ми - луй
 -my - lui nas, Hos - ro - dy, ro - my - lui

нас. Бу - ди - ми - лость Тво - я, Гос - по - ди, на нас, я - ко -
 nas. Bu - du - my - lost Tvo - ia, Hos - ro - dy, na nas, ya - ko -
 у - ро - ва - хом на Тя, на Тя, Гос - по - ди, у -
 u - ro - va - khom na Tia, na Tia, Hos - ro - dy, u -

-же у - ро - ва - хом на Тя, на Тя, Гос - по - ди, у -
 -zhe u - ro - va - khom na Tia, na Tia, Hos - ro - dy, u -

-по - ва - хом, да не по - сти - дим -
 -ro - va - khom, da ne ro - sty - dim -

-ся во ви - ку. А - мнь.
 -sia vo vi - ku. A - min.
 -ся во ви - ку. А - мнь.
 -sia vo vi - ku. A - min.

МНОГАЯ ЛІТА

MNOHAYA LITA

Many years

Risoluto
mf

S.
A.

Мно - га - я лі - та, мно - га - я лі - та, мно - га - я лі - та,
Mno - ha - ia li - ta, mno - ha - ia li - ta, mno - ha - ia li - ta,

legato

T.
B.

Мно - га - я лі - та, мно - га - я лі - та, мно - га - я лі - та,
mno - ha - ia li - ta, mno - ha - ia li - ta, mno - ha - ia li - ta,

legato

mf мно - га - я, мно - га - я, мно - га - я лі - та, мно - га - я,
mno - ha - ia, mno - ha - ia, mno - ha - ia li - ta, mno - ha - ia,

mf *p* *f*

мно - га - я, мно - га - я лі - та, мно - га - я лі - та.
mno - ha - ia, mno - ha - ia li - ta, mno - ha - ia li - ta.

p

ЛІТУРГІЯ Св. ІОАННА ЗЛАТОУСТОГО
(За рукописом 1920 р.)

LITURGY OF St. JOHN CHRYSOSTOM
(After the manuscript of 1920)

1. ВЕЛИКА ЄКТЕНІЯ

1. GREAT LITANY

[♩ = 74]

mf

S.
A.

А - мінь.
A - min.

I

Гос - по - ди, по - ми - луй,
Hos - po - du, ro - tu - lui,

II

Гос - по - ди, по - ми - луй,
Hos - po - du, ro - tu - lui,

T.
B.

mf

III

Гос - по - ди, по - ми - луй,
Hos - po - du, ro - tu - lui,

IV

Гос - по - ди, по - ми - луй,
Hos - po - du, ro - tu - lui,

V *mf*

Гос - по - ди, по - ми - луй,
Hos - po - du, ro - tu - lui,

mf

VI

pp

Гос - по - ди, по - ми - луй,
Hos - po - du, ro - tu - lui,

То - бі, Гос - по - ди.
To - bi, Hos - po - du.

А - мінь.
A - min.

pp

2. БЛАГОСЛОВИ, ДУШЕ МОЯ

2. BLAHO-SLOVY, DUSHE MOIA

Bless, my soul

[Alla breve]

p

S. A. Бла - го - сло - ви, ду - ше мо - я, Го - спо - да, бла - го - сло - ве - ний Ти, Го - спо - ди.
Bla - ho - slo - vy, du - she mo - ia, Ho - spo - da, bla - ho - slo - ve - nyi Ty, Ho - spo - dy.

p

T. B.

mp

Бла - го - сло - ви, ду - ше мо - я, Го - спо - да, і вся і - сто - та мо - я, і - м'я свя - те - є Йо - го.
Bla - ho - slo - vy, du - she mo - ia, Ho - spo - da, i vsia i - sto - ta mo - ia, i - mia svia - te - ie Yo - ho.

mp

mf

Бла - го - сло - ви, ду - ше мо - я, Го - спо - да, і не за - бу - вай всіх до - бро - дійств Йо - го.
Bla - ho - slo - vy, du - she mo - ia, Ho - spo - da, i ne za - bu - vai vsikh do - bro - diistv Yo - ho.

mf

2 а*. МАЛА ЄКТЕНІЯ

2 а*. LITTLE LITANY

p

S. A. Гос - по - ди, по - ми - луй. Гос - по - ди, по - ми - луй. То - бі, Гос - по - ди. А - міль.
Hos - po - dy, po - my - lui. Hos - po - dy, po - my - lui. To - bi, Hos - po - dy. A - min.

p

T. B.

* Літеркове позначення при №№ – додаткові вставки до Літургії (1920), взято із збірки «Духовні твори» (Київ, 2005; ред.-упорядник М. Гобдич). – В. К.

*The alphabetical designation under No. is an additional insert to the Liturgy (1920), taken from the collection «Spiritual Works» (Kyiv, 2005; edited by M. Gobdych). – V. K.

3. ЄДИНОРОДНИЙ

3. YEDYNORODNYI

The only begotten

mf

S.
A.

Сла - ва От - цю і Си - ну і Свя - то - му Ду - ху і
Sla - va Ot - tsiu i Sy - nu i Svya - to - mu Du - khu i

mf

T.
B.

ни - ні і по - всяк час і на ві - ки віч - ні. А - мінь.
ny - ni i po - vsiak chas i na vi - ky vich - ni. A - min.

mf

Є - ди - но - род - ний Си - не і Сло - во Бо - же, Ти Без - смерт - ний є -
Ye - dy - no - rod - nyi Sy - ne i Slo - vo Bo - zhe, Ty Bez - smert - nyi ye -

mf

-си, за - для на - шо - го спа - сен - ня зво - лив ті - лом
-sy, za - dlia na - sho - ho spa - sen - nia zvo - luv ti - lom

Без - смерт - ний є - си,
Bez - smert - nyi ye - sy,

на - ро - ди - ти - ся від Свя - то - ї Бо - го - ро - ди - ці і Все - ді -
na - ro - dy - ty - sia vid Svya - to - i Bo - ho - ro - dy - tsi i Vse di -

і Все -
i Vse -

- ді - ви Ма - рі - ї,
- di - vy Ma - ri - i,

f

- ви Ма рі - ї, став чо - ло - ві - ком без змі - ни Бо - жест - ва.
- vy Ma - ri - i, stav cho - lo - vi - kom bez zmi - ny Bo - zhest - va.

Ти ж і роз - п'я - тий, Хри - сте Бо - же, смер - ті - ю смерть пе - ре - міг;
Ty zh i roz - pia - tyi, Khry - ste Bo - zhe, smer - ti - iu smert' pe - re - mih;

Є - дин Син, Свя - то - ї Трой - ці спро - сла - ля - є - мий От - цю
Ye - dyn Syn, Svia - to - i Troi - tsi spro - slav - lia - ie - myi Ot - tsiu

і Свя - то - му Ду - ху спа - си нас.
i Svia - to - mu Du - khu spa - sy nas.

rit. *dim.* *p*

4. У ЦАРСТВІ ТВОЇМ

4. U TSARSTVI TVOIM

In Your kingdom

pp

S.
A.
У Цар - стві Тво - їм зга - дай про нас, Го - спо - ди,
U Tsar - stvi Tvo - yim zgha - dai pro nas, Ho - spo - dy,

pp

T.
B.

ко - ли прий - деш Ти у Цар - ство Тво -
 ko - ly pryι - desh Ty u Tsar - stvo Tvo -

ко - ли прий - деш Ти в Цар - ство Тво
 ko - ly pryι - desh Ty u Tsar - stvo

у Цар - ство Тво
 u Tsar - stvo Tvo

Tenor solo

tr

Бла - жен - ні у бо - гії духом, бо їх є Царство не - бес - не - є.
 Bla - zhen - ni u bo - hii dukhom, bo yikh ye Tsarstvo ne - bes - ne - ie.

-є.
 -ye.

Бла - жен - ні ті, що плачуть, бо во - ни вті - шать - ся.
 Bla - zhen - ni ti, shcho plachut, bo vo - ny vti - shat - sia.

Бла - жен
 Bla - zhen

Бла - жен - ні ти - хі, бо во - ни о - па - ну - ють зем - лю.
 Bla - zhen - ni ty - khi, bo vo - ny o - pa - nu - iut zem - liu.

- ні
 - ni

Бла - жен - ні ті, що жадають правди, як їжі та пиття, бо вони за - до - воль - нять - ся.
 Bla - zhen - ni ti, shcho zhadauiut pravdy, yak yizhi ta pyttia, bo vony za - do - vol - niat - sia.

Бла - жен - ні
 Bla - zhen - ni

Бла - жен - ні милостивії, бо вони помилувані бу - дуть.
 Bla - zhen - ni mylostyvii, bo vony pomyluvani bu - dut.

Бла - жен - ні
 Bla - zhen - ni

Бла - жен - ні чисті серцем, бо вони Бога по - ба - чуть.
 Bla - zhen - ni chysti sertsem, bo vony Boha po - ba - chut.

Бла - жен - ні
 Bla - zhen - ni

Бла - жен - ні ті, що згоду творять, бо вони Синами Божими на - зо - вуть - ся.
 Bla - zhen - ni ti, shchozghodu tvoriat, bo vony Synamy Bozhymu na - zo - vut - sia.

Бла - жен -
 Bla - zhen

Бла - жен - ні вигнані за правду, бо таких є Царство не - бес - не - є.
 Bla - zhen - ni vyhnani za pravdu, bo takykh ye Tsarstvo ne - bes - ne - ie.

ні
ni

Бла - жен - ні ви, коли вас ганьбитимуть та гна - ти - муть
 Bla - zhen - ni vy, koly vas hanbytymut ta hna - ty - mut

Бла - жен - ні
 Bla - zhen - ni

та ши - ри - тимуть про вас усяку лиху неправду та наклепи че - рез Ме - не.
 ta shy - ry - tymut pro vas usiaku lykhu nepravdu ta naklepy che - rez Me - ne.

Ра - дій - те і ве - се - лить - ся,
 Ra - dii - te i ve - se - lit - sia,

Ра - дій - те
 Ra - dii - te

бо ве - ли - ка нагорода бу - де вам на не - бе - сах!
 bo ve - ly - ka nahoroda bu - de vam na ne - be - sakh!

на не - бе - сах!
 na ne - be - sakh!

5. ПРИЙДІТЬ І ПОКЛОНІМОСЬ

5. PRYIDIT I POKLONIMOS

Come and worship

[Moderato]

mf

S.
A.

Прий - дить і по - кло - ні - мось і при - па - де мо до Хри - ста,
 Pryi - dit i po - klo - ni - mos i pry - pa - de mo do Khry - sta,

T.
B.

Прий - дить і по - кло - ні - мось і при - па - де мо до Хри - ста,
 Pryi - dit i po - klo - ni - mos i pry - pa - de mo do Khry - sta,

спа - си
 spa - sy spa - си нас, Си - не Бо - жий, спа - си нас, Си - не Бо - жий,
 spa - sy nas, Sy - ne Bo - zhyi, spa - sy nas, Sy - ne Bo - zhyi,

а - ли -
 a - ly -

що во - скрес із мерт - вих, спі - ва - є - мо То - бі:
 shcho vo - skres iz mert - vykh, spi - va - ie - mo To - bi:

-лу - я, а - ли - лу - я, а - ли - лу - я. я.
 -lu - ia, a - ly - lu - ia, a - ly - lu - ia. ia.

а - ли - лу а - ly - lu - я. я.
 а - ly - lu - ia. ia.

а - ли - лу а - ly - lu - я. я.
 а - ly - lu - ia. ia.

6. СВЯТИЙ БОЖЕ

6. SVIATYI BOZHE

Holy God

тричі *)

S. *mf* *p*
 А - мінь. Свя - тий Бо - же, Свя - тий Крип - кий,
 A - min. Svia - tyi Bo - zhe, Svia - tyi Krip - kyi,

T. *mf* *p*
 B.

Свя - тий Без - смерт - ний, по - ми - луй нас.
 Svia - tyi Bez - smert -nyi, po - my - lui nas.

Сла - ва От - цю і Сину і Святому Духові і нині і повсякчас і на віки вічні. А - мінь.
 Sla - va Ot - tsiu i Synu i Sviatomu Dukhovi i nyni i povsiakchas i na viky vichni. A - min.

* Ці чотири такти повторюються тричі.

* This four measures repeats three times.

Свя - тий Без - смерт - ний, по - ми - луй нас. Свя - тий
Svia - tyi Bez - smert - nyi, po - my - lui nas. Svia - tyi

Свя - тий Бо - же,
Svia - tyi Bo - zhe,

Бо - же, Свя - тий Крип - кий, Свя - тий Без - смерт - ний, по - ми - луй нас.
Bo - zhe, Svia - tyi Krip - kyi, Svia - tyi Bez - smert - nyi, po - my - lui nas.

Свя - тий Крип - кий, Свя - тий Без - смерт - ний, по - ми - луй нас.
Svia - tyi Krip - kyi, Svia - tyi Bez - smert - nyi, po - my - lui nas.

7. АЛИЛУЯ

7. ALLELUIA

S.
A.
T.
B.

А - ли - лу - я, а - ли - лу - я, а - ли - лу - я, а - ли - лу - я, а - ли - лу - я,
A - ly - lu - ia, a - ly - lu - ia, a - ly - lu - ia, a - ly - lu - ia, a - ly - lu - ia,

а - ли - лу - я, а - ли - лу - я, а - ли - лу - я, а - ли - лу - я.
a - ly - lu - ia, a - ly - lu - ia, a - ly - lu - ia, a - ly - lu - ia.

8. І ДУХОВІ ТВОЙОМУ

Для Євангелія

8. I DUKHOVI TVOIOMU

And to Your Spirit

mf

S.
A.

І Ду - хо - ві Тво - йо - му. Сла - ва То - бі, Го - спо - ди, сла - ва То - бі.
I Du - kho - vi Tvo - io - mu. Sla - va To - bi, Ho - spo - dy, sla - va To - bi.

mf

T.
B.

9. СУГУБА ЄКТЕНІЯ

9. DOUBLE LITANY

mf

S.
A.

Го - спо - ди, по - ми - луй. Го - спо - ди, по - ми - луй, Го - спо - ди, по - ми - луй,
Ho - spo - dy, ro - mu - lui. Ho - spo - dy, ro - mu - lui, Ho - spo - dy, ro - mu - lui,

mf

T.
B.

II

Го - спо - ди, по - ми - луй. Го - спо - ди, по - ми - луй, Го - спо - ди, по - ми - луй, Го - спо - ди, по - ми - луй.
Ho - spo - dy, ro - mu - lui. Ho - spo - dy, ro - mu - lui, Ho - spo - dy, ro - mu - lui, Ho - spo - dy, ro - mu - lui.

III

Го - спо - ди, по - ми - луй, Го - спо - ди, по - ми - луй, Го - спо - ди, по - ми - луй. А - мінь.
Ho - spo - dy, ro - mu - lui, Ho - spo - dy, ro - mu - lui, Ho - spo - dy, ro - mu - lui. A - min.

9 а. ПОТРІЙНА ЄКТЕНІЯ

9 a. TRIPLE LITANY

p

S. A. *p*

Гос - по - ди, по - ми - луй.
Hos - po - dy, ro - tu - lui.

Гос - по - ди, по - ми - луй.
Hos - po - dy, ro - tu - lui.

T. B. *p*

5 *p*

Господи, помилуй, Господи, помилуй, Господи по - ми - луй.
Hospody, pomylui, Hospody, pomylui, Hospody ro - tu - lui.

T. B. *p*

6 *tr*

Господи, помилуй, Господи, помилуй, Господи по - ми - луй.
Hospody, pomylui, Hospody, pomylui, Hospody, ro - tu - lui.

T. B. *tr*

7 *tr*

Господи, помилуй, Господи, помилуй, Господи по - ми - луй.
Hospody, pomylui, Hospody, pomylui, Hospody, ro - tu - lui.

А - міль, А - міль.
tr lui.

T. B. *tr*

9 *p*

Господи, помилуй, Господи, помилуй, Господи по - ми - луй.
Hospody, pomylui, Hospody, pomylui, Hospody ro - tu - lui.

T. B. *p*

13

По - дай, Гос - по-ди.
Po - dai, Hos - ro - dy.

Гос - по - ди, по - ми - луй.
Hos - ro - dy, ro - tu - lui.

А - мінь.
A - min.

20

Гос - по - ди, по - ми - луй.
Hos - ro - dy, ro - tu - lui.

Гос - по - ди, по - ми - луй.
Hos - ro - dy, ro - tu - lui.

Гос - по - ди, по - ми - луй.
Hos - ro - dy, ro - tu - lui.

Гос - по - ди, по - ми - луй.
Hos - ro - dy, ro - tu - lui.

24 *mf*

То - бі,
To - bi,

Гос - по - ди.
Hos - ro - dy.

А - мінь.
A - min.

10. ЄКТЕНІЯ ЗА ПОМЕРЛИХ

10. LITANY FOR THE DECEASED

S.
A. *p*

Го - спо - ди, по - ми - луй, Го - спо - ди, по - ми - луй, Го - спо - ди, по - ми - луй.
Ho - spo - dy, ro - tu - lui, Ho - spo - dy, ro - tu - lui, Ho - spo - dy, ro - tu - lui.

Т.
B. *p*

По - дай, Го - спо-ди.
Po - dai, Ho - spo - dy.

Го - спо - ди, по - ми - луй.
Ho - spo - dy, ro - tu - lui.

А - мінь.
A - min.

10 а. ЄКТЕНІЯ ЗА ОГОЛОШЕНИХ

10 a. LITANY FOR THE CATECHUMENS

S.
A.
T.
B.

Го-спо-ди, по-ми - луй. Го-спо-ди, по-ми - луй. Го-спо-ди, по-ми - луй. Го-спо-ди, по-ми - луй.
Ho - spo - dy, po - my - lui. Ho - spo - dy, po - my - lui. Ho - spo - dy, po - my - lui. Ho - spo - dy, po - my - lui.

mf

То - бі, Го - спо - ди. А - мінъ.
bi, Ho - spo - dy. A - min.

11. МИ ТАЄМНО (Херувимська)

11. MY ТАЄМНО We are secretly (Cherub)

T.
B.

p Solo
Ми та - єм - но з се - бе хе - ру - ви - мів,
My ta - iem - no z se - be khe - ru - vy - miv,

Tutti
S.
A.
T.
B.

Ми та - єм - но з се - бе хе - ру - ви - мів,
My ta - iem - no z se - be khe - ru - vy - miv,

mf

хе - ру-ви - мів ви - я-вля - є - мо, ви - я - вля - є - мо.
khe - ru - vy - miv vy - ia - vlia - ie - mo, vy - ia - vlia - ie - mo.

p

хе - ру-ви - мів
khe - ru - vy - miv

Solo *p*

T. *p*

I Жи - во - твор - чий Трой ці,
 I Zhy - vo - tvor - chii Troi tsi,

B. *p*

Tutti

S. *mf*

I Жи - во - твор - чий Трой ці три - свя - ту - ю пі - сню,
 I Zhy - vo - tvor - chii Troi tsi try - svia - tu - iu pi - sniu,

T. *mf*

I Жи - во - твор - чий Трой ці три - свя - ту - ю
 I Zhy - vo - tvor - chii Troi tsi try - svia - tu - iu

B. *mf*

три - свя - ту - ю пі - сню спі - ва - є - мо, спі - ва - є - мо.
 try - svia - tu - iu pi - sniu spi - va - ie - mo, spi - va - ie - mo.

Solo *p*

T. *p*

I Від - кла - ді - мо ж ни ні,
 I Vid - kla - di - mo zh ny ni,

B. *p*

Tutti

S. *mf*

I від - кла - ді - мо ж ни ні вся - кі жи - тє - ві
 I vid - kla - di - mo zh ny ni vsia - ki zhy - tie - vi

T. *mf*

I від - кла - ді - мо ж ни ні від - кла - ді - мо ж
 I vid - kla - di - mo zh ny ni vid - kla - di - mo zh

B. *mf*

пі - клу - ван ня. А - міль.
 рі - клу - ван піа. А - міль.

Пі - дій - ме - мож і ми Ца - ря всіх,
 Pi - dii - me - mo zh i mu Tsa - ria vsikh,

Пі - дій - ме - мож і ми Ца - ря всіх,
 Pi - dii - me - mo zh i mu Tsa - ria vsikh,

що Йо - го як пе - ре - мож - ня ян - голь - ські - чи - ни не - ви - ди - мо не - сьть.
 shcho Yo - ho yak pe - re - mozh - tsia yan - hol - ski - chy - ny ne - vy - dy - mo ne - sut.

А - ли - лу - я, а ли - лу - я,
 А - лу - лу - іа, а лу - лу - іа,

а ли - лу - я.
 а лу - лу - іа.

11 а. ХЕРУВИМСЬКА ПІСНЯ

(Заздравна)

11 a. CHERUBIM SONG

(For health)

Sostenuto (♩ = 76)

p

T. Ми, що хе - ру - ви - мів, хе - ру - ви - мів,
 Mu, shcho khe - ru - vy - miv, khe - ru - vy - miv,

B. *p*

6 *p*

S. ми, що хе - ру - ви - мів, хе - ру - ви - мів, хе - ру - ви - мів
 A. mu, shcho khe - ru - vy - miv, khe - ru - vy - miv, khe - ru - vy - miv

T. *p*

B. *p*

хе - ру - ви - мів, мів,
 khe - ru - vy - miv, miv,

12 *p*

тай - но, тай - но, у - я - вля - є - мо, тай - но, у - я - вля - є - мо
 tai - no, tai - no, u - ia - vlia - ie - mo, tai - no, u - ia - vlia - ie - mo

хе - ру - ви - мів
 khe - ru - vy - miv

p

18 *p*

T. і Жи - во - твор - чий Грой ці,
 i Zhy - vo - tvor - chii Troi tsi,

B. *p*

23 *p*

S. *p* і Жи - во - твор - чій Трой ці Три - свя - ту - ю
 A. і Zhy - vo - tvor - chii Troi tsi Try - svia - tu - iu

T. *p* Трой - ці
 B. Troi - tsi

29

пі - сню, Три - свя - ту - ю пі - сню спі - ва - є - мо, спі - ва - є - мо,
 рі - сню, Try - svia - tu - iu рі - sniu spi - va - ie - mo, spi - va - ie - mo,
 Три - свя - ту - ю
 Try - svia - tu - iu

35 *p*

T. від - кла - ді - мо ни ні,
 B. vid - kla - di - mo nu ni, ni,

40 *p*

S. від - кла - ді - мо ни ні,
 A. vid - kla - di - mo nu ni, ni,
 T. від - кла - ді - мо ни ні,
 B. vid - kla - di - mo nu ni, ni,

45 *tr*

вся - кі жи - тей - ські вся - кі жи - тей - ські пі - клу -
 vsia - ki zhy - tei - ski vsia - ki zhy - tei - ski ri - klu -
 вся - кі
 vsia - ki

tr

50 *mp* **Piu mosso** *mf*

ван - ня. А - мінь. Щоб під - ня - ти Ца - ря, Ца -
 van - nia. A - min. Shchob pid - nia - ty Tsa - ria, Tsa -

Щоб під - ня - ти Ца - ря, Ца -
 Shchob pid - nia - ty Tsa - ria, Tsa -

56 *mf*

ря - всіх, Я - ко - го в сла - ві про - во - дять
 ria vsikh, Ya - ko - ho v sla - vi pro - vo - diat

61

не - ви - ди - мо ан - гель - ські чи - ни. А - ли - лу - я,
 ne - vy - dy - mo an - hel - ski chy - nu. A - ly - lu - ia,

66 *mp* *f*

а - ли - лу - я, а - ли - лу - я.
 a - ly - lu - ia, a - ly - lu - ia.

11 б. БЛАГАЛЬНА ЄКТЕНІЯ

11 b. ASKING LITANY

S.
A.

p

Гос-по-ди, по-ми-луй.
Hos-po-du, ro-my-lui.

Гос-по-ди, по-ми-луй.
Hos-po-du, ro-my-lui.

По-дай, Гос-по-ди.
Po-dai, Hos-po-du.

T.
B.

7

mf

По-дай, Гос-по-ди.
Po-dai, Hos-po-du.

То-бі, Гос-по-ди.
To-bi, Hos-po-du.

А-мінь.
A-min.

7

mf

11 в. ВІРУЮ

11 v. VIRUIU

I believe

Rubato
Solo Basso

mp *recitativo*

Вірую в Єдиного Бога Отця, Вседержителя, Творця неба і землі, всього видимого і невидимо
Viruiu v Yedynoho Boha Ottsia, Vsederzhyteliya, Tvortsia neba i zemli, vsoho vydytnoho i nevydymo

S.
A.

f

Ві-ру-ю.
Vi-ru-ii.

T.
B.

f

го.
ho.

І в Єдиного Господа Ісуса Христа, Сина Божого, Єдинородного, від Отця рожденного перше всіх ві -
I v Yedynoho Hospoda Isusa Khrysta, Syna Bozhoho, Yedynorodnoho, vid Ottsia rozhdenoho pershe vsikh vi -

p

Ві - ру - ю.
Vi - ru - iu.

Ві - ру - ю.
Vi - ru - iu.

ків.
kiv.

Світло від Світла, Бога Істинного від Бога Істинного, рожденного, несотворенного, єдиносущного з Отцем, що через Нього все стало
Svitlo vid Svitla, Boha Istynnoho vid Boha Istynnoho, rozhdennoho, nesotvorennoho, yedynosushchnoho z Ottsem, shcho cherez Noho vse stalo

Ві - ру - ю.
Vi - ru - iu.

Ві - ру - ю.
Vi - ru - iu.

ся.
sia.

Він для нас, людей, і ради нашого спасіння зійшов з Не
Vin dlia nas, liudei, i rady nashoho spasinnia ziishov z Ne

Ві - ру - ю.
Vi - ru - iu.

бес,
bes,

і воплотився від Духа Святого і Марії Діви, і став чолові
i voplotyvsia vid Dukha Sviatoho i Marii Divy, i stav cholovi

Ві - ру - ю.
Vi - ru - iu.

Ві - ру - ю.
Vi - ru - iu.

ком.
kom.

І розп'ятий був за нас при Понтії Пилаті, і страждав, і був похований. І воскрес на третій день, як було написа -
I rozpiatyj був za nas pry Pontii Pylati, i strazhdav, i був pokhovanyi. I voskres na tretii den, yak bulo napysa -

Ві - ру - ю.
Vi - ru - iu.

Ві - ру - ю.
Vi - ru - iu.

но.
no.

І вознісся на небо, і сидить праворуч От
I voznissia na nebo, i sydyt pravoruch Ot

Ві - ру - ю.
Vi - ru - iu.

Ві - ру - ю.
Vi - ru - iu.

ця.
tsia.

І зно-ву прий-де у сла-ві су - ди-ти жи-вих і мерт-вих, і Царству Його не буде кін -
I zno - vu pry - de u sla - vi su - dy - ty zhy - vykh i mert - vykh, i Tsarstvu Yoho ne bude kin -

mf

Ві - ру - ю, ві - ру - ю.
Vi - ru - iu, vi - ru - iu.

ця.
tsia.

І в Духа Святого, Господа Животворчого, що від Отця походить,
I v Dukha Sviatoho, Hospoda Zhyvotvorchoho, shcho vid Ottsia pokhodyt,

...не бу-де кін-ця.
...ne bu - de kin - tsia.

що Йому з Отцем і Сином однакове покло - ніння і однакова сла - ва, що говорив через про - ро - ків.
 shcho Yomu z Ottsem i Synom odnakove poklo - ninnia i odnakova sla - va, shcho hovoryv cherez pro - ro - kiv.

В Є - ди - ну, Свя - ту, Со - бор - ну і А - пос - толь - ську Церк - ву.   Визнаю одно хрещення на відпущення грі -
 V Ye - dy - nu, Svya - tu, So - bor - nu i A - pos - tol - sku Tserk - vu.   Vyznaiu odno khreshchennia na vidpushchennia hri -

Ви - ру - ю.
 Vi - ru - iu.

хів.
 khiv.

Maestoso

...на від - пу - щен-ня грі - хів. Че - ка - ю вос - кре - сін - ня
 ...na vid - pu - shchennia hri - khiv. Che - ka - iu vos - kre - sin - nia

мерт - вх.   І жит - тя бу - ду - чо - го   ві - ку. А - мінь.
 mert - vykh.   I zhyt - tia bu - du - cho - ho   vi - ku. A - min.

12. МИЛІСТЬ МИРУ [СПОКОЮ] (I)

12. MYLIST MYRU [SPOKOIU]

The mercy of peace (I)

Andante ♩ = 66
p

S.
A.
T.
B.

Ми - лість ми - ру, жерт - ву хва - лін - ня.
Му - list my - ru, zhert - vu khva - lin - nia.

5 *p* *mp* *rit.*

І з ду - хом тво - їм. Під - нес - ли до Гос - по - да.
I z du - khom tvo - im. Pid - nes - ly do Hos - po - da.

10 *Piu mosso non leg.* *mf*

До - стой - но і пра - вед - но пра - вед - но
Do - stoi - no i pra - ved - no pra - ved - no

До - стой - но і пра - вед - но пра - вед - но
Do - stoi - no i pra - ved - no pra - ved - no

15 *legato* *mf*

є, пра - вед - но, пра - вед - но є
ye, pra - ved - no, pra - ved - no ye

вед - но, є, пра - вед - но є по - кло - ня - ти - ся
ved - no, ye, pra - ved - no ye po - klo - nia - ty - sia

От - От -

До - стой но...
Do - stoi no...

20

цю, і Си - ну, і Свя - то - му Ду - ху,
tsiu, i Sy - nu, i Svya - to - mu Du - khu,

24 *mf*

Трой - ці Є - ди - но - сущ - ній і Не - роз - діль ній.
Troi - tsi Ye - dy - no - sushch - nii i Ne - roz - dil nii.

30 *Maestoso* (♩ = 100) *f*

Свят, Свят, Свят Гос - подь Са - ва - оф, пов - не не - бо і зем -
Sviat, Sviat, Sviat Hos - pod Sa - va - of, pov - ne ne - bo i zem -
пов - не не - бо і зем - ля
pov - ne ne - bo i zem - lia

36 *mf*

ля сла - ви, сла - ви Тво - є - ї. О - сан - на
lia sla - vy, sla - vy Tvo - ie - i. O - san - na
сла - ви, сла - ви Тво - є - ї. О - сан - на
sla - vy, sla - vy Tvo - ie - i. O - san - na

41 *tr*

в виш - ніх. Бла - го - сло - вен, хто йде в ім' - я Гос - под - не! О - сан - на, о -
v vysh - nih. Bla - ho - slo - ven, khto ude v im - ia Hos - pod - nie! O - san - na, o -

46 *mf* *f* *p*

сан - на, о - сан - на в виш - ніх! А - мінь. А - мінь.
 san - na, o - san - na v vysh nikh! A - min. A - min.

12/2. ТОБІ СПІВАЄМО (I)

12/2. TOBI SPIVAIEMO

We sing to You (I)

Повільно *p*

S.
A.
T.
B.

То - бі спі - ва - є - мо, Те - бе бла - го - сло - ви -
 To - bi spi - va - ie - mo, Te - be bla - ho - slo - vy -

То - бі спі - ва - є -
 To - bi spi - va - ie -

мо, То - бі дя - ку - є - мо, Го - спо - ди.
 mo, To - bi dia - ku - ie - to, Ho - spo - dy.

мо, Го - спо - ди.
 mo, Ho - spo - dy.

pp

І мо - ли - мось То - бі, мо - ли - мось,
 I mo - ly - mos To - bi, mo - ly - mos,

Бо - же наш, і мо - ли - мось То - бі,
 Bo - zhe nash, i mo - ly - mos To - bi,

мо - ли - мось, Бо - же наш, і мо - ли -
 mo - ly - mos, Bo - zhe nash, i mo - ly -

мо - ли - мось, Бо - же наш, і мо - ли -
 mo - ly - mos, Bo - zhe nash, i mo - ly -

Бо - же наш,
 Bo - zhe nash,

мось То - бі, Бо - же наш.
 mos To - bi, Bo - zhe nash.

мо - ли - мось, Бо - же наш.
 mo - ly - mos, Bo - zhe nash.

мось То - бі, Бо - же наш.
 mos To - bi, Bo - zhe nash.

13. МИЛІСТЬ МИРУ (II)

13. MYLIST MYRU

The mercy of peace (II)

S.
 A.
 Ми - лость ми - ра, жер - тву хва - ле - ні - я. І со ду - хом тво - їм.
 My - lost mu - ra, zher - tvu khva - le - ni - ia. I so du - khom tvo - im.

T.
 B.

І - ма - ми ко Гос - по - ду. До - стой - но і пра -
 I - ma - mu ko Hos - po - du. Do - stoi - no i pra -

16

вед - но єсть по - кло - ня - ти - ся От - цю і
ved - no yest po - klo - nia - ty - sia Ot - tsiu i

22

Си - ну і Свя - то - му Ду - ху, Трой ці
Sy - nu i Svia - to - mu Du - khu, Troi - tsi

29

Є - ди - но - сущ - ній і Не - роз - діль - ній.
Ye - dy - no - sushch - nii i Ne - roz - dil - nii.

35 *mf*

Свят, Свят, Свят Гос - подь Са - ва - оф, іс - полнь не - бо
Sviat, Sviat, Sviat Hos - pod Sa - va - of, is - poln ne - bo

43

і зем - ля сла - ви Тво - є - я. О - сан - на в виш - ніх.
i zem - lia sla - vy Tvo - ie - ia. O - san - na v vysh - nikh.

51 *tr*

Бла - го - сло - вен Гря - дий
 Bla - ho - slo - ven Hria - dyi

Бла - го - сло - вен
 Bla - ho - slo - ven

Бла - го - сло - вен Гря - дий
 Bla - ho - slo - ven Hria - dyi

Бла - го - сло - вен Гря - дий
 Bla - ho - slo - ven Hria - dyi

57

дий во і - м'я Гос - под не, во і - м'я Гос - под
 dyi vo i - mia Hos - pod nie, vo i - mia Hos - pod

дий во і - м'я Гос - под
 dyi vo i - mia Hos - pod

во і - м'я Гос - под
 vo i - mia Hos - pod

63 *f*

не. О - сан на в виш - ніх.
 nie. O - san na v vysh - nikh.

не. О - сан на в виш - ніх.
 nie. O - san na v vysh - nikh.

не. О - сан на в виш - ніх.
 nie. O - san na v vysh - nikh.

69 *p*

сан на в виш - ніх.
 san na v vysh - nikh.

сан на в виш - ніх.
 san na v vysh - nikh.

сан на в виш - ніх.
 san na v vysh - nikh.

74

мінь.
 min.

мінь.
 min.

мінь.
 min.

13/2. ТЕБЕ ПОЄМ (II)

13/2. ТЕБЕ РОІЕМ

We sing to You (II)

pp

S. A. Те - бе по - ем, Те - бе бла - го - сло - вим, Те - бі бла - го - да -
 Те - be мо - уем, Те - be bla - ho - slo - вум, Те - бі bla - ho - da -

T. B. *pp*

6

бла - го - да - рим,
 bla - ho - slo - вум, *p*

рим,
 гум, бла - го - да - рим, Гос - по - ди,
 bla - ho - da - гум, Нос - ро - ду, *i p*

мо - лим - ти -
 мо - лym - ty -

12

ся,
 sia, мо - лим - ти - ся, Бо - же наш,
 мо - лym - ty - sia, Во - zhe nash, мо - лим - ти - ся, Бо - же
 Бо - же наш,
 Во - зhe nash, мо - лим - ти - ся, Бо - же
 мо - лym - ty - sia, мо - лym - ty - sia, Во - zhe

18

наш,
 nash, *i* мо - лим - ти - ся, Бо -
 мо - лym - ty - sia, Во - zhe наш,
 мо - лym - ty - sia, Во - zhe мо - лим - ти - ся, Бо -
 наш, мо - лym - ty - sia, Во -
 наш,
 nash, мо - лим - ти - ся, Бо -
 мо - лym - ty - sia, Во -

i мо - лим - ти - ся, Бо -
i мо - лym - ty - sia, Во -

23 же наш. же наш.
zhe nash. zhe nash.

же, Бо же наш.
zhe Bo zhe nash.

же наш.
zhe nash.

14. ДОСТОЙНО Є

14. DOSTOINO YE

It's worth it

S. *tr*
A.

До - стой - но є,
Do - stoi - no ye,

До - стой - но є,
do - stoi - no ye,

До - стой - но є,
Do - stoi - no ye

сла - ви -
sla - vy -

ви -
vy -

і це є і - сти - на, сла - ви - ти Те - бе Бо - го - ро - ди - цю
i tse ye i - sty - na, sla - vy - ty Te - be Bo - ho - ro - dy - tsiu

і це є і - сти - на, сла - ви - ти Бо - го - ро - ди - цю
i tse ye i - sty - na, sla - vy - ty Bo - ho - ro - dy - tsiu

ти Те - бе Бо - го - ро - ди - цю
ty Te - be Bo - ho - ro - dy - tsiu

завж - ди Слав - ну і Пре - не - по - роч - ну і Ма - тір Бо - га
zavzh - dy Slav - nu i Pre - ne - po - roch - nu i Ma - tir Bo - ha

завж - ди
zavzh - dy

Че - сній шу, че - сній
 Che snii shu, che snii

на - шо - го.
 na sho ho.

Че - сній шу від Хе - ру -
 Che snii shu vid Khe - ru -
 Че -
 Che

шу і не - зрів - нян - но Слав - ній -
 shu i ne - zriv - nian - no Slav - nii -

ви мів і не - зрів - нян - но Слав - ній - шу від
 vy miv i ne - zriv - nian - no Slav - nii - shu vid

сній шу Слав -
 snii shu Slav -

шу, мів, що без іст - лін - ня Бо - га Сло - во, Бо - га
 shu, miv, shcho bez ist - lin - nia Bo - ha Slo - vo, Bo - ha

ній шу, що без іст - лін - ня Бо - га Сло - во, Бо - га
 nii shu, shcho bez ist - lin - nia Bo - ha Slo - vo, Bo - ha

що без іст - лін - ня Бо - га Сло - во, Бо - га
 shcho bez ist - lin - nia Bo - ha Slo - vo, Bo - ha

pp

Сло - во, Бо - га Сло - во по - ро - ди - ла. Су - шу
 Slo - vo, Bo - ha Slo - vo po - ro - dy - la. Su - shchu

Сло - во, Бо - га Сло - во по - ро - ди - ла. Су - шу
 Slo - vo, Bo - ha Slo - vo po - ro - dy - la. Su - shchu

f *p*

Те - бе ве - ли -
Te be ve ly

Бо - го - ро - ди - цю Те - бе ве - ли - ча
Bo - ho - ro - dy - tsiu Te - be ve - ly - cha

Бо - го - ро - ди - цю Те - бе ве - ли - ча
Bo - ho - ro - dy - tsiu Te - be ve - ly - cha

ча
cha

є - мо. і всіх, і все.
ie - mo. i vsikh, i vse.

15. МОЛИТВА ГОСПОДНЯ [ОТЧЕ НАШ]

15. LORD'S PRAYER

Andante con moto

p *pp*

От - че наш, що є - си на не - бе - сах, не - хай свя - тить - ся і - м'я Тво - є,
Ot - che nash, shcho ye - sy na ne - be - sakh, ne - khai svia - tyt - sia i - mia Tvo - ie,

p *mf* *p*

не - хай при - йде Царст - во Тво - є, не - хай бу - де во - ля Тво - я, як на не - бі, так і на зем - лі,
ne - khai pry - yde Tsarst - vo Tvo - ie, ne - khai bu - de vo - lia Tvo - ia, yak na ne - bi, tak i na zem - li,

хліб наш на - сущ - ний дай нам сьо-год - ні і про-сти нам про - ви-ни на - ші,
 khlib nasho na-sushch - nyi dai nam so - hod - ni i pro - sty nam pro - vy - ny na - shi,

p як і ми про - ща - є - мо ви - ну - ват - цям на - шим,
 yak i my pro - shcha - ie - mo vy - nu - vat - tsiam na - shym,
p як і ми про - ща - є - мо ви - ну - ват - цям на - шим,
 yak i my pro - shcha - ie - mo vy - nu - vat - tsiam na - shym, *p*

cresc. і не вве - ди нас у спо - ку - су, а - ле виз - во - ли нас від лу - ка - во - го.
 i ne vve - dy nas u spo - ku - su, a - le vyz - vo - ly nas vid lu - ka - vo - ho.
cresc. і не вве - ди нас у спо - ку - су, а - ле виз - во - ли нас від лу - ка - во - го.
 i ne vve - dy nas u spo - ku - su, a - le vyz - vo - ly nas vid lu - ka - vo - ho. *f*

А - мінь. І Ду - хо - ві Тво - їо - му. То - бі, Го - спо - ди. А - мінь.
 A - min. I Du - kho - vi Tvo - io - mu. To - bi, Ho - spo - dy. A - min.

16. ЄДИН СВЯТ

16. YEDYN SVIAT

One is Holy

mf Є - дин Свят, є - дин Го - сподь І - і - еус Хри - стос,
 Ye - dyn Sviat, ye - dyn Ho - spod I - i - sus Khry - stos,
mf

во сла - ву Бо - га, во сла - ву Бо - го - от - ця. А - ми - нь.
 vo sla - vu Bo - ha, vo sla - vu Bo - ho - ot - tsia. A - min.

17. ХВАЛІТЕ ГОСПОДА З НЕБЕС 17. KHVALITE HOSPODA Z NEBES
 Praise the Lord from heaven

mf
 S. А. Хва - лі - те Го - спо - да з не - бес, хва - лі - те Йо - го в виш - ніх.
 Khva - li - te Ho - spo - da z ne - bes, khva - li - te Yo - ho v vysh - nih.

mf
 T. B.

А - ли - лу - я, а - ли - лу - я, а - ли - лу - я.
 A - ly - lu - ia, a - ly - lu - ia, a - ly - lu - ia.

18. БЛАГОСЛОВЕННИЙ ТОЙ 18. BLAHO SLOVENNYI TOI
 Blessed is He

mf
 S. А. Бла - го - сло - ве - ний Той, Хто при - хо - дить в І - м'я Го - спо - днє,
 Bla - ho - slo - ve - nyi Toi, Khto pry - kho - dyt v I - mia Ho - spo - dne,

mf
 T. B.

Бог Го - сподь і - з'я - ви - ся нам.
 Boh Ho - spod i - zia - vy - sia nam.

19. МИ БАЧИЛИ СВІТ ІСТИННИЙ 19. MY BACHYLY SVIT ISTYNNYI

We saw the true light

p

S. A. Ми ба - чи - ли світ і - стин - ний, при - ня - ли Ду - ха не - бес - но - го,
 Mu ba - chy - ly svit i - styn - nyi, pry - inia - ly Du - kha ne - bes - no - ho,

p

T. B. зна - йшли ві - ру і - стин - ну, не - роз - діль - ній Трой - ці по - кло - ня - є - мось,
 zna - ishly vi - ru i - styn - nu, ne - roz - dil - nii Troi - tsi po - klo - nia - ie - mos,

mf

то Во - на спа - сла нас. А - мінь.
 to Vo - na spa - sla nas. A - min.

20. НЕХАЙ ПОВНІ БУДУТЬ
УСТА НАШІ

20. NEKHAJ POVNI BUDUT
USTA NASHI

Let our mouths be full

mf

S. A. Не - хай пов - ні бу - дуть у - ста на - ші по - хва - ло - ю То - бі, Гос - по - ди,
 Ne - khai pov - ni bu - dut u - sta na - shi po - khva - lo - do To - bi, Hos - po - du,

mf

T. B.

щоб ми о - спі - ву - ва - ли сла - ву Тво - ю, бо Ти спо - до - бив є - си нас
 shchob my o - spi - vu - va - ly sla - vu Tvo - iu, bo Ty spo - do - byv ye - sy nas

при-ча-сти - ти - ся Свя - тих Тво - їх Бо - же - ствен - них, Без - смерт - них і Жи - во - твор - чих Та - ін.
 pry-cha-sty - ty - sia Svია-tykh Tvo-ikh Bo-zhe-stven-nykh, Bez-smert-nykh i Zhy-vo-tvor - chykh Та - in.

pp
 Збе - ре - жи нас у Тво - їй свя - ти - ні, весь день нав - ча - ти - ся
 Zbe - re - zhy nas u Tvo - ii svია-ty ni, ves den nav - cha - sia

pp

прав - ди Тво - є - ї. А - ли - лу - я, а - ли - лу - я, а - ли - лу - я.
 prav - dy Tvo - ie - i. A - ly - lu - ia, a - ly - lu - ia, a - ly - lu - ia.

З і - ме - нем Гос - под - нім. Гос - по - ди, по - ми - луй.
 Z i - me - nem Hos - pod - nim. Hos - po - dy, po - my - lui.

20 а. ЄКТЕНІЯ ПОДЯКИ

20 a. THANKSGIVING LITANY

tr
S. A. Гос - по - ди, по - ми - луй. Гос - по - ди, по - ми - луй. То - бі, Гос - по - ди. А - мінь.
Hos - po - dy, po - tu - lui. Hos - po - dy, po - tu - lui. To - bi, Hos - po - dy. A - min.

tr
T. B. Гос - по - ди, по - ми - луй. Гос - по - ди, по - ми - луй. То - бі, Гос - по - ди. А - мінь.
Hos - po - dy, po - tu - lui. Hos - po - dy, po - tu - lui. To - bi, Hos - po - dy. A - min.

8 *tr* *p*
S. A. Зи - ме - нем Гос - под - нім. Гос - по - ди, по - ми - луй. А - мінь.
Zi - me - nem Hos - pod - nim. Hos - po - dy, po - tu - lui. A - min.

tr *p*
T. B. Зи - ме - нем Гос - под - нім. Гос - по - ди, по - ми - луй. А - мінь.
Zi - me - nem Hos - pod - nim. Hos - po - dy, po - tu - lui. A - min.

21. НЕХАЙ БУДЕ БЛАГОСЛОВЕННЕ ІМ'Я ГОСПОДНЄ

21. NEKHAJ BUDE BLAHO SLOVENNE IMIA HOSPODNIЄ

Let the name of the Lord be blessed

mf
S. A. А - мінь. Не - хай бу - де бла - го - сло - вен - не І - м'я Гос - под - не від ни - ні і на - ві - ки.
A - min. Ne - khai bu - de bla - ho - slo - ven - ne I - mia Hos - pod - nie vid ny - ni i na - vi - ky.

mf
T. B. А - мінь. Не - хай бу - де бла - го - сло - вен - не І - м'я Гос - под - не від ни - ні і на - ві - ки.
A - min. Ne - khai bu - de bla - ho - slo - ven - ne I - mia Hos - pod - nie vid ny - ni i na - vi - ky.

А - мінь. Сла - ва Отцю і Сину і Святому Духові і нині, і по всяк час, і на віки вічні. А - мінь.
A - min. Sla - va Ottsiu i Synu i Sviatomu Dukhovi i nyni, i po vsiak chas, i na viky vichni. A - min.

Гос - по - ди, помилуй, Господи, помилуй, Господи, по - ми - луй. Бла - го - сло - ви. А - мінь.
 Hos - po - dy, pomylui, Hospody, pomylui, Hospody, po - my - lui. Bla - ho - slo - vy. A - min.

21 a. СЛАВА ОТЦЮ І СИНУ

21 a. SLAVA OTTSIU I SYNU

Glory to the Father and the Son

Maestoso
mf *recitativo* *mp*

S.
A.
T.
B.

Слава Отцю, і Сину, і Святому Духу нині, і повсякчас, і на віки віків. А - мінь. Сла - ва От - цю, і
 Slava Ottsiu, i Synu, i Sviatomu Dukhu nyni, i povsiakchas, i na viky vikiv. A - min. Sla - va Ot - tsiu, i

4

Си - ну, і Свя - то - му Ду - ху і ни - ні, і по - всяк - час,
 Sy - nu, i Svya - to - mu Du - khu i ny - ni, i po - vsiak - chas,

9 *mf*

і на ві - ки ві - ків. А - мінь. Господи, помилуй, Господи, помилуй, Господи, по - ми - луй.
 i na vi - ky vi - kiv. A - min. Hospody, pomylui, Hospody, pomylui, Hospody, po - my - lui.

і на ві - ку ві - ків. А - мінь.
 i na vi - ky vi - kiv. A - min.

13 *mp* *mf* *f* *mf* *f*

Оригінальні хори
Original choirs

ПРЕЛЮДІЯ

(Вокаліз)

PRELUDE

(Exercise in vocalization)

Moderato

S.
A.

M...
M...

T.
B.

p

f

mf

p

ЛЬОДОЛОМ

Слова Г. Чупринки

ICEBREAKER

Lyrics by G. Chuprynka

Con moto
p

С.
А.

Без у - пи - ну, без у - то - ми, в бу - рі, в гро - мі, в льо - до - ло - мі,
Bez u - ru - nu, bez u - to - mu, v bu - ri, v hro - mi, v lio - do - lo - mi,

Т.
Б.

з-під зи - мо - во - ї ко - ри міц - но вир - вавсь Дніпр ста - рий!
z-pid zy - mo - vo - i ko - ru mits - no vyr - vavs Dnipro sta - ry!

Fine

Piu mosso
pp

Кри - га кри - гу се - ред бі - гу лам - ле, кри - шить в ку - пи сні - гу,
Kry - ha kry - hu se - red bi - hu lam - le, kry - shyt v ku - ru sni - hu,

p cresc. poco a poco

кри - га кри - гу се - ред бі - гу лам - ле, кри - шить в ку - пи сні - гу,
kry - ha kry - hu se - red bi - hu lam - le, kry - shyt v ku - ru sni - hu,

p cresc. poco a poco

f

лам - ле, кри - шить в го - ри льо - ду!..
lam - le, kry - shyt v ho - ry lo - du!..

кри-га кри-гу се - ред бі - гу лам-ле, кри-шить в ку - пи сні - гу,
kry - ha kry - hu se - red bi - hu lam - le, kry - shyt v ku - py sni - hu,

ff

Дніпр ре - ве, Дніпр ре - ве, - то він бо - реть - ся й жи -
Dnibr re - ve, Dnibr re - ve, - to vin bo - ret - sia y zhy -

Meno mosso

Цар - ство сон - не
Tsar - stvo son - ne

p

- ве, то він бо - реть - ся й жи - ве.
ve, to vin bo - ret - sia y zhy - ve.

Цар - ство сон
Tsar - stvo son

Цар - ство сон -
Tsar - stvo son -

pp

та - не, то - не,
ta - ne, to - ne,

pp

не та - не, то не,
ne ta - ne, to ne,

не та - не, то не,
ne ta - ne, to ne,

бо прий -
bo pruyi -

p

mf *f* *ff*

-шла вес-на, бо прий -шла вес-на, бо прий -шла вес-на, вес на...
shla ves-na, bo pryj -shla ves-na, bo pryj -shla ves-na, ves na...

mf *f* *ff*

прий -шла вес-на...
pryj -shla ves-na...

mf

Хто ж мо-гут - ній , хто ж мо-гут - ній за - бо - ро - не
Khto zh mo-hut - nii, khto zh mo-hut - nii za-bo-ro-ne

mf

Хто ж мо-гут - ній за - бо - ро - не,
Khto zh mo-hut - nii za-bo-ro-ne,

mf

хто ж мо-гут - ній
khto zh mo-hut - nii

f

вста - ти й нам,
vsta - ty u nam,

f

вста - ти й нам од
vsta - ty u nam od

f

вста - ти й нам,
vsta - ty u nam,

dim. poco a poco

сна, од сна, вста - ти й нам од сна, вста - ти й нам од сна?
sna, od sna, vsta - ty u nam od sna, vsta - ty u nam od sna?

dim. poco a poco

Da Capo al Fine

ЛІТНІ ТОНИ

Слова Г. Чупринки

SUMMER TONES

Lyrics by G. Chuprynka

Andante

p

Лег - ко, лег - ко ві - тер ди - ше, ніж -
Leh - ko, leh - ko vi - ter dy - she, nizh -

S. A.

Лег - ко, лег - ко ві - тер ди - ше, ніж - ним
Leh - ko, leh - ko vi - ter dy - she, nizh - nym

T.

pp

Лег - ко, лег - ко ві - тер ди - ше
Leh - ko, leh - ko vi - ter dy - she,

B.

- ним
- нум

при - тор - ком ко - ли - ше, ко - ли - ше мак, мак чер -
pry - tor - kom ko - ly - she, ko - ly - she mak, mak cher -

ко - ли - ше мак чер -
ko - ly - she mak cher -

Теп - лий по - дих по - луд - не - вий
Tep - lyi ro - dykh po - lud - ne - vyi

pp

- во - ний. Теп - лий по - дих по - луд - не - вий но - сить
- vo - nyi. Tep - lyi ro - dykh po - lud - ne - vyi no - syt

pp *p*

- во - ний. Теп - лий, теп - лий, теп - лий по - дих
- vo - nyi. Tep - lyi, tep - lyi, tep - lyi po - dykh

в да - ле - чи ро - же - вий но - сить пе - ре - дзво - ни, но - сить пе - ре -
 v da - le - chi ro - zhe - vii no - syt pe - re dzvo - ny, no - syt pe - re -

но - сить пе - ре - дзво -
no - syt pe - re - dzvo -

пе - ре - дзво - ни.
 pe - re - dzvo - ny.

- дзво - ни,
 - dzvo - ny.

пе - ре - дзво - ни.
 pe - re - dzvo - ny.

пе - ре - дзво - ни.
 pe - re - dzvo - ny.

- ни.
- ну.

Fine

Piu mosso

вор - ко - чуть,
 vor - ko - chut,

В вер - бах гор - ли - ці вор - ко - чуть,
 V ver - bakh hor - ly - tsi vor - ko - chut,

В вер - бах гор - ли - ці вор - ко - чуть,
 V ver - bakh hor - ly - tsi vor - ko - chut,

сюр - ко -
siur - ko -

в тра - вах ко - ни - ки сюр - ко -
 v tra - vakh ko - ny - ky siur - ko -

в тра - вах ко - ни - ки сюр - ко - чуть,
 v tra - vakh ko - ny - ky siur - ko - chut,

в тра - вах ко - ни - ки сюр -
 v tra - vakh ko - ny - ky siur -

чуть, -
- chut, -

чуть, -
chut, -

бу - дять лу - ки,
bu - diat lu - ky,

бу - дять,
bu - diat,

бу - дять лу - ки,
bu - diat lu - ky,

бу - дять
bu - diat

- ко - чуть, -
- ko - chut, -

бу - дять лу - ки,
bu - diat lu - ky,

S.
A.

лу - ки.
lu - ky.

Десь да - ле -
Des da - le -

T.

Десь да - ле - ко
Des da - le - ko

на по - ко - сах
na po - ko - sakh

ви - би - ва - ють -
vy - by - va - iut -

ся на ко - сах
sia na ko - sakh

сту - ки - зву - ки,
stu - ky - zvu - ky,

B.

p

mp

- ко
- ko

на по - ко - сах
na po - ko - sakh

ви - би - ва - ють -
vy - by - va - iut -

ся на ко - сах
sia na ko - sakh

сту - ки - зву - ки,
stu - ky - zvu - ky,

mf

десь да - ле - ко
des da - le - ko

Z ро - лу - дне - вум ро - ду -
З по - лу - дне - вим по - ди -

сту - ки - зву - ки,
stu - ky - zvu - ky,

сту - ки.
stu - ky.

сту - ки -
stu - ky -

З по - лу -
Z ро - лу -

сту - ки -
stu - ky -

зву - ки.
zvu - ky.

p

- хан - ням, за - ро - ма - том, з ко - ли - хан - ням
 - khan - niam, z a - ro - ma - tom, z ko - ly - khan niam

З по - ди - хан - ням, З ко - ли - хан - ням
 Z po - dy - khan - niam, z ko - ly - khan - niam

- дне-вим по - ди - хан - ням, за - ро - ма - том, з ко - ли - хан - ням
 - dne-vym po - dy - khan - niam, z a - ro - ma - tom, z ko - ly - khan - niam

з ко - ли - хан - ням
 z ko - ly - khan - niam

я зли - ва - юсь, я зли - ва - юсь.
 ya zly - va - ius, ya zly - va - ius.

я зли - ва - юсь, я зли - ва - юсь.
 ya zly - va - ius, ya zly - va - ius.

я зли - ва - юсь, я зли - ва - юсь. I ду - ше - ю мо - ло -
 ya zly - va - ius, ya zly - va - ius. I du - she - iu mo - lo -

I ду - ше - ю мо - ло - до - ю кра - со - то - ю ю
 I du - she - iu mo - lo - do - iu kra - so - to - iu u - ni -
 - до - ю кра - со - то - ю у - ни -
 - do - iu kra - so - to - iu u - ru -

Зо - ло - то - ю кра - со - то - ю у - ни -
 Zo - lo - to - iu kra - so - to - iu u - ru -

- до - ю кра - со - то - ю ю
 - do - iu kra - so - to - iu iu

у - пи - ва - юсь, кра - со - то - ю.
 u - ru - va - ius, kra - so - to - iu.

- ва - юсь, у - пи - ва - юсь.
 - va - ius, u - ru - va - ius.

Da Capo al Fine

МОЯ ПІСНЯ

Слова К. Білиловського

MY SONG

Lyrics by K. Bilylovsky

Moderato

Tenore solo

mf

Я піс - ню спі - ва - ю про кві - ти, про
Ya pis - niu spi - va - iu pro kvi - ty, pro

mf

p

гай,
hai,

бо
bo

S.
A.

pp

Я піс - ню спі - ва - ю про кві - ти, про гай,
Ya pis - niu spi - va - iu pro kvi - ty, pro hai,

Спі - ва - ю,
Spi - va - iu,

T.
B.

pp

Я піс - ню спі - ва - ю про кві - ти, про гай,
Ya pis - niu spi - va - iu pro kvi - ty, pro hai,

pp

p

tr

сер-день - ко про-сить: «Ко - за - че, спі - вай!»
 ser - den - ko pro - syt: «Ko - za - che, spi - vai!»

pp

бо сер-день - ко про-сить: «Ко - за - че, спі -
 bo ser - den - ko pro - syt: «Ko - za - che, spi -

tr *pp*

mf

Я піс - ню спі - ва - ю про вір - ну лю - бов, -
 Ya pis - niu spi - va - iu pro vir - nu liu - bov, -

- вай!»
 - vai!»

p

Я піс - ню спі -
 Ya pis - niu spi -

mf *p*

mf

сні - ва - ю, бо гра - є у жи - лах ще
spi - va - iu, bo hra - ie u zhy - lakh shche

- ва - ю про вір - ну лю - бов,
- va - iu pro vir - nu liu - bov,

mf

кров.
krov.

tr

Про
Pro

mf

сні - ва - ю, бо гра - є у жи - лах ще кров.
spi - va - iu, bo hra - ie u zhy - lakh shche krov.

mf

tr

сер - це ді - во - че, жит - тя кра - со - ту,
 ser - tse di - vo - che, zhyt - tia kra - so - tu,

pp
 Про сер - це ді - во - че, жит -
 Pro ser - tse di - vo - che, zhyt -

pp

mf
 про ка - рі - ї о - чі, про ду - шу свя - ту.
 pro ka - ri - i o - chi, pro du - shu svia - tu.

mf *f*
 про о - чі,
 pro o - chi,

-тя кра - со - ту, про ка - рі - ї о - чі, про ду - шу свя - ту, про
 - tia kra - so - tu, pro ka - ri - i o - chi, pro du - shu svia - tu, pro

mf *f*

f

Цю піс - ню спі - ва - ю вно -
 Tsiu pis - niu spi - va - iu vno -

ка - рі - ї о - чі, про ду - шу свя - ту.
 ka - ri - i o - chi, pro du - shu svia - tu.

-чі і у - день...
 -chi i u - den...

Цю піс - ню спі - ва - ю вно - чі і у -
 Tsiu pis - niu spi - va - iu vno - chi i u -

8-----

cresc.

To - бі, мо - я лю - ба, ця піс - ня пі - сень,
 To - bi, mo - ia liu - ba, tsia pis - nia pi - sen,

To - бі,
 To - bi,

cresc. *f*

- день... To - бі, мо - я лю - ба, ця піс - ня пі - сень! То - бі, мо - я
 - den... To - bi, mo - ia liu - ba, tsia pis - nia pi - sen! To - bi, mo - ia

To - бі,
 To - bi,

cresc. *f*

To - бі, мо - я лю - ба, ця піс - ня пі - сень!
 To - bi, mo - ia liu - ba, tsia pis - nia pi - sen!

f

пі - сень!
 pi - sen!

лю - ба, ця піс - ня пі - сень!
 liu - ba, tsia pis - nia pi - sen!

ЛЕГЕНДА

Слова М. Вороного

LEGEND

Lyrics by M. Voronyi

Allegretto

mf

p

1.(2.3) Дів - чи - ну врод - ли - ву ю - нак по - ко - хав, до - рож - че від не - ї у сві - ті не
1.(2.3) Div - chy - nu vrod - ly - vu yu - nak po - ko - khav, do - rozh - che vid ne - i u svi - ti ne

p

мав.
mav.

pp

Ой ле - ле, ой ле - ле, у сві - ті не мав.
Oï le - le, oï le - le, u svi - ti ne mav.

1. 2 3
2. 1 2. 1

p

// - ру! 4. Всміх -
// - ru! 4. Vsmikh -

pp

p

S. A. nu - las' lu - ka - vo i ka - zhe yo - mu: «Ne vi - riu, ko - za - che, ko - khan - niu tvo -
 nu - las lu - ka - vo i ka - zhe yo - mu: «Ne vi - riu, ko - za - che, ko - khan - niu tvo -

T. B.

p - му. Ой ле - ле, ой ле - ле, ко - хан - ниу тво - му. 5. Як // - си!» 6. Ю-
 - mu. Oi le - le, oi le - le, ko - khan - niu tvo - mu. 5. Yak // - sy!» 6. Yu-

p

S. A. Ой ле - ле, ой ле - ле, Ой ле - ле,
 Oi le - le, oi le - le, oi le - le,

T. B. *cresc.* на - ков сте - ряв - ся: не їв і не спав; три дні і три но - чі він де - сь про - па -
 nak mov ste riav - sia: ne yiv i ne sprav; try dni i try no - chi vin des pro - pa -

Ой ле - ле, ой ле - ле,
 Oi le - le, oi le - le,

6 7 Tenore solo *p*
 8. I 8. I

S. A. *f* - ле, ой ле - ле, він де - сь про - па - дав. син.
 - le, oi le - le, vin des pro - pa - dav. syn.

T. B. *f* - дав. Ой ле - ле, він де - сь про - па - дав. 7. I син.
 - dav. Oi le - le, vin des pro - pa - dav. 7. I syn.

f *p*

- ле,
 - le,

зно - ву до ми - ло - ї з сер - цем в ру - ках по - біг, і ска - же - ний го - нив йо - го
 zno - vu do my - lo - i z ser - tsem v ru - kakh po - bih, i ska - zhe - nyi ho - nuy yo - ho

p

жах.
zhakh.

9. Ось -
9. Os -

8 *p* 9

S. A. *p* 8 9 *mp*

Ой ле - ле, ой ле - ле, го - нив йо - го жак. // - ріг. 10. I
 Оі le - le, oi le - le, ho - nuy yo - ho zhakh. // - ri. 10. I

T. B. *p*

p

Andantino

S. A. *mp*

сер - день - ко нень - чи - не кров' - ю стек ло, і ніж - но від жа - лю во -
 ser - den - ko nen - chy - ne krov - iu stek lo, i nizh - no vid zha - liu vo -

ніж - но від жа - лю
 nizh - no vid zha - liu

T. B.

Allegretto

-но про-рек ло... Ой ле-ле, ой ле-ле, во-но про-рек ло. 11. Во- // - лить?
 -no pro-rek lo... Oi le-le, oi le-le, vo-no pro-rek lo. 11. Vo- // - lyt?

про-рек ло... Ой ле-ле, ой ле-ле, во-но про-рек ло.
 pro-rek lo... Oi le-le, oi le-le, vo-no pro-rek lo.

Ой ле-ле, ой ле-ле, во-но про-рек ло. // - лить?
 Oi le-le, oi le-le, vo-no pro-rek lo. // - lyt?

2. І клявся, божився, що любить її Над сонце, над місяць, над зорі ясні. Ой леле, ой леле, над зорі ясні. 3. «Тебе я кохаю. За тебе умру... Віддам за кохання і нььку стару!» Ой леле, ой леле, і нььку стару. 4. Всміхнулась лукаво і каже йому: «Не вірю, козаче, кохання твому. Ой леле, ой леле, кохання твому. 5. Як справді кохаєш, як вірний еси, Мені серце нььки живе принеси! Ой леле, ой леле, живе принеси!» 6. Юнак, мов стерявся: не їв і не спав; Три дні і три ночі він десь пропадав. Ой леле, ой леле, він десь пропадав. 7. І стався опівночі лютий злочин: Мов кат, витяг серце у матері син. Ой леле, ой леле, у матері син. 8. І знову до милої, з серцем в руках, Побіг, і скажений гонив його жак. Ой леле, ой леле, гонив його жак. 9. Ось-ось добігає, не чуючи ніг... Та раптом спіткнувся і впав на поріг. Ой леле, ой леле, і впав на поріг. 10. І серденько нььчине кров'ю стекло І ніжно від жалю воно прорекло... Ой леле, ой леле, воно прорекло. 11. Востаннє озвалось до сина в ту мить: «Мій любий, ти впав... чи тобі не болять? Ой леле, ой леле, тобі не болять?»	2. I kliavsia, bozhivsia, shcho liubyt yii Nad sontse, nad misiats, nad zori yasni. Oi lele, oi lele, nad zori yasni. 3. «Tebe ya kokhaiu. Za tebe umru... Viddam za kokhannia i nenku staru!» Oi lele, oi lele, i nenku staru. 4. Vsmikhnullas lukavo i kazhe yomu: «Ne viriu, kozache, kokhanniu tvomu. Oi lele, oi lele, kokhanniu tvomu. 5. Iak spravdi kokhaiesh, yak virnyi yesy, Meni sertse nenky zhyve prynesy! Oi lele, oi lele, zhyve prynesy!» 6. Iunak, mov steriavsia: ne yiv i ne spav; Try dni i try nochi vin des propadav. Oi lele, oi lele, vin des propadav. 7. I stavsia opivnochi liutyi zlochyn: Mov kat, vytyah sertse u materi syn. Oi lele, oi lele, u materi syn. 8. I znovu do myloi, z sertsem v rukakh, Pobih, i skazhenyi honyv yoho zhakh. Oi lele, oi lele, honyv yoho zhakh. 9. Os-os dobihaie, ne chuiuchy nih... Ta raptom spitknuvsia i vpav na porih. Oi lele, oi lele, i vpav na porih. 10. I serdenko nenchyne kroviu steklo I nizhno vid zhaliu vono proreklo... Oi lele, oi lele, vono proreklo. 11. Vostannie ozvalos do syna v tu myt: «Mii liubyi, ty vpav... chy tobi ne bolyt? Oi lele, oi lele, tobi ne bolyt?»

ЗОРІ

Слова Б. Грінченка

Транскрипція для сопрано та хору *a cappella* Лесі Дичко

STARS

Lyrics by B. Grinchenko
Transcription for soprano and choir *a cappella* Lesia Dychko

Larghetto cantabile

Soprano solo
mf

Ma-mo liu - ba, hlian, yak sia - iut
Ma - mo liu - ba, hlian, yak sia - iut

A... A... M... M...
A... A... M... M...
A... A... M... M...
A... A... M... M...

Animando

яс - но зо - рі зо - ло-ті! Ка-жуть лю - ди: то не зо - рі - ся-ють ду - ші то свя-ті.
yas - no zo - ri zo - lo - ti! Ka - zhut liu - dy: to ne zo - ri - sia - iut du - shi to svia - ti.

M...
M...

p

A...
A...

Ка-жуть: хто у нас на сві-ті вік свій пра-вед-но про-жив,
Ka - zhut: khto u nas na svi - ti vik svii pra - ved - no pro - zhyv,

A...
A...

M...
M...

A...
A...

M...
M...

A...
A...

M...
M...

mf

хто у-мів лю-дей лю-би-ти, зла ні-ко-ли не ро-бив...
khto u - miv liu - dei liu - by - ty, zla ni - ko - ly ne ro - byv...

A...
A...

mf

A...
A...

mf

A...
A...

mf

A...
A...

Animando

Так нав-чи ж ме - не, го - луб - ко, щоб і я так про - жи-ла: щоб доб-ро ро - би - ти вмі - ла
Tak nav-chy zh me - ne, ho - lub - ko, shchob i ya tak pro - zhy - la: shchob dob - ro ro - by - ty vmi - la

M...
M...
M...
M...
M...
M...

і ро - бить не вмі - ла зла!
i ro - byt ne vmi - la zla!

A...
A...
A...
A...
A...
A...

rit. p
rit. pp
rit. pp
rit. pp

A...
A...

«НА РУСАЛЧИН ВЕЛИКДЕНЬ»

Хори з незакінченої опери (ред. М. Вериківського)

“ON THE MERMAIDS EASTER”

Choirs from an unfinished opera (edited by M. Verykivsky)

ОЙ ГОРИ, ОЙ СВІТИ

I хор русалок

OI HORY, OI SVITY

Oh burn, oh shine
First chorus of mermaids

Allegretto $\text{♩} = 112$

f

mf

leggiro

mf.

S.
A.

Ой го-ри, ой сві-ти, мі - ся - чень-ку! Та по - ба - ви-мось ми по - ма - лень-ку. Ой го-ри, ой сві-ти,
Oi ho - ry, oi svi - ty, mi - sia - chen - ku! Ta po - ba - vy - mos my po - ma - len - ku. Oi ho - ry, oi svi - ty,

mf

dim.

mf

бі - ло - ли-ций! Ми - ру - са - лонь-ки, всі тут се - стри - ці. Ми чу - жи - ми бу - ли на тім сві - ті,
bi - lo - ly - tsiy! My - ru - sa - lon - ky, vsi tut se - stry - tsi. My chu - zhy - my bu - ly na tim svi - ti,

dim.

mf

dim.

не су-ди-ло-ся нам там по-жи-ти: тіль-ки му-ки са-мі ми там зна-ли і в Дніп-ро-вій во-ді
 ne su-dy-lo-sia nam tam po-zhy-ty: til-ky mu-ky sa-mi my tam zna-ly i v Dnip-ro-vii vo-di

f

dim.

mf.

їх схо-ва-ли. Як роз-ста-лись на-вік у-же зни-ми, то зу-стрі-ли-ся тут не чу-жи-ми:
 yikh skho-va-ly. Yak roz-sta-lys na-vik u-zhe zny-my, to zu-stri-ly-sia tut ne chu-zhy-my:

mf

marcato

dim.

всі ми рід-ні-ї тут, всі се-стри-ці... Ой го-ри, ой сві-ти, бі-ло-лиций! Ой го-ри, ой сві-ти,
 vsi my rid-ni-i tut, vsi se-stry-tsi... Oi ho-ry, oi svi-ty, bi-lo-ly-tsyi! Oi ho-ry, oi svi-ty,

f

dim.

f

мі - ся - чень - ку! Та по - ба - ви - мось ми по - ма - лень - ку. Ой го - ри, ой сві - ти, бі - ло - ли - ций!
 mi - sia - chen - kul! Ta po - ba - vy - mos my po - ma - len - ku. Oi ho - ru, oi svi - ty, bi - lo - ly - tsyi!

mf
 Ми - ру - са - лонь - ки, всі тут се - стри - ці. Ой го - ри, ой сві - ти, мі - ся - чень - ку!
 My - ru - sa - lon - ky, vsi tut se - stry - tsi. Oi ho - ru, oi svi - ty, mi - sia - chen - kul!

mf *f*

Та по - ба - ви - мось ми по - ма - лень - ку. Гей!
 Ta po - ba - vy - mos my po - ma - len - ku. Hei!

sf *p*

ХАЙ ІДЕ,
НАСУВА ЧОРНА ХМАРА

II хор русалок

KHAI IDE,
NASUVA CHORNA KHMARA

Let the black cloud move and approach
Second chorus of mermaids

Andantino ♩ = 72

mf *legato*

S. *p*

A. *p*

Хай і - де, на - су - ва чор - на
Khai i - de, na - su - va chor - na

хма - ра, хай на го - го впа - де грім і ка -
khma - ra, khai na to - ho vpa - de hrim i ka -

mf

mf

mp

- ра, хай і - де, на - су - ва чор - на хма - ра, хай на
 - ra, khai i - de, na - su - va chor - na khma - ra, khai na

mp

p

mp

p

f

то - го вна - де грім і ка - ра, *mf* хто зне - ва - жи - ти
 to - ho vna - de hrim i ka - ra, khto zne - va - zhy - ty

f

mf

хто зне - ва - жи - ти смів ду - шу чне - ту,
 khto zne - va - zhy - ty smiv du - shu chys - tu,

f

смів, хто зне - ва - жи - ти смів ду - шу
 smiv, khto zne - va - zhy - ty smiv du - shu

f

хто зне - ва - жи - ти смів ду - шу
 khto zne - va - zhy - ty smiv du - shu

Solo хто зне - ва - жи - ти смів ду - шу чис -
 khto zne - va - zhy - ty smiv du - shu chys -

чис - chys -
 ту, tu,
 М... М...
mf *p* *p*

- ту, хто кра - су по - топ - тав про - ме - ни - сть! Tutti
 - tu, khto kra - su po - top - tav pro - me - ny - stu! *f*

Про - кли - Pro - kly -
f

- най - те йо - го, всі се - стрн ці, не сві - ти йо - му
 - nai - te yo - ho, vsi se - stry tsi, ne svi - ty yo - mu

mf *mf* *mf*

ти, бі - ло - ли - ций! Не сві - ти йо - му ти, бі - ло -
 ty, bi - lo - ly - tsyi! Ne svi - ty yo - mu ty, bi - lo -

Не сві - ти,
 Ne svi - ty,

mf *f* *f*

-ли - ций! Про - кли - най - те його, всі се -
 -ly - tsyi! Pro - kly - nai - te yo - ho, vsi se -

не сві - ти!
 ne svi - ty!

f *mf* *f*

стри - ні!
 stry - tsi!

f *f*

marcato

ОЙ ТИ, СЕСТРИЦЕ

III хор русалок

OI TY, SESTRYTSE

Oh, you, sister
Third chorus of mermaids

Larghetto ♩ = 60

p

S.
A.

p

Ой ти, се - стри - це но - вень - ка,   з на - ми спі - вай та гу - лий ве - се -
Oi ty, se - stry - tse no - ven - ka,   z na - my spi - vai ta hu - liai ve - se -

лень - ко, гар - нень - ко.   Чи ще су - му - єш?   Мо - же, гор - ду - єш?   Чи ще су -
len - ko, har - nen - ko.   Chy shche su - mu - iesh?   Mo - zhe, hor - du - iesh?   Chy shche su -

mf *f*

- му - єш? Мо - же, гор - ду - єш?
- mu - iesh? Mo - zhe, hor - du - iesh?

mf

Чи вже ж ру - сал - ки не ми - лі? Ми ж те - бе лю - бим, як люб - лять те - бе сріб - ні
Chy vzhe zh ru - sal - ky ne my - li? My zh te - be liu - bym, yak liub - liat te - be srib - ni

f хви - лі. Гей, спі - вай, нудь - гу за - бу - вай! *f* Гей, гу -
 khvy - li. Hei, spi - vai, nud - hu za - bu - vai! Hei, hu -

- ляй, се - бе роз - ва - жай, се - бе роз - ва жай, *mf*
 - liai, se - be roz - va - zhai, se - be roz - va - zhai,

p роз - ва - жай!
 roz - va - zhai!

ТИ ЄДИНА У НАС

IV хор русалок

TY YEDYNA U NAS

You are the only one among us

Fourth chorus of mermaids

Commodo ♩ = 80

mf

p

S.

1. Ти є - ди - на у нас, ой є - ди - на, що ще ми - ла то -
 1. Ty ye - du - na u nas, oi ye - du - na, shcho shche my - la to -

-будь, ой по - кинь го - рю - ван - ня!.. На - що бу - де у
 -bud, oi ro - kyn ho - riu - van - nia!.. Na - shcho bu - de u

A.

p

p

mf

- бі та кра - ї - на, де ро - ди - ла - ся ти, де зро -
 - bi ta kra - i - na, de ro - dy - la - sia ty, de zro -

нас су - му - ван - ня? Все для нас і цві - те тут, і
 nas su - mu - van - nia? Vse dlia nas i tsvi - te tut, i

mf

mf

tr

- ста - ла, - зна - ми сер - це ше ти не з'їд - на -
 - sta - la, - z na - my ser - tse shche ty ne zied - na -
 ся - є, віч - ну мо - ло - дість все о - бі - ця
 sia - ie, vich - nu mo - lo - dist vse o - bi - tsia

tr

tr

1 *p* 2 *p*

-ла. 2. Ой за - // - є. 3. І сей лю - бий, яс - ний мі - ся - чень -
 -la. 2. Oi za - // - ie. 3. I sei liu - byi, yas - nyi mi - sia - chen -

p *p*

1 2

p *p*

-ко, він ві - та - є так нас при - віт - нень -
 -ko, vin vi - ta - ie tak nas pry - vit - nen -

у - весь світ за - для
 u - ves svit za - dlia

mf cresc.

- ко,
 - ко,

у - весь світ скрізь нам во -
 u - ves svit skriz nam vo -

mp cresc.

у - весь світ за - для нас, скрізь нам во -
 u - ves svit za - dlia nas, skriz nam vo -

p

cresc.

нас,
 nas,

f mp

нас,
 nas,

і як мі - сяць, яс - на на - ша до - ля!
 i yak mi - siats, yas - na na - sha do - lia!

- ля,
 - lia,

f mp

- ля,
 - lia,

f mp

p

СЦЕНА

SCENE

Andantino $\text{♩} = 72$

Русалка
Mermaid

mf

Сеср - ри - ці ко - ха - ні, у ко - ло ста -
Sest - ru - tsi ko - kha - ni, u ko - lo sta -

mf

P.
M.

tr

вай - мо і в друж - нім єд - нан - ні спі - вай - мо, гу - ляй - мо, сер - ця зо - грі -
vai - mo i v druzh - nim yed - nan - ni spi - vai - mo, hu - liai - mo, ser - tsia zo - hri -

p

P.
M.

mf *f*

-вай - мо, по - мерз - лі в во - ді, в ві - но - чок спілі - тай - мо квіт -
-vai - mo, po - merz - li v vo - di, v vi - no - chok spli - tai - mo kvit -

tr *mf*

P.
M.

-ки мо - ло - ді.
-ку то - ло - ді.
Хор русалок
Choir of the mermaids

mf

Нас сон - це не гри - ло про - мін - ням сво -
Nas son - tse ne hri - lo pro - min - niam svo -

P.
M.

-ім, і жи - ти не ми - ло бу - ло мо - ло - дим.
-im, i zhy - ty ne my - lo bu - lo mo - lo - dym.

tr

Сер -
Ser -

P.
M.

-ця зо - гри - вай - мо, по - мерз - лі в во - ді, в ві - но - чок сплі -
-tsia zo - hri - vai - mo, po - merz - li v vo - di, v vi - no - chok spli -

p *tr* *mf*

P. M. *mf*

-тай - мо квіт - ки мо - ло - ді. Те - пер за - бу - вай - мо не -
 -tai - mo kvit - ky mo - lo - di. Te - per za - bu - vai - mo ne -

P. M. *mf*

-щас - ні ті дні, у - то - пим, за - гу - бим в Дні - про - во - му
 -shchas - ni ti dni, u - to - rum, za - hu - bum v Dni - pro - vo - mu

P. M. *tr* *mf* *f*

дні. Ми мі - ся - ця ді - ти, ко - ха - є - мось в нім, бу -
 dni. Mu mi - sia - tsia di - ty, ko - kha - ie - mos v nim, bu -

p

P.
M.

- де - мо ж ра - ді - ти про - мін - ням яс - ним.
- de - mo zh ra - di - ty pro - min - niam yas - nym.

Хор русалок
Choir of the mermaids

S.
A.

mf

Не тре - ба нам
Ne tre - ba nam

sf *mf*

S.
A.

сон - ця, не тре - ба й теп - ла, чи - ма - ло під сон - цем ми
son - tsia, ne tre - ba y tep - la, chy - ma - lo pid son - tsem my

P.
M.

mp *mf* *cresc.*

Ми мі - ся - ця ді - ти, ко - ха - є - мось
My mi - sia - tsia di - ty, ko - kha - ie - mos

S.
A.

ба - чи - мо зла!
ba - chy - mo zla!

p *cresc.*

P. M. *f*

в нім, бу - де - мо ж ра - ді - ти про - мін - ням яс -
 v nim, bu - de - mo zh ra - di - tu pro - min - niam yas -

P. M. *f*

нім. Хор русалок
 пум. Choir of the mermaids

Гей!
 Hei!

S. A. *f*

Гей, ну - мо, гей, ну - мо всі в ко - ло мер - шій, бо ско - ро по -
 Hei, nu - mo, hei, nu - mo vsi v ko - lo mer - shchii, bo sko - ro po -

P. M. *f*

Гей!
 Hei!

Гей, ну - мо всі в ко - ло мер -
 Hei, nu - mo vsi v ko - lo mer -

-гас - не наш бра - тік яс - ний!
 -has - ne nash bra - tik yas - niy!

Гей, ну - мо всі в ко - ло мер -
 Hei, nu - mo vsi v ko - lo mer -

1 2

P.
M.

-шій!
-shchi!

-шій!
-shchi!

1 2

S.
A.

-шій!
-shchi!

Гей! //
Heil! //

-шій!
shchi!

Poco animato

Русалка
Mermaid

Стри - вай - те!
Stry - vai - te!

p

P.
M.

Он там під ку - ша - ми щось ди - вить - ся пиль - но за
 Он tam pid ku - shcha - mu shchos dy - vyt - sia pyl - no za

mf

P.
M.

на - ми!
 na mu!

Хор русалок
 Choir of the mermaids

p

S.
A.

Ну, до йо - го мер -
 Nu, do yo - ho mer -

cresc. poco a poco

S.
A.

- шій! Не - хай він од - га - да, бо не пі - де жи - вий! Хай
 - shchiil Ne - khai vin od - ha - da, bo ne pi - de zhy - vyi! Khai

cresc. poco a poco

S.
A.

на - шу за - гад - ку те - пер од - га - да, а то йо - го
na - shu za - had - ku te - per od - ha - da, a to yo - ho

S.
A.

прий - ме хо - лод - на во - да, а то за - лос - ко - чем йо -
prii - me kho - lod - na vo - da, a to za - los - ko - chem yo -

S.
A.

- го ми гур - том, що схо - че - мо, зро - би - мо ми з ко - за - ком.
- ho my hur - tom, shcho skho - che - mo, zro - by - mo my z ko - za - kom.

Темпо I

Хор русалок
Choir of the mermaids

S. A. *mf*

Ко - за - че врод - ли - вий, чом хо - - диш ку - ша -
Ko - za - che vrod - ly - yui, chom kho - - dysh ku - shcha -

S. A.

- ми? Чо - го під - гля - да - єш ти ниш - ком за на -
- му? Cho - ho pid - hlia - da - iesh ty nysh - kom za na -

Козак
Cossack *mf*

Ба ні, зблу - кавсь я се - ред га - ю, до - ро - ги
Ba ni, zblu - kavs ya se - red ha - yu, do - ro - hy

S. A.

- ми?
- му?

K.
C.

з лі - су щось не зна - ти, і на - вить дум - ки я не
z li - su shchos ne zna - ty, i na - vit dum - ku ya ne

K.
C.

ма - ю, що - би ру - са - лок під - гля - да - ти.
ma - iu, shcho - by ru - sa - lok pid - hlia - da - ty.

Хор русалок
Choir of the mermaids

S.
A.

Ой ні, не - ма
Oi ni, ne - ma

f

mf

S.
A.

ві - ри: під - гля - дів ти нас і му - снш у - мер - ти, при -
vi - ry: pid - hle - div ty nas i mu - sysh u - mer - ty, pry -

S.
A.

mp *mf* *f*

-хо - дить той час. Ко - ли ж од - га - да - еш, ко - за - че яс - ний, ти за - гад - ку на - шу, то
-kho - dyt toi chas. Ko - ly zh od - ha - da - iesh, ko - za - che yas - nyi, ty za - had - ku na - shu, to

p *mp* *mf*

S.
A.

mf

бу - деш жи - вий. Ска - жи, що та - ке без ко - рін - ня рос - те?
bu - desh zhy - vyi. Ska - zhy, shcho ta - ke bez ko - rin - nia ros - te?

mf *f*

S.
A.

mf

А що то у лі - сі без цві - ту цві - те?
A shcho to u li - si bez tsvi - tu tsvi - te?

mf *f*

S. A. *mf* *mf*

А що то без по - лу - м'я яс - но го - рить? А
 A shcho to bez po - lu - mia yas - no ho - ryt? A

Козак
Cossack *tr*

Хор русалок
Choir of the mermaids

що то без по - во - да вір - но бі - жить?
 shcho to bez po - vo - da vir - no bi - zhyt?

Чо - го при - че -
 Cho - ho pry - che -

Вга - дай,
 Vha - dai,

S. A. *mf* *f* *p*

К.
C. *f*

-пи - лись до ме - не ви всі? Чо - го, чо - го при - че - пи - лись ви всі?
 -py - lys do me - ne vy vsi? Cho - ho, cho - ho pry - che - py - lys vy vsi?

вга - дай, вга - дай ти за - гад - ку, то бу - деш жи - вий! Вга -
 vha - dai, vha - dai ty za - had - ku, to bu - desh zhy - vyi! Vha -

S. A. *mf* *f* *mf*

S.
A.

дай, вга - дай, вга - дай, вга - дай, вга - дай, вга - дай,
-dai, vha - dai, vha - dai, vha - dai, vha - dai, vha - dai,

The first system of the score consists of a vocal line and a piano accompaniment. The vocal line is written in a soprano (S.) and alto (A.) voice part. The piano accompaniment is written for the right and left hands. The key signature is D major (two sharps). The vocal line features a series of eighth notes with lyrics, followed by a long note with a fermata. The piano accompaniment provides harmonic support with chords and moving lines.

S.
A.

вга - дай.
vha - dai.

f

f *ff*

The second system continues the vocal and piano parts. The vocal line has a long note with a fermata. The piano accompaniment includes dynamic markings: *f* (forte) and *ff* (fortissimo). The piano part features a rhythmic pattern of eighth notes in the left hand and chords in the right hand.

This system shows the piano accompaniment for the third system. It consists of two staves: the right hand (treble clef) and the left hand (bass clef). The right hand plays chords and moving lines, while the left hand plays a steady eighth-note accompaniment.

This system shows the piano accompaniment for the fourth system. It consists of two staves: the right hand (treble clef) and the left hand (bass clef). The right hand plays chords and moving lines, while the left hand plays a steady eighth-note accompaniment. The system ends with a fermata on a long note in the right hand.

Allegro ♩ = 138

Хор русалок
Choir of the mermaids

S. *mf* *f*

A.

Ой чо - го зу - пи - нивсь, ой за - мис - ливсь чо - го? Дов - го жда - ти
Oi cho - ho zu - ru - nyvs, oi za - mys - lyvs cho - ho? Dov - ho zhda - ty

p sf sf sf sf mf

Козак
Cossack

mf >

S.

A.

ми не мо - жем, не - ма - є о - хо - ти. ти.
mu ne mo - zhem, ne - ma - ie o - kho - ty. ty.

mf mp p mf >

За - раз,
Za - raz,

К.

С.

за - раз, я, че - кай - те, й ше хви - лин - ку ме - ні дай - те!
za - raz, ya, che - kai - te, y shche khvy - lyn - ku me - ni dai - te!

tr *f*

K.
C.

Геть да - лі ві - дій - діть, - і вга - да - ю я за мить.
Het da - li vi - dii - dit, - i vha - da - iu ya za myt.

p *tr* *mf*

Хор русалок
Choir of the mermaids

S.
A.

f

Знай, ко - за - че, не жар - ту - єм ми при мі - ся -
Znai, ko - za - che, ne zhar - tu - iem my pry mi - sia -

f

Козак
Cossack

mf *f*

Геть да - лі ві - дій - діть, - від - га -
Het da - li vi - dii - dit, - vid - ha -

Як від - гад - ки не вга - да - єш,
Yak vid - had - ky ne vha - da - yesh,

S.
A.

- ці з людь - ми. Як від - гад - ки не по - чу - єм, смерть,
- tsi z liud - my. Yak vid - had - ky ne po - chu - iem, smert,

tr *mf* *f*

mf

K.
C.

- да - ю я за мить. Го - ді, го - ді жар - ту -
- da - iu ya za myt. Ho - di, ho - di zhar - tu -
то від - ра - зу
to vid - ra - zu

S.
A.

смерть при - йми! Хви - ля ко - тить - ся і гра - є, хви - ля хви - лю
smert pry - imy! Khvy - lia ko - tyt - sia i hra - ie, khvy - lia khvy - liu

mf

K.
C.

- ва - ти, бу - де з вас ме - не три - ма - ти, го - ді, го - ді
- va - ty, bu - de z vas me - ne try - ma - ty, ho - di, ho - di

S.
A.

до - же - не, хто у лі - сі за - блу - ка - є, то не вся - кий нас ми - не, то не
do - zhe - ne, khto u li - si za - blu - ka - ie, to ne vsia - kyi nas my - ne, to ne

f *mf* *f* *tr*

Русалка
Mermaid

f

Гей, ко - за - че,
Hei, ko - za - che,

mf *f*

К.
С.
жар-ту - ва - ти, бу - де з вас ме - не три-ма-ти. Гей, ру - са - лонь -
zhar - tu - va - ty, bu - de z vas me - ne try - ma - ty. Hei, ru - sa - lon -

Хор русалок
Choir of the mermaids

mf *f*

С.
А.
вся - кий нас ми - не, нас ми - не.
vsia - kyi nas my - ne, nas my - ne.

mf *f*

Р.
Р.
я люб - лю те - бе!
ya liub - liu te - be!

К.
С.
-ки, від-пус - тить ме - не!
-ky, vid - pus - tit me - ne!

f

Хор русалок
Choir of the mermaids

S.
A.

f

Гей, вста -
Hei, vsta -

sf *mf*

S.
A.

- вай - те, тем - ні си - ли, ду - хи лі - са і во - ди!
- vai - te, tem - ni sy - ly, du - khy li - sa i vo - dy!

S.
A.

mf *mp* *f*

Ми вам здо - бич тут зло - ви - ли, по - спі - шай - те всі сю -
Mu vam zdo - bych tut zlo - vy - ly, po - spi - shai - te vsi siu -

mf *mp* *f*

S.
A.

- ди, по - спі - шай - те всі сю - ди!
- du, ro - spi - shai - te vsi siu - dy!

f

p *f*

Хор лісових страхіть
Forest Horror Choir

T.
B.

Що за шум, що за гвалт?
Shcho za shum, shcho za hvat?

f

f *sf* *sf*

T.
B.

Ве - ре - ща - ти так не варт!
Ve - re - shcha - ty tak ne vart!

Хі - ба слід ве - ре - щать,
Khi - ba slid ve - re - shchat,

f

шчат, нам спо - ко - ю не да - вать.
 shchat, nam spo - ko - yu ne da - vat.

нам спо - ко - ю не да - вать. Нам спо - ко - ю не да -
 nam spo - ko - iu ne da - vat. Nam spo - ko - iu ne da -

Хор русалок
 Choir of the mermaids

ось він, ось він, по - ди - віть - ся!
 Os vin, os vin, po - dy - vit - sia!

- вать.
 - vat.

Під - гля - ді - ти нас хо - тів...
 Pid - hlia - di - ty nas kho - tiv...

Всім бу - де чим ве - се -
 Vsim bu - de chym ve - se -

S.
A.

dim. *mf.*

- лить - ся. Гей, поч - нем ве - се - лий спів! Ми йо -
 - lyt - sia. Hei, poch - nem ve - se - lyi spiv! My yo -

S.
A.

f

- му за - гад - ку да - ли і ли - ше од - гад - ки ждем. Хут - ко
 - mu za - had - ku da - ly i ly - she od - had - ky zhdem. Khut - ko

S.
A.

dim.

вас по - ви - кли - ка - ли... Ми йо - го со - бі візь -
 vas ro - vu - kly - ka - ly... My yo - ho so - bi viz -

dim.

Козак
Cossack *mf*

Хор русалок
Choir of the mermaids

Я тут тро-хи зу-пи-нив-ся, бо не зна-ю, ку-ди йти.
Ya tut tro - khy zu - ru - nuy - sia, bo ne zna - iu, ku - dy u ty.

С.
А.

мем!
mem!

Хор лісових страхіть
Forest Horror Choir

Бре-шеш ти!
Bre - shesh ty!

mf

f

К.
С.

Всю ні-чень-ку я блу-ка-ю, ні-як стеж-ки не знай-ти.
Vsiu ni - chen - ku ya blu - ka - iu, ni - iak stezh - ky ne znai - ty.

С.
А.

Бре-шеш ти!
Bre - shesh ty!

Т.
В.

Бре-шеш ти!
Bre - shesh ty!

mf

f

mf

K.
C.

Ой пус - ті - те, не дер-жі-те, най до-до-му я пі - ду.
Oi pus - ti - te, ne der-zhi-te, nai do-do-mu ya pi - du.

S.
A.

f

Бре-шеш ти!
Bre - shesh ty!

mf

Хор русалок
Choir of the mermaids

S.
A.

f

Не пус - кай - те та три - май - те. Він зна -
Ne pus - kai - te ta try - mai - te. Vin zna -

Хор лісових страхіть
Forest Horror Choir

T.
B.

f

Не пус - кай - те та три - май - те. Він зна -
Ne pus - kai - te ta try - mai - te. Vin zna -

Più mosso

S.
A.

- йшов сво - ю бі - ду! Ті - ка - є він, ті - ка - є він! А - ну ру - шай - мо
- ishov svo - iu bi - du! Ti - ka - ie vin, ti - ka - ie vin! A - nu ru - shai - mo

T.
B.

- йшов сво - ю бі - ду! Ті - ка - є він, ті - ка - є він! А - ну ру - шай - мо
- ishov svo - iu bi - du! Ti - ka - ie vin, ti - ka - ie vin! A - nu ru - shai - mo

Più mosso

Più mosso

Più mosso

S.
A.

на - здо - гін. Ті - ка - є він, ті - ка - є він! А - ну ру - шай - мо на - здо - гін. Ті - ка -
na - zdo - hin. Ti - ka - ie vin, ti - ka - ie vin! A - nu ru - shai - mo na - zdo - hin. Ti - ka -

T.
B.

на - здо - гін. Ті - ка - є він, ті - ка - є він! А - ну ру - шай - мо на - здо - гін. Ті - ка -
na - zdo - hin. Ti - ka - ie vin, ti - ka - ie vin! A - nu ru - shai - mo na - zdo - hin. Ti - ka -

Più mosso

S.
A.

- є, ті - ка - є! А - ну ру - шай - мо на - здо -
- ie, ti - ka - ie! A - nu ru - shai - mo na - zdo -

T.
B.

- є, ті - ка - є! А - ну ру - шай - мо на - здо -
- ie, ti - ka - ie! A - nu ru - shai - mo na - zdo -

S.
A.

- гіл. Ті - ка - є, ті - ка - є! А - ну ру -
- hin. Ti - ka - ie, ti - ka - ie! A - nu ru -

T.
B.

- гіл. Ті - ка - є, ті - ка - є! А - ну ру -
- hin. Ti - ka - ie, ti - ka - ie! A - nu ru -

S.
A.

- шай - мо на - здо - гін. Ло - віть йо - го, дер - жіть йо - го, ло -
- shai - mo na - zdo - hin. Lo - vit yo - ho, der - zhit yo - ho, lo -

T.
B.

- шай - мо на - здо - гін. Ло - віть йо - го, дер - жіть йо - го, ло -
- shai - mo na - zdo - hin. Lo - vit yo - ho, der - zhit yo - ho, lo -

S.
A.

- віть йо - го, дер - жіть йо - го, ло - віть, дер - жіть, ло - віть, дер -
- vit yo - ho, der - zhit yo - ho, lo - vit, der - zhit, lo - vit, der -

T.
B.

- віть йо - го, дер - жіть йо - го, ло - віть, дер - жіть, ло - віть, дер -
- vit yo - ho, der - zhit yo - ho, lo - vit, der - zhit, lo - vit, der -

S.
A.

-жіть!
- zhit!

По - вер - тай -
Po - ver - tai -

те
te

на -
na -

T.
B.

-жіть!
- zhit!

По - вер - тай -
Po - ver - tai -

те
te

на -
na -

S.
A.

ff

-зад!
- zad!

T.
B.

ff

-зад!
- zad!

ff

ff

ПРИМІТКИ

До творів М. Леонтовича, укладені Я. Юрмасом

(за вид.: *М. Леонтович*. Музичні твори. 8 збірників. – К.–Х., Книгоспілка; 1924, 1930–31)

Від редактора-упорядника. Я. Юрмас спочатку приступив до видання творів М. Леонтовича анонімно – у виданні 1-го збірника «М. Леонтович. Музичні твори» 1924 р. за редакцією П. О. Козицького. Авторство приміток не зазначено, але в подальших 2–8 випусках 1930–1931 рр. Я. Юрмас усюди пише: «*наші* примітки до 1 збірника», що є типовою тогочасною формою позначки автора від третьої особи. Лише у 2-му збірнику читаємо: «Перевірів і примітки подав Я. Юрмас». На 2-му збірнику музичних творів М. Леонтовича, подарованому мені Євгеном Львовичем Ревуцьким, сином композитора Л. М. Ревуцького, є напис: «Глибокому художнику Л. М. Ревуцькому щиро відданий Юр Мас. 21 / VIII – 30» [21 серпня 1930 р.].

При написанні Приміток Я. Юрмас широко користується скороченнями, наприклад: «Л-ч», «Л-ча», «Л.» – замість «Леонтович», «Леонтовича», або «зб. піс. з Под.» – «збірник пісень з Поділля», «шкільн.» – «шкільний», «купл.» або «к.» – «куплет», «жін.», «муж.» тощо. Деякі скорочення чи аббревіатури пересічному читачеві здебільшого мало відомі. Для зручності прочитання текстів Приміток Я. Юрмаса знімаємо скорочення і подаємо слова у повному викладі. Залишено здебільшого і старий правопис (чорнетка, співанник та ін.). В англomовній версії коментарів Я. Юрмаса опускаємо деякі фонетичні деталі, що стосуються вимови слів українською, та текстів куплетів, зафіксованих у фольклорних збірниках, однак невикористані Леонтовичем в його хорових обробках; ці лакуни позначено трьома крапками.

Дударик. Ще 1899–1901 рр., працюючи в Чуківській школі, Леонтович почув цю пісню, що її співав Чуківський селянський хор, вивчивши її за збірником Бігдая – «Пісні кубанських козаків. Вып. 3. Пісні чорноморські». Вид. Кубанського Статистичного Комітету 1896 р. до 200-літнього ювілею кубанського війська (с. 73, № 35). Темп там Allegro. Леонтович тоді страшенно захопився цією піснею й залюбки наспівував її. Коли вперше почав опрацьовувати її, точно не знаємо. Але в рукописах Леонтовича, що ми їх одержали в Гришині, на Донбасі від П. А. Павловського, є поголосники хорові й струнового квартета, в супроводі якого Леонтович виконував у Гришині 1904–1908 рр. цю першу розкладку «Дударика» (той супровід є, власне, повторення хорових партій). У зошиті пісень, що їх Леонтович опрацьовував для свого шкільного хору 1908–1909 рр., лишилася друга редакція цієї пісні (із супроводом фп.). Розкладку ж на мішаний хор (4-ту редакцію) він зробив, мабуть, пізніше. На тому примірникові, з якого в Тульчині у квітні 1921 р. списав цю пісню І. І. Чижський, була дата: «14 січня 1918 р.». І чорнетку розкладки, що є в Архіві,

те - пер те - бе не - ма - с, ду - да тво - я гу - ля - с,

і пи - ши - ки зо - ста - ли - ся, каз - на - ко - му до - ста - ли - ся.

*) Варіант

те - пер те - бе не - ма - с, ду - да тво - я гу - ля - с,

Ді - ду мій, ду - да - ри - ку,

ти ж, бу - ло, се - лом і - деш, ти ж, бу - ло, в ду - ду гра - сш,

писано рукою Леонтовича приблизно того ж часу. У примірникові Чижського та в двох чорнетках Леонтовича є ще одне проведення (було по порядку четверте, тобто передостаннє). Подаємо його тут разом із попереднім варіантом 4 і 5 тактів, що його Леонтович потім відмінив (3-й такт того варіанта басы й тенори співали на витриманому *ре* малої першої октави); на кінцевій ноті цього 4-го проведення в примірникові т. Чижського фермата.

Припускаємо можливість, що Леонтович, остаточно редагуючи розкладку, викинув з неї це 4-те проведення. Але певно стверджувати це не маємо підстав. Навпаки: ті матеріали, що ми їх маємо, свідчать, що Леонтович хотів це проведення лишити в розкладці (дарма, що перехід від гострих акцентів і *форте* цього проведення до м'якої лірики 5-го проведення є надто різкий). Деякі деталі щодо динаміки, акцентів, підтекстовки тощо подаємо з чорнетками, різними рукописами та друкованим примірником (у збірці «Три пісні» вид. Г. П. О. [Головполітосвіта. – В. К.] 1921 р. у Харкові). Леонтович відмінив частину тексту, як його подав Бігдай у своїй збірці: «кі пищики *валяються*, *чорт* зна кому дістануться». У чорнетці Леонтовича усюди: «*кат* зна». Леонтович на чорнетці визначив темп: «Moderato (Помірно)», у Бігдая ж: «Allegro».

Щедрик. Її Леонтович узяв, мабуть, із ч. IV збірки Поліщука–Остаповича (с. 18, № 23), що вийшла 1913 р., хоч, за згадкою проф. Б. Л. Яворського, на замовлення й за детальними вказівками якого Леонтович опрацював її, Леонтович почав працювати над нею приблизно 1910 р. Але остаточно опрацював, мабуть, пізніше. На рукописові, що його він восени 1916 р. надіслав до Києва О. А. Кошицю, була дата: 18 / VIII 1916 р. (На Різдво 1916 р. студентський хор під орудою Кошиця вперше показав киянам творчість Леонтовича, уперше з великим успіхом виконавши «Щедрик» у концерті колядок). Текст виправляємо за записом Поліщука. Темп в Остаповича: «Помалу», а в чорнетці Леонтовича: «Не хутко». Пісня з м. Краснополя Житомирського повіту на Волині. Є розкладка Леонтовича на шкільний хор. Розкладку на мішаний хор уперше надруковано в літографічній збірці «3 народні пісні» (1918 р.). В одному рукописі (не рукою Леонтовича), що був серед його паперів, така відміна: «але гроші – то полова»¹. Динаміку та інше деталізуємо за чорнетками. За рукописом Леонтовича, що одержали від М. В. Підласової, деталізуємо акцентуацію та динаміку. В останньому такті Леонтович написав «*Soli*» і поставив повну паузу для альтів; отже, цей останній такт розкладки мають співати самі-но 2 сопрани.

Ой посеред двору. Її Леонтович узяв із ч. IV збірки Поліщука–Остаповича (№ 21, с. 38), де темп: «Помірно». Із 16 куплетів Леонтович завів до розкладки 15 куплетів (5-й чомусь оминув), підтекстувавши їх по 2 під кожне проведення (під 5-те проведення – три). Ми беремо тільки перші 7 куплетів запису Поліщука. Звідки ця пісня, Поліщук не визначив. У рукописові Леонтович поставив дату закінчення твору «5 сентября 1916 года». Динаміку першого такту визначаємо за Остаповичем (хоч не ставимо тут *f*, як він поставив). В Остаповича над першою та останньою нотами приспіву стоять фермати. Своїм музичним матеріалом (давньогрецькі лади тощо) ця пісня одна з цікавіших у Леонтовича.

Ой там за горою. Кілька щедрівок та колядок (а серед них і «Ой там за горою») учитель співу по Тульчинських школах Ф. І. Лотоцький записав у с. Паланці, Гайсинського повіту на Поділлі і в роки імперіалістичної війни передав

їх Леонтовичу. Колядки «На Ордані» та «У нашому дворі камінь ламають» (обидві недруковані), що в рукописах Леонтовича мають нотатку: «с. Паланка Гайс.[инський повіт]», Леонтович опрацював за період від середини червня до середини грудня 1916 р. (на цих рукописах є низка дат). Отже, гадаємо, що й «Ой там за горою» також опрацювано 1916 р. Уперше її видруковано в літографічній збірці (разом з «Ой, гордопишний пан-господарю») наприкінці грудня 1918 р. (у Києві). За чорнеткою Леонтовича деталізуємо динаміку та виправляємо підтекстовку. Текст Леонтович, як видно, переробляв. На одній із перших чорнеток є низка варіантів тексту, а подекуди й нові куплети. Розкладку цю Леонтович опрацював дуже пильно: у чорнетках лишилася низка варіантів.

Ой, гордопишний пан-господарю. Цю колядку Леонтович записав від М. Рошаківського. Пісня з Ушицького повіту на Поділлі. Опрацювано розкладку восени 1918 р. (на звороті одної з перших чорнеток – «Легенда»...). У двох чорнетках під I проведенням підтекстовано так: «По горах-горах сніженьки лежать...», але в інших рукописах цього тексту немає. Речення «Ой дай, Боже» ми всюди замінили на «Добрий вечір»; викинули ми й два куплети: «3. По твоїм дворі сам Господь ходить. 4. Сам Господь ходить та все лагодить». У чорнетці Леонтовича є примітка: «У четвертому варіанті баса можна викреслити» (ті ноти Леонтович узяв у квадратіві дужки). У I проведенні в останньому такті в альтів на складі «епо» усюди (крім одної чорнетки) стоїть *pe*; але ми за одною чорнеткою виправляємо на *mi*. Уперше цю розкладку Леонтовича надруковано літографом разом із «Ой там за горою» (наприкінці грудня 1918 р.). Розкладку ми зредагували: 1) за тим виданням, 2) за трьома чорнетками Леонтовича, 3) за двома чиймись рукописами, що є в Архіві Леонтовича, та 4) за одним рукописом із Музично-Теоретичної Бібліотеки ім. К. Стеценка при Київській Філії ВУТОРМ (його, мабуть, переписано з літографічного видання). На 3-голосний хор цю колядку розклав К. Стеценко (див.: «Колядки й щедрівки», вид. Губсоюзу, колишнього Дніпросоюзу, № 30).

Ой в Львові. Її Леонтович узяв із ч. IV збірки Поліщука–Остаповича (№ 22, с. 40). Динаміку деталізуємо за чорнетками. Приспів «Ой дай, Боже» та «Святий вечір», що в етнографічній редакції чергувалися один з одним (чотні куплети перший, нечотні – другий), П. Козицький, редагуючи цю розкладку, замінив на «Щедрий вечір», а в 21 куплеті – «собі» (замість «у Бога»). Текст Леонтович подекуди змінив. Як Леонтович позначив у чорнетці, чоловічі голоси співають 1-й такт 3-го проведення на слові «Ой!» Текст 14–16 куплети виправляємо за Поліщуком. Пісня з с. Бурківці Житомирського повіту на Волині. Розкладку Леонтович опрацював за років революції (імовірноше – 1918 чи 1919 р.).

Коза. Її Леонтович узяв із збірника Квітки (№ 49, с. 56), де визначено темп: «Allegro». У чорнетках же Леонтович визначає темп розбіжно: «Allegretto (Не хутко)» та «Весело», а на одній із первісних чорнеток – «Помірно (Modera-

¹ Ця фраза найбільш відповідає логіці розвитку думки. Доцільно було б співати саме так. – В. К.

то)». Текст почасти виправляємо за записом Квітки. Слова «та й підвелася» Леонтович, очевидно, додав від себе, бо в Квітки їх немає. Початок 4 куплета у Квітки: «Пущь!», а Леонтович переробив на «Тут». На деяких чорнетках початок розкладки в жіночих голосах – *f*, а 5 куплета – *mf*. Пісня ця – поширена по багатьох місцевостях України різдвяна гра. Пісня із Звягеля, на Волині. Розкладка – 1918 р.

В полі-полі (Щедрівка). Її Леонтович узяв із ч. IV збірки Поліщука–Остаповича (№ 24, с. 44). Пісня із м. Почаївка Крем'янецького повіту на Волині. Із 8 куплетів ми подаємо тільки 1, 6, 7, 8 (розбивши 6 та 7 кожен на два куплети), бо решта – релігійного змісту. В основу редакції беремо викінчений рукопис Леонтовича з датою: «11 Августа 1916 года». В іншій чорнетці та в поголосниках є варіанти 2-го проведення (але там зовсім нема 1-го проведення); наприклад, у поголоснику є заспів «Щедрий вечір» альгів (*ре* 1-ї октави), тенорів (*фа* малої октави) та басів (*сі-бемоль* великої октави), ритму – півноти, чвертка (2 рази, тобто 2 такти); а в чорнетці з початку приспіву до кінця йде динамічне посилення, що на ферматі доходить *forte*, а на кінцевій ноті зразу спадає; із поголосників беремо *фа-дієз* тенорів у 1 такті 2 проведення, але його можна й не співати. Динаміку перших двох тактів визначаємо за Остаповичем (решта – Леонтовича). В Архіві Леонтовича є нотний аркуш із чорнетками пісень, що їх Леонтович умістив до своєї «II збірки пісень з Поділля»; на тому аркуші є дві розкладки без будь-якого тексту й назви, писані іншою рукою, що нагадує руку К. Г. Стеценка; це – щедрівка «В полі-полі» (іншого характеру аранжування) та колядка «В Почаєві»; хто автор – Леонтович чи Стеценко, з'ясувати поки що не вдалося; так само нерозв'язане питання про час розкладання.

Р. С. Коли цю пісню було вже виготовлено до друку, нам пощастило розшукати зошит: М. Леонтович – «Українські народні пісні для мішаного хору», видавництва «Україна» в Ляйпцігу, де першим номером надруковано цю пісню. Розкладка тут однокуплетова, але подано обидва варіанти (наше перше проведення подано там як «інша розкладка»).

Воротар. Друковано III [десятку «Народні пісні»], № 7.

Гра в зайчика. Цікава історія трапилася з цією піснею. Приблизно в вересні 1920 р. учитель одної з тульчинських трудшкіл, що вчився в Леонтовича музично-теоретичних дисциплін, Г. Д. Гриневич награвав уривок мелодії цієї пісні. Леонтович почув, зацікавився й попросив дати йому цю пісню. Хоч Гриневич відмовлявся, бо чув ту пісню в с. Слобідці Ярошівській Могилівського повіту на Поділлі ще за передвоєнних років і не міг гаразд згадати мелодії та зовсім забув слова, але Леонтович умовив таки дати бодай уривок мелодії, а щодо тексту, то Леонтович сказав: «Напишіть слова так, щоб для дітей було підходяще». Наказ цього т. Гриневич виконав. Леонтович трохи переробив текст та опрацював розкладку (що її з чорнеток зредагував П. О. Козицький, для закінчення додавши 4 останні такти та визначивши темп і динамічні нюанси). І вже після смерті Леонтовича т. Гриневич переїхав до Слобідки Ярошівської. Тут він розпитав у дівчат і хлопців про мелодію та згадав справжні слова пісні. Подаємо їх:

1. Зай-чи - ку, зай - чи - ку, мій брат - чи - ку!
 Не хо - ди, не бро - ди по го-род - чи - ку!
 Не то - лоч, не то - лоч гряд - ки м'ят - ки!
 2. Зай - чи - чок, зай - чи - чок від - бі - га - с,
 на пра - ву ні - жень - ку на - ля - га - с.

1
 2
 Бо мо - я гряд - ка, Ой вби - то чи не
 як па - ні мат - ка,
 бо мо - я груд - ка,
 як ба - ла - мут - ка!

вби - то - ні - жень - ку пе - ре - би - то.

3. «Я з по - по - во - го ла - ну, Я з дя - ко -
 ви - би - рай со - бі гар - ну!

-во - го лу - гу, ви - би - рай со - бі дру - гу!»

Ця пісня – весняна гра: дівчинка за зайчика стоїть серед кола (що співає), припадає на праву ніжку тощо.

Мак. Друковано II [десятку «Народні пісні»], № 2. Слова (2, 8 куплетів) взято з варіанту ч. 85 із збірника А. Конощенка, III сотня. Мелодію приспіву в першому викладі куплета (такти 3–7) перенесено проти пісні на кварту вниз, такт 9 (і аналогічний в 2 викладі) змінено. Коду додано. Внесено зміни в текст: замість «отак» – «у ряд», замість «по вулиці» – «на вулицю».

Ой ходить Семенко. Друковано II [десятку «Народні пісні»], № 8. В оригіналі: «Ой ходить царенко», «він свою царівну шукає».

Ой хто в тому лісі стукає, гукає. Її Леонтович узяв із збірника К. Квітки «Народні мелодії з голосу Лесі Українки» (№ 34, с. 45). У чорнетці розкладки визначив за Квіткою темп: «Allegro non troppo» та характер виконання: «molto risoluto». Другий такт приспіву виправляємо за чорнеткою, а текст 3, 4, 6 та 7 куплетів – за записом Квітки. 8–15 куплети етнографічної редакції Леонтович не завів до розкладки. У Квітки пісня в тональності *cis-moll*. Пісня з с. Колодяжного Ковельського повіту на Волині. До неї Квітка подав примітку: «В с. Колодяжному люде взагалі намагаються співати якомога грубше (нижче), і сю манеру Леся вдала в тих піснях, де вважала її характеризуючою, так у цій купаловій». Розкладку Леонтович опрацював, мабуть, 1918 р.

А вже сонце заходить. Її Леонтович узяв із ч. I збірника Поліщука–Остаповича (с. 47, № 25). У чорнетці Леонтовича та в Поліщука пісня має назву: «Обжинки». Динаміку 1 куплета та фермати 1, 6, 8 куплетів подаємо за чорнеткою Леонтовича та записом Остаповича. Текст перших 2 куплетів склав, мабуть, сам Леонтович, бо в Поліщука вони зовсім інші: «1. А наш пан молоденький (2), під ним кінь вороненький (3), 2. По полі проїзжає (2), женчиків припрошає (3)». У деяких чорнетках Леонтовича

початок 1 куплета є й такий: «Вже сонечко заходить». Текст 2 куплета виправляємо за чорнеткою Леонтовича. Із решти 15 куплетів запису Поліщукового Леонтович одібрав тільки деякі, змінивши другу половину 7 куплета (у Леонтовича 6) – «аж під панську браму». Леонтович зовсім оминув такі куплети: 4 – «В нашого пана обжинки, дасть нам пан горілки», 8 (у Леонтовича – після 6) – «А у нашого пана та золота брама», 9 – «А срібнії одвірки, то й дасть нам пан горілки», 10 – «Вийди, паночку, до нас, викупи віночка в нас», 11 – «Наша пані не пишна, аж за брамоньку вийшла», 12 – «В червоних черевичках, в рученьках горілочка», 13 – «Ключами задзвонила, що в полі обробляти», 16 – «Наша пані домує, нам вечерю готує». У Поліщука 14 куплет (у Леонтовича 7) такий: «Хвалю я тебе, Боже, зібрала всеньке збоже». А текст 17 куплета Леонтович підтекстував під I проведення, як останній (9-й) куплет своєї розкладки: «Нам вечеря не мила, нас праця потюмила». Редактор [музичний] його П. Козицький 8 куплет та другі половини 4, 5 і 7 куплетів зретагував за текстом обжиночних пісень у П. Чубинського – «Труды Этногр.-статистической экспедиции...», т. V (32 та 54 пісні). Але Леонтович користувався, очевидно, тільки-но Поліщуковим записом. Отже, тому тексти цих пісень реставруємо за чорнетками Леонтовича та записом Поліщука. Пісню цю Леонтович опрацював 1919 р.

Женчик-бречничок. Друк. V [десятку «Народні пісні»], № 10. Порівняно Квітка «Народні мелодії», ч. 21.

Із-за гори сніжок летить. Першу редакцію Леонтович зробив ще перед революцією, за часів війни, і виконував її на концерті в Тульчинській школі. Та редакція – однокуплетова. Другу ж редакцію, багатокуплетову, що друкується тут, він опрацював мабуть, пізніше (р. 1918 чи що). У чорнетці 1-ї редакції Леонтович зробив примітку: «Жіночий хор в ля мінор». Отже, він, очевидно, мав на увазі, що в цій тональності жіночий хор може виконувати цю пісню самостійно, без супроводу чоловічих голосів. (Партії жіночих голосів тут викладено майже так само, як і в II редакції). У рукописі 1-ї редакції Леонтович подає текст ще одного куплета (по порядку – 5-го): «*Бо сідельце – дорогеє, все срібнее-золотее*». У рукописах 1-ї редакції та в чорнетках 2-ї редакції Леонтович поділив пісню на 8 тактів такого розміру: $\frac{2}{4}, \frac{2}{4}, \frac{3}{4}, \frac{2}{4}, \frac{3}{4}, \frac{2}{4}, \frac{2}{4}, \frac{3}{4}$. Звідки взяв пісню – не знаємо (жодних нотаток про це не залишив). У II сотні Конощенко є варіанти цієї пісні (див. №№ 28, 29 та 30). Хоч Леонтович частенько використовував записи Конощенкові, але цю пісню він ніби не звідти взяв (бо ті варіанти й мелодією, і текстом чимало відмінні від його розкладки); не відкидаємо можливості, що цю пісню Леонтович сам записав від когось, хоч і не позначив цього. У V десятку видання Дніпросоюзу темп: «Помірно (Moderato)». Про цей твір Леонтовича дивись статтю П. Козицького «Творчість Миколи Леонтовича» («Музика». – 1923 р. – № 1. – с. 10). За рукописом Леонтовича, що його одержали від М. В. Підласової, виправляємо тенорову партію останніх трьох чверток 2-го проведення та чимало деталізуємо динаміку й акцентуацію. На ньому Леонтович поставив

дату: «14 травня 1919 року, м. Київ». Можливо, що це дата закінчення розкладки або остаточної її обробки.

Ой темная та невидная ніченька. Леонтович записав її восени 1918 р. (у Тульчині) від своєї учениці К. М. Чернявської (з с. Кусиківці Літинського повіту на Поділлі). Опрацював розкладку в березні–квітні 1919 р. (у Києві). Як згадує С. Ф. Тележинський, «писав він її більше місяця. Вона йому страшенно подобалася. І варіантів було, мабуть, не менше 18. Одного дня, як прийшов він на працю (до Всеукраїнського музкомітету)¹, він сказав нам, що для останнього варіанту, щоб його остаточно викінчити, йому не вистачало ля, а воно, мовляв, «мені сьогодні вночі приснилося». Отже, як бачимо, Леонтович надавав великої ваги сопрановому ля (другої октави), що стоїть у 4-му з кінця такті. На рукописові після 3-го проведення (7–9 куплети) Леонтович поставив дату 26 / IV 1919 р. Отже, 4-те, останнє, проведення він зробив, очевидно, через кілька днів після цього. Серед матеріалів із текстами нар. пісень (що для Леонтовича списували його учениці) є текст і цієї пісні. Тут є деякі відміни: у 2-му куплеті – «*Зажурилася та сокольова матінка*», у 6-му (а в Леонтовича 7-му) – «*Чорну галоньку, молоду дівоньку готують, чорну галоньку, молоду Маринку гутують*». Динаміку 2-го та 3-го проведення деталізуємо за чорнетками. У чорнетках та в друкованих примірниках (літографовані «Дві нар. пісні» 1919 р. та V дес. вид. Дніпросоюзу 1921 р.) Леонтович темп визначив: «Andantino». За рукописом Леонтовича, що ми його одержали від В. М. Підласової, деталізуємо динаміку та акцентуацію. На ньому Леонтович написав: «Посвята любій учениці Н. Т.» [Н. Танашевич. – В.К.]. Темп визначив: «Не хутко». Відміни там такі: 1) 1-ше проведення почати з *mp*, 2) 3-тє проведення чоловічі голоси співають *mp*, 3) у 7 куплеті «галоньку» Леонтович пише з великої літери, а в 9 куплеті пише «парі».

Синє море. Її Леонтович записав на Великдень (на початкові квітня) 1920 р. в с. Стражгород Гайсинського повіту на Поділлі від Н. В. Танашевич. Дещо в тексті виправляємо за поголосниками Тульчинського Державного Хору 1920–21 р. В одному з тих поголосників (не рукою Леонтовича писаних) темп: «Andante». У чорнетковій розкладці є варіант, не заведений до друкованого примірника.

Ой лугами-берегами. Її Леонтович записав від М. Рощахівського. Пісня з Ушицького повіту, на Поділлі. Розкладку, підтекстовку та динаміку (особливо в 3-му куплеті) виправлено за чорнеткою. Розкладку Леонтович опрацював 1916 р. (на звороті чорнетки цієї розкладки Леонтович умістив: «Ой, вербо-вербо», уривок з «Ой у полі та туман-димно» на мішаний хор та недруковану «Ой піду я в долину» й «Що то за предиво»), хоч, може, й трохи пізніше – 1918 р.

Ой нас, братці, п'ять. Її Леонтович узяв із III сотні Конощенко (№ 12, ст. 21), поробивши деякі відміни; наприклад, там розмір $\frac{5}{4}$ (4 такти), тоді як Леонтович зробив його мінливим, відмінивши подекуди й ритм. Леонтович узяв тільки 1–6 та останні 14–15 (у Леонтовича 8–9) куплети (у 7–13 куплетах говориться про «братів рідних»

¹ Всеукраїнському – Всеукраїнського музичного комісаріату. – В. К.

та «сестриць»). Темп у Конощенка – «Andante». Цю розкладку Леонтович зробив 1920 р., незадовго перед смертю. Виправляємо тут за чорнеткою. Підтекстовку басів до 2-го куплета Леонтович позначив: «ой, ще мір» та «мені вір» (отже, так само – і до 5 та 8 куплетів). Динаміку та темп визначив П. О. Козицький.

Козака несуть. На чорнетці Леонтович позначив: «Marche funebre. Largetto», а на іншій (первісній) чорнетці: «Andante» (як і в збірнику К. Квітки «Народні мелодії», № 167, с. 175, звідки Леонтович узяв цю пісню). Розкладка авторові, мабуть, дуже подобалася, бо на одній чорнетці є напис червоним олівцем: «Дуже гарно!» Динаміку деталізуємо за чорнетками. Пісня з Гадячого на Полтавщині. Як зазначає К. Квітка, повніший текст є у Лисенка, V, № 37, II.

Ой а в городі / Ой у городі. Її Леонтович узяв із частини I збірника Поліщука–Остаповича (№ 23, ст. 43). Тут назва пісні – «Ой у городі»; так само починається й перший куплет, друкований окремо; але 1-й куплет, підтекстований під мелодією, має початок: «Ой, а в городі»; цю розмаїтість залишаємо й у розкладці Леонтовича (вона, можливо, походить від недбайливості записувача тексту К. Поліщука). Решту тексту виправляємо за тим записом. Пісня з с. Жеребки Житомирського повіту на Волині.

Ой у лісі при дорозі. Її Леонтович записав (мабуть, наприкінці травня чи на початкові червня 1919 р.) від Б. Цікаловського, що чув її на Поліссі. Записуючи мелодію, Леонтович позначив: «рекрутська»; текст там трохи відмінний. На окремому аркуші Леонтович списав текст цієї пісні. Із нього він чомусь не завів до розкладки 7-го куплета: «Іди, іди, мій синочку, та за менчії браття, дадуть тобі, мій синочку, та казенне плаття»; інші куплети там мають теж деякі відміни проти друкованого тексту. Темп Леонтович визначав розбіжно: на першій чорнетці – «Andantino», на іншій – «Molto allegretto», а в IV десятковій видання Дніпросоюзу, де вперше надруковано цю пісню, – «Moderato». Розкладка ця передруковується тут без змін проти друкованої в IV десятку. Леонтович її опрацював, очевидно, влітку 1919 р.

Ой час, пора до куреня. Леонтович записав її десь на Поділлі (можливо, що в Білоусівці, Тиврові чи Чукові, де він записував перші свої пісні). У рукописові такі відміни: у 2-му куплеті – «аж до другої весни», у 4-му – «вже перестали»; але, друкуючи в «II збірці пісень з Поділля», Леонтович змінив їх.

Попід яром, яром. Її Леонтович записав у Києві 1919 р. від С. Ю. Папа-Афанасопуло. Тоді ж (до кінця вересня 1919 р.) опрацював і розкладку. На чорнетці запису лишився (правда, незакінчений) текст 7 куплета: «Ідїть ви, козаки, ідїть гайдамаки! Не треба грїха...». На одній із чорнеток Леонтович визначив темп: «Andantino». У чорнетці є кілька варіантів.

На городі та все білі маки. Її Леонтович узяв із частини II збірника Поліщука й Остаповича (№ 6, ст. 15). Леонтович трохи відмінив текст. Темп Остапович визначив: «Ходою». Динаміку деталізуємо за Остаповичем. Пісня з с. Бурківці Житомирського повіту на Волині. Крім Леонтовича, її

розклали: на 2-голосний (шкільний) хор – К. Стеценко (див. «Шкільний Співаник», вид. «Вернигори», ч. II, № 10, ст. 8) та на мішаний хор – М. Вериківський (див. «10 нар. пісень», вид. ДВУ, ст. 3, № 1).

Ой з-за гори чорна хмара встала. Її Леонтович узяв із I сотні Конощенкової (№ 67, с. 92), оминувши чомусь 6–9 куплети, що в цій пісні мають найбільшу соціальну вагу й насиченість: «6. За Дунаєм тяжко-важко жити: там не дають ні їсти, ні пити. 7. Там не дають ні їсти, ні пити – заставляють роботу робити. 8. Заставляють роботу робити: тесаками сиру землю бити. 9. Шабельками канави копати... Ой, тут же нам, братці, помирати! ...» (а 10 куплет запису Конощенкової Леонтович узяв за останній – 6-й – куплет своєї розкладки, змінивши «Ой, тут же» на «Ой, там же»). Пісня з с. Обознівки Єлисаветградського повіту на Херсонщині. У 5–6 тактах з кінця пісні Леонтович передав мелодію з партії сопран до партії басів, а в 4 з кінця такті – змінив мелодію. У Конощенка пісня в G-dur. Дещо в розкладці виправляємо за чорнеткою Леонтовича, що опрацював її в періоді між 1910 і 1916 рр. У збірникові Леонтовича – «Українські народні пісні для мішаного хору» видавництва «України» в Ляйпцігу цю розкладку надруковано в трохи іншій редакції.

Над річкою бережком (беріжком). Її Леонтович узяв із I сотні Конощенкової (№ 85, ст. 117). Темпи там: «Andante» а розмір – 2/4. Там є ще текст 6 куплета: «Як я долі не знайду, до шинкарки в шинк зайду. Гей, гей! Забуду біду»; а в 1 куплеті там: «бережком». Пісня з х. Цибульки Єлисаветградського повіту на Херсонщині [тепер Кіровоградської області. – В. К.]. В одному з рукописів Леонтович визначив темп: «Allegretto (Трохи хутко)», а в одній чорнетці зробив таку примітку. «Пісню можливо пристосувати для 3-х голосного хору в складі сопрано, альта і тенора; S. провадитиме партію S. і A., альт – партію тенора, а тенор – баса. Співати в f-moll або g-moll. Пісня в g-moll може співатись і жіночим (3 г.) хором з низькими гучними альтами». Акцентуацію та динаміку деталізуємо за чорнетками та друкованим примірником (у II десятку вид. Дніпросоюзу). Розкладку Леонтович опрацював, мабуть, 1915–1916 рр.

Ой горе тій чайці. Її Леонтович узяв із II сотні Конощенка (№ 9, ст. 15). Знаки акцентуації беремо звідти ж. Там темп такий: «Adagio Sostenuto». Текст 4-го куплета виправляємо за Конощенком. У чорнетці Леонтовича є примітка: «Щоб співати пісню двохголосно, треба викинути тенора і баса». Пісня з с. Обознівки Єлисаветинського повіту на Херсонщині [тепер Кіровоградської області. – В. К.]. Ця пісня взагалі дуже поширена на Україні й є в збірниках багатьох із записувачів української народної пісні. Є думка, що автор її гетьман Мазепа, а чайка, мовляв, символізує Україну.

Ой ніхто ж там не бував. Рукопис без тексту (Музичний Архів) Мелодія зі збірки К. Квітки «Народні мелодії», ч. 27, відкля ми й взяли текст.

Черчик. Друковано IV [десятку «Народні пісні»], № 4. Мелодія зі збірника Поліщука «Збірничок найкращих українських пісень з нотами», К., 1913 р., ч. III, № 25. Записано

в с. Нискиничі, Острозького повіту на Волині. Пропущено проти Поліщука 1 куплет слів. Додаємо слова зі збірника.

- (9). Молодицям нема воленьки
Та й по вуличці ходити.
- (10). Бо у запічку дитя кричить,
А на печі воркотун вурчить.

(Співають, як 3 і 4 куплети).

В чернетках Леонтовича (Музичний Архів) є варіант 1 куплета, який і уміщаємо.

Поміж трьома дорогами. Друковано II [десятку «Народні пісні»], № 1. В колишньому варіантові пісня починалася: «Межи трьома». Мелодія від Л. Юркевича.

Не стій, вербо. Рукопис. Чернетка олівцем писана. Слова під 2 куплетом.

Чорнушко-душко. Працювати над цією піснею Леонтович почав у рр. 1902–1906. На одній чорнетці (із I редакцією «Чорнушко» та із розкладкою «Межи трьома дорогами») Леонтович зробив напис: «Дякую дуже шановному добродію Л. М. Юркевичу, з голосу котрого я записав осі пісні». Тут же він позначає: «м. Стрижавка (Вінницького повіту)». Приблизно того ж часу – і II редакція, де Леонтович позначив: «Весільна». Третю редакцію Леонтович умістив до рукописного зошиту «5 пісень з Поділля», що його готував до друку й на обгортці позначив: «1907 року» (цей зошит передано з колекції нотодрукарні Чоколова до Архіву Леонтовича при Київ. Філії Музичного Товариства ім. Леонтовича) (акцентуацію та динаміку деталізуємо за оригіналом). IV та V редакції Леонтович опрацював у рр. 1910–1916, а VI редакція – уже під час революції (один із поголосників її має дату: «5. 1918 р.», тобто, мабуть: «травень 1918 р.», коли Леонтович на короткий час виїхав із Києва до Тульчина, щоб кінчити навчальний рік у школі); Темпи Леонтович міняє: у I редакції – «Весело», у II редакції – «Allegro», у III редакції – «Жартливо». До III редакції Леонтович нотує: «Осю піснею можна співати і тоном вище». У I редакції над тактом із словами «бо коваль кує» Леонтович написав: «Трохи скорше». Кінчаючи співати пісню, треба зробити фермату на першій вісімці останнього такту (на складі: «да») – так Леонтович нотує в I та V редакціях. У всіх редакціях Леонтович уживає тверде закінчення слова «хтят». Відміни в тексті: у I редакції – «жінку все» (замість «все мене»); у II редакції – «буде малювати, жінку цілувати» (зам. «бо маляр малює, жінку все цілує»); у I та III редакціях – «ремесличка»; для IV редакції Леонтович, очевидно, хотів ґрунтовно переробити текст, бо в чорнетці цієї редакції він нотував і позакреслював такі речення: «Бо він буде пити, мене стане бити», «Швець не йде (не піде) із хати, буд», «Бо швець шкури мне, нікуди», «У танець не йде, тільки шкури мне», «Буде шкури мняти», але лишив не закреслене таке: «2) Тільки шкури мне, у танець не йде. 3) Той маляр малює, мене все цілує», у V редакції – «хоч коваль кує, але дуже п'є», «у танець не йде, тільки шкури мне» та «буде малювати, мене шанувати». Отже, тепер маємо деякі підстави думати, що відмінний текст VI редакції – це поетична творчість Леонтовича. Варіант цієї

пісні з під назвою «веснянка» є в III сотні А. Коношенка, що записав її в с. Королівка Сквирського повіту та в с. Животівка Таращанського повіту на Київщині.

Котилася зірка. Є дві чернетки, що різняться викладом 1 куплета. В основу покладено чернетку тільки з точно означеними куплетами (Музичний Архів).

Ой у саду голуби гудуть. Рукопис (Музичний Архів). Є другий, простіший варіант 1 куплета, в якому 1–5 такти мають витриману квінту між басом (f) і тенором (c).

Наїхали гостоньки. Цю пісню передруковано було з IV дес. вид. Дніпросоюзу. Записуючи (1919 року) мелодію й слова від Шишківського (що співав тоді в I Укр. Національному Хорі в Києві), Леонтович позначив, ще це пісня «весільна». Пісня з Київщини. У первісному записові, замість друкованих 2–4 куплетів тексту, є тільки два куплети, викладені так: «2. Стали пити, кіньми грати, горішину ломати. 3. Орішину ломати, (2 р.) Марусину підмовляти». В останньому куплеті – «Там вітри все буйнії». У трьох чорнетках кінець 3-го куплета – «та горішину ломати». На чорнетках Леонтович позначив, коли опрацював пісню: «3–16 вересня 1919 р.» та «4–17 вересня 1919 р.». Деякі динамічні нюанси подаємо за чорнетками. У чорнетках початки обох проведень (1 та 5 куплетів) Леонтович позначив *f*. Отже, первісний намір Леонтовича, очевидно, був – співати голосніше. Але пізніше, готуючи свої пісні Дніпросоюзові до видання, Леонтович, як видно, вважав за потрібне пом'якшити звучність. У рукописові Леонтовича, що ми його одержали від М. В. Підласової, друге проведення позначене *mf*. Тут Леонтович проставив дату: «25 Вересня 1919 р.». У матеріалах із текстами народних пісень (що для Леонтовича писали його учениці) є інша редакція тексту цієї пісні; тут, замість Марусини, фігурує Килина; є й нові куплети, як напр.: «В нас верби грушки родять, в нас дівки в златі ходять».

Через сінечки вишнев сад. Її Леонтович узяв із ч. IV збірки Поліщука–Остаповича (№ 5, с. 9–10), де темп: «Веселенько». Розмір тут мінливий: 3/4 (1-й такт у Леонтовича), 3/8 (2–3 такти Леонтовича), 3/4 (4–5 т.т.), 6/8 (6–7 т.т.), 5/4 (так само, як і в Леонтовича, з 8-го такту до кінця пісні). Мелодію Леонтович трохи змінив. Текст, що в записях Поліщуків узагалі має багато помилок, плутаний також і в цій пісні. Пісня з с. Троша Житомирського повіту на Волині. Чорнетку Леонтовича цієї пісні ми знайшли серед нот О. А. Кошиця, що лишилися в Києві. За ласкавої згоди О. А. Кошиця використовуємо цей рукопис. Очевидно, Леонтович намірявся зробити ще одне проведення, але в чорнетці проставив тільки номер («II»), самого ж проведення чомусь не зафіксував. Розкладку опрацював, мабуть, 1916 року.

Ой як миленькому постіль слати. Друковано III [десятку «Народні пісні»], № 4.

А в тому саду. Мелодія зі збірника К. Квітки «Народні мелодії». К., 1917 р., ч. 3. Рукопис написано 4–IV, 1920 р. в с. Марківці.

І в вас, і в нас. Цю розкладку Леонтовича П. О. Кошицький зредагував до I видання цього збірника, мабуть,

тільки-но за чорнеткою запису мелодії й слів та за одною невикінченою чорнеткою розкладки Леонтовича. Розшукавши два нові викінчені рукописи цієї розкладки (один із цих рукописів М. Ф. Гречулевич через О. П. Рижія передав до Архіву Леонтовича при Київ. Філії ВУТОРМ'у) та 1 поголосник альту, реставруємо тепер справжню Леонтовичеву редакцію. Мелодію та текст Леонтович одержав (можливо, що сам записав) від Андрія Бреня. Пісня з Охтирки на Харківщині, її Леонтович одержав і почав опрацьовувати може ще 1918 р., але викінчив, мабуть, уже 1919 р., бо в своєму щоденникові з 26 березня 1919 р. він нотує, що треба знайти слова до цієї пісні.

Як не женився. На чорнетці запису цієї та двох інших пісень («Зйду я на гірку» та «І в вас, і в нас») Леонтович позначив: «Харківщина (Охтирка) від Андрія Бреня». Темп «Як не женився» тут визначено: «Moderato». В Архіві є аркуш, на якому Леонтович списав слова цих трьох пісень. У розкладці «Як не женився» Леонтович використав слова, кінчаючи першою половиною 8-го куплета. Отже, текст кінця пісні в етнографічній редакції такий:

8. Не вернусь, муже, за що б'єш дуже?
Ой бив рублем, ще й гребінкою.
9. Ой бив рублем, ще й гребінкою,
А тепер зовеш іще й жінкою.
10. Ой бив рублем, ще й качалкою,
А тепер зовеш ще й коханкою.

Розкладку цю стереотипно передруковано з IV десятка видання Дніпросоюзу. Але в рукописові 2-ге та 3-тє проведення викладені відмінно. На тому рукописові Леонтович поставив дату закінчення твору: «20 липня 1918 р.».

«Гей, у світлиці» та «Прошу, тестеньку». «Прошу, тестеньку» Леонтович узяв із збірника Квітки (с. 15, № 9 II), де темп: «Un poco più mosso», а на 8 такті – «a tempo». Але Квітка зазначив, що весь його № 9 – це тільки фрагмент. В Архіві Леонтовича лишилася чорнетка цієї пісні, за якою виправляємо розкладку, деталізуємо динаміку тощо. Темп там: «Adagio (Поволі)». Леонтович чомусь, замість «молодець *тихий*», підтекстував: «молодець *я, я*».

Транспонувавши пісню в *F-dur*, Леонтович зробив ширшу розкладку «Гей, у світлиці». Тут є 6 куплетів, із яких 5-й збігається з самотнім куплетом, що його записав Квітка (його Леонтович підтекстував під 3-тє проведення). Ми намагалися розшукати, звідки Леонтович узяв решту 5 куплетів (1–4 та 6), але даремно. Отже, хоч на обох чорнетках «Гей, у світлиці» Леонтович і позначив, що взяв пісню із збірника Квітки, але це посилання стосується тільки-но до мелодії, слова ж 1–4 та 6 купл.[етів] Леонтович сам десь записав або навіть сам уклав. (К. В. Квітка, до якого ми звернулися в цій справі, теж не міг розв'язати цієї таємниці). П. Козицький, готуючи до видання збірник 4, зрадагував цю пісню, мабуть, на підставі першої чорнетки Леонтовича. Розшукавши пізнішу чорнетку, виправляємо розкладку та текст, деталізуємо динаміку тощо. З другого проведення Леонтович, очевидно, не був задоволений, бо біля нього він олівцем позначив: «викинути». У 4–5 тактах

цього проведення підтекстувка 4 куплета жіночих голосів у чорнетці така: «з слізеньками»; далі альти співають: «і до батенька прийшла...», а сопрани: «з плачем подалась». Кінцеві 7 тактів 3-го проведення Леонтович намагався переробити: у чорнетці є 3 невикінчені варіанти цих тактів. Підтекстувка хорових голосів у 1, 5, 6 та 7 тактах 6 куплета: «Прости».

Р. С. Коли наші примітки було вже набрано, Я. Д. Грех з'ясував нам таємницю походження розкладки «Гей, у світлиці». У травні 1918 р. Леонтович скаржився т. Грехові, що пісня добра, а тексту – самотній куплет. Дарма, що в Квітки позначено низку джерел, де вміщено інші тексти цієї пісні, – Леонтович на це уваги не звернув і спільно з т. Грехом, обмірковуючи зміст пісні, прийшов до висновку, що вона має виявляти родинну сварку. Отже, після того Я. Д. Грех і написав текст 1–4 та 6 куплетів. Через кілька днів після того (приблизно 11–13 червня) ту розкладку вперше виконували на актовому концерті в школі (в Тульчині).

Ой піду я лугом. Її Леонтович сам записав у с. Білоусівці Гайсинського повіту на Поділлі, мабуть, ще тоді, як учився в семінарії (1898 р.), або зразу по скінченні її (1899–1900 р.). Подаємо тут обидві редакції розкладки. Першу, писану олівцем, Леонтович не підтекстував. Отже, нам довелося той текст, що є в другій редакції, розташувати поміж окремими проведеннями I редакції, зважаючи на зміст куплетів та форму викладу проведення. II редакцію вміщено в недрукованому рукописному зошиті: «І збирка пісень з Подолля». Рукописи Леонтовича цієї пісні, писані «ярижкою», мають деякі відміни в транскрипції кількох слів, як, напр., «міні», «ни» (замість «не»). Не виправляємо «горе» (замість «оре») та «гореш», бо так, мабуть, справді співалося в етнографічній редакції. Цю пісню розклали: на двохголосний хор – К. Стеценко (див. «Шкільний співаник», ч. II, № 46) та мішаний хор – М. Вериківський (див. окреме видання Губсоюзу в Києві). Там є варіанти тексту.

Налетіли журавлі. Її Леонтович узяв із II сотні Конощенка (№ 78, с. 106). Темп там – «Andante cantabile», а на 7 такті – «Piu mosso». Леонтович ритмово підмінив 8 такт. Текст 7–10 куплетів виправляємо за записом Конощенка. Пісня з х. П'ятигорці Лубенського повіту на Полтавщині. Конощенко записав її в тональності *a-moll*.

Смерть. Серед пісень, що їх Леонтович записував від Н. В. Танашевич у с. Стражгороді Гайсинського повіту на Поділлі на початкові квітня (на Великдень) 1920 р., була й «А вже смерть», записуючи яку, Леонтович визначив: «Смертенна». Протягом літа чи восени 1920 р. він цю пісню опрацював і дуже любив її наспівувати. Наприкінці грудня 1920 р., готуючись до концерту, він почав був її розучувати з хором, але не встиг вивчити, бо 12 січня 1921 р. пішов із Тульчина до с. Марківки відвідати батька і ...вже більше не повернувся. Уперше цю пісню виконував Тульчинський Державний Хор у лютому 1921 р. на концерті, присвяченому пам'яті М. Д. Леонтовича; під час виконання її повнісінька заля істерично ридала...

У зошиті, де Леонтович записав мелодію цієї пісні, він визначив темп: «Andante», а починаючи з слів: «...та все потихеньку...», – позначив: «Piu mosso».

У першому виданні збірника пісню цю було видруковано без фіналу. Повну розкладку ми одержали з двох джерел: 1) від І. І. Чижського, що був учнем Леонтовича, співав у Тульчинському хорі і 27 / XII 1920 р. списав до свого зошиту ту розкладку, та 2) від т. Д. Балацького, що одержав її влітку 1921 р. від учителя Я. Д. Греха, із яким Леонтович приятелював.

Підтекстовку 3-го куплета виправляємо так, як її списав І. І. Чижський. У Музичному Архіві Леонтовича (в Київській Філії ВУТОРМ)¹ переховується зошит, до якого хтось списав цю розкладку; на жаль, кінець зошиту, де був кінець 3-го куплета «Смерти» (тобто фінал), десь зник. Початок тексту 3-го куплета тут такий: «А вже смерть та до хати входить *та все* потихеньку...».

Пряля. Її Леонтович узяв із збірника Квітки (с. 125, № 118), де розмір $4/4$, а темп: «Moderato». Текст виправляємо за записом Квітки, лишавши без виправлення таке: «пряду» (бо Квітка позначив, що можна співати «праду» і «пряду»), початок 6 куплета (у Квітки 4-го: «Аж милий іде») та самий початок пісні (у Квітки: «Праду-сокочу»). На двох чорнетках I редакції, що мають дату 31 липня та 5 серпня 1918 р., Леонтович визначив темп неоднаково: «Andantino» та «Andantino con moto». 1920 р. Леонтович дає другу редакцію. На одному з рукописів цієї редакції (не рукою Леонтовича писаному), що була серед паперів його, темп: «Помалу». На одній із первісних чорнеток Леонтович позначив, що останній куплет («А мій милий...») має співати «пів хора». Акцентуацію та динаміку виправляємо, переглянувши всі ці рукописи, а також і примірник, що його 26 / XII 1920 р. списав у Леонтовича з його рукопису І. І. Чижський (у тому примірникові сопрано перші 4 такти 1, 3 та 5 куплетів співає сольо). У рукописному зошиті Леонтовича, що на обгортці має напис: «Для курсів дошкільного виховання. Дитячі гри-пісні. 1919 рік» під 5 травня 1919 р. Леонтович списав текст цієї пісні та дав пояснення: «Посередині кола дітей сидить «пряля»; пряде, потім лягає. Приходить свекор, свекруха, примушують робити. Нарешті приходить милий, пестує її і укриває».

Мала мати одну дочку. Ця пісня належить до тих пісень, що їх Леонтович опрацював протягом довгих років (як напр., «Ой сів-поїхав»; див. наші примітки до тої пісні на ст. 389). Так, у рукописному зошиті «І збірка пісень з Поділля» (1900–1902 рр.) лишилися 2 примірники цієї пісні. Трохи пізніше (приблизно до 1906 р.) він дає другу редакцію. Ці перші 2 редакції мають 4 проведення (2-ге проведення – самі чоловічі голоси). Приблизно 1906–1908 рр. Леонтович дає нову, третю, редакцію – тільки-но з двох проведень. У роках 1914–1916 він знову опрацює цю пісню (IV ред.). Нарешті в березні–квітні 1919 р., працюючи над «Ой, темная ніченька», серед чорнеток її Леонтович нотує й чернетковий уривок 2-го проведення «Мала мати». Отже, це, очевидно, є та п'ята редакція, що її П. Козицький зредагував із поголосників І Національного Хору в Києві. Пісню цю Леонтович записав у с. Білоусівці Брацлавського повіту. Текст пісні Леонтович поволі переро-

бляв. Так, у I редакції відміни такі: у 1 куплеті – «їдну дочку, купала її в (або «у») медочку»; у 3 куплеті – «віддала»; 5–7 куплети 1 ред. Леонтович пізніше зовсім викинув: 5. «А я такий звичай маю (2), вікном на двір утікаю. 6. Вікном на двір утікаю (2), під стріхою нічку маю. 7. Світи ж міні, місяченьку (2), світи ж міні всю ніченьку»; у 8 куплеті (друкований 5) – «марувати» та «утікати» (замість «мандрувати»), у 9 куплеті (друкований 6) – «лихої долі». За дальших редакцій у друкованому 6 куплеті Леонтович паралельно вживає «своєй» та «своїй». Відміняв Леонтович і визначення темпу: у I редакції – «Moderato. З смутком», у IV редакції – «Помірно». На одній із чорнеток III редакції Леонтович позначив: «♩=160». Динаміку деталізуємо за чорнеткою IV редакції та за по голосниками баса й тенора 1917 або 1920 р., а почасти й за I редакцією, акцентуацію ж – за III та IV редакціями. На одній із чорнеток IV редакції над 7-м тактом («та й купала») Леонтович позначив *tutti*; отже, треба думати, що в нього був намір перші 6 тактів доручити сольо двом співакам.

Ой з-за гори кам'яної. Її Леонтович записав у с. Білоусівці від М. Мацини, мабуть, ще 1898–1900 рр. (як свідчить удова Леонтовича Клавдія Ферापонтівна Леонтович, більшість білоусівських пісень М. Д. записав від білоусівського хлопця, тепер небіжчика, Методія Мацини, що йому М. Д. допомагав учитися: Мацина відвідував Леонтовича у Тиврові та Вінниці й приносив йому зошити з текстами народних пісень, що він їх для Леонтовича записував). Першу розкладку (для жіночого хору) умістив до рукопису «І збірки пісень з Поділля». Цієї розкладки маємо два рукописи. В обидвох темп визначено подвійний: «Andante» та «Moderato». Характером своїм вона подібна до першого проведення останньої редакції, що тут друкується. Другу редакцію маємо в рукописних поголосниках Леонтовича, що він їх (і поголосники для струнних інструментів) писав 1904–06 рр. у Гришині; ця редакція на мішаний хор. Третю редакцію, близьку до 2-ої (теж на мішаний хор) Леонтович умістив до рукописного зошиту «5 пісень з Поділля» (1907 р.). До 2-го проведення Леонтович зробив примітку: «Як невеликий хор, то можна 4 і 5 вірші співати так, як і перші 3». Темп тут: «Не дуже помалу. З смутком». Нарешті, 5-та остання редакція була в III десятку видання Дніпросоюзу (1921 р). Темп там: «Andantino (Трохи помалу)». До однієї з чорнеток Леонтович зробив примітку: «Пісня в *соль*-мінорі (або в *ля*) гідна і для жіночого хору (перша половина)». Динаміку деталізуємо за рукописом третьої редакції; друге проведення там *f* (в басу і в верхніх голосах), але, зважаючи на *mf* баса в останній редакції, те саме звучання ми даємо й верхнім голосам. У I та III редакціях кінець 4-го куплета: «*ще й* здоровля свого»; кінець же 5-го куплета у I редакції Леонтович був написав: «літа *дорогії*» та виправив на «золотії», але в III редакції якимсь чином кінець цей з'явився такий: «*сумком накривати*»; а в IV редакції Леонтович відновлює: «літа *золотії*». У II та III редакціях наприкінці 4-го куплета: «*ще й* здоровля свого».

¹ ВУТОРМ – Всеукраїнське товариство робітників мистецтва. – В. К.

Одна гора високая. Мелодію й текст її Леонтович писав слідом за піснею «Попід яром» (і тим самим чорнилом). Отже, записав її, мабуть, теж від С. Ю. Папа-Афанасопуло. Поділення на такти та визначення темпу наші. Леонтович викінчив тільки 1-ше проведення, а до нього додав варіанти: 1) викінчений – другої половини 4 такту й 5-6 тактів та 2) ескіз варіанту 7–9 тактів, що його ми доробили. Хоч 1-й варіант мав підтекстовку «гора високая», але ми зважилися із перших трьох з половиною тактів 1-го проведення та цих двох варіантів скомбінувати 2-ге проведення, підтекстували 3 куплет під 1 проведення (так Леонтович робить у «Попід яром», «Наїхали гостоньки» та ін.), дарма, що не можемо ручитися, чи намірявся Леонтович робити для цієї пісні 2-ге проведення. Розкладка – 1919 року.

Піють півні. На одній із первісних чорнеток (що має дату 16 липня 1918 р.) Леонтович позначив, що взяв цю пісню із збірника Квітки (див. «Народні мелодії», № 156). Темп Квітка (а за ним і Леонтович) визначив: «Andantino»; але для 3 проведення Леонтович дає темп: «Agitato». У двох чорнетках другий вірш 2-го куплета, тотожний там із 1-м віршем 3-го куплета: «Сама собі та й думаю про свою біду», – відсутній у збірнику Квітки. Текст виправляємо за записом Квітки. Пісня з Колодяжного Ковельського повіту на Волині.

Летіла зозуля. Її Леонтович записав у Білоусівці. Звіривши з рукописом та з «II збірки пісень з Поділля», виправляємо деякі деталі. Серед матеріалів до «I збірки пісень з Поділля» лишився й запис мелодії та слів цієї пісні; тут мелодія трохи відмінна проти розкладки, а текст Леонтович подекуди записав був інакше, але перекреслив і замінив на інші вирази (можливо, що зробив це свавільно, бажаючи «підправити» текст); напр., у 1-му купл.[еті] після слова «зозуля» було – «*гору*», кінець 2-го купл.[ету] був – «...*я лучшого найду*», а в 3-му, замість «вона замуж знов», було – «*та за другого*». Але й інші частини тексту зазнали від Леонтовича пізнішого перероблення; бо в тому первісному записові 2-й куплет був інший: «Умри, старий, умри, *за другого я піду*, як тебе не буде, *молодого я знайду*»; а 3-й куплет: «Умер старий, умер, вона *замуж знов пішла, доленьку згубила, а нової не знайшла*».

Ой вербо, вербо. Її Леонтович записав від М. Рошачівського. Пісня з Поділля. Розкладку зроблено, мабуть, 1916 р. Уперше її було надруковано (на початку вересня 1918 р.) в літографованій збірці Леонтовича «3 народні пісні» (а потім – у V десятковій видання Дніпросоюзу, 1921 р.). Серед матеріалів Леонтовича лишився словесний текст пісні, писаний не рукою Леонтовича. Мабуть, це писав для Леонтовича М. Рошачівський. Тут збережено яскраві фонетичні особливості вимови народньої. Зважаючи на це, реставруємо словесний текст за цим рукописом.

Ой піду я в ліс по дрова. Цю розкладку взято з чорнеток Леонтовичевих приблизно 1902–1906 рр. У недрукованій рукописній «I збірці пісень з Поділля» (1900–1902 рр.) є розкладка на жіночий хор (у двох примірниках), де темп визначено: «Adagio (Помалу). Сумно». Текст у трьох рукописах Леонтовича не всюди однаковий. Наприклад, у 3

куплеті – «*я гарну*» або «*я з рожги*» (замість – «розову»), «пустю» (замість «пушу») та «пливи, *гарна*» (замість «пливи, моя»); у 4 куплеті – «*тая* квітка»; у 5 куплеті – «*Ой, десь ти там*» (замість «Ой, либонь ти») та «*з рожги*» (замість «гарна»); у 6 куплеті – «*гірко, тяжко*» (замість «тяжко, нудно»). У II сотні Конощенковій (що її видруковано 1902 р.) під №№ 42 та 43 є варіанти цієї пісні. Проте ми думаємо, що цю пісню Леонтович сам записав на Поділлі; бо, оскільки нам вдалося дослідити, за тих років Леонтович опрацював пісні тільки-но власного запису. За чорнеткою робимо деякі виправлення в розкладці та в тексті. На початкові 4 з кінця пісні такту Леонтович позначив: «баси легенько».

Ой послала мене мати. Розкладка 1900–1902 рр. Пісню Леонтович записав у с. Білоусівці. У двох рукописних зошитах (один із них – надрукована «I збірка пісень з Поділля») є чорнетки цієї розкладки. Там є тільки 6 куплетів, де 6-й поєднує в собі 6 і 7 друковані куплети: «Рано, раненько встала я, багато думок думала». Але після одної з цих чорнеток Леонтович зробив нотатку: «Осю редакцію післав до цензури в другий раз...» (далі – подає 6 і 7 куплети друкованого тексту). На тих рукописах темп визначено подвійно: «Andante. Moderato». Відміни в тексті там такі: у 1 куплеті – «*післала*» та «*ломати*», у 2 куплеті – «*наломала*».

Ішов козак дорогою. Її Леонтович узяв із II сотні Конощенка (№ 32, с. 47). Темп у Конощенка: «Andante cantabile». Пісня з с. Королівки Сквирського повіту на Київщині. У своїй розкладці Леонтович умістив тільки декілька куплетів запису Конощенкового. Текст виправляємо за Конощенком, а розкладку – за чорнеткою Леонтовича. Розмір Леонтович збільшив удвоє (у Конощенка – $\frac{3}{8}$), збільшивши вдвоє й довжину всіх нот. Над 9-м тактом 2-го проведення Леонтович поставив «a tempo»; очевидно, на 7–8 тактах має бути *ritenuto*. Розкладку Леонтович опрацював між 1908–1916 рр. Четвертий куплет Конощенко записав, мабуть не за співом, а за проказуванням. Отже до ритмічної структури мелодії початок 4-го куплета не пасує. У варіанті, що його чув А. І. Харченко від своєї матері (с. Шамраївка на Білоцерківщині) років 25 тому, цей початок куплета співали так: «Хіба б же я дурна була».

Ой від саду та до моря. Її Леонтович записав у с. Білоусівці-Брацлавській. Деякі виправлення (фермато та в словесному тексті) робимо за «II збіркою пісень з Поділля» та за рукописом. Але ті рукописний та друкований примірники в дечому відмінні. Напр.: 1) кінцевий такт у сопрано й альтів у рукописові – пів-ноти й чвертка, тоді як у друкованому – навпаки: спочатку чвертка, а потім пів-ноти; 2) у 1-му куплеті в рукописі – «*кудась*», а друковано – «*кудись*». У цьому разі перевагу даємо друкованому варіантові. Оскільки текст цієї пісні у Леонтовича просто неграмотний, залишаємо під сумнівом низку виразів: напр., у 2-му куплеті – «*горле*», у 3-му – «*новима*» та «*поговорі ні слава*», у 4-му – «*пирибулаи*», у 5-му – «*скажи*», у 7-му – «*нагримиця*» та «*насміюця*»; дещо з цього, безперечно, наслідок тодішньої Леонтовичевої неписьменності укр. мовою, дещо ж, можливо, є місцева, подільська народня

говірка. Серед гришинських матеріалів Леонтовича, що ми їх одержали від П. А. Павловського, є поголосники для хору та супроводу струнних інструментів. Ця друга редакція має тільки одне проведення – варіант 3-го проведення I редакції. Відміни в тексті там такі: 2 куплет – «молодую та й», 3 куплет – «не скажи тоїй», 4 куплет – «молодую», «тай слава», 6 куплет – «зійде» (одно «з»), 7 куплет – «заміж». Динамічні нюанси там такі: починати кожен куплет *mf*; кінець 2-го такту – *dim.*; 3 такт – *p*; 7 такт – *p* та *dim.*; 8 такт – *pp*.

При долині, при охоті. Леонтович записав її в Білоусівці. У рукописові та в «II збірці пісень з Поділля» в 1-му куплеті – «замліває». У «II збірці пісень з Поділля» темп 4-го куплета Леонтович визначив: «*Agitato*».

Позволь мені, мати. Її Леонтович записав восени 1918 р. в Тульчині від своєї учениці Н. Танашевич. Серед паперів із текстами нар. пісень, що їх для Леонтовича списували його учениці, є й текст цієї пісні, над яким Леонтович написав: «Майд. Юзв.» (Це, мабуть, скорочена назва села Майдан Юзвинський Гайсинського повіту на Поділлі; звідси, мабуть, ця пісня). П. Козицький зрадагував цю пісню з поголосників I Національного Хору. Виправляємо її за чорнетками Леонтовича. На 3-му проведенні Леонтович позначив темп: «*Allegro*». Розкладку Леонтович опрацьовував у Києві в травні 1919 р. (наприкінці одної чорнетки – дата: «25 травня 1919 р.»). Одного разу Леонтович був присутній на співанні зразкової Капелі (при Диригентських Курсах Музично-Драматичного Інституту ім. Лисенка), що саме тоді розучувала цю нову розкладку Леонтовича. Раптом один знайомий Леонтовича, що чув цю річ уперше, запитав його: «Чия це річ?» Це запитання гостро вразило Леонтовича: «Невже ж у мене не вироблюється свого стилю!» – з болем скаржився він.

Ой у полі та туман-димно. Її Леонтович узяв із II сотні Конощенка (№ 88, ст. 112). Частина слів Леонтович не використав, як, наприклад, куплети: 4-й («Улан коня, улан коня та напуває, дівка коню води підливає») та 7-й («Дурна була, дурна була та й послухала, – з уланами та й поїхала»). Щоб краще підтекстувати, він трохи спростив мелодію й дещо відмінив у тексті; наприклад, у Конощенка кінцеві слова куплетів: 2-го – «та водиченьку», 3-го – «та й напуває», 5-го (у Леонтовича 4-го) – «та й підмояє», 6-го – «та й уланами», 10-го (у Леонтовича 8-го) – «та й розсердила», а початок 8-го куплета (у Леонтовича 6-го – «їхали поле, їхали поле, їхали друге»). В етнографічній редакції кінець 11 куплета – «дома кам'янії», а 13-го (у Леонтовича 11-го) – «стели постіль та лягаймо спати!» Леонтович, замінюючи кінець цього останнього куплета (мабуть, із міркувань «моральності»), в одній чорнетці своє «треба» виправив був на «мусиш». Щоб підсилити експресію, Леонтович після «боже» (у 8-му куплеті) додав «ж». Ця пісня з с. Вищій Булагець Лубенського повіту на Полтавщині. Темп заспіву (1-й такт) Конощенко визначив: «*Andante*», а дальших тактів: «*Rit. mosso*». А Леонтович визначає: «*Andante* (Помалу)» та «*Moderato* (Помірно)». Але в одній чорнетці він позначив: заспів – «Помірно», а далі – «Хутче»

(у тій чорнетці заспів помічено: *Solo*). Біля фермато першого проведення Леонтович на одній чорнетці позначив: «фермату витримати довго». Пісню цю він опрацьовував між 1914–1917 рр. (певніше – 1916 р.).

Попід терном (I і 2 редакція). Друковано IV [десятку «Народні пісні»], № 8. Друга редакція (недрукована) має в основі правдиву мелодію пісні, яка в I редакції змінена. Порівняно М. Грінченко – «Сучасна музична культура» («Червоний Шлях», кн. 7 за 1924 р, с. 208) мелодія зі збірника Конощенка «Українські пісні», друга сотня, ч. 59. Варіант 5 і 6 куплета взято з рукопису партій бібліотеки бувшого «Національного хору» у Києві (Музичний Архів).

Ой перепеличка. Друк. II [десятку «Народні пісні»], № 9. Беремо цю розкладку з коректурних відбитків «I випуску укр. пісень для мішаного хору». Пісню цю Леонтович, мабуть, сам записав (можливо, на Поділлі).

Гей-йя, сьогодні. Її Леонтович у квітні 1920 р. записав у Стражгороді Гайсинського повіту на Поділлі від Н. В. Танашевич. Розкладку опрацьовував, мабуть, восени 1920 р. У чорнетці підтекстовано тільки один куплет (під перше проведення). Повний текст ми одержали від Н. В. Танашевич і підтекстували друге проведення. Гадаємо, що Леонтович намірявся зробити більше проведень; отже, які саме куплети співати на 2-ге проведення – річ умовна; можна 6–9 (а не 5–9, як друкуємо тут); але, гадаємо, що після другого проведення конче треба проспівати 1-ше проведення з текстом якогось із дальших куплетів (такого методу Леонтович уживає в багатьох піснях). Визначення розміру й поділення на такти – наші. У 1-му проведенні мелодія етнографічної редакції весь час іде в басовій партії, а з кінця передостаннього такту (остання чвертка) переходить до альтів; у 2-му проведенні вона весь час в альтовій партії.

Ой коли б той вечір. Її Леонтович узяв із ч. 2. збірки Поліщука–Остаповича (№ 11, с. 25). Розкладку, визначення динаміки та текст виправляємо за тим джерелом та чорнетками Леонтовича. У першій чорнетці Леонтович визначив темп за Остаповичем: «Веселенько», але в пізнішому рукописі змінив його на «Рухливо». Пісня з с. Бурківці Житомирського повіту на Волині. Розкладка, певно, 1919 р.

Калино-малино. Друковано IV [десятку «Народні пісні»], № 6.

Зелена та ліщинонька. Про джерело та текст цієї пісні див. наші примітки на с. 395 (для шкільного Хору – В. К.) Динаміку деталізуємо за чорнетками. В одній чорнетці підтекстовка баса в 3 й 4 тактах – «Гей!» В одній чорнетці Леонтович на 5 з кінця такті позначив (X) і зробив таку примітку: «Пісню можна співати так: як хор не дуже певний, то співає один голос до знака (X) без акомпанементу других голосів, а від (X) вступає весь хор. Для однородного хору (мужського або жіночого) співати так само, але, починаючи з (X), викинути партію тенора і утворити 3-х голосний хор» (приблизно таку саму примітку Леонтович зробив і в літографованому виданні 1919 р.). За двома чорнетками хор має вступати тільки на 10-му такті (на 5 з кінця), початкові ж 9 тактів усі голоси співають сольо.

Розкладку цю Леонтович зробив, мабуть, 1917 р. (восени 1917 р. Леонтович її виконував Тульчинським хором).

Є трохи інші редакції на шкільний хор. Чорнеток цих розкладок в Архіві немає. Деяке виправлення робимо на підставі чорнеток розкладки для мішаного хору, а також на підставі II сотні Конощенка, звідки Леонтович узяв мелодію та слова пісні (с. 22–23, № 13). Темп Конощенко визначив: «Andante cantabile»; розмір нот там удвоє менший, ніж у Леонтовича; і тактовий розмір мінливий – $\frac{3}{4}$ та $\frac{2}{4}$. У Конощенка словесний текст такий: 3-й куплет – «Ой, хоч зав'язала, хоч не зав'язала, гей!, гулять його не пускала»; 4-й – як 3-й, друкований тут; 5-й – як 4-й, друкований тут, що ми виправили його відповідно до Конощенкового; 6-й – «Ой, чи ти спиш, а чи так лежиш? Гей! Чом до мене не виходиш?»; 7-й – як 6-й, друкований тут; 8-й – «Ой, рада б я к тобі виходити, – гей!, лежить нелюб: боюсь розбудити!» 9-й – «Одвернися, мила, од нелюба, – гей!, я застрелю його, як голуба!»; 10-й – «Ой, чи заб'єш, чи не заб'єш, гей!, тільки мені віку вбавиш». Пісня із Звягеля (на Волині). Текст 5 куплета (тут 4-го) у чорнетках на мішаний хор Леонтович виклав так: «Підхожу я та під віконце, гей, вийди, вийди, моє серце» (хоч у поголосниках, що їх Леонтович розписував для хору, текст цього куплета тотожний із Конощенковим). Як свідчить Я. Д. Грех, цю пісню Леонтович з мішаним хором виконував у Тульчині восени 1918 року.

Ішов козак без ліс. Друковано V [десятку «Народні пісні»], № 7. В чорнетці: «ішов жовнір».

Ой у полі криниченька. Друковано IV [десятку «Народні пісні»], № 2.

Ой котився кубар. Друковано у V [десятку «Народні пісні»], № 5.

Ой сів-поїхав. Ця пісня належить до групи тих пісень, що їх Леонтович опрацьовував і переробляв протягом довгих років. Ще 1899–1901 рр., керуючи шкільним оркестром Чуківської другокласної школи, Леонтович розучив з ними цю пісню; оркестровка її загубилася; у зошиті ж, що його писали чуківські учні, лишилася сама мелодія з написом: «Песнь первой скрипки: Ой сів-поїхав». Приблизно тоді ж (мабуть, 1901–02 роки) Леонтович робить дві цілком відмінні розкладки: на мішаний і на жіночий хор (останню вмістив до рукопису «I збірка пісень з Поділля»); першу друкуємо в зб. 4. № 24-а, а другу в зб. 7, № 14. Приблизно 1906 р. він робить нову розкладку для мішаного хору, що в дечому дає ускладнення першої редакції для мішаного хору. Тут він визначає темп: «Adagio $\text{♩} = 112-116$ » і нотує, що пісня ця – з с. Дранки Ямпольського повіту на Поділлі. Потім він знову опрацьовує цю пісню: дає нову редакцію для мішаного хору й 10–11 варіантів до неї, що приводять його до останніх, які тут друкуються, редакцій. Першу з цих друкованих редакцій (тобто останню редакцію на мішаний хор, VI-ту редакцію по порядку, якщо рахувати й оркестровку для шкільного оркестру) Леонтович зробив у роки імперіалістичної війни. У чорнетці цієї розкладки після першого «в полю» Леонтович поставив знак (X) і зробив примітку: «В *B-dur* для жіночого хору до місця,

означеного (X)». Розкладку на жіночий хор, що тут друкується (VII редакція по порядку), Леонтович умістив до рукописної збірки з 27 пісень, що уклав її 1917 р. Ця редакція (рукопис її загубився) майже така сама, як і попередня до місця зі знаком (X) у рукописові Леонтовича. Першу розкладку й словесний текст виправляємо за рукописами, реставруючи нелітературний вираз «забаруся», що його Леонтович уперто вживав в рукописах цієї пісні. Наприкінці 2-го куплета він тільки в одному рукописові вживає (мабуть, помилково) «письмо пише» – у решті ж рукописів усюди: «листи пише». У деяких редакціях Леонтович починає I куплет так: «Ой сів *та й* поїхав». А в останніх редакціях він у сопрановій партії на «хав» поставив пів-ноти й через це (мабуть) примушений був викинути з пісні слова «*та й*». [на с. 224] даємо другу редакцію цієї пісні (на жіночий хор).

Ой гай, мати, гай. Розкладку цю Леонтович умістив до зошиту недрукованої «I збірки пісень з Поділля», що її уклав 1900–1901 рр. Пісню Леонтович записав у с. Чукові, де вчителював з 20 / VIII 1899 р. до 11 / III 1901 р. В одній чорнетці в 5-му з кінця такті в тенорів Леонтович перед *сі* поставив у дужках *бемоль*. Темп подаємо так, як його визначив Леонтович.

Піду в садочок. Пісню цю Леонтович записав у с. Чукові па Поділлі (він жив там з 18 / VIII 1899 до 11 / III 1901 р.). Умістив її до рукописів «I збірки пісень з Поділля» та «Пісні з Поділля», що їх писав рр. 1900–1902. Там були тільки перші 7 тактів; решту 3 доповнив пізніше (мабуть рр. 1914–1917). У першій редакції Леонтович умістив текст ще одного куплета (6-го по черзі). Друковані в цьому збірникові куплети 7, 10, 12 та 14 (тобто куплети 8, 11, 13 та 15 первісного тексту) реставруємо за рукописами Леонтовича. У рукописові (редакція на 3-голосний хор), що з нього в березні 1921 р. списав пісню І. І. Чижський, 6-го і 7-го друкованих тут куплетів немає, а як 6-й – там іде друкований 8-й в іншій редакції: «*Ой, коню-коню, біжи додому*»; кінець 10 друкованого куплета там такий: «...що я женився». Ця редакція на 3-голос. хор така: перші 4 такти – сопрано сольо (без альтового сольо); далі верхні 2 голоси – співати, як тут надруковано, а 3-й голос іде так: 5-й такт – як тенорова [партія] надрукована, 6-й такт – *ре, до-дієз, сі*, 7-й такт – як басова парт, надрукована, 8-й такт – як тенорова партія, надрукована, 9-й такт – *ре, мі, ре*, 10-й такт – як тенорова партія., надрукована. Темп і динаміку початку пісні виправляємо за рукописами Леонтовича. Акценти 5-го такту беремо з поголосника басової партії (писано рукою Леонтовича). До 8-го куплета (що кінчається: «...надо мною») Леонтович у рукописові «I збірки пісень з Поділля» зробив примітку: «Останні 9 віршів можуть починати тенори, а потім і баси. Сопрани і баси перші 4 такти мовчать». Друкована редакція – мабуть, остання (рр. 1914–1917); у рукописові її Леонтович зробив примітку: «Жіночий хор в ля-мінор. Останні 3 такти пропустити» (що робити з басовою партією 5–7 тактів, Леонтович не визначив; її, мабуть, теж треба пропустити).

Сивий голубочку. Її Леонтович записав на Поділлі (найімовірніше в с. Білоусівці, а, може, й у Тиврові). Розкладку й текст виправляємо за чорнеткою «II збірки пісень з Поділля». У чорнетці Леонтович спочатку позначив, що перші 4 такти має співати один голос сопрано, але те позначення закреслив. У чорнетці на 5-му такті стоїть *f* у всіх голосах (але в «II збірці пісень з Поділля» Леонтович змінив на *mf*).

Чого, Івасю, змарнів. З рукопису (Музичний Архів).

Ой піду я в сад гулять. Друковано III [десятку «Народні пісні»], № 8.

Наступає чорна хмара. Рукопис (Музичний Архів).

За городом качки пливуть. Друковано IV [десятку «Народні пісні»], № 5.

Вишні-черешні розвиваються. Її Леонтович узяв із збірника Квітки (с. 77, № 84). До темпу «Andante», що його визначив Квітка, Леонтович додав ще: «Sostenuto». У Квітки текстів 2 та 4 куплетів немає. Текст 5 та 6 куплетів виправлено за записом Квітки. Пісню цю Квітка умістив серед пісень, що їх у побуті народньому співають на хрестини. Динаміку деталізуємо за чорнеткою. Своім ансамблем (С., А., Т.) – це виняткова розкладка серед пісень Леонтовичевих (див. також наші примітки до «Над річкою беріжком»).

Ой устану я в понеділок. Пісню цю Леонтович узяв із збірника Квітки «Народні мелодії» (№ 172, с. 183), де темп визначено: «Allegretto». Так само визначив і Леонтович у V десятку видання Дніпросоюзу. Пісня з Миропілля Звягельського повіту на Волині. Дещо в тексті виправляємо за записом Квітки. Там є ще такі відміни: «прала» (або: «пряла»), «напраду», «прости, Боже» (що Леонтович виправив на «простіть, люде»), «клочча», «корими» та усюди тверді закінчення: «курит», «болит», «п'ют», «ждут», «випивають», «споминають», характерні в народній вимові. Динаміку, розмір та інше виправляємо за чорнетками та друкованим у V десятку. У чорнетці назва цієї пісні – «Пряля». Розкладку Леонтович зробив 1918 р. За рукописом Леонтовича, що його одержали від М. В. Підласової, визначаємо динаміку передостанніх двох тактів. Початок 6-го такту Л. підтекстував, крім «прости, Боже», ще й так: «вибачайте» та «простіть мені», але «мені» закреслив і замінив на «люде».

Ой п'є вдова. Із I сотні Конощенка (№ 35, ст. 50). Темп тут: «Allegro moderato». Той самий темп і в чорнетках Леонтовича (хоч на 2-х чорнетках він позначив: «Andante»). Пісня з м. Ананьїва, на Херсонщині. До тексту, що подає Конощенко, Леонтович дещо додав; наприклад, початкові «Ой» у 2–4 куплетах і слово «та» в 2-й частині 6-го куплета. Ці довшення не знищуємо, бо вони доцільні. У 5-му куплеті, замість «до вдови в гості», Леонтович поставив «стань на помості»; хоч це змінює зміст пісні, але звучить краще; тому й цього не реставруємо.

Ой виїду я на вулицю. Розкладка 1900–1902 рр. Уперше надруковано в «II збірці пісень з Поділля». У первісних чорнетках текст почасти інший. Так, 3-го куплета до друкованого тексту Леонтович не завів: «Яка була моя мама, така й я, либонь, була (в іншій чорнетці: «же») на личеньку

рум'яна»; так само й 8-го: «Тільки мені синю (в іншій чорнетці: «сиву») сукню набрав, червоними галунами обкладав»; у решті куплетів там є такі відміни: у 1 – «назад себе оглянуся», у 2 – «оглянуся назад себе» – та «мама», у 4 (друкований 3) – «Приїхали йа с Києва» та «петлевани калачі», у 6 (друкований 5) – «а він мені», у 7 (друкований 6) – «тільки мені сиву сукню набрав».

Не ходила на улицю. Пісню цю Леонтович узяв із ч. I збірника Поліщука – Остаповича (1913 р., № 22, ст. 41). Опрацював розкладку до 1917 р. (одночасно з «Ой горе тій чайці» та «Ой п'є вдова, гуляє»). Пісня з с. Бурківці Житомирського повіту на Волині. Мелодію 2 куплета Леонтович зодноманітив із мелодією 1 куплета, хоч в Остаповича вона відмінна ритмом і розміром (2 такти на $\frac{3}{4}$, 1 – на $\frac{3}{4}$, решта 3 такти – знову $\frac{2}{4}$). У тексті запису Поліщукового Леонтович поробив такі відміни: у 3 куплеті – «коровоньку» (замість «корову») та «головоньку» (замість «голову»), у 7 куплеті вставив «там» та «корову мою» (замість «коровоньку»). Динаміку деталізуємо за чорнеткою та II десятком видання Дніпросоюзу. Розклад на жіночий (шкільний) хор друкуємо на с. 226.

Гей, ви, стрільці січовії. Її Леонтович почув у листопаді 1919 р. у Кам'янці на Поділлі від січових стрільців, що їхнє військо саме тоді було там. Можливо, що там Леонтович і опрацював розкладку. Її виправлено за чорнеткою та альтовим поголосником. У збірці «Сьпіваник українських січових стрільців» (Відень, 1918, заходом «Артистичної Горстки», накладом «Центральної Управи Укр. Січових Стрільців») є варіант мелодії та чимало відмінний текст. Там зазначено, що це – угорська мелодія, а слова до неї уклав 1914 р. сотник К. Гутковський. Я. Д. Грех нам пояснив, що це була мелодія галицької порнографічної пісні; січові стрільці змінили слова й зробили її за свій походний марш. Леонтович текст подекуди переробив; наприклад, кінець 2-го куплета був раніше такий: «Бо він хлопець, як сметана, має рангу капітана», а кінець 3-го: «Не пускайтеся на бляге (тобто брехню. – Я. Ю.), скажіть правду, де zurlage (тобто додаток до платні січовим стрільцям). За вказівкою Я. Д. Греха, в 3-му куплеті реставруємо справжній текст («Ковніри», «тайни», «але»).

Зажурились галичанки. У другій половині 1919 р., тікаючи з Києва від денікінців, Леонтович на короткий час дістався до Кам'янця на Поділлі. Тут саме тоді стояло військо січових стрільців. Від них Л. перейняв цю пісню; аранжував її, можливо, ще в Кам'янці (див. також «Гей, ви стрільці»). У рукописові (не рукою Леонтовича), що переходить в Архіві, темп визначено: «Allegro». Відміни в тексті там такі: у 1 куплеті – «відходять» та в 2 куплеті (у 1 такті – «вас», замість «ще»).

Прощай, слава. У рукописному зошиті 23 пісень для шкільного хору є розкладка на 3 голоси з нотаткою Леонтовича: «В гармонізації укр.[аїнського] хору 132 піш.[ого] полку. (З Полтавщини)». Темп Леонтович тут визначив: «Allegretto (Трохи хутко)». Слова тут ті самі, тільки, замість «слава», стоїть «село». Динаміку першого речення визначаємо за рукописом 3-голосної розкладки. Дещо ви-

правляємо й за рукописом 4-голосної розкладки. Редакцію на три голоси друкуємо с. 226.

***

Розкладки українських народних пісень для чоловічого хору.

Отамане, батьку наш. Її Леонтович узяв із зб. II Поліщука – Остаповича (№ 17, с. 33). Темп там: «Поволі». Одного куплета (4-го) Л. не завів до розкладки: «*Косить, хлопці, отаву, кладить стирту високу*». У записові Поліщука є такі відміни: у 1 куплеті – «атамане», у 3 – «високий озерет», у 6 та 7 – «поїдом» та поїдимо». Пісня з с. Краснополя Житомирського повіту на Волині. За чорнеткою Леонтовича виправляємо голосоведіння тенорів у 3 такті та деталізуємо динаміку. Чорнетку Леонтовича з початком дуже відмінного (проти друкованого) викладу відносимо до років 1914–1917. Друковану ж розкладку Леонтович опрацював, мабуть, 1918 р.

За річкою, за Дунаєм. Її Леонтович записав від М. Рощахівського. Пісня з Поділля. Розкладку опрацювано між 1914 і 1918 рр. (включно). Динаміку другого проведення деталізуємо за чорнеткою. Там пісня має назву: «Ой за річков, за Дунаєм», а початок першого куплета підтекстовано так: «Ой за річкою, за Дунайом». Серед паперів із текстами народних пісень в Архіві Леонтовича є й текст цієї пісні (писаний не рукою Леонтовича), наприкінці якого занотовано: «Андрій Сочинський». Леонтович не використав такі куплети: 7-й – «Йа в неділю дуже рано, (2) йа всі дзвони задзвонили»; 8-й – «Йа всі дзвони задзвонили, (2) дівча сина породила»; 10-й – «Барвіночком вобстелила, (2) калиною вобточила». Крім того, він переробив у тому тексті такі вирази у 1-му куплеті – «*Іванюша конем грає*», 2-му – «*Іванюша конем грає, (2) дівча з собов підмовляє*», у 9-му (а в Леонтовича 7-му) – «*вобстелила*», в 11-му (у Леонтовича 8-му) – «*ми*». В останніх двох тактах «збудите» виправляємо за оригіналом тексту. У рукописові Леонтовича, що ми його одержали від М. В. Підласової у 8-му такті: «збудете ми», а в 9-му: «Не рвіт» та знову «збудете».

Ой а у полі терен. Її Леонтович узяв із частини I збірника Поліщука й Остаповича (№ 4, ст. 10), що записали цю пісню в с. Безпечна Житомирського повіту на Волині. Леонтович переробив текст: у кожному куплеті повставляв «гей» і відповідно скоротив частину тексту. Здебільшого Леонтовичеві відміни виправдані потребами музичного виконання. Тому виправляємо те, що пропущено проти його рукописів, а також те, що не заважатиме виконанню. Динаміку деталізуємо за записом Остаповича та рукописом Леонтовича.

За нашою слободою. Розкладка 1900–1902 рр. За чорнеткою та «II збіркою пісень з Поділля» робимо деякі виправлення. Пісню Леонтович записав у с. Білоусівці Брацлавського повіту.

А в Києві на ринку. Її Леонтович узяв з ін ч. II збірника Поліщука – Остаповича (№ 9, с. 20). Хоч у чорнетці Леонтовича текст пісні майже повний, але видруковано було тільки

7 куплетів. Визначення темпу виправляємо за чорнеткою Леонтовича (та й за Остаповичем). Динаміку деталізуємо за Остаповичем. В Остаповича пісня трьохтактова ($\frac{4}{4}, \frac{5}{4}$) та в *F-dur*. Пісня з с. Бурківці, Житомирського повіту, на Волині. Писано чорнетку було, мабуть, 1919 р., хоч саму розкладку Леонтович опрацював, можливо, й раніше.

Приїхали три козаки. Її Леонтович узяв із III сотні Конощенкової (№ 38, с. 54). Розкладка – мабуть, 1920 р. (або, принаймні, революційних років). У чорнетці Леонтович не визначив темпу й не подав тексту (П. Козицький, редагуючи пісню, узяв їх, як видно, із збірки Конощенка). Пісня з х. Крикунка Єлисаветградського повіту на Херсонщині.

Ой не пугай, пугаченьку. Чорнетку розкладки її Леонтович умістив на звороті свого романсу (недрукованого) «Мамо любя» (на слова Б. Грінченка), що має дату: «31 люля 1908 р.» [Йдеться про романс «Зорі», який у цій збірці подається далі у транскрипції Л. Дичко для солістки й мішаного хору. – В. К.]. Звідки Леонтович узяв цю пісню – нам не вдалося встановити. Дуже ймовірно, що її Леонтович сам записав. Над чорнеткою цієї пісні, поруч назви її, Леонтович нотує: «Ой, йшла вдова (Полтав) – (далі одірано). Отже, можливо, що й «Ой, не пугай» – так само з Полтавщини, хоч це – ще не доведений факт. Текст пісні, безперечно, довший: у чорнетці Леонтович, наміряючись подати 3-й куплет, поставив число: «3». За чорнеткою Леонтовича даємо тверде закінчення: «хотят».

Ой, коню мій, коню. Її Леонтович записав у Києві 1919 р від Шишківського, що співав у I Українському національному хорі. Розкладку Леонтович опрацював, мабуть, у вересні 1919 р. Чорнетку запису цієї пісні та тексту Леонтович писав олівцем, що подекуди вже витерся. Леонтович використав текст тільки-но 4 куплетів, подекуди змінивши його. Мелодія 1-го такту 2-го куплета там відмінна, але її Леонтович не використав (хоч у чорнетці запису він нотує: «3-ій на зразок другого куплета»). Текст 1 та 2 куплетів виправляємо за чорнеткою запису. Текст 4 куплета Леонтович чимало змінив, бо в чорнетці запису він такий: «Годі, сиротино, та й пшеницю полоти, стели білу постіль, гей, та лягай зо мной спати». Текст дальших куплетів там такий: «5. Та й не ляжу, козаче, та й не ляжу я спати; ти хлопець молодий, гей, та схочеш жартувати». 6. Та не бійся, дівчино, та не бійся [ти того,] я [ж]¹ весь світ із'їздив, гей, та не звів же (ще) нікого. 7. Гей, не звів нікого, ні малої дитини і не звезу тебе, гей, бідна сиротина. 8. Лягла та дівчина, лягла та й заснула, звів козак дівчину, гей.....» (кінець куплета витерся). 9-й куплет переказувач тексту, як видно, забув, бо Леонтович занотував: «Сів поїхав», а далі лишив порожнє місце і нижче списав 10 куплет: «10. Як приїхав козак та й на свою границу, ой, Боже ж мій, Боже, гей, звів з ума нещасницю». На звороті одної чорнетки «Ой, коню мій», списуючи слова «Ой у лісі при дорозі» та «За городом качки пливуть», Леонтович умістив і таке: «3) Ой, не бійся, дівчинонько, не бійся нічого, бо я хлопець ще молодий, не зрадив нікого». Отже питання: чи це не остаточна Леонтовичева редакція 6 куплета «Ой, коню»? Пісня,

¹ У квадратіві дужки ставимо те, що не певно вчитали. – Я. Ю.

мабуть, із Київщини. Занотовуючи від Шишківського цю пісню, Леонтович поруч занотовує й пісню-гру «Дубова кладочка», над якою пише: «Від п. Шишківського, Київщина, Липовецьк, с. Струминка», За чорнеткою Леонтовича виправлено подекуди розкладку та підтекстовку баса в 1 такті. Варіант тексту (близький до друкованого тут) є в ч. II збірки Поліщука – Остаповича (№ 8, с. 18).

Ой на горі виноград. Розкладка 1900–1902 рр. У «II збірці пісень з Поділля» останній такт іде *staccato*. За тою збіркою виправляємо текст 8 куплета (у чорновику – «устань, батьку»). Тексту 10 куплета Леонтович там чомусь не видрукував. У чорновику він такий: «Як не вдружить родина (2), вдружить тебе чужина».

На добраніч усім на ніч. Друковано III [десятку «Народні пісні»], № 5.

***

Розкладки українських народних пісень для шкільного хору.

М. Д. Леонтовичеві протягом понад 20 років по скінченні Подільської семінарії (1899 р.) доводилося жити на провінції, заробляючи на прожиття учителюванням по різних школах. Для хорів цих шкіл він розклав багато пісень (див. наші примітки до зб. 2 цього видання). Ті шкільні хори були технічно кволі. Тому Леонтовичу доводилося свої розкладки пристосовувати до виконавських можливостей цих хорів. Завдання його було: дати простеньку, легку, приступну до виконання й сприймання музику. Отже, в цих піснях не доводиться шукати проявів творчого напруження композиторського. Це більше технічна, аніж творча робота його. Проте пісні ці пройняті характерною для Леонтовича привабливою лагідністю, ліризмом. І тому цей матеріал залюбки використовується в шкільному вжиткові.

А крім того, в спадщині композиторській лишилася ще низка недрукованих розкладок для шкільного хору (українських та російських народних пісень, пристосування–аранжування оригінальних творів різних композиторів тощо). Низку пісень пристосував для шкільного хору П. М. Артимович (див. збірку «Дударик», видання Книгоспілки).

Більшість №№ (якщо не всі) розділу збірника взято з зошиту Леонтовича, до якого він завів близько 21^{1/2} десятки пісень. (В Архіві Леонтовича в Київ. Філії ВУТОРМ є тільки 23 пісні, хоч П. Козицький у примітках до першого видання збірників 2 та 3 називав той зошит: «Збірник 27 пісень» та «28 пісень»). Із того зошита заведено пісні: «Ішов стрілець», «Чого соловей смутен», «Про Нечая», «Ой ти знав», «Ой, сербине», «Пішов милий лужком», «Ой лис до лисиці» та «Калино-малино, чого посихаєш». До збірки із того зошита взято «Ой, сів – поїхав». (Припускаємо можливість, що на тих сторінках цього зошита, яких в Архіві немає, були й інші розкладки цього 5-го збірника: «Зажурилася», «Сіно моє, сіно» та «Щедрик»). Решту ж пісень того зошита досі не було надруковано. (Тільки 2 з них у редакції на мішаний хор – «Не ходила на вулицю» та «Дударик»).

Гадаємо, що цей зошит Леонтович уклав 1917 року. Саме тоді К. Г. Стеценко готував до друку три частини «Шкільного співанника». 15 листопада 1917 р. він пише Леонтовичеві: «Ввійшов я в згоду з видавництвом відносно видання “Співанників”». Там же Стеценко повідомляє, що одержав ноти, передані від Леонтовича: «Переглянув я вже їх. Є дуже і дуже мило зроблені пісні, і я їх включу в III част. “Співанника”. Я Вам, либонь, уже писав, що ця III част. складатиметься з гармонізацій пісень різних авторів і що з кожного візьметься не більше як 10–12 пісень, і тому дозволяю собі вибрати з Ваших нот тільки це число, а рештою розпорядіться, як поступити»...

Щедрик. Див. примітки на с. 380 (до розкладки для мішаного хору). У ч. I збірки Поліщука – Остаповича с. 43, № 23 слова 6-го куплета трохи відмінні: не «в тебе жінка», а «твоя жінка»; там же (також і в рукописові Леонтовича): «хоч не гроші». Темп у Остаповича визначено: «Помалу», а в рукописові Леонтовича (розкладки для мішаного хору): «Не хутко». Пісня з м. Краснопілля Житомирського повіту на Волині.

Ой, матінко моя. Над одною з чорнеток цієї розкладки Леонтович написав: «Изъ Украинського весілля запису Ив. Демченко». У тій збірці Демченка (с. 37, № 75) темп визначено: «Andante»; пісня там має три такти розміру 3/4. Пісня з м. Монастирищі, Липовецького повіту на Київщині. У 4-му збірнику Поліщука – Остаповича під № 1 уміщено трохи інший варіант, де темп визначено: «Стиха, з смутком». Той варіант записано в с. Бурківці Житомирського повіту на Волині.

Ми розшукали рукописи трьох редакцій цієї розкладки, що в дечому чимало відмінні. Одна з них (гадаємо, що первісна), викладена в розмірі 2/4, має 2 проведення, кожне з 9 тактів; II проведення близьке до IV, а I проведення таке саме, як II проведення, крім кінцевих трьох тактів (по 2/4), – замість паузи в верхніх голосах, там маємо такий супровід нижньому голосові:

У цій 1-й редакції розміри всіх нот побільшені вдвоє проти етнографічного запису (замість вісімок – у Леонтовича чвертка тощо). Другу й третю редакції Леонтович умістив у зошиті зразу ж після розкладки «Ой це йду». За 2 сторінками перед ними й за 2 сторінками після них є дати Леонтовича: 8 січня й 9 лютого 1916 р., що вони, мабуть, і становлять часові межі праці Леонтовича над цими розкладками.

У другій редакції маємо: розмір 3/4; розмір усіх нот такий самий, як і в Демченка; три проведення, кожне з 3-х тактів; перше з них близьке до I проведення, друге – до III проведення; 3-й такт III проведення такий самий, як і 3-й такт I проведення, що тут друкуємо, а перші 2 такти III проведення ніде в інших редакціях не використані.

Третя редакція, що її тут друкуємо, має в кожному проведенні чисті нотні рядки з написом збоку: «Piano»; очевидно, Леонтович її виконував у супроводі ф-п. Тут, як бачимо, розмір, проти Демченка, збільшено вдвоє (3/2, замість 3/4); удвоє збільшено й тривалість усіх нот.

У 2-му такті Демченка є тріоль на складі «ко», а Леонтович, замість неї, дав з'єднані лігою 2 шістнадцятки й вісімку. Як свідчить колишня учениця – хористка Леонтовича О. М. Подоляк (колись Савкевич), мелодію в цій розкладці виконували здебільшого соло; це стверджують і інші учениці Леонтовича. Отже, треба думати, що перше сопрано співало соло перші 2 такти I проведення і все IV проведення (а, може, й 3-й такт III проведення), а другий альт соло – II проведення (звичайно, в супроводі інших голосів там, де в партитурі є цей супровід).

У рукописі Леонтовича в II проведенні немає пауз для перших альтів. Отже, ми ті паузи проставляємо. Можливо, що супровідні голоси (сопрано в II проведенні та другі сопрано й обидва альти в IV проведенні) співали, зачинивши рота. Але в I редакції в подібному місці Леонтович підтекстував «Ой!». Отож, за цим прикладом, ми й до III редакції заводимо це «ой».

Із 5 кінцевих куплетів тексту Демченка Леонтович підтекстував тільки 6, 7 і 9 куплети, помінявши місця останніх двох куплетів (Демченкових 7 й 9-го), подекуди змінивши текст і зовсім оминувши 8 та 10 куплети. Ми заводимо тут усі куплети Демченка, хоч вважаємо повторення в 9-му куплеті тексту 5-го куплета за непотрібне й загальним контекстом 8 й 10 куплетів не виправдане.

У тексті Леонтович поробив такі відміни проти запису Демченка: у 2 купл.[ет] – «суботяшним», 4 к. – «мені», замість «тобі» (це виправлення ми й лишаємо), 5 к. – «віконце», 6 к. – «ні одної» (зам. «ані»), 7 к. – «мамо» (зам. «мати»), 9 к. – після «гуляння» додав «та і». Деякі місця цієї розкладки не були підтекстовані. Отже, нам довелося підтекстувати: 2 і 3 такти 2-го куплета та 2-й такт 3-го куплета. У рукопису IV проведення альтові голоси та частина партії перших сопран у 2-му такті не мали ліг, а на початку 3-го такту не визначено партії перших альтів. Отже, тут ми вчинили так, як вважаємо за ймовірніше.

Чого, соловей, [смутен]? Мелодію Леонтович узяв із ч. III збірки Поліщука й Остаповича (с. 3, № 1). Динаміку 1-го куплета визначаємо за етнографічним записом Остаповича та за рукописом Леонтовича. У записові Поліщука дуже хибує орфографія. Можливо, що й зміст часом перекручено. Проте і словесний текст виправляємо за записом Поліщука та рукописом Леонтовича, додержуючи таких місцевих виразів, як «заручана», «товаришом», що надають пісні певного кольориту. Решта 3 куплети такі: «10. Дівчина моя заручаная, чого ти така засмучаная? 11. Ой, як же мені смутной не бути – кого я люблю, трудно забути. 12. Учора кохав козаченько мій, сьогодні уже він і сам не свій». Пісня з с. Троща Житомирського повіту на Волині.

Зажурилася. Чорнетки цієї пісні в Архіві немає. Лишаємо її без змін. За вказівкою Я. Д. Греха, її восени 1917 р. співав хор у Тульчині на концерті.

Ой розвився. Ще 1899–1901 рр., учителюючи в Чуківській школі, Леонтович організував там шкільний оркестр і розклав для нього цю пісню (в Архіві Леонтовича в учнівському зошиті лишилися партії I та III скрипки із назвою «Ой розвився та й при дорозі явір» та трохи відмінною мелодією). Отже, розкладка, що її тут беремо із зошита 23 пісень, це є друга редакція, опрацьована 1917 року. Мелодію й слова Леонтович, мабуть, сам записав на Поділлі.

Пішов милий. Мелодію та слова Леонтович узяв із ч. I збірки Поліщука – Остаповича (№ 5, с. 11–12). Тут є 5-й куплет, що його оминув Леонтович: «Й ніхто ж мене не полюбить, ні кавалер, ні вдівець, тільки той мене пригорне – вислужений молодець». Динаміку деталізуємо за записом Остаповича та рукописом Леонтовича. Пісня з с. Пляшівка Крем'янецького повіту на Волині.

Закувала зозуленька. Друковано «II збірка пісень з Подолля», ч. 6. Мелодію записано в м. Тиврові. Розкладка 1902 р. В 5 такті в партії сопрана на ноті *мі* у автора стоїть бекар в дужках.

Ой це йду. Чорнетку розкладки ми знайшли перед чорнеткою «Ой, матінко» в зошиті, що на попередніх сторінках має дати 28 й 31 грудня 1915 р. й 8 січня 1916 р., а на дальших, кінцевих, сторінках – 9 лютого 1916 р. Ці дати, як видно, визначають межі періоду, коли Леонтович опрацьовував ці розкладки. Ці пісні Леонтович узяв із «Українського весілля» запису Ів. Демченка; «Ой це йду» там на с. 126, № 277. Темп тут «Moderato». Пісня з м. Монастирищі Липовецького повіту. Чорнетка Леонтовича цієї розкладки надто ескізна, до того ж 2-ге проведення не підтекстоване. Отже, ми не можемо ручитися, що наша редакція цієї розкладки (партії інших голосів, що супроводять мелодію; «Ой!» супровідних голосів; розташування текстів 5 куплетів поміж двома проведеннями тощо) відповідала б достотно чистовому примірникові Леонтовича (якщо він був). Напр., у 2-му такті I проведення в сопран під *ля* і *соль* (3-я чвертка такту) стоїть *до-diez* 1-ї октави; але ми не наважуємося його кудись притулити; а після II проведення Леонтович списав мелодію 2-го такту в другій октаві (перші сопрано); це дає привід гадати, що в Леонтовича могло бути й III проведення. Поруч розкладки Леонтович занотував текст одного куплета, що його немає в етнографічному записі Демченка. Гадаємо, що цей текст Леонтович сам уклав, щоб замінити такий середній куплет етнографічної редакції: «Пішла смерть, пішла смерть до Господа Бога: не можна його взяти – гуляє небога». Отже, за 3-й куплет беремо текст Леонтовича. Сюжет цієї пісні близький до пісні «Ой п'є вдова, гуляє».

Ой ходила та Маруся. Чорнетку цієї розкладки Леонтович не підтекстував. Поруч розкладки він описав назви кількох пісень, що їх брав (чи тоді хотів узяти) із збірника Конощенка: «Ой горе тій чайці № 9, Соловейку рябенський № 14, Ой у полі № 35, Пожену я лебеді № 41, Ой ходила Маруся № 95» тощо. Отже, текст беремо з II сотні Конощенкової (№ 95, с. 133). Пісня з с. Обознівки Єлисаветградського повіту на Херсонщині. Пісня весільна – співають її, як сирота заміж іде. Варіант є в Лисенка в «Чорноморцях».

Темп Конощенко визначив: «Andante cantabile». Над розкладкою Леонтович написав: «Для одного, двох, трьох і чотирьох жіночих голосів», а під розкладкою подав таку нотатку: «Співаючи пісню на 3 голоси, треба викинути в останніх 3 тактах ноти 2-го альтя або партію 1 сопрана; двохголосно – 1) викинути 2-го сопрана в 8, 9, 10 та 11 тактах та 2) в останніх трьох викинути сопрано (очевидно, перших сопран. – Я. Ю.) і 2 альтя; одноголосно – співати мелодію 1 сопрана, а в останніх, трьох тактах – мелодію 2 сопрана». Голос перших сопран у 6 та 7 тактах виправлено за вказівкою О. М. Подоляк, що колись співала в шкільному хорі Леонтовича. У чорнетці Леонтовича в 7 такті перед *фа* стоїть *дієз* у дужках.

Ой сивая зозуленька. Її Леонтович узяв із збірника Квітки (№ 74, с. 73). Текст виправляємо за записом Квітки. Її Леонтович почав розкладати, очевидно, на початкові квітня 1920 р. (на звороті першої чорнетки – чорнетка «А в тому саду» з датою: «4 квітня 1920 року, с. Марківка»). У Квітки, як і в чорнетці Леонтовича, темп: «Moderato». У Квітки такти 14, 27 та 41 – розміру $\frac{3}{4}$ (Леонтович повикидав першу чвертку, поєднану лігою з попереднім тактом). До 29 такту мелодія в розкладці Леонтовича йде в партії перших сопран, а з 30 такту починає блукати по різних партіях, часом несподівано перескакуючи з одного голосу до іншого, а часом і просто зникаючи: у т.т. 30–32 – вона в II сопрано, у 38 такті (3 та 4 вісімки) – зовсім зникає, 39–40 т. – в альтів, у 41 (3 та 4 вісімки) – в альтів, у 42–45 т. – у II сопрано, у 46–47 т. – у I сопрано, у 48–49 т. – зникає, у 50 т. – у II сопрано, а з 51 т. й до кінця – у I сопрано.

Грицю, Грицю, [до роботи]. Із зошита 23 пісень. Цю жартовну пісню розклав для шкільного хору й Степовий (див. його «Проліски», вип. III, № 30).

Ой лис до лисиці. Леонтович визначив темп «Allegretto».

Ой ти знав. У зошиті чорнеток Леонтовича, що він їх опрацював 1909 р., є варіант цієї пісні (з фп. супроводом). На ньому Леонтович позначив: «Из сб. Конощенка», тобто із II сотні (№ 81, с. 110–111). Конощенко визначив темп: «Allegretto», а Леонтович у рукописові: «Не дуже хутко». Зміст пісні Леонтович ошляхетнив, викинувши сагиру на зіпсовану містом жінку, що її селянство висловило в 3-му куплеті (запису Конощенкового): «Ой ти знав, нащо брав мене, недорослу: мене мати годувала, як свиню поросну!» Пісня з с. Нестерівка-Вершацька Олександрійського повіту на Херсонщині.

Добрий вечір, дівчино. Із зошита 23 пісень, де її Леонтович умістив першим номером. Давня пісня, майже тожогня мелодія якої є в збірнику «Южно-руські пісні з голосами» (Київ, 1857 р.), а також у Рубця («Сборник украинских народных песен», вип. II, СПб., 1870, № 4 та «60 народных русских и малорусских песен», № 34).

Ой, сербине. Пісню цю Леонтович узяв із ч. I збірки Поліщука–Остаповича (№ 1, с. 3–5). Вона тут має назву «Сербин» і починається: «Ой у полі криниченка, там холодна водиченька». Але Леонтович почав із 3-го куплета й одібрав із 23 куплетів тільки-но 10, що віддають сюжет

пісні. Розмір пісні в Остаповича та в рукописові Леонтовича мінливий: $\frac{7}{4}$, $\frac{5}{4}$ та 2 такти по $\frac{3}{2}$. Темп Остапович визначив: «Помалу». Динаміку визначаємо за Остаповичем. Пісня ця з м. Краснопілля Житомирського повіту на Волині. У Поліщука: «Сербиночку», «дівчиночку», але Леонтович змінив: «Сербиноньку», «дівчиноньку».

Сіно моє, сіно. Пісня – із ч. III «Збірничка» Поліщука – Остаповича (№ 1, с. 9–10). Крім куплетів, що їх подав Леонтович, там є ще 7 куплетів. Пісня з с. Лихосілка Житомирського повіту на Волині.

Про Нечая. У рукописові Леонтович позначив: «Історична пісня. Збірн. М. Лисенка». У Лисенковому «Збірникові українських пісень», IV випуск, темп визначено: «Andante». Текст Леонтович вибрав із Лисенкових варіантів Г та Д., оминувши низку куплетів.

Нарвала квіточок. На рукописові цієї пісні [як солоспіву. – В.К.] Леонтович позначив: «м. Тульчин, 21 Дек. 1916 г.» Звідки він узяв мелодію – не знаємо. Можливо, що сам записав, чувши від когось. Не певні ми за склад «од» у слові «одкликалася». На цій ноті (*ля* 6-го з кінця такту) Микола Дмитрович узагалі не подав жодної підтекстовки (бо поставив плямку); ми гадаємо, що тут має бути «од», хоч у контексті цілого куплета це слово вважаємо за недоречне (виходить, що «кликкала милого» і сама собі «не одкликалася»?!). Слідом за цим солоспівом у рукописові Леонтович накреслив ескіз розкладки на хор.

Їхав козак на війноньку / Ішов стрілець. У зошиті рукописному поруч назви цієї пісні Леонтович нотує: «Од Я. Греха, з Галичини. Воєнна пісня Українських Січових стрільців». Отже, він уважав цю пісню за народню. І тільки пізніше, у жовтні 1919 р., як він короткий час був у Кам'янці, від автора цієї пісні, військового капельника січових стрільців М. Гайворонського, довідався про свою помилку (бо пісню зкомпанував М. Гайворонський) і просив пробачити йому цей огріх. У рукописові він визначив темп: «Помірно». До слова «насилу» (в 3-му куплеті) зробив таку примітку: «Гірка іронія з приводу подій за часи теперішньої війни». Розкладку Леонтович опрацював восени 1917 р.

Пливе човен. Із зошита 23 пісень. Поширена на Україні побутова пісня (варіанти її дивись у Лисенка – «Збірник українських пісень», VI вип., № 30, XII десяток для хору, № 7 та жіночий дует, видання Дніпросоюзу; є вона і в збірнику Хведоровича, у збірнику «Луна» Стеценка, у Сокальського тощо).

Ой три сестриці. Розкладку цю Леонтович зробив, мабуть, 1917–18 р. або трохи раніше. Пісню він узяв із I сотні Конощенка (№ 78, с. 107), де темп: «Adagio». У чорнетці Леонтовича є текст тільки одного куплета. Текст дальших куплетів беремо в Конощенка. Пісня з с. Збур'ївки на Таврії. У 2 та 8 тактах Леонтович мелодію змінив. У чорнетці не позначено, як треба виконувати. На нашу думку, останній такт було б доцільно співати *pianissimo* та *sotto voce*, але без *ritenuto*.

Ой дай же, Боже. Її Леонтович узяв із ч. II збірки Поліщука – Остаповича (№ 15, с. 31), оминувши 3 куплет «Під березою зацвіла бразалія, та нема мого першого кавалера».

У 3 куплеті Леонтович вставив «та», а в 4 куплеті – «ти». Дещо в голосоведенні виправлено за чорнеткою Леонтовича та записом Остаповича. Розкладка – мабуть, років революції. Пісня з с. Троща Житомирського повіту на Волині. В Остаповича та в першій чорнетці Леонтовича темп: «Помалу», але в чистовому рукописові Леонтович позначив інакше: «Помірно». В Остаповича пісня має 4 такти: $\frac{3}{2}$, $\frac{5}{2}$, $\frac{3}{2}$, $\frac{5}{2}$, але Леонтович обидва такти розміру $\frac{5}{2}$ розбив на 2 такти: $\frac{4}{4}$ та $\frac{3}{2}$.

Калино-малино, чого посихаєш? Пісню Леонтович узяв із ч. I збірника Поліщука – Остаповича (№ 3, с. 8–9). Із 17 куплетів Леонтович узяв тільки перші п'ять. Леонтович визначив темп: «Помалу», Остапович же: «Дуже помалу». Динаміку визначаємо за записом Остаповича. Проти III голосу Леонтович визначив: «Альти або тенорі». Пісня з с. Бурківці, Житомирського повіту, на Волині.

Ой з-за гори кам'яної. Цю I-шу ред. Леонтович умістив до «I збірки пісень з Поділля», сам записавши її. В одному з двох рукописів її Леонтович намагався сопранову партію поділити на 2 голоси, але виразно це зробив тільки в останніх тактах і написав: «2-й голос *ad libitum*». Текст дальших куплетів дивись у розкладці на мішаний хор (див. там і наші примітки), що була V редакція цієї пісні в Леонтовича.

Ой у полі та туман-димно. У чорнетці Леонтович підтекстував тільки один куплет. Інші беремо в Конощенка. Решту куплетів дивись у розкладці на мішаний хор та в наших примітках до неї. Обидві розкладки Леонтович опрацював, мабуть, одночасно.

Черчик. Чорнетку цієї розкладки Леонтович умістив на одному аркуші з чорнетками «Ой, матінко», «Над річкою бережком», «Ой з-за гори чорна хмара» та «Ой у полі та туман». Отже, розкладку «Черчика» зробив, мабуть, 1915–16 навчального року. Дальший текст та наші примітки дивись на с. 383 (примітки до міш. хору – В. К.).

Зеленая та ліщинонька. Леонтович розклав цю пісню, мабуть, 1917 р. Чорнеток цих розкладок в Архіві немає. Деяке виправлення робимо на підставі чорнеток розкладки для мішаного хору (див. с. 143), а також на підставі II сотні Конощенка, звідки Леонтович узяв мелодію та слова пісні (с. 22–23, № 13). Темп Конощенко визначив: «*Andante cantabile*»; розмір нот там удвоє менший, ніж у Леонтовича; і тактовий розмір мінливий – $\frac{3}{4}$ та $\frac{2}{4}$. У Конощенка словесний текст такий: 3-й куплет – «Ой, хоч зав'язала, хоч не зав'язала, гей!, гулять його не пускала»; 4-й – як 3-й, друкований тут; 5-й – як 4-й, друкований тут, що ми виправили його відповідно до Конощенкового; 6-й – «Ой чи ти спиш, а чи так лежиш? Гей, чом до мене не виходиш?»; 7-й – як 6-й, друкований тут; 8-й – «Ой рада б я к тобі виходити, – гей, лежить нелюб: боюсь розбудити!»; 9-й – «Одвернися, мила, од нелюба, – гей!, я застрелю його, як голуба!»; 10-й – «Ой чи заб'єш, чи не заб'єш, гей!, тільки мені віку вбавиш». Пісня із Звягеля (на Волині). Текст 5 куплета (тут 4-го) у чорнетках на мішаний хор Леонтович виклав так: «Підхожу я та під віконце, гей, вийди, вийди, моє серце» (хоч у поголосниках, що їх Леонтович розписував для хору, текст цього куплета тотожний із Конощенковим). Як

свідчить Я. Д. Грех, цю пісню Леонтович з мішаним хором виконував у Тульчині восени 1918 року.

Ой під у я в ліс по дрова. Її Леонтович умістив до «I збірки пісень з Поділля» (1900–1901), сам записавши її на Поділлі. Зредагували ми її з двох рукописів, що різняться тільки подекуди словесним текстом (у 3 куплеті: «ззірву я гарну» та «пливи моя»; у 5 куплеті: «твоя гарна»). Дивись також наші примітки до розкладки на мішаний хор на с. 387 (примітки на м. х. – В. К.).

Ой гай, мати, гай. Першу редакцію цієї пісні на мішаний хор дивись на с. 389 (примітки на м. х. – В. К.), (там і наші примітки до неї). А цю другу редакцію Леонтович умістив у рукописному зошиті, що на початкові має дати 10 та 11 квітня 1906 року. Кінець цього зошиту десь зник. Дуже шкода! Бо там була, мабуть, і друга частина другого проведення, а, може, ще й інші варіанти. Отже, щоб не викидати цікавої I частини другого проведення (два такти розміру $\frac{3}{2}$), ми для II частини того проведення беремо II частину I проведення. Цієї розкладки Леонтович не підтекстував. Отже, текст беремо з розкладки для мішаного хору. Зважаючи на зміст тексту пісні, варто було б під друге проведення підтекстувати 3-й куплет – слова матері, щоб зробити з пісні ніби діалог. Але вже з самого початку 2 проведення ритміка, що її дає Леонтович (дві вісімки й чвертка), не збігається з ритмовим наголосом початку 3 куплета («Ой, доню»). Отже, під 2-ге проведення можна підтекстувати самий-но другий куплет, а 3 і 4 куплети треба співати з I проведенням. Опрацьовуючи цю розкладку, Леонтович, очевидно, намірявся продовжити друкувати свої твори, бо вище цієї розкладки він списав зміст проєктованих I та 8 збірок; до останньої мала ввійти й пісня «Ой гай, мати». Серед пісень 8-ої збірки він називає нам зовсім невідомі його розкладки: «А в кривого танця» та «Ой, у лузі калина». Але тоді Леонтович чомусь не друкував тих збірок і тим не дав нам змоги обізнатися, як із тими піснями, так і з повною розкладкою «Ой гай, мати», що частину її тут подаємо. У рукописові Леонтович позначив, що 3-тя збірка мала бути «на 1, 2, 3, 4 голоси з проводом фортеп'яна». Але до цієї пісні в рукописові Леонтович супроводу не подав. Розкладку для мішаного хору див. на с. 150.

Не ходила на улицу. Із зошита 23 пісні. Розкладку на мішаний хор із дальшими куплетами та наші примітки див. на с. 390.

***

Оригінальні композиції М. Леонтовича

М. Д. Леонтович до 1918 р. майже ніколи не писав оригінальних композицій; він завжди брав готовий тематичний матеріал (мелодії народніх пісень або якихсь авторів, а часом і цілі чужі композиції) і аранжував, розкладав їх на хор тощо. Оригінальних композицій за цей період (1897–1918 рр.) було в Леонтовича тільки-но декілька (усі недруковані): «Колискова пісня» (скрипка з фортепіано), кілька фортепіанних спроб, як наприклад, «Венгерка», «Марш» тощо, дві редакції (сольоспів та жіночий хор) на

слова Б. Грінченка «Мамо любя» [«Зорі». – В. К.], уривок із «Гамалії» та «Невольника» Т. Шевченка тощо (усе це композиції періоду між 1897 та 1910 рр.).

І тільки з 1918 року Леонтович більшою мірою починає віддавати увагу творенню оригінальних композицій. Переїхавши на початку 1918 р. до Києва, він потрапив серед оточення, що ставило до нього збільшені (проти тутьчинського оточення) вимоги. Природним наслідком цього впливу було поширення обсягу творчості Леонтовича.

Восени 1918 р. київське громадянство готувалося святкувати 25-літній ювілей поета Миколи Вороного. У цьому бере участь і Леонтович, пише хор на слова «Легенди» та починає компонувати мелодекламацію на вірш ювілянтів «Спомини» (на чорнетках цих творів Леонтович позначив: «До ювілею М. Вороного 1918 р., 22 листопаду»; у «Споминах» написав музику тільки до 2-х куплетів). «Легенду» вперше виконував під орудою О. А. Кошиця І Український Національний Хор у Києві 31 грудня (ст. ст.) 1918 р. на ювілей поета.

У щоденникові своєму на початку червня 1919 р. Леонтович виписав із «Української Музи» (вип. 5, 1908 р.) слова вірша К. О. Білиловського «Моя пісня». Тут же поруч він накреслив мелодію партії тенора (сольо) та хору цього твору. На чистовому ж примірникові (щоправда, як видно, не останньої редакції) він нотує: «17 вересня 1919 року, Київ». Отже, літо 1919 р. – час творення цієї композиції.

Ми певні, що й інші 2 речі, розміщені в цьому збірникові, – «Літні тони» та «Льодолом» Леонтович написав теж у Києві, але визначити це точніше не маємо підстав.

Крім цих творів, Леонтович почав був компонувати (але не викінчив) ще й такі твори: мелодекламацію «Все я знаю, все забула» (сл. Г. Чупринки), мішаний хор «Хай літають вітри» (сл. О. Олесья; на чернетці Леонтович написав: «Посвята І Національному Хорові у Києві») та оперу «На Русальчич Великдень».

Хоч на 1918–19 рік Леонтович мав уже 20-літній композиторський стаж, але, як бачимо, друковані в цьому збірникові пісні належать до небагатьох і чи не перших кроків його творчості на власну тематику. Тому не дивно, що деякі з них (як, напр., «Моя пісня» та «Легенда») певною мірою віддають аматорством. Передчасна ж смерть не дала йому можливості зрости в цій новій для його творчості галузі.

Льодолом. В Архіві рукопису Леонтовичевого цієї пісні немає. Довелося звірити тільки-но з друкованим раніше примірником (див. «Червоний Заспів», вип. I) та з рукописним примірником, що його переписав Український Державний Хор ім. Леонтовича в Харкові (переховується в Архіві). Тому не можемо подати автентичну (Леонтовичеву) редакцію 4-го такту другої частини твору (в усіх трьох джерелах цей такт викладено різно; лишаємо без зміни редакцію 1-го видання цього збірника, вважаючи її за ближчу до автентичної). Словесний текст перевірили за друкованим віршем Г. Чупринки.

Літні тони. виправляємо за чорнетками. В одній із чорнеток цього твору ми розшукали таку коду першої частини:

За вказівкою Леонтовича (в тій самій чорнетці), коду цю треба співати перед другою частиною (замість 8 тактів перед *Fine*...); кінчаючи ж пісню, треба [знову] співати ту коду... Отже, тепер маємо завершено трьохчастинну форму композиції. Словесний текст перевірили й виправили за друкованим віршем Г. Чупринки (1. «Поезії», т. 1, видання «Криниці», 1918 р., с. 127; 2. «Твори». Прага, 1920 р., с. 73).

Моя пісня. Нам не вдалося розшукати останньої редакції цього твору. Отже, деякі виправлення робимо на підставі кількох рукописів, що є в Музичному Архіві Леонтовича (при Київ. Філії ВУТОРМ) та що ми їх розшукали на Поділлі, залишаючи без зміни пізніші, так мовити, «нашарування» (які, можливо, і не належать Леонтовичеві). У чорнетках Леонтович визначив темп: «Moderato». Словесний текст реставруємо за друкованим віршем Білиловського (див.: «Українська Муза», 1908 р., вип. 5, Київ, с. 403). Уперше цей твір Леонтовича видала Головополітосвіта Н. К. О. [Народного комісаріату освіти] в Харкові окремим номером.

Легенда. виправлення робимо на підставі низки чорнеток, що є в Архіві. У чорнетках до «Allegretto» та «Помірно» Леонтович додав ще: «Не хутко». Словесний текст виправляємо за друкованим віршем М. Вороного (1. «Ліричні поезії», т. I, видавництво «Дзвін», Київ, с. 76; 2. «Поезії», т. I, вид. друге, видавництво «Січ», 1920 р., т. 31). Там є ще один куплет (по порядку 4-й), що його Леонтович чомусь оминув:

«Та мила його не боялась гріха:
Була, як гадюка, зрадлива, лиха.
Ой леле! – зрадлива, лиха».

Дещо виправляємо й за рукописом Леонтовича, що його ми одержали від М. В. Підласової. Уперше цей твір видала Головополітосвіта Н. К. О. [Народного комісаріату освіти] в Харкові окремим номером.

***

«На Русальчин Великдень»

Навесні 1919 р. Леонтович відвідав якось І Українську гімназію в Києві (тепер І трудшкола). Директор звернувся до нього з проханням щось написати на текст Б. Грінченка. Леонтович погодився й просив дати текст. Одержавши вірш, писаний у розмовній формі, – «На Русальчин Великдень (З сільських оповіданнів)», Леонтович швидко поклав на музику деякі уривки з нього. У щоденникові своєму під 11 травня він нотує: «Вчора почав, сьогодні кінчив музику до дитячої сцени Б. Грінченка «На Русальчин Великдень». Мають виконувати в І гімназії 15 травня (день Бориса)». І на чорнетці Леонтович позначив ту саму дату. Як свідчить П. О. Козицький, «діти дуже полюбили цей твір Леонтовича і завжди, коли їм доводилося «само діяти», тобто підбирати музику до своїх п'єс, то в першу чергу вони використовували хорики з «На Русальчин Великдень»...

Цю музику, писану із спеціальною метою, щоб її самі діти виконували, не треба вважати за оперу на текст цього ж твору Грінченкового. Леонтович почав писати оперу трохи пізніше – з листопада 1919 р., як утік від денікінців із Києва до Тульчина. Він встиг написати музику приблизно на $\frac{3}{4}$ тексту. Тексту цього вистачало тільки на I акт опери, але учениця Леонтовича Н. В. Танашевич поширила її до трьох актів. Та передчасна смерть Леонтовича урвала цю працю. Ця музика – оперова – далеко цікавіша за ті №№, що їх Леонтович писав у Києві для дітей...

Як ми вже відзначили, на Грінченків текст «На русалчин Великдень» (див.: Б. Грінченко. Писання. Том I. Київ, 1903, с. 300–312) Леонтович написав був музику для дітей. Тоді ж дехто з музик намовляв Леонтовича написати оперу. Чи щось робив Леонтович для цього, перебуваючи ще в Києві, певних відомостей не маємо. Можливо, що під кінець літа він щось і написав. Маємо рукопис, де є початкові такти музики мелодекламації козака та дальші нумери – інструментові *Andante*, заклик русалки «Ой часу не гайте», репліка козака «Мара чи сон», пісня русалки «Чи всі ви, сестриці», хор «Усі ми, сестриці» та танок русалок з реплікою козака «Ой що це мені згнітило»... Є деякі підстави припускати, що цей рукопис Леонтович писав ще перед поверненням до Тульчина, тобто, мабуть, ще в Києві. На одному ж, чистішому, примірникові фортепіанового *Andante*, що він його тут називає «Сцена після аріозо козака», він позначає дату: «Листопад 1919 р.». Як ми встановили, він цього місяця був уже в Тульчині і, як видно, зразу ж узявся до праці над оперою. На тому своєму рукописові Леонтович зробив ще й таку нотатку: «Матер'яли до оперети «Русальчин Великдень»». Отже, тут, крім дати, цікавий нам і намір Леонтовича писати не оперу, а тільки оперету (та й пізніше, мабуть, наприкінці червня 1920 р., він у листі до К. Стеценка пише: «Дуже

мізерно виходить музика та інструментовка: назвати оперою ніяк не можна»¹.

Але взимку 1919–20 р. Леонтович над цим твором працював, мабуть, дуже мало – через тяжкі життєві обставини, а також, мабуть, і через брак тексту Грінченкового. Тільки в листі з 4 / VI 1920 р. (до Стеценка) він пише: «Текст “Русальчиного Великодня” я дістав. Робота посувається трохи мляво, але йде – навіть оркеструю помаленьку». Я. Д. Грех, що з ним разом Леонтович учителював у Тульчині, згадує, що Леонтович «думав скомпонувати маленьку оперу для дітей шкільного віку. Вже з самого початку його не задовольняв короткий текст Грінченка. Він звертався до мене, чи не міг би я розширити цей текст – з одної дії зробити дві або й три. Шукав поради, в яким би напрямку розширити цей текст. Коли я відмовився це зробити, Леонтович згадав, що він знає одну свою ученицю, котра вже не раз пробувала своїх сил на полі української поезії. Цею ученицею була Надія Вас. Танашевич». Вона жила в Гайсинському повіті недалеко від села, де був батько Леонтовича. Отже, влітку (мабуть, у червні) Леонтович і т. Грех помандрували туди. Очевидно, незабаром після повернення звідти Леонтович сповіщає К. Г. Стеценка: «Знайшов поетесу для моєї опери, яка значно поширила перший акт², змінивши його кінець (порівнюючи з Б. Грінченком), і утворює ще два акти. Правда, ми з твором Б. Грінченка поведимся теж безцеремонно. Але в свій час зробимо до цього оговорку». У цьому ж листі, повідомляючи, що має приїхати до Києва, Леонтович додає: «Привезу щось з опери порадитися відносно її музики та оркестровки з Вами, Яворським, Акименком»³. Приятелі Леонтовича підбадьорювали його в цій праці. Так, наприклад, К. Стеценко в своєму листі з Києва дає йому такого наказу: «Пишіть же і кінчайте Вашого “Рус. Великодня”. Тут всі з нетерплячкою ждуть на нього».

Але в цій роботі стояло на перешкоді те, що Леонтович раніше, як ми вже відзначали, не проходив курсу інструментовки. Кільком своїм знайомим він скаржиться, що йому бракує техніки, що він не знає оркестровки («Ех, оркестровочку б мені вивчити!» – казав він). Він намагається бодай тепер надолужити цю нестачу: ходить до місцевих жителів – колишніх військових капельмайстрів Свободи й Веселі й працює в них⁴. Пише він Стеценкові: «Прошу вас передати через кого-небудь трохи оркестрових партитур, починаючи з легких “Свадьба Фігаро” та кінчаючи Чайковським, Римським-Корсаковим, Вагнером і т. ін. Я знаю, що так багато не можливо, але передайте хоч що-небудь: у Вас, наприклад, є симфонії Бетховена та Чайковського. Потім, може, знайдеться що-небудь Скрибіна (з останніх форт. творів), хоч одна річ⁵. Те й друге здалося б мені: в справі моєї так званої опери, яка, до речі, має бути у трьох актах. Кінчаю вже I акт, навіть оркеструю».

¹ В іншому листі (до С. Ф. Тележинського) він написав: «Працюю над оперою, хоч, може, не вийде нічого путящого із неї».

² Її рукопис цього акту, що є в Архіві Леонтовича при Київ. Філії ВУТОРМ'у, має назву: «Драматично-оперний етюд в 1-й дії». – Я. Ю.

³ Тобто Я. Степовим. – Я. Ю.

⁴ У бібліотеці своїй із підручників інструментовки Леонтович мав «Элементарное руководство по изучению инструментовки» Праута.

⁵ У бібліотеці Леонтовича була «Сатанічна поема» Скрибінова. – Я. Ю. [Йдеться про «Поему екстазу» О. Скрибіна. – В. К.]

Спробував він надіслати до Києва уривок з музики опери (починаючи зі вступу *Andante* перед «Сестриці кохани, у коло ставаймо» й кінчаючи словами хору русалок: «Ану, вгадай!»). На тому рукописові він так пише Стеценкові: «Прошу Вас, Кирило Григоровичу, зробити оркестровку цих №№. Попросіть Козицького також оркеструвати. Ці оркестровки при нагоді передайте в Тульчин. Я також інструментую ці №№ і, порівнявши, буду вчитися цій науці. Вам у Києві це легко зробити, а мені без знання оркестра і не чуючи його ніколи це дуже трудно. Ваші оркестровки стануть мені до помочи».

Але несподівана смерть урвала цю його працю: інструментовки він так і не опанував. У рукописі одинокого нумеру, що він його оркестрував (пісня 4-ї русалки), ми знайшли такі елементарні помилки: 1) з тромбона він робить транспонувальний інструмент (*Trombone in B*), 2) партію ж вальдгорна (дарма що пише «*Corn in F*») зовсім не транспонує. По інших же рукописах він подекуди нотує: «*Corn*», наміряючись завести цей інструмент до симфонічної оркестри (цей інструмент рідко коли можна здибати в складі симф. оркестри; отже, в Леонтовича до цього спричинилося, мабуть, те, що він студіював оркестровку в військових капелюшників).

Наприкінці жовтня 1920 р. до Тульчина заїхала на 2 концерти Друга мандрівна капеля Дніпросоюзу під орудою Стеценка. Леонтович скористався з цього випадку й ознайомив Стеценка з своєю працею над оперою. Програвши дещо з неї, він (як пише Г. Д. Гриневич) запитав Стеценка: «Ну що, як?» – Та добре! – відповів той, – але вже дуже просто; так, модуляцій мало. «Ну й гаразд! – сказав Леонтович; я, бачите, хочу, щоб мене мужики розуміли»¹. Із Стеценком Леонтович умовлявся, що оперу закінчить до Великодня 1921 р.

За кілька днів перед смертю Леонтович давав Н. В. Танашевичевій вказівки, в якому напрямкові складати далі лібрето. За його задумом, Грінченкову ідею треба було змінити й створити справжню широку фантастичну українську оперу.

Як свідчить І. І. Стоянов, Леонтович, працюючи над аріями русалок, пояснював, що «за поемою русалок можна поділити на три категорії, залежно від їхнього “стажу”». Одна категорія – це новенькі русалки, які ще не втратили зв'язку з земним життям, – вони живуть переважно земними спогадами і вражіннями. Друга категорія – русалки перехідного становища: з одного боку, вони вже призвичаїлися до нових обставин існування, а з другого – в їхній пам'яті ще не зникли спогади про земне життя. Третя категорія – русалки, що втратили будь-який зв'язок із земним життям. Усе це треба було виобразити музикою. Мене найбільше вразили арії русалок другої категорії. Сама непевність і несталість мотивів характеризувала подвійне становище цих русалок. Ось-ось накреслюється мотив і ніби хоче опанувати всю арію, аж раптом – мотив уривається, злегка накреслюється новий, поволі міцніє; момент – і зникає й цей мотив». Це – свідчення слухача-а-

матора, що випадково став за свідка праці Леонтовича над оперою. Отже, воно не зовсім відповідає тому, що дають самі матеріяли опери (найбільшу несталість бачимо саме в новенькій 6-ї русалки тощо). Але Леонтович не любив ознайомлювати навіть близьких приятелів із процесом і рухом своєї творчої праці. Отже, тому навіть такі, не досить певні відомості мають деяке значіння в справі обізнання з творчістю композитора.

Хоч Леонтович за кілька днів перед смертю й казав, що перший акт він викінчив і написав навіть деякі хорові пісні для дальших актів, але рукописи, що їх маємо й друкуємо тут, свідчать, що навіть I дію він не викінчив остаточно.

Він казав, що в II й III актах хоче використати ті народні пісні, що він їх записав від Н. В. Танашевич (кілька десятків пісень). Отже, можливо, зробивши 1920 р. розкладки деяких із тих пісень («Сине море», «Смерть», «Гей-йя, сьогодні», «Ой сивая зозуленька», а, зокрема, розкладку «Чогось мені трудно», що її рукопис уміщено поміж оперовим матеріалом (хоч невідомо, від кого Леонтович її записав), Леонтович намірявся вставити їх до дальших дій опери (хоч жадних нотаток про це в рукописах тих розкладок немає)...

Леонтович був один із трьох співлібретистів цієї опери (Грінченко – Танашевич – Леонтович). Про це свідчить і його власна заява в листі до Стеценка («...Ми поводитимся безцеремонно...»), що ми її вже наводили; і його вказівки Танашевич, як далі писати лібрето; і низка його переробок і доповнень до лібрета I дії...

Оцінюючи загалом цей матеріал, треба зважати насамперед на час, коли його Леонтович опрацьовував. 1919–20 років українського оперового мистецтва як суцільного органічного процесу ще не було. Російська ж опера (і в Росії, і на Україні) тоді ще провадила свою працю цілком у давніших напрямках, що їх визначило передреволюційне оперове життя. Отже, питання про осучаснення оперового репертуару, що тепер, за наших днів, стоїть дуже гостро, тоді ще не виникало, і сюжет оперовий (як це ми докладніше пишемо в іншій праці) базувався тоді, головне, на кількох моментах: 1) історизм, 2) фантастика, 3) кохання та 4) походження оперових персонажів з вищих верств суспільства; подекуди ж (у «національних» операх) була ще й певна національна романтика. Ці моменти більшою чи меншою мірою лежали в основі майже всієї передреволюційної оперової творчості. Соціальних же питань тодішня оперова творчість майже ніколи не порушувала.

Отже, і в основі опери Леонтовича лежать ті самі трафаретні оперові моменти: фантастика, кохання й трохи національної романтики (її сам Леонтович, поширюючи текст, намагався створити в цій опері). У I дії деяке (хоч і досить бліде) соціальне пофарбування має арія 4-ї русалки. Антирелігійний момент знаходимо в арії 5-ї русалки. Поза цим немає тут і натяку на соціальний зміст.

Даремна річ домислюватися, який вигляд мав би сюжет усієї опери, коли б закінчені були всі три акти її. Але сумнівний вже самий той факт, що питання про створення II й III актів виникло тільки тоді, як I акт було великою мірою

¹ Дехто переказує, що в цій розмові, замість «розуміли», Леонтович ужив терміна: «співали».

опрацьовано, – це могло спричинитися до певної штучності й надуманості сюжетної будови цілого твору.

Треба також узяти на увагу, що т. Танашевич, що до неї Л. звернувся в справі створення лібрета, аніж не обізнана була з вимогами, що їх треба ставити до сценічного (зокрема, оперового) твору. Приблизно так само мало обізнаний був з цим і Леонтович, що він, як ми вже відзначали, ніколи, власне, не мав щільного зв'язку з роботою оперових театрів (спорадичне слухання опер за такий зв'язок в жадному разі вважати не можна).

За таких обставин не дивно, що вже й I актові бракує сценічності й динаміки – тут панує статичність; поодинокі драматичні моменти тут виняткові й статичності не зменшують. Характер музики тут більше камерний, аніж драматично-сценічний.

Проте мусимо визнати, що в історії української музики цей твір має зайняти певне місце. Складністю й гостротою засобів музичного викладу деякі нумери опери перевищу-

ють те, що перед 1919–20 р. було створено в українській музиці. Та й у творчості Леонтовича цей оперовий матеріал, знову підкреслюємо, є новий крок: 1919–20 р. композитор, як бачимо, пішов чимало наперед.

Цей оперовий матеріал спростовує ту помилкову думку, що її не раз висловлювали були в пресі, пишучи про Леонтовича, ніби він замкнувся в праці над аранжуванням народньої пісні й далі за це обмежене коло не пішов. Цей матеріал примушує нас відмовитись від твердження, що Леонтович законсервувався в творчості для хору. І коли б із цим матеріалом наше суспільство обізналося зразу по смерті Леонтовича (1921 р.), – такої думки тоді навіть і не могло виникнути. Тепер нам ясно, що Леонтович вже виходив за межу хорових форм творчості. І тільки нагла смерть припинила його творчі шукання й заступила йому шлях до слави українського оперового композитора (що він її, безперечно, набув би, коли б надалі працював над операми).

ПРИМІТКИ

до творів М. Леонтовича, укладені В. Бруссом

(за вид.: М. Леонтович. Хорові твори / Загальна редакція М. Гордійчука. – К., 1970)

Від редактора-упорядника. В. Брусс опрацьовував переважно видання хорової літератури, з якої був добрим знавцем. У видавництві «Музична Україна» за його участю вийшли такі нотні збірники: Співає «Думка» (1970 р.); серія «Хорові твори українських композиторів» (вип. 2, 3; 1968 р.); «Хорові твори українських композиторів 20-х років» (1969 р.) та ін.

Дударик. Побутова пісня, оброблена для мішаного хору *а капела*. У 1899–1901 рр., будучи вчителем Чуківської сільської школи, Леонтович почув «Дударик» у виконанні Чуківського сільського хору, який співав його за збіркою Я. Бігдая «Пісні кубанских казаков» (вип. 3, 1896 р.). Коли вперше розпочав композитор роботу над цим твором, точно не відомо. Але у м. Гришино¹ на Донбасі «Дударик» виконувався шкільним хором Леонтовича у супроводі струнного оркестру 1904–1908 рр. Супровід дублював хорові партії.

Протягом 15 років (1904–1918) композитор переробляв та удосконалював «Дударика» 5–6 разів. У цій збірці на стор. 190 подано варіант з супроводом фп. та варіант *а капела* для дитячого або жіночого хору (стор. 193). Основний варіант для мішаного хору *а капела*, опрацьовано композитором, мабуть, у 1918 році. Форма наскрізна.

[Від упорядника В. К. До цього збірника взято також і варіант «Дударика» для мішаного хору *а капела*, реставрований Б. Луканюком, де збережено четверте кульмінаційне проведення теми, що найбільш відповідає логіці розгортання наскрізної форми твору (за збіркою: Леонтович М. Хорові твори на народнопісенні теми. / Упорядкування і редакція Б. С. Луканюка. – К., 1987)].

Щедрик. Обрядова пісня (щедрівка), оброблена для мішаного хору *а капела*. Мелодію й слова «Щедрика» записано у м. Краснополі на Волині. Працювати над цим

твором запропонував Леонтовичу його вчитель, професор Б. Яворський у 1910 р., але закінчив його композитор значно пізніше. На рукописі, що Леонтович надіслав О. Кошицю до Києва, є помітка автора: «18.VIII, 1916 р.». Вперше «Щедрик» було виконано на концерті колядок 25 грудня ст. ст. 1916 р., який влаштував хор студентів Київського університету під керівництвом видатного диригента, фольклориста і композитора О. Кошиця. «Щедрик» справив незабутнє враження на слухачів концерту. На с. 188 цієї збірки вміщено обробку Леонтовича для жіночого або дитячого хору *а капела*. Форма наскрізна.

Ой посеред двору. Обрядова пісня (щедрівка), оброблена для мішаного хору *а капела*. Взята Леонтовичем зі зб. Поліщука – Остаповича (ч. IV, К., 1913, № 21). Мелодію і текст записано в с. Бурківцях на Волині. Обробку опрацьовано 5 вересня 1916 року. Форма куплетно-варіаційна.

Ой там за горою. Обрядова пісня (щедрівка), оброблена для мішаного хору *а капела*. Декілька щедрівок і колядок, у тому числі й «Ой там за горою», тульчинський вчитель Ф. Лотоцький записав у с. Паланка на Поділлі і в роки імперіалістичної війни [Першої світової – В. К.] передав їх Леонтовичу. Композитор переробляв текст і, може, навіть дописував нові куплети. Закінчив обробку приблизно в 1916 р. Форма куплетно-варіаційна.

¹ Тепер м. Покровськ Донецької області, де 2019 р. уперше відбувся «Щедрик-фест» – конкурсне змагання хорових колективів України. – В. К.

Ой гордопишний пан-господарю. Обрядова пісня (колядка), оброблена для мішаного хору *а капела*. Пісня з Поділля. Записана Леонтовичем від М. Рошахівського. Оброблена восени 1918 року. Форма куплетно-варіаційна.

Ой в Львові. Обрядова пісня (щедрівка), оброблена для мішаного хору *а капела*. Взята Леонтовичем зі зб. Поліщука – Остаповича, (ч. IV. К., 1913 р., № 22). Мелодію і текст записано в с. Бурківцях на Волині. Текст щедрівки частково змінювався Леонтовичем та при редагуванні П. О. Козицьким. Оброблена в 1918–1919 рр. Форма куплетно-варіаційна.

Коза. Обрядова пісня-гра, оброблена для мішаного хору *а капела*. Взята Леонтовичем зі зб. К. Квітки «Народні мелодії» (К., 1917, № 49). Мелодію і текст записано в Звягелі на Волині. Оброблена у 1918 році. Форма куплетно-тричастинна.

В полі-полі плужок ходить. Обрядова пісня (щедрівка), оброблена для мішаного хору *а капела*. Взята Леонтовичем зі зб. Поліщука – Остаповича (ч. IV, К., 1913, № 24). Мелодію й текст записано в м. Почаєві на Волині. На с. 222 вміщено обробку для дитячого або жіночого хору *а капела*. Дату обробки не встановлено. Форма куплетно-двочастинна.

Воротар. Обрядова пісня (веснянка), оброблена для мішаного хору *а капела*. Відомостей про час опрацювання її та ін. не виявлено. Форма куплетно-варіаційна.

Мак. Обрядова пісня (веснянка), оброблена для мішаного хору *а капела*. Взята Леонтовичем з 3-ї сотні збірки А. Конощенка (№ 85). Форма куплетно-двочастинна.

Ой ходить Семенко. Обрядова пісня (веснянка), оброблена для мішаного хору *а капела*. У збірці «Народні пісні» Леонтовича (десяток другий, К., вид. «Дніпро-союз», 1921 р.) є помітка «З зб. А. Конощенка». Інших відомостей про походження цієї пісні не виявлено. Форма куплетна.

Ой хто в тому лісі стукає, гукає. Обрядова пісня (купальська), оброблена для мішаного хору *а капела*. Взята Леонтовичем зі зб. К. Квітки «Народні мелодії з голосу Лесі Українки» (К., 1917, № 34). Мелодію і текст записано у с. Колодязному на Волині. Оброблена, мабуть, у 1918 році. Форма куплетна.

Гра в зайчика. Пісня-гра, оброблена для мішаного хору *а капела*. Про створення Леонтовичем обробки цієї пісні варто розповісти таку коротку історію. Восени 1920 року вчитель Тульчинської школи Г. Гриневич, що навчався у Леонтовича музично-теоретичних дисциплін, награв мелодію. Леонтович, почувши, попросив Гриневича записати її для нього. Хоч Гриневич і відмовлявся, посилаючись на те, що чув її ще до імперіалістичної війни в с. Слобідці-Ярошівській на Поділлі і не може пригадати точно всю мелодію і зовсім забув слова, все ж Леонтович умовив його записати мелодію, хоч частково, а про текст пісні мовив: «Напишіть слова самі так, щоб для дітей було підходяще». Гриневич виконав прохання Леонтовича.

Після загибелі композитора твір залишився в чернетках. Зредагував та доробив чотири останні такти пісні

П. Козицький. У такому вигляді ми її і подаємо. Форма куплетно-варіаційна.

А вже сонце заходить. Обрядова пісня (обжинкова), оброблена для мішаного хору *а капела*. Взята Леонтовичем зі зб. К. Поліщука – Остаповича, (ч. I, К., 1913 р., № 25). В цій збірці пісня має назву «Обжинки». Оброблена композитором у 1919 році. Текст перших двох куплетів написано, мабуть, самим Леонтовичем. Форма куплетно-варіаційна.

Женчичок-бренчичок. Жартівлива пісня, оброблена для мішаного хору *а капела*. Взята Леонтовичем зі зб. К. Квітки «Народні мелодії» (К., 1917, № 21). Форма куплетно-двочастинна.

Із-за гори сніжок летить. Козацька пісня, оброблена для мішаного хору *а капела*. Коли й ким записано мелодію й текст, – не з'ясовано. Хоч у збірці А. Конощенка (II сотня, Одеса, 1902, № 28, 29, 30), матеріалами якої часто користувався Леонтович, є кілька варіантів пісні, та всі вони мелодіями і текстом зовсім не схожі з цією. Можливо, Леонтович сам записав її від когось, але ніяких відомостей про це не залишив.

Першу редакцію пісні (однокуплетну) він зробив перед революцією, тоді ж і виконував її з шкільним хором у Тульчині. Цю редакцію та чернетку другої Леонтович поділяв на 8 тактів так: 2/4, 2/4, 3/4, 2/4, 3/4, 2/4, 2/4, 3/4.

Останній примірник рукопису багатокуплетної форми з поміткою «14 травня 1919 р., м. Київ», що, за свідченням Я. Юрмаса, зберігався у М. Підласової, на такти не поділено. Цю редакцію, мабуть, і треба вважати за остаточну, її й подано у збірці. Форма куплетно-варіаційна.

Ой темная та невидная ніченька. Побутова пісня, оброблена для мішаного хору *а капела*, походженням з Поділля. Записана Леонтовичем у Тульчині восени 1918 року від своєї учениці К. Чернявської (з с. Кусиківці на Поділлі). Це одна з улюблених пісень композитора. Вишукуючи яскравість забарвлення мелодії та вдосконалюючи голосоведення, Леонтович зробив біля 18 варіантів обробки цієї пісні. Твір закінчено у квітні–травні 1919 р. в Києві. Форма куплетно-варіаційна.

Сине море. Лірична пісня, оброблена для мішаного хору *а капела*. Записана Леонтовичем у квітні 1920 р. в Стражгороді на Поділлі від Н. Танашевич. Форма куплетно-варіаційна.

Ой лугами-берегами. Побутова пісня, оброблена для мішаного хору *а капела*. Мелодія й текст походженням з Поділля. Записана Леонтовичем від М. Рошахівського. Обробку здійснено у 1916–1918 рр. Форма куплетно-варіаційна.

Ой нас, братці, п'ять. Побутово-лірична пісня, оброблена для мішаного хору *а капела*. Взята Леонтовичем з 2-ї сотні зб. А. Конощенка (№ 12). Оброблена у 1920 році. Динаміка та темп визначені П. О. Козицьким. Форма куплетно-варіаційна.

Козака несуть. Пісня оброблена для мішаного хору *а капела*. В Інституті рукописів НБУ ім. В. І. Вернадського зберігається кілька чернеток обробки цієї пісні. На одному з аркушів накидано багато варіантів вступу перших голосів

після баса. У більшості з них вони вступають на початку п'ятого такту пісні. Та на чистішому аркуші Леонтович хімічним олівцем дописав басам шостий такт (одну чвертку й чвертку паузи), а вступ першим голосам дав на початку сьомого такту так, як є зараз. Цей варіант, мабуть, задовольнив композитора, і він червоним олівцем написав: «Дуже гарно» (Інститут рукописів НБУ ім. В. І. Вернадського, 1–36312). У рукописі обробки, там де в піснях пишуть прізвище автора тексту, Леонтович помітив: «Лесі Українки, з збірника Квітки». Форма куплетно-тричастинна.

Ой а в городі. Побутова пісня, оброблена для мішаного хору *а капела*. Взята Леонтовичем з ч. I зб. Поліщука – Остаповича (К., 1913, № 23). Мелодію й текст записано у с. Жеребки на Волині. Форма куплетна.

Ой у лісі при дорозі. Рекрутська пісня, оброблена для мішаного хору *а капела*. Записана Леонтовичем влітку 1919 р. від Б. Цікаловського, який чув її на Поліссі. Тоді ж здійснена і обробка її. Форма куплетно-двочастинна.

Ой час-пора до куреня. Пісня про кохання, оброблена для мішаного хору *а капела*. Записана Леонтовичем на Поділлі (можливо, в Білоусівці, Чукові чи Тиврові), де він здійснював перші записи народних пісень. Форма куплетно-двочастинна.

Попід яром, яром. Побутова пісня, оброблена для мішаного хору *а капела*. Записана Леонтовичем у Києві в 1919 році від С. Папа-Афанасопуло. Оброблена наприкінці вересня 1919 року. Форма куплетно-двочастинна.

На городі білі маки. Рекрутська пісня, оброблена для мішаного хору *а капела*. Взята Леонтовичем зі зб. Поліщука – Остаповича (К., 1913, № 6). Мелодію й текст записано у с. Бурківцях на Волині. Форма куплетна.

Ой з-за гори чорна хмара встала. Історична пісня, оброблена для мішаного хору *а капела*. Взята Леонтовичем з 1-ї сотні зб. А. Конощенка (Одеса, 1900, № 67). Записана в с. Обознівці на Херсонщині. Оброблена в період між 1910–1916 рр. Форма куплетна.

Над річкою-бережком. Чумацька пісня, оброблена для мішаного хору *а капела*. Взята Леонтовичем з 1-ї сотні зб. А. Конощенка (Одеса, 1900, № 85). Мелодію й текст записано на х. Цибульки на Херсонщині. Обробку здійснено у 1915–1916 рр. Форма куплетна.

Ой горе тій чайці. Чумацька пісня, оброблена для мішаного хору *а капела*. Здавня дуже поширена на території України і є в збірниках багатьох записувачів українських народних пісень. Взята Леонтовичем з 2-ї сотні зб. А. Конощенка (Одеса, 1909, № 9), який записав її в с. Обознівці на Херсонщині. Форма куплетна.

Ой ніхто ж там не бував. Побутова пісня, оброблена для мішаного хору *а капела*. Взята Леонтовичем зі зб. К. Квітки «Народні мелодії» (К., 1917, № 27). Форма куплетно-варіаційна.

Черчик. Обрядова (весільна) пісня, оброблена для мішаного хору *а капела*. Взята Леонтовичем зі зб. К. Поліщука «Збірник найкращих українських пісень з нотами» (ч. III, 1913 р., № 25) Мелодію й текст записано у с. Носкиничі на Волині. Композитором опрацьовано два варіанти для

мішаного хору *а капела*, що вміщені тут поряд (с. 87, 88), та варіант для дитячого або жіночого хору (с. 220). Є підстави припускати, що пісня опрацьована в 1915–1916 рр. Форма куплетно-двочастинна.

Поміж трьома дорогами. Обрядова пісня (весільна), оброблена для мішаного хору *а капела*. Записана Леонтовичем у м. Стрижавці на Вінничині від Л. Юркевича. У чернетці пісня має назву «Межі трьома дорогами». В іншій чернетці (Інститут рукописів НБУ ім. В. І. Вернадського, 1–36401) пояснюється: «Розмова князя (молодого, жениха) з Даж-богом (сонцем)». Форма куплетна.

Не стій, вербо. Обрядова пісня (весільна), оброблена для мішаного хору *а капела*. Взята Леонтовичем зі зб. К. Квітки «Народні мелодії» (К., 1917 р., № 72). У чернетці композитора, що зберігається в Інституті рукописів НБУ ім. В. І. Вернадського (1–36315), є помітка рукою П. Козицького з його факсиміле: «Переписав і проредагував 13/1 – 22 р.». Форма куплетно-варіаційна.

Чорнушко-душку. Жартівлива весільна пісня, оброблена для мішаного хору *а капела*. Записана Леонтовичем у м. Стрижавка на Вінничині від Л. Юркевича. Починаючи з 1902 по 1918 рік, Леонтович шість разів редагував «Чорнушко-душку». У кожній з шести редакцій він удосконалював також і текст. Отже, 6-ту редакцію, датовану «Травень, 1918», мабуть, треба вважати за остаточну. Форма куплетно-варіаційна.

Ой у саду голуби гудуть. Побутова пісня, оброблена для мішаного хору *а капела*. Походження мелодії й тексту, час опрацювання її та ін. невідомі. Форма куплетно-двочастинна.

Наїхали гостоньки. Обрядова пісня (весільна), оброблена для мішаного хору *а капела*, походженням з Київщини. Записана Леонтовичем у 1919 році від співака хору О. Кошиця А. Шишківського. Остаточний варіант позначено композитором «25 вересня 1919 р.». Форма куплетно-тричастинна.

Через сінечки вишневі сад. Пісня про кохання, оброблена для мішаного хору *а капела*. Взята Леонтовичем з ч. 4-ї зб. Поліщука – Остаповича (К., 1913, № 5). Мелодію і текст записано у с. Троща на Волині. Оброблена, мабуть, у 1916 році. Форма куплетна.

А в тому саду. Пісня про кохання, оброблена для мішаного хору *а капела*. Взята Леонтовичем зі зб. К. Квітки «Народні мелодії» (К., 1917, № 3). Оброблена в с. Марківці 4.IV.1920 р. Форма куплетна.

Ой як, як миленькому постіль слати. Обрядова пісня (весільна), оброблена для мішаного хору *а капела*. Відомостей про походження її, час обробки та ін. не виявлено. Форма куплетна.

І в вас, і в нас. Побутова пісня, оброблена для мішаного хору *а капела*. Взята Леонтовичем від А. Бреня, який записав її у м. Охтирка на Харківщині. Оброблена в 1918–1919 роках. Реставрована Я. Юрмасом за останніми чернетками Леонтовича. Форма куплетна.

Як не женився, то й не журився. Побутова пісня, оброблена для мішаного хору *а капела*. Мелодію і текст

записано Леонтовичем в Охтирці на Харківщині від А. Бреня. Обробку закінчено 20 липня 1918 року. Форма куплетно-варіаційна.

Гей, у світлиці. Побутова пісня, оброблена для мішаного хору *а капела*. Цю пісню Леонтович взяв зі зб. К. Квітки «Народні мелодії» (К., 1917, № 9), де вона вміщена під назвою «Прошу, тєстоньку» з одним куплетом тексту. У травні 1918 р. Леонтович скаржився своєму товаришеві – тульчинському вчителю Я. Греху, що пісня, мовляв, добра, а текст не повний. Обміркувавши спільно зміст пісні, прийшли до висновку, що вона має відображувати родинну сварку. Після цього Я. Грех написав текст 1, 2, 3, 4 та 6 куплетів, лишивши п'ятим куплетом підтекстовку К. Квітки до пісні «Прошу, тєстоньку».

Так виникла нова пісня «Гей, у світлиці», яку вперше було виконано на концерті в Тульчині приблизно 11–13 червня 1918 р. Форма куплетно-варіаційна.

Прошу, тєстоньку. Дивись анотацію до пісні «Гей, у світлиці» на с. 113.

Налетіли журавлі. Побутова пісня, оброблена для мішаного хору *а капела*. Взята Леонтовичем з 2-ї сотні зб. А. Конощенка (Одеса, 1902, № 78). Мелодію й текст записано на х. П'ятигорці біля Лубен на Полтавщині. Форма куплетна.

Смерть. Побутова пісня, оброблена для мішаного хору *а капела*. Записана Леонтовичем у квітні 1920 року в Стражгороді на Поділлі від своєї учениці Н. Танашевич під назвою «А вже смерть». У другій половині 1920 р. Леонтович обробив її, а наприкінці грудня почав готувати з Тульчинським хором для концерту. Та закінчити розучування пісні йому не довелося, бо 12 січня [вірні 13-го. – *В. К.*] пішов з Тульчина до Марківки відвідати батька і більше не повернувся. Цей твір уперше було виконано Тульчинським хором у лютому 1921 року на концерті, присвяченому пам'яті композитора. Форма куплетна.

Пряля. Побутова пісня, оброблена для мішаного хору *а капела*. Взята Леонтовичем зі зб. К. Квітки «Народні мелодії» (К., 1917, № 118). Першу редакцію здійснено композитором у липні–серпні 1918 р. Друга, що вміщена тут, датована 1920 роком. Форма куплетно-варіаційна.

Мала мати одну дочку. Побутова пісня, оброблена для мішаного хору *а капела*. Записана Леонтовичем у с. Білоусівці-Брацлавській на Поділлі. Ця пісня належить до тих творів, які композитор переробляв протягом багатьох років. Наприклад, у рукописному зошиті «1-ї збірки пісень з Поділля» (1900–1902 рр.) є два варіанти, пізніше, року 1906, він переробляє її. Ці дві перші редакції мають по чотири варіації (другу варіацію співають тільки чоловіки). 1906–1908 рр. Леонтович здійснює третю редакцію і залишає дві варіації. 1914–1916 рр. робить четверту, а в березні–квітні 1919 р. п'яту, мабуть, остаточну редакцію цього твору. Очевидно, вміщена тут обробка й є ця п'ята, що її зредагував з поголосників хору О. Кошиця П. Козицький. Форма куплетно-варіаційна.

Ой з-за гори кам'яної. Побутова пісня, оброблена для мішаного хору *а капела*. Записана Леонтовичем у с. Бі-

лоусівці на Поділлі від Мефодія Мацини в рр. 1898–1900. Першу редакцію для жіночого хору або дитячого *а капела* композитор опрацював у 1900–1902 рр. Потім повертався до роботи над нею в різні роки ще чотири рази: так, у 1904–1906 рр. (Гришинський період) обробив її для мішаного хору в супроводі струнних інструментів, третю редакцію (близьку до другої) для мішаного хору зробив у 1907 р., четверту (для жіночого або дитячого хору з ф-но) у 1909 р. і п'яту, останню, що надруковано у збірці М. Леонтовича «Народні пісні», (десяток третій, № 6. Видавництво «Дніпросоюз», К., 1921). У цій збірці вміщено першу (с. 118) та п'яту редакцію твору (с. 217). Форма куплетно-двочастинна.

Одна гора високая. Побутова пісня, оброблена для мішаного хору *а капела*. Записана Леонтовичем у Києві від С. Папа-Афанасопуло. Оброблена 1919 р. Темп та поділ на такти Я. Юрмаса. Форма куплетно-тричастинна.

Піють півні. Побутова пісня, оброблена для мішаного хору *а капела*. Взята Леонтовичем зі зб. К. Квітки «Народні мелодії» (К., 1917, № 156). Мелодію і текст записано в с. Колодяжному на Волині. Обробку закінчено за авторською поміткою в рукописі «16 липня 1918 р.». Форма куплетно-тричастинна.

Летіла зозуля. Побутова пісня, оброблена для мішаного хору *а капела*. Записана Леонтовичем у с. Білоусівці на Поділлі. Форма куплетно-двочастинна.

Ой вербо, вербо. Лірична пісня, оброблена для мішаного хору *а капела*. Записана Леонтовичем на Поділлі від М. Рошачівського. Обробку здійснено приблизно в 1916 році. Форма куплетна.

Ой піду я в ліс по дрова. Лірична пісня, оброблена для мішаного хору *а капела*, походженням з Поділля. Хоч у 2-й сотні зб. А. Конощенка і є варіанти цієї пісні, та маються підстави вважати, що її записав сам Леонтович, бо в ці роки (1902–1906) композитор опрацював пісні тільки свого запису. На с. 223 вміщено варіант для дитячого або жіночого хору *а капела*. Форма куплетна.

Ой послала мене мати. Побутова пісня, оброблена для мішаного хору *а капела*. Записана Леонтовичем у с. Білоусівці на Поділлі. Оброблена у 1900–1902 рр. Форма куплетна.

Зашуміла ліщинонька. Пісня про кохання, оброблена для мішаного хору *а капела*. Записана Леонтовичем у с. Білоусівці на Поділлі. Обробку цієї пісні композитор редагував сім разів, починаючи з 1901 по 1917–1918 рр. У рукописах, що зберігалися у П. Павловського, виявлено поголосники для двох скрипок, альту та контрабаса. У супроводі цих інструментів Леонтович виконував пісню з Гришинським хором на Донбасі. Форма куплетно-варіаційна.

Котилася зірка. Пісня про кохання, оброблена для мішаного хору *а капела*. Відомостей про походження мелодії, час опрацювання її та ін. не виявлено. Форма куплетно-тричастинна.

Ішов козак долиною. Побутова пісня, оброблена для мішаного хору *а капела*. Взята Леонтовичем з 5-ї сотні

зб. А. Конощенко (Одеса, 1902, № 32). Мелодію й текст записано в с. Королівки на Київщині. У зв'язку з тим, що текст пісні, який друкувався раніше, має істотні недоліки (дівці-семилітці козак говорить, що загадає сім загадок, загадав же лише дві; куплет аж ніяк не пасує до ритмічної структури мелодії і ін.), ми вміщуємо тут один з багатьох варіантів тексту, що його співають як на Київщині, так і в інших місцях України. Форма куплетно-варіаційна.

Ой від саду. Побутово-лірична пісня, оброблена для мішаного хору *а капела*. Записана Леонтовичем у с. Білоусівці-Брацлавській на Поділлі. За свідченням Я. Юрмаса, в рукописах, що зберігалися у П. Павловського, є поголосники для хору та струнних інструментів. Оскільки ці рукописи виявлено в м. Гришино на Донбасі, є підстави вважати, що цю пісню виконував Гришинський хор Леонтовича в супроводі струнного оркестру. Форма куплетно-варіаційна.

Позволь мені, мати. Пісня про кохання, оброблена для мішаного хору *а капела*, походженням з Поділля. Записана Леонтовичем у Тульчині 1918 року від Н. Танашевич. Обробку здійснено в травні 1919 року. Форма куплетно-варіаційна.

Ой у полі та туман-димно. Побутова пісня, оброблена для мішаного хору *а капела*. Взята Леонтовичем з 2-ї сотні зб. А. Конощенко (Одеса, 1902, № 88). Мелодію і текст записано у с. Вищий Булатець на Полтавщині. Обидва варіанти, що тут вміщено для мішаного хору *а капела* (с. 135) та для жіночого хору (с. 218), опрацьовано композитором десь у 1916 році. Форма куплетно-двочастинна.

Попід терном стежечка. Лірична пісня, оброблена для мішаного хору *а капела* в двох варіантах, вміщених поряд. Взята Леонтовичем з 2-ї сотні зб. А. Конощенко (Одеса, 1902, № 59) Варіант 5-го та 6-го куплетів взято з рукописних поголосників хору О. Кошиця. Форма куплетно-двочастинна

Ой перепеличка. Лірична пісня, оброблена для мішаного хору *а капела*. Леонтович зробив також обробку для дитячого або жіночого хору *а капела* в куплетній формі, яку вміщено у збірці на с. 221. В Інституті рукописів НБУ ім. В. І. Вернадського зберігаються два рукописних аркуші (І–36362). В одному з них Леонтович написав «З Поділля». На другому аркуші, мабуть, більш пізнішому, з меншою кількістю виправлень, є помітка його рукою «м. Тиврів, Под. г.». Дати запису чи опрацювання композитор не залишив. Форма куплетно-двочастинна.

Гей-йя сьогодні. Побутова пісня, оброблена для мішаного хору *а капела*. Записана Леонтовичем у квітні 1920 р. в Стражгороді на Поділлі від Н. Танашевич. Опрацьована восени того ж року. Форма куплетно-двочастинна.

Ой коли б той вечір. Пісня про кохання, оброблена для мішаного хору *а капела*. Взята Леонтовичем зі зб. Поліщука – Остаповича (ч. II, К., 1913 р, № 11). Мелодію й текст записано в с. Бурківцях на Волині. Оброблена у 1919 році. Форма куплетно-двочастинна.

При долині, при охоті. Пісня про кохання, оброблена для мішаного хору *а капела*. Записана Леонтовичем у с. Білоусівці на Поділлі. Форма куплетно-тричастинна.

Калино-малино. Пісня про кохання, оброблена для мішаного хору *а капела*. В Інституті рукописів НБУ ім. В. І. Вернадського зберігаються два варіанти обробок. На обох є напис Леонтовича «З Полісся, від Б. Цікаловського». На одному, чистішому, аркуші, написаному червоним чорнилом (нотний текст перекреслено), після запису всіх куплетів тексту композитор помітив дату опрацювання твору «24 вересня 1919 р.» (1–36308). До цього періоду, мабуть, і слід віднести обробку, вміщену в збірці. Форма куплетна.

Зелена та ліщинонька. Лірична пісня оброблена для мішаного хору *а капела*. Взята Леонтовичем з 2-ї сотні зб. А. Конощенко (Одеса, 1902, № 13) Мелодію й текст записано у м. Новоград-Волинську. У збірці вміщено також варіант цієї пісні для жіночого хору (с. 223), опрацьований композитором приблизно в 1917 році. Як свідчить Я. Юрмас, цю пісню Леонтович виконував з Тульчинським хором (мішаний склад) восени 1918 р. Форма куплетна.

Ішов козак без ліс. Лірична пісня, оброблена для мішаного хору *а капела*. Записана Леонтовичем від Я. Греха. У чернетці обробки пісня має назву «Ішов жовнір». Форма куплетна.

Ой у полі криниченька. Пісня про кохання, оброблена для мішаного хору *а капела*. Взята Леонтовичем зі зб. Поліщука – Остаповича. Інших відомостей про пісню не виявлено. Форма куплетна.

Ой котився кубар. Побутова пісня, оброблена для мішаного хору *а капела*. Записана Леонтовичем у м. Тульчині від своєї учениці К. Чернявської (з села Кузиківці на Поділлі). Форма куплетна.

Ой сів-поїхав. Пісня про кохання, оброблена для мішаного хору *а капела*. Записана в с. Дранки на Поділлі. Будучи керівником шкільного оркестру Чуківської двокласної школи (1899–1901), Леонтович здійснив першу обробку для мішаного хору. У 1901–1902 рр. робить дві різні редакції для мішаного й жіночого хору. У 1906 – нову обробку для мішаного хору, вміщену в цій збірці (с. 149 2-й варіант). Потім знову опрацьовує її для мішаного хору і дає 10–11 варіантів до неї, що приводять до останнього варіанту, вміщеного тут на с. 149; III варіант закінчено у роки Першої світової війни. Шосту редакцію пісні для чоловічого хору Леонтович опрацьовує в 1917 році, її вміщено на 185. У той же час закінчує останню, сьому, редакцію для жіночого хору (на с. 224). Форма куплетна.

Ой гай, мати, гай. Лірична пісня, оброблена для мішаного хору *а капела*. Записана Леонтовичем у с. Чукові, де він учителював з 20.VIII 1899 по 11.III 1901 р. У збірці вміщено також обробку для дитячого або жіночого хору (с. 225), яку композитором аранжировано, мабуть, десь у 1906 р. Форма куплетна.

Піду в садочок. Побутова пісня, оброблена для мішаного хору *а капела*. Записана Леонтовичем у с. Чукові на Поділлі, де він вчителював. Обробку її здійснено тоді ж (1899–1901 рр.). Та обробка мала сім тактів. Останні три такти дописані композитором десь у 1914–1917 роках. У рукописі «1-а збірка пісень з Поділля» Леонтович зро-

бив помітку: «Останні 9 віршів можуть починати тенори, а потім баси». Форма куплетна.

Ой піду я лугом. Пісня про кохання, оброблена для мішаного хору *а капела*. Записана Леонтовичем у с. Білоусівці на Поділлі в 1898–1900 рр. Композитор зробив її в двох варіантах. Вміщуємо обидва поряд. Форма куплетно-варіаційна.

Сивий голубочку. Побутова пісня, оброблена для мішаного хору *а капела*. Записана Леонтовичем на Поділлі в с. Білоусівці чи в Тиврові. Форма куплетна.

Чого, Івасю, змарнів? Пісня про кохання, оброблена для мішаного хору *а капела*. Відомостей про походження її, час обробки та ін. виявити не вдалося. Форма куплетна.

Ой піду я в сад гулять. Пісня про кохання, оброблена для мішаного хору *а капела*. Відомостей про походження її, час обробки та ін. не виявлено. Форма куплетна.

Наступає чорна хмара. Пісня про кохання, оброблена для мішаного хору *а капела*. Відомостей про походження її, час обробки та ін. не виявлено. Форма куплетна.

За городом качки пливуть. Жартівлива пісня, оброблена для мішаного хору *а капела*. Походженням з Полісся. Записана Леонтовичем від Б. Цікаловського. Дату обробки не з'ясовано. Форма куплетно-варіаційна.

Вишні-черешні розвиваються. Обрядова пісня співалася на хрестинах, оброблена для триголосного вокального ансамблю *а капела*. За своїм ансамблевим складом (сопрано, альти та тенори) – це винятковий твір Леонтовича серед обробок народних пісень. Взята композитором зі зб. К. Квітки «Народні мелодії» (К., 1917, № 84). Форма куплетно-двочастинна.

Ой устану я в понеділок. Побутова пісня, оброблена для мішаного хору *а капела*. Мелодію і текст записано у с. Миропіллі на Волині. Взята Леонтовичем зі зб. К. Квітки «Народні мелодії» (К., 1917, № 172) Обробку здійснено у 1918 році. Форма куплетна.

Ой п'є вдова. Побутова пісня, оброблена для мішаного хору *а капела*. Взята Леонтовичем з 1-ї сотні зб. А. Конощенка (Одеса, 1900, № 35) Мелодію й текст записано у м. Ананівці на Херсонщині. Форма куплетна.

Ой виїду я на вулицю. Побутова пісня, оброблена для мішаного хору *а капела*. Надруковано у «II збірці пісень з Поділля» (К., 1903, № 8). Форма куплетна.

Дала мені мати корівоньку. Побутово-жартівлива пісня, оброблена для мішаного хору *а капела*. Відомостей про походження пісні не виявлено. Форма куплетна.

Чогось милий затужив. Жартівлива пісня, оброблена для мішаного хору *а капела*. Відомостей про походження її, час обробки та ін. не виявлено. Форма куплетна.

Не ходила на улицу. Жартівлива пісня, оброблена для мішаного хору *а капела*. Взята Леонтовичем з ч. 1-ї зб. Поліщука – Остаповича (К., 1913, № 22). Мелодію і текст записано в с. Бурківцях на Волині. Обробку здійснено до 1917 р. Обробку для жіночого хору *а капела* вміщено на с. 226. Форма куплетна.

Гей, ви, стрільці січовії. Жартівлива пісня, оброблена для мішаного хору *а капела*. Мелодія записана Леонтовичем у Кам'янці-Подільському 1919 року. Форма куплетно-тричастинна.

Зажурились галичанки. Побутова пісня, оброблена для мішаного хору *а капела*. Записана Леонтовичем у м. Кам'янці-Подільському в другій половині 1919 р. Форма куплетно-двочастинна.

Прощай, слава¹. Козацька пісня з Полтавщини, оброблена для мішаного хору *а капела*. У збірці вміщено також обробку її для жіночого хору *а капела* на с. 173. Відомостей про час обробки та ін. не виявлено. Форма куплетна.

Зоре моя вечірняя. Лірична народна пісня на слова Т. Шевченка, оброблена для мішаного хору *а капела*. Цю обробку переписав у викладача Тульчинського педагогічного училища тов. Клевчука М. Гордійчук з оригіналу М. Д. Леонтовича. Вперше пісню було надруковано у збірці: М. Д. Леонтович. Матеріали та документи. Вид. АН УРСР / За ред. В. Довженка. – К., 1947, с. 56. Форма куплетна.

Отамане, батьку наш. Чумацька пісня, оброблена для чоловічого хору *а капела*. Взята Леонтовичем з ч. 2-ї зб. Поліщука – Остаповича (К., 1913, № 17). Мелодію і текст записано у м. Краснополі на Волині. Оброблена у 1917–1918 рр. Форма куплетно-двочастинна.

За річкою за Дунаєм. Козацька пісня, оброблена для чоловічого хору *а капела*. Записана Леонтовичем від М. Рощахівського. Обробку здійснено у 1914–1918 рр. Форма куплетно-двочастинна.

Гаю, гаю, зелен розмаю. Пісня про кохання, оброблена для чоловічого хору *а капела*. Записана Леонтовичем у с. Білоусівці на Поділлі. Форма куплетна.

Ой а у полі терен. Козацька пісня, оброблена для чоловічого хору *а капела*. Взята Леонтовичем з 1-ї збірки Поліщука – Остаповича. (К., 1913, № 4). Мелодію й текст записано у с. Безпечна на Волині. Форма куплетна.

За нашою слободою. Козацька пісня, оброблена для чоловічого хору *а капела*. Записана Леонтовичем у с. Білоусівці на Поділлі. Оброблена у 1900–1902 рр. Форма куплетна.

На добраніч усім на ніч. Пісня про кохання, оброблена для чоловічого хору *а капела*. Відомостей про походження її, час обробки та ін. не виявлено. Форма куплетна.

А в Києві на ринку. Побутова пісня, оброблена для чоловічого хору *а капела*. Взята Леонтовичем з ч. 2-ї зб. Поліщука – Остаповича (К., 1913, № 9). Мелодію й текст записано у с. Бурківцях на Волині. Опрацьовано приблизно в 1919 році. Форма куплетна.

Приїхали три козаки. Побутова пісня, оброблена для чоловічого хору *а капела*. Взята Леонтовичем з 3-ї сотні зб. А. Конощенка (№ 38). Мелодію й текст записано у с. Крупинка на Херсонщині. Форма куплетна.

Ой не пугай, пугаченьку. Побутова пісня, оброблена для чоловічого хору *а капела*. Точних відомостей про її походження композитор не залишив, але є підстави при-

¹ У виданні 1970 р. з міркувань тогочасної цензури було «Прощай, село». – В. К.

пустити, що мелодію й текст пісні записано Леонтовичем на Полтавщині приблизно в 1908 році. Форма куплетна.

Ой, коню мій, коню. Побутова пісня, оброблена для чоловічого хору *а капела*. Записана Леонтовичем у Києві 1919 року від А. Шишківського. Тоді ж опрацьована. Форма куплетна.

Ой на горі виноград. Побутова пісня, оброблена для чоловічого хору *а капела*. Відомостей про походження пісні не виявлено. Оброблена композитором у 1900–1902 роках. Форма куплетна.

Гей, нум, браття, всі до зброї. Козацька пісня, оброблена для чоловічого хору *а капела*. Відомостей про походження пісні, час обробки та ін. не виявлено. Форма куплетна.

Ми ковалі. Революційна пісня, оброблена для чоловічого хору *а капела*. У Відділі рукописів ЦНБ АН УРСР є аркуші чернеток, де записано низку пісень революційного змісту. Серед них один лист з обробкою пісні «Ми ковалі». В оригіналі текст подано російською мовою (інвентарний № рукопису М. Леонтовича, який зберігається в Інституті рукописів НБУ ім. В. І. Вернадського: 1–36335). Дата і місце опрацювання невідомі. Форма куплетна.

Ой матінко моя. Обрядова (весільна) пісня, оброблена для жіночого хору *а капела*. Взята Леонтовичем зі збірки І. Демченка «Українське весілля» (Одеса, 1905 р., № 75). Записана в с. Монастирищі на Київщині. Форма куплетно-варіаційна.

Чого соловей смутен. Побутова пісня, оброблена для жіночого хору *а капела*. Взята Леонтовичем зі зб. Поліщука – Остаповича (К., 1913, № 1). Записана в с. Троща на Волині. Форма куплетно-двочастинна.

Зажурилася. Побутова пісня, оброблена для дитячого або жіночого хору *а капела*. Відомо, що восени 1917 року Леонтович виконував цю пісню на концерті з Тульчинським хором. Відомостей про походження її, час обробки і ін. не виявлено. Форма куплетна.

Ой розвився. Козацька пісня, оброблена для дитячого або жіночого хору *а капела*. Учителюючи в Чуківській школі (1899–1901 рр.), Леонтович організував там струнний оркестр і для нього вперше обробив цю пісню. Вміщена тут обробка є другою редакцією, яка опрацьована композитором у 1917 р. Форма куплетна.

Ой у полі жито. Побутова пісня, оброблена для жіночого хору *а капела*. З рукописного зошита «23 пісні». Форма куплетна.

Пішов милий. Рекрутська пісня, оброблена для жіночого хору *а капела*. Взята Леонтовичем з 1-ї ч. зб. Поліщука – Остаповича (К, 1913, № 5). Записана у с. Пляшів на Волині. Форма куплетна.

Закувала зозуленька. Побутова пісня, оброблена для жіночого хору *а капела*. Записана Леонтовичем у Тиврові на Поділлі. Опрацьована в 1902 році. Форма куплетна.

Було літо. Чумацька пісня, оброблена для дитячого або жіночого хору *а капела* з рукописного зошита «23 пісні». Форма куплетна.

Ой це йду. Обрядова (весільна) пісня, оброблена для жіночого хору *а капела*. Взята Леонтовичем зі зб. І. Демченка

«Українське весілля» (Одеса, 1909 р, № 277). Записана в с. Монастирище на Київщині. Опрацьована в 1915–1916 рр. Форма куплетно-двочастинна

Ой ходила та Маруся. Обрядова (весільна) пісня, оброблена для жіночого хору *а капела*. Взята Леонтовичем з 2-ї сотні зб. А. Коношенка (Одеса, 1902, № 95). Записана в с. Обознівці на Херсонщині. Форма куплетна

Ой сивая зозуленька. Лірична пісня, оброблена для дитячого або жіночого хору *а капела*. Взята Леонтовичем зі зб. К. Квітки «Народні мелодії» (К., 1917, № 74). Обробку здійснено на початку 1920 року. Форма куплетно-варіаційна.

Грицю, Грицю, до роботи. Жартівлива пісня, оброблена для дитячого або жіночого хору *а капела*. З рукописного зошита «23 пісні». Форма куплетна.

Ой лис до лисиці. Жартівлива пісня, оброблена для дитячого або жіночого хору *а капела*. Відомостей про походження її, час обробки та ін. не виявлено. Форма куплетна.

Ой ти знав. Побутова пісня, оброблена для жіночого хору *а капела*. Взята Леонтовичем з 2-ї сотні зб. А. Коношенка (Одеса, 1902, № 81) Записана в с. Нестерівка на Херсонщині. Опрацьована в 1909 році. Є також варіанти цієї пісні з супроводом фортепіано. Форма куплетна.

Добрий вечір, дівчино. Побутова пісня, оброблена для дитячого або жіночого хору *а капела*. З рукописного зошита «23 пісні». Форма куплетна.

Ой сербине. Побутова пісня, оброблена для жіночого хору *а капела*. Взята Леонтовичем з ч. 1-ї зб. Поліщука – Остаповича (Київ, 1913, № 1) Записана в м. Краснопілля на Волині. Форма куплетна.

Сіно моє, сіно. Лірична пісня, оброблена для жіночого хору *а капела*. Взята Леонтовичем з ч. 3-ї зб. Поліщука – Остаповича (К, 1913, № 4). Записана в с. Лихосілкі на Волині. Форма куплетна.

Про Нечая. Історична пісня, оброблена для дитячого або жіночого хору *а капела*. Взята Леонтовичем зі збірки українських народних пісень М. Лисенка (вип. IV, варіанти «Г» та «Д»). Форма куплетна.

Їхав козак на війноньку. Пісня про кохання, оброблена для жіночого хору *а капела*. Записана Леонтовичем від Я. Греха. Довгий час композитор вважав мелодію народною, та в жовтні 1919 року, побувавши в Кам'янці на Поділлі, він довідався, що автором її є М. Гайворонський. Форма куплетна.

А вже весна. Пісня про кохання, оброблена для жіночого хору *а капела*. З рукописного зошита «23 пісні». Обробки її у багатьох варіантах поширено в Україні (М. Лисенка, К. Стеценка, О. Рубця тощо).

Пливе човен. Лірична пісня, оброблена для дитячого або жіночого хору *а капела*. З рукописного зошита «23 пісні». Обробки її у багатьох варіантах поширено в Україні (Лисенко, Стеценко, Сокальський, Хведорович та інші). Форма куплетна.

Тиха вода. Пісня про кохання, оброблена для жіночого хору *а капела*. З рукописного зошита «23 пісні». Відомостей про походження й час обробки та ін. не виявлено. Форма куплетна.

Ой три сестриці. Побутова пісня, оброблена для дитячого або жіночого хору *а капела*. Взята Леонтовичем з I-ї сотні зб. А. Конощенко (Одеса, 1900, № 78). Записана в с. Збур'івці у Таврії. Обробку для жіночого хору здійснено приблизно в 1917–1918 рр. Форма куплетна.

Нарвала квіточок. Лірична пісня, оброблена для жіночого хору *а капела*. На рукописі Леонтовича помітка «м. Тульчин, 21 дек. 1917 г.». Інших відомостей немає. Леонтович також обробив її для соло в супроводі фортепіано (Леонтович, «Музичні твори», зб. 7, К, 1930, № 1). Форма куплетна.

Ой дай же, Боже. Побутова пісня, оброблена для жіночого хору *а капела*. Взята Леонтовичем з 2-ї зб. Поліщука – Остаповича (К., 1913, № 15) Записана в с. Троща на Волині. Форма куплетна.

Калино-малино. Бурлацька пісня, оброблена для дитячого або жіночого хору *а капела*. Взята Леонтовичем з ч. 1-ї зб. Поліщука – Остаповича (К., 1913, № 3). Записана в с. Бурківцях на Волині. Форма куплетна.

Ой сивая та і зозуленька. Обрядова пісня (шедрівка), оброблена для дитячого або жіночого хору *а капела*. З рукописного зошита «23 пісні». Форма куплетна.

***

Оригінальні твори.

По приїзді до Києва (початок 1918 р.) М. Леонтович під впливом революційного середовища починає активно працювати над створенням оригінальної музики. Відтак з'являються його твори «Легенда», «Моя пісня», «Літні тони» й «Льодолом»¹.

Льодолом. Оригінальний твір М. Леонтовича для мішаного хору *а капела*. Хоч в архіві рукописів Леонтовича твору «Льодолом» немає, але є підстава думати, що його написано в Києві приблизно 1919 року. Форма тричастинна.

Літні тони. Оригінальний твір М. Леонтовича для мішаного хору *а капела*. «Літні тони» являють собою одну з найкращих сторінок творчості останніх років життя Леонтовича. Форма тричастинна.

Моя пісня. Оригінальна пісня для соліста в супроводі хору й фортепіано. У своєму щоденнику (зберігається в Інституті рукописів НБУ ім. В. І. Вернадського) на початку червня 1919 року Леонтович виписав слова вірша К. Білиловського «Моя пісня». Тут же поруч накреслив мелодію партії тенора (соло) та хоровий супровід цього твору. На чистовому примірнику композитор датує закінчення твору: «17 вересня 1919 р., Київ». Форма куплетно-варіаційна.

Легенда. Оригінальна пісня для соліста в супроводі хору й фортепіано. Твір написано Леонтовичем у Києві з нагоди відзначення ювілею поета М. Вороного восени 1918 року. Вперше «Легенду» виконував хор О. Кошиця в Києві 31 грудня (ст. ст.) 1918 року. Форма куплетно-варіаційна.

***

Уривки з незакінченої опери «На русалчин Великдень».

Опера «На русалчин Великдень» залишилася незакінченою через трагічну загибель композитора і, як відомо, має ескізний характер. У збірці подано окремі уривки з опери в обробці М. Вериківського.

ДУХОВНІ ПІСНЕСПІВИ

За матеріалом статті М. Гордійчука

(надрукованої у ж. «Музика», 1992, № 1, с. 18).

В останні роки повернуто до художнього життя забуті або раніше невідомі твори Миколи Леонтовича. Найбільший та найвидатніший з них – опера «На Русалчин

Великдень», яку відредагував та оркестрував М. Скорик. Поетична «Прелюдія» для хору *а капела* з'явилася на сторінках нашого журналу під час відзначення століття від дня народження композитора. До числа новознайдених належать і ті, що увійшли до збірника «Хорові твори на народні теми», випущеного в 1987 році Б. Луканюком, і

¹ Від редактора–упорядника В.К. У виданні 1970 р. використано поетичний текст В. Сосюри, так як поезії Гр. Чупринки були заборонені цензурою. У цьому виданні повертаємо оригінальні тексти творів. Разом з тим, вірші В. Сосюри мають виразну художню експресію і заслуговують на увагу читача. То ж подаємо їх у виносці:

ЛІТНІ ТОНИ

Б'є і рве зими закови,
Мов гарматами, грозиво
Криги креше срібло
Непокірний наш Дніпро.

На загони шле загони,
Мов мечі, гримлять по броні,

Все клекоче і реве,
На старе іде нове.
Сонця, сонця з небозводу
Сяє зір ясний...
Не здолає тьма народу,
Як зима весни.

ЛЬОДОЛОМ

Сяйвом радісним повите,
Наче море, дише жито у сині,
у сині гони.

Синє все, усе безкрає,
І під вітром облігає
мак червоний.

Мов життя кругом сміється,
Жайворон у небі в'ється,
пахнуть луки.

Десь далеко дзвонять коси
І спадають на покоси
пісні звуки.

З неба вечір тихо сходить,
Тонким золотом обводять
небокраї...

Грайте, струни серця чулі!
Закувала десь зозуля
в синім гаї.

«Зорі» в перекладенні для солістки й хору, здійсненому Лесею Дичко (див.: Музика, 1991, № 5).

Проте невідома спадщина великого композитора цим не обмежується. Він є автором чудових обробок народних колядок (християнського змісту) і псалмів, а також кількох більших культових творів для виконання в церквах, зокрема автокефальних. При цьому Леонтович використав або канонічні мелодії, що усталились у православних культових співах із давніх-давен, або ж писав оригінальні композиції у стилі й характері того пласта української музичної культури, котрий складався і розвивався в умовах (на жаль, далеко не завжди безхмарних) існування національної держави.

Микола Дмитрович (до речі, як і його сучасник О. Кошиць), мабуть, дуже любив і шанував духовні піснеспіви, віддавав їм високі почуття людини й митця. Вони звучали впродовж століть, шліфувались у виконавській практиці і, по суті, поступово втрачали культову догматику й елементи схоластики, якими їх наділяла специфіка церковних уставів, ставали самобутніми виразниками народних прагнень, переживань і настроїв. Саме це, як і щирість та душевність давніх піснеспівів, найбільше приваблювало композитора.

До числа творів, заснованих на справжніх народних мелодіях, належать дві християнські за змістом колядки: «Що то за предиво» й «Пречиста Діва». В обох мовить-

ся про народження Христа й переслідування немовляти іудейським царем Іродом. Народність їх підкреслена в поетичних текстах і мелодиці. Обидва зразки Леонтович записав на Поділлі. Першу колядку він гармонізував під час війни (1914–1918 рр.), другу – після 1917 року.

«Що то за предиво» справляє враження традиційної аранжировки: автор вживає скромні засоби для обробки мелодії. Та, незважаючи на це, пісня наближається до оригінальних творів композитора, настільки яскраво проявилися у ній індивідуальні стильові риси. Це впливає з прагнення домогтися самостійного руху голосів, котрі набувають значення виразних мелодій, у фактурі, в самобутньому, типово леонтовичівському відхиленні в субдомінантову сферу мислення.

Друга колядка – «Пречиста Діва» – близька до характерних для митця куплетно-варіаційних структур. Зважаючи на певну «культовість» фольклорного зразка, автор користувався переважно хорально-акордовою фактурою. Кожний куплет представлений тут у нових звукових барвах, залежно від конкретного словесного змісту. В процесі гармонізації варто відмітити бажання композитора застосувати різні тембри хорових груп.

Треба сподіватися, що подані тут чудові хори М. Леонтовича швидко знайдуть виконавців, котрі збагатять ними власний репертуар.

Від редактора-упорядника. Наше нинішнє видання, задумане як публікація повного корпусу творів М. Леонтовича, значно поповнилося творами сакрального змісту, що увійшли в церковний та культурний обіг в останнє десятиліття ХХ століття. Цьому потужно слугувала виконавська діяльність знаменитого муніципального хору «Київ», особливо його художнього керівника, лауреата Національної премії імені Т. Шевченка, талановитого хормейстера Миколи Гобдича, який уклав збірку «Микола Леонтович. Духовні твори» (Київ: Бібліотека хору «Київ», 2005). З його люб'язного дозволу ми передруковуємо декілька зразків, що не увійшли до збірки «Микола Леонтович. Хорові твори» (Київ: «Музична Україна», 2005), а саме: 16 окремих духовних піснеспівів, 9 додаткових номерів до Молебну подячного та 9 додаткових вставок до «Літургії святого Іоанна Златоустого».

Джерелом нотного тексту сакральних творів М. Леонтовича, укладених М. Гобдичем для публікації, були рукописи, що зберігаються в Інституті рукописів Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського (НБУВ), Ф. 1, од. зб. 36424 (далі зазначаємо як *Автограф*).

До друку окремих сакральних хорів додано композиції, створені М. Леонтовичем у різні часи, включно із спробами семінарського періоду. Вони писані на канонічні, переважно церковно-слов'янські тексти. У виданні М. Гобдича вони фіксовані українською літерацією. Тут маємо окремі розгорнуті піснеспіви, з деякими позначками М. Гобдича, зробленими ним при розшифровці рукописів М. Леонтовича та підготовці їх до виконання. Є також і невеликі за обсягом (від 4, 6 тактів до 16) хоральні вставки, що включаються до обиходового релігійного дійства (Єктенії, для Апостола, для Євангелія, для молитви Господа) під час Літургії, Молебну подячного та інших обрядів.

КОМЕНТАРІ МИКОЛИ ГОБДИЧА

Іже херувими I. Автограф зберігається в Інституті рукописів НБУВ, Ф. 1, од. зб. 36297, з 23 такту – од. зб. 36434. Повністю опубліковано вперше М. Гобдичем. В Автографі нумерація Херувимських відсутня.

Іже херувими II (грецького розспіву). Автограф зберігається в Інституті рукописів НБУВ, Ф. 1, од. зб. 36301.

Іже херувими III (подібно «Во всю землю»). Автограф зберігається в Інституті рукописів НБУВ, Ф. 1, од. зб. 36363; од. зб. 36418. Опубліковано вперше М. Гобдичем.

Іже херувими IV (подібно «Чашу спасенія»). Автограф зберігається в Інституті рукописів НБУВ, Ф. 1, од. зб. 36298, з 67 такту – од. зб. 36341. Перша частина «Іже херувими» та заключна «Яко да Царя» знаходяться у різних одиницях зберігання, проте по стилю близькі, що дозволяє їх скомпонувати в один твір. 31 травня 1918 р.

Іже херувими V (подібно «Спасенія соділал Єси»). Автограф зберігається в Інституті рукописів НБУВ, Ф. 1, од. зб. 36299. Повністю опубліковано вперше М. Гобдичем.

Іже херувими VI (Софронівська). Автограф зберігається в Інституті рукописів НБУВ, Ф. 1, од. зб. 36300. Повністю опубліковано вперше М. Гобдичем.

Нині отпущаєши I (для мішаного хору) – *Автограф* зберігається в Інституті рукописів НБУВ, Ф. 1, од. зб. 36288. 14–16 серпня 1908 р.

Нині отпущаєши II (для чоловічого хору). З Поділля. *Автограф* зберігається в Інституті рукописів НБУВ, Ф. 1, од. зб. 36347. 30 травня 1919 р.

Світе тихий I (*a-moll*). *Автограф* зберігається в Інституті рукописів НБУВ, Ф. 1, од. зб. 42000. 16–19 червня 1906 р.

Світе тихий II. *Автограф* зберігається в Інституті рукописів НБУВ, Ф. 1, од. зб. 36270. 2 червня 1919 р.

Світе тихий III (Київського розспіву). *Автограф* зберігається в Інституті рукописів НБУВ, Ф. 1, од. зб. 36418. Опубліковано вперше М. Гобдичем.

Господь воцарися (Прокімен всенічної у суботу ввечері). *Автограф* зберігається в Інституті рукописів НБУВ, Ф. 1, од. зб. 36270. 2 червня 1919 р.

Богородице, Діво. *Автограф* зберігається в Інституті рукописів НБУВ, Ф. 1, од. зб. 36325. Опубліковано вперше М. Гобдичем.

Хваліте ім'я Господнє (*F-dur*). *Автограф* зберігається в Інституті рукописів НБУВ, Ф. 1, од. зб. 36438. Повністю опубліковано вперше М. Гобдичем. В *Автографі* в 6-му такті в тенорів друга четвертна нота *re* першої октави (за аналогією з тактом 24), а у 8-му – друга вісімка *соль* першої октави (за аналогією з тактом 26). У 59-му такті у сопрано – *соль* другої октави.

Милість миру; Тебе поєм. Перший твір диптиху «Милість миру» зберігається поміж чорнових автографів хорових творів М. Леонтовича – Інститут рукописів НБУВ, Ф. 1, од. зб. 36363. Опубліковано вперше М. Гобдичем. Другий твір диптиху «Тебе поєм» маємо у списку хорових партій – Ф. 1, од. зб. 36330. Опубліковано вперше М. Гобдичем.

Ангел вопіяше (Великодній задостойник). З Поділля. *Автограф* зберігається в Інституті рукописів НБУВ, Ф. 1, од. зб. 1147. В *Автографі* в 14-му такті у тенорів 4-та нота четвертна – *мі* першої октави. 18 травня 1919 р.

Молебен подячний Господу Богу доповнився хоральними вставками – **Велика єктенія, Для Апостола, Всяке диханіє, Для Євангелія, Потрійна єктенія, Для молитви Господа**. Із більш розгорнутих за формою – тропар **«Спаси, Господи, люди Твоя»** (в

Автографі в тактах 9 і 13 перша нота ціла – ∞ , у М. Гобдича половинна – $\frac{1}{2}$); прокімен **«Воспою Господеві»** (в *Автографі* подвоєння у баса *ля* в малій і великій октавах в двох останніх акордах відсутнє); **«Многая літа»** (в *Автографі* подвоєння у баса *соль* в малій і великій октавах в двох останніх акордах відсутнє. 19 березня 1919 р.).

Номери уведені до «Літургії святого Іоанна Златоустого» у нашому виданні зазначено літерковими позначками біля цифри номеру (як от – 1; 1а), так як за базову нумерацію беремо ту, що зафіксована у склографі авторського рукопису 1920 р. з українською підтекстовкою.

2 а. Мала єктенія. У *Автографі* третя від кінця нота *ля* (з ферматою) четвертна (а не половинна).

8. Частина «І Духові Твоєму» у збірці М. Гобдича має назву «Для Євангелія».

9 а. Потрійна єктенія. В *Автографі* друге прохання (2-й такт) повторюється двічі. Перше прохання (1-й такт) взято із «Великої єктенії». В *Автографі* перше потрійне прохання (3-й такт) іде третім, а друге потрійне прохання (4-й такт) – першим.

10 б. Єктенія за оголошених.

11 а. Херувимська пісня (Заздравна). С. Богданов записав на Поділлі.

11 б. Благальна єктенія. В *Автографі* відсутнє октавне подвоєння баса в другому такті (*re* великої октави).

11 в. Отця і сина.

11 г. Вірую. Оригінал нотного тексту – *Автограф* хорових творів М. Леонтовича; Інститут рукописів НБУВ, Ф. 1; од. зб. 36261. У піснеспіві «Вірую» редаговано хорові педалі (у квадратних дужках – оригінал); у 2–10 тактах хорова педаль виписана без пауз (в оригіналі хорова педаль інколи переривається на окремих словах *solo*); у 11 такті ритмізовано *solo Basso*.

13. Милість миру (II). В *Автографі* подвійний «Амїнь» (такти 51–52) відсутній (взято із видання за редакцією доктора П. Маценка). Додаємо і парний до нього хор «Тобі співаємо».

20 а. Єктенія подяки.

21 а. Слава Отцю і Сину. Варіант «Слава» (від 3-го такту) взято із № 3 (такти 1–9). Варіант заключного «Амїнь» взято із закінчення № 14 («Достойно є», такти 49–51).

КОМЕНТАРІ РЕДАКТОРА-УПОРЯДНИКА

Як зазначалось у передмові, базовим матеріалом для нового видання хорових творів М. Леонтовича стала збірка 1970 р. під загальною редакцією М. Гордійчука. Обсяг розширено за рахунок додання ряду нових публікацій, що з'явилися у 1980–2005-і роки. Нотні тексти духовних колядок «**Пречиста Діва**» та «**Що то за предиво**» взяті з їх першодруку у ж. „Музика” (1992, № 1), як і «Прелюдія» (1977, № 4) та звірені з наступною публікацією у збірнику під редакцією відомого леонтовичезнавця Володимира Іванова (М. Леонтович. Духовні хорові твори. – 1993).

Сакральні колядки «**Дивная новина**», «**Небо і земля**» та «**У нашому дворі**» надані для публікації відомим вченим у галузі духовної музики Мстиславом Юрченком. Церковна версія тексту хорової обробки «Щедрика» – «**Ой на річці, на Ордані**» взята з хорових партій, що з репертуару хору «Відродження» (керівник М. Юрченко), від співака хору й хормейстера М. Кузика. Хорова транскрипція непублікованого романсу М. Леонтовича на вірші Б. Грінченка «**Зорі**» здійснена видатною українською композиторою Л. Дичко, теж вперше була опублікована у ж. «Музика» (1991, № 5).

До цього видання увійшли три твори М. Леонтовича, опубліковані відомим дослідником Леонтовичевої творчості Богданом Луканюком (Хорові твори на народнопісенні теми. – 1987). Зокрема, у примітках до «Дударика» Б. Луканюк зазначає: „За жанром – це весільна пісня-хоровод, який, однак, послужив композиторові темою хорового рекієму, де у метафоричних образах життя, смерті і безсмертя народного музиканта порушується важливе питання невмирущості його творчої спадщини” (с. 21).

У публікації відновлено четверте проведення теми, що найбільш відповідає логіці розвитку музичної форми твору. А закладений у ній різкий динамічний та фактурний контраст, на думку дослідника, найбільш відповідає ідейно-художній концепції твору (див.: Луканюк Б. „Дударик” М. Д. Леонтовича // Народна творчість та етнографія. – 1987. – № 1. – С. 58–65).

Зі збірки Б. Луканюка взято й дві обробки народних пісень, що були там надруковані вперше – «Через село» та «Ой піду я в долину». У примітках до обробки «Через село» зазначено: «Це один з останніх творів М. Леонтовича, написаний 18 жовтня 1920 року в м. Тульчині (до речі, в один день з хором „Синє море”), мабуть, спеціально для організованого приблизно в той час Тульчинського державного хору (пізніше – ім. М. Леонтовича). В основу двочатинності ($A^{(4)} + A_1^{(2)}$) цієї мініатюри-бурлески лягла хороводно-ігрова веснянка з приспівом. Записав її композитор від Н. Танашевич у квітні 1920 року в с. Стражгород Теплицького району Вінницької області» (с. 22).

У примітках до створеної ймовірно влітку 1918 р. хорової обробки «Ой піду я в долину» Б. Луканюк, який за чернетковими записами М. Леонтовича реконструював цей твір, зазначає: «Як тему хорового скерцо композитор використав весільну мелодію, що походить з селища Монастирище Черкаської області, але вніс у мелодію деякі зміни: записав її в тактовому розмірі $\frac{3}{2}$, а не $\frac{3}{4}$, як у запису Ів. Демченка (Демченко І. Українське весілля. – Одеса. – 1905. – № 251), збільшивши відповідно ритмічні тривалості вдвічі, а також відмінив мелодичну зв'язку, що згладжує цезуру між другою мелодичною фразою та її повторенням: (с. 22–23)».

З релігійних творів М. Леонтовича до 1990-х років друкувався лише кант «Ой зійшла зоря», з огляду на його історичну тематику. Публікацію духовних творів «Христос воскрес», Херувимська (Грецького розспіву), «Хваліте ім'я Господнє» (наспів Києво-Печерської Лаври), «Дивное ім'я Твоє, Спасе», «Отця і сина», твори з Молебну подячного «Царю небесний», «Бог Господь», «Тобі Бога хвалим», релігійні канти «Св. Івану Богослову» та «Ой зійшла зоря», а також «Многая літа» завдячуємо професору М. Юрченку, який надав вивірені ним тексти творів М. Леонтовича, що входили до видань «Духовно-музичні твори українських композиторів ХХ ст.» (К. – 2004; упорядкування і редакція М. Юрченка). Для зв'єрення нотних текстів було переглянуто й видання «Збірник літургійних співів. Присвячений тисячоліттю Української православно-

ної церкви» (редакція В. Завітневича. Видання УПЦ в США. 1988).

«Служба Божя на Літургії св. Іоанна Золотоуста», більш відома під назвою «Літургія св. І. Златоустого» М. Леонтовича загально визнана як один з найвидатніших сакральних творів християнської церкви. Масштабний хоровий цикл було скомпоновано 1919 р. на канонічні тексти, писані церковнослов'янською мовою, 1919/1920 рр. композитор уклав його на українські канонічні тексти. У новому ХХІ столітті ця Літургія здійснює особливу духовну місію – вона своєю хоральною музикою служить високій екуменічній ідеї на теренах України та ширше, де діють церкви української діаспори.

Дослідник церковної музики М. Юрченко зазначає: «Твори, що складають Літургію, були написані в різний час, починаючи з обробок подільських та галицьких церковних мелодій (під час навчання Леонтовича в семінарії) і закінчуючи авторськими композиціями, створеними в 1919 р. Тому цикл стилістично неоднорідний» (Історія української музики. Т. IV– К., 1992. – С. 112). Відбитки авторського тексту Літургії на склографі (1920 р., українською), що зберігаються у бібліотеці Інституту мистецтвознавства, фольклористики та етнографії ім. М.Т. Рильського НАН України (Фонд М. Грінченка), були зв'єрені з нотами Літургії (1919 р., церковнослов'янський текст), відповідно послідовності номерів та зазначення темпоритміки (в українськомовному варіанті темпи не зазначено, бо, вочевидь, регенти виконували хори відповідно сталих церковних традицій). У нашому виданні використовуємо затверджені нині канонічні тексти української церкви. У подальшій церковній співочій практиці ряд номерів Літургії, що найчастіше виконувалися як окремі сакральні піснеспіви, зазнали ряду незначних змін. Найбільш суттєве розходження спостерігаємо у першому періоді № 12 «Милість спокою»; у нотах, виданих і М. Гобдичем, і М. Юрченком, написано «Милість миру», що суттєвіше відповідає філософській тезі канонічного тексту.

Moderato
mp

S. A.

Ми-лість ми-ру, жерг - ву хва - лін - ня.

mp

T. B.

Цей твір традиційно йде у формі диптиху, як при обряді, так і в концертній практиці: «Милість миру» і «Тобі співаємо».

У ключовому творі Літургії М. Леонтовича «Молитви Господній» (№ 15) у ряді видань є різночитання: деякі публікації подають у теноровій партії 5-ю ноту 2-го такту «ля» – у нас «до», як у рукописі 1920 р. Переконані, що так вірно, бо зумовлено логікою проведення секстового дуєту сопрано й тенорів.

***

Окремий коментар редактора-упорядника щодо світового шедевр М. Леонтовича. Із розвідок останніх років у царині леонтовичезнавства (з грудня 2013 р.) привернув увагу багатовекторний аналіз загальновідомої хорової мініатюри «Щедрик» (яку не випадає якось назвати «обробкою»), що було пов'язано з наближенням 100-річного ювілею її виконання та загальносвітовою популярністю як серед співацьких колективів, так і серед композиторських трансформацій (понад 300 версій вокальної, інструментальної, експериментально-шумової музики).

«Щедрик» в опрацюванні Миколи Леонтовича став унікальним явищем світової культури. Він привернув увагу мільйонів, з-поміж яких були й музиканти, фольклористи, філологи, філософи та теологи¹. Первісний архетип із серії так званих народних примітивів наші пращури від язичницьких часів вважали магічною формулою – своєрідною мантрою, що заворожувала, гіпнотизувала людину. Головними психологічними чинниками дії цієї «магії» були незмінна повторюваність мотиву – *ostinato-stabilitas* – та безперервність руху – *perpetuum mobile*. Навіть сила слова (*verbe*) поступилася перед музично-психологічним началом. Це явище, переконана, привернуло увагу такого геніального Майстра від музики, як М. Леонтович, коли він обирав зразки для свого композиторського шкідця.

Вивчення нотного тексту «Щедрика» дозволило вирізнити кілька векторів аналізу, зокрема й не зовсім типових для музикознавства (без сумніву, при достатній прискіпливості їх може бути більше)². Лише частково позначу музичний, вербальний, графічний і нумерологічний вектори, що розкривають нові грані універсального мислення українського митця.

Головне зерно твору – чотиризвучний мотив-мантра. Він повторюється з проведенням у всіх партіях 68 разів! Саме «зерно» у півтора тони (інтервал малої терції) відноситься до найдавніших архетипів, так званих «фольклорних примітивів». Текстове першоджерело має зв'язок із дохристиянською добою, коли новий рік починався ранньої весни – із поверненням в Україну ластівок (тобто з 14 березня).

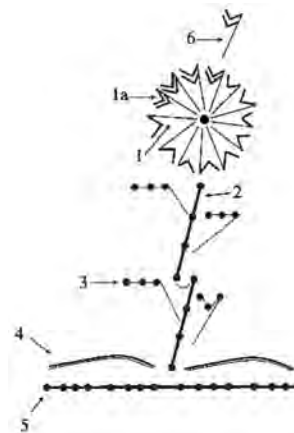
На сьогодні утвердилося три варіанти тексту «Щедрика» – два українською мовою, один англійською. (Ще в 1920-ті роки за кордоном були спроби зробити переклади української щедрівки французькою, німецькою, англійською, але вони не закріпилися в культурному обігу). Другий текстовий варіант українською – «Ой на річці, на Ордані» – також друкуємо у нашій збірці (с. 27.). Поширення цієї текстової версії в середовищі подільської інтелігенції, духовництва, селян засвідчило жанрову метаморфозу

твору, а саме – переведення його зі щедрівок до колядок, пов'язаних із темою народження Христа.

Після тріумфальної ходи світами разом із капелюю О. Кошиця (з 1919) «Щедрик» отримав англомовну версію тексту. Ні, це не переклад з української, а цілком оригінальний вірш, відповідний жанру колядок, і співалося в ньому про різдвяні дзвони: «Hark how the bells» / «Виразно чути дзвіночки». Його в 1930-ті рр. склав диригент-хормейстер, учитель музики Пітер Вільховський (прізвище красномовно свідчить про етнічне походження автора слів), а надрукувала вперше слова з музикою фірма «Carl Fisher, Inc.» у США в 1936 р. під назвою «Carol of the Bells» – «Колядка дзвіночків»:

Hark how the bells
Sweet silver bells
All seem to say
Throw cares away...

Імпульсом для графічного аналізу стали дослідження у сфері синтезу мистецтв, зокрема світломузика, якою в короткий «київський період» життя протягом 1919–1920 рр. переймався й М. Леонтович. Мені забажалося поглянути на Леонтовичевого «Щедрика» в графічних орнаментальних

образах. Диво – його поспівки перевтілилися в абрисі ніжної квітки, що зростала вертикально вгору.

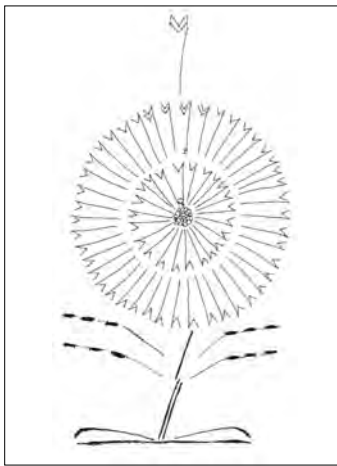
У ній яскраво виокремилися 6 елементів: 1) споконвічне «зерно» в прямому виді, де 68 повторів (зокрема й виокремлений останній) – 68 «бутон-пуп'янок»; 1-а) рефлексія «зерна» – верхньотерцієвий підголосок (17-й такт, Сопрано: «В тебе товар весь хороший...»); 2) лінарне «стебло» – спочатку низхідний рух в альтів (5-й такт, «Стала собі»), а далі – в альтів і тенорів (9-й такт, «щебетати»); 3) листячко із «зубчиками»-акцентами (21-й такт, «В тебе товар весь хороший...»); 4) хвилясті «трави-ковили» (25-й такт, Сопрано: «В тебе жінка чорноброва»); 5) ґрунт – бурдон (17-й такт, бас: «В тебе товар весь хороший»); 6) бутон-пуп'янок (68-й такт, дует *coda*: «ластівочка»).

¹ «Щедрик» М. Леонтовича вперше надруковано 1918 р. у збірці «З народної пісні». Того року, згідно з універсалом гетьмана П. Скоропадського, інтенсивно почали впроваджувати україномовну культуру, науку й освіту.

² Більш детально див.: Кузик В. «Щедрик» Миколи Леонтовича: аналіз-stretta // Історія, теорія та практика музично-естетичного виховання. – Дрогобич, 2013. – Вип. 7. – С. 6–11; Кузик В. Візерунки звукографіки: Таїна «Щедрика» і «Дударика» Миколи Леонтовича // Sower (Сівач) [USA, Ukrainian Catholic Eparchy of Stamford]. – 2015. – 27 December. – Р. 11; Кузик В. «Щедрик» в опрацюванні Миколи Леонтовича: Спроба полівекторного аналізу (до 100-річчя українського шедевр) // <http://mus.art.co.ua> – 2016 (у 2-х ч., 22 і 23 грудня); Кузик В. Універсальні коди «Щедрика» в опрацюванні М. Леонтовича: Спроба полівекторного аналізу // Слово Просвіти. – 2016. – № 52. – 29 – 31 груд., тощо.

Можна збагатити малюнок квітки напластуванням всіх 67-ми пелюсток-мотивів (бо останній 68-й – *coda*). Суттєвий феномен – універсальні закони людського мислення виявилися спільними як для музичного інтонування, так і для графічного малюнку. Вони оформилися в одвічний символ-орнамент «Квітки життя» з бутонем-пуп'янок – паростком у майбуття.

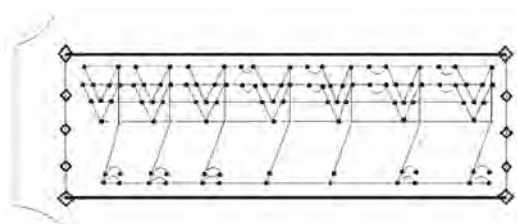
Згодом нова візуальна інформація дозволила мені асоціативно вирішити проблему змалювання квітки «Щедрик». А саме – розкішна троянда південного порталу собору Паризької Богоматері. Вона утворює «квітку – сонячну розетку». Розширюючи значення символу солярної квітки-розетки, що є в багатьох культурах людства всієї

планети, вбачаємо його вживання в сакральних знаннях, де він означає первісний символ душі (духу), а саме – «повітря – дихання», сила космічної життєвої енергії (як на санскриті, так і давньоукраїнською це звучало так – «хара»/«харе»; згадаймо, «характерниками» називалися люди, які володіли цією силою).

Такий символ бачимо на пояській хустині, вишивці на грудях, рукавах, покріві голови Богоматері Оранти в куполі Софійського собору (Софія – вища премудрість), намолених іконах Богоматері. Його модифікацію як хреста з розширеними на кінцях раменами зафіксували хрести Мальтійського ордену та запорозького козацтва, нагородні хрести сучасної України. Вишивані символи солярної квітки-хреста прикрашають святкові ризи ієреїв вищого сану.

Тож відповідно до французької розетки-троянди я перевела в графіку квітку «Щедрик». Однак, якщо точно йти за абрисом нотної лінії, виходить не троянда, а пишна подіська волошка-блатка із загостреними кінчиками пелюсток. Спробувала те намалювати: у внутрішньому колі 23 пелюстки, у зовнішньому – 44. А останній пелюсток-«пуп'янок-ластівочка» – злетів догори.

«Дударик» Леонтовича має інший графічний взір, що розгортається по горизонталі, контури якої означив інтервал чистої квінти:

Нумерологічний вектор аналізу. Відомо, яке вагоме сакральне значення мають цифра й число у Святому Письмі та інших сакральних знаннях. Їх там шанобливо називають «фігурою». Не останню роль у моєму бажанні звернутися до нумерології зіграло вмотивування М. Леонтовичем пісні «Дударик» як позасвідомого музичного авторського образу (звукового «автопортрету»), де текст і наспів відповідали його художній природі, а число «сім» було кодовим – «на щастя, на долю».

Ще більше вразив підрахунок виокремлених мною тематичних зерен у «Щедрику»: 68 разів повторено «зерно» + 4 рази показано його верхньотерцієве віддзеркалення + 1 раз у коді = 73, що при перерахуванні $7 + 3 = 10$; цифру 0 не враховують, тож залишається число 1 = символ «Deus», «Бог». Дивним чином знову вийшли на універсальні загальнолюдські символи.

***

Від редактора-упорядника та авторки вступної статті. Висловлюю щирі вдячність Валентині Пономаренко – колишній директорці видавництва «Музична Україна», яка причетна до видання творів митця у 2005 році, Богданові Кривоусту – нинішньому директору видавництва, талановитому композитору, лауреату премій ім. М. Лисенка, Л. Ревуцького та Б. Лятошинського, який спромігся включити видання унікального творчого доробку українського генія хорової музики М. Леонтовича до реєстру Національних видавничих програм. Глибоко вдячна всім, хто доклав своїх зусиль до здійснення цієї великої праці: Ладі Ляховій – сумлінній музичній редакторці видавництва, Олександрові Тарасенку – заслуженому діячу мистецтв України, голові Хорового товариства ім. М. Леонтовича при Всеукраїнській музичній спілці, хоровому диригенту Національної опери України; Миколі Гобдичу – заслуженому діячу мистецтв України, лауреату Національної премії ім. Т. Шевченка, художньому керівнику ушавленого хору «Київ»; Мстиславу Юрченку – лауреату премії ім. М. Лисенка, диригенту-хормейстеру, професору, доктору філософії (мистецтво); архимандриту Кирилу (Говоруну) – доктору філософії, науковому співробітнику університету Лойола-Мерімаунт в Лос-Анджелесі (США), Михайлу Найдану – перекладачу, письменнику, професору славістики в Університеті штату Пенсильванія (США), Ігорю Юдкіну – професору, доктору мистецтвознавства, член-кореспонденту Академії мистецтв України, науковцю Інституту мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М. Т. Рильського НАН України, Світлані Буджак-Жонес – докторці соціолінгвістики мов, перекладачці (США), Олесі Коцюмбас – координаторці Програми Фулбрайта в Україні, художникам Миколі Гончарову та Євгенію Ляхову, редактору Тарасу Бакуну, хормейстерам Ірині Душейко, Оксані Летичевській, Миколі Кузику, Артему Ковальову, Роману Рудницькому, а також Ірині Ліпченко, Ганні Макаренко, Улянні Яненко.

NOTES

to the works of M. Leontovych, concluded by J. Yurmas

(for the edition: “M. Leontovych. Musical works”, 8 collections. Kyiv – Kharkiv, Knyhospilka; 1924, 1930–1931)

From the editor-in-chief: Y. Yurmas initially started publishing the works of M. Leontovych anonymously – in the publication of the first collection “M. Leontovych. Musical Works” in 1924, edited by P. Kozytsky. The authorship of the notes is not indicated, but in subsequent 2–8 issues of 1930–1931 Y. Yurmas writes everywhere: “our notes to first collection”, which is the typical form of the third-party author’s mark at the time. Only in the second edition we read: “Checked and made comments by J. Yurmas”. On the second collection of musical compositions by M. Leontovych, presented to me by Yevhen Revutsky, the son of composer Levko Revutsky, is the inscription: “For profound artist L. M. Revutsky sincerely devoted to Yuri Mas. 21 / VIII –30” [August 21, 1930].

When writing Notes Y. Yurmas widely uses abbreviations, for example: “L-h”, “L.” – instead of “Leontovych”, or “Col. song from Pod.” – “a collection of songs from Podillya”, “sc.” – “school”, “coup.” or “c.” – “couplet”, “wom.”, “male” etc. Some abbreviations or abbreviations for the average reader are largely unknown. For ease of reading the texts, notes Y. Yurmas, we remove the abbreviations and submit the words in full. In the English version of Y. Yurmas’ comments, we omit some phonetic details, concerning pronunciation of words in Ukrainian, and the texts of the lyrics recorded in folklore collections, but not used by Leontovych in his arrangement; these gaps are indicated by three points.

Dudaryk / The Piper. Still 1899–1901, Leontovich heard the song, when he worked at the Chukiv’s school, that song was singing by the Chukhiv peasant choir, having studied it in the collection of Bigdaj – «*Pesny kubanskykh kozakov*» / «Songs of the Kuban Cossacks, Part 3. Songs of the Black Sea» the publication of the Kuban Statistical Committee in 1896 to the 200th anniversary of the Kuban Army (p. 73, No. 35). The time there is *Allegro*. Leontovych was very enthralled with this song and was fond of singing her. When we first started processing it, we do not know exactly. But in the manuscripts of Leontovych, which we received in Gryshyno, on the Donbass from P. Pavlovsky, there are voters of the choir and string quartet, in the accompaniment of which Leontovych performed in Gryshyno 1904–1908 this first arrangement «Piper» (the accompaniment is, in fact, the repetition of the choir parts). In the notebook of songs that Leontovych worked out for his school choir 1908–1909, was left the second edition of this song (with the accompaniment of fp.). The arrangement of the mixed choir (4th edition), he made, apparently, later. On this instance, from which in April 1921 Tulchyn wrote this song I. Chyzhsky, there was a date: «January 14, 1918». And the draft of the arrangement, which is

S. A.
T. B.

*) Version

in the Archive, is written by Leontovych’s hand about the same time. In the copy of Chyzhsky and two drafts of Leontovych there is another conducting (it was in the order of the fourth, that is, the penultimate). We submit it here with the previous version of 4th and 5th bars, which Leontovych then canceled (3rd bar of that variant of the bass and tenor was sung on the sustained *re* Small and the First octave); on the final note of this 4th conducting in the copy of the T. Chyzhsky be a farm.

We assume that Leontovych, finally editing the arrangement, threw out of it this 4th conducting. But it is likely to say that

there are no grounds for it. On the contrary: those materials that we have are indicative of the fact that Leontovich wanted to leave it in this arrangement (though the transition from sharp accents and *forte* to this conducting to the soft lyrics of the 5th conducting is too sharp). Some details about dynamics, accents, subtitles, etc., are served with drafts, various manuscripts and a printed copy (collection “Three Songs”, 1921 in Kharkov). Leontovich canceled part of the text, as submitted by Bigdaj in his collection: «*i pyshchyky valyayut'sya, chort zna komu distanut'sya*». In the draft of Leontovich everywhere: «*kat zna*». Leontovich set the pond on the time: “Moderato (Moderately)”, from Bigdaj: “Allegro”.

Shchedryk / [Good (New Year's) wishes, aka Carol of the Bells]. Leontovich took this song, apparently, from part IV of the collection Polischuk–Ostapovych (p. 18, No. 23), published in 1913, although, in the mention of prof. B. Yavorsky, by order and according to detailed instructions Leontovich worked on it, Leontovich began to work on it about 1910. But finally worked out, apparently, later. On the manuscript, which he sent in autumn 1916 to O. Koshyts in Kyiv, was the date: 18 / VIII of 1916. (On Christmas Day in 1916 a student choir under the direction of Koshyts first showed to the people of Kiev the creativity of Leontovich, for the first time with great success, performing “Shchedryk” in a concert of Christmas carols). Text is corrected by writing Polishchuk. The time of Ostapovych: “Moderately”, and in the foal of Leontovich: “Not fast”. A song from the city of Krasnopol, Zhytomyr district in Volyn. There is arrangement of Leontovich to the school choir. The arrangement for a mixed choir was first published in the lithographic collection «*3 narodni pisni*» / “Three Folk Songs” (1918). In one manuscript (not Leontovich's hand), which was among his papers, such a difference: «*ale hroshi – to polovan*»¹ [“But the money is the chaff”]. The dynamics and other details of the drafts. According to Leontovich's manuscript, received from M. Podlasova, we will detail accentuation and dynamics. In the last bar, Leontovich wrote «*Soli*» and put a complete pause for the alto; therefore, this last bar arrangement should sing only 2 sopranos.

Oi posered dvoru / Oh, in the middle of the yard. Leontovich took this song from Part IV of the Polischuk–Ostapovych collection (No. 21, p. 38), where the time: «Moderately». Leontovich arranged 15 verses from the 16 couplets (5th for some reason he passed away), subordinated them to 2 for each conducting (under the 5th conducting – three). We take only the first 7 couplets of Polishchuk recordings. Where did this song, Polishchuk did not identify. In the manuscript Leontovich set the date of the end of the work “September 5, 1916”. The dynamics of the first bar are determined by Ostapovych (but we do not put *f* here as he put it). In Ostapovych over the first and last notes of the chorus are fermatas. With his musical material (ancient Greek moods, etc.) this song is one of the most interesting of Leontovich.

Oi tam za horoiu / Oh, there beyond the mountain. The teacher of singing in the Tulchyn schools F. Lototsky wrote

several goodwishes and carols (and among them, «*Oi tam za horoiu*») in the Palanka village of Haysyn district in Podillya, and during the years of imperialist war gave them Leontovich. Christmas carols «*Na Ordani*» / “On Jordan” and «*U nashomu dvori kamin lamaiut*» / «The stone break in our yard» (both unpublished), which in the Leontovich's manuscripts have an entry: «village Palanka Hays.[in district]”, Leontovich worked for the period from mid-June to mid-December 1916 (these manuscripts have a number of dates). Well, we think that also «*Oi tam za horoiu*» was also worked out in 1916. For the first time, it was printed in the lithographic collection (together with «*Oi, hordopyshnyi pan-hospodariu*» / «Oh, proud magnificent master-of-the-house») at the end of December 1918 (in Kyiv). According to Leontovich's draft, we detail the dynamics and correct the subtext. Leontovich, seems, to have been reworked. On the first of the black notes are several variants of the text, and sometimes new verses. Leontovich worked very closely this arrangement: in the draft left a few options.

Oi, hordopyshnyi pan-hospodariu / Oh, proud magnificent master-of-the-house. Leontovich wrote this carol from M. Roshchahivsky. The Song is from Ushitsky County in Podillya. The arrangement was worked out in the autumn of 1918 (on the back of one of the first draft – «Legend»...). In the two drafts under first conducting underwrite the following: «*Po horakh-horakh snizhenky lezhat...*», but in other manuscripts this text does not exist. Sentence «*Oy dai, Bozhe*» [“Oh, God”] we were replaced everywhere by «*Dobryi vechir*» [“Good evening”]; we dropped two verses: «3. *Po tvoyim dvori sam Hospod khodyt. 4. Sam Hospod khodyt ta vse lahodyt*». In Leontovich's draft there is a note: «In the fourth version, the bass can be deleted» (those notes Leontovich took in square brackets). In first conducted in the last tact in the alto in the warehouse «*epo*» everywhere (except for one draft) is *re*; however, we are fixing one of the black-notes on the *mi*. For the first time, this arrangement by Leontovich was published by the lithograph together with «*Oy tam za horoiu*» / “Oh, there beyond the mountain” (late December 1918). We edited the work: 1) by that edition, 2) for the three drafts by Leontovich, 3) for two of the manuscripts that are in the Leontovich Archive, and 4) for one manuscript from the Musical-Theoretical Library named K. Stetsenko at the Kyiv Filial of VUSSM [All-Ukrainian Society of Soviet Musicians. – *V. K.*], (he, apparently, rewritten from the lithographic edition). This carol was laid out by C. Stetsenko on the threvoices choir (see: «*Kolyadky i shchedrivky*» / “Christmas carols and Goodwishes”, edition of the Gubsoyuz, the former Dniprosoyuz, No. 30).

Oi v Lvovi / Oh, in Lviv. Leontovich took this song from Part IV of the Polischuk–Ostapovych collection (No. 22, p. 40). We are talking about dynamics for drafts. The refrain «*Oi dai, Bozhe*» [“Oh, God give”] and «*Sviaty vechir*» [“Holy Evening”], which in the ethnographic edition alternated with each other (even couplets first, odd – the second), P. Kozytsky, when editing this arrangement, replaced «*Shchedryi vechir*» [“Generous Evening”], and in 21st verse it is «*sobi*» [“self”]

¹ This phrase is most consistent with the logic of the development of thought. – *V. K.*

(instead of «*u Boha*» [“with God”]). Leontovich has sometimes changed the text. As Leontovych pointed out in the draft, male voices sing the 1st bar of the third conducting in the word «*Oi!*» Text 14–16 verses correct for Polischyk. This Song is from Burkivtsi village of Zhytomyr district in Volyn. The arrangement of Leontovych has been worked out during the years of the revolution (most likely – 1918 or 1919).

Koza / The Goat. Leontovych took this song from the collection of Kvitka (No. 49, p. 56), where was time “Allegro”. In the drafts, Leontovych determines the pace in a different: «Allegretto (Not fast)» and «Merrily», and on one of the primary draft – «Moderato». The Text is corrected by the recording of Kvitka. The words «*ta i pidvelasia*» [“and got up”], Leontovich, obviously, added from his, because they are not in Kvitka. The beginning of the 4th verses by Kvitka: «*Puts!*», Leontovych transformed into «*Tut*» [“Here”]. At some of the drafts, the start of the arrangement in feminine voices – *f*, and 5th couplet – *mf*. This song is widespread in many parts of Ukraine as a Christmas game. Song is from Zvyaghel village in Volyn. Arrangement – 1918.

***V poli-poli pluzhok khodyt* / The little plow is moving in the field** [Good (New Year’s) wishes]. Leontovych took this song from Part IV of the Polischuk–Ostapovych collection (No. 24, p. 44). This Song is from Pochayiv town of Kremets district in Volyn. We submit only 1st, 6th, 7th, 8th of the 8 couplets, (breaking 6th and 7th each for two couplets), because others – religious content. The basis of the editorial was the completed manuscript of Leontovych with the date: «August 11, 1916». There are variants of the 2nd conducting in another black notes and voice parts (but there is absolutely no first conducting); for example, in the soloist there is a tune «*Shchedryi vechir*» alto (*re* First octave), tenors (*fa* Small octave) and basses (*si-bemol* of a Large octave), the rhythm – the half, the quarter (2 repetitions, that is, 2 bars); in the draft from the beginning of to the end there the refrain is a dynamic gain that the farm comes to the *forte*, but on the final note immediately falls; from the parts we take the *f-dies* of tenors in 1st bar 2d conducting, but it cannot be sing. The dynamics of the first two bars is determined by Ostapovych (the rest – by Leontovych). In the Leontovych Archive there is a sheet of drafts songs that Leontovych has included in his «II Collection of songs from Podillya»; on this sheet there are two arrangement without any text and title, written in a different hand, reminiscent of C. Stetsenko’s hand; this is a Goodwishes «*V poli-poli*» / “The little plow is moving through the field” (other arrangement of the character) and a carol «*V Pochaievi*» [“In Pochayiv”]; who the author – Leontovych or Stetsenko, has not yet been able to find out; similarly, there is no question of arranging time.

P.S. We were lucky enough to find a notebook when this song was already made for publication: M. Leontovych «Ukrainian folk songs for mixed choir», publishing house «Ukraine» in Leipzig, where the first issue of this song was printed. The arrangement has one-couplet, but both variants are provided (our first conducting is presented there as “another arrangement”).

Vorotar / The Gateman. Its published by III [Tens “Folk Songs”], No. 7.

Hra v zaichyka / Playing the little bunny. An interesting story happened with this song. Around September 1920, the teacher of one of the Tulchyn labor schools, who studied in Leontovych’s musical and theoretical disciplines, G. Grynevych played an extract of the melody of this song. Leontovych heard, became interested and asked him to give this song. Although Grynevych refused because he heard the song in Slobodka Yaroshyvka village of Mohyliv district in Podillya pre-war years and could not well remember the melodies and completely forgot the words, however, Leontovych persuaded to give the melody an excerpt, and as for the text, Leontovych said: «Write the words so that it is suitable for children». This order Grynevych fulfilled. Leontovych slightly reworked the text and arranged the choir (it was edited by P. Kozytsky from the draft, adding 4 last bars to the end and determining the time and dynamic nuances). Already after the death of Leontovych Grynevych moved to Slobidka Yaroshivka. Here he asked the girls and boys about the melody and remembered the true words of the song. Submit them:

1. Zai- chy - ku, zai - chy - ku, mii brat - chy - ku!
 Ne kho - dy, ne bro - dy po ho-rod - chy - ku!
 Ne to - loch, ne to - loch hriad - ky miat - ky!
 2. Zai - chy - chok, zai - chy - chok vid - bi - ha - ie,
 na pra - vu ni - zhen - ku na - lia - ha - ie.

1 Bo mo - ia hriad - ka, Oi vby - to chy ne
 yak pa - ni mat - ka,
 bo mo - ia hrud - ka,
 yak ba - la - mut - ka!

vby - to - ni - zhen - ku pe - re - by - to.

3. «la z po - po - vo - ho la - nu, Ya z dia - ko -
 vy - by - rai so - bi har - nu!

-vo - ho lu - hu, vy - by - rai so - bi dru - hu!»

This song is a spring game: a girl-bunny stands among the circle (sings), falls on the right leg, and so on.

Mak / The Poppy. Its printed II [Tens “Folk Songs”], No. 2. The words (2, 8 couplets) are taken from the variant p. 85 from the collection A. Konoshchenko, III hundred. The melody of the refren in the first couplet (bars 3–7) is transferred to the quart down, bar 9 (and similar in the 2nd note) is changed. The Code is added. Changes have been made to the text: instead «otak» [“so”] – «*u riad*» [“in a row”], instead «*po vulytsi*» – «*na vulytsiu*» [“on the street”].

Oi khodyt Semenکو / Oh, Semenکو is walking. Its printed by II [Tens Folk Songs], No. 8. In the original: «*Oy khodyt tsarenکو*» [“Oh, the king is walking”], «*vin svoiu tsarivnu shukaie*» [“he is looking for his princess”].

Oi khto v tomu lisi stukaie, hukaie / Who in this forest is knocking, whooping. Leontovych took this song from the collection of K. Kvitka “Folk melodies from the voice of Lesia Ukrainka” (No. 34, p. 45). In the draft arrangement, the pitch was determined by Kvitka: “Allegro non troppo” and the character of execution: “molto risoluto”. The second bar of the refren is corrected by the draft, text of 3, 4, 6 and 7 couplets – according to the Kvitka record. Leontovich did not start processing of 8–15 couplets of ethnographic editions. At Kvitka song in the tune of *cis-moll*. Song from Kolodyazhnye village of Kovel district in Volyn. To her, Kvitka made a note: “In Kolodyazhnye village people generally try to sing as much as possible crudely (down), and this manner was published by Lesja [Ukrainka – V. K.] in those songs where she considered it characterizing, so in this Kupala song”. The arrangement of Leontovych worked, apparently, in 1918.

A vzhe sontse zakhodyt / The sun is coming. Leontovych took this song from Part I Collection Polishchuk–Ostapovych (p. 47, No. 25). In the draft Leontovych and in Polishchuk the song has the name: «*Obzhynky*» [“Harvest”]. The dynamics of first couplet and farms 1st, 6th, 8th couplets are served by the draft of Leontovych and by the recording of Ostapovych. Probably, Leontovych himself composed the text of the first two couplets, because they are quite different in Polishchuk: «1. *A nash pan molodenkyi* (2), *pid nym kin voronenkyi* (3), 2. *Po poli proiizhaye* (2), *zhenchykiv pryproshaie* (3)». In some of Leontovych’s draft, the beginning of the 1 verse is the following: «*Vzhe sonechko zakhodyt*» [“Already the sun comes in”]. The text of second couplet is corrected for the money of Leontovych. Of the remaining 15 couplets of writings Polishchuk, Leontovych disposed of only a few, and changed the second half of the sevenths verses (in Leontovych sixth) – «*azh pid pansku bramuu*» [“just” under the “Right up to the Lord’s gate”]. Leontovich completely passed the following couplets: 4 – «*V nashoho pana obzhynky, dast nam pan horilky*», 8 (in Leontovych after 6) – «*A u nashoho pana ta zolotaia brama*», 9 – «*A sribniyi odvirky, to y dast nam pan horilky*», 10 – «*Vyidy, panochku, do nas, vykupy vinochka v nas*», 11 – «*Nasha pani ne pyshna, azh za bramonku vyishla*», 12 – «*V chervonykh cherevychkakh, v ruchenках horilochka*», 13 – «*Klyuchamy zadzvonyla, shcho v poli obrobliaty*», 16 – «*Nasha pani domuie, nam vecheriu hotuie*». In Polishchuk 14th the couplet (in Leontovych 7th) is as follows: «*Khvaliu ya tebe, Bozhe, zibrala vsenke zbozhe*» [“I praise you, God, gathering all the harvest”]. The text of 17th verses Leontovych subordinated to I conducting, as the last (9th) verse of his arrangement: «*Nam vecheria ne myla, nas pratsia potomyla*» [“We do not have dinner, our work is dying”]. The editor [musical] P. Kozytskyi 8th couplet and the second half of 4th, 5th and 7th couplets were edited by the text of the harvests songs by P. Chubynsky – «Trudy Etnogr.-statisticheskoy ekspeditsii...» [“Works of the Ethnographic Statistical Expedition...”], vol. V (32 and 54 songs). But Leontovych used, obviously, only Polishchuk record. So, therefore, the texts of these songs are restored according to Leontovych’s drafts and Polishchuk’s recording. Leontovych worked out this song in 1919.

Zenychok-brenychok / Reapster-bleepster. Its printed by V [Tens “Folk Songs”], No. 10. Compared to Kvitka «Folk melodies», p. 21.

Iz-za hory snizhok letyt / A light snow is flying from behind the mountains. Leontovych made the first edition before the revolution, during the war, and performed it at a concert in the Tulchyn school. That version was one couplet. The second edition, on many verses printed here, he worked out later (probably, 1918). Leontovych made a note in the draft of the 1st edition: “Women’s choir in a *la minor*”. Consequently, he obviously meant that in this tone the female choir could perform this song on its own, without the support of male voices. (The parts women’s voices are presented here in almost the same way as in the 2nd edition). In the manuscript of the 1st edition Leontovych submits the text of another couplet (in order of 5th): «*Bo sideltse – dorohie, vse sribneie-zoloteie*» [“Because the saddle is expensive, all silver-gold”]. In the manuscripts of the 1st edition and in the drafts of the 2nd edition Leontovich divided the song into 8 bars of the following size: $\frac{2}{4}, \frac{2}{4}, \frac{3}{4}, \frac{2}{4}, \frac{3}{4}, \frac{2}{4}, \frac{2}{4}, \frac{3}{4}$. Where did the song come from – we do not know (no notes about it left). In the Second hundred by Konoshenko there are variants of this song (see No. 28, 29 and 30). Although Leontovich often used the writings of Konoshenko, but this song he seemed to have not taken from there (because those variables are both a melody and a text that is somewhat different from its arrangement); do not reject the possibility that this song Leontovich himself wrote from someone, although not denoting it. In the Fifth edition of the “Dniprosyuz” the time is: “Moderately (Moderato)”. For this work by Leontovich, see P. Kozytskyi’s article “Creativity of Mykola Leontovych” (“Music”. – 1923. – No. 1. – p. 10). According to the manuscript of Leontovych, which he received from M. Podlasova, we correct the tenor parts of the last three quarters of the 2nd conducting and we detail the dynamics and accentuation. On it Leontovych set the date: “May 14, 1919, Kyiv”. It is possible that this is the end date of the arrangement or its final processing.

Oi temnaia ta nevydnaia nichenka / Oh, dark and opaque night. Leontovych recorded it in the autumn of 1918 (in Tulchyn) from his pupil K. Chernyavska (from the Kusykvitsi village of Litynsky district in Podillya). The arrangement was arranged in March-April 1919 (in Kyiv). As S. Telezhynsky recalls, «he wrote it more than a month. She liked him very much. And the versions were, apparently, not less than 18. One day, when he came to work (to *Vseukrmuzkom* / *Allukrmuzkom*)¹, he told us that for the last version, to finish it completely, he did not have enough *la*, and it, say, «I dreamed tonight». So, as we see, Leontovych attached great importance to the soprano *la* (Second octave), which stands in the 4th bar from the end. On the manuscript after the third conducting (7–9 couplets) Leontovych placed the date 26 / IV 1919. So, the fourth, the last conducting, he made, apparently, a few days after that. Among the texts with folk songs (written by Leontovych as his pupils), there is the text and this song. There are some changes here: in the 2nd couplet – «*Zazhurylasia ta*

¹ Vseukrmuzkom – Vseukrayinskyi muzychnyi komisariat / Allukrmuzkom – All-Ukrainian Music Commissariat. – B. K.

sokolova matinka» [“The Falcon mother has fumbled”], in the 6th (and in Leontovych’s 7th) – «*Chornu halonku, molodu divonku hotuiut, chornu halonku, molodu Marynku hutuiut*» [“Black crow, young girls prepare, black crow, young Marinka are preparing”]. The dynamics of the 2nd and 3rd couplets are described in detail on the drafts. In the drafts and in printed copies (lithographed “Two Folk Songs” in 1919 and the V Ten edition of the Dniprosyuz in 1921), Leontovych determined: “Andantino”. According to Leontovych’s manuscript, which we received from V. N. Podlasova, we detail the dynamics and accentuation. Leontovych wrote on him: “Dedicated to the beloved pupil N. T.” [N. Tanashevych. – V. K.] Temp defined: “Not fast”. There are changes there: 1) 1st conducting to start *mp*, 2) the 3rd conducting of male voices sings *mp*, 3) Leontovych writes with a capital letter in the seven couplet of the «*halonku*», and writes «*pari*» in the 9th couplet.

Synie more / The deep blue sea. Leontovych wrote this song on Easter (early April) in 1920 in the Strazhgorod village of the Haysin district in Podillya from N. Tanashevych. Something in the text corrected by the parts Tulchynsky State Choir 1920–21. In one of those parts (not written by Leontovych’s hand), the time is “Andante”. In the draft’s arrangement is a version that is not copied to a printed copy.

Oi luhamy-berehamy / Oh, through the meadows and shores. Leontovych wrote this song from M. Roshchahivsky. Song from Ushitsky County on Podillya. Arrangements, subtitles and dynamics (especially in 3rd verse) are corrected by the draft. Arrangement Leontovych worked out in 1916 (on the back of the draft of this arrangement Leontovych inserted: «*Oy, verbo-verbo*», an excerpt from «*Oi u poli ta tuman-dymno*» for the mixed choir and unpublished «*Oi pidu ya v dolynu*» and «*Shcho to za predyvo*»), maybe a little later – 1918.

Oi nas, brattsi, piat / Oh, brothers, there are five of us. Leontovych took this song from the Third hundred by Konoshchenko (No. 12, p. 21), having made some cancellations; for example, there is a measure size of 5/4 (4 bars), while Leontovych made him changeable, canceled somewhere and rhythm. Leontovych took only 1–6 and the last 14–15 (in Leontovich 8–9) couples (in the 7–13 verse it is spoken about “own brothers” and “sisters”). The tempo of Konoshchenko is “Andante”. This arrangement Leontovych worked in 1920, shortly before his death. We fix it here for a draft. The subtitles of bass to the 2nd couplet Leontovych marked: «*oy, shche mir*» and «*meni vir*» (hence, the same – and up to 5th and 8th couplets). P. Kozytsky determined the dynamics and time.

Kozaka nesut / They’re carrying a Cossack. Leontovich pointed out to the draft: “Marche funebre. Larghetto”, but on the other (original) draft: “Andante” (as in the collection of K. Kvitka “Folk melodies”, No. 167, p. 175, where Leontovich took this song). The arrangement of the author, apparently, very much liked, because on one of the crust is a red pencil: “Very good!” The dynamics are detailed according to the drafts. Song from Gadyache town in Poltava region. As K. Kvitka notes, the fuller text is in Lysenko, V, No. 37, II.

Oi v horodi / Oh, in the garden. Leontovych took this song from Part I of the collection Polishchuk – Ostapovych (No. 23,

p. 43). Here is the name of the song – «*Oi u horodi*»; the first couplet, printed separately, also begins; but the 1st verse, underlined under the tune, has the beginning: «*Oi, a v horodi*»; this diversity is also left in the arrangement of Leontovych (it may be due to carelessness of the text-writer K. Polishchuk). We fix the rest of the text by that record. Song from Zherebky village of Zhytomyr district in Volhyn.

Oi u lisi pry dorozh / Oh, in the forest by the road. Leontovych wrote this song (apparently in late May or early June 1919) from B. Tsykalovsky, who heard it in Polissya. Leontovych marked when writing the melody: «recruiting»; the text is slightly different. Leontovych wrote the text of this song on a separate sheet. For some reason, he did not take from the arrangement of the 7th couplet: «*Idy, idy, mii synochku, ta za menchii brattyta, dadut tobi, miy synochku, ta kazenne plattia*» [“Come on, go, my son, and for my little brothers, they will give you, my son, and the state dress”]; other couplets there are also some differences from the printed text. Tempo Leontovych determined the difference: on the first draft – “Andantino”, on the other – “Molto allegretto”, and in the Fourth Tens edition of the Dniprosyuz, where the song was first printed, – “Moderato”. This arrangement is reprinted without changes against the printed in the 4th Tens. Leontovych worked on it, probably, in the summer of 1919.

Oi chas-pora do kurenia / Oh, it’s time for me to go back to my unit. Leontovych wrote it somewhere in Podillya (perhaps in Belousivka, Tyvrov or Chukov, where he recorded his first songs). In the manuscript following cancellations: in the 2nd couplet – «*azh do druhoii vesny*» [“until the second spring”], in the 4th – «*vzhe perestaly*» [“already stopped”]; but, typing in the “II collection of songs from Podolia,” Leontovich changed them.

Popid yarom-yarom / By the ravine. Leontovych wrote this song in Kyiv in 1919 from S. Yu. Papa-Afanasopulo. At the same time (by the end of September 1919), he worked out and arranged. The writing draft (true, unfinished) text of 7th couplet left: «*Idit vy, kozaky, idit haidamaky! Ne treba hrikha...*» [“Go you, Cossacks, go haydamaks! No need to sin... “]. On one of the draft Leontovych determined the time: “Andantino”. There are several variations in the draft.

Na horodi ta vse bili maky / White poppies all over the garden. Leontovych took this song from Part II of the collection of Polishchuk–Ostapovych (No. 6, p. 15). Leontovich slightly changed the text. Temp Ostapovich defined: «Walking» [March]. We detail the dynamics of Ostapovych. Song from Burkivtsi village of Zhytomyr district in Volhynia. In addition to Leontovych, it was worked out: to the 2-voice (school) choir – C. Stetsenko (see «School Songbook», Vernygora, part II, No. 10, p. 8) and to the mixed choir – M. Verykivsky (see «10 Folk Songs», edition of DVU, p. 3, No. 1).

Oi z-za hory chorna khmara vstala / Oh, a black cloud rose up from behind the mountain. Leontovych took this song from Konoshchenko (No. 67, p. 92), having for some reason taken 6–9 couplets that have the greatest social weight and saturation in this song: «6. *Za Dunayem tiazhko-vazhko zhyty: tam ne daiut ni isty, ni pyty* [From to the Danube it is difficult

to live: there they are not allowed to eat or drink]. 7. *Tam ne daiut ni isty, ni pyty – zastavlyaiut robotu robyty* [They do not give neither eating nor drinking – they are forced to do work]. 8. *Zastavlyaiut robotu robyty: tesakamy syru zemliu byty* [Make work do: knife cheeks to bar the ground]. 9. *Shabelkamy kanavy kopaty... Oy, tut zhe nam, brattsi, pomyraty! ...»* [Swimmers to dig a ditch ... Oh, right here, brothers, die!] (Leontovych took the last 10 verses written by Konoshenko – 6th couplet of his own arrangement, changing «*Oy, tut zhe*» to «*Oy, tam zhe*»). Song from Oboznivka village of Yelisavetgrad district in the Kherson region. In 5–6 bars from the end of the song Leontovych handed the melody from the part soprano to the part bass, in 4th bar from the end – changed the melody. Konoshchenko's song is recorded in G-dur. Something in arrangement arranged according to a draft by Leontovych, which worked out it in the period between 1910 and 1916. In the collection of Leontovych – “Ukrainian Folk Songs for the Mixed Choir” by the Ukrainian Publishing House in Leipzig, this arrangement is printed in a slightly different version.

Nad richkoïu berezhkom / Above the river and the shore. Leontovych took this song from I hundreds by Konoshchenko (No. 85, p. 117). The time there is: “Andante” and the measure size is 2/4. There is also text 6th of the couplet: «*Yak ya doli ne znaidu, do shynkarky v shynk zaidu. Hei, hei! Zabudu bidu*» [“As I do not find a fate, I'll go to a mistress in a tavern. Hey, gay! I'll forget misfortune”]; and in 1st verse there: «*berezhkom*» [shore]. A song from the Tsybulka village of Yelisavetgrad district in the Kherson region [now Kirovograd region. – *V. K.*]. In one of the manuscripts, Leontovych determined the time: “Allegretto (A bit quick)”, and in one draft made such a note: “The song may be adapted for the 3rd choir consisting of soprano, alto and tenor; S. will hold the parts S. and A., alto – a part of the tenor, and tenor – bass. Sing in *f-moll* or *g-moll*. A song in *g-moll* can also be performed by a female (3 voices) Chorus with low loud *altas*”. Accentuation and dynamics are specified by draft and printed text (in the 2nd Tens form of the DniproSoyuz). Arrangement Leontovych worked out, apparently, 1915–1916.

Oi hore tii chaitsi / Oh, woe to that seagull. Leontovych took this song from II hundred by Konoshchenko (No. 9, p. 15). We take the signs of accentuation from there. There, the time is “Adagio Sostenuto”. The text of the 4th couplet is corrected for Konoshchenko. In the draft of Leontovich there is a note: “To sing a song two voices, you must throw the tenor and the bass.” Song from Oboznivka village of Elisavetinsky district in the Kherson region [now Kirovograd region. – *V. K.*]. This song is generally widespread in Ukraine and is in collections of many of the recorders of the Ukrainian folk song. It is believed that the author of his Hetman Mazepa, and the gull, say, symbolizes Ukraine.

Oi nikhto zh tam ne buvav / Oh, no one came there. It's Manuscript without text (Musical Archive). Melody from the collection of K. Kvitka «Folk melodies», p. 27, where did we take the text.

Cherchik / The friar. It's printed by IV [Tens “Folk Songs”], No. 4. Melody from the book of Polishchuk “Col-

lection of the best Ukrainian songs with notes”, K., 1913, part III, No. 25. Recorded in Nyskynichi village of Ostroh district in Volyn. Missed in relation to Polishchuk one verse of words <...> In drafts of Leontovich (Music Archive) is a version of the 1st couplet, which is also included.

Pomizh troma dorohamy / Between three roads. It's published by II [Tens “Folk Songs”], No. 1. In the previous version, the song began: «*Mezhy trioma*». Melody from L. Yurkevich.

Ne stii, verbo / Do not stand, willow. It's Manuscript. The draft is written in pencil. Words under 2nd verse.

Cornushko-dushko / A black-haired sweetie. Leontovych began to work on this song in 1902–1906. Leontovych wrote the following on one draft (with the first edition of «*Chornushko*» and with the arrangement «*Mezhy trioma dorohamy*» / “Between the Three Roads”): “I thank the very respected virtue of L. M. Yurkevych, whose voice I have recorded these songs”. Here he denotes: “Stryzhavka town (Vinnytsa district)”. About the same time and the second edition, where Leontovych marked: “Wedding”. The third edition of Leontovych included in the handwritten notebook “5 songs from Podillya”, which he was preparing for printing and on the wrapper marked: “1907” (this notebook was transmitted from the collection of the printing press of Chokolov to the Archive of Leontovych in Kyiv Branch of the Music Society named Leontovych) (accentuation and dynamics are described in the original). Leontovych worked out IV and V editions in 1910–1916, the VI edition was already in the course of the revolution (one of the parts had the date: “5. 1918”, that is, perhaps: “May 1918”, when Leontovych left Kyiv for a short time to Tulchyn to finish the school year at school). Leontovych changes the time: in the first edition – “Fun”, in the second edition – “Allegro”, in the third edition – “Glorious”. Leontovych note up to the third edition: “This song can be sung in a tone above”. Leontovych wrote over the bar 1st version with the words «*bo koval kuie*» [“Because the smith smells”]: “A little bit faster”. Finishing to sing a song, you have to make a farm on the first eight of the last bar (in the syllable: “yes”) – so Leontovich notes in the editions of I and V. Leontovych uses a solid ending of the word «*khtyat*» in all editions. Changes in the text: in the first edition – «*zhinku vse*» (instead of «*vse mene*»); in edition II – «*bude maliuvaty, zhinku tsiluvaty*» (instead of «*bo malyar malyuye, zhinku vse tsiluye*»); in the 1st and 3rd editions – «*remeslychka*». Leontovych, obviously, wanted to thoroughly redefine the text for IV edition, because in the drafts of this edition he noted and outlined the following sentences: «*Bo vin bude pyty, mene stane byty*» [“He will drink, I will be beaten”], «*Shvets ne ide (ne pide) iz khaty, bud*» [“The furrier does not go from the house”], «*Bo shvets shkury mne, nikudy*» [“Because the furrier skins crumples”], «*U tanets ne ide, tilky shkury mne*» [“Do not go dance, only skins crumples”], «*Bude shkury mniaty*» [“Will crumples the Skins”], but did not leave out the following: «2) *Tilky shkury mne, u tanets ne ide* [Only skins crumples, do not go dance]. 3) *Toi malyar maliuie, mene vse tsiluiie*» [That painter paints, kisses me all]». in V edition – «*khoch koval kuie, ale duzhe piie*» [“though the blacksmith forges, but drinks a lot”], «*u tanets ne ide, tilky shkury mne*» [“dance does not go,

only skins crumples”] and «*bude maliuvaty, mene shanuvaty*» [“will draw, respect me”]. So, now we have some reason to believe that the excellent text of the VI edition is the poetry of Leontovych. The variant of this song called «freckle» is in the III century by A. Konoshenko, who wrote it in Korolivka village of Skvirsky district and in the Zhyvotivka village of Tarascansky district in Kyiv region.

Kotylasia zirka / A star was rolling. There are two drafts that are different in the statement of 1st couplet. The basis is a draft only with precisely marked verses (Musical Archive).

Oi u sadu holuby hudut / Oh, pigeons are buzzing in the orchard. It’s Manuscript (Music Archive). There is a second, simpler variant 1th of the couplet, in which 1–5 bars have a matched quint between the bass (*f*) and the tenor (*c*).

Naikhaly hostonky / The guests have arrived. This song was reprinted from the IV Tens edition of the DniproSoyuz. Leontovych, when recording (in 1919) a melody and words from Shyshkivsky (who then sang at the National choir in Kyiv at the time), marked the song «wedding». Song from the Kyiv region. In the original record, instead of printed 2–4 couplets of text, there are only two couplets, recorded as follows: «2. *Staly pyty, kinmy hraty, horishynu lomaty* [They began to drinking, playing horses, breaking the nut-tree]. 3. *Orishynu lomaty* [Breaking the nut-tree], (2 times) *Marusynu pidmovluaty*» [Marusya instigated]. In the last verse – «*Tam vitry vse buiniyi*» [“There are winds strong”]. In the three drafts, the end of the 3rd couplet – «*ta horishynu lomaty*» [“Breaking the nut-tree”]. Leontovich marked on draft when he was working on a song: «September 3–16, 1919» and «September 4–17, 1919». Some dynamic nuances are served by the drafts. In the drafts of the beginning of both conducting (1 and 5 verses) Leontovych marked *f*. Thus, the original intention of Leontovich, obviously, was – to sing louder. But later, when preparing his songs for the DniproSoyuz to the publication, Leontovych, apparently, considered it necessary to soften sonority. In the manuscript of Leontovich, which we received from M. Podlasova, the second appointment was marked by *mf*. Here Leontovych put a date: «September 25, 1919». In the materials with text of folk songs (which for Leontovych wrote his pupils) there is another version of the text of this song; here, instead of *Marusyny*, *Kylyna* appears; There are new verses like, for example: «*V nas verby hrushky rodyat, v nas divky v zlati khodyat*» [“In us pussy-willow gives birth to pears, in us girls in gold go”].

Cherez sinechky – vyshnev sad / Through the hallway – a cherry orchard. Leontovych took this song from the part IV of the collection of Polishchuk–Ostapovych (No. 5, p. 9–10), where the pace: “Merrily”. The measure size here is variable: 3/4 (1st bar at Leontovych), 3/8 (2–3 bars Leontovych), 3/4 (4–5 bb.), 6/8 (6–7 bb.), 5/4 (as well as in Leontovych, from the 8th bar to the end of the song). Leontovych slightly changed the melody. The text that in the writings of Polishchuk in general has many mistakes, is also confused in this song. Song from Troshcha village of Zhytomyr district in Volyn. We found Leontovych’s draft this song among the notes of O. Koshyts, who remained in Kyiv. O. Koshyts uses kindly allowed the use of this manuscript. Obviously, Leontovych was determined to

do another conducting, but in the draft placed only the number («II»), the actual conducting did not fix. Arrangement worked, apparently, 1916.

Oi yak, yak mylenkomu postil slaty / Oh, how to make my sweetheart a bed. It’s published III [Tens “Folk Songs”], No. 4.

Av tomu sadu / In the garden. Melody from the collection of K. Kvitka “Folk melodies”. K., 1917, p. 3. The manuscript was written 4–IV, 1920 in the Markovka village.

I v vas, i v nas / Both with you, and with us. P. Kozytsky edited this arrangement of Leontovych to the first edition of the collection, apparently, only by a draft of recording melodies and words, and one by one unfinished draft of Leontovych’s arrangement. We found two new finished manuscripts of this arrangement (one of these manuscripts M. Grechulevych through O. Ryzhiy transferred to the Archive Leontovych at Kiev’s Branches VUTORM) and 1 part of alto, and we are now restoring the true edition of Leontovych. Leontovych received a melody and text (possibly that he himself wrote) from Andriy Bren. The song from Okhtyrka in Kharkiv region, her Leontovich got it and began to process it as early as 1918, but finished, apparently, already in 1919, because in his diary of March 26, 1919, he notes that we need to find words for this song.

Yak ne zhenyvsia, to y ne zhuryvsia / If he didn’t marry, he wouldn’t worry. Leontovych marked on the draft of this and two other songs («*Ziidu ya na hirku*» / “I come on a Hill” and «*I v vas, i v nas*» / “And You and Us”): “Kharkiv region (Okhtyrka) by Andriy Bren”. The tempo is defined here: “Moderato”. The archive has a sheet on which Leontovych has written off the words of these three songs. Leontovych used words in the arrangement ending with the first half of the 8th couplet <...> This arrangement is stereotyped reprinted from the 4th Tens of the DniproSoyuz. But in the manuscript, 2nd and 3rd conductings are different. Leontovych set the date of the end of the work on this manuscript: “July 20, 1918”.

Hei, u svitytysi / Hey, in the sitting-room end Proshu, testonku / I ask you, father-in-law. Proshu, testonku / I ask you, father-in-law Leontovych took it from the collection of Kvitka (p. 15, No. 9 II), where the tempo: “Un poco piu mosso”, and on the 8th bar – “a tempo”. But Kvitka noted that all of his number 9 – is only a fragment. In the archive of Leontovych, lost the draft of this song, after which we fix the arrangement, detail the dynamics, etc. The tempo is there: “Adagio (Slow)”. Leontovych for some reason, instead of «*molodets tykhyi*» [“a brave is quiet”], implied: «*molodets ia, ia*» [“a brave, I, I”].

Leontovich made a wider arrangement «*Hey, u svitytysi*» / “Hey, in the room” having translated a song in *F-dur*. There are 6 verses here, of which the fifth coincides with the single couplet that Kvitka recorded (his Leontovich implicated in the 3rd conducting). We tried to find out where Leontovych took the remaining 5 couples (1–4 and 6th), but in vain. So, even though on both dashboards, “Hey, in the room” Leontovych also indicated that he took a song from the collection of Kvitka, but this reference only applies to the melody, the words of 1–4 and 6th verses Leontovych himself wrote somewhere or even himself concluded. (K. Kvitka, to whom we addressed this case,

could not solve this secrecy either). P. Kozytsky, preparing for the publication of the 4th collection, edited this song, apparently, based on the first draft of Leontovych. Looking for a draft later, correct the notes and text, detail the dynamics, and so on. Leontovych was obviously not satisfied on the second conducting, because he marked the pencil next to him: “throw away”. In the 4–5 bars of this conducting, the subtitling of 4th couples of women’s voices in the draft is as follows: «*z slizonkamy*» [“with tears”]; then alto sing: «*i do batenka pryishla...*» [“And came to father...”], soprano: «*z plachem podalas*» [“Weeping with crying”]. Leontovych tried to redevelop the final 7 bars of the 3rd conducting. There are 3 unfinished versions of these bars in the draft. The subtitle of choral voices in 1st, 5th, 6th, and 7nd tact 6th couplet: «*Prosty*» [“I’m sorry”].

P. S. When our notes were already recalled, Ya. Grekh found out to us the secret of the origin of the arrangement «*Hei, u svitytysi*» / “Hey, in the sitting-room”. In May 1918, Leontovych complained to Comrade Grekh that the song is good, but the text is a lone couplet. Though in Kvitka there is a list of sources that contains other lyrics of this song – Leontovych did not pay attention to this, and, in conjunction with Comrade Grekh, thinking about the content of the song, he came to the conclusion that she should find a family quarrel. So, after Ja. Grekh wrote the text of 1–4th and 6th couplets. A few days after that (about 11–13 June), that arrangement was first performed at the concert at the school (in Tulchyn).

Oi pidu ya luhom / Oh, I’ll go through the meadow. Leontovych himself wrote this song in the Bilousivka village of Haysyn country in Podillya, probably, even then, as he studied in the seminary (1898), or immediately after its completion (1899–1900). Here are both editions of the arranger. Leontovych did not implicate the first, written in pencil. Consequently, we had the text that is in the second edition arranged, between the individual conducting of the I edition, taking into account the content of the verses and the form of presentation of the conductings. The second edition is placed in an unprintable handwritten notebook: “I collection songs from Podillya”. The manuscripts of this song are written “yaryzhka”, they have some modifications in the transcription of several words, such as «*mini*», «*ny*» (instead of “not”). We do not correct the «*hore*» (instead «*ore*» [plow]) and «*horesh*», because this seems to have really sung in the ethnographic edition. This song was arranged: on a two-voice choir – C. Stetsenko (see “School songwriter”, part II, No. 46) and a mixed choir – M. Verykivsky (see separate publication of the Gubsoyuz in Kyiv). There are text variants.

Naletily zhuravli / Cranes have flown in. Leontovych took this song from the Second hundred of Konoshchenko (No. 78, p. 106). The tempo is there – “Andante cantabile”, and on 7th bars – “Piu mosso”. Leontovych changed the rhythm of 8th bar. The text of 7–10 couplets is corrected of Konoshchenko’s record. Song from Pyatyhorka village of Lubny County in Poltava region. Konoshchenko recorded it in the tonality of *a-moll*.

Smert / Death. Leontovych wrote the song from N. Tanashevych in the Sargsgorod village of Haysyn County in Podillya in the beginning of April (for Easter) in 1920, was

«*A vzhe smert*», writing down which Leontovych defined: “Deadly”. During the summer or in the autumn of 1920, he worked on this song and loved to sing with her. At the end of December 1920, preparing for the concert, he began to learn from her with the choir, but did not have time to study, because on January 12, 1921, he left Tulchyn to the village Markovka visit his father and... has not returned anymore. This song was first performed by the Tulchynsky State Choir in February 1921 at a concert devoted to the memory of M. Leontovych; at the time of her performance, the fullest hall was crying hysterically...

In the notebook, where Leontovich recorded the melody of this song, he determined the time: “Andante”, but starting with the words: «*...ta vse potykhenku...*» [“...and everything is quiet...”], – marked: “Piu mosso”.

This song was printed without a finale in the first edition of the collection. We received the full arrangement from two sources: 1) from I. Chyzhsky, who was a pupil of Leontovych, sang in the Tulchyn Choir and on 27 / XII of 1920 he wrote to the arrangement in his notebook, and 2) from the D. Balatsky, who received it in the summer of 1921 from the teacher Ya. Greh, with whom Leontovych admired.

The subtitle of the 3rd verse is corrected as it was written by I. Chyzhsky. In the Music Archive of Leontovych (in the Kyiv branch of VUTORM) a notebook is hiding, to which somebody has written this arrangement; unfortunately, the end of the notebook, where the end of the 3rd verse “Death” (that is, the final), disappeared somewhere. The beginning of the text of the 3rd couplet is as follows: «*A vzhe smert ta do khaty vkhodyt ta vse potykhenku...*» [“The death enters to the house everything in silence...”].

Prialia / The Spinner. Leontovych took this song from the collection of Kvitka (p. 125, No. 118), where the measure size is 4/4, and the time: «Moderato». Text is corrected by the entry of Kvitka, leaving the following without correction: «*pryadu*» [spin] (because Kvitka indicated that it is possible to sing «*pradu*» and «*pryadu*»), the beginning of the sixth couplet (in Kvitka 4th: «*Azh mylyi ide*») and the very beginning of the song (in Kvitka: «*Pradu-sokochu*»). Leontovych determined the pace differently “Andantino” and “Andantino con moto” on the two draft editions of July 31 and August 5, 1918. 1920 Leontovych gives the second edition. At one of the manuscripts of this edition (not written by Leontovych’s hand), which was among his papers, the time: «*Pomalu*» [slow]. In one of the first drawings, Leontovich noted that the last couplet («*A miy mylyi...*» [“And my dear...”]) should sing “half a choir”. We focus on accentuation and dynamics by reviewing all these manuscripts, as well as a copy, which he wrote in Leontovych on 26 / XII of 1920 from his manuscript I. Chyzhsky (in the copy of the soprano the first 4 bars 1st, 3rd and 5th couplets sing the solo). In the Leontovych’s handwritten notebook, the wrapper has the inscription “For courses in preschool education. Children’s play-songs. 1919” on May 5, 1919, Leontovych wrote off the text of this song and explained: “Inside the circle of children sitting «The Spinner»; spins, then falls. Coming fat, in-law, forced to work. Finally comes beloved, caresses her and hides it.”

Mala maty odnu dochku / Mother had one daughter. This song belongs to those songs that Leontovych has been working on for many years (for example, «*Oi, siv-poikhav*» [“Oh, I sat down and left”]; see our notes for the song on p. 422). So, in the handwritten notebook «I collection of songs from Podillya» (1900–1902), 2 copies of this song have remained. A little later (approximately until 1906) he gives the second edition. These first two editions have 4 conductings (2nd conducting – male voices themselves). Approximately from 1906–1908 Leontovych gives a new, third, edition – just from two conductings. In the years 1914–1916 he again works out this song (IV edition). Finally, in March–April 1919, while working on «*Oi, temnaia nichenka*» / “Oh, dark Night”, among the drafts, Leontovych also notes the draft passage of the 2nd conducting «*Mala maty*». So, obviously, this is the fifth edition, which P. Kozytsky edited from parts the First National Choir in Kyiv. This song Leontovych recorded in the Bilousivka village of Bratslavsky district. The words of the song Leontovych gradually reworked. Yes, in 1st edition the following are abolished: in 1st couplet – «*idnu dochku, kupala ii v* (or «*u*) *medochku*»; in 3d verse – «*viddala*» [“given away”]; 5–7 verses 1st edition Leontovych later completely threw out...; in 8th verse (printed 5th) – to «*maruvaty*» and «*utikaty*» (instead of “travel”), in 9th verse (printed 6th) – «*lykhoyi doli*» [“hard luck”]. Leontovych uses for further editions in the 6th verse «*svoiei*» and «*svoei*» in parallel. Leontovych changed and the tempo determined: in edition I – “Moderato. With sadness”, in edition IV – “Moderate”. Leontovych marked at one of the drafters of the third editorial: “♩ = 160”. The dynamics are elaborated according to the draft of the IV edition and parts to the bass and tenor of 1917 or 1920, and for the I edition, accentuation – for editions III and IV. Leontovych identified *tutti* on one of the drafters of the IV edition over the 7th bar («*ta y kupala*» [“and bathed”]); therefore, one must think that he was going to the first 6 bars to entrust the solo to two singers.

Oy z-za hory kamianoï / Oh, from of the stone mountain. Leontovych wrote this song in the Bilousivka village from M. Matsyna, probably, still 1898–1900 (as Klavdia Ferapontovna Leontovych the widow of Leontovych testifies, most of the Bilousiv’s songs M. D. wrote from a Bilousiv’s boy, now a deceased, Methodij Matsyna, to whom M. D. helped to study: Matsyna visited Leontovich in Tyrov and Vinnytsa, brought him a notebook with folk songs that he recorded for Leontovych). The first arrangement (for the women’s choir) was included in the manuscript “I collection of songs from Podillya”. This arrangement has two manuscripts. In both time, the double is defined: “Andante” and “Moderato”. Its character is similar to the first edition of the latest conducting, which is printed here. The second edition is in the handwritten parts of Leontovych that he wrote them (and the parts for stringed instruments) in 1904–06 in Gryshyno; this edition is on the mixed choir. The third edition, close to the 2nd (also on the mixed choir) Leontovych placed in the handwritten notebook “5 songs from Podillya” (1907). Leontovych made a note to the 2nd conducting: “As a small choir, it is possible to sing 4th and 5th couplets as well as the first 3”. Tempo here: “Not too slow.

Sadly”. Finally, the last 5th edition was in the III Tens edition of the Dniprosyuz (1921). The tempo is there: “Andantino”. Leontovych made a note to one of the drafters: “A song in a *sol-minor* (or in *la*) is suitable for female choir (first half)”. The dynamics are detailed according to the manuscript of the third edition; the second conducting there *f* (in the bass and in the upper voices), but, given the *mf* bass in the latest edition, we give the same sound to the upper voices. The end of the 4th couplet in the first and third editions of: «*shche y zdorovlia svoho*» [“Also his health”]; the end of the 5th verse in the first edition of Leontovich wrote: «*lita dorohii*» [“the years dear”] and adjusted to «*zolutii*» [“gold’s”]; but in the third edition, the end is as follows: «*sytkom nakryvaty*» [“sieve up to cover”]; and in the IV edition Leontovich restores: «*lita zolutii*» [“the years of gold”]. In the 2nd and 3rd editions at the end of the 4th verse: «*shche i zdorovlia svoho*» [“And also your health”].

Odna hora vysokaïa / One mountain is high. Leontovych wrote the melody and the text of her after the song «*Popid Yarom*» / “By the ravine” (and by that same ink). So, his having written it, probably, also from S. Papa-Afanasopulo. Sharing on the bars and tempo determination are ours. Leontovych finished only the first conducting, and he added variants to him: 1) finished – the second half of the 4th bar and 5–6th bars and 2) the sketch of the variant 7–9th bars, which we have completed. Though the 1st variant had a subtext «*hora vysokaïa*» [“the high mountain”], but we decided to combine the 2nd conducting with the first three and a half bars of the 1st conducting, subtexting 3 verses to 1st conducting (so Leontovych does in «*Popid yarom*» / “By the ravine”, «*Naikhaly hostonky*» / “The guests have arrived”, etc.), not sure if Leontovych intended to do this song for the 2nd conducting. Arrangement is of 1919.

Piiut pivni / The roosters are singing. Leontovych noted on one of the first draft (having the date of July 16, 1918) that he took the song from the collection of Kvitka (see «Folk melodies», No. 156). Temp Kvitka (and after him and Leontovych) identified: “Andantino”; but Leontovych gives for third conducting a time: “Agitato”. In two drafts the second verse of the second couplet, identical there from the 1st verse of the 3rd couplet: «*Sama sobi ta y dumaiu pro svoiu bidu*» [“I think of myself about my misfortune”], – not in the collection of Kvitka. Text is corrected by the recording of Kvitka. A song from the Kolodyazhe village Kovel district in Volhynia.

Letila zozulia / A cuckoo was flying. Leontovych recorded this song in Bilousivka village. We correct some details, having verified the manuscript and the “II Collection of songs from Podillya”. Among the materials for “I collection of songs from Podillya” was the recording of the melody and words of this song; here the melody is a little different from the arrangement, and the text Leontovych sometimes wrote differently, but crossed out and replaced with other phrases (maybe that has done it specially, wanting to “correct” the text); for example, in the 1st verse after the word «*zozulia*» [“cuckoo”] was a «*horoiu*» [“mountain”], the end of the 2nd couplet was – «...*ya luchshoho naidu*» [“... I’ll find the best”], and in the 3rd, instead of «*vona zamuzh znov*» [“she married again”], was – «*ta za druhoho*» [“and for the other”]. But Leontovich and the rest

of the text later reworked; because in the original record the second verse was different: «*Umry, staryi, umry, za druhoho ya pidu, yak tebe ne bude, molodoho ya znaidu*» [“Die, old, die, for the other I will go, as you will not be, I will find a young man”]; and 3rd couplet: «*Umer staryi, umer, vona zamuzh znov pishla, dolenku zhubyła, a novoi ne znaishla*» [“The old man died, he died, she married again, lost her fortune, and did not find a new one”].

Oi verbo, verbo / Oh, willow, willow. Leontovych wrote this song from M. Roshchahivsky. Song from Podillya. Arrangement is made, apparently, in 1916. It was first published (in early September 1918) in the lithographed collection of Leontovich «3 Folk Songs» (and then – in the V Tens of the DniproSoyuz, 1921). Among the materials Leontovich remained verbal text of the song, written not by Leontovych’s hand. Apparently, this was written for Leontovych M. Roshchahivsky. Here are preserved vivid phonetic features of the pronunciation of the people. In this regard, we restore the verbal text for this manuscript.

Oi pidu ya v lis po drova / Oh, I’m going to the woods for firewood. This arrangement is taken from the drafts of Leontovich approximately 1902–1906. In the unprintable manuscript “I collection of songs from Podillya” (1900–1902) There is an arrangement for the women’s choir (in duplicate), where the pace is defined: “Adagio (Slow). Sadly”. The text in three manuscripts of Leontovych is not the same everywhere <...> In the II hundred by Konoshchenko (published in 1902) under Nos. 42 and 43 there are variants of this song. However, we think that this song Leontovich himself wrote in Podillya; we were to investigate, during these years Leontovych traced songs only to his own record. We make some corrections in the arrangement and in the text by drafts. Leontovych marked at the beginning 4th bar of the end of the song: “basses are easy.”

Oi poslala mene maty / Oh, my mother sent me. Arrangement is 1900–1902. Leontovich recorded this song in the Bilousivka village. In two handwritten notebooks (one of them – printed “I collection of songs from Podillya”) is the drafts of this arrangement. There are only 6 couples, where the 6th combines 6th and 7th printed verses: «*Rano, ranenko vstala ia, bahato dumok dumala*» [“I got up early, I thought a lot of thoughts”]. But Leontovych made a note after one of these drafts: “This edition sent to the censorship the second time...” (hereinafter – provides 6th and 7th couples of printed text). On those manuscripts, the pace is defined in two ways: “Andante. Moderato”...

Ishov kozak dolynoiu / A Cossack was going through the valley. Leontovych took this song from the second hundred by Konoshchenko (No. 32, p. 47). Konoshchenko’s time: “Andante cantabile”. Song from Korolivka village of Skvirsky district in the Kyiv region. Leontovych contained in his arrangement only a few verses written by Konoshchenko. The text is corrected for Konoshchenko, and the arrangement – for the draft of Leontovych. Leontovych increased measure size by two (at Konoshchenko – 3/8), doubling and lengthening all the notes. Leontovych put «*a tempo*» over the 9th bar of the 2nd conducting; obviously, on 7–8th bars should be *ritenuto*. Arrangement Leontovych

worked between 1908–1916. The fourth couplet Konoshchenko wrote, probably not by singing, but by speaking. Consequently, the rhythmic structure of the melody is not the beginning of the 4th couplet. In the version that A. Kharchenko heard from his mother (in the Shamrayivka village of Bila Tserkva district) 25 years ago, this beginning of the couplet was sung as follows: «*Khiba b zhe ia durna bula*» [“I would have been stupid”].

Oi vid sadu / Oh, from the garden. Leontovych wrote this song in the Bilousivka-Bratslavka village. Some corrections (farm and verbose) are made for the “II collection of songs from Podillya” and by the manuscript. But those handwritten and printed copies are somewhat different. Example: 1) the final tact in the soprano and alto in the manuscript – half-notes and a quarter, while in the printed one – on the contrary: first a quarter, and then half note; 2) in the first verse, in manuscripts, «*kudas*», and printed – «*kudys*» [“where”]. In this case, we give preference to the printed version. Since the text of this song in Leontovych is simply illiterate, we doubt several expressions; <...> somewhat maybe there is a local Podolia’s folk dialect. Among the materials of Leontovych from Gryshyno, which we received from P. Pavlovsky, there are parts for choir and accompaniment of string instruments. This second edition has only one conducting – a version for the 3rd conducting of the first edition... Dynamic nuances there are: start each bar *mf*; the end of the 2nd bar – *diminuendo*; 3th bar – *p*; 7th bar – *p* and *diminuendo*; 8th bar – *pp*.

Pry dolyni, pry okhoti / In the valley, by her own wish. Leontovych wrote it in Bilousivka. In the manuscript and in the «II collection of songs from Podillya» in the 1st verse – «*zamlivaye*» [“was sore”]. Leontovych defined in the “II collection of songs from Podillya” the pace of the 4th couplet: “Agitato”.

Pozvol meni, maty / Let me, mother. Leontovych recorded this song autumn 1918 in Tulchyn from his pupil N. Tanashevych. Among the papers with verses of folk songs, written by Leontovych for pupils, there is also the text of this song, over which Leontovych wrote: “*Maid. Yuzv.*” (This is probably the abbreviated name of the Maidan Yuzvinsky village of Haysin County in Podillya; from here, apparently, this song). P. Kozytsky edited this song from the parts the First National Choir. We fix it by the drafts of Leontovych. Leontovych marked at the 3rd conducting the time: «Allegro». Leontovych worked out an arrangement in Kyiv in May 1919 (at the end of one draft – the date: «May 25, 1919»). One day Leontovych was present at the rehearsal of the exemplary Capella (under the conducting courses of the Musical-Dramatic Institute named of Lysenko), which at that time taught this new arrangement of Leontovych. Suddenly, one acquaintance of Leontovych, who heard this work for the first time, asked him: «Whose music is this?» This question severely impressed Leontovych: «Do not I have my style done!»– he complained with pain.

Oi u poli ta tuman-dymno / Oh, in the field fog-smokily. Leontovych took this song from the second hundred by Konoshchenko (No. 88, p. 112). Leontovych did not use parts of the words, as, for example, the couples of the 4th and the 7th <...> To better link it, he slightly simplified the melody and canceled it somewhat in the text; To better substitute words for notes,

he slightly simplified the melody and changed somewhat in the text, compared to Konoshenko <...> This song is from Vyshchyy Bulatets village of Lubny District in Poltava Region. Konoshchenko defined the time of the beginning chant (1st bar): “Andante”, and the following bars: “Piu mosso”. And Leontovych defines: “Andante (Not fast)” and “Moderato”. But in one draft, he noted: the beginning of the song – “Moderate”, and then – “faster” (in that draft of the beginning of the song noted: *Solo*). Leontovich at the farm of the first conducting on one draft, he marked: “Keep going this farm for a long time”. He worked on this song between 1914–1917 (most likely – 1916).

Popid ternom stezhechka / Under the blackthorn a little pathway (first and second editions). Printed IV [Tens “Folk Songs”], No. 8. The second edition (unpublished) is based on the true melody of the song, which in I edited is changed. M. Grinchenko compared the melody from the collection the Second hundred “Ukrainian Songs” by Konoschenko, p. 59 – “Contemporary musical culture” («*Chervonyi Shliakh*», book 7, 1924, p. 208). Version 5th and 6th of the couples is taken from the manuscript of the library’s parts of the former “National Choir” in Kyiv (Musical Archive).

Oi perepelychka / Oh, she-quail. It was printed by II [Tens “Folk songs”], № 9. We take this arrangement for corrective imprints “I issue of Ukrainian songs for the mixed choir”. This song Leontovych, perhaps, himself wrote (perhaps in Podillya).

Hei-ya, sohodni / Hey-ya, today. Leontovych wrote this song in April 1920 in the Saryozhgorod village of Haysin district in Podillya from N. Tanashevych. Arrangement was worked out, apparently, in the autumn of 1920. In the draft, only one couplet is subtexted (under the first conducting). We received the full text from N. Tanashevich and subtexted the second conducting. We think that Leontovych was determined to do more work; therefore, what are the partakers of singing on the 2nd conducting – the thing is conditional. Definition of measures and division into bars is ours. In the 1st conducting, the ethnographic melody all the time goes in the bass part, and from the end of the penultimate bar (the last quarter) goes to the alto; in the 2nd conducting she is all the time in the alto part.

Oi koly b toi vechir / Oh, if that evening. Leontovych took this song from Part II of the collection of Polischuk–Ostapovych (No. 11, p. 25). Arrangement, definition of the dynamics and text are corrected according to that source and draft by Leontovych. Leontovych determined the pace in the first draft for Ostapovych: “Merrilly”, but in the later manuscript changed it to “Moving”. Song is from Burkivtsi village of Zhytomyr district in Volhynia. Arrangement is, probably, 1919.

Kalyno-malyno / Cranberry-raspberry bush. It’s published in IV [Tens “Folk Songs”], No. 6.

Zelenaia ta lishchynonka / A green hazel bush. You see our notes about the source and the text of this song on p. 396 (for the school choir – *V. K.*) The dynamics are detailed according to the drafts. In one draft underlined bass in 3d and 4th couplets – «Hei!» Leontovych in one draft on 5th from the end of the bar marked (X) and made the following note: “You can sing a song like this: as the choir is not very good, one voice sings to the sign (X) without the accompaniment of other voices, and from

(X) the whole choir enters. For a homogeneous chorus (male or female) to sing in the same way, but starting with (X), throw out the tenor part and create a 3-voice choir” (approximately the same note Leontovych did in the lithographed edition of 1919). For two drafts the choir has to enter only on the 10th bar (at 5 from the end), the initial 9 bars all the voices sing the *solo*. Leontovych was made this arrangement, apparently, in 1917 (in the autumn of 1917 Leontovych performed it with the Tulchyn choir).

There are some other editions for the school choir. There are no drafts of these arrangements in the Archive. Some corrections are made on the basis of draft arrangements for the mixed choir, as well as on the basis of the II hundred by Konoschenko, from which Leontovych took the melody and words of the song (pp. 22–23, No. 13). Temp Konoschenko defined: “Andante cantabile”; the musical notes size there is twice smaller than that of Leontovych; and the measure size is variable – 3/4 and 2/4 <...> Song from Zvyaghel (on Volyn). Leontovych wrote The text of 5th verses (here 4th) in the draft for the mixed choir as follows: «*Pidkhozhu ya ta pid vikontse, hei, vyidy, vyidy, moie sertse*» [“I’m go under the window, hey, come out, come out, my heart”] (although in the parts, which Leontovich painted for the choir, the text of this couplet is identical with Konoschenko). According to Ya. Grekh, this song was performed by Leontovych with mixed choir in Tulchyn in the autumn of 1918.

Ishov kozak bez lis / A Cossack was walking through the forest. It’s printed V [Tens “Folk Songs”], No. 7. In the draft «*ishov zhovnir*» [“The soldier was walking”].

Oi u poli krynychenka / Oh, in the field there is a well. It’s published in IV [Tens “Folk Songs”], No. 2.

Oi kotyvsia kubar / Oh, the whirling ball was rolling. It’s printed in V [Tens “Folk Songs”], No. 5.

Oi siv-poikhav / Oh, I sat down and left. This song belongs to the group of those songs that Leontovych has been working on and processing for many years. Even in 1899–1901, under the direction of a school orchestra of Chukiv’s second-grade school, Leontovych had learned this song with them; her orchestration was lost; in the notebook written by the Chukiv’s pupils, the melody itself with the inscription was left: «*Pesn pervoi skrypky: Oy siv-poikhav*» [“Song of the first violin: Oh, I sat down and left”]. Leontovych makes two completely different arrangements: mixed and feminine choir (the latter was included in the manuscript «I collection of songs from Podillya»); the first one to be published in the collection 4, No. 24-a, and the second in the collection 7, No. 14. Around 1906 he made a new arrangement for a mixed choir, which in some cases has the complexity of the first edition for the mixed choir. Here he determines the time: “Adagio ♩ = 112–116” and notes that the song is – with Dranka village of Yampol County in Podillya. Then he is working on this song again: gives a new edition for the mixed choir and 10–11 variants to her, leading him to the latter editors, which are published here. Leontovych made during the years of the imperialist war the first of these printed editions (that is, the latest edition of the mixed choir, the fifth editorial in the order, if to count and orchestrate for the

school orchestra). Leontovych in the draft of this arrangement after the first «*v poliū*» [“in the field”] put the sign (X) and made a note: “In the *B-dur* for the female choir to the place designated (X)”. Leontovych placed an arrangement on the female choir, which is printed here (VII editors in order), to a manuscript collection of 27 songs that made it 1917. This version (the manuscript is lost) is almost the same as the previous one with the sign (X) in the Leontovych’s manuscript. The first arrangement and words are corrected according to the manuscripts, restoring the non-literary expression of «*zabarusya*» [“forgetfulness”] that Leontovych stubbornly used in the manuscripts of this song. At the end of the 2nd couplet, he only uses one manuscript (probably mistakenly) «*pysmo pyshe*» [“writes a letter”] – in other manuscripts everywhere: «*lysty pyshe*». In some editions, Leontovich begins the verse and follows: «*Oi siv ta i poyikhav*». And in the last editions, he in the soprano part on «*khav*» put a half-note and because of this (apparently) was forced to throw out the song of the word «*ta i*». We give the second edition of this song (for female choir) [on p. 224].

Oi hai, maty, hai / Oh, the grove, mother, the grove. Leontovych was inserting this arrangement in a notebook of an unpublished «I collection of songs from Podillya», which he concluded from 1900–1901. Leontovych recorded this song in the village Chukovo, where he taught from the 20 / VIII of 1899 to 11 / III 1901. Leontovych in one of the draft in the fifth bar from the end of the tenors in front of *si* placed in brackets flat. The time is served as determined by Leontovych.

Pidu v sadochok / I’ll go to the garden. Leontovych recorded this song in the Chukiv town in Podillya (he lived there from 18 / VIII 1899 to 11 / III 1901). He included it in the manuscripts “I collection of songs from Podillya” and “Songs from Podillya”, written by them in 1900–1902. There were only the first 7 bars; the rest of 3 was supplemented later (probably 1914–1917). In the first edition Leontovych included the text of one more couplet (6th in turn). Printed in this collection of verses 7, 10, 12 and 14 (i.e., verses 8, 11, 13 and 15 of the original text), restored according to Leontovich’s manuscripts. In the manuscript (edited by a 3-voice choir), of which in March 1921 he wrote the song I. Chyzhsky, 6th and 7th printed couples here, no, as the 6th – there is a printed 8th edition in another edition: «*Oi, koniu-koniu, bizhy dodomu*» [“Oh, the horse-horse, run home”]; the end of 10th printed verse is as follows: «*...shcho ia zhenyvsia*» [“...that I got married”]. This edition of the 3-voice choir is as follows: first 4 bars – soprano *solo* (without alto *solo*); then the upper 2 voices – to sing, as printed here, and the third voice follows: 5th bar – as a tenor [part] printed, 6th clock – *re*, do-sharp, *si*, 7th bar – as the bass part is printed, 8th bar – as a tenor part printed, 9th bar – *re, me, re*, tenth bar – as a tenor part printed. The tempo and dynamics of the beginning of the song are corrected according to Leontovych’s manuscripts. Take the accents of the 5th bar from the bass part (written by Leontovych’s hand). By the eighth verse (ending with «*...nado mnoiu*» [“...on me”]) Leontovych in the manuscript “I collection of songs from Podillya” made a note: “The last nine verses can begin tenors, and then

basses. Soprano and basses are the first 4 bars silent”. Printed version apparently the last (1914–1917); in the manuscript Leontovych made a note: “Women’s choir in a *la-minor*. Last three bars skips” (Leontovich did not determine what to do with the bass part of 5–7 bars; it must also be skipped too).

Syvy holubochku / A gray pigeon. Leontovych recorded this song in Podillya (most likely in Bilousivka village, and, maybe, in Tyvrov). The arrangement and text are corrected by the draft “II Collection of songs from Podillya”. Leontovych initially indicated in the draft that the first 4 bars should sing one voice of the soprano, but those designations were shattered. In the draft on the 5th bar there is *f* in all voices (but in “II collection of songs from Podillya” Leontovych changed to *mf*).

Choho, Ivasiu, zmarniv? / Why, Ivan, have you wasted away? It’s from the Manuscript (Music Archive).

Oi pidu ya v sad huliat / Oh, I’m go to the orchard for a stroll. It’s printed by III [Tens “Folk Songs”], No. 8.

Nastupaie chorna khmara / A black cloud is coming. It’s Manuscript (Music Archive).

Za horodom kachky plyvut / The ducks are floating behind the garden. It’s published in IV [Tens “Folk Songs”], No. 5.

Vyshni-chereshni rozvyvaiutsya / Cherries-black cherries are growing. Leontovych took this song from the collection of Kvitka (p. 77, No. 84). To the time of “Andante”, identified by Kvitka, Leontovich added another: «Sostenuto». There are no texts of 2nd and 4th couplets in Kvitka. The text of 5th and 6th verses is corrected by the record of Kvitka. This song Kvitka contained among the songs that they sing in the folk life for child baptism. The dynamics are detailed according to the draft. In its ensemble (S., A., T.) – this is an exceptional arrangement among Leontovych’s songs see also our notes to «*Nad richkoiu berezhkom*» / “Above the river and the shore”.

Oi ustanu ya v ponedilok / I’ll get up on Monday. Leontovych took this song from the collection of Kvitka «Folk melodies» (No. 172, p. 183), where the time is defined: “Allegretto”. Leontovych also determined in the V Tens edition of the Dniprosouyz. Song from Myropillya Zvyaghelsky district in Volyn. Something in the text is corrected by the recording of Kvitka. There are also such differences: «*prala*» (or: «*priala*»), «*napradu*», «*prosty, Bozhe*» (which Leontovych corrected to «*prostit, liude*» [“forgive, people”]), «*klochcha*», «*korshmy*» and everywhere are hard endings: «*kuryt*», «*bolyt*», «*piut*», «*zhdut*», «*vypyvaiut*», «*spomynaiut*», characteristic in folk pronunciation. Dynamics, measures and other fix by drafts and printed text in the V Tens. In the draft the name of this song is «*Pryalya*» / “The Spinner”. Arrangement Leontovych made in 1918. According to the manuscript of Leontovych, which he received from M. Podlasova, we determine the dynamics of the last two bars. The beginning of the 6th bar, L. subtitled, in addition to «*prosty, Bozhe*» [“forgive me, God”], also this: «*vybachaite*» [“forgive”] and «*prostit meni*», [“forgive me”], but «*meni*» [“me”] was construed and replaced by «*liude*» [“people”].

Oi pie vdova / Oh, a widow is drinking. This song is of the I hundreds of Konoshenko (No. 35, p. 50). Tempo here: “Allegro moderato”. The same time and in the drafts of Leon-

tovykh (though on 2 drafts, he marked: “Andante”). Song from Ananyiv town, Kherson region. Leontovych added somewhat to the text given by Konoshchenko; for example, at the beginning of «*Oi*» in 2–4 couplets and the word «*ta*» in the 2nd part of the 6th verse. These supplements are not destroyed because they are expedient. In the fifth verse, instead «*do vdovy v hostii*» [“the widow in the guest”], Leontovych put «*stan na pomosti*» [“stand on the platform”]; though it changes the meaning of the song, but it sounds better; therefore, we do not restore it.

Oi vyidu ya na vulytsiu / Oh, I’ll go out on the street. Its Arrangement 1900–1902. It was first published in “II Collection of songs from Podillya”. In the first drafts the text is slightly different <...>

Ne khodyla na ulytsiu / I didn’t go on the street. Leontovych was taken this song from Part I of the collection of Polishchuk–Ostapovych (1913, No. 22, p. 41). He worked out the arrangement until 1917 (simultaneously with «*Oi hore tii chaytsi*» / “Oh, woe to that seagull” and «*Oi pie vdova, huli-aiie*» / “A widow is drinking”). Song from Burkivtsi village of Zhytomyr district in Volhynia. Leontovych agreed melody 2nd verses with the melody of 1st verse, although in Ostapovych, it is excellent in rhythm and size (2 bars by 3/4, 1 – 3/4, the rest 3 bars – again 2/4) <...> The dynamics are detailed by the draft and the II ten of the edition DniproSoyuz. The score for the female (school) chorus is printed on p. 226.

Hei, vy, striltsi-sichovii / Hey, you, Sich Riflemen. Leontovych heard this song in January 1919 in Kamyanets in Podillya from the Sich Riflemen, when their army was at that time there. Perhaps there was Leontovych and worked out the arrangement. It is corrected by drafts and Alto part. In the collection «*Spivanyk ukrayinskykh sichovykh striltsiv*» [“The Singer of the Ukrainian Sich Riflemen”] (Vienna, 1918, the “Artist’s Handbook”, an inscription “The Central Executive of the Ukrainian Sich Riflemen”) is a variant of the melody and a lot of excellent text. It is stated there that it is a Hungarian melody, and the words of it were concluded by the sotnyk [centurion] K. Gutkovsky in 1914. Ya. Grekh explained to us that it was a melody of the Galician pornographic song; Sich Riflemen changed the words and made it for their march. Leontovych has changed somewhere text; for example, the end of the 2nd couplet was like this: «*Bo vin khlopets, iak smetana, maie rangu kapitana*» [“Because he’s a boy like a sour cream, he has a captain’s rank”], and the end of the 3rd: «*Ne puskaiteisia na bliage*» (that is, lie – Ya. Yu.) [“Do not lie”], «*skazhit pravdu, de zurlage*» [“Tell the truth, where zurlage”] (i.e., an add-on to paid sieve arrows). As directed by Ja. Grekh, in the 3rd verse, we will restore the true text («*Kovniry*», «*tainy*», «*ale*»).

Zazhurylys halychanky / The Galician girls took to worrying. In the second half of 1919, Leontovych went to Kamyanets in Podillya when he fled from Denikin from Kyiv briefly. At that time the army of Sich Riflemen stood there. L. took over this song from them; arranged it, perhaps, still in Kamyanets (see also «*Hei, vy, striltsi-sichovii*» [“Hey, you, Sich Riflemen”]). In the manuscript (not Leontovych’s hand), which is hiding in the Archive, the pace is defined: “Allegro” <...>

Proshchai, slava / Farewell, glory. In the handwritten notebook 23 songs for the school choir is an arranged by 3 votes with a note by Leontovych: «In harmonization of the Ukrainian choir of the footpost 132. (From Poltava Region)”. Leontovych defined here Temp: “Allegretto (A bit quick)”. The words here are the same, only, instead of «*slava*» [“glory”], stands «*selo*» [“village”]. The dynamics of the first sentence is determined by the manuscript of 3-voice arrangement. We correct somewhat by the manuscript of a 4-voice arrangement. We print the edited by three voices on p. 226.

***

Arrangements of Ukrainian folk songs for Male choir

Otamane, batku nash / Otaman, our father. Leontovych took this song from the II Collection Polishchuk–Ostapovych (No. 17, p. 33). Temp there: “Slow”. One couplet (4th) L. did not insert to the arrangement: «*Kosit, khloptsi, otavu, kladit styrtu vysoku*» [“Scour, guys, grass, put a high stack”] <...> Song from Krasnopil village of Zhytomyr district in Volyn. According to Leontovych’s draft, we correct the voicing of tenors in third bar and detail the dynamics. Leontovych’s draft with the beginning of a very excellent (relatively printed) presentation refer to the years 1914–1917. This printed arrangement Leontovych worked out, presumably, in 1918.

Za richkoiu, za Dunaieim / Behind the river, behind the Danube. Leontovych wrote this song from M. Roshchahivsky. Song is from Podillya. The arrangement was worked out between 1914 and 1918 (inclusive). The dynamics of the second conducting is described by a rough draft. There the song is entitled: «*Oi za richkoy, za Dunaieim*», and the beginning of the first verse is underlined as follows: «*Oi za richkoi, za Dunaieim*». Among the papers containing lyrics of folk songs in the Leontovych Archive there is the text of this song (not written by Leontovych’s hand), in the end of which was written: “Andriy Sochinsky”. Leontovych did not use all the couplets (without 7, 8, 10) <...>

Oi a u poli teren / Oh, but there is blackthorn in the field. Leontovych took this song from Part I of the collection of Polishchuk–Ostapovych (No. 4, p. 10), who recorded this song in Bezpechna village Zhitomir district in Volyn. Leontovych reworked the text: in each couplet he inscribed a «*hei*» and accordingly shortened the part of the text. Mostly Leontovych’s changes are justified by the needs of musical performance. Therefore, we correct what has been missed against his manuscripts, as well as that which does not interfere with performance. We will detail the dynamics of the recording of Ostapovych and the manuscript of Leontovych.

Za nashoiu slobodoiu / Beyond our settlement. It’s Arrangement 1900–1902. We make some corrections under the draft and “II collection of songs from Podillya”. Song Leontovych recorded in the Belousovka village Bratslavsky district.

A v Kyievi na rynku / In Kyiv on the market. Leontovych took this song the second collection of Polishchuk–Ostapovych

(No. 9, p. 20). Though in the draft of Leontovych the text of the song is almost complete, but only 7 couplets were printed. The determination of the time is corrected by the draft of Leontovych (and for Ostapovych). We detail the dynamics of Ostapovych. In Ostapovych the song is three bars (4/4, 5/4) and in *F-dur*. Song from Burkivtsi village of Zhytomyr district, in Volyn. Written a draft, apparently, in 1919, although Leontovich worked out the arrangement perhaps even earlier.

Prykhalny try kozaky / There Cossacks arrived. Leontovich took this song from the Third hundreds by Konoshchenko (No. 38, p. 54). Arrangement probably, 1920 (or, at least, revolutionary years). Leontovich did not define the pace and did not submit the text in the draft (P. Kozytsky, when he edited the song, took them, apparently, from the collection Konoshchenko). Song is from Krykunka village of Yelisavetgrad district in the Kherson region.

Oi ne puhai, puhachenku / Oh, eagle-owl do not screech. Leontievych's arrangement was placed on the back of his romance (unpublished) "My beloved mother" (in the lyric of B. Grinchenko), having the date: "July 31, 1908". [This is about the novel «Stars», which in this collection is given further in the transcription Lesia Dychko for soloist and mixed choir. – V. K.]. From where Leontovich took this song – we were unable to establish. It is very likely that Leontovich himself wrote it. Above the draft of this song, next to its name, Leontovich notes: «*Oi, ishla vdova*» / "Oh, the widow went" (Poltav... – (further ripped off). So, it is possible that and «*Oi, ne puhai*» / "Oh, do not be screech" – the same from Poltava region, though it is not a proven fact. The text, of course, are longer: in the draft Leontovich, intending to submit the 3rd couplet, put the number: "3". According to the draft of Leontovich, we give a solid end: «*khotiat*» ["they want"].

Oi koniu mii, koniu / Oh, my horse, horse. Leontovich recorded this song in Kyiv in 1919 from Shyshkivsky who sang at the First Ukrainian National Choir. Arrangement Leontovich worked out, apparently, in September 1919. Leontovich wrote a draft of this song and text in a pencil that has already been erased. Leontovich used the text of only 4 couples, somewhere changing it. The melody of the 1st bar of the 2nd couplet is different, but Leontovich did not use it (though in the draft of the recording, he notes: "3rd, like the second verse"). Text 1st and 2nd of the couplets are corrected by the draft record. The text of 4 verses Leontovich changed <...> On the back of one draft, «*Oy, koniu mii*» / "Oh, my horse", writing «*Oi u lisi pry dorozhi*» / "Oy in the forest at the road" and «*Za horodom kachky plyvut*» / "The ducks are floating behind the garden", Leontovich also wrote the following: «3) *Oi, ne biisia, divchynonko, ne biisia nichoho, bo ya khlopets shche molodyi, ne zradyv nikoho*» ["Oh, do not be afraid, girl, do not be afraid of anything, because I'm a young boy, I have not betrayed anyone"]. So the question is: is not the final Leontovich version 6th of the verse «Oh, horse»? The song, apparently, is from the Kyiv region. Noteing from this song by Shyshkivsky, Leontovich also notes a song-play «*Dubovaia kladochka*» / "Oak bridge", over which he writes: «From Mr. Shyshkivsky, Kyiv region, Lipovetsk, Strumynka village». Leontovich's draft has sometimes fixed

the arrangement and bass underlined in 1st bar. The variant of the text (close to the printed one here) is in Part II of the Polishchuk–Ostapovych collection (No. 8, p. 18).

Oi na hori vynohrad / Oh, grapevines on the mountain. It's Arrangement 1900–1902. In "II Collection of songs from Podillya" the last tact is going *staccato*. By this collection, we correct the text of the verse 8th (in the draft «*ustan, batku*» ["stand up, father"]). The text of 10th verses Leontovich did not print <...>

Na dobranich usim na nich / Good night for everybody. It's printed by III [Tens "Folk Songs"], No. 5.

***

Ukrainian folk songs arranged for children's or women's choir

M. Leontovich, when the end of the Seminary in Podolsk (1899), for more than 20 years had to live in the province, earning a living by teaching in different schools. He arranged many songs for the choirs of these schools. Those school choirs were technically weak. Therefore, Leontovich had to adapt his arrangements to the performances of these choirs. His task was to: make simple, easy, music available for performance and perception. Consequently, in these songs do not have to look for manifestations of creative composite tension. It's more technical than the creative work. However, these songs are permeated characteristic for Leontovich with attractive meekness, lyricism. And that is why this material is used freely in the school utility.

And besides, in the legacy of the composer there was still a series of unpublished arrangements for the school choir (Ukrainian and Russian folk songs, adaptation, arrangement of original works of various composers, etc.). A few songs adapted for school choir P. Artymovych (see the collection «*Dudaryk*», the publication of the Book Union).

Most of the numberis (if not all) of the collection section is taken from the Leontovich's notebook, to which he has put about 21 1/2 tens of songs. (There are only 23 songs in the Leontovich Archive in the Kyiv branch of VUTORM, although P. Kozytsky in the notes to the first edition of collections 2 and 3 called that notebook: "Collection of 27 songs" and "28 songs"). From that notebook there were recorded songs: «*Ishov kozak dolynoiu*» / "A Cossack was going through the valley", «*Choho solovei smuten*» / "Why is the nightingale grieving", «*Pro Nechaia*» / "About Nechay", «*Oi ty znav*» / "Oh, you knew", «*Oi, serbyne*» / "Oh, Serb", «*Pishov mylyi luzhkom*» / "My sweetheart left", «*Oi lys do lysytsi*» / «Oh, Hefox went to She-fox" and «*Kalyno-malyno, choho posykhiaesh*» / "Cranberry-raspberry bush». To the collection of that notebook is taken «*Oi, siv – poiikhav*» / "Oh, he sat down and left". (Let's suppose that on the pages of this notebook, which are not in the Archive, there were other arrangements of this 5th collection: «*Zazhurylasia*» / "The widow took to worry", «*Sino moie, sino*» / "Hay of mine, hay" and «*Shchedryk*»). The rest of the songs of that notebook have not yet been printed. (Only 2 of them were edited by the mixed choir – «*Ne khodyla na vulytsiu*» / "I didn't go into the street" and «*Dudaryk*» / "The Piper").

We think that this notebook Leontovych concluded in 1917. It was then that C. Stetsenko was preparing to print three parts of the «School Songwriter». On November 15, 1917, he wrote to Leontovych: «I entered into agreement with the publishing house regarding the publication of «Songwriters»». In the same place Stetsenko reports that he received notes transmitted from Leontovych: «I've already reviewed them. There are very and very cute songs, and I will include them in the III part «Songwriter». I wrote to you that this III part will consist of harmonization of songs of different authors and that from each will be taken no more than 10–12 songs, and so let me choose from your music only this number, and for the rest to dispose of how to do»...

Shchedryk [Good (New Year's) Wishes, aka Carol of the Bells]. See the notes on p. 25 (to the arrangement for a mixed choir). the words of the 6th verse are somewhat different in the Part I and collection of Polishchuk–Ostapovych p. 43, No. 23: not «*v tebe zhinka*» [“you have a woman”], but «*tvoia zhinka*» [“your woman”]; in the same place (also in the manuscript of Leontovych): «*khoch ne hroshi*» [“not money”]. The tempo of Ostapovych is defined by “Moderately”, and in the manuscript of Leontovych (the arrangement for a mixed choir): “Not fast”. A song from the Krasnopil town of Zhytomyr district in Volhynia.

Oy matynko moia / Oh, mother of mine. Leontovych wrote on one of the drafts of this arrangement: “From the Ukrainian wedding recording of Yv. Demchenko”. In the collection of Demchenko (p. 37, No. 75) the time is defined: “Andante”; this song there has three tact measure size of 3/4. The song is from Monastyrshy city, Lypovetsky district in the Kyiv region. In the 4th edition of Polishchuk–Ostapovich under No. 1, there is a slightly different variant, where the pace is defined: “Quiet, sadly”. That variant is written in Burkiivtsi village of Zhytomyr district in Volhynia.

We searched for the manuscripts of the three editions of this arrangement, which are somewhat different. One of them (we think that the original), set out in the measure size of 2/4, has 2 conductings, each of 9 bars; 2nd conducting is close to IV, and 1st is the same as 2nd conducting, except for the final three bars (by 2/4), – instead of pausing in the upper voices, we have the following support for the lower voice:

In this 1st edition, the size of all the notes is doubled against the ethnographic record (instead of eighths – quarter, etc.). Leontovych placed the second and third editions in the notebook immediately after the arrangement «*Oi tse ydu*» / “Oh, as I’m going “. For 2 pages in front of them and 2 pages after them there are Leontovych’s dates: January 8 and February 9, 1916, they are probably the timeframes for Leontovych’s work over these arrangements.

In the second edition we have: measure size 3/4; the measures of all the notes is the same as in Demchenko; three conductings, each of 3 bars; the first of them is close to

I conducting, the second – to the III conducting; the third bar III conducting is the same as the 3rd bar I conducting, which we print here, and the first 2 bars III conducting anywhere else in the editions have not been used.

The third edition, which is published here, has a clean note line with each side: «Piano»; Obviously, Leontovych performed it in conjunction with the f-p. Here, as we see, the measure size, against Demchenko, is doubled (3/2, instead of 3/4); doubling the duration of all the notes.

In the 2nd bar of Demchenko there is a triole in the “*ko*” warehouse, and Leontovych, instead of it, gave the league 2 hexadecimal and eight. As the former pupil – the chorister Leontovych O. Podolyak (formerly Savkevich) – the melody in this arrangement performed mostly *solo*; this is confirmed by other pupils Leontovych. So, we must think that the first soprano singing *solo* of the first two bars 1st conducting and all IV conducting (and, maybe, 3rd bar of the III conducting), and the second alto singing of *solo* of the II conducting (of course, accompanied by other votes where the score is this support).

In the manuscript of Leontovych’s II conducting there is no pause for the first alto. So, we put those pauses. It is possible that the accompanying voices (soprano in the second conducting and the second soprano and both altos in IV conducting) singing, closing their mouths. However, Leontovych in the I edition of the similar place giving underlined «*Oi!*». Leontovych used only 6,7 and 9 verses from the 5 final verses of the text by Demchenko, changing the places of the last two couplets (in Demchenko 7th and 9th), sometimes changed the text and at all passed 8th and 10th verses. We build here all the verses of Demchenko, although we respect the repetition in the 9th couplet of the text of the 5th verse for the unnecessary and general context of 8th and 10th couplets unjustified <...>

Choho solovei smuten? / Why is the nightingale grieving? Leontovych took the melody from Part III of the collection of Polishchuk–Ostapovych (p. 3, No. 1). The dynamics of the 1st verse is determined by the ethnographic recording of Ostapovych and the manuscript of Leontovych. In the record of Polishchuk is very poor orthography. It is possible that content is sometimes distorted. However, the verbal text is corrected by the entry of Polishchuk and the manuscript of Leontovych, with the following local expressions, as «*zaruchana*» [“betrothed”], «*tovaryshom*» [“comrade”], providing songs of a certain color <...> This song is from Troshcha village of Zhytomyr district in Volyn.

Zazhurylasya / The widow took to worry. There is no draft of this song in the Archive. Let’s leave it unchanged. According to Ya. Grekh, it in the autumn of 1917 the choir sang in Tulchyn at the concert.

Oi rozvyvsia / Oh, green sycamore has developed. In 1899–1901, Leontovych, when he was in Chukov’s school, organized a school orchestra there and arranged for him this song (in the Leontovych Archive in the student’s notebook, the violins I and III violins with the title «*Oy rozvyvsyia ta i pry dorozhi yavir*» [“Oh, green sycamore has developed”] and somewhat different melody). So, the arrangement, which we take here from the notebook of 23 songs, is the second edition,

worked out in 1917. Melody and words Leontovych, perhaps, he himself wrote in Podillya.

Pishov mylyi / My sweetheart left. Leontovych took the melody and words from Part I Collection of Polishchuk–Ostapovych (No. 5, pp. 11–12). Here is the fifth verse that Leontovych passed through: «*Y nikhto zh mene ne polyubyt, ni kavaliier, ni vdivets, tilky toi mene pryhorne – vysluzhennyi molodets*» [“No one will love me either, nor a cavalier, nor a widower, only the one who will cling to me – a well-honed young man”]. We will detail the dynamics of the recording of Ostapovich and the manuscript of Leontovych. Song is from Plyashiv village of the Kremenetsky district in Volyn.

Zakuvala zozulenka / The Cuckoo has begun to coo. It’s printed “II Collection of Songs from Podillya”, part 6. The melody is recorded in the Tyvrov town. Arrangement is of 1902. In the 5th bar in the party soprano on the note *mi* by the author there is a *bekar* in the brackets.

Oi tse ydu / Oh, as I’m going. We found the arrangement of the draft in front of the draft «*Oi, matinko*» / “Oh, Mother of mine” in a notebook that should be on the previous pages on December 28 and 31, 1915 and January 8, 1916, and on the further, final pages on February 9, 1916. These dates, apparently, determine the boundaries of the period when Leontovych worked these arrangements. These songs Leontovych took from the “Ukrainian wedding” record Iv. Demchenko; “Oh, as I’m going” there on p. 126, No. 277. The tempo is here “Moderato”. The song is from the Monasteryshche village of Lypovetsky district. Leontovych’s draft of this arrangement is too sketchy, in addition, the 2th conducting is not subtext. So, we cannot guarantee that our editorship of this arrangement (parts of other voices that accompany the melodies, «*Oi!*» accompanying voices, placement of texts of 5 couples between two conductings, etc.) would correspond to a well-lit copy of Leontovych (if he was). For example, in the 2nd bar I conducting in a soprano under *la* and *sol* (3rd quarter of bar) stands *do-dies* for the First octave; but we do not dare to put it somewhere; and after II conducting, Leontovych wrote off a melody of the 2nd bar in the Second octave (the first soprano); it gives reason to think that Leontovych could have a third conducting. Next to the arrangement, Leontovych recorded the text of one verse; that he is not in the ethnographic record of Demchenko. We suppose that this text was written by Leontovych himself to replace the middle text of the ethnographic edition: «*Pishla smert, pishla smert do Hospoda Boha: ne mozhna yoho vziaty – huliaie neboha*» [“Death went, death passed to the Lord God: you can not take it – the wanderer is a poor man”]. So, for the 3rd verse, we take Leontovych’s text. The plot of this song is close to the song «*Oi pie vdova, huliaie*» [“Oh, a widow is drinking”].

Oy khodyla ta Marusia / Oh, Marusya was going. Leontovych did not subtexted of this arrangement in the draft. Along with the arrangement, he wrote the names of several songs that they took (or would like to take) from the collection of Konoshenko: «*Oi hore tii chaitsi*» / “Oh, woe to that seagull” No. 9, «*Soloveiku riabenkyi*» / “The Nightingale is medley” No. 14, «*Oi u poli*» / “Oh, in the field” No. 35, «*Pozhenu ya*

lebedi» / “I chase swans” No. 41, «*Oy khodyla Marusia*» / “Oh, Marusya was going” No. 95, etc.” Consequently, we take the text from II hundreds by Konoshchenko (No. 95, pp. 133). Song is from Oboznivka village of Elisavetgrad district in the Kherson region. The song is married – it is sung as an orphan goes to marriage. Her version is in Lysenko’s “Chornomortsy”. Konoshenko defined the Tempo: “Andante cantabile”. Leontovych wrote over the arrangement: “For one, two, three and four women’s voices,” and under the arrangement filed the following note: “When singing a song in 3 voices, you have to throw in the last 3 bars the notes of the 2nd alto or the part 1st soprano; two voices – 1) throw 2nd soprano in 8th, 9th, 10th and 11th bars and 2) in the last three throw out the soprano (apparently the first soprano – *Y. Yu.*) and 2nd alto; unanimously – sing the melody 1st soprano, and in the last, in three bars – the melody 2nd soprano”. The voice of the first soprano in 6th and 7th bars was corrected according to the instruction of A. Podolyak, who once sang in Leontovych’s school choir. In the draft of Leontovych in the 7th bar in front of the *fa* there is *dies* in brackets.

Oy syvaia zozulenka / Oh, the gray cuckoo. Leontovych took this song from the collection of Kvitka (No. 74, p. 73). Text is corrected by the recording of Kvitka. Her Leontovych began to arrange, apparently, in the initial April 1920 (on the back of the first draft – «*A v tomu sadu*» / “In the garden” with the date: “April 4, 1920, village Markovka”). At Kvitka, as in the draft of Leontovych, the time is «Moderato». At Kvitka, the bars are 14th, 27th and 41st – $\frac{3}{4}$ (Leontovych dropped the first quarter, combined with the league with the previous bar). Up to 29th bar melodies in arrangement Leontovych goes in the part of the first soprano, and from 30th bar starts to wander through different parts, sometimes unexpectedly jump from one voice to another, and sometimes, simply disappearing: in bars 30–32 – it is in II soprano, in 38th bar (3d and 4th eights) – completely disappears, 39–40 bb. – in altos, in 41st (3 and 4 eights) – in altos, in 42–45 bb. – in II sopranos, in 46–47 bb. – in I soprano, at 48–49 bb. – disappears, in 50th b. – in II soprano, and from 51st bar to the end – I soprano.

Hrytsiu, Hrytsiu, do roboty / Hryts, Hryts, go to work. It’s from the notebook of 23 songs. This playful song was arranged for the school choir and Stepovy (see «*Proliski*», Issue III, No. 30).

Oi lys do lysytsi / Oh, He-fox went to She-fox. Leontovych determined the time of «Allegretto».

Oi ty znav / Oh, you knew. In the notebook of the drafts of Leontovych, that he worked on them in 1909, there is an option of this song (with the accompaniment of f.p.). Leontovych marked on it: «From col. Konoshchenko», that is, with II hundreds (No. 81, pp. 110–111). Konoshchenko determined the time: «Allegretto», and Leontovych in the manuscript: «Not very fast.» The content of the song Leontovych ennobled, throwing a satire on a wife spoiled by the city, that the peasantry expressed in the 3rd verse (Konoshenko record) <...> This Song is from Nesterivka-Vershatska village of Alexandria district in the Kherson region.

Dobryi vechir, divchyno / Good evening, young girl. It’s from the notebook 23 songs, where Leontovych put the first

number. An old song, almost identical melody which is in the collection “Yuzhno-Russky songs with voices” (Kyiv, 1857), as well as in Rubets («*Yuzhno-ruski pisni z holosamy*») [“Collection of Ukrainian folk songs”], No. II, SPb., 1870, No. 4 and «60 narodnykh russkykh i malorusskykh pesen» [“60 folk Russian and Malorussian songs”], No. 34).

Oi serbyne / Oh, Serb. Leontovych was taken this song from Part I the collection of Polischuk–Ostapovych (No. 1, pp. 3–5). She here is called “Oh, Serb” and begins: «*Oi u poli krynychenka, tam kholodna vodychenka*» [“Oh, in the field of a well, there is a cold water”]. But Leontovych began with the 3rd verse and got only 23 of the couplets, only 10, submitting the plot of the song. The measure size of the song in Ostapovych and in the manuscript of Leontovych is variable: 7/4, 5/4 and 2 bars at 3/2. Ostapovych defined the Tempo: “Little by little.” We determine the dynamics of Ostapovych. This song is from the Krasnopil town of Zhytomyr district in Volhynia <...>

Sino moie, sino / Hay of mine, hay. This song is from Part III Collection of Polishchuk–Ostapovych (No. 1, pp. 9–10). In addition to the couplets given by Leontovych, there are still 7 couplets. The Song is from Lykhusilka village of Zhytomyr district in Volyn.

Pro Nechaia / About Nechay. Leontovych marked in the manuscript: “The historical song. Collection of M. Lysenko”. In Lysenko’s “Collection of Ukrainian Songs”, IV issue, the time is defined: «Andante». The text Leontovych chose from Lysenko’s variants G and D, having left a series of verses.

Narvala kvitochok / I’ve gathered some flowers. Leontovych marked the song on the manuscript [as a romance. – V. K.]: “Tulchyn town, Dec. 21 1916”. From where he took the melody – we do not know. It is possible that he wrote down, having heard from someone. We are unsure of the warehouse of the «od» in the word «*odklykalasia*» [“called”]. Mykola Dmytrovych generally did not submit any undertext on this note (*la* in 6th bar from the end) (because he put a spot) <...> Leontovych draws a sketch of an arrangement on the choir following this romance in the manuscript.

Yikhav kozak na viinonku / A Cossack went to War. Leontovych notes in the handwritten notebook next to the title of this song: “From Ya. Grekh, from Galicia. Military Song of the Ukrainian Sich Riflemen”. So, he considered this song folk. And only later, in October 1919, how he had been in Kamyanets for a short time, from the author of this song, the military dropper of the Sich Riflemen M. Gayvoronsky, learned about his mistake (because the song was created by M. Gayvoronsky) and asked to forgive him this envy. He identified in the manuscript the pace: “Moderate”. He wrote to the word «*nasylyu*» [“hardly”] (in 3rd verse) the following note: “A bitter irony about the events of the time of the present war”. Leontovych worked out this arrangement in the autumn of 1917.

Plyve choven / The boat is floating. This song is from the notebook of 23 songs. It is commonplace in Ukraine as a household song (its variants look at Lysenko – Collection of

Ukrainian Songs, issue VI, No. 30, XII Dec. for Choir, No. 7 and a female duet issued by the DniproSoyuz; she is also in the collection of Hvedorovych, in the collection «Luna» Stetsenko, in Sokalsky, etc.).

Oi try sestrytsi / Oh, three sisters. Leontovych made this arrangement, perhaps, 1917–1918 or a little earlier. He took a song from the First Hundreds by Konoshchenko. (No. 78, p. 107), where the pace is: “Adagio”. In Leontovych’s draft, there is only one verse text. We take the text of the next couplets into Konoshchenko. This song is from Zburivka village on Tavria. Leontovych changed the melody in 2nd and 8th bars. The draft does not indicate how to perform. In our opinion, the last bar would be appropriate to sing *pianissimo* and *sotto voce*, but without the *ritenuto*.

Oi dai zhe, Bozhe / Oh grant me, God. Leontovych took this song from Part II of the collection of Polishchuk–Ostapovych (No. 15, p. 31), did not take 3 verses <...> Somewhat in the voice parts was corrected by the draft of Leontovych and the recording of Ostapovych. The arrangement is probably written during the years of the revolution. The Song is from Troshcha village of Zhytomyr district in Volyn. In Ostapovych and in the first draft of Leontovych’s pace: “Not fast”, but in the pure manuscript Leontovych marked differently: “Moderately”. In Ostapovych the song has 4 bars: 3/2, 5/2, 3/2, 5/2, but Leontovych were broken two bars with measure size of 5/2 by 2 bars: 4/4 and 3/2.

Kalyno-malyno, choho posykhaiesh? / Cranberry-raspberry bush. Leontovych took this song from Part I of the collection of Polishchuk–Ostapovych (No. 3, pp. 8–9). Leontovych taken from 17 of the couples only the first five. Leontovych determined the pace: “Little by little”, Ostapovych: “Very little by little”. We determine the dynamics according to Ostapovych’s record. Leontovych defined near the third voice: “Altos or Tenors”. The Song is from Burkivtsi village of Zhytomyr district, in Volyn.

Oi z-za hory kamianoï / Oh, from behind the rocky mountain. Leontovych placed this 1st edition in “I collection of songs from Podillya”, having written it down. Leontovych tried in one of two manuscripts to divide her soprano party by 2 voices, but definitely did it only in the last bars and wrote: “2nd voice *ad libitum*”. See the text of the next verse in an arrangement on the mixed choir (look there and our notes), which was the V edition of this song in Leontovych.

Oi u poli ta tuman-dymno / Oh, in the field fog-smokily. Leontovych encapsulated only one couplet in the draft. We take other couplets in Konoshchenko. Look at the rest of the couplets in an arrangement on the mixed choir and in our notes to her. Leontovych worked out both arrangements, probably at the same time.

Cherchik / The friar. Leontovych included a draft of this arrangement on one sheet with the drafts «*Oi, matinko*» / “Oh, mother of mine”, «*Nad richkoiu berezhkom*» / “Above the river and the shore”, «*Oy z-za hory chorna khmara*» / “Oh, a black cloud rose up from behind the mountain” and «*Oi u poli ta tuman*» / “Oh, in the field fog-smokily». So, Leontovych made an arrangement of «*Cherchyk*», probably, 1915–1916

school year. Further text and our notes look at p. 417 (notes to the mixed choir – *V. K.*).

Zelenaia ta lishchynonka / The hazel tree is green. Leontovych arranged this song, apparently, in 1917. There are no drafts of these arrangements in the Archive. Some corrections we make for the drafts for the mixed choir (see p. 143), as well as the Second hundreds of Konoshchenko, from where Leontovych took the melody and the words of this song (p. 22–23, No. 13). Konoshchenko determined the time: “Andante cantabile”; the size of music note there is twice smaller than that of Leontovich; and the measure size is variable – 3/4 and 2/4. <...> This Song is from the Zvyaghel town (in Volhynia). <...> As Ya. Grekh testifies, Leontovych performed this song with a mixed choir in Tulchyn in the autumn of 1918.

Oi pidu ya v lis po drova / Oh, I'll go to the woods for firewood. Leontovich placed this song in “I collection of songs from Podillya” (1900–1901), he himself wrote it in Podillya. We edited it from two manuscripts, which differ only verbatim text somewhere. <...> See also our notes for the arrangement on the mixed choir on p. 421.

Oi hai, maty, hai / Oh, grove, mother, grove. See the first version of this song on the mixed choir is on p. 423 (notes on the mixed choir – *V. K.*), (there are our notes to her). Leontovych placed this second edition in a handwritten notebook, which in the beginning dates to 10 and 11 April 1906. The end of this notebook disappeared somewhere. So sorry! Because there was, apparently, the second part of the second conducting, and, maybe, there are other versions. So, we for part II of this conducting we take part II of I conducted, as not to throw away the interesting part of the second conducting (two bar sizes of 3/2). Leontovych did not underlined this arrangement. So, we take the text from the arrangement for a mixed choir. Given the content of the song, it would be underlined under the second conducting to the 3rd couplet – the words of the mother, to make a song like a dialogue. <...> Leontovych, working out this arrangement, obviously, intended to continue to publish his works, because above this arrangement he recorded the contents of projected 1st and 8th collections; the last one had to enter the song «*Oi hai, maty*». He calls us among the songs of the 8th collection, completely unknown to his arrangements: «*A v kryvoho tantsya*» / “In the crooked dance» and «*Oi, u luzi kalyna*» / “Oh, in the meadow of the valley”. But Leontovych for some reason did not print those collections then and did not allow us to know how, with these songs, and with the full arrangement «*Oi hai, maty*», that part of it is presented here. Leontovych noted in the manuscript that the 3rd collection should be “on 1, 2, 3, 4 voices with a piano accompaniment”. But Leontovych did not submit to this song in the manuscript accompaniment. Arrangement on the mixed choir with the following verses and our notes, see on p. 150.

Ne khodyla na ulytsiu / I didn't go into the street. This song is from the notebook is 23 songs. Arrangement on the mixed choir with the following verses and our notes, see on p. 424.

***

Original works by M. Leontovych

M. Leontovych almost never wrote original works until 1918; he always took ready-made thematic material (melodies of folk songs or some authors, and sometimes entire works of others) and arranged them, spread them to the choir and so on. In Leontovych there were only a few original compositions during this period (1897–1918, all unpublished): “Lullaby” (a piano with violin), several piano attempts, such as “Hungarian”, “Marsh”, etc., two editions (romance and female choir) on the lyrics of B. Grinchenko “My mother is beloved” [“Stars”. – *V. K.*], an excerpt from “Gamalia” and “The Slave” by T. Shevchenko, etc. (all of this was a work between the years 1897 and 1910).

Only since 1918 Leontovych began to pay more attention to the creation of original compositions. After moving in Kyiv to the beginning of 1918, he encountered y surroundings, which raised him (against the Tulchyn environment) demands. The natural consequence of this influence was the expansion of Leontovych's work.

In autumn 1918, Kyiv citizenship was preparing to celebrate the 25th anniversary of the poet Mykola Voronyi. And Leontovych takes part in this, the choir writes for the words “Legend” and begins to compose a melodeclamation on the poem of the jubilians “Memoirs” (Leontovych noted on the drafts of these works: “To the anniversary of M. Voronyi 1918, November 22”; in “Memoirs” he wrote music only for 2 couples). And the I Ukrainian National Choir in Kyiv, under the direction of O. A. Koshyts, performed the “Legend” on December 31 (old style) in 1918 at the anniversary of the poet.

Leontovych wrote in his diary in the beginning of June 1919 the words of the lyrics “My Song” by K. Bilylovsky from the “Ukrainian Muse” (Issue 5, 1908). He outlined the melody of the tenor's part (solo) and the choir of this work next to it. He notes on a blank copy (though, apparently, not the latest edition): “September 17, 1919, Kyiv”. So, the summer of 1919 – the time of creation of this composition. We are sure that Leontovych also wrote in Kyiv other two works contained in this collection – «*Litni tony*» / “Summer Tones” and «*Lodolom*» / “Icebreaker”, but we do not have a reason to determine it more precisely.

In addition to these works, Leontovych began to write (but did not finish) the following works: «*Vse ya znayu, vse zabula*» / “All I know, I have forgotten everything” (lyrics by G. Chuprynka), mixed choir «*Khay litaiut vitry*» / “Let the winds fly” (lyrics by O. Oles; in draft Leontynovich wrote: “Dedication to the I National Choir in Kyiv”) and the opera «*Na Rusalchyn Velykden*» / “On the Mermaids Easter”.

Leontovych had a 20-year composer experience for 1918–19 years, but as we see, the printed in this collection of songs belong to the few and perhaps not the first steps of his work on his own topics. Therefore, it is not surprising that some of them (such as “My song” and “Legend”) some give up amateurishness. Premature death did not give him the opportunity to grow in this new for his work in in this creative field.

Liodolom / Icebreaker. Lyrics by G. Chuprynka. Leontovych's manuscript of this song is not in the Archive. We had to check up only with the printed copy of the past (see "Red Way", issue I) and with a manuscript, which he has been rewritten by the Ukrainian State Choir named Leontovich in Kharkov (hiding in the Archive). Therefore, we cannot submit an authentic (Leontovych's) edition of the 4th bar of the second part of the work (in all three sources this bar is set out differently; we leave the editorship of the 1st edition unchanged, considering it closer to the authentic one). The verbal text was checked for printed lyrics by G. Chuprynka.

Litni tony / Summer tones. Lyrics by G. Chuprynka. We fix for the drafts. We have found the following code for the first part in one of the drafts of this work:

The image shows two systems of musical notation for a vocal piece. The first system is for Soprano (S. A.) and Tenor (T. B.). The Soprano part has the lyrics "дзво - ни, но - сять пе - ре -". The Tenor part has the lyrics "но - сять пе - ре - дзво -". The second system continues the melody, with the Soprano part having "- дзво -" and "ни." and the Tenor part having "но - сять пе - ре - дзво -" and "ни.".

This code should be sung before the second part (instead of 8 bars before *Fine* ...) on the instructions of Leontovych (in the same draft); the choir must again sing that code at the end of the song ... So, we now have a completed three-part form of composition. We verified and corrected the verbal text in the printed lyrics by G. Chuprynka (1. "Poetry", vol. 1, the edition "Krynytsya", 1918, p. 127; 2. "Works". Prague, 1920, p. 73).

Moia pisnia / My song. Lyrics by K. Bilylovsky. We could not find the latest edition of this work. So, we make some corrections based on several manuscripts contained in the Music Archive of Leontovych (at Kyiv, the branch of VUTORM) and that we were looking for them in Podillya, leaving the later «stratifications» (which, perhaps, do not belong to Leontovych) remain unchanged. Leontovych determined the pace in the drafts: "Moderato". We restoration of verbal text in the printed lyrics by Bilylovsky (see: "Ukrainian Muse", 1908, vol. 5, Kyiv, p. 403). The People's Commissariat of Education first published this work of Leontovich a separate number in Kharkiv.

Legend. Lyrics by M. Voronyi. We make corrections based on the draft's files in the Archive. Leontovych added in the drafts to "Allegretto" and "Moderately": "Not fast". We correct

the verbal text in the printed verse by M. Voronyi (1. "Lyrical poetry", vol. I, publishing house "Dzvin", Kyiv, pp. 76; 2. "Poetry", *ibid.*, Second edition, publishing house "Syach", 1920, t. 3I). There is another one verse (in the order of the 4th) that Leontovich has passed <...> We correct somewhat according to the manuscript of Leontovych, which he received from M. Podlasova. The People's Commissariat of Education first published this work in Kharkiv with a separate number.

«Na Rusalchyn Velykden» "On the Mermaids Easter"

Leontovych visited somehow the I Ukrainian gymnasium in Kyiv (now I labor school) in the spring of 1919. The director asked him to write something on the text of B. Grinchenko. Leontovych agreed and asked to give a text. He received a poem written in conversational form – «*Na Rusalchyn Velykden*» / "On the Mermaids Easter" (from the village tales). Leontovych quickly put some of the excerpts from him on the music. He notes in his diary from May 11: "I started yesterday, today I finished the music to the children's scene by B. Grinchenko "On the Mermaids Easter". They have to perform at the I Gymnasium on May 15 (Day of St. Boris)". Leontovych marked the same date and on the draft. As P. Kozytsky testifies, "Children loved this work of Leontovych very much and always when they had to «act themselves», that is, to pick up music for their plays, then in the first place they used the priests from «On the Mermaids Easter»..."

This music, written for a special purpose, that the children themselves perform, should not be considered an opera on the text of the work of Grinchenko. Leontovych began writing the opera a little later – from November 1919, as he fled from Denikyn from Kyiv to Tulchyn. He had time to write music about 3/4 text. This text was enough for only 1 act of opera, but Leontovych's pupil N. Tanasevych extended her to three acts. But the premature death of Leontovich snapped this work. This music – opera – is far more interesting than the numbers what Leontovych wrote in Kiev for children...

As we have already noted, Leontovych wrote children's music on Grinchenko's text «On the Mermaids Easter» (see: B. Grinchenko, *Scripture*, Vol. I. Kyiv, 1903, p. 300–312). Some musicians then urged Leontovich to write an opera. Leontovych did something for that while still in Kyiv, we do not have any information. Maybe he wrote something at the end of the summer. We have a manuscript where there are initial bars of music melodeclamation by Cossack and further numbers – Instrument's Andante, the call of mermaid «*Oy chasu ne haite*» ["Do not waste time"], a replica of the Cossack «*Mara chy son*» ["Delirium or a Dream"], the song of the mermaid «*Chy vsi vy, sestrytsi*» / "Are you all, sisters", the choir «*Usi my, sestrytsi*» / "All of us, sisters" and the dance of the mermaids with a replica of the Cossack «*Oy shcho tse meni zhnytylo*» ["Oh, what's upsetting me"]... There are some reasons to suppose, Leontovych wrote this manuscript before returning to Tulchyn, that is, perhaps, still in Kyiv. He marks the date on one of the purest copies of the piano Andante, which

he calls it here “Scene after the Cossack Arios”: “November 1919”. As we have established, he was already in this month in Tulchyn and, apparently, immediately approached the work on the opera. Leontovich also made the following note on his manuscript: “Materials to the operetta «Mermaids Easter»”. So here, in addition to the date, interesting for us and the intention of Leontovich to write is not an opera, but only an operetta (and later, apparently, at the end of June 1920, he wrote in a letter to C. Stetsenko: “Very weak is music and instrumentation: the opera cannot be called”¹).

Leontovich worked on this work in the winter of 1919–20, apparently, very little – due to difficult life circumstances, and also, perhaps, due to the lack of text of Grinchenko. He writes in a letter from 4 / VI 1920 (to Stetsenko): “I got the text of «Mermaids Easter». The work moves a little slowly, but it goes – even doing orchestration is small”. Ya. Grekh, who taught with him in the Tulchyn, remembers that Leontovich “was thinking of compiling a small opera for school-age children. He did not satisfy the short text of Grinchenko from the outset. He turned to me, could I not extend this text – to do two or three of one act. He was looking for advice on which direction to extend this text. When I refused to do so, Leontovich remembered that he knew one of his pupil, who had repeatedly tried their forces in the field of Ukrainian poetry. This pupil was Nadiya Vas. [ylyivna] Tanashvych”. She lived in the Haysin County not far from the village where Leontovich’s father was [Strazhgorod village. – *V. K.*]. So, Leontovich and Grekh traveled there in the summer (apparently in June). Obviously, Leontovich notifies C. Stetsenko soon after returning from there: “I found a poet for my opera, which greatly expanded the first act², changed its end (compared with B. Grinchenko), and forms two more acts. True, we deal with the work of B. Grinchenko too unceremoniously. But in due time we will make a reservation to this”. Leontovich adds in the same letter that he has to come to Kyiv: “Bring something from the opera to consult with respect to her music and orchestration with you, Yavorsky, Akymenko³. It would seem to me this and the second: in the case of my so-called opera, which, by the way, should be in three acts. I’m already completing one act, even doing orchestration”.

He tried to send an excerpt from the opera music to Kyiv (starting with the introduction of Andante in front of «*Sestrytsi kokhani, u kolo stavaimo*» / “Put your beloved sister in the circle” and ending with the words of the choir of mermaids: «*Anu, vhadai!*» / “Anu, guess!”). He writes in this manuscript for Stetsenko: “I ask you, Cyryll Grygorovych, to orchestrate these numbers. Ask Kozytsky to orchestrate as well. Transfer these orchestrations to Tulchyn on occasion. I also orchestrate these numbers and comparing, I will study this science. It is easy for you do it in

Kyiv, but I find it very difficult without the knowledge of the orchestra and never heard of it. Your orchestrations will help me”.

But an unexpected death snapped this his work: he never mastered instrumentation. We found such elemental mistakes in the manuscript of the single number that he orchestrated him (the song of the 4th mermaid): 1) he makes a trombone transpose instrument (Trombone *in B*), 2) the Waldhorn part (although it writes “Corni *in F*”) does not transpose at all. He sometimes notes on other manuscripts of “Corni”, intending to introduce this instrument to the symphony orchestra (this instrument is rarely seen when it comes to the symphony orchestra; consequently, in Leontovich, this was probably due to the fact that he was studying orchestration in military conductors).

The Second traveling chapel of the DniproSoyuz under the leadership of Stetsenko drove for 2 concerts to Tulchyn in late October 1920. Leontovich took advantage of this case and introduced Stetsenko with his work on the opera. He lost some of it and (as G. Grinevych writes) asked Stetsenko: “Well, how? – Okay! – he answered, – but it is very simple; so, modulation is not enough. Well, well! – said Leontovich; I want to understand me guys”⁴. Leontovich agreed with Stetsenko that the opera would end before Easter 1921.

Leontovich gave the N. Tanasevych direction, in which the direction to form a further libretto a few days before his death. According to his plan, the idea of Grinchenko had to be changed and create a real wide, fantastic Ukrainian opera.

According to I. Stoyanov, Leontovich explained when he worked on the arias of mermaids, that “the mermaid poem can be divided into three categories, depending on their «experience». One category is the new mermaids who have not lost their connection with the earthly life – they live mostly in earthly memories and pastimes. The second category is the mermaids of the transitional state: on the one hand, they have already become accustomed to the new circumstances of existence, and on the other – in their memory, there are still no memories of earthly life. The third category – the mermaids who have lost any connection with the earthly life. All of this had to be represented by music. I was most impressed by the arias of the mermaids of the second category. The uncertainty and instability of motives characterized the double position of these mermaids. Here is the motif striking and as if he wants to master the whole aria, and suddenly the motive is taken off, the new one is slightly drawn out, slowly increasing; moment – and this motif disappears”. This is a testimony of a listener-amateur who accidentally became a witness to the work of Leontovich over the opera. Consequently, it does not quite correspond to the fact that the materials themselves give the opera (we see the greatest instability in the new 6th mermaid, etc.). But Leontovich did not like to familiarize even close friends with

¹ He wrote in another letter (to S. Telezhynsky): “I’m working on the opera, though, maybe nothing is going to get out of it”.

² Her manuscript of this act, which is in the Archives of Leontovich at Kyiv. The branches of VUTORM are entitled: “Drama and opera sketch in the 1st act”. – *Ya. Yu.*

³ That is, Ya. Stepovy. – *Ya. Yu.*

⁴ Someone retorts that in this conversation, instead of “understood”, Leontovich used the term: “singing”. – *Ya. Yu.*

the process and movement of his creative work. Therefore, even such, not enough information has some meaning in the matter of knowledge of the work of the composer.

Although Leontovych, a few days before his death, said that he completed the first act and even wrote some choral songs for further acts, but the manuscripts that we have and print here show that even he did not finish the action.

He said that in the second and third acts he wanted to use those folk songs that he wrote from N. Tanasevych (several tens songs). So, perhaps, Leontovych made arrangements of some of the songs of 1920 («*Synie more*» / “The deep blue sea”, «*Smert*» / “Death”, «*Hei-ya, sohodni*» / «Hey-ya, today», «*Oi syvaia zozulenka*» / “Oh, the gray cuckoo”, and, in particular, the arrangement «*Chohos meni trudno*» / “It’s difficult for me”, that her manuscript was placed between the operatic material (although it is unknown from whom Leontovych wrote it), he intended to insert them into the further actions of the opera (although there was no eagerness on this in the manuscripts of those arrangements)...

Leontovych was one of the three librettists of this opera (Grinchenko – Tanasevych – Leontovych). This is evidenced by his own statement in a letter to Stetsenko (“...We behave unceremoniously...”), and his instructions to Tanasevych, how to write the libretto; and a number of his alterations and additions to the libretto I act...

In evaluating this material in general, one must consider first of all at the time when his Leontovich worked out. Ukrainian opera art as a whole organic process has not yet been in 1919–20. The Russian Opera (so in Russia, so in Ukraine), the other way it has done its work for a long time, which has pre-revolutionary operatic life. Consequently, the question of modernization of the operatic repertoire, which now, in our day, is very acute, then did not arise yet, and the plot of the opera (as we write it in more detail in another work) was based, then, on several points: 1) historicism, 2) science fiction, 3) love and 4) the origin of opera characters from the higher strata of society; somewhere there (in “national” operas) there was also a certain national romance. These moments were, to a greater or lesser extent, the basis of almost all pre-revolutionary operatic creativity. Nowadays opera creativity almost never violated social questions.

So, in the basis of the opera Leontovych lies the same stencil opera moments: science fiction, love and a little bit of

national romance (Leontovych, expanding the text, himself tried to create it in this opera). Aria 4th mermaid in 1 act has some social coloring (though fairly pale). The anti-religious moment is found in the arias of the 5th mermaid. Outside there is no hint of social content. It is in vain to wonder what kind of plot the entire opera would have had if all three of its acts had been completed. But the very fact that the creation of the II and III acts came into question only when the I act was largely worked out is doubtful, this could have led to a certain amount of artificiality and contrition of the plot structure of the whole work.

We must also take into account, Tanasevych, to which L. was asked to create a libretto, and not aware of the requirements that they should be put into a stage (in particular, opera) work. About the same little was aware of this and Leontovych. He, as we have already noted, never had a close connection with the work of opera theaters (the sporadic hearing of operas for such a connection cannot be considered in any case).

In such circumstances, it is not surprising that even the first act lacks stage performance and dynamics – static is dominant here; single dramatic moments here are exceptional and static do not diminish. The character of music here is more chamber than drama-stage.

However, we must admit that in the history of Ukrainian music, this work must take a definite place. Some numbers of the opera by the complexity and severity of the musical presentation exceed the fact that, before 1919–20, it was created in Ukrainian music. And in the works of Leontovich, this operatic material, we emphasize again, is a new step: in 1919–20, the composer, as we see, went ahead.

This opera refutes the false opinion that it was repeatedly expressed in the press, writing about Leontovych, as if he was locked in the work on the arrangement of folk songs, and beyond that, a limited circle did not go away. This material forces us to abandon the assertion that Leontovych was conserved in the work for the choir. And if this material was understood by our society immediately after the death of Leontovich (1921), then such an opinion could not even arise at that time. Now it is clear to us that Leontovych has already gone beyond the choral forms of creativity. And only naked death stopped his creative pursuits and made him a path to the glory of the Ukrainian opera composer (which he would undoubtedly have had if he continued to work on the opera).

NOTES

to the works of M. Leontovych, concluded by V. Bruss

(for the edition: “*M. Leontovych*. Choral works”. General editors by M. Gordiychuk. – Kyiv: Musical Ukraine, 1970)

From the editor-in-chief: V. Bruss worked mainly on the publication of choral literature, from which he was a good connoisseur. With his participation, the following musical compilations appeared in the publishing house “Musical Ukraine”: “Singing «Dumka»” (1970); series “Choral works of Ukrainian composers” (issue 2, 3; 1968); “Choral works of Ukrainian composers of the 20’s” (1969) and others.

Dudaryk / The Piper. This is a household song, arranged for mixed choir *a cappella*. Leontovych, when he was a teacher at the village school in Chukiv town in 1899–1901, heard «*Dudaryk*» performed by Chukiv’s village choir, who sang it in the collection of Y. Bigdai «Songs of the Kuban Cossacks» (issue 3, 1896). When the composer first started working on this work, its definitely not known. But in the city of Gryshyno in the Donbass, «*Dudaryk*» was performed by the school choir of Leontovych accompanied by the string orchestra of 1904–1908. The accompaniment was duplicated by choral parts.

The composer reworked and perfected «*Dudaryk*» 5–6 times during 15 years (1904–1918). In the collection on p. 190 printed version with the accompaniment of fp. and a version for *a cappella* for a children’s or female choir (p. 193). The composer worked out the main variant for the mixed choir *a cappella*, probably in 1918. Form is through development.

[From the editor-compiler V. K. To this collection is also taken version «*Dundaryk*» for mixed choir *a cappella*, restored by B. Lukanyuk, where the fourth holding the culmination of the theme is preserved, which most closely corresponds to the logic of the deployment of the through-form of the work (for the collection: **Leontovych M.** Choral works on folk songs / Ordering and editing by B. S. Lukanyuk. – K., 1987)].

Shchedryk / Good (New Year’s) wishes, aka Carol of the Bells. The ritual song (*shchedrivka*), arranged for mixed choir *a cappella*. The melody and the words «*Shchedryk*» are recorded in the city of Krasnopil in Volhynia. Leontovych worked on this work proposed by his teacher Professor B. Yavorsky in 1910, but graduated from his composer much later. In the manuscript, that Leontovych sent O. Koshyts to Kyiv, there is a note of the author: «18. VIII, 1916». For the first time, «*Shchedryk*» was performed at a concert of carols December 25, 1916 (old st. – V. K.), who hosted the choir of students of the University of Kiev under the leadership of the outstanding conductor, folklorist and composer O. Koshits. «*Shchedryk*» made an unforgettable impression on the audience of the concert. Leontovych’s arrangement for the woman’s or children’s choir *a cappella* is placed on p. 188. The form is through development.

Oi posered dvoru / Oh, in the middle of the yard. The ritual song (*shchedrivka*), arranged for mixed choir *a cappella*. Leontovych took with collection of Polishchuk–Ostapovych (Part IV, K., 1913, No. 21). The melody and text are recorded in Burkivtsi village in Volyn. Arrangement was worked out on September 5, 1916. The form is couplet and variation.

Oi tam za horoiu / Oh, there beyond the mountain. The ritual song (*shchedrivka*), arranged for mixed choir *a cappella*.

Tulchyn’s teacher F. Lototsky wrote in the Palanka village in Podillya, several carols, including «*Oi tam za horoiu*» / “Oh, there beyond the mountain”, and during the years of the imperialist war [World War I – V. K.] handed them to Leontovych. The composer reworked the text and maybe even wrote new verses. He finished the arrangement in about 1916. The form is couplet and variation.

Oy hordopyshnyi pan-hospodariu / Oh, proud magnificent master-of-the-house. The ritual song (carol) is arranged for a mixed choir *a cappella*. Song is from Podillya. Leontovych wrote it from M. Roshchahivsky. It is arranged in the autumn of 1918. The form is couplet and variation.

Oi v Lvovi / Oh, in Lviv. The ritual song (*shchedrivka*), which is available for a mixed choir *a cappella*. Leontovych took it from the collection Polishchuk–Ostapovych (Part IV, K., 1913, No. 22). The melody and the text are recorded in Burkivtsi in Volyn. Leontovych partially changed the words of the song, and P. O. Kozytsky also changed when editing. It was processed in 1918–1919. The form is couplet and variation.

Koza / The Goat. The ritual song-game arranged for mixed choir *a cappella*. Leontovych is taken from the collection of K. Kvitka «Folk melodies» (K., 1917, No. 49). The melody and the text are recorded in Zvyageli in Volhyn. It was processed in 1918. The form is couplet and three-part.

V poli-poli pluzhok khodyt / The little plow is moving in the field. The ritual song (*shchedrivka*) is arranged for a mixed choir *a cappella*. Leontovych took it from the collection of Polishchuk–Ostapovych (Part IV, K., 1913, No. 24). The melody and the text are written in Pochayiv in Volhyn. An arrangement for the children’s or female chorus *a cappella* is placed on p. 222. Processing date is not set. The form is couplet and two-part. Details about the time it worked out, etc. not found.

Vorotar / The Gateman. The ritual song (freckle), arranged for mixed choir *a cappella*. Details about the time it worked out, etc. not found. The form is couplet and variation.

Mak / The Poppy. The ritual song (freckle) is arranged for a mixed choir *a cappella*. Leontovych took her from the III hundreds collection of A. Konoshenko (No. 85). The form is couplet and two-part.

Oi khodyt Semenکو / Oh, Semenکو is walking. Ritual song (freckle) arranged for mixed choir *a cappella*. Leontovych noted in the collection “Folk Songs” (Ten Second, K., ed. “Dniprosoyuz”, 1921) «From the collection of A. Konoshenko». No other information has been revealed on the origin of this song. The form is couplet.

Oy khto v tomu lisi stukaie, hukaie / Who in this forest is knocking, whooping. Ritual song (Kupala) arranged for mixed choir *a cappella*. Leontovych took this song from collection K. Kvitka "Folk melodies from the voice of Lesia Ukrainka" (K., 1917, № 34). The melody and words are recorded in the Kolodyazhne village in Volyn. The song was arranged, apparently, in 1918. The form is couplet.

Hra v zaichyka / Playing the little bunny. The song-play is arranged for mixed choir *a cappella*. The following short story is worth telling about Leontovych's creation of this song. In the fall of 1920, Tulchyn school teacher G. Grynevych, who studied at Leontovych's music-theoretical disciplines, played a tune. Leontovych heard her and asked Grynevych to record her for him. Grynevych refused, referring to what he had heard before the imperialist war in the Slobidka-Yaroshevska village on Podillya and can't remember exactly the whole tune and completely forgot the words, nevertheless Leontovych persuaded him to record the tune, though in part, and spoke of the song's words: "Write the words yourself so that it is appropriate for the children." Grynevych fulfilled Leontovych's request.

The work remained in drafts after the composer's death. P. Kozytsky edited and completed the last four bars of the song. We submit it in this form. The form is couplet and variation.

A vzhe sontse zakhodyt / The sun is coming. Ritual song (harvest), arranged for mixed choir *a cappella*. Leontovych took it from the collection of Polishchuk-Ostapovych (Part I, K., 1913, No. 25). The song is called "Harvest" in this collection. The composer arranged it in 1919. The words of the first two verses were written, apparently, by Leontovych himself. The form is couplet and variation.

Zenchyok-brenchyok / Reapster-bleepster. A humorous song arranged for mixed choir *a cappella*. Leontovych took this song from collection K. Kvitka "Folk melodies" (K., 1917, № 21). The form is couplet and two-part.

Iz-za hory snizhok letyt / A light snow is flying from behind the mountains. Cossack song arranged for mixed choir *a cappella*. When and by whom the melody and words are recorded, it is not clear. There are several variants of the song in A. Konoschenko's collection (Second Hundreds, Odessa, 1902, Nos. 28, 29, 30), which are often used by Leontovych, and all of them have no melodies and lyrics at all similar to this. Perhaps Leontovych himself recorded it from someone, but did not leave any information about it.

He made the first version of the song (one-piece) before the revolution, and then performed it with a school choir in Tulchyn. Leontovych divided this edition and the draft of the second edition into 8 bars as follows: 2/4, 2/4, 3/4, 2/4, 3/4, 2/4, 2/4, 3/4.

The last copy of the manuscript of the multicouplets form marked "May 14, 1919, Kyiv", which, according to Yurmas's testimony, was kept in M. Podlasova, is not divided into bars. This edition is probably to be considered final, and has been published in the collection. The form is couplet and variation.

Oi temnaia ta nevydnaia nichenka / Oh, dark and opaque night. The household song arranged for mixed choir *a cappella*,

comes from Podillya. Leontovych wrote it in Tulchyn in the fall of 1918 from his pupil K. Chernyavska (from the of Kusykvitsi village in the Podillya). This is one of the composer's favorite songs. Leontovych has done about 18 variations of this song, searching for the brightness of the melody colors and refining the lines of voices. The work was completed in April–May 1919 in Kiev. The form is couplet and variation.

Synie more / The deep blue sea. Lyrical song arranged for mixed choir *a cappella*. Leontovych recorded it in April 1920 in Strazhgorod on Podillya by N. Tanasevych. The form is couplet and variation.

Oy luhamy-berehamy / Oh, through the meadows and shores. Household song arranged for mixed choir *a cappella*. The melody and words come from Podillya. Leontovych recorded it from M. Roshakhovsky. The arrangement was made in 1916–1918. The form is couplet and variation.

Oi nas, bratysi, piat / Oh, brothers, there are five of us. The lyric-household song is arranged for mixed choir *a cappella*. Leontovych took it from 2nd collection by A. Konoschenko (No. 12). The song is arranged in 1920. P. Kozytsky determined the dynamics and tempo. The form is couplet and variation.

Kozaka nesut / They're carrying a Cossack. The song is arranged for mixed choir *a cappella*. At the Institute of Manuscripts NBU name by V. I. Vernadsky keeps several draft arrangements of this song. There are many variants of the introduction of the first voices after the bass on one of the sheets. They enter the beginning of the fifth bar song in most of them. But on a cleaner sheet, Leontovych penned the bass a sixth bar (one quarter and a quarter pause), and the introduction gave the first notes at the beginning of the seventh bar as it is now. This variant apparently pleased the composer, and he wrote in red pencil: "Very Good" (Vernadsky Institute of Manuscripts in NBU name by V. I. Vernadsky, 1–36312). Leontovych noticed in the manuscript of the processing, where the songs write the name of the author of the text: "Lesya Ukrainka, from the collection of Kvitka". The form is couplet and three-part.

Oi v horodi / Oh, in the garden. Household song arranged for mixed choir *a cappella*. Leontovych took it from the collection of Polishchuk-Ostapovych (K., 1913, No. 23). The melody and words are recorded in the Zherebky village in Volyn. The form is couplet.

Oi u lisi pry dorozhi / [Oh, in the forest at the road. Recruit song arranged for mixed choir *a cappella*. Leontovych was recorded in the summer of 1919 by B. Tsikalovsky, who heard it in Polissya. At the same time, it was made and arranged. The form is couplet and two-part.

Oi chas-pora do kurenia / Oh, it's time for me to go back to my unit. The love song is arranged for mixed choir *a cappella*. Leontovych recorded it in Podillya (probably in Bilousivka, Chukiv or Tyvrov), where he performed the first records of folk songs. The form is couplet and two-part.

Popid yarom-yarom / By the ravine. Household song arranged for mixed choir *a cappella*. Leontovych recorded it in Kiev in 1919 by S. Papa-Afanasopulo. The song is arranged at the end of September 1919. The form is couplet and two-part.

Na horodi ta vse bili maky / White poppies all over the garden. Recruit song arranged for mixed choir *a cappella*. Leontovych took it from the collection of Polishchuk–Ostapovych (K., 1913, No. 6). The melody and words are recorded in the Burkivtsi village in Volyn. The form is couplet.

Oy z-za hory chorna khmara vstala / Oh, the black cloud rose up from behind the mountain. A historical song arranged for mixed choir *a cappella*. Leontovych took this song from the I hundreds collection of A. Konoschenko (Odessa, 1900, No. 67). The song is recorded in the Oboznivka village in the Kherson region. It was arranged between 1910–1916. The form is couplet.

Nad richkoiu berezhkom / Above the river and the shore. The «*chumatska*» ox-cart drivers song is arranged for mixed choir *a cappella*. Leontovych took it from the I hundreds collections by A. Konoschenko (Odessa, 1900, No. 85). The melody and words are recorded on the of Tsybulky village in Kherson region. The arrangement was made in 1915–1916. The form is couplet.

Oi hore tii chaitsi / Oh, woe to that seagull. The «*chumatska*» ox-cart drivers song is arranged for mixed choir *a cappella*. This song has long been very common in Ukraine and is in the collections of many recorders of Ukrainian folk songs. Leontovych took it from the II hundreds collections by A. Konoschenko (Odessa, 1909, No. 9), who recorded it in the Oboznivka village in the Kherson region. The form is couplet.

Oy nikhto zh tam ne buvav / Oh, no one came there. Household song arranged for mixed choir *a cappella*. Leontovych took this song from collection “Folk melodies” by K. Kvitka (K., 1917, No. 27). The form is couplet and variation.

Cherchyk / The friar. Ritual (wedding) song arranged for mixed choir *a cappella*. Leontovych took this song from “Collection of the best Ukrainian songs with notes” by K. Polishchuk (Part III, 1913, No. 25). The melody and words are recorded in the Noskynychi village in Volyn. The composer worked out two variants for the mixed choir *a cappella*, which are placed near here (p. 87, 88), and an variant for a children’s or women’s choir (p. 220). There is reason to believe that the song was elaborated in 1915–1916. The form is couplet and two-part.

Pomizh troma dorohamy / Between three roads. Ritual song (wedding) arranged for mixed choir *a cappella*. Leontovych recorded it in the Stryzhavtsy town of Vinnytsia region from L. Yurkevych. The song is titled in the draft «*Mezhy trioma dorohamy*». The other draft (Institute of Manuscripts of the NBU named after V. I. Vernadsky, 1–36401) explains: “The conversation of the prince (the bridegroom) with the Dazh-god (the sun)”. The form is couplet.

Ne stii, verbo / Do not stand, willow. Ritual (wedding) song arranged for mixed choir *a cappella*. Leontovych took this song from collection K. Kvitka «Folk melodies» (K., 1917, No. 72). In the draft of the composer, kept at the Institute of Manuscripts NBU named after V. I. Vernadsky (1–36315), is a note by P. Kozytsky’s hand with his facsimile: “Rewritten and edited 13/1 – 22”. The form is couplet and variation.

Cornushko-dushko / A black-haired sweetie. A humorous wedding song arranged for mixed choir *a cappella*. Leontovych recorded it in the of Stryzhavtsy town of Vinnytsia region from

L. Yurkevych. Leontovych edited it six times, from 1902 to 1918. He also improved the words in each of the six editions. Therefore, the 6th edition, dated May 1918, must probably be considered final. The form is couplet and variation.

Oy u sadu holuby hudut / Oh, pigeons are buzzing in the orchard. Household song arranged for mixed choir *a cappella*. The origin of the melody and words, the time at which worked out and others are unknown. The form is couplet and two-part.

Nayikhaly hostonky / The guests have arrived. The ritual song (wedding), processed for mixed choir *a cappella*, comes from the Kyiv region. Leontovych recorded it in 1919 by the singer A. Shyshkivsky of the choir O. Koshyts. The composer marked the final version of “September 25, 1919”. The form is couplet and three-part.

Cherez sinechky – vyshnev sad / Through the hallway – a cherry orchard. The love song is arranged for mixed choir *a cappella*. Leontovych took it from the 4-th collection of Polishchuk–Ostapovych (K., 1913, No. 5). The melody and words are recorded in the Troshcha village of Volhyn. The song was worked out, probably, in 1916. The form is couplet.

Av tomu sadu / In the garden. The love song is arranged for mixed choir *a cappella*. Leontovych took this song from collection K. Kvitka “Folk melodies” (K., 1917, No. 3). The song was worked in the Markivka village 4.IV.1920. The form is couplet.

Oi yak, yak mylenkomu postil slaty / Oh, how to make my sweetheart a bed. Ritual song (wedding) arranged for mixed choir *a cappella*. Her origin information, timing, and more have not been revealed. The form is couplet.

I v vas, i v nas / Both with you, and with us. Household song arranged for mixed choir *a cappella*. Leontovych took it from A. Bren, who recorded it in Okhtyrka, Kharkiv region. The song was worked in 1918–1919. Ya. Yurmas restored it to Leontovych’s latest drafts. The form is couplet.

Yak ne zhenyvsia, to y ne zhuryvsia / If he didn’t marry, he wouldn’t worry. Household song arranged for mixed choir *a cappella*. Leontovych recorded a melody and words in Okhtyrka in Kharkiv region by A. Bren. The arrangement was completed on July 20, 1918. The form is couplet and variation.

Hei, u svitytysi / Hey, in the sitting-room. Household song arranged for mixed choir *a cappella*. Leontovych took this song from collection K. Kvitka «Folk melodies» (K., 1917, No. 9), where it is placed under the name «*Proshu, testonku*» / “I ask you, father-in-law” with one couplet of lyrics. In May 1918, Leontovych complained to his companion, Tulchyn’s teacher Ja. Grekh, that the song was good, but the words were not complete. They discussed the content of the song together and came to the conclusion that it should reflect a family altercation. After that, Ja. Grekh wrote the lyrics of 1st, 2nd, 3th, 4th, and 6th couplets and left the fifth verse with a subtext of K. Kvitka to the song “I ask you, father-in-law”.

This is how the new song “Hey, in the sitting-room” came about, which was first performed at a concert in Tulchyn about June 11–13, 1918. The form is couplet and variation.

Proshu, testonku / I ask you, father-in-law. See an abstract of the song “Hey, in the sitting-room”, on p. 113.

Naletily zhuravli / Cranes have flown in. Household song arranged for mixed choir *a cappella*. Leontovych took it from the 2nd Hundreds Collection of A. Konoschenko (Odessa, 1902, No. 78). The melody and words were recorded on the Pyatygorka farm near Lubny in Poltava region. The form is couplet.

Smert / Death. Household song arranged for mixed choir *a cappella*. Leontovych wrote it in April 1920 in Strazhgorod of Podillya from his student N. Tanashevych under the name «*A vzhe smert*» / “And already death”. Leontovych worked it in the second half of 1920, and at the end of December began preparing with the Tulchyn Choir for a concert. But he did not have to finish learning the song, because on January 12 [true on the 13th. – *V. K.*] went from Tulchyn to Markivka to visit his father and no longer returned. This work was first performed by the Tulchyn’s Choir in February 1921 at a concert dedicated to the composer’s memory. The form is couplet.

Pryalya / The Spinner. Household song arranged for mixed choir *a cappella*. Leontovych took this song from collection K. Kvitka “Folk melodies” (K., 1917, No. 118). The composer made her first revision in July–August 1918. The second edition, published here, is dated 1920. The form is couplet and variation.

Mala maty odnu dochku / Mother had one daughter. Household song arranged for mixed choir *a cappella*. Leontovych wrote it in the Bilousivka-Bratslavka village on Podillya. This song is one of those works that the composer has reworked for many years. For example, in the manuscript notebook of the 1st Collection of “Songs from Podillya” (1900–1902), there are two variants, later, in 1906, which he revised. These first two versions have four variations (the second variation is sung only by men). 1906–1908 Leontovich makes the third edition and leaves two variations. In 1914–1916 he made the fourth, and in March – April 1919 the fifth, perhaps, the final edition of this work. Obviously, the treatment included here is this one, edited of P. Kozytsky by the parts of the O. Koshyts’s choir. The form is couplet and variation.

Oy z-za hory kam"yanoyi / Oh, from of the stones mountain. Household song arranged for mixed choir *a cappella*. Leontovych wrote it in the Bilusovka village on the Podillya from Methodiy Matsyna in the years 1898–1900. The composer worked first edited for the women’s or children’s choir in 1900–1902. Then he returned to work on it in different years four more times: in 1904–1906 (the Gryshyno’s period) he composed it for mixed choir accompanied by stringed instruments, he made the third edition (close to the second) for mixed choir in 1907, the fourth (for female or children’s choir with f-no) made in 1909, and the fifth, the last, which was published in M. Leontovych’s collection «*Narodni pisni*» [“Folk Songs”] (Tenth Third, No. 6. Publishing House “Dni-prosuyoz”, K., 1921). The first (page) and fifth edition of the work (page) are featured in this collection. The form is couplet and two-part.

Odna hora vysokaia / One mountain is high. Household song arranged for mixed choir *a cappella*. Leontovych recorded it in Kiev from S. Papa-Afanasopulo. The song is arranged in

1919. J. Jurmas divided the bars and determined the tempo. The form is couplet and three-part.

Piiut pivni / The roosters are singing. Household song arranged for mixed choir *a cappella*. Leontovych took this song from collection K. Kvitka “Folk melodies” (K., 1917, No. 156). The melody and words are recorded in the Kolodyazhne village in Volyn. The arrangement is finished with the author’s note in the manuscript “July 16, 1918”. The form is couplet and three-part.

Letila zozulya / A cuckoo was flying. Household song arranged for mixed choir *a cappella*. Leontovych recorded it in the Bilousivka village on Podillya. The form is couplet and two-part.

Oi verbo, verbo / Oh, willow, willow. Lyrical song arranged for mixed choir *a cappella*. Leontovych recorded it in the Podillya by M. Roshchakhivsky. The arrangement was made in about 1916. The form is couplet.

Oy pidu ya v lis po drova / Oh, I’m going to the woods for firewood. Lyrical song arranged for mixed choir *a cappella*, comes from Podillya. Although there are variants of this song in the 2nd hundreds collections of A. Konoschenko, there are reasons to believe that it was recorded by Leontovych himself, for in those years (1902–1906) the composer worked on songs of his own record. On p. 223 there is an variant for children’s or women’s choir *a cappella*. The form is couplet.

Oy poslala mene maty / Oh, my mother sent me. Household song arranged for mixed choir *a cappella*. Leontovych recorded it in the Bilousivka village on Podillya. The song is arranged in 1900–1902. The form is couplet.

Zashumila lishchyonka / The hazel bush began to rustle. The love song is arranged for mixed choir *a cappella*. Leontovych recorded it in the Bilousivka village on Podillya. The composer edited the song seven times, from 1901 to 1917–1918. The parts for two violins, viola and double bass were found in the manuscripts kept by P. Pavlovsky. Leontovych performed a song from the Gryshyno’s choir in the Donbass, accompanied by these instruments. The form is couplet and variation.

Kotylasia zirka / The star was rolling. The love song is arranged for mixed choir *a cappella*. Information about the origin of the melody, the time of its elaboration and other was not revealed. The form is couplet and three-part.

Ishov kozak dolynoiu / A Cossack was going through the valley. Household song arranged for mixed choir *a cappella*. Leontovych took this song from the 5th hundreds collection A. Konoschenko (Odessa, 1902, No. 32). The melody and words are recorded in the Korolivky village in the Kyiv region. Due to the fact that the words of the song that was printed earlier have significant disadvantages (the Cossack tells a seven-year-old girl who orders seven riddles, only ordered two; the verse does not fit into the rhythmic structure of the melody, etc.), we include here one of many variants of words that are sung in Kyiv and other places of Ukraine. The form is couplet and variation.

Oi vid sadu / Oh, from the garden. A household lyric song arranged for mixed choir *a cappella*. Leontovych wrote it in the Bilousivka-Bratslavka village on Podillya. According to J. Yurmas, there are parties for the choir and string instruments

in the manuscripts kept by P. Pavlovsky. As these manuscripts were discovered in the Gryshyno city on the Donbass, there is reason to believe that this song was performed by the Gryshyno's Choir of Leontovych accompanied a string orchestra. The form is couplet and variation.

Pozvol meni, maty / Let me, mother. The love song is arranged for mixed choir *a cappella*, comes from Podillya. Leontovych wrote it in Tulchyn in 1918 from N. Tanashevych. The arrangement was made in May 1919. The form is couplet and variation.

Oy u poli ta tuman-dymno / Oh, in the field fog-smokily. Household song arranged for mixed choir *a cappella*. Leontovych took this song from the 2nd hundreds collection A. Konoschenko (Odessa, 1902, No. 88). The melody and words are recorded in the Vyshchy Bulatets [Higher Bulatec] village in Poltava region. The composer worked on both variants sometime in 1916, which are here for mixed choir *a cappella* (p. 135) and for women's choir (p. 218). The form is couplet and two-part.

Povid ternom stezhechka / Under the blackthorn a little pathway. The lyrical song is arranged for mixed choir *a cappella* in two variants, placed side by side. Leontovych took this song from the 2nd hundreds collection A. Konoschenko (Odessa, 1902, No. 59). Variants of the 5th and 6th couplets are taken from the handwritten parts of the A. Koshyts's choir. The form is couplet and two-part.

Oy perepelychka / Oh, she-quail. Lyrical song arranged for mixed choir *a cappella*. Leontovych also made arrangements for a children's or women's choir and a chapel in the coupler form, which is contained in the collection on p. 221. At the Institute of Manuscripts NBU name V. I. Vernadsky keeps two manuscript sheets (I – 36362). Leontovych wrote in one of them "From Podillya". On the second sheet, perhaps later, with fewer corrections, there is a mark by his hand "Tyvrov, Pod.[illya]". The composer did not leave a date for recording or arranging. The form is couplet and two-part.

Hei-ya, sohodni / Hey-ya, today. Household song arranged for mixed choir *a cappella*. Leontovych wrote it in April 1920 in Strazhgorod of Podillya from N. Tanashevych. The song is arranged in the fall of that year. The form is couplet and two-part.

Oi koly b toi vechir / Oh, if that evening. The love song is arranged for mixed choir *a cappella*. Leontovych took it from the collection of Polishchuk–Ostapovych (Part II, K., 1913, No. 11). The melody and words are recorded in the Borkivtsi village on Volyn. The song is arranged in 1919. The form is couplet and two-part.

Pry dolyni, pry okhoti / In the valley, by her own wish. The love song is arranged for mixed choir *a cappella*. Leontovych recorded it in the Bilousivka village on Podillya. The form is couplet and three-part.

Kalyno-malyno / Cranberry-raspberry bush. The love song is arranged for mixed choir *a cappella*. Two variants arrangements are stored at the Institute of Manuscripts of the NBU name by V. I. Vernadsky. Leontovich wrote on both: "From Polissya, from B. Tsikalovsky." The composer noticed

on one cleaner sheet, written in red ink (sheet music crossed out), after the recording of all the couplets of words, the date of study of the work «September 24, 1919» (1–36308). Apparently, the arrangement contained in the assembly should also be dated to this period. The form is couplet.

Zelenaia ta lishchynonka / The green hazel bush. Lyrical song arranged for mixed choir *a cappella*. Leontovych took this song from the 2nd hundreds collection A. Konoschenko (Odessa, 1902, No. 13). The melody and words were recorded in Novograd-Volynsk. A version of this song is for the female choir, worked out by the composer in about 1917, which is also included in the collection (p. 223). According to J. Jurmas, Leontovych performed this song with the Tulchyn's Choir (mixed composition) in the autumn of 1918. The form is couplet.

Ishov kozak bez lis / A Cossack was walking through the forest. Lyrical song arranged for mixed choir *a cappella*. Leontovych recorded it from J. Grekh. The song is titled «The Harvester» in the draft. The form is couplet.

Oy u poli krynychen'ka / Oh, in the field there is a well. The love song is arranged for mixed choir *a cappella*. Leontovych took it from the collection of Polishchuk–Ostapovych. no other information was found about the song. The form is couplet.

Oy kotyvsia kubar / Oh, the whirling ball was rolling. Household song arranged for mixed choir *a cappella*. Leontovych recorded it in Tulchyn from his pupil K. Chernyavska (from the Kusyktivka village in Podillya). The form is couplet.

Oi siv-poikhav / Oh, I sat down and left. The love song is arranged for mixed choir *a cappella*. It is recorded in the Dranky village on the Podillya. Leontovych made the first arrangement for a mixed choir when he was the head of a school orchestra of a two-class school in Chukov (1899–1901). In 1901–1902 he made two different editions for mixed and female choir. In 1906, he made a new arrangement for the mixed choir featured in this collection (p. 149, 2nd vers.). Then he reworks it for a mixed choir and gives 10–11 variants to it, leading to the last variant featured here on p. 149; he completed the third variant in the years of the First World War. Leontovych worked on the Sixth Edition of the song for the male choir in 1917, see p. 185. At the same time, he finishes the last, seventh, editorial for the women's choir (p. 224). The form is couplet.

Oy hai, maty, hai / Oh the grove, mother, the grove. Lyrical song arranged for mixed choir *a cappella*. Leontovych wrote it in the Chukiv village, where he taught from 20 June 1899 to 11 March 1901. The collection also features a treatment for a children's or women's choir (p. 225), which was probably arranged by the composer sometime in 1906. The form is couplet.

Pidu v sadochok / I'll go to the garden. Household song arranged for mixed choir *a cappella*. Leontovych recorded it in the Chukiv village in Podillya, where he taught. The arrangement was made at the same time (1899–1901). The arrangement had seven bars. The composer wrote the last three bars somewhere in 1914–1917. Leontovych noted in the manuscript "The I Collection of Songs from Podillya": "The Last 9 verses can start Tenors and then Basses". The form is couplet.

Oi pidu ya luhom / Oh, I'll go through the meadow. The love song arranged for mixed choir *a cappella*. Leontovych wrote it in the Bilousivka village on Podillya in 1898–1900. The composer made it in two versions. Both fit alongside. The form is couplet and variation.

Syvyi holubochku / A gray pigeon. Household song arranged for mixed choir *a cappella*. Leontovych wrote it in the Bilousivka village or Tyvrov. The form is couplet.

Choho, Ivasiu, zmarniv? / What, Ivan, have you wasted away? The love song arranged for mixed choir *a cappella*. Unable to find information about its origin, processing time, etc. The form is couplet.

Oy pidu ya v sad huliat / Oh, I'll go to the orchard for a stroll. The love song arranged for mixed choir *a cappella*. Unable to find information about its origin, processing time, etc. The form is couplet.

Nastupaie chorna khmara / The black cloud is coming. The love song arranged for mixed choir *a cappella*. Unable to find information about its origin, processing time, etc. The form is couplet.

Za horodom kachky plyvut / The ducks are floating behind the garden. Humorous song arranged for mixed choir *a cappella*. It comes from Polissya. Leontovych recorded it from B. Tsikalovsky. The date of the arrangement has not been clarified. The form is couplet and variation.

Vyshni-chereshni rozvyvaiutsia / Cherries-black cherries are growing. Ritual song on the crosses arranged for a three-voice vocal ensemble *a cappella*. This is Leontovych's exceptional work among the arrangements of folk songs in his ensemble composition (soprano, alto and tenor). Leontovych took this song from collection K. Kvitka "Folk melodies" (K., 1917, No. 84). The form is couplet and two-part.

Oi ustanu ya v ponedilok / I'll get up on Monday. Household song arranged for mixed choir *a cappella*. The melody and words are recorded in the Myropill village in Volyn. Leontovych took this song from collection K. Kvitka "Folk melodies" (K., 1917, No. 172). The arrangement was made in 1918. The form is couplet.

Oi pie vdova / Oh, a widow is drinking. Household song arranged for mixed choir *a cappella*. Leontovych took it from the 1st hundreds collection A. Konoschenko (Odessa, 1902, No. 35). The melody and words are recorded in the Ananivka town in Kherson region. The form is couplet.

Oi vyidu ya na vulytsiu / Oh, I'll go out on the street. Household song arranged for mixed choir *a cappella*. It was published in the "II Collection of Songs from Podillya" (K., 1903, No. 8). The form is couplet.

Dala meni maty korivonku / My mother gave me a cow. A home-joking song arranged for mixed choir *a cappella*. The origin of the song was not revealed. The form is couplet.

Chohos mylyi zatuzhyv / For some reason my love began to grieve. Joking song arranged for mixed choir *a cappella*. Unable to find information about its origin, processing time, etc. The form is couplet.

Ne khodyla na ulytsiu / I didn't go on the street. Joking song arranged for mixed choir *a cappella*. Leontovych took it from the collection of Polishchuk–Ostapovych (K., 1913, No. 22). The melody and words are recorded in Burkivtsi village in Volhynia. The arrangement was made before 1917. The arrangement for the women's choir *a cappella* is on p. 226. The form is couplet.

Hei, vy, striltsi-sichovii / Hey, you, Sich Riflemen. Joking song arranged for mixed choir *a cappella*. Leontovych recorded a melody in Kamianets-Podilskyi in 1919. The form is couplet and three-part.

Zazhurylys halychanky / The Galician girls took to worrying. Household song arranged for mixed choir *a cappella*. Leontovych recorded a melody in Kamianets-Podilskyi in the second half of 1919. The form is couplet and two-part.

Proshchai, slava / Farewell, glory¹. Cossack song from Poltava is arranged for mixed choir *a cappella*. This collection also contains her arrangements for the women's choir *a cappella* on p. 173. Arrangement time information and more not found. The form is couplet.

Zore moia vechirniaia / My evening star [Lyrics by T. Shevchenko]. A lyric folk song in the words of T. Shevchenko, arranged for mixed choir *a cappella*. M. Gordiychuk copied this arrangement from the teacher of Tulchyn Pedagogical College Klevchuk from M. Leontovych's original. The song was first published in the collection by: M. D. Leontovych. Materials and documents. Published by the USSR Academy of Sciences / Edited by V. Dovzhenko. – K., 1947, p. 56. The form is couplet.

***

Ukrainian folk songs arranged for Male Choir

Otamane, batku nash / Otaman, our father. The «chumatska» ox-cart driver's song arranged for male choir *a cappella*. Leontovych took it from the collection of Polishchuk–Ostapovych (K., 1913, No. 17). The melody and words were recorded in Krasnopil in Volyn. The song is arranged in 1917–1918. The form is couplet and two-part.

Za richkoiu, za Dunaieiu / Behind the river, behind the Danube. Cossack song arranged for male choir *a cappella*. Leontovych recorded it from M. Roshakhovsky. The arrangement was made in 1914–1918. The form is couplet and two-part.

Haiu, haiu, zelen rozmaiu / Grove, grove, the lush spread of green. The love song arranged for the male choir *a cappella*. Leontovych wrote it in the Bilousivka village on Podillya. The form is couplet.

Oi a u poli teren / Oh, but there is blackthorn in the field. Cossack song arranged for male choir *a cappella*. Leontovych took it from the collection of Polishchuk–Ostapovych (K., 1913, No. 4). The melody and words are recorded in the Bezpechna village in Volyn. The form is couplet.

Za nashoiu slobodoiu / Beyond our settlement. Cossack song arranged for male choir *a cappella*. Leontovych wrote it

¹ The 1970 edition, for reasons of censorship at the time, was "Farewell, Village." – V. K.

in the Bilousivka village on Podillya. The arrangement was made in 1900–1902. The form is couplet.

Na dobranich usim na nich / Good night to everybody. The love song arranged for the male choir *a cappella*. No information was found on its origin, processing time, etc. The form is couplet.

A v Kyievi na rynku / In Kiev at the market. Household song arranged for male choir *a cappella*. Leontovych took it from the collection of Polishchuk–Ostapovych (K., 1913, No. 9). The melody and words are recorded in the Burkivtsi village in Volyn. The arrangement was worked around 1919. The form is couplet.

Prykhalny try kozaky / Three Cossacks arrived. Household song arranged for male choir *a cappella*. Leontovych took it from the collection of A. Konoschenko (No. 38). The melody and words are recorded in the Krupynka village in Kherson region. The form is couplet.

Oy ne puhai puhachenku / Oh, the eagle-owl do not screech. Household song arranged for male choir *a cappella*. The composer did not leave accurate information about its origin, but there is reason to believe that the melody and words of the song were recorded by Leontovich in Poltava region around 1908. The form is couplet.

Oy koniu mii, koniu / Oh, my horse, my horse. Household song arranged for male choir *a cappella*. Leontovych wrote it in Kyiv in 1919 from A. Shyshkivsky. It was then arranged. The form is couplet.

Oi na hori vynohrad / Oh, grapevines on the mountain. Household song arranged for male choir *a cappella*. The origin of the song was not revealed. The composer arranged it in 1900–1902. The form is couplet.

Hei, num, brattia, vsi do zbroi / Hey, brothers, all to your weapons. Cossack song arranged for male choir *a cappella*. No information was found on its origin, processing time, etc. The form is couplet.

My kovali / We are blacksmiths. Revolutionary song arranged for male choir *a cappella*. In the Department of Manuscripts NBU named V. I. Vernadsky is a sheet of drafts, where a number of songs of revolutionary content are recorded. One of them is a cover of the song «We are blacksmiths». The lyrics are in Russian in the original (inventory number of the manuscript of M. Leontovych, kept at the Institute of Manuscripts of the NBU named V. I. Vernadsky: 1–36335). The date and place of the song's arrangement are unknown. The form is couplet.

***

Ukrainian folk songs arranged for Children's or Women's Choir

Oy matinko moia / Oh, mother of mine. Ritual (wedding) song arranged for women's choir *a cappella*. Leontovich took it from collection “Ukrainian Wedding” by I. Demchenko (Odessa, 1905, No. 75). The song is recorded in the Monasteryshche village of Kyiv region. The form is couplet and variation.

Choho solovei smuten / Why is the nightingale grieving. Household song arranged for women's choir *a cappella*. Leontovych took it from the collection of Polishchuk–Ostapovych (K., 1913, No. 1). The song is recorded in the Troshcha village in Volhyn. The form is couplet and two-part.

Zazhurylasia / The widow took to worry. Household song arranged for women's choir *a cappella*. Leontovych is known to perform this song at a concert with the Tulchyn Choir in the fall of 1917. No information was found on its origin, processing time, etc. The form is couplet.

Oy rozvyvsia / Oh, green sycamore has developed. Cossack song arranged for children's or women's choir *a cappella*. Leontovych organized a string orchestra and first performed this song for him when he was a teacher at the school in Chukiv (1899–1901). The treatment provided here is the second edition, which was elaborated by the composer in 1917. The form is couplet.

Oi u poli zhyto / Oh, rye in the field. Household song arranged for women's choir *a cappella*. She is from the handwritten notebook “23 songs”. The form is couplet.

Pishov mylyi / My sweetheart left. Recruit song arranged for women's choir *a cappella*. Leontovych took it from the 1st part collection of Polishchuk–Ostapovych (K., 1913, No. 5). The song is recorded in the Plyashiva village on the Volyn. The form is couplet.

Zakuvala zozulenka / The Cuckoo has begun to coo. Household song arranged for women's choir *a cappella*. Leontovych wrote it in Tyvrov on the Podillya. The form is couplet.

Bulo lito / There was summer. The «*chumatska*» ox-cart driver's song arranged for women's choir *a cappella* from the handwritten notebook “23 songs”. The form is couplet.

Oi tse ydu / Oh, as I'm going. Ritual (wedding) song arranged for women's choir *a cappella*. Leontovych took it from collection “Ukrainian Wedding” by I. Demchenko (Odessa, 1905, No. 75). The song is recorded in the Monasteryshche village of Kyiv region. The arrangement was made in 1915–1916. The form is couplet and two-part.

Oy khodyla ta Marusia / Oh, Marusya was going. Ritual (wedding) song arranged for women's choir *a cappella*. Leontovych took it from 2nd hundreds of collection A. Konoschenko (Odessa, 1902, No. 95). The song is recorded in the Oboznivka village of the Kherson region. The form is couplet.

Oi syvaia zozulenka / Oh, the gray cuckoo. The lyric is arranged for a children's or women's choir *a cappella*. Leontovych took this song from collection K. Kvitka «Folk melodies» (K., 1917, No. 74). The arrangement was made in the early 1920s. The form is couplet and variation.

Hrytsiu, Hrytsiu, do roboty / Hryts, Hryts, go to work. A humorous song arranged for a children's or women's choir *a cappella*. She is from the handwritten notebook “23 songs”. The form is couplet.

Oi lys do lysytsi / Oh, He-fox went to She-fox. A humorous song arranged for a children's or women's choir *a cappella*. No information was found on its origin, processing time, etc. The form is couplet.

Oi ty znay / Oh, you knew. Household song arranged for women's choir *a cappella*. Leontovych took it from 2nd hundreds of collection A. Konoschenko (Odessa, 1902, No 81). The song is recorded in the Nesterivka village in Kherson region. It was arranged in 1909. There are also variants of this song with piano accompaniment. The form is couplet.

Dobryy vechir, divchyno / Good evening, young girl. Household song arranged for a children's or women's choir *a cappella*. She is from the handwritten notebook "23 songs". The form is couplet.

Oy serbyne / Oh, Serb. Household song arranged for a women's choir *a cappella*. Leontovych took it from the 1st part collection of Polishchuk–Ostapovych (K., 1913, No. 1). It was recorded in the city of Krasnopil in Volyn. The form is couplet.

Sino moye, sino / Hay of mine, hay. Lyrical song arranged for women's choir *a cappella*. Leontovych took it from the 3th part collection of Polishchuk–Ostapovych (K., 1913, No. 4). It was recorded in the Lykxosilky village on Volyn. The form is couplet.

Pro Nechaya / About Nechay. A historical song arranged for a children's or women's choir *a cappella*. Leontovych took it from the collection of Ukrainian folk songs by M. Lysenko (issue IV, variants «I»["H"] and «II»["D"]). The form is couplet.

Yikhav kozak na viinonku / A Cossack went to war. The love song is arranged for a women's choir *a cappella*. Leontovych recorded it from Ja. Grekh. the composer considered the tune a folk song for a long time, and in October 1919, when he visited Kamianets-Podilsky, he learned that it was composed by M. Gayvoronsky. The form is couplet.

A vzhe vesna / Already spring. The love song is arranged for a women's choir *a cappella*. She is from the handwritten notebook "23 songs". Its arrangements are widespread in Ukraine (M. Lysenko, C. Stetsenko, O. Rubets, etc.). The form is couplet.

Plyve choven / The boat is floating. Lyrical song arranged for a children's or women's choir *a cappella*. She is from the handwritten notebook "23 songs". Its arrangements are widespread in Ukraine (Lysenko, Stetsenko, Sokalsky, Khvedorovich, and others). The form is couplet.

Tykha voda / Calm water. The love song is arranged for a women's choir *a cappella*. She is from the handwritten notebook "23 songs". No information was found on its origin, processing time, etc. The form is couplet.

Oi try sestrytsi / Oh, three sisters. Household song arranged for a children's or women's choir *a cappella*. Leontovych took it from 1st hundreds of collection A. Konoschenko (Odessa, 1902, No 78). The song is recorded in the Zburiyivka village in Tavriya. The arrangement for the women's choir was made in about 1917–1918. The form is couplet.

Narvala kvitochok / I've gathered some flowers. Lyrical song arranged for a women's choir *a cappella*. Leontovych washed the manuscript "t.[own] Tulchyn, 21 dec. 1917". There is no other information. Leontovych also handled it for solo

accompanied by piano (Leontovych, "Musical Works", collection 7, K, 1930, No. 1). The form is couplet.

Oi dai zhe, Bozhe / Oh grant me, God. Household song arranged for a women's choir *a cappella*. Leontovych took it from the 2nd part collection of Polishchuk–Ostapovych (K., 1913, No. 15). It was recorded in the Troshta village in Volyn. The form is couplet.

Kalyno-malyno / Cranberry-raspberry bush. Barge hauler's song arranged for children's or women's choir *a cappella*. Leontovych took it from the 1st part collection of Polishchuk–Ostapovych (K., 1913, No. 3). It was recorded in the Burkivtsi village in Volyn. The form is couplet.

Oi syvaia ta i zozulenka / Oh, gray cuckoo. Ritual song (*shchedrivka*) arranged for children's or women's choir *a cappella*. She is from the handwritten notebook "23 songs". The form is couplet.

***

Original choirs

Upon arrival in Kyiv (early 1918), M. Leontovych began to actively work on the creation of original music under the influence of a revolutionary environment. His works appear thus: "Legend", "My song", "Summer tones" and "Icebreaker"¹. In this edition, we return the original texts of the works.

Liodolom / Icebreaker [Lyrics by G. Chuprynka]. M. Leontovych's original work for mixed choir *a cappella*. Although Leontovych's manuscript archive does not contain work, there is reason to believe that it was written in Kyiv in about 1919. The form is three-part.

Litni tony / Summer tones [Lyrics by G. Chuprynka]. M. Leontovych's original work for mixed choir *a cappella*. "Summer Tones" represents one of the best pages of creativity of the last years of Leontovych's life. The form is three-part.

Moya pisnya / My song [Lyrics by K. Bilylovsky]. Original song for soloist accompanied by choir and piano. Leontovych wrote the words of K. Bilylovsky's poem "My Song" in his diary (kept at the Institute of Manuscripts NBU named V. I. Vernadsky) at the beginning of June 1919. Here he drew a melody of a tenor party (solo) and a choral accompaniment for this work. The composer dates the end of the piece on a fine copy: "September 17, 1919, Kyiv". The form is couplet and variation.

Legend [Lyrics by M. Voronyi]. Original song for soloist accompanied by choir and piano. The work was written by Leontovych in Kyiv to commemorate the anniversary of the poet M. Voronyi in the fall of 1918. For the first time "Legend" was performed by the O. Koshyts choir in Kyiv on December 31, 1918. The form is couplet and variation.

The opera «Na rusalchyn Velykden» / "On the Mermaids Easter" remained unfinished due to the tragic death of the composer and is known to be sketchy. The collection presents separate excerpts from the opera, edited by M. Verykivsky.

¹ From the editor-editor V.K. The 1970 edition used the poetic text of V. Sosyura, since the poetry of G. Chinka were banned by censorship.

SPIRITUAL CHANTES

According to the article by M. Gordiychuk (printed in the «Music», 1992, No. 1, p. 18). In recent years, forgotten or previously unknown works of Mykola Leontovych have been brought back to artistic life. The largest and most outstanding of these is the opera “On the Mermaids Easter”, edited and orchestrated by M. Skoryk. The poetic “Prelude” for the choir *a cappella* appeared on the pages of our magazine as it marks the centenary of the composer’s birthday. Among the newcomers include those included in the collection “Choral Works on Folk Topics”, published in 1987 by B. Lukanyuk, and “Stars”, arranged for soloist and choir performed by Lesia Dychko (see: Music, 1991, No. 5).

However, the unknown heritage of the great composer is not limited. He is the author of wonderful arrangements of folk carols (Christian content) and psalms, as well as several major religious works to perform in churches, including autocephalous ones. At the same time, Leontovich used either canonical tunes that became established in Orthodox cult songs from ancient times, or wrote original compositions in the style and character of that layer of Ukrainian musical culture, which developed in the conditions the existence of a nation-state (unfortunately, far not always cloudless).

Mykola Dmytrovych (by the way, like his contemporary O. Koshits), apparently, loved and respected spiritual chants, and gave them high feelings of man and artist. They have been sounded for centuries, honed in performing practice and, in essence, gradually lost the cult dogma and elements of

scholasticism, which were given to them by the specifics of church institutions, became distinctive expressions of popular aspirations, emotions and moods. This, as well as the sincerity and soulfulness of the old chants, most attracted the composer.

The works based on authentic folk tunes include two Christian Christmas carols: «*Shcho to za predyvo*» / “What a wonderful miracle” and «*Prechysta Diva*» / “The Most Holy Virgin”. Both speak of the birth of Christ and the persecution of the infant king Herod by the Jews. Their nationality is emphasized in poetic texts and melody. Leontovich recorded both samples on the Podillya. He harmonized the first carol during the war (1914–1918), the second – after 1917.

Shcho to za predyvo / **What a wonderful miracle** strikes the traditional arrangement: the author uses modest means to process the melody. But despite this, the song comes closer to the original works of the composer, so clearly her individual stylistic features. This stems from the desire to achieve independent movement of voices, which acquire the meaning of expressive melodies, in the texture, in the original, typically Leontovich deviation into the sub-dominant sphere of thinking.

The second carol – *Prechysta Diva* / **The Most Holy Virgin** – is close to the couplet-variation structures characteristic for the artist. The author used a mostly chordal invoice, given the certain «cult» of the folklore sample. Each verse is represented here in new sound colors, depending on the specific verbal content. The composer wanted to use different timbre of choral groups in the process of harmonization...

From the editor-in-chief: Our current edition, conceived as the publication of the complete corpus of M. Leontovych’s works, has been significantly supplemented by works of sacred content that have entered the ecclesiastical and cultural circulation in the last decade of the twentieth century. The performance of the famous Municipal Choir “Kyiv”, especially its artistic director, the laureate of the T. Shevchenko National Prize, the talented choirmaster Mykola Gobdych, who composed the collection “Mykola Leontovych. Spiritual Works” (Kyiv: Kyiv Choir Library, 2005). With his kind permission, we are reprinting several samples not included in the collection «Mykola Leontovych. Choral works» (Kyiv: Musical Ukraine, 2005), namely: 16 separate spiritual chants, 9 additional numbers to the Prayer of Thanksgiving and 9 additional insertions to the “Liturgy of St. John Chrysostom”.

The source of the note text of the sacred works of M. Leontovych, compiled by M. Gobdych for publication, were manuscripts kept at the Institute of Manuscripts of the National Library of Ukraine named V. I. Vernadsky (NBUV), F. 1, unit of storage 36424 (hereinafter referred to as the *Autograph*).

Compositions created by M. Leontovych at different times, including the attempts of the seminary period, have been added to the printing of individual sacral choirs. They are written in canonical, mostly Church-Slavic texts. In the edition of M. Gobdych they are fixed by Ukrainian literature. Here we have separate expanded chants, with some marks by M. Gobdych made by him in deciphering M. Leontovych’s manuscripts and preparing them for execution. There are also small in volume (4, 6 bars to 16) choir inserts, involved in the rite of passage (Litany, for the Apostle, for the Gospel, for the Lord’s Prayer) during the Liturgy, Thanksgiving, and other rites.

COMMENTS OF MYKOLA GOBDYCH

Cherubim I. The *autograph* is stored at the Institute of Manuscripts, NBUV, F. 1, unit. Sat. 36297, with 23 bars – units. Sat. 36434. Fully published for the first time by M. Gobdych. In the *Autograph*, the numbering of the Cherubim is absent.

Cherubim II (Greek chant). The *autograph* is stored at the Institute of Manuscripts, NBUV, F. 1, unit. Sat. 36301.

Cherubim III (like «*Vo vsiu zemliu*» / “All over the Earth”). The *autograph* is stored at the Institute of Manuscripts, NBUV, F. 1, unit. Sat. 36363; unit. Sat. 36418. First published by M. Gobdych.

Cherubim IV (like «*Chashu spaseniya*» / “Saving Bowl”). The *Autograph* is stored at the Institute of Manuscripts, NBUV, F. 1, unit. Sat. 36298, with 67 bars – units. Sat. 36341. The first part of “Ize Cherub” and the final Like “Dawn of the King” are in different storage units, but are similar

in style, allowing them to be combined into one work. May 31, 1918.

Cherubim V (like «*Spaseniya sodilal Yesy*» / “You made salvation”). The *autograph* is stored at the Institute of Manuscripts, NBUV, F. 1, unit. Sat. 36299. First published in full by M. Gobdych.

Cherubim V (Sofroniivska). The *autograph* is stored at the Institute of Manuscripts, NBUV, F. 1, unit. Sat. 36300. First published in full by M. Gobdych.

Nyni otpushchayeshy I / Now let go I (for mixed choir). The *autograph* is stored at the Institute of Manuscripts, NBUV, F. 1, unit. Sat. 36288. August 14-16, 1908.

Nyni otpushchayeshy II / Now let go II (for male choir). From Podillya. The *autograph* is stored at the Institute of Manuscripts, NBUV, F. 1, unit. Sat. 36347. May 30, 1919.

Svite tykhyi I / O Gladsome Light I (*a-moll*). The *autograph* is stored at the Institute of Manuscripts, NBUV, F. 1, unit. Sat. 42000. June 16-19, 1906.

Svite tykhyi II / O Gladsome Light II. The *autograph* is stored at the Institute of Manuscripts, NBUV, F. 1, unit. Sat. 36270. June 2, 1919.

Svite tykhyi III / O Gladsome Light III (Kyiv chant). The *autograph* is stored at the Institute of Manuscripts, NBUV, F. 1, unit. Sat. 36418. First published by M. Gobdych.

Hospod votsarysia / Lord, reign (Prokimen of the All-Night Saturday Night). The *autograph* is stored at the Institute of Manuscripts, NBUV, F. 1, unit. Sat. 36270. June 2, 1919.

Bohorodytse, Divo / Theotokos, the Virgin. The *autograph* is stored at the Institute of Manuscripts, NBUV, F. 1, unit. Sat. 36325. First published by M. Gobdych.

Khvalite imia Hospodnie / Praise the name of the Lord (*F-dur*). The *autograph* is stored at the Institute of Manuscripts, NBUV, F. 1, unit. Sat. 36438. First published in full by M. Gobdych. In the *Autograph* in the 6th bar of the tenors the second quarter note *re* of the first octave (by analogy with the bar 24th), and in the 8th - the second eighth *sol* of the first octave (by the analogy with the bar of 26th). In the 59th bar of the soprano - *sol* of the second octave.

Mylist myru; Tebe poiem / The mercy of peace; We sing to You. The first work of diptych «*Mercy of Peace*» is stored among the draft *autographs* of M. Leontovych's choral works – Institute of Manuscripts, NBUV, F. 1, unit. Sat. 36363. First published by M. Gobdych. The second piece of diptych «*Tebe poyem*» [“We sing”] is in the list of choral parts – F. 1, unit. Sat. 36330. First published by M. Gobdych.

Anhel vopiiashe / Angel is crying (Easter Farewell). From Podillya. The *autograph* is stored at the Institute of Manuscripts, NBUV, F. 1, unit. Sat. 1147. In the *autograph* in the

14th bar of the tenors, the 4th note is the quarter – *mi* of the first octave. May 18, 1919.

Moleben' of Thanksgiving was supplemented with choir inserts – **Great Litany, For the Apostle, «Vsyakoye dykhaniye» / All Breath, For the Gospel, Triple Litany, For the Prayer of the Lord**. From more expanded form – the tropar «*Spasy, Hospody, liudy Tvoia*» / “Save, O Lord, Thy People» (in *Autograph* in bars 9th and 13th, the first note is whole – *o*, in M. Gobdych half – *o*); prokimen «*Vospoiu Hospodevi*» / “I shall sing to the Lord”] (there is no doubling of bass *la* in small and large octaves in the last two chords in the *Autograph*); «*Mnohaia lita*» [“Many years “] (in *autograph* there is no doubling for bass *sol* in the small and large octaves in the last two chords. March 19, 1919).

The numbers entered in the “**Liturgy of St. John Chrysostom**” in our edition are indicated by alphabetic notations near the number of the number (such as – 1; 1a), since for the basic numbering we take that which is recorded in the glass manuscript of the author's manuscript of 1920 with Ukrainian subtext.

2 a. Little litany. In *Autograph*, the third note *la* the end (with the farm) is the quarter (not half).

8. The part «*I Dukhovi Tvoiomu*» / “And to Your Spirit” in the collection of M. Gobdych is entitled “For the Gospel.”

9 a. Triple Litany. In the *Autograph*, the second request (2nd bar) is repeated twice. The first request (1st bar) is from the Great Litany. In *Autograph*, the first triple request (the third bar) goes to the third, and the second triple request (the fourth bar) to the first.

10 b. Litany for the declared.

11 a. Cherub song (Hail). S. Bogdanov is recorded in Podillya.

11 b. The Pleasant Litany. There is no octave doubling of the bass in the second bar (*re* of a large octave) in the *Autograph*.

11 c. «Ottsia i syna» / “Father and Son”.

11 g. «Viruiu» / “I believe”. Original of the note text – *Autograph* of the choral works of M. Leontovych; Institute of Manuscripts NBU, F. 1; units Sat. 36261. The song «*I Believe*» edited choral pedals (in square brackets - the original); in 2–10 bars the choir pedal is written without pauses (in the original the choir pedal is sometimes interrupted by individual words in *solo*); in the 11th bar rhythm *solo Basso*.

13. «Mylist myru» / “The mercy of peace” (II). There is no double Amen in the *Autograph* (bars 51–52) (taken from the edition edited by Dr. P. Matsenko). We also add the «*Tobi spivaemo*» / “We sing to You” (paired with it).

20 a. Thanksgiving Litany.

21 a. «Slava Ottsiu i Synu» / “Glory be to the Father and the Son”. The Glory variant (from bar 3) is taken from No. 3 (bars 1–9).

COMMENTS FROM THE EDITOR-IN-CHIEF AND AVTHORESS OF INTRODUCTORY ARTICLE

As noted in the preface, the basic material for the new edition of M. Leontovych's choral works was a collection of 1970 under the general editorship of M. Gordiyshuk. The volume has been expanded to include a number of new publications that appeared in the 1980–2005s. The musical texts of the spiritual carols «*Prechysta Diva*» / “The Most Holy Virgin” and «*Shcho to za predyvo*» / “What a wonderful miracle” were taken from their first print in the magazines “Music” (1992, No. 1), as well as “Prelude” (1977, No. 4) and verified with subsequent publication in a compilation edited by renowned musicologist Volodymyr Ivanov (M. Leontovych. Spiritual Choral Works. – 1993). Sacred carols «*Dyvnyaya novyna*» / “Wondrous news”, «*U nasomu dvori*» / “In our yard” and «*Nebo i zemlya*» / “Heaven and Earth” are provided for publication by renowned scholars in the field of spiritual music Mstyslav Yurchenko. The ecclesiastical version of the text of the choral arrangement «Shchedryk» – «*Oy na richtsi, na Ordani*» / «Oh, on the river, on Jordan” is taken from the choral parts, which are from the repertoire of the choir «*Vidrodzhennya*» / “Renaissance” (conductor M. Yurchenko), from the singer of the choir and choirmaster M. Kuzyk. The choral transcription of M. Leontovych's unpublished romance in B. Grinchenko's poem «*Zori*» / “Stars” was performed by the prominent Ukrainian composer L. Dychko in the magazine “Music” (1991, No. 5).

This edition includes three works by M. Leontovych, published by the well-known researcher of Leontovych's works, Bogdan Lukanyuk (Choral works on the folklore theme. – 1987). In particular, in the notes to «*Dudaryk*» / “The Piper” B. Lukanyuk states: «By genre, it is a wedding song-dance, which, however, served as the theme of a choral requiem, where the metaphorical lifestyles, death and immortality of the folk musician raise the important question of the immortality of his creative heritage» (p. 21).

The fourth conducting of the theme that most closely corresponds to the logic of development of the musical form of the work is restored in the publication. According to the researcher, the sharp dynamic and textural contrast contained in it is most consistent with the ideological and artistic concept of the work (see: Lukanyuk B. “Dudaryk” by MD Leontovych // Narodna tvorchist' ta etnografiya. – 1987. – No. 1. – P. 58–65).

From the collection of B. Lukanyuk, two covers of folk songs, which were first published there – «*Cherez selo*» / “Through the Village” and «*Oi pidu ya v dolynu*» / “Oh, I'll go to the valley” are taken. The notes to the «*Cherez selo*» / “Through the village” arrangement indicate: “This is one of M. Leontovych's latest works, written on October 18, 1920 in Tulchyn (incidentally, one day with the choir «*Synie more*» / “The deep blue sea”), apparently, especially for the Tulchyn State Choir, which was organized around that time (later – by named M. Leontovych). The basis of the two-part form (A⁽⁴⁾ + A₁⁽²⁾) of this miniature-burlesque was a round-dance game freckle with a refren. The composer recorded it from

N. Tanashevych in April 1920 in the village Strazhgorod of the Teplytsky district of Vinnytsa region” (p. 22).

In notes to the choral arrangement probably created in the summer of 1918 «*Oi pidu ya v dolynu*» / “Oh, I'll go to the valley” B. Lukanyuk, who according to draft records of M. Leontovych reconstructed this work, states: “The composer used the theme of choral scherzo as a wedding tune originating from Monastyrtshe village of Cherkasy region, but made some changes to the tune: recorded it at a measure size of 3/2, not 3/4, as in the recording of I. Demchenko (Demchenko I. Ukrainian wedding. – Odessa. – 1905. – No. 251), doubling the rhythmic duration accordingly, and also canceled the melody link, which smoothes the caesura between the second melody phrase and its repetition: (pp. 22–23)”.

From the religious works of M. Leontovych until the 1990s, only the canto «*Oy ziyshla zorya*» / “Oh, the star has risen”] was printed, given its historical themes. We thank Professor M. Yurchenko for the publication of spiritual works: «*Khrystos voskres*» / “Christ is Risen”, **Cherub** (Greek Song), «*Khvalite imia Hospodnie*» / “Praise the name of the Lord” (Chant of Kyiv-Pechersk Lavra), «*Dyvnoie imia Tvoie, Spase*» / “Strange is Thy name, Savior”, «*Otsia i Syna*» / “Father and Son”, works of thanksgiving «*Tsaryu nebesnyy*» / “King of Heaven”, «*Boh Hospod*» / “God the Lord”, «*Tobi Boha khvalym*» / “Praise You God”, religious cantos «*St. John the Theologian*» and «*Oy ziyshla zoria*» / “Oh, the star has risen”, «*Mnohaya lita*» / “Many years”. He provided him with texts of works by M. Leontovych, which were included in the editions “Spiritual and Musical Works of Ukrainian Composers of the XX Century” (Kyiv, 2004; editing by M. Yurchenko). For the verification of the musical notes, the edition of the “Collection of Liturgical Chants” was also reviewed. Dedicated to the Millennium of the Ukrainian Orthodox Church” (edited by V. Zavitnevych. Published by the UOC in the USA. 1988)

“The service of God at the Liturgy of St. John Chrysostom”, better known as the “Liturgy of St. John Chrysostom” by M. Leontovych is widely recognized as one of the most outstanding sacred works of the Christian church. The large-scale choral cycle was composed in 1919 into canonical texts written in Church-Slavonic language, and in 1919/1920 the composer concluded it into Ukrainian canonical texts. In the new 21st century, this Liturgy carries out a special spiritual mission – it serves as a high ecumenical idea in the territory of Ukraine and beyond, where the churches of the Ukrainian diaspora operate.

Church music researcher M. Yurchenko notes: “The works that make up the Liturgy were written at different times, starting with arrangements of Podolian and Galician church tunes (during Leontovych's seminary studies) and ending with author compositions created in 1919. Therefore, the cycle is stylistically heterogeneous” (History of Ukrainian Music. Vol. IV–Kyiv, 1992. – P. 112). Imprints of the author's text Liturgy

printed on the fiberglass (1920, Ukrainian) stored in the library of the Rylsky Institute of Art Studies, Folklore and Ethnology NAS of Ukraine (M. Grinchenko Foundation), were verified with the notes of the Liturgy (1919, Church-Slavonic text), according to the sequence of numbers and the indication of the tempo rhythm (in the Ukrainian-speaking version, the pace is not indicated, because, apparently, the regents performed the choirs according to the old church traditions). In our edition, we use the currently approved canonical texts of the Ukrainian Church. In the subsequent church singing practice, a number of Liturgy, most often performed as separate sacred chants, have undergone of minor changes. The most significant difference is observed in the first period No. 12 «*Mylist spokoju*»; notes issued by both M. Gobdych and M. Yurchenko written «*Mylist myru*» [“Mercy of peace”], which is more in line with the philosophical thesis of the canonical text:

This work is traditionally in the form of diptych, both in ritual and in concert practice: «*Mylist myru*» / “Mercy of Peace” and «*Tobi spivaiemo*» / “We sing to You”.

In the key work of the Liturgy of M. Leontovich, “The Prayer of the Lord” (No. 15), there are some differences in the number of publications: some publications submit in the tenor part the 5th note of the 2nd bar *la* – we have *do*, as in the 1920 manuscript. We are convinced that this is true, because it is determined by the logic of conducting a sextet duet of soprano and tenor.

***

Separate comment by the editor-in-chief on the world masterpiece M. Leontovych. From the musicological researches of Leontovych’s works of recent years (since December 2013) the multi-vector analysis of the well-known choral miniature «Shchedryk» (which does not come to be called “arrangement”) has attracted attention. This was due to the approaching of the 100th anniversary of its performance and worldwide popularity among singing groups and composer transformations (more than 300 versions of vocal, instrumental, experimental and noise music).

«*Shchedryk*» [Carol of the Bells] elaborated by Mykola Leontovych has become a unique phenomenon of world culture. It has captured attention of millions, including musicians, folklorists, philologists, philosophers and theologians¹. Our ancestors of pagan times perceived the original archetype that formed part of a series of so-called folk primitives as a magic formula-mantra that mesmerized, hypnotized a human. The major psychological factors for the effect of such a “magic” were the constant tune repetition (*ostinato-stabilitas*) and continuity of movement (*perpetuum mobile*). Even the power of a word (*verbe*) gave way to the musical and psychological source. To my mind, this phenomenon aroused interest of such an ingenious Master of music as M. Leontovych, when he selected samples for his composer sketch.

The study of the musical text of “Shchedryk” has made it possible to distinguish several vectors of analysis, including not that typical for musicologist (there may be, undoubtedly, more of them in case of more meticulous examination)². I will only partially mark the musical, verbal, graphic and numerological vectors that reveal new facets of the universal thinking of the Ukrainian artist.

The gist of the work is a four-tone motif-mantra. It is repeated 68 times in all parts! The “grain” of one and a half tons (small tertiary interval) refers to the most ancient archetypes, the so-called “folk primitives”. The primary source of the text is connected with the pre-Christian era, when the New year began in early spring – when swallows returned to Ukraine (believed to March 14).

Today, three variants of the text of “Shchedryk” have been recognized - two in Ukrainian, one in English. (As early as the 1920s, there were made attempts to translate the Ukrainian song into French, German, English, yet they soon failed to get customized in the cultural circles). We have the second text version in Ukrainian – «*Oy na richtsi, na Ordani*» / “Oh, on the river, on Jordan” – what also print in this collection (p. 27). The fact that intellectual circles, clergy and peasants of Podillya were familiar with this version of the text proved that a genre metamorphosis of the work, namely, its translation from Christmas carols to carols concerned with the birth of Jesus Christ theme.

After “Shchedryk” along with the chapel of O. Koshyts (from 1919) made itself known to the world, it received the English version of the text. No, this was not a translation from Ukrainian, but quite authentic poem of a carol genre, telling about Christmas bells – “Hark how the bells”. It was created by conductor-choirmaster, music teacher Peter Wilkhovsky (his surname glaringly testifies to the author’s origin) in the 1930s, while the words with music were first published by

¹ “Shchedryk” by M. Leontovych was first published in 1918 in the collection «*Z narodnoi pisni*» [“From the Folk Song”]. In that very year, the Ukrainian-language culture, science and education began to be dynamically introduced, as enacted by the Universal of Hetman P. Skoropadsky.

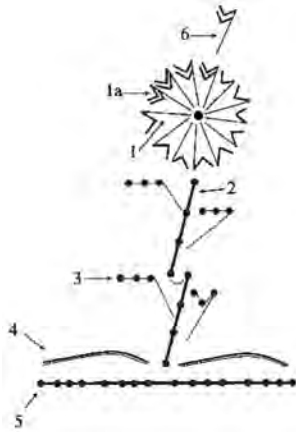
² For more details, see: *Kuzyk V.* “Shchedryk” by Mykola Leontovich: analysis-stretta // *Istoriya, teoriya ta praktyka muzychno-estetychnoho vykhovannya.* – Drohobych, 2013. – Issue 7. – S. 6–11; *Kuzyk V.* Sound Design Patterns: Secrets “Shchedryk” and “Dudaryk” by Mykola Leontovych // Sower (Sivach) [USA, Ukrainian Catholic Eparchy of Stamford]. – 2015. – 27 Dec. – P. 11; *Kuzyk V.* “Shchedryk” in elaboration of M. Leontovych: An attempt of polyvector analysis (to the 100th anniversary of the Ukrainian masterpiece) // <http://mus.art.co.ua> – 2016 (in 2-x hours, December 22 and 23); *Kuzyk V.* Universal codes of “Shchedryk” in elaboration of M. Leontovych: An attempt of polyvector analysis // *Slovo Prosvity* [Word of Enlightenment]. – 2016. – No. 52. – 29 – 31 Dec., etc.

“Carl Fisher Inc.” company in the USA in 1936, receiving the name “Carol of the Bells”.

Hark how the bells
Sweet silver bells
All seem to say
Throw cares away...

The impetus for graphic analysis was the research in the area of synthesis of the arts, particular light music, in which M. Leontovych among other things took interest during a short “Kiev period” of life in 1919–1920.

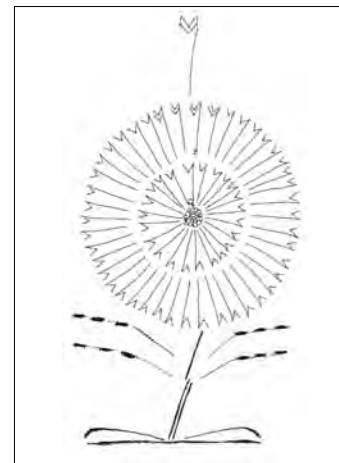

I wished to take a look at Leontovych’s “Shchedryk” through graphic ornamental images. However, amazing it was, his song turned into outlines of a gentle flower that grew vertically upright. There are 6 elements clearly differentiated in it: 1) an original “grain” in its regular form with 68 repetitions (including the separate last) – 68th “petal-bud”; 1-a) reflection of a “grain” – upper-terce echo (17th bar, Soprano: «*V tebe tovar ves' khoroshyy...*» [“You goods are all good...”]); 2) a linear “stem” - first descending motion in altos (5th bar, «*Stala sobi*» [“Become yon its own”]), and then – in altos and tenors (9th bar, «*shchebetaty*» [“twitter”]); 3) a leaflet with “serrations” stresses (21st bar, «*V tebe tovar ves' khoroshyy...*» [“You goods are all good...”]); 4) wavy “feather-grass” (25th bar, Soprano: «*V tebe zhinka chornobrova*» [“Your wife is black-browed”]); 5) Soil – bourdon (17th bar, bass: «*V tebe tovar ves' khoroshyy*» [“You goods are all good...”]); 6) bud (68th bar, duo coda: «*lastivochka*» [“swallow”]).

One may enlarge the flower image with adding all 67 petals-motifs (as the last 68th is coda). A crucial Phenomenon is that the universal laws of human reasoning appeared to be common for both musical intonation and graphic image. They have consolidated into an eternal symbol-ornament of the “Flower of Life” with a bud – a sprout reaching out to the future.

Subsequently, I received new visual information that complemented the research, which has allowed me to resolve the problem of drawing “Shchedryk” flower by association. It was a marvelous rose of the southern portal of Notre-Dame de Paris. It forms a “flower - a sunlit rosette”. If to expand the meaning of the symbol of the solo rosette flower, which is peculiar to many cultures of humanity around the world, one may notice that it is used in sacred knowledge, meaning the primal symbol of the soul (spirit), namely “air-breathing”, the power of cosmic

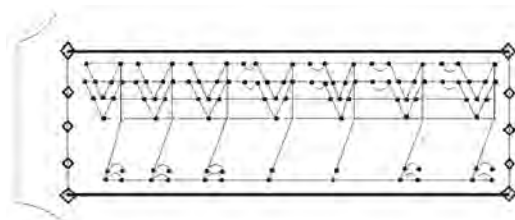
life energy (it sounded as “hara”/“hare” both in Sanskrit and the Old Ukrainian; which reminds us of people possessing this power, who were called «*harakternyky*»/“characteristics”).

This symbol is seen on the waist scarf, embroidery on the chest, sleeves, covers of the head of the Virgin Oranta on the dome of St. Sophia Cathedral (Sofia means “the highest wisdom”), sacred icons of Our Lady. Its modification in the form of cross with arms at the ends was embedded in crosses of the Order of Malta and Zaporozhzhian Cossacks, honoring crosses of today’s Ukraine. Festive robes of high-ranking priests are decorated with embroidered symbols of the solo rosette flower.

In such a way, by the example of the image of the French rose rosette, I translated “Shchedryk” flower into a graphic image. However, the image turned out to be not a rose, but a cornflower of Podillya or *Centaurea cyanus* with pointed petals, if to follow strictly the music staff. I tried to draw it: something: 23 petals in the inner circle, 44 in the outer circle and the last petal – “swallow-bud” soared up.

Leontovich’s «*Dudaryk*» / “The Piper” has another graphic view that unfolds horizontally, which of the contours are defined by the interval of pure quinta:

Numerological vector of the analysis. It is known that in the Holy Scripture and other intimate knowledge, a digit and a number have a critical sacred meaning. They are honorably called “figures”. I was much inclined to resort to numerology because of the tune introduced by M. Leontovych in song «*Dudaryk*» / “The Piper” as an unconscious author’s musical image (sonic “self-portrait”), in which the text and the tune corresponded to his artistic nature, and the number “seven” was coded – “for happiness”, “for luck”. Still I was more impressed by the calculation of the thematic grains I indicated in “Shchedryk”: the grain was repeated 68 times + its upper-terce

echo took place 4 times + 1 time in a code = 73, which when recalculating equals to $7 + 3 = 10$; the figure 0 does not count, thus the number 1 remains as the symbol “Deus”, “God”. Surprisingly, we have again arrived at universal human ideas.

***

From the editor-in-chief and authoress of the introductory article. I would like to express my sincere gratitude to Valentyna Ponomarenko – the former director of the publishing house “Music Ukraine”, who is involved in the edition of the artist’s works in 2005, Bogdan Kryvopust – the current director, a well-known composer, winner of the M. Lysenko, L. Revutsky and B. Lyatoshynsky Prizes, who managed to include such a supplemented and refined edition of the unique creative work of the Ukrainian genius M. Leontovych in National publishing programs. I am deeply grateful to all those who have made every effort to accomplish this great work: Lada Liakhova (Kovaliova) – the honest music editor of the publishing house, Oleksandr Tarasenko – Honored Artist of Ukraine, Chairman of the Choral Society named after M. Leontovych at the All-Ukrainian Music Union,

choir conductor of the National Opera of Ukraine, Mykola Gobdych – Honored Artist of Ukraine, laureate of the T. Shevchenko National Prize, artistic director of the famous choir “Kyiv”, Mstyslav Yurchenko – Professor, Ph.D., winner M. Lysenko Prize, conductor choir master, spiritual music consultant, Archimandrite Cyril (Govorun) – Ph.D., Research Fellow at Loyola-Marymount University in Los Angeles (USA), Michael Naydan – a translator, writer, professor of Slavic studies at the University of Pennsylvania, a graduate of the Fulbright Program (USA), Igor Yudkin – Doctor of Arts, Professor, Corresponding Member of the Academy of Arts of Ukraine, scientist of the Rylsky Institute of Art Studies, Folklore and Ethnology NAS of Ukraine, Svitlana Budzhak-Jones – Ph.D. in Sociolinguistics, an independent translator (USA), Olesya Kotsiumbas – the Coordinator Fulbright Program in Ukraine, Maria Kravchenko – a scientist at the Institute of World History, NAS of Ukraine, the painters Mykola Goncharov and Eugene Liakhov, editor Taras Bakun, the choirmasters Irina Duseyko, Oksana Letichevska, Mykola Kuzyk, Artem Kovalev, Roman Rudnytsky, as well as Irina Lipchenko, Anna Makarenko, Ulyana Yanenko.

АЛФАВІТНИЙ ПОКАЖЧИК

Від редактора-упорядника. Алфавітний покажчик окремо зазначає тільки однорідні хори: чол. хор, дит. або жін. хор. Всі інші твори – мішані хори. За назвою твору виставлено сторінки: 1) друку нотного тексту; 2) приміток Я. Юрмаса (с. 379–399); 3) приміток В. Брусса (с. 399–406); 4) статті М. Гордійчука (с. 406–407); 5) коментарів М. Гобдича (с. 407–408), 6) коментарів редактора-упорядника (с. 408–411).

- А в Києві на ринку (чол. хор) – 191, 391, 404.
А в тому саду – 102, 401.
А вже весна (дит. або жін. хор) – 211, 405.
А вже сонце заходить – 58, 381, 400.
Ангел вопіяше – 261, 408.
Алилуя (Літургія св. І. Златоустого, № 7) – 288б 409.
Благальна екстенія (Літургія св. І. Златоустого, № 11 б) – 298, 408.
Благословенний Той (Літургія св. І. Златоустого, № 18) – 313.
Благослови, душе моя (Літургія св. І. Златоустого, № 2) – 280б 409.
Бог Господь (Грецького розспіву; Молебен подячний) – 269, 409.
Богородице, Діво – 254, 408.
Було літо (дит. або жін. хор) – 201, 405.
В полі-полі плужок ходить. (І варіант) – 39, 381, 400.
В полі-полі плужок ходить. (ІІ варіант) – 40, 381.
В полі-полі плужок ходить (дит. або жін. хор) – 222, 400.
Велика екстенія (Літургія св. І. Златоустого, № 1) – 279.
Велика екстенія (Молебен подячний) – 268, 408.
Вишні-черешні розвиваються – 158, 390, 404.
Вірую (Літургія св. І. Златоустого, № 11 г) – 298, 408.
Воспою Господеві (Прокимен; Молебен подячний) – 272, 408.
Воротар – 51, 381, 400.
Всяке диханіє (Молебен подячний) – 273, 408.
Гаю, гаю, зелен розмаю (чол. хор) – 178, 404.
Гей, ви, стрільці січовії – 138, 390, 404.
Гей-йа, сьогодні – 139, 388, 403.
Гей, нум, браття, всі до зброї (чол. хор) – 185, 405.
Гей, у світлиці – 106, 358, 402.
Господь, воцарися – 252, 408.
Гра в зайчика – 52, 381, 400.
Грицю, Грицю, до роботи (дит. або жін. хор) – 205, 394, 405.
Дала мені мати корівоньку – 164, 404.
Дивная новина – 44, 408.
Дивное ім'я Твоє, Спасе – 262, 409.
Для Апостола (Молебен подячний) – 272, 408.
Для Євангелія (Молебен подячний) – 275, 408.
Для молитви Господа (Молебен подячний) – 274, 408.
Добрий вечір, дівчино (дит. або жін. хор) – 208, 399, 405.
Достойно є (Літургія св. І. Златоустого, № 14) – 369.
Дударик – 23, 379, 399, 409, 411.
Дударик (дит. або жін. хор з фп.) (І варіант) – 190, 399.
Дударик (дит. або жін. хор) (ІІ варіант) – 193, 399, 411.
Єдин Свят (Літургія св. І. Златоустого, № 16) – 312.
Єдинородний (Літургія св. І. Златоустого, № 3) – 281.
Єктенія за оголошених (Літургія св. І. Златоустого, № 10 а) – 292, 408.
Єктенія за померлих (Літургія св. І. Златоустого, № 10) – 291.
Єктенія подяки (Літургія св. І. Златоустого, № 20 а) – 316, 408.
Женчичок-бренчичок – 60, 382, 400.
За городом качки пливуть – 156, 404.
За нашою слободою (чол. хор) – 180, 391, 404.
За річкою, за Дунаєм (чол. хор) – 177, 391, 404.
Зажурилася (дит. або жін. хор) – 197, 393, 405.
Зажурились галичанки – 171, 390, 404.
Закувала зозуленька (дит. або жін. хор) – 200, 393, 405.
Зашуміла ліщинонька – 127, 402.
Зеленая та ліщинонька – 143, 388, 403.
Зеленая та ліщинонька (дит. або жін. хор) – 223, 395.
Зоре моя вечірняя. Слова Т. Шевченка – 174, 404.
Зорі. Слова Б. Грінченка – 336, 407, 408.
І в вас, і в нас – 103, 384, 401.
І Духові Твоєму (Літургія св. І. Златоустого, № 8) – 289.
Іже херувими І – 228, 407.
Іже херувими ІІ (грецького розспіву) – 229, 407, 409.
Іже херувими ІІІ (подобно «Во всю землю») – 233, 407.
Іже херувими ІV (подобно «Чашу спасенія») – 237, 407.
Іже херувими V (подобно «Спасенія соділал Єси») – 241, 407.
Іже херувими VI (Софроніївська) – 244, 407.
Із-за гори сніжок летить – 62, 389, 403.
Ішов козак без ліс – 144, 389, 403.
Ішов козак долиною (Ішов козак дорогою) – 128, 387, 402.
Їхав козак на війноньку (дит. або жін. хор) – 210, 394, 405.
Калино-малино – 142, 388, 406.
Калино-малино (Калино-малино, чого посихаєш?) (дит. або жін. хор) – 216, 395.
Коза – 37, 380, 400.
Козака несуть – 72, 383, 400.
Котилася зірка – 96, 384, 402.
Легенда. Слова М. Вороного – 332, 396, 406.
Летіла зозуля – 122, 387, 402.
Літні тони. Слова Г. Чупринки – 322, 396, 406.
Льодолом. Слова Г. Чупринки – 318, 396, 406.
Мак – 54, 381, 400.
Мала екстенія (Літургія св. І. Златоустого) – 280, 409.
Мала мати одну дочку – 117, 386, 402.
Ми бачили світ істиний (Літургія св. І. Златоустого, № 19) – 314, 409.
Ми ковалі (чол. хор) – 186, 405.
Ми таємно (Херувимська; Літургія св. І. Златоустого, № 11) – 292.

Милість миру (I) (Милість спокою; Літургія св. І. Златоустого, № 12) – 302, 408, 409.
 Милість миру (II) (Літургія св. І. Златоустого, № 13) – 305, 409.
 Многая літа (Молебен подячний) – 278, 408, 409.
 Молитва Господня (Літургія св. І. Златоустого, № 15) – 311, 409.
 Моя пісня. Слова К. Білиловського – 326, 396, 406.
 На городі та все білі маки – 80, 383, 401.
 На добраніч усім на ніч (чол. хор) – 187, 392.
 Над річкою бережком – 82, 383, 401.
 Наїхали гостоньки – 98, 384, 401.
 Налетіли журавлі – 112, 385, 402.
 Нарвала квіточок (дит. або жін. хор) – 215, 399, 406.
 Наступає чорна хмара – 155, 390, 404.
 Не стій, вербо – 90, 384, 401.
 Не ходила на улицю – 167, 390, 404.
 Не ходила на улицю (дит. або жін. хор) – 226, 395.
 Небо і земля – 49, 408.
 Нехай буде благословенне ім'я Господнє (Літургія св. І. Златоустого, № 21) – 316.
 Нехай повні будуть уста наші (Літургія св. І. Златоустого, № 20) – 314.
 Нині отпускаєши – 252, 408.
 Нині отпускаєши (чол. хор, з Поділля) – 253, 408.
 Одна гора високая – 120, 387, 402.
 Ой а в городі – 74, 383, 401.
 Ой а у полі терен (чол. хор) – 179, 392, 404.
 Ой в Львові – 35, 380, 400.
 Ой вербо, вербо – 124, 387, 403.
 Ой від саду (Ой від саду та до моря) – 130, 387, 403.
 Ой вийду я на вулицю – 161, 390, 404.
 Ой гай, мати, гай – 150, 389, 403.
 Ой гай, мати, гай (дит. або жін. хор) – 225, 395.
 Ой гордопишний пан-господарю – 32, 380, 400.
 Ой горе тій чайці – 83, 383, 401.
 Ой гори, ой світи. (I хор русалок з опери «На русалчин Великдень») – 339.
 Ой дай же, Боже (дит. або жін. хор) – 215, 394, 406.
 Ой з-за гори кам'яної – 118, 395, 402.
 Ой з-за гори кам'яної (дит. або жін. хор) – 217, 386.
 Ой з-за гори чорна хмара встала – 81, 383, 401.
 Ой зійшла зоря (Релігійний кант) – 266, 409.
 Ой коли б той вечір – 141, 388, 403.
 Ой коню мій, коню (чол. хор) – 183, 391, 405.
 Ой котився кубар – 146, 389, 403.
 Ой лис до лисиці (дит. або жін. хор) – 206, 394, 405.
 Ой лугами-берегами – 68, 382, 400.
 Ой матінко моя (дит. або жін. хор) – 194, 392, 405.
 Ой на річці, на Ордані – 27, 408.
 Ой на горі виноград (чол. хор) – 184, 392, 405.
 Ой нас, братці, п'ять – 70, 382, 400.
 Ой не пугай, пугаченьку (чол. хор) – 182, 391, 404.
 Ой ніхто ж там не бував – 84, 383, 401.
 Ой перепеличка – 138, 403.
 Ой перепеличка (дит. або жін. хор) – 221, 388.
 Ой п'є вдова – 160, 390, 404.
 Ой піду я в долину – 162, 409.
 Ой піду я в ліс по дрова – 125, 387, 402.
 Ой піду я в ліс по дрова (дит. або жін. хор) – 223, 395, 402.
 Ой піду я в сад гулять – 154, 390, 404.
 Ой піду я лугом. (I варіант) – 109, 385, 404.
 Ой піду я лугом. (II варіант) – 111, 385, 404.
 Ой посеред двору – 29, 390, 399.
 Ой послала мене мати – 126, 387, 402.
 Ой розвився (дит. або жін. хор) – 198, 393, 405.
 Ой сербине (дит. або жін. хор) – 208, 393, 405.
 Ой сивая зозуленька (дит. або жін. хор) – 209, 394, 405.
 Ой сивая та і зозуленька (дит. або жін. хор) – 216, 406.
 Ой сів-поїхав. (I варіант) – 147, 389.
 Ой сів-поїхав. (II варіант) – 149, 389.
 Ой сів-поїхав. (III варіант) – 149, 389.
 Ой сів-поїхав (чол. хор) – 185, 389.
 Ой сів та й поїхав (дит. або жін. хор) – 224, 389.
 Ой там за горою – 31, 380, 399.
 Ой темная та невидная ніченька – 65, 382, 400.
 Ой ти знав (дит. або жін. хор) – 207, 394, 405.
 Ой ти, сестрице. (III хор русалок з опери «На русалчин Великдень») – 346.
 Ой три сестриці (дит. або жін. хор) – 214, 394, 406.
 Ой у лісі при дорозі – 75, 383, 401.
 Ой у полі жито (дит. або жін. хор) – 199, 405.
 Ой у полі криниченька – 145, 389, 403.
 Ой у полі та туман-димно – 135, 395, 403.
 Ой у полі та туман-димно (дит. або жін. хор) – 218, 388.
 Ой у саду голуби гудуть – 97, 384, 401.
 Ой устану я в понеділок – 159, 390, 404.
 Ой ходила та Маруся (дит. або жін. хор) – 203, 393, 400, 405.
 Ой ходить Семенко – 56, 381.
 Ой хто в тому лісі стукає, гукає – 57, 381, 400.
 Ой це йду (дит. або жін. хор) – 202, 393, 405.
 Ой час-пора до куреня – 77, 383, 401.
 Ой як, як миленькому постіль слати – 101, 383, 401.
 Отамане, батьку наш (чол. хор) – 176, 391, 404.
 Отця і Сина (Релігійний кант) – 260, 408, 409.
 Піду в садочок – 151, 389, 403.
 Пішов милий (дит. або жін. хор) – 200, 393, 405.
 Піють півні – 121, 386, 402.
 Пливе човен (дит. або жін. хор) – 212, 399, 405.
 Позволь мені, мати – 133, 388, 403.
 Поміж трьома дорогами – 89, 384, 401.
 Попід терном стежечка. (I варіант) – 136, 388, 403.
 Попід терном стежечка. (II варіант) – 137.
 Попід яром, яром – 79, 383, 401.
 Потрійна ектенія (Літургія св. І. Златоустого, № 9 а) – 290, 408.
 Потрійна ектенія (Молебен подячний) – 273, 408.
 Прелюдія (Вокаліз) – 318, 406.
 Пречиста Діва – 47, 407, 408.
 При долині, при охоті – 131, 388, 403.
 Приїхали три козаки (чол. хор) – 182, 391, 404.
 Прийдіть і поклонімося (Літургія св. І. Златоустого, № 5) – 286.

- Про Нечая (дит. або жін. хор) – 210, 394, 405.
 Прошу, тєстоньку – 113, 385, 402.
 Прощай, слава – 173, 390, 404.
 Прощай, слава (дит. або жін. хор) – 226, 390, 404.
 Пряля – 115, 386, 402.
 Світе тихий – 247, 408.
 Світе тихий (з Поділля) – 249, 408.
 Світе тихий (Київського розспіву) – 250, 408.
 Святий Боже (Літургія св. І. Златоустого, № 6) – 287, 409.
 Святому Івану Богослову (Релігійний кант) – 264, 409.
 Сивий голубочку – 152, 390, 405.
 Синє море – 67, 382, 400.
 Сіно моє, сіно (дит. або жін. хор) – 209, 394, 405.
 Слава Отцю і Сину (Літургія св. І. Златоустого, № 21 а) – 317, 408.
 Смерть – 114, 385, 402.
 Спаси, Господи, люди Твоя (тропар; Молебен подячний) – 171, 408.
 Сугуба ектенія. (Літургія св. І. Златоустого, № 9) – 289, 409.
 Сцена. (З опери «На русалчин Великдень») – 352.
 Ти єдина у нас. (IV хор русалок з опери «На русалчин Великдень») – 349.
 Тиха вода (дит. або жін. хор) – 213, 405.
 Тобі Бога хвалим (Молебен подячний) – 274, 409.
 Тобі співаємо (I) (Літургія св. І. Златоустого, № 12/2) – 305, 408, 409.
 Тобі співаємо (II) (Літургія св. І. Златоустого, № 13/2) – 308.
 У нашому дворі – 41, 408, 443.
 У царстві Твоім (Літургія св. І. Златоустого, № 4) – 282, 409.
 Хай іде, насува чорна хмара. (II хор русалок з опери «На русалчин Великдень») – 342.
 Хваліте Господа з небес (Літургія св. І. Златоустого, № 17) – 313.
 Хваліте ім'я Господнє – 257, 408.
 Хваліте ім'я Господнє (Наспів Києво-Печерської Лаври) – 255, 409.
 Херувимська (Заздравна; Літургія св. І. Златоустого, № 11 а) – 295, 408.
 Христос воскрес – 260, 409.
 Царю небесний (Молебен подячний) – 267, 409.
 Через село – 165, 409.
 Через сінечки – вишневі сад – 100, 384, 401.
 Черчик. (I варіант) – 87, 383, 401.
 Черчик. (II варіант) – 88, 383, 401.
 Черчик (дит. або жін. хор) – 220, 383, 401.
 Чого, Івасю, змарнів? – 153, 390, 404.
 Чогось милий затужив – 167, 404.
 Чого соловей смутен (дит. або жін. хор) – 196, 393, 405.
 Чорнушко-душко. (I варіант) – 92, 384, 401.
 Чорнушко-душко. (II варіант) – 94, 384, 401,
 Щедрик – 25, 380, 399, 410.
 Щедрик (дит. або жін. хор) – 188, 392.
 Що то за предиво – 45, 407, 408.
 Як не женився, то й не журився (Як не женився) – 104, 385, 401.

ALPHABETICAL INDEX

From the editor-in-chief. The alphabetical index individually indicates only homogeneous choirs: M. c. (a Male choir), Ch. c. or W. c. (a Children's choir or a Women's choir). All other works are mixed choirs. The title of the work featured: 1) printing of musical text; 2) note by Yurmas (pp. 412–432); 3) notes by B. Bruce (p. 433–440); 4) article by M. Gordiychuk (p. 441); 5) comments by M. Gobdich (p. 441–442), 6) comments of the editor-in-chief (p. 443–446).

- A v Kyievi na rynku / (M. c.) – 181, 424, 439.
 A v tomu sadu – 102, 418, 435.
 A vzhe sontse zakhodyt – 58, 415, 434.
 A vzhe vesna (Ch. c. or W. c.) – 211, 440.
 Alyluia (Liturgy of St. J. Chrysostom, № 7) – 288, 409.
 Anhel vopiiashe – 261, 442.
 Blahalna yekteniia (Liturgy of St. J. Chrysostom, № 11 b) – 298.
 Blahoslovennyi Toi (Liturgy of St. J. Chrysostom, № 18) – 313.
 Blahoslovy, dushe moia (Liturgy of St. J. Chrysostom, № 2) – 280, 409.
 Boh Hospod (Moleben of Thanksgiving) – 269, 443.
 Bohorodytse, Divo – 252, 442.
 Bulo lito (Ch. c. or W. c.) – 201, 439.
 Cherchyk (Ch. c. or W. c.) – 220, 417, 428, 435.
 Cherchyk. (I vers.) – 87, 417, 428, 435.
 Cherchyk. (II vers.) – 88, 417, 428, 435.
 Cherez selo – 165, 443.
 Cherez sinechky – vyshnev sad – 100, 418, 435.
 Choho solovei smuten (Ch. c. or W. c.) – 196, 426, 439.
 Choho, Ivasiu, zmarniv? – 153, 423, 438.
 Chohos mylyi zatuzhyv – 167, 438.
 Chornushko-dushko. (I vers.) – 92, 417, 435.
 Chornushko-dushko. (II vers.) – 94, 417, 435.
 Dala meni maty korivonku – 164, 438.
 Dlia Apostola (Moleben of Thanksgiving) – 272.
 Dobryi vechir, divchyno (Ch. c. or W. c.) – 208, 427, 440.
 Dostoino ye. (Liturgy of St. J. Chrysostom, № 14) – 309.
 Dudaryk – 23, 412, 433, 443, 445.
 Dudaryk (Ch. c. or W. c. with fp.) (I vers.) – 190, 412, 433, 445.
 Dudaryk (Ch. c. or W. c.) (II vers.) – 193, 412, 433, 445.
 Dyvnaia novyna – 24, 443.
 Dyvnoie imia Tvoie, Spase – 262, 443.
 Haiu, haiu, zelen rozmaiu (M. c.) – 178, 438.
 Hei, num, brattia, vsi do zbroi (M. c.) – 185, 439.
 Hei, u svitlytsi – 106, 418, 435.
 Hei, vy, striltsi sichovii – 168, 424, 438.
 Hei-ya, sohodni – 139, 422, 437.
 Hospod, votsarysia – 252, 442.
 Hra v zaichyka – 52, 414, 434.
 Hrytsiu, Hrytsiu, do roboty (Ch. c. or W. c.) – 205, 427, 439.
 I Dukhovi Tvoiomu. (Liturgy of St. J. Chrysostom, № 8) – 289, 442.
 I v vas, i v nas – 103, 418, 435.
 Ishov kozak bez lis – 144, 422, 437.
 Ishov kozak dolynoiu (Ishov kozak dorohoiu) – 128, 421, 436.
 Izhe kheruvymy I – 228, 441, 443.
 Izhe kheruvymy II – 229, 441.
 Izhe kheruvymy III – 233, 441.
 Izhe kheruvymy IV – 237, 441.
 Izhe kheruvymy V – 241, 442.
 Izhe kheruvymy VI (Sofroniivska) – 244, 442.
 Iz-za hory snizhok letyt – 62, 415, 434.
 Kalyno-malyno – 142, 422, 440.
 Kalyno-malyno (Kalyno-malyno, choho posykhaiesh?) (Ch. c. or W. c.) – 216, 428, 437.
 Khai ide, nasuva chorna khmara. (of the opera “On the Mermaids Easter”) – 342.
 Kheruvymska (Zazdravna; Liturgy of St. J. Chrysostom, № 17) – 295.
 Khrystos voskres – 260, 443.
 Khvalite Hospoda z nebes. (Liturgy of St. J. Chrysostom, № 11 a) – 313, 443.
 Khvalite imia Hospodnie – 257.
 Khvalite imia Hospodnie (of the Kyiv-Pecherska Lavra) – 255, 442.
 Kotylasia zirka – 96, 418, 436.
 Koza – 37, 414, 433.
 Kozaka nesut – 72, 416, 434.
 Lehenda. Lyrics M. Voronyi – 332, 430, 440.
 Letila zozulia – 122, 420, 436.
 Litni tony. Lyrics G. Chuprynka – 322, 436, 440.
 Lodolom. Lyrics G. Chuprynka – 319, 430, 440.
 Mak – 54, 414, 433.
 Mala maty odnu dochku – 117, 420, 436.
 Mala yekteniia (Liturgy of St. J. Chrysostom) – 280, 443.
 Mnohaia lita (Moleben of Thanksgiving) – 278, 442, 443.
 Moia pisnia. Lyrics K. Bilylovsky – 326, 430, 440.
 Molytva Hospodnia. (Liturgy of St. J. Chrysostom, № 15) – 313, 443.
 My bachyly svit istynyi (Liturgy of St. J. Chrysostom, № 19) – 314, 443.
 My kovali (M. c.) – 180, 439.
 My taiemno (Cherub; Liturgy of St. J. Chrysostom, № 11) – 292, 443.
 Mylist myry (I) (Liturgy of St. J. Chrysostom, № 12) – 302, 442, 444.
 Mylist myry (II) (Liturgy of St. J. Chrysostom, № 13) – 305, 442.
 Na dobranich usim na nich (M. c.) – 187, 425, 439.
 Na horodi ta vse bili maky – 80, 416, 435.
 Nad richkoiu berezhkom – 82, 417.
 Naikhaly hostonky – 98, 418, 435.
 Naletily zhuravli – 112, 419, 436.
 Narvala kvitochok (Ch. c. or W. c.) – 215, 440.
 Nastupaie chorna khmara – 155, 423, 438.

Ne khodyla na ulytsiu – 167, 424, 438.
 Ne khodyla na ulytsiu (Ch. c. or W. c.) – 226, 429.
 Ne stii, verbo – 90, 417, 435.
 Nebo i zemlia – 49, 443.
 Nekhai bude blahoslovenne imia Hospodnie (Liturgy of St. J. Chrysostom, № 21) – 314, 443.
 Nekhai povni budut usta nashi (Liturgy of St. J. Chrysostom, № 20) – 316.
 Nyni otpushchaieshy – (M. c.; from Podillya) – 253, 442.
 Nyni otpushchaieshy – 252, 442.
 Odnа hora vysokaia – 120, 420, 436.
 Oi a u poli teren (M. c.) – 179, 424, 438.
 Oi a v horodi – 74, 416.
 Oi chas-pora do kurenia – 77, 416, 434.
 Oi dai zhe, Bozhe (Ch. c. or W. c.) – 215, 428, 440.
 Oi hai, maty, hai – 150, 423, 437.
 Oi hai, maty, hai (Ch. c. or W. c.) – 225, 428, 440.
 Oi hordopyshnyi pan-hospodariu – 32, 413, 430.
 Oi hore tii chaitsi – 83, 417, 435.
 Oi hory, oi svity (of the opera “On the Mermaids Easter”) – 339.
 Oi khodyla ta Marusia (Ch. c. or W. c.) – 203, 427, 439.
 Oi khodyt Semenko – 56, 414, 433.
 Oi khto v tomu lisi stukaie, hukaie – 57, 415, 434.
 Oi koly b toi vechir – 141, 422, 437.
 Oi koniu mii, koniu (M. c.) – 183, 425, 439.
 Oi kotyvsia kubar – 146, 422, 437.
 Oi luhamy-berehamy – 68, 416, 434.
 Oi lys do lysytsi (Ch. c. or W. c.) – 206, 427, 439.
 Oi matinko moia (Ch. c. or W. c.) – 194, 426, 439.
 Oi na hori vynohrad (M. c.) – 184, 425, 439.
 Oi na richtsi, na Ordani – 27, 443.
 Oi nas, brattsy, piat – 70, 416, 434.
 Oi ne puhai, puhachenku (M. c.) – 182, 425, 439.
 Oi nikhto zh tam ne buvav – 84, 417, 435.
 Oi perepelychka – 138, 422, 437.
 Oi perepelychka (Ch. c. or W. c.) – 221.
 Oi pidu ya luhom. (I vers.) – 109, 436, 438.
 Oi pidu ya luhom. (II vers.) – 111, 436, 438.
 Oi pidu ya v dolynu – 162, 443.
 Oi pidu ya v lis po drova – 125, 421, 429.
 Oi pidu ya v lis po drova (Ch. c. or W. c.) – 223, 421, 429.
 Oi pidu ya v sad huliat – 154, 423, 428.
 Oi pie vdova – 160, 423, 438.
 Oi posered dvoru – 29, 413, 433.
 Oi poslala mene maty – 126, 421, 436.
 Oi rozvyvsia (Ch. c. or W. c.) – 198, 426, 439.
 Oi serbyne (Ch. c. or W. c.) – 208, 428, 440.
 Oi siv-poikhav (Ch. c. or W. c.) – 224.
 Oi siv-poikhav (III vers.) – 149.
 Oi siv-poikhav (I vers.) – 147, 422, 437.
 Oi siv-poikhav (II vers.) – 149, 422, 437.
 Oi siv-poikhav (M. c.) – 185, 422, 437.
 Oi syvaia ta i zozulenka (Ch. c. or W. c.) – 216, 440.
 Oi syvaia zozulenka (Ch. c. or W. c.) – 204, 427, 439.
 Oi tam za horoiu – 31, 413, 433.
 Oi temnaia ta nevydnaia nichenka – 65, 415, 434.
 Oi try sestrytsi (Ch. c. or W. c.) – 214, 440.
 Oi tse ydu (Ch. c. or W. c.) – 202, 427, 439.
 Oi ty znay (Ch. c. or W. c.) – 204, 427, 440.
 Oi ty, sestrytse. (of the opera “On the Mermaids Easter”) – 346.
 Oi u lisi pry dorozh – 75, 416, 434.
 Oi u poli krynychenka – 145, 422, 437.
 Oi u poli ta tuman-dymno – 135, 421, 437.
 Oi u poli ta tuman-dymno (Ch. c. or W. c.) – 218, 428.
 Oi u poli zhyto (Ch. c. or W. c.) – 194, 439.
 Oi u sadu holuby hudut – 97, 418, 435.
 Oi ustanu ya v ponedilok – 159, 423, 438.
 Oi v Lvovi – 35, 413, 433.
 Oi verbo, verbo – 124, 421, 436.
 Oi vid sadu (Oi vid sadu ta do moria) – 130, 421, 436.
 Oi vyidu ya na vulytsiu – 161, 424, 438.
 Oi yak, yak mylenkomu postil slaty – 101, 418, 435.
 Oi ziishla zoria (chant) – 266, 443.
 Oi z-za hory chorna khmara vstala – 81, 416, 435.
 Oi z-za hory kamianoii – 118, 420, 436.
 Oi z-za hory kamianoii (Ch. c. or W. c.) – 217, 428.
 Otamane, batku nash (M. c.) – 176, 424, 438.
 Ottsia i Syna (chante) – 260, 443.
 Pidu v sadochok – 151, 423, 437.
 Piiut pivni – 121, 420, 436.
 Pishov mylyi (Ch. c. or W. c.) – 200, 427, 439.
 Plyve choven (Ch. c. or W. c.) – 212, 440.
 Pomizh tromа dorohamy – 89, 417, 435.
 Popid ternom stezhechka (I vers.) – 136, 422, 437.
 Popid ternom stezhechka (II vers.) – 137.
 Popid yarom, yarom – 79, 416, 434.
 Potriina yekteniia (Liturgy of St. J. Chrysostom, № 9 a) – 296.
 Potriina yekteniia (Moleben of Thanksgiving) – 273.
 Pozvol meni, maty – 133, 421, 437.
 Prechysta Diva – 47, 441.
 Preliudiia (exercise in vocalization) – 318.
 Prialia – 115, 419, 436.
 Pro Nechaia (Ch. c. or W. c.) – 210, 440.
 Proshchai, slava – 173, 437, 438.
 Proshchai, slava (Ch. c. or W. c.) – 226, 437, 438.
 Proshu, testonku – 113, 418, 435.
 Pry dolyni, pry okhoti – 131, 421, 437.
 Pryidit i poklonimos (Liturgy of St. J. Chrysostom, № 5) – 282.
 Pryikhaly try kozaky (M. c.) – 182, 425, 439.
 Shchedryk – 25, 413, 433, 444.
 Shchedryk (Ch. c. or W. c.) – 188, 426, 433, 444.
 Shcho to za predyvo – 45, 441.
 Sino moie, sino (Ch. c. or W. c.) – 209, 440.
 Smert – 114, 419, 436.
 Spasy, Hospody, Liudy Tvoia – 271.
 Stsena (of the opera “On the Mermaids Easter”) – 352.
 Suhuba yekteniia. (Liturgy of St. J. Chrysostom, № 9) – 289.
 Sviatomu Ivanu Bohoslov (chant) – 264.
 Sviatyi Bozhe. (Liturgy of St. J. Chrysostom, № 6) – 287.
 Svite tykhyi – 247, 442.
 Svite tykhyi (from Podillya) – 249, 442.
 Svite tykhyi (Kyiv chant) – 250, 442.

Synie more – 67, 416, 434.
 Syvyi holubochku – 152, 423, 438.
 Tebe poiem (Liturgy of St. J. Chrysostom, № 13/2) – 308.
 Tobi Boha khvalym (Moleben of Thanksgiving) – 274, 443.
 Tobi spivaiemo (Liturgy of St. J. Chrysostom, № 12/2) – 305, 444.
 Tsariu nebesnyi. (Moleben of Thanksgiving) – 267, 443.
 Ty yedyna u nas. (of the opera “On the Mermaids Easter”) – 349.
 Tykha voda (dyt. abo zhin. khor) – 213, 440.
 U nashomu dvori – 41, 408, 443.
 U tsarstvi Tvoim (Liturgy of St. J. Chrysostom, № 4) – 282.
 V poli-poli pluzhok khodyt (Ch. c. or W. c.) – 222, 433.
 V poli-poli pluzhok khodyt. (I vers.) – 39, 414, 433.
 V poli-poli pluzhok khodyt. (II vers.) – 40, 414, 433.
 Velyka yekteniia (Liturgy of St. J. Chrysostom, № 1) – 279.
 Velyka yekteniia (Moleben of Thanksgiving) – 268.
 Viruii (Liturgy of St. J. Chrysostom, № 11 c) – 298, 442.
 Vorotar – 51, 414.
 Vospoiui Hospodevi (Moleben of Thanksgiving) – 272, 442.
 Vsiakoie dykhaniie (Moleben of Thanksgiving) – 273.
 Vyshni-chereshni rozvyvaiutsia – 158, 423, 438.
 Yak ne zhenyvsia, to y ne zhuryvsia – 104, 418, 435.
 Yedyn Sviat (Liturgy of St. J. Chrysostom, № 16) – 312.
 Yedynorodnyi (Liturgy of St. J. Chrysostom, № 3) – 281.
 Yekteniia podiaky (Liturgy of St. J. Chrysostom, № 20 a) – 316.
 Yekteniia za oholoshenykh (Liturgy of St. J. Chrysostom, № 10 a) – 292.
 Yekteniia za pomerlykh (Liturgy of St. J. Chrysostom, № 10) – 291.
 Yikhav kozak na viionku (Ch. c. or W. c.) – 210, 440.
 Za horodom kachky plyvut – 156, 423, 428.
 Za nashoiu slobodoiu (M. c.) – 180, 424, 438.
 Za richkoiu, za Dunaiem (M. c.) – 177, 424, 438.
 Zakuvala zozulenska (Ch. c. or W. c.) – 200, 427, 439.
 Zashumila lishchynonka – 172.
 Zazhurylasia (Ch. c. or W. c.) – 197, 426, 439.
 Zazhurylys halychanky – 171, 424, 438.
 Zelenaia ta lishchynonka – 142, 422, 436, 437.
 Zelenaia ta lishchynonka (Ch. c. or W. c.) – 223, 422, 429.
 Zhenychok-brenchychok – 60, 415, 434.
 Zore moia vechirniaia. Lyrics T. Shevchenko – 174, 438.
 Zori. Lyrics B. Hrinchenko – 336, 443.

ЗМІСТ / CONTENT

<i>Кузик В. Микола Леонтович</i>	5
<i>Kuzyk V. Mykola Leontovych</i>	12
Основні видання доробку Леонтовича	
Література	21
Major editions of the edition by M. Leontovych	
Literature	22

Українські народні пісні в обробці для мішаного хору

Ukrainian folk songs for Mixed Choir

Дударик / Dudaryk / The Piper	23
Щедрик / Shchedryk / Good (New Year's) wishes, aka Carol of the Bells	25
Ой на річці, на Йордані / Oi na richtsi, na Yordani / Oh, on the river, on Jordan	27
Ой посеред двору / Oi posered dvoru / Oh, in the middle of the yard	29
Ой там за горою / Oi tam za horoiu / Oh, there beyond the mountain	31
Ой гордопишний пан-господарю / Oi hordopyshnyi pan-hospodariu / Oh, proud magnificent master-of-the-house	32
Ой в Львові / Oi v Lvovi / Oh, in Lviv	35
Коза / Koza / The Goat	37
В полі-полі плужок ходить. I варіант / V poli-poli pluzhok khodyt / The little plow is moving in the field. First version	39
В полі-полі плужок ходить. II варіант / V poli-poli pluzhok khodyt / The little plow is moving in the field. Second version	40
У нашому дворі / U nashomu dvori / In our yard	41
Дивная новина / Dyvnaia novyna / Wondrous news	44
Що то за предиво / Shcho to za predyvo / What a wonderful miracle	45
Пречиста Діва / Prechysta Diva / The Most Holy Virgo	47
Небо і земля / Nebo i zemlia / Heaven and earth	49
Воротар / Vorotar / The Gateman	51
Гра в зайчика / Hra v zaichyka / Playing the little bunny	52
Мак / Мак / The Poppy	54
Ой ходить Семенко / Oi khodyt Semenko / Oh, Semenko is walking	56
Ой хто в тому лісі стукає, гукає / Oi khto v tomu lisi stukaie, hukaie / Who in this forest is knocking, whooping	57
А вже сонце заходить / A vzhe sontse zakhodyt / The sun is setting	58
Женчикок-бренчикок / Zhenchychok-brenchychok / Reapster-bleepster	60
Із-за гори сніжок летить / Iz-za hory snizhok letyt / A light snow is flying from behind the mountain	62

Ой темная та невидная ніченька / Oi temnaia ta nevydnaia nichenka / Oh, dark and opaque night.....	65
Синє море / Synie more / The deep blue sea	67
Ой лугами-берегами / Oi luhamy-berehamy / Oh, through the meadows and shores.....	68
Ой нас, братці, п'ять / Oi nas, brattsi, piat / Oh, brothers, there are five of us.....	70
Козака несуть / Kozaka nesut / They're carrying a Cossack.....	72
Ой а в городі / Oi a v horodi / Oh, in the garden	74
Ой у лісі при дорозі / Oi u lisi pry dorozii / Oh, in the forest by the road.....	75
Ой час-пора до куреня / Oi chas-pora do kurenia / Oh, it's time for me to go back to my unit.....	77
Попід яром, яром / Popid yarom, yarom / By the ravine	79
На городі та все білі маки / Na horodi ta vse bili maky / White poppies all over the garden.....	80
Ой з-за гори чорна хмара встала / Oi z-za hory chorna khmara vstala / Oh, a black cloud rose up from behind the mountain.....	81
Над річкою, бережком / Nad richkoiu, berezhkom / Above the river and the shore	82
Ой горе тій чайці / Oi hore tii chaitsi / Oh, woe to that seagull.....	83
Ой ніхто ж там не бував / Oi nikhto zh tam ne buvav / Oh, no one came there.....	84
Черчик. I варіант / Cherchyk / The friar. First version	87
Черчик. II варіант / Cherchyk / The friar. Second version.....	88
Поміж трьома дорогами / Pomizh troma dorohamy / Between three roads.....	89
Не стій, вербо / Ne stii, verbo / Do not stand, willow	90
Чорнушко-душко. I варіант / Chornushko-dushko / A black-haired sweetie. First version	92
Чорнушко-душко. II варіант / Chornushko-dushko / A black-haired sweetie. Second version.....	94
Котилася зірка / Kotylasia zirka / A star was rolling.....	96
Ой у саду голуби гудуть / Oi u sadu holuby hudut / Oh, pigeons are buzzing in the orchard	97
Наїхали гостоньки / Naikhaly hostonky / The guests have arrived	98
Через сінечки – вишневі сад / Cherez sinechky – vyshnev sad / Through the hallway – a cherry orchard	100
Ой як, як миленькому постіль слати / Oi yak, yak mylenkomu postil slaty / Oh, how to make my sweetheart a bed	101
А в тому саду / A v tomu sadu / In that garden.....	102
І в вас, і в нас / I v vas, i v nas / Both with you, and with us.....	103
Як не женився, то й не журився / Yak ne zhenyvsia, to y ne zhuryvsia / If he didn't marry, he wouldn't worry.....	104
Гей, у світлиці / Hei, u svitlytsi / Hey, in the sitting-room.....	106
Ой піду я лугом. I варіант / Oi pidu ya luhom / Oh, I'll go through the meadow. First version.....	109
Ой піду я лугом. II варіант / Oi pidu ya luhom / Oh, I'll go through the meadow. Second version.....	111
Налетіли журавлі / Naletily zhuravli / Cranes have flown in	112
Прошу, тєстоньку / Proshu, testonku / I ask you, father-in-law.....	113
Смерть / Smert / Death.....	114
Пряля / Prialia / The Spinner.....	115
Мала мати одну дочку / Mala maty odnu dochku / Mother had one daughter.....	117
Ой з-за гори кам'яної / Oi z-za hory kamianoï / Oh, from of the stone mountain	118
Одна гора високая / Odnа hora vysokaia / One mountain is high	120
Піють півні / Piiut pivni / The roosters are singing	121

Летіла зозуля / Letila zozulia / A cuckoo was flying.....	122
Ой вербо, вербо / Oi verbo, verbo / Oh, willow, willow.....	124
Ой піду я в ліс по дрова / Oi pidu ya v lis po drova / Oh, I'm going to the woods for firewood.....	125
Ой послала мене мати / Oi poslala mene maty / Oh, my mother sent me.....	126
Зашуміла ліщинонька / Zashumila lishchynonka / The hazel bush began to rustle.....	127
Ішов козак долиною / Ishov kozak dolynoiu / A Cossack was going through the valley.....	128
Ой від саду / Oi vid sadu / Oh, from the garden.....	130
При долині, при охоті / Pry dolyni, pry okhoti / In the valley, by her own wish.....	131
Позволь мені, мати / Pozvol meni, maty / Let me, mother.....	133
Ой у полі та туман-димно / Oi u poli ta tuman-dymno / Oh, in the field fog-smokily.....	135
Попід терном стежечка. I варіант / Popid ternom stezhechka / Under the blackthorn a little pathway. First version.....	136
Попід терном стежечка. II варіант / Popid ternom stezhechka / Under the blackthorn a little pathway. Second version.....	137
Ой перепеличка / Oi perepelychka / Oh, she-quail.....	138
Гей-йа, сьогодні / Hei-ya, sohodni / Hey-ya, today.....	139
Ой коли б той вечір / Oi koly b toi vechir / Oh, if that evening.....	141
Калино-малино / Kalyno-malyno / Cranberry-raspberry bush.....	142
Зеленая та ліщинонька / Zelenaia ta lishchynonka / A green hazel bush.....	143
Ішов козак без ліс / Ishov kozak bez lis / A Cossack was walking through the forest.....	144
Ой у полі криниченька / Oi u poli krynychenka / Oh, in the field there is a well.....	145
Ой котився кубар / Oi kotyvsia kubar / Oh, the whirling ball was rolling.....	146
Ой сів-поїхав. I варіант / Oi siv-poikhav / Oh, I sat down and left. First version.....	147
Ой сів-поїхав. II варіант / Oi siv-poikhav / Oh, I sat down and left. Second version.....	149
Ой сів-поїхав. III варіант / Oi siv-poikhav / Oh, I sat down and left. Third version.....	149
Ой гай, мати, гай / Oi hai, maty, hai / Oh, the grove, mother, the grove.....	150
Піду в садочок / Pidu v sadochok / I'll go to the garden.....	151
Сивий голубочку / Syvyi holubochku / A gray pigeon.....	152
Чого, Івасю, змарнів? / Choho, Ivasiu, zmarniv? / Why, Ivan, have you wasted away?.....	153
Ой піду я в сад гулять / Oi pidu ya v sad huliat / Oh, I'll go to the orchard for a stroll.....	154
Наступає чорна хмара / Nastupaie chorna khmara / A black cloud is coming.....	155
За городом качки пливуть / Za horodom kachky plyvut / The ducks are floating behind the garden.....	156
Вишні-черешні розвиваються / Vyshni-chereshni rozvyvaiutsia / Cherries-black cherries are growing.....	158
Ой устану я в понеділок / Oi ustanu ya v ponedilok / I'll get up on Monday.....	159
Ой п'є вдова / Oi pie vdova / Oh, a widow is drinking.....	160
Ой вийду я на вулицю / Oi vyidu ya na vulytsiu / Oh, I'll go out on the street.....	161
Ой піду я в долину / Oi pidu ya v dolynu / Oh, I'll go to the valley.....	162
Дала мені мати корівоньку / Dala meni maty korivonku / My mother gave me a cow.....	164
Через село / Cherez selo / Through the village.....	165
Не ходила на улицю / Ne khodyla na ulytsiu / I didn't go on the street.....	167
Чогось милий затужив / Chohos mylyi zatuzhyv / For some reason my love began to grieve.....	167
Гей, ви, стрільці січовії / Hei, vy, striltsi sichovii / Hey, you, Sich Riflemen.....	168

Зажурились галичанки / Zazhurylys halychanky / The Galician girls took to worrying	171
Прощай, слава! / Proshchai, slava! / Farewell, glory	173
Зоре моя вечірняя. Слова <i>Т. Шевченка</i> / Zore moia vechirniaia / My evening star. Lyrics by <i>T. Shevchenko</i>	174

*Українські народні пісні
в обробці для чоловічого хору*

*Ukrainian folk song aragment
for Men Choire*

Отамане, батьку наш / Otamane, batku nash / Otaman, our father	176
За річкою, за Дунаєм / Za richkoiu, za Dunaiem / Behind the river, behind the Danube.....	177
Гаю, гаю, зелен розмаю / Haiu, haiu, zelen rozmaiu / Grove, grove, the lush spread of green	178
Ой а у полі терен / Oi a u poli teren / Oh, but there is blackthorn in the field.....	179
За нашою слободою / Za nashoiu slobodoiu / Beyond our settlement	180
А в Києві на ринку / A v Kyievi na rynku / In Kyiv at the market	181
Приїхали три козаки / Pryikhaly try kozaky / Three Cossacks arrived	182
Ой не пугай, пугаченьку / Oi ne puhai, puhachenku / Oh, the eagle-owl do not screech	182
Ой коню мій, коню / Oi koniu mii, koniu / Oh, my horse, my horse.....	183
Ой на горі виноград / Oi na hori vynohrad / Oh, grapevines on the mountain.....	184
Ой сів-поїхав / Oi siv-poikhav / Oh, I sat down and left.....	185
Гей, нум, браття, всі до зброї / Hei, num, brattia, vsi do zbroi / Hey, brothers, all to your weapons	185
Ми ковалі / My kovalі / We are blacksmiths	186
На добраніч усім на ніч / Na dobranich usim na nich / Good night to everybody.....	187

*Українські народні пісні
в обробці для дитячого або жіночого хору*

*Ukrainian folk songs arranged
for Children's or Women's Choir*

Щедрик / Shchedryk / Good (New Year's) Wishes, aka Carol of the Bells.....	188
Дударик. I варіант / Dudaryk / The Piper. First version.....	190
Дударик. II варіант / Dudaryk / The Piper. Second version	193
Ой матінко моя / Oi matinko moia / Oh, mother of mine	194
Чого соловей смутен / Choho solovei smuten / Why is the nightingale grieving	196
Зажурилася / Zazhurylasia / The widow took to worry	197
Ой розвився / Oi rozvuvsia / Oh, green sycamore has developed.....	198
Ой у полі жито / Oi u poli zhyto / Oh, rye in the field.....	199
Пішов милий / Pishov mylyi / My sweetheart left	200
Закувала зозуленька / Zakuvala zozulenka / The Cuckoo has begun to coo	200
Було літо / Bulo lito / There was the summer	201
Ой це йду / Oi tse ydu / Oh, as I'm going.....	202

Ой ходила та Маруся / Oi khodyla ta Marusia / Oh, Marusya was going	203
Ой сивая зозуленька / Oi syvaia zozulenka / Oh, the gray cuckoo	204
Грицю, Грицю, до роботи / Hrytsiu, Hrytsiu, do roboty / Hryts, Hryts, go to work	205
Ой лис до лисиці / Oi lys do lysytsi / Oh, He-fox went to She-fox	206
Ой ти знав / Oi ty znav / Oh, you knew	207
Добрий вечір, дівчино / Dobryi vechir, divchyno / Good evening, young girl	208
Ой сербине / Oi serbyne / Oh, Serb	208
Сіно моє, сіно / Sino moie, sino / Hay of mine, hay	209
Про Нечая / Pro Nechaia / About Nechay	210
Їхав козак на війноньку / Yikhav kozak na viionku / A Cossack went to War	210
А вже весна / A vzhe vesna / Already spring	211
Пливе човен / Plyve choven / The boat is floating	212
Тиха вода / Tykha voda / Calm water	213
Ой три сестриці / Oi try sestrytsi / Oh, three sisters	214
Нарвала квіточок / Narvala kvitochok / I've gathered some flowers	215
Ой дай же, Боже / Oi dai zhe, Bozhe / Oh grant me, God	215
Калино-малино / Kalyno-malyno / Cranberry-raspberry bush	216
Ой сивая та і зозуленька / Oi syvaia ta i zozulenka / Oh, gray cuckoo	216
Ой з-за гори кам'яної / Oi z-za hory kamianoï / Oh, from behind the rocky mountain	217
Ой у полі та туман-димно / Oi u poli ta tuman-dymno / Oh, in the field fog-smokily	218
Черчик / Cherchuk / The friar	220
Ой перепеличка / Oi perepelychka / Oh, tiny quail	221
В полі-полі плужок ходить / V poli-poli pluzhok khodyt / The little plow is moving through the field	222
Зелена та ліщинонька / Zelenaia ta lishchynonka / The hazel tree is green	223
Ой піду я в ліс по дрова / Oi pidu ya v lis po drova / Oh, I'll go to the woods for firewood	223
Ой сів та й поїхав / Oi siv ta y poikhav / Oh, he sat down and left	224
Ой гай, мати, гай / Oi hai, maty, hai / Oh, grove, mother, grove	225
Не ходила на улицю / Ne khodyla na ulytsiu / I didn't go into the street	226
Прощай, слава / Proshchai, slava / Farewell, glory	226

Духовні піснеспіви

Spiritual chants

Іже херувими I / Cherub I	228
Іже херувими II. Грецького розспіву / Cherub II. Greek chant	229
Іже херувими III. Подібно «Во всю землю» / Cherub III	233
Іже херувими IV. Подібно «Чашу спасенія» / Cherub IV	237
Іже херувими V. Подібно «Спасенія соділал Єси» / Cherub V	241
Іже херувими VI. Софроніївська / Cherub VI. Sofroniivska	244
Світе тихий / Svite tykhyu / O Gladsome Light	247
Світе тихий (з Поділля) / Svite tykhyu / O Gladsome Light (from Podillya)	249
Світе тихий (Київського розспіву) / Svite tykhyu / O Gladsome Light (Kyiv chant)	250

Господь, воцарися (Прокимен Всенічної) / Hospod, votsarysia / Lord, reign.....	252
Нині отпускаєши. (Для мішаного хору) / Nyni otpushchaieshy / Now let go (For a Mixed Choir)	252
Нині отпускаєши. (Для чоловічого хору. З Поділля) / Nyni otpushchaieshy / Now let go (For Male Choir. From Podillya)	253
Богородице, Діво / Bohorodytse, Divo / Theotokos, the Virgin.....	254
Хваліте ім'я Господне. Наспів Києво-Печерської лаври / Khvalite imia Hospodnie / Praise the name of the Lord. Chant of the Kyiv-Pecherska Lavra.....	255
Хваліте ім'я Господне / Khvalite imia Hospodnie / Praise the name of the Lord	257
Отця і Сина / Ottsia i Syna / Father and Son	260
Христос воскрес / Khrystos voskres / Christ is Risen	260
Ангел вопіє / Anhel vopiiashe / Angel is crying.....	261
Дивное ім'я Твоє, Спасе / Duvnoie imia Tvoie, Spase / Strange is Thy name, Savior	262
Святому Івану Богослову / St. John the Theologian	264
Ой зійшла зоря / Oi ziishla zoria / Oh, the star has risen	266

МОЛЕБЕН ПОДЯЧНИЙ ГОСПОДУ БОГУ /

FROM THE MOLEBEN OF THANKSGIVING	267
Царю Небесний / Tsariu Nebesnyi / O Heavenly King.....	267
Велика ектенія / Great litany /	268
Бог Господь. Грецького розспіву / Boh Hospod / God is Lord. Greek chant	269
Спаси, Господи, люди Твоя. Тропар / Spasy, Hospody, liudy Tvoia / Tropar of "Save, O Lord, Thy People"	271
Воспою Господеві. Прокимен / Vospoiü Hospodevi / Prokimen «I shall sing to the Lord»	272
Для Апостола / For the Apostle	272
Всяке диханіє / Vsiakoie dykhaniie / Every breathing	273
Для Євангелія / For the Gospel	273
Потрійна ектенія / Triple Litany	273
Для молитви до Господа / For the prayer to the Lord	274
Тобі Бога хвалим / Tobi Boha khvalym / You God we praise.....	274
Многая літа / Mnohaya lita / Many years.....	278

ЛІТУРГІЯ СВ. ІОАННА ЗЛАТОУСТОГО. (За рукописом 1920 р.)

LITURGY OF St. JOHN CHRYSOSTOM. (After the manuscript of 1920).....	279
1. Велика ектенія / Great litany	279
2. Благослови, душе моя / Blahoslovy, dushe moia / Bless, my soul.....	280
2 а. Мала ектенія / Little Litany	280
3. Єдинородний / Yedynorodnyi / The only begotten	281
4. У царстві Твоєму / U tsarstvi Tvoim / In Your kingdom	282
5. Прийдіть і поклоніться / Pryidit i poklonimos / Come and worship.....	286
6. Святий Боже / Sviatyi Bozhe / Holy God.....	287

7. Аллилуя / Alleluia	288
8. І Духові Твоєму. Для Євангелія / I Dukhovi Tvoiomu / And to Your Spirit.....	289
9. Сугуба єктенія / Double litany	289
9 а. Потрійна єктенія / Triple Litany	290
10. Єктенія за померлих / Litany for the deceased	291
10 а. Єктенія за оголошених / Litany for the catechumens	292
11. Ми таємно. Херувимська / My taiemno / We are secretly. Cherub.....	292
11 а. Херувимська пісня (Заздравна) / Cherubim song (For health)	295
11 б. Благальна єктенія / Asking Litany	298
11 в. Вірую / Viruiu / I believe.....	298
12. Милість миру [спокою] (I) / Mylist myru [spokoju] / The mercy of peace (I)	302
12/2. Тобі співаємо (I) / Tobi spivaiemo / We sing to You (I).....	304
13. Милість миру (II) / Mylist myru / The mercy of peace (II)	305
13/2. Тебе поєм (II) / Tebe poiem / We sing to You (II)	308
14. Достойно є / Dostoino ye / It's worth it.....	309
15. Молитва Господня [Отче наш] / Lord's Prayer.....	311
16. Єдин Свят / Yedyn Sviat / One is Holy.....	312
17. Хваліте Господа з небес / Khvalite Hospoda z nebes / Praise the Lord from heaven.....	313
18. Благословенний Той / Blahoslovennyi Toi / Blessed is He	313
19. Ми бачили світ істинний / My bachyly svit istynnyi / We saw the true light	314
20. Нехай повні будуть уста наші / Nekhai povni budut usta nashi / Let our mouths be full	314
20 а. Єктенія подяки / Thanksgiving litany	316
21. Нехай буде благословенне ім'я Господнє / Nekhai bude blahoslovenne imia Hospodnie / Let the name of the Lord be blessed	316
21 а. Слава Отцю і Сину / Slava Ottsiu i Synu / Glory to the Father and the Son	317

Оригінальні хори
Original choirs

Прелюдія. (Вокаліз) / Prelude. (Exercise in vocalization).....	318
Льодолом. Слова Г. Чупринки / Icebreaker. Lyrics by G. Chuprynka.....	319
Літні тони. Слова Г. Чупринки / Summer tones. Lyrics by G. Chuprynka	322
Моя пісня. Слова К. Білиловського / My song. Lyrics by K. Bilylovsky	326
Легенда. Слова М. Вороного / Legend. Lyrics by M. Voronyi	332
Зорі. Слова Б. Грінченка. Транскрипція для сопрано та хору <i>a cappella</i> Лесі Дичко / Stars . Lyrics by B. Grinchenko. Transcription for soprano and choir <i>a cappella</i> Lesia Dychko	336
«НА РУСАЛЧИН ВЕЛИКДЕНЬ» . Хори з незакінченої опери (ред. М. Вериківського)	
“ON THE MERMAIDS EASTER” . Choirs from an unfinished opera (edited by M. Verykivsky).....	339
Ой гори, ой світи. І хор русалок / Oi hory, oi svity / Oh burn, oh shine. First chorus of mermaids ...	339
Хай іде, насува чорна хмара. ІІ хор русалок / Khai ide, nasuva chorna khmara / Let the black cloud move and approach. Second chorus of mermaids.....	342

Ой ти, сестрице. III хор русалок / Oi ty, sestrytse / Oh, you, sister. Third chorus of mermaids	346
Ти єдина у нас. IV хор русалок / Ty yedyna u nas / You are the only one among us. Fourth chorus of mermaids.....	349
Сцена / Scene	352

Примітки до творів М. Леонтовича, укладені Я. Юрмасом (за вид.: <i>М. Леонтович. Музичні твори. 8 збірників.</i> – К.–Х., Книгоспілка; 1924, 1930–31)	379

Примітки до творів М. Леонтовича, укладені В. Бруссом (за вид.: <i>М. Леонтович. Хорові твори / Загальна редакція М. Гордійчука.</i> – К., 1970)	399

ДУХОВНІ ПІСНЕСПІВИ

За матеріалом статті М. Гордійчука (надрукованої у ж. «Музика», 1992, № 1, с. 18)	406

Коментарі Миколи Гобдича	407

Коментарі редактора-упорядника	408

Notes to the works of M. Leontovych, concluded by J. Yurmas (for the edition: “ <i>M. Leontovych. Musical works</i> ”, 8 collections. Kyiv – Kharkiv, Knyhospilka; 1924, 1930–1931).....	412

Notes to the works of M. Leontovych, concluded by V. Bruss (for the edition: “ <i>M. Leontovych. Choral works</i> ”. General editors by M. Gordiychuk. – Kyiv: Musical Ukraine, 1970)	433

SPIRITUAL CHANTES

According to the article by M. Gordiychuk (printed in the « <i>Music</i> », 1992, No. 1, p. 18)	441

Comments of Mykola Gobdych	441

Comments from the editor-in-chief and authoress of introductory article	443

Алфавітний покажчик	447

Alphabetical index	450

КУЗИК Валентина – музикознавець, доктор філософії (мистецтво). Лауреатка премії ім. М. Лисенка; удостоєна ордена св. Варвари Великомучениці. Науковець Інституту мистецтвознавства, фольклористики та

етнології ім. М. Т. Рильського НАН України. Член Національної спілки композиторів України. Освіту отримала в Херсонському музичному училищі та Київській консерваторії імені П. І. Чайковського (клас Н. О. Горюхіної).

В. Кузык – авторка понад 30 книжок: «П. Майборода» (1978, ²1983, ³1987, ⁴1988), «Українська лірична пісня» (1980), «Л. Н. Ревуцький. Статті. Воспоминання» (1989), «Пісні Великої Вітчизняної війни» (2 випуски, 1986, 1989), «Товариству ім. М. Леонтовича 75 років» (1996), «Дмитро Ревуцький. Микола Лисенко. Повернення першоджерел» (2003), «Л. М. Ревуцький» (2009, ²2011, ³2019), «Анатолій Коломієць. Пам'ятні записки. Розмови з Вчителем» (2015), «In memoriam. Музичний меморі-

ал» (2019) тощо; редактор-упорядник нотних збірників «Д. Ревуцький. Українські думи та пісні історичні. 1919» (2001), «Лебединий спів» (2004), «Микола Леонтович. Хорові твори» (2005), «Платон Майборода. Я прийду до тебе з піснею» та ін.; авторка понад 100 ґрунтовних статей у книжках та збірках, більше 200 статей у журналах та газетах України й зарубіжжя. Авторка розділів до 5 томів «Історії української музики»; нею написано понад 500 енциклопедичних статей, у тому числі й до «Української музичної енциклопедії». У центрі її уваги такі постаті національної культури як М. Лисенко, М. Леонтович, Б. Лятошинський, П. Майборода, творчість братів Л. і Д. Ревуцьких. Від 1974 вона веде активну просвітницьку діяльність, виступає у різних містах України та за кордоном (Польща, Словаччина, Німеччина, Колумбія тощо); 1990 започаткувала цикл «Музична просвіта», з 1991 – проект «Музичний меморіал» і перша оприлюднила документи про вбивство М. Леонтовича (1996). Від 2007 р. ініціаторка та постійна ведуча щорічних концертів «Різдвяні зустрічі: У промінні Віфлеємської зірки». У співпраці з Українським телебаченням вона підготувала низку телефільмів, присвячених Л. Ревуцькому, М. Леонтовичу, П. Майбороді, Б. Фільц та ін. Багаторічні плідні контакти пов'язують її з провідним нотним видавництвом «Музична Україна».

***

KUZYK Valentyna – musicologist, doctor of philosophy (art). Prize winner M. Lysenko; the Order of St. Barbarians of the Great Martyr. Scientist at the Rylsky Institute of Art Studies, Folklore and Ethnology National Academy of Sciences Ukraine. Member of the National Union of Composers of Ukraine. She was educated at the Kherson Music College and the Kiev Tchaikovsky Conservatory (class of N. O. Goryukhina).

V. Kuzyk – authoress of more than 30 books: “P. Mayboroda» (1978, ²1983, ³1987, ⁴1988), “Ukrainian lyric song” (1980), “L. N. Revutsky. Articles. Memories” (1989), “Songs of the Great Patriotic War” (2 issues, 1986, 1989), “Society to named by M. Leontovich 75 years” (1996), “Dmitry Revutsky. Mykola Lysenko. The Return of Primary Sources” (2003), “L. M. Revutsky” (2009, ²2011, ³2019), “Anatoly Kolomiets. Memorable notes. Conversations with the Teacher” (2015), “In memoriam. Music Memorial” (2019), etc.; editor-authoress of music collections “D. Revutsky. Ukrainian Dumas and Songs Historical. 1919” (2001), “Swan singing” (2004), “Mykola Leontovich. Choral Works” (2005), “Platon Mayboroda. I’ll come to you with a song”,

etc.; Authoress of more than 100 thorough articles in books and collections, more than 200 articles in magazines and newspapers of Ukraine and abroad. She is the authoress of sections up to 5 volumes of the “History of Ukrainian Music”; she has written over 500 encyclopedic articles, including the “Ukrainian Music Encyclopedia”. In the center of her attention are such figures of national culture as M. Lysenko, M. Leontovych, B. Lyatoshynsky, P. Mayboroda, creativity of brothers L. and D. Revutsky. Since 1974 she has been active in educational activities, performing in various cities of Ukraine and abroad (Poland, Slovakia, Germany, Colombia, etc.); in 1990, she started the “Musical Enlightenment” cycle, in 1991 – the Musical Memorial Project, and was the first to publish documents about the murder of M. Leontovych (1996). Since 2007 she is the initiator and constant host of the annual concerts “Christmas Meetings: In the Ray of the Star of Bethlehem”. In cooperation with Ukrainian Television, she has produced several TV films dedicated to L. Revutsky, M. Leontovych, P. Mayboroda, B. Filz and others. For many years she has been cooperating with the leading publishing house “Musical Ukraine”.

Нотне видання

**МИКОЛА ЛЕОНТОВИЧ
ХОРОВІ ТВОРИ
MYKOLA LEONTOVYCH
CHORAL WORKS**

**Редактор-упорядник
Валентина Кузик**

Керівник проекту – *Богдан Кривопуст*
Головний редактор – *Лада Ляхова (Ковальова)*
Художник – *Микола Гончаров*
Переклади *Валентини Кузик*
Музичний редактор – *Олександр Тарасенко*
Комп'ютерний набір *Тараса Бакуна*
та *ФОП Кондратенко Л. Л.*

Формат 60x90 1/8. Тираж 1000 прим.
Умов.-друк. арк. 58,0. Облік.-вид. арк. 64,0.
Видання № 5265. Зам. №

Видавництво «Музична Україна»,
01004, м. Київ, вул. Пушкінська, 32-а
Свідоцтво про державну реєстрацію:
серія ДК № 5272 від 26.12.2016 р.
www.muzukr.com

Віддруковано в друкарні
«Видавництво "Фенікс"»,
03680, м. Київ, вул. Шутова, 13-б
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи:
серія ДК № 271 від 07.12.2000 р.
www.fenixprint.com.ua